

การศึกษาเอกสารตัวเขียนเรื่องวอกโครหิน ฉบับวัดบ้านแหลม อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย

โดย
นายนโม โอภากุล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาจารึกภาษาไทยและภาษาตะวันออก แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต

ภาควิชาภาษาตะวันออก

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2563

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

การศึกษาเอกสารตัวเขียนเรื่องวอกโครหิน ฉบับวัดบ้านแหลม อำเภอมะนัง จังหวัด
เชียงราย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาจารึกภาษาไทยและภาษาตะวันออก แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต
ภาควิชาภาษาตะวันออก
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2563
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

A STUDY OF THE WOK KHAI HIN MANUSCRIPT, THE VERSION OF WAT BAN
LEAO IN MAE CHAN DISTRICT CHIANG RAI PROVINCE

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for Master of Arts (EPIGRAPHIC IN THAI AND ORIENTAL LANGUAGES)

Department of Oriental Languages
Graduate School, Silpakorn University

Academic Year 2020

Copyright of Graduate School, Silpakorn University

หัวข้อ การศึกษาเอกสารตัวเขียนเรื่องวอกโครหิน ฉบับวัดบ้านแหลม
อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย

โดย นโม โอบากุล

สาขาวิชา จารึกภาษาไทยและภาษาตะวันออก แผน ก แบบ ก 2 ระดับ
ปริญญาโทมหาบัณฑิต

อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ดร. ศิริสาร เหมือนโพธิ์ทอง

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

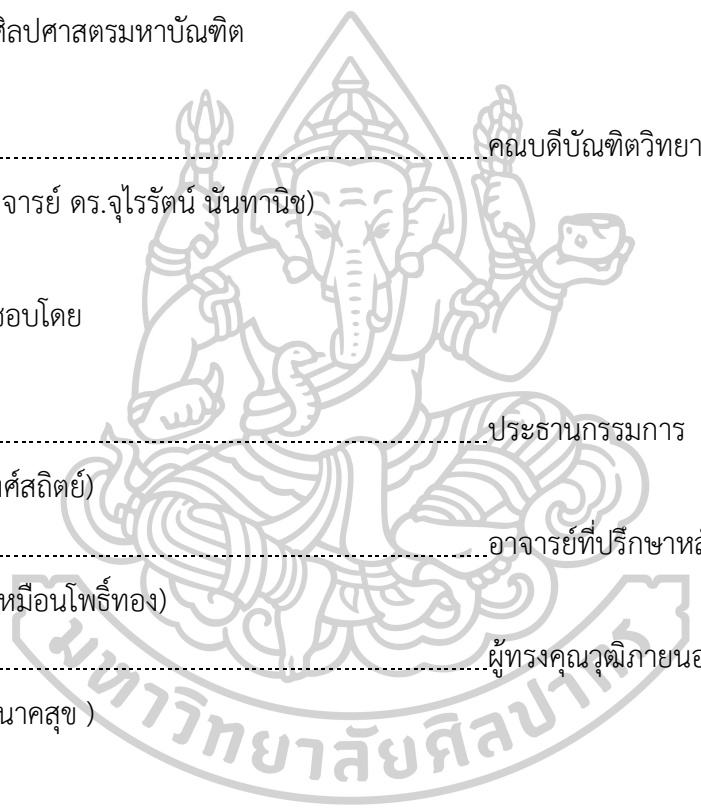
..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.จุไรรัตน์ นันทานิช)

พิจารณาเห็นชอบโดย

..... ประธานกรรมการ
(ดร.อุเทน วงศ์สถิตย์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ดร.ศิริสาร เหมือนโพธิ์ทอง)

..... ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
(ดร.ยุทธพร นาคสุข)

59114202 : จารึกภาษาไทยและภาษาตะวันออก แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโท

คำสำคัญ : วอกโครหิน, วรรณกรรมล้านนา, เอกสารตัวเขียน, ไซอิ๋ว, อักษรธรรมล้านนา

นาย โนม โอบากุล: การศึกษาเอกสารตัวเขียนเรื่องวอกโครหิน ฉบับวัดบ้านแหลม อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : ดร. ศิริสาร เหมือนโพธิ์ทอง

วิทยานิพนธ์เล่มนี้มีจุดมุ่งหมายในการศึกษาเอกสารตัวเขียนวรรณกรรมเรื่องวอกโครหิน ฉบับวัดบ้านแหลม ในสองลักษณะคือ ศึกษาปริสาระของเอกสารตัวเขียน และ ศึกษาเนื้อหาของเอกสารตัวเขียน โดยผลการศึกษาปริสาระของเอกสารวิเคราะห์ด้วยแนวคิดเรื่อง 4 ปัจจัยสำคัญ ได้ผลสรุปว่าเอกสารตัวเขียนฉบับนี้เป็นสมบัติของวัดบ้านแหลม การผลิตเอกสารตัวเขียนฉบับนี้เป็นเอกสารที่คัดลอกจากเอกสารตัวเขียนฉบับอื่น มีความเป็นไปได้สองทางคือจากเอกสารของชาวไทลื้อในสปป.ลาว และจากชาวไทใหญ่ในประเทศพม่า ผู้ใช้เอกสารฉบับนี้เป็นสามเณรและพระสงฆ์ การใช้งานคือนำไปใช้เรียน และนำไปเทศน์ สะท้อนรูปแบบว่าเป็นคัมภีร์โบราณตามเนื้อหาที่เป็นวรรณกรรม คำสอนใช้เทศน์ ซึ่งพบได้ในวัฒนธรรมเอกสารตัวเขียนในพุทธศาสนาของภูมิภาคนี้

ในส่วนของการศึกษาเนื้อหาของเอกสารตัวเขียนเรื่องวอกโครหิน ฉบับวัดบ้านแหลมพบว่าที่มาของเนื้อเรื่องมาจากวรรณกรรมจีนเรื่องไซอิ๋วที่อาจแปลโดยชาวไทลื้อ โดยแปลให้เข้ากับบริบทวัฒนธรรมของตน ก่อนที่จะแพร่กระจายมายังล้านนา สิ่งที่สำคัญคือลักษณะการแปลชื่อเฉพาะที่ปรากฏในเรื่องวอกโครหินนั้นสะท้อนว่าชาวไทลื้อรับเอาต้นฉบับมาปรับให้เข้ากับบริบทของสังคมวัฒนธรรมตนเอง โดยการแปลชื่อตัวละครบางตัว แปลโดยการผสมผสานเข้ากับตัวละครที่มีอยู่ ความเชื่อและวัฒนธรรมท้องถิ่น นอกจากนั้น การทับศัพท์ชื่อเฉพาะเป็นอีกข้อมูลสำคัญที่ทำให้ทราบว่า เรื่องวอกโครหินแปลมาจากเรื่องไซอิ๋วของจีน โดยการทับศัพท์ชื่อเฉพาะในเรื่องไซอิ๋วสะท้อนสำเนียงภาษาว่าเป็นสำเนียงภาษาจีนกลาง ซึ่งเป็นภาษาที่ใช้กันทั่วไปโดยกลุ่มชาติพันธุ์ทางตอนใต้ของประเทศจีน ในขณะที่ประเทศไทยที่ได้รับอิทธิพลจากชาวจีนโพ้นทะเลหรือชาวจีนหมิ่นใต้เช่น ฮกเกี้ยน และแต้จิ๋ว ทำให้สำเนียงที่มักพบการทับศัพท์ในวรรณกรรมแปลของไทยนั้นเป็นสำเนียงดังกล่าว เช่น ที่ปรากฏในวรรณกรรมแปลเรื่องไซอิ๋ว ซึ่งเป็นวรรณกรรมแปลเรื่องไซอิ๋วฉบับไทย (สยาม)

59114202 : Major (EPIGRAPHIC IN THAI AND ORIENTAL LANGUAGES)

Keyword : WOK KHAI HIN, LANNA LITERATURE, THAM LANNA SCRIPT, MANUSCRIPT, XI YOU JI

MR. NAMO OPAKUL : A STUDY OF THE WOK KHAI HIN MANUSCRIPT, THE VERSION OF WAT BAN LEAO IN MAE CHAN DISTRICT CHIANG RAI PROVINCE THESIS ADVISOR : SIRISARN MUEANPHOTHONG, Ph.D.

The purpose of this thesis is to study the manuscript of WOK KHAI HIN of Wat Ban Leao's (Chiang Rai Province) version in 2 aspects: the paracontent and the content of the manuscript. Regarding the study of the paracontent, it reveals that this manuscript belongs to WAT BAN LEOW temple in the first place. The production of this manuscript was copied from other manuscripts, and the evidence shows that it was replicated from the manuscripts of Tai Lue people in Laos PDR or of Shan people (Dai or Tai Yai) in Myanmar. Concerning the use of the manuscript, it was also found that it was used as a study text by Samanera (a novice male monastic in Buddhism) and as a sermon preached by bhikkhus (monks). It can be deduced that the pattern of this manuscript must be a palm-leaf as it is the pattern commonly found in Buddhist practices.

The study of the content reveals that WOK KHAI HIN is a translated version of Chinese literature Xi You Ji (the journey to the west), which may locally be translated by Tai Lue people to fit their cultural context before the story was spread to Lanna. What is important about the content is that the translation of the names appeared in WOK KHAI HIN demonstrates that Tai Lue people may adapt the original version and make it fit their socio-cultural context by translating some of the characters' names and blending them with existing characters prevalent in their local beliefs and cultures. Moreover, the transliteration of the names is an important piece of evidence proving that the story of WOK KHAI HIN is translated from the story of Xi You Ji.

The dialect used in the transliteration in the story indicates that it is a Mandarin accent, a language commonly used by ethnic groups in Southern China. It can be noted that this convention stands in contrast to that of Thailand which has been proven to be influenced by overseas Chinese or Minnan (Southern Min) who use Hokkien and Teochew dialects, which are the accents that appears in the translated literature of Sai Lu, the Siamese version of Xi You Ji.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลุล่วงได้เพราะอาจารย์ ดร. ศิริสาร เหมือนโพธิ์ทอง อาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ ที่คอยให้คำปรึกษาและแนะนำแก้ไขวิทยานิพนธ์ตั้งแต่เริ่มจนสำเร็จ อาจารย์ ดร. ยุทธพร นาคสุข กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ที่ได้ให้คำแนะนำแก้ไขวิทยานิพนธ์ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น และ อาจารย์ ดร. อุเทน วงศ์สถิตย์ ที่ได้กรุณาเป็นประธานตรวจสอบวิทยานิพนธ์ และคอยชี้แนะแนวทางแก้ไขวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ขอกราบขอบพระคุณ

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชาภาษาตะวันออก คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร ทุก ท่านที่ได้ถ่ายทอดวิชาความรู้ และเสริมสร้างประสบการณ์ต่าง ๆ ในระหว่างศึกษาต่อระดับปริญญาโท

ขอขอบพระคุณ ดร. อนันต์ เหล่าเลิศวรกุล ครูผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ทางด้านวิชาการ สมัยศึกษาระดับชั้นปริญญาตรี และเป็นผู้ส่งเสริมให้ศึกษาต่อในระดับปริญญาโท

ขอขอบคุณ ดร. ศิลป์ศุภา แจ่มสว่าง ผู้เป็นทั้งครูทั้งพี่ที่คอยเกื้อหนุนตั้งแต่สมัยเรียนชั้นมัธยม ปลายจวบจนปัจจุบัน

ขอขอบคุณ คุณประพันธ์ เอี่ยมวิริยะกุล สหายวิชาการที่คอยสนับสนุนด้านหนังสือมาโดย ตลอด ขอขอบคุณกลุ่มเพื่อนร่วมชั้นเรียนปริญญาโท “สี่กุมาร” ที่คอยให้กำลังใจและคอยช่วยเหลือซึ่ง กันและกันเสมอมา และขอขอบคุณเพื่อน ๆ พี่ ๆ น้อง ๆ ในสายวิชาการที่ได้ให้คำปรึกษาแก่ข้าพเจ้า ในขณะที่ทำวิทยานิพนธ์

ขอบคุณ ปารย์ เจริญกิจการ เพื่อนผู้คอยให้คำปรึกษา และรับฟังปัญหาโดยตลอด

ขอบคุณ วิรดา โรจนเมฆา ผู้เป็นที่พึ่งทางใจยามเหนื่อยล้า และเป็นผู้ให้กำลังใจในการทำ วิทยานิพนธ์

สุดท้าย ขอขอบพระคุณ “พ่อ” “แม่” และ “ครอบครัว” ที่เข้าใจ สนับสนุน และคอยเป็น กำลังใจเสมอมา ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่สุดที่ทำให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้ลุล่วงไปได้ด้วยดี

นโม โอบากุล

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ.....	ฅ
บทที่ 1	1
บทนำ.....	1
ความสำคัญและที่มาของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	10
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	10
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	10
วิธีดำเนินงานวิจัย	12
ข้อกำหนดในงานวิจัย.....	12
1. เกณฑ์การปรีวรรต	12
2. นิยามศัพท์เฉพาะ.....	15
บทที่ 2	18
แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	18
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการศึกษาเอกสารตัวเขียน	18
1. แนวคิดเกี่ยวกับเอกสารตัวเขียน.....	18
2. แนวความคิดเรื่องปริสาระ	20

3. แนวคิดเรื่อง 4 ปัจจัยสำคัญของเอกสารตัวเขียน (Four Key Factors).....	21
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	24
1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวรรณกรรมเรื่องวอกโครหิน.....	24
2. วรรณกรรมเรื่องซีโฮยจี้และไซอิ๋ว.....	25
3. ทฤษฎีการแพร่กระจายของนิทาน.....	27
บทที่ 3.....	29
ลักษณะต้นฉบับและปริสาระ.....	29
ลักษณะต้นฉบับ.....	29
ปริสาระ (Paracontent) และแนวคิด 4 ปัจจัยสำคัญ (Four Key Factors).....	35
1. ปริสาระโครงสร้าง (Structuring paracontents).....	37
2. ปริสาระแสดงความเห็น (Commenting paracontents).....	51
3. ปริสาระให้ข้อมูล (Documenting paracontents).....	59
บทที่ 4.....	78
สาระ (Content) ของเอกสารตัวเขียนวอกโครหิน ฉบับวัดบ้านแหลม	78
ที่มาและแหล่งที่พบของเอกสารตัวเขียนเรื่องวอกโครหิน	78
ที่มาของชื่อเรื่อง.....	88
ลักษณะชื่อเฉพาะที่ปรากฏในเรื่อง.....	93
1. การแปลชื่อเฉพาะให้เป็นภาษาถิ่น	94
2. การทับศัพท์ชื่อเฉพาะ.....	113
เนื้อเรื่อง	121
1. การแบ่งตอนของเนื้อเรื่อง.....	122
2. วิเคราะห์เหตุการณ์หลัก 14 เหตุการณ์.....	124
บทที่ 5.....	151
อภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	151

อภิปรายผลการวิจัย.....	151
ข้อเสนอแนะ.....	155
รายการอ้างอิง.....	156
ภาคผนวก.....	158
ภาคผนวก ก.....	159
ภาคผนวก ข.....	271
ประวัติผู้เขียน.....	313

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 ตัวอย่างชื่อเฉพาะในเรื่องวอกโครหิน ซีโหยวจี้ และไซอิ๋ว.....	4
ตารางที่ 2 รายชื่อสำเนาดีจิตัลจากหอสมุดดิจิทัลคัมภีร์โบราณล้านนา.....	5
ตารางที่ 3 รายชื่อสำเนาดีจิตัลจากหอสมุดดิจิทัลหอหนังสือโบราณลาว (ข้าสะขมุดดี จิตอลข้งสิใบวานลาว).....	6
ตารางที่ 4 ปริสาระระบุวันเวลาที่ผลิตเอกสาร.....	31
ตารางที่ 5 รูปพยัญชนะในเอกสารวอกโครหิน ฉบับวัดบ้านแหลม	32
ตารางที่ 6 รูปสระในเอกสารวอกโครหิน ฉบับวัดบ้านแหลม	33
ตารางที่ 7 รูปเครื่องหมายในเอกสารวอกโครหิน ฉบับวัดบ้านแหลม.....	34
ตารางที่ 8 รูปแบบตัวเลขในเอกสารวอกโครหิน ฉบับวัดบ้านแหลม.....	35
ตารางที่ 9 การเสริมความค้ำลังท้ายใบลานวอกโครหิน ฉบับวัดบ้านแหลม ผูกที่ 2 อังกา ๓7 หน้า 14	55
ตารางที่ 10 ตารางเปรียบเทียบเสียงคำทับศัพท์ชื่อเฉพาะ	81
ตารางที่ 11 ตารางเปรียบเทียบเนื้อหาวรรณกรรมเรื่องวอกโครหินและวอกไซ่หิน ตอนกำเนิดตัวละคร	84
ตารางที่ 12 ตารางเปรียบเทียบเนื้อหาวรรณกรรมเรื่องวอกโครหินและวอกไซ่หิน ตอนจบ.....	86
ตารางที่ 13 ตารางเปรียบเทียบชื่อเรื่อง.....	90
ตารางที่ 14 ความสัมพันธ์ระหว่างชื่อเรื่องและคำสำคัญ ‘ไซ่หิน’	91
ตารางที่ 15 รูปแปรของการสะกดคำสำคัญ ‘ไซ่หิน’	92
ตารางที่ 16 ชื่อเฉพาะสถานที่ ดอยบุพผาลา	94
ตารางที่ 17 ชื่อเฉพาะสถานที่ ถ้ำน้ำบั้ง.....	95
ตารางที่ 18 ชื่อเฉพาะตัวละคร ทิพย์ใหญ่เคียงฟ้า.....	95
ตารางที่ 19 ชื่อเฉพาะตัวละคร ผีหัวควายและผีหน้าม้า.....	96

ตารางที่ 20 ชื่อเฉพาะตัวละคร ผีหน้าขน	96
ตารางที่ 21 ชื่อเฉพาะตัวละคร พญาเคลาโลก.....	97
ตารางที่ 22 ชื่อเฉพาะตัวละคร ‘พญาผีแรงใหญ่’	97
ตารางที่ 23 ชื่อเฉพาะตัวละคร พญาผีเขาเดียว	98
ตารางที่ 24 ชื่อเฉพาะตัวละคร พญาหัวควาย.....	98
ตารางที่ 25 ชื่อเฉพาะตัวละคร พญาหัวเงือก.....	98
ตารางที่ 26 ชื่อเฉพาะตัวละคร พญาหัวมอม.....	99
ตารางที่ 27 ชื่อเฉพาะตัวละคร พญาหัวรุ่ง.....	99
ตารางที่ 28 ชื่อเฉพาะตัวละคร ทำวตุโลกทั้ง 4, ทิพย์สี่	100
ตารางที่ 29 ชื่อเฉพาะตัวละคร สัพพัญญูพุทธเจ้า/พระตถาคต.....	100
ตารางที่ 30 ชื่อเฉพาะตัวละคร วิรุฬหะ.....	101
ตารางที่ 31 ชื่อเฉพาะสถานที่ เวียงยมราชา.....	101
ตารางที่ 32 ชื่อเฉพาะตัวละคร พญายมราชาสีบตัน	101
ตารางที่ 33 ชื่อเฉพาะตัวละคร อินทราธิราช.....	102
ตารางที่ 34 ชื่อเฉพาะตัวละคร เวชยันตปราสาท.....	103
ตารางที่ 35 ชื่อเฉพาะตัวละคร วิสุกัมมเทวบุตร	103
ตารางที่ 36 ชื่อเฉพาะตัวละคร ปัญจสิขาทิวบุตร.....	103
ตารางที่ 37 ชื่อเฉพาะตัวละคร นวคราสทั้ง 9	104
ตารางที่ 38 ชื่อเฉพาะตัวละคร นักขัตฤกษ์ 27 ตัว.....	104
ตารางที่ 39 ชื่อเฉพาะอาวุธ ข่ายฟ้านารี.....	105
ตารางที่ 40 เปรียบเทียบชื่อเฉพาะอาวุธ ข่ายฟ้านารี.....	106
ตารางที่ 41 ชื่อเฉพาะตัวละคร พระยาดรธู	107
ตารางที่ 42 ชื่อเฉพาะสถานที่ ถ้ำน้ำอำ	108
ตารางที่ 43 เปรียบเทียบชื่อเฉพาะสถานที่ ถ้ำน้ำอำ.....	108

ตารางที่ 44 ชื่อเฉพาะตัวละคร พญาห้วยักษ์.....	109
ตารางที่ 45 ชื่อเฉพาะตัวละคร พญาห้วยเสือ	109
ตารางที่ 46 ชื่อเฉพาะตัวละคร ฝี่หัวรูง.....	110
ตารางที่ 47 เปรียบเทียบชื่อเฉพาะตัวละคร ฝี่หัวรูง.....	111
ตารางที่ 48 ชื่อเฉพาะตัวละคร ลำเปล่า	111
ตารางที่ 49 ชื่อเฉพาะตัวละคร ลำม้า.....	112
ตารางที่ 50 ชื่อเฉพาะตัวละคร อนาคตจร.....	113
ตารางที่ 51 ชื่อเฉพาะสถานที่ กองช้างคว.....	114
ตารางที่ 52 ชื่อเฉพาะตัวละคร เขยอาน.....	114
ตารางที่ 53 ชื่อเฉพาะตัวละคร ความพอแขน.....	114
ตารางที่ 54 ชื่อเฉพาะตัวละคร ความเียร	115
ตารางที่ 55 ชื่อเฉพาะตัวละคร แควนลิน.....	115
ตารางที่ 56 ชื่อเฉพาะตัวละคร ตีจาดวางอนคาน	115
ตารางที่ 57 ชื่อเฉพาะตัวละคร แร่นฟ้า แร่นเยียว	116
ตารางที่ 58 ชื่อเฉพาะตัวละคร นอชา.....	116
ตารางที่ 59 ชื่อเฉพาะตัวละคร กูชา.....	117
ตารางที่ 60 ชื่อเฉพาะตัวละคร ลิแธนวาง.....	117
ตารางที่ 61 ชื่อเฉพาะตัวละคร เลาควี.....	117
ตารางที่ 62 ชื่อเฉพาะตัวละคร วางลิงควาน.....	118
ตารางที่ 63 ชื่อเฉพาะตัวละคร สัจจตาแซง	118
ตารางที่ 64 ชื่อเฉพาะตัวละคร แสนดี.....	118
ตารางที่ 65 ชื่อเฉพาะตัวละคร เออลางซิ่นควี.....	119
ตารางที่ 66 ชื่อเฉพาะคาถา ยามณีภมี	119
ตารางที่ 67 ชื่อเฉพาะตัวละคร ศรีโพธิ	120

ตารางที่ 68 ชื่อเฉพาะสถานที่ อรทวีป.....	120
ตารางที่ 69 ตารางเปรียบเทียบชื่อตอนเรื่องซีไหยวัจกับเหตุการณ์ในเรื่องวอกไครหิน	122
ตารางที่ 70 ตารางเปรียบเทียบลักษณะการเปลี่ยนแปลงในเหตุการณ์กำเนิดตัวละครหลัก	125
ตารางที่ 71 ตารางเปรียบเทียบลักษณะการเปลี่ยนแปลงเหตุการณ์ตัวละครหลักออกเดินทางจากบ้าน เกิดแสงหาวิชา.....	126
ตารางที่ 72 ตารางเปรียบเทียบลักษณะการเปลี่ยนแปลงในเหตุการณ์ตัวละครหลักออกเดินทางจาก บ้านเกิดแสงหาวิชา	127
ตารางที่ 73 ตารางเปรียบเทียบลักษณะการเปลี่ยนแปลงในเหตุการณ์ตัวละครหลักสำเร็จวิชา	128
ตารางที่ 74 ตารางเปรียบเทียบลักษณะการเปลี่ยนแปลงในเหตุการณ์ตัวละครหลักกลับบ้านเกิดเพื่อ ปราบศัตรู.....	130
ตารางที่ 75 ตารางเปรียบเทียบลักษณะการเปลี่ยนแปลงในเหตุการณ์ตัวละครหลักบุกเมืองบาดาล	132
ตารางที่ 76 ตารางเปรียบเทียบลักษณะการเปลี่ยนแปลงในเหตุการณ์ตัวละครหลักลงไปเมืองนรก	132
ตารางที่ 77 ตารางเปรียบเทียบลักษณะการเปลี่ยนแปลงในเหตุการณ์ตัวละครหลักได้รับตำแหน่ง ผู้ดูแลม้าบนสวรรค์	134
ตารางที่ 78 ตารางเปรียบเทียบลักษณะการเปลี่ยนแปลงในเหตุการณ์ตัวละครหลักไม่พอใจตำแหน่ง และอยากได้ชื่อเป็นผู้ยิ่งใหญ่เทียมฟ้า	135
ตารางที่ 79 ตารางเปรียบเทียบลักษณะการเปลี่ยนรายละเอียดในเหตุการณ์ตัวละครหลักบุกงานเลี้ยง บนสวรรค์ขโมยกินของวิเศษ.....	136
ตารางที่ 80 ตารางเปรียบเทียบลักษณะการเปลี่ยนรายละเอียดในเหตุการณ์เหล่าเทวดาตามล่าตัว ละครหลักที่หนีลงมาจากสวรรค์	138
ตารางที่ 81 ตารางเปรียบเทียบลักษณะการเปลี่ยนรายละเอียดในเหตุการณ์พระโพธิสัตว์ร่วมประชุม หาทางแก้ไขปัญหา	141
ตารางที่ 82 ตารางเปรียบเทียบลักษณะการเปลี่ยนรายละเอียดในเหตุการณ์เทพเจ้ากุมตัวละครหลัก มารับโทษ	143

ตารางที่ 83 ตารางเปรียบเทียบลักษณะการเปลี่ยนรายละเอียดในเหตุการณ์ตัวละครหลักหนีจากที่คุมขัง.....	145
ตารางที่ 84 ตารางเปรียบเทียบลักษณะการเปลี่ยนรายละเอียดในเหตุการณ์ตัวละครหลักถูกปราบ.....	147

ภาพที่ 22 หน้าอังกาใบลานวอกโครหิน ฉบับวัดบ้านแหลม ผูกที่ 4 อังกา ป2.....	50
ภาพที่ 23 ใบลานวอกโครหิน ฉบับวัดบ้านแหลม ผูกที่ 7 อังกา ภ5 หน้า 10.....	52
ภาพที่ 24 ใบลานวอกโครหิน ฉบับวัดบ้านแหลม ผูกที่ 4 อังกา ป1 หน้า 2.....	52
ภาพที่ 25 ใบลานวอกโครหิน ฉบับวัดบ้านแหลม ผูกที่ 2 อังกา ธ6 หน้าที่ 11.....	53
ภาพที่ 26 ใบลานวอกโครหิน ฉบับวัดบ้านแหลม ผูกที่ 2 อังกา ธ7 หน้า 14.....	54
ภาพที่ 27 หน้ารับเกล้าใบลานวอกโครหิน ฉบับวัดบ้านแหลม ผูกที่ 6	56
ภาพที่ 28 ส่วนลงท้ายใบลานวอกโครหิน ฉบับวัดบ้านแหลม ผูกที่ 6 อังกา พ6 หน้า 11.....	56
ภาพที่ 29 ใบลานวอกโครหิน ฉบับวัดบ้านแหลม ผูกที่ 5 อังกา ผ4 หน้า 7	57
ภาพที่ 30 ใบลานวอกโครหิน ฉบับวัดบ้านแหลม ผูกที่ 2 อังกา ธ5 หน้า 9	58
ภาพที่ 31 ใบลานวอกโครหิน ฉบับวัดบ้านแหลม ผูกที่ 1 อังกา ท7.....	59
ภาพที่ 32 ใบลานวอกโครหิน ฉบับวัดบ้านแหลม ผูกที่ 1 อังกา ท7.....	61
ภาพที่ 33 ใบลานวอกโครหิน ฉบับวัดบ้านแหลม ผูกที่ 2 อังกา ธ7 หน้า 14.....	62
ภาพที่ 34 ใบลานวอกโครหิน ฉบับวัดบ้านแหลม ผูกที่ 3 อังกา น8 หน้า 16.....	63
ภาพที่ 35 ใบลานวอกโครหิน ฉบับวัดบ้านแหลม ผูกที่ 4 อังกา ป6 หน้า 12.....	64
ภาพที่ 36 ใบลานวอกโครหิน ฉบับวัดบ้านแหลม ผูกที่ 5 อังกา ผ8 หน้า 16	64
ภาพที่ 37 ใบลานวอกโครหิน ฉบับวัดบ้านแหลม ผูกที่ 7 อังกา ภ7 หน้า 14.....	65
ภาพที่ 38 ใบลานวอกโครหิน ฉบับวัดบ้านแหลม ผูกที่ 3 อังกา น8 หน้า 16.....	66
ภาพที่ 39 ใบลานวอกโครหิน ฉบับวัดบ้านแหลม ผูกที่ 4 อังกา ป6 หน้า 12.....	67
ภาพที่ 40 หน้ารับเกล้าใบลานวอกโครหิน ฉบับวัดบ้านแหลม ผูกที่ 4	69
ภาพที่ 41 หน้ารับเกล้าใบลานวอกโครหิน ฉบับวัดบ้านแหลม ผูกที่ 5	70
ภาพที่ 42 ภาพตัวอย่างหน้าอังกาใบลานวอกโครหิน ฉบับวัดบ้านแหลม ผูกที่ 4	71
ภาพที่ 43 คำกล่าวจบในส่วนลงท้ายใบลานวอกโครหิน ฉบับวัดบ้านแหลม ผูกที่ 1 อังกา ท7 หน้า 13	72

ภาพที่ 44 คำกล่าวจบในส่วนลงท้ายใบลานวอกโครหิน ฉบับวัดบ้านแหลม ผูกที่ 3 อังกา น8 หน้า 16	72
ภาพที่ 45 ตำแหน่งของเอกสารที่พบตามฐานข้อมูล	83
ภาพที่ 46 ใบลานวอกโครหิน วัดดงมะดะ ผูกที่ 7 อังกา ช หน้า 18.....	87

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและที่มาของปัญหา

ในเบื้องต้นผู้ศึกษาได้รับสำเนาเอกสารตัวเขียนเรื่องวอกไครหิน ฉบับวัดบ้านแหลม อำเภอมะนัง จังหวัดเชียงรายมาในรูปแบบสำเนาดีดิจิทัล โดยเป็นเอกสารตัวเขียนประเภทคัมภีร์โบราณ จารด้วยอักษรธรรมล้านนา เนื้อหาของเรื่องมีลักษณะเป็นคำประพันธ์ร้อยแก้ว ภาษาล้านนา ลักษณะของเรื่องเป็นนิทาน สรุปรื่องราวอย่างย่อได้ว่าเป็นเรื่องของตัวละครหลักเป็นสิ่งที่เกิดมาจากหินอาศัยอยู่ในป่าแห่งหนึ่งร่วมกับเหล่าสัตว์ทั้งหลาย ได้ผ่านการพิสูจน์ตนจนเป็นใหญ่เหนือเหล่าสัตว์ทั้งหมดได้ชื่อเป็นพญาวอก วันหนึ่งพญาวอกได้เดินทางออกจากบ้านเกิดไปเพื่อแสวงหาหนทางแห่งความเป็นนิรันดร์คือ ไม่แก่ ไม่เจ็บ ไม่ตาย ทำให้ได้พบกับอาจารย์ที่สอนวิชาต่าง ๆ ให้จนสมปรารถนา และเมื่อพญาวอกมีวิชาเก่งกล้าก็เกิดความทะนงตน อาละวาดไปทั่วชั้นฟ้าสวรรค์และบาดาล สร้างความเดือดร้อนให้เหล่าเทพเทวดาจนท่ายที่สุดสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเสด็จมาปราบจึงได้สิ้นพยศ

เมื่อพิจารณาจากเนื้อเรื่องผู้ศึกษามีความเห็นว่าเป็นเรื่องนั้นคล้ายกับวรรณกรรมจีนแปลเป็นภาษาไทยเรื่องไซอิ๋วที่มีตัวละครสำคัญของเรื่องตัวหนึ่งเป็นสิ่งที่กำเนิดมาจากก้อนหิน มีความพยศ และถูกปราบพยศลงเช่นเดียวกันกับตัวละครลิงในเรื่องวอกไครหินนี้ ซึ่งมีผู้แสดงทัศนะถึงวรรณกรรมเรื่องวอกไครหินนี้ไว้เช่นเดียวกันว่า วรรณกรรมเรื่องนี้มีเนื้อหาล้ายกับวรรณกรรมจีนเรื่องไซอิ๋ว¹ (อุดม รุ่งเรืองศรี, 2546 : 622) จึงอาจมีความเป็นไปได้ว่าที่วรรณกรรมทั้งสองเรื่องนั้นจะมีความสัมพันธ์กัน โดยเป็นการรับเนื้อเรื่องมาจากวรรณกรรมจีน ซึ่งหากพิจารณาจากบริบทสังคมแล้วนั้นอิทธิพลของวรรณกรรมจีนเองนั้นค่อนข้างแผ่ขยายในวงกว้างมาอย่างยาวนานต่อเนื่อง โดยในช่วงต้นกรุงรัตนโกสินทร์ สมัยรัชกาลที่ 1 ได้มีการจัดแปลเรื่องไซอิ๋ว โดยกรมพระราชวังหลัง และเรื่องสามก๊ก โดยเจ้าพระยาพระคลัง (หน) ไม่ปรากฏปีที่แปลแต่ประมาณได้ว่าก่อน พ.ศ. 2349 เนื่องจาก

¹ ไซอิ๋ว เป็นวรรณกรรมจีนแปลเป็นภาษาไทยจากวรรณกรรมจีนเรื่อง 西遊記 /xī yóu jì/ ซีโหวงจี

กรมพระราชวังหลังทิววงศ์เมื่อ พ.ศ. 2349 และ เจ้าพระยาพระคลัง (หน) ถึงอสัญกรรมเมื่อ พ.ศ. 2348 (กรมพระยาดำรงราชานุภาพ, 2547: 29)

วรรณกรรมเรื่องไซอิ๋วนี้ แปลครั้งแรกในสมัยรัชกาลที่ 5 โดยพระโสภณอักษรกิจ (เล็ก สมิตสิริ) ให้นายตันแปล และให้นายเทียนวิวัฒนาโกเป็นผู้เรียบเรียง พิมพ์ครั้งแรกที่โรงพิมพ์โสภณพิพรรฒนาการเมื่อ พ.ศ. 2449 เป็นสมุด 4 เล่ม (สมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพ, 2545 : 35) โดยเป็นการแปลมาจากวรรณกรรมจีนเรื่อง 西遊記 /xī yóuji/ ซีโหย่วจี แปลโดยกลุ่มชาวจีนที่พูดภาษาจีนสำเนียงฮกเกี้ยนหรือสำเนียงแต้จิ๋ว² ซึ่งเป็นสำเนียงที่จัดอยู่ในกลุ่มภาษาหมิ่นใต้² เป็นสาขาหนึ่งของภาษาจีน โดยเป็นสำเนียงที่สำคัญเพราะเป็นสำเนียงภาษาของกลุ่มชาวจีนส่วนใหญ่ที่อพยพถิ่นฐานเข้ามาในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้รวมถึงประเทศไทยด้วย กลุ่มคนจีนอพยพที่พูดภาษาจีนสำเนียงฮกเกี้ยนและแต้จิ๋วนี้ส่งอิทธิพลโดยตรงต่อการแปลวรรณกรรมไทยอย่างมากตามที่สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ ทรงกล่าวไว้ว่า

หนังสือเรื่องจีนที่แปลเป็นภาษาไทย บางเรื่องเรียกชื่อตามสำเนียงฮกเกี้ยน บางเรื่องเรียกตามสำเนียงแต้จิ๋ว เพราะจีนในประเทศสยามนี้มีจีนเหล่าฮกเกี้ยนกับเหล่าแต้จิ๋วมากกว่าเหล่าอื่น ผู้แปลเป็นจีนเหล่าไหน อ่านสำเนียงเป็นอย่างไร ไทยเราก็จดลงอย่างนั้น หนังสือสามก๊กที่แปลเป็นไทยเรียกชื่อต่าง ๆ ตามสำเนียงจีนฮกเกี้ยน เมื่อเทียบกับหนังสือสามก๊กที่แปลเป็นภาษาอื่น ชื่อที่เรียกจึงผิดเพี้ยนกัน เพราะเขาเรียกตามจีนสำเนียงเหล่าอื่น มักทำให้เกิดฉงนด้วยเหตุนี้

สมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพ (2545: 47)

จากการศึกษาวรรณกรรมเรื่องวอกไครหิน ฉบับวัดบ้านแหลม อำเภอมะนัง จังหวัดเชียงราย ในเบื้องต้นพบความน่าจะเป็นว่า วรรณกรรมเรื่องวอกไครหินนั้นอาจเป็นวรรณกรรมที่รับอิทธิพลมาจากวรรณกรรมจีนเรื่อง 西遊記 /xī yóuji/ ซีโหย่วจี โดยพบหลักฐานด้านคำทับศัพท์ภาษาจีนบางคำที่ปรากฏอยู่ในเรื่อง โดยเฉพาะชื่อตัวละครในเรื่องนั้นปรากฏเป็นชื่อคำทับศัพท์ภาษาจีนเช่น สีจ้อตาแขง <สีจ้อตาแขง> โดยเป็นตัวละครตัวหนึ่งที่ตรงกันกับตัวละครในวรรณกรรมจีนเรื่อง 西遊記 /xī yóu ji/ ซีโหย่วจี คือตัวละคร 赤腳大仙 /chì jiǎo dà xiān/ ชื่อเจี๋ยต้าเซียน หรือในฉบับแปลเรื่อง

² ภาษาหมิ่นใต้ หรือ ภาษาหมิ่นหนาน เป็นภาษาย่อยของภาษาจีน ที่พูดกันในบริเวณตอนใต้ของมณฑลฝูเจี้ยนและบริเวณใกล้เคียง

ไซอิ๋วคือ ชิคเคียดใต้เขียน ข้อมูลในเบื้องต้นนี้แสดงให้เห็นที่มาของเรื่องวอกโครหินว่าเรื่องวอกโครหินนี้ได้รับอิทธิพลจากวรรณกรรมจีนอย่างชัดเจน และมีความเป็นไปได้อย่างมากที่รับอิทธิพลมาจากวรรณกรรมจีนเรื่อง 西遊記 /xī yóu jì/ ซีโหย่วจี้ จากจีนโดยตรง และไม่เกี่ยวข้องกับเรื่องไซอิ๋วซึ่งเป็นวรรณกรรมจีนแปลของสยาม โดยมีเหตุผลดังนี้

จากการศึกษาเบื้องต้นผู้ศึกษาความแตกต่างกันในด้านการทับศัพท์ชื่อเฉพาะภาษาจีนของเรื่องวอกโครหิน และเรื่องไซอิ๋ว โดยแม้ว่าทั้งสองเรื่องจะมาจากวรรณกรรมจีนเรื่อง 西遊記 /xī yóu jì/ ซีโหย่วจี้ ก็ตามที่แต่ประเด็นสำคัญคือลักษณะเสียงภาษาจีนที่ปรากฏในคำทับศัพท์ชื่อเฉพาะในเรื่องวอกโครหินนั้นเป็นภาษาจีนที่มีความใกล้เคียงกับภาษาจีนกลางมากกว่าที่จะเป็นภาษาหมิ่นใต้ อย่างสำเนียงฮกเกี้ยนหรือแต้จิ๋ว โดยภาษาจีนหมิ่นใต้และภาษาจีนกลางซึ่งมีความแตกต่างกันของระบบเสียงทำให้การอ่านคำ ๆ เดียวกันในภาษาทั้งสองนั้นมีความแตกต่างกัน เมื่อเปรียบเทียบคำศัพท์จากชื่อเฉพาะในเรื่องไซอิ๋วและเรื่องวอกโครหินปรากฏชัดว่ามีความแตกต่างกันของคำอย่างมีนัยยะสำคัญ ซึ่งให้เห็นถึงสำเนียงภาษาที่แตกต่างกันจากคำ ๆ เดียวกัน ทั้งนี้อาจหมายความว่าผู้แปลหรือผู้ที่มีส่วนช่วยในการแปลซึ่งรู้ภาษาจีนนั้นได้แปลวรรณกรรมเรื่อง 西遊記 /xī yóu jì/ ซีโหย่วจี้ เป็นเรื่อง ไซอิ๋ว กับผู้แปล³ ที่แปลเป็นเรื่องวอกโครหิน เป็นบุคคลคนละกลุ่มกัน โดยผู้แปลเรื่องไซอิ๋วเป็นกลุ่มคนที่พูดภาษาจีนหมิ่นใต้ และผู้แปลเรื่องวอกโครหินนั้นเป็นกลุ่มคนที่พูดภาษาจีนกลาง เนื่องจากชื่อเฉพาะที่ทับศัพท์ภาษาจีนจากทั้งสองเรื่องนั้นมีสำเนียงที่แตกต่างกัน รายละเอียดตัวอย่างเรื่องชื่อเฉพาะที่พบในวรรณกรรมเรื่องวอกโครหิน ซีโหย่วจี้ และไซอิ๋ว ผู้ศึกษาแสดงไว้ในตารางที่ 1

³ ผู้แปลในที่นี้หมายถึงกลุ่มหรือบุคคลผู้ที่แปล หรือ ผู้ที่มีส่วนช่วยในการแปล ผู้ศึกษาเรียกอย่างโดยรวมเพราะไม่สามารถทราบข้อเท็จจริงว่าผู้แปลที่เป็นบุคคลหรือกลุ่มบุคคลนี้มีส่วนในการแปลทั้งหมดหรือเป็นเพียงเป็นผู้ช่วยเหลือในการแปลจึงขอเรียกรวม ๆ ว่าผู้แปล

ตารางที่ 1 ตัวอย่างชื่อเฉพาะในเรื่องวอกโครหิน ซีโหยวจี และไซอิว

คำทับศัพท์ชื่อเฉพาะจากเรื่องวอกโครหิน ⁴	ชื่อเฉพาะจากเรื่องซีโหยวจี	คำทับศัพท์ชื่อเฉพาะจากเรื่องไซอิว
สี่จอตตาแซง /si1 co:1 ta:1 se:n2/	赤腳大仙 /chì jiǎo dà xiān/	ซิดเคียดไต่เซียน / tɕʰit4 kʰiət3 taj3 siən1/
ลิแธนวาง /li78 tɛ:n2 wa:n2/	李天王 /lǐ tiān wáng/	ลิวี่อ้อง /li74 tʰi:1 ʔoŋ5/
เออลาง /ʔɛ:2 la:n2/	二郎 /èr láng/	ยี่หนิง /ji:3 nuŋ5/

จากเนื้อหาของเรื่องที่ปรากฏชัดว่าเรื่องวอกโครหินนี้มีความสัมพันธ์กับวรรณกรรมจีนเรื่องซีโหยวจี ทำให้ผู้ศึกษาสนใจที่จะสืบค้นเรื่องวอกโครหินเพิ่มเติม จึงได้พบต้นฉบับของวรรณกรรมเรื่องวอกโครหินเพิ่มในฐานข้อมูลออนไลน์ โดยพบจำนวนทั้งสิ้น 12 ฉบับ โดยแบ่งเป็นเอกสารตัวเขียนล้านนา 4 ฉบับ เก็บรวบรวมไว้ในรูปแบบสำเนาดิจิทัล ที่หอสมุดดิจิทัลคัมภีร์ใบลานล้านนา (DLNTM) จำนวนหนึ่งฉบับ ในโครงการรวบรวมเอกสารวรรณกรรมล้านนา (DELMN) จัดเก็บไว้ 2 ฉบับ และหนังสือตัวเขียนชุดฮาร์ลด์ ฮุนดีฮูด (HHHWC) จัดเก็บไว้หนึ่งฉบับ รวมทั้งสิ้น 4 ฉบับ ที่พบในประเทศไทย อีก 8 ฉบับเป็นเอกสารตัวเขียนอักษรไทลื้อซึ่งสืบค้นจากหอสมุดดิจิทัลหนังสือใบลานลาว (ซังสะซงุดดีจิตอวอซังงูสิใบวาววาว) ของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว รายการเอกสารทั้งหมดได้แสดงไว้ในตารางที่ 2 และ ตารางที่ 3

⁴ ถ่ายถอดเสียงจากเกณฑ์ระบบเสียงภาษาไทยถิ่นเหนือ ในตำราเรียนอักษรไทยโบราณ

ตารางที่ 2 รายชื่อสำเนาดีจีทัลจากหอสมุดดิจิทัลคัมภีร์ใบลานล้านนา

ลำดับ ที่	ชุด เอกสาร	เลข รหัส	ชื่อเรื่อง	ที่อยู่	ประเภท เอกสาร	อักษร และภาษา	ปี	จำนวน
1	DELMN	0859	วอก ไครหิน	วัดบ้าน แหลว จังหวัด เชียงราย	ใบลาน	อักษร ธรรม ล้านนา ภาษาบาลี และ ล้านนา	จ.ศ. 1284	7 ผูก 65 ลาน
2	DELMN	0425	วอก ไครหิน	วัดดงมะเดะ จังหวัด เชียงราย	ใบลาน	อักษร ธรรม ล้านนา ภาษาบาลี และ ล้านนา	จ.ศ. 1311	7 ผูก 76 ลาน
3	DLNTM	010611 005_00	วอก ไครหิน	วัดป่าสัก น้อย จังหวัด เชียงใหม่	ใบลาน	อักษร ธรรม ล้านนา ภาษาบาลี และ ล้านนา	จ.ศ. 1325	7 ผูก 87 ลาน
4	HHHWC	2124	วอก ไครหิน		สมุด บันทึก	อักษร ธรรม ล้านนา ภาษาบาลี และ ล้านนา	จ.ศ. 1334	1 เล่ม 113 หน้า

ตารางที่ 3 รายชื่อสำเนาดีจิทัลดิจิทัลจากหอสมุดดิจิทัลของหนังสือโบราณลาว (ช่วงประมวลดิจิทัลของวังวิ
โบราณลาว)

ลำดับ ที่	ชุด เอกสาร	เลขรหัส	ชื่อเรื่อง	ที่อยู่	ประเภท เอกสาร	อักษร และ ภาษา	ปี	จำนวน
1	PLMP	0809041 2002_05	วอก ไซ่หีน	วัดทิบปะ ระดราม เมืองเชียง ร่อน แขวงไซ ยะบูลี สปป. ลาว	โบราณ	อักษรไท ลื้อ ภาษา บาลีและ ไทลื้อ	จ.ศ. 1292	7 ผูก 83 ลาน
2	PLMP	0809111 2001_04	วอก ไซ่หีน	วัดพิมพ์ ดราม เมืองเชียง ร่อน แขวงไซ ยะบูลี สปป. ลาว	โบราณ	อักษรไท ลื้อ ภาษา บาลีและ ไทลื้อ	จ.ศ. 1297	6 ผูก 88 ลาน
3	PLMP	0305100 7005_03	วอก ไซ่หีน	วัดสิริดอน ใจ เมือง นาแล แขวง หลวงน้ำ ทา สปป. ลาว	โบราณ	อักษรไท ลื้อ ภาษา บาลีและ ไทลื้อ	จ.ศ. 1304	4 ผูก 53 ลาน

ตารางที่ 3 รายชื่อสำเนาดิจิทัลจากหอสมุดดิจิทัลของหนังสือโบราณลาว (ช่วงหมวดดิจิทัลของหนังสือโบราณลาว) (ต่อ)

ลำดับ ที่	ชุด เอกสาร	เลขรหัส	ชื่อเรื่อง	ที่อยู่	ประเภท เอกสาร	อักษร และ ภาษา	ปี	จำนวน
4	PLMP	0302080 7037_00	วอก ไซ่ห็น	บ้านยาง เพียง เมืองสิง แขวง หลวงน้ำ ทา สปป. ลาว	พับสา	อักษรไท ลื้อ ภาษา บาลีและ ไทลื้อ	จ.ศ. 1346	3 ผูก 33 ใบ
5	PLMP	0302030 7006_03	วอก ไซ่ห็น	บ้านน้ำ แก้วน้อย เมืองสิง แขวง หลวงน้ำ ทา สปป. ลาว	พับสา	อักษรไท ลื้อ ภาษา บาลีและ ไทลื้อ	จ.ศ. 1351	7 ผูก 40 ใบ
6	PLMP	0809021 2001_03	พยาว อก ไซ่ห็น	วัดกุละณะ ดาราม เมืองเชียง ร่อน แขวงไซ ยะบูลี สปป. ลาว	โบราณ	อักษรไท ลื้อ ภาษา บาลีและ ไทลื้อ	จ.ศ. 1355	11 ผูก 107 ลาน

ตารางที่ 3 รายชื่อสำเนาดิจิทัลจากหอสมุดดิจิทัลท้องถิ่นสื่อบุคคลานลาว (ช่วงขบวนการปฏิวัติลาว) (ต่อ)

ลำดับ ที่	ชุด เอกสาร	เลขรหัส	ชื่อเรื่อง	ที่อยู่	ประเภท เอกสาร	อักษร และ ภาษา	ปี	จำนวน
7	PLMP	0302160 7015_06	ทมวอก ไซ่ห็น	บ้านนาคำ เมืองสิง แขวง หลวงน้ำ ทา สปป. ลาว	พับสา	อักษรไท ลื้อ ภาษา บาลีและ ไทลื้อ	จ.ศ. 1360	7 ผูก 54 ใบ
8	PLMP	0302130 7005_03	วอก ไซ่ห็น	วัดบ้านนา ใหม่ เมือง สิง แขวง หลวงน้ำ ทา สปป. ลาว	พับสา	อักษรไท ลื้อ ภาษา บาลีและ ไทลื้อ	-	1 ผูก 38 ใบ

จากสำเนาเอกสารที่พบทำให้ทราบว่าเอกสารตัวเขียนเรื่องวอกไคร่ห็นนี้ยังพบในสปป.ลาว อีกด้วย โดยพบในชื่อ วอกไซ่ห็น พบทั้งประเภทคัมภีร์ใบลานและพับสา นำไปสู่ประเด็นที่น่าสนใจอีก ประการหนึ่งคือเรื่องการแพร่กระจายของเรื่องวอกไคร่ห็น กล่าวคือเอกสารตัวเขียนนั้นพบทั้งทาง ตอนเหนือของประเทศไทยและพบที่สปป.ลาว โดยเป็นเอกสารตัวเขียนอักษรไทยลื้อ อาจเป็นไปได้ว่า เรื่องวอกไคร่ห็นนี้มีความสัมพันธ์กับชาวไทลื้อในทางใดทางหนึ่ง โดยผนวกกับประเด็นเรื่องที่มา ของเนื้อเรื่องในเบื้องต้นที่มีที่มาจากวรรณกรรมจีน เพราะชาวไทลื้อนั้นเป็นกลุ่มคนที่ได้รับอิทธิพล วัฒนธรรมจีนโดยเฉพาะอย่างยิ่งชาวไทลื้อในเขตปกครองตนเองพิเศษสิบสองพันนา มณฑลยูนนาน ประเทศจีน นอกจากนั้นการศึกษาในเบื้องต้นยังพบว่าเอกสารตัวเขียนเรื่องวอกไคร่ห็นฉบับวัดบ้าน แหลวงนั้นปรากฏข้อความว่า <ว้อไคร่ห็นผู้ต้นธมฺมนีเปนความพวยเหนือบ่พอเข้าใจพิจารณาไฟ้เทือ เจ้า> อ่านว่า “วอกไคร่ห็นผู้ต้นธมฺมนีเปนความพวยเหนือบ่พอเข้าใจพิจารณาไปเถอะเจ้า” โดย คำว่า ความพวยเหนือ ที่ปรากฏนั้นอาจอนุมานได้ว่าเรื่องวอกไคร่ห็นนี้อาจจะมีได้เป็นเรื่องของชาว

ล้านนามาแต่เดิม คำว่า “ความ” นอกจากหมายถึงเนื้อความของเรื่องแล้วยังอาจหมายถึงภาษาที่ใช้ เป็นไปได้ว่าต้นฉบับอาจเป็นภาษาภายหลังจากพื้นที่ล้านนาขึ้นไป คือภาษาไทลื้อของกลุ่มชาติพันธุ์ ไทลื้อที่อาศัยอยู่ในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวหรือในเขตสิบสองปันนา และอาจเหนือขึ้นไปอีกคือกลุ่มชาติพันธุ์จีนในประเทศจีน ดังที่ปรากฏการทับศัพท์ภาษาจีนของชื่อเฉพาะในเรื่อง ทั้งนี้ ตามภูมิประเทศแล้ว ที่กล่าวมานั้นล้วนอยู่ภายใต้ล้านนาทั้งสิ้น ดังนั้นการตีความหมายของคำว่า **ความ** ภายหลัง ในเบื้องต้นมีอาจสรุปแน่ชัดได้ว่าหมายถึงสิ่งใด จึงเป็นประเด็นที่น่าศึกษาเพิ่มเติมอีก ประเด็นหนึ่ง

การศึกษาเกี่ยวกับเรื่องวอกโครหินนั้นมีเพียงงานวิจัยของ เถลิงเกียรติ์ ต้นใจ เรื่อง **การพัฒนาสื่อประสมนิทานพื้นบ้านล้านนาเรื่อง วอกโครหิน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1** โดย นำเอาเนื้อเรื่องของวอกโครหินมาประยุกต์ใช้สร้างเป็นสื่อประสมนิทานสำหรับสอน เป็นงานวิจัยใน สาขาวิชาเทคโนโลยีสื่อและการสื่อสาร และมีการกล่าวถึงเรื่องวอกโครหินในหนังสือของ อุดม รุ่งเรือง ศรี (2546) เรื่อง **วรรณกรรมล้านนา** ไว้เพียงเล็กน้อยเท่านั้น ซึ่งไม่ใช่งานวิจัยที่ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่อง วอกโครหินโดยตรง ประเด็นเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างเรื่องวอกโครหิน กับเรื่องซีโหยวจี้ (西遊記 /xī yóu jì) และการแพร่กระจายของเอกสารตัวเขียนเรื่องวอกโครหิน ผนวกกับข้อความที่ปรากฏใน เอกสารของล้านนาว่า **ความ** ภายหลัง ในเอกสารตัวเขียนฉบับวัดบ้านแหลม เป็นการย้าถึง ความสัมพันธ์ระหว่างล้านนา ไทลื้อ และจีน แต่ภาพของสถานะความสัมพันธ์นั้นยังไม่ชัดเจนเพียงพอ อีกทั้งการศึกษาเกี่ยวกับวรรณกรรมเรื่องวอกโครหินในปัจจุบันยังไม่สามารถคลี่คลายข้อสงสัยที่พบ อยู่ในขณะนี้ได้ ผู้ศึกษาจึงเห็นสมควรที่จะนำวรรณกรรมนี้มาศึกษาอย่างละเอียดโดยใช้เอกสารวอก โครหินฉบับวัดบ้านแหลมเป็นฉบับหลักในการศึกษาทั้งทางกายภาพของเอกสารตัวเขียนและด้าน เนื้อหาของเอกสารตัวเขียน โดยใช้แนวคิดและทฤษฎีด้านการศึกษาเอกสารตัวเขียนคือเรื่องการศึกษา ปริสาระ (Paracontent) ซึ่งเป็นการศึกษาข้อมูลแวดล้อมของเอกสารตัวเขียน และศึกษาสาระ (content) อันเป็นเนื้อหาหลักของเอกสารตัวเขียนเรื่องวอกโครหิน โดยผู้ศึกษาหวังเป็นอย่างมากว่า งานวิจัยนี้จะสามารถยังประโยชน์ต่อการศึกษาเอกสารตัวเขียนและการศึกษาอิทธิพลจากวัฒนธรรม ภายนอกของวรรณกรรมในภูมิภาคตอนเหนือของไทยได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปริสาระ (Paracontent) ของเอกสารตัวเขียนเรื่องวอกโครหิน ฉบับวัดบ้านแหหลวง
2. เพื่อศึกษาสาระ (Content) เอกสารตัวเขียนเรื่องวอกโครหิน ฉบับวัดบ้านแหหลวง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้เห็นถึงเรื่องราวของเอกสารตัวเขียนเรื่องวอกโครหิน ฉบับวัดบ้านแหหลวง
2. ได้ทราบลักษณะและการแพร่กระจายของเรื่องวอกโครหิน

ข้อตกลงเบื้องต้น

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเอกสาร ผู้ศึกษาใช้เอกสารวรรณกรรมล้านนาเรื่องวอกโครหินจากต้นฉบับเอกสารตัวเขียน ที่อยู่ในรูปแบบของสำเนาดีจิตัล ที่เว็บไซต์หอสมุดดิจิทัลคัมภีร์โบราณล้านนา และสำเนาดีจิตัลเอกสารตัวเขียนวรรณกรรมสื่อเรื่องวอกโครหิน ที่เว็บไซต์หอสมุดดิจิทัลดอลหนังสือโบราณลาว (ຫ້ສະໝຸດດິຈິຕອລວັງຊີໄບວາມລາວ) เอกสารฉบับหลักที่ใช้ศึกษาวรรณกรรมล้านนาเรื่องวอกโครหินคือ เอกลำดับที่ 1 วอกโครหิน วัดบ้านแหหลวง จังหวัดเชียงราย เนื่องจากเป็นเอกสารฉบับที่เก่าแก่ที่สุด เนื้อหาสมบูรณ์ สำเนาชัดเจนจึงเหมาะสมที่สุดสำหรับใช้เป็นฉบับหลักในงานวิจัยนี้

เนื่องจากงานวิจัยนี้มุ่งเน้นศึกษาเฉพาะวรรณกรรมเรื่องวอกโครหินฉบับวัดบ้านแหหลวงเป็นหลักเท่านั้น มิใช่งานวิจัยที่มุ่งเน้นการศึกษาเปรียบเทียบเอกสารแต่ละฉบับอย่างละเอียด แต่การศึกษาเรื่องวอกโครหินนั้นเกี่ยวข้องกับเอกสารตัวเขียนฉบับอื่น ๆ ตามที่ปรากฏพบในฐานข้อมูลและเกี่ยวข้องกับวรรณกรรมเรื่องซีโหยวจี (西遊記 /xī yóu jì/) และ ไซอิ๋วอีกด้วย ดังนั้นจึงเป็นการเล็งมิได้ที่จะมีการอ้างอิงถึงเอกสารตัวเขียนและวรรณกรรมต่าง ๆ เหล่านั้น โดยเป็นการนำข้อมูลบางส่วนมาเปรียบเทียบ หรือ ใช้เป็นข้อมูลอ้างอิงในบางประเด็น โดยคัดเลือกเอกสารที่สามารถนำมาใช้อ้างอิงได้จากเกณฑ์ด้านอายุและความสมบูรณ์ของเอกสาร รายการเอกสารที่มีการอ้างอิงในงานวิจัยนี้ประกอบไปด้วยสำเนาเอกสารทั้งสิ้น 8 ฉบับ โดยแบ่งเป็นเอกสารตัวเขียนอักษรธรรมล้านนา 4 ฉบับ และเอกสารตัวเขียนอักษรไทลื้อ 4 ฉบับ รายละเอียดของเอกสารและการนำมาอ้างอิงในงานวิจัยมีจะ

ใช้ตัวอักษรย่อชื่อฉบับของเอกสาร ชนิดอักษร และปีของเอกสารนั้นๆ เป็นพุทธศักราช โดยมีรายการดังต่อไปนี้

บล. ล้านนา, 1284	หมายถึง วอกโครหิน วัดบ้านแหลม จังหวัดเชียงราย
ดต. ล้านนา, 1311	หมายถึง วอกโครหิน วัดดงมะเดะ จังหวัดเชียงราย
ปน. ล้านนา, 1325	หมายถึง วอกโครหิน วัดป่าสักน้อย จังหวัดเชียงใหม่
ทก. ล้านนา, 1334	หมายถึง วอกโครหิน สมุดคัดลอกจากฉบับวัดห้วยกาน
ทร. ลื้อ, 1292	หมายถึง วอกไซ่หิน วัดทิบปะระดาราม สปป. ลาว
พร. ลื้อ, 1297	หมายถึง วอกไซ่หิน วัดพิมโยดาราม สปป. ลาว
สจ. ลื้อ, 1304	หมายถึง วอกไซ่หิน วัดสิริตอนใจ สปป. ลาว
กร. ลื้อ, 1355	หมายถึง พยาวอกไซ่หิน วัดกฤษณะดาราม สปป. ลาว

การอ้างอิงหนังสือหรือเอกสารประเภทรูปเล่มตีพิมพ์ใช้ระบบการอ้างอิงแบบนามปีตามระเบียบวิธีปรกติ ส่วนการอ้างอิงเอกสารตัวเขียนจะใช้คำย่อของเอกสารฉบับนั้นๆ ตามด้วยการบอกลำดับผูก และเลขหน้าตามที่ระบุไว้ในต้นฉบับ โดยระบุไว้หลังคำย่อเอกสารคั่นด้วยเครื่องหมายทวิภาค (colon) ตามด้วยตัวเลข โดยตัวเลขลำดับแรกหมายถึงลำดับผูกของเอกสารในมัตนั้นๆ คั่นด้วยเครื่องหมายทับ (slash) และตามด้วยเลขหน้า ตัวอย่างเช่น

(บล. ล้านนา, 1284 :1/1) หมายถึง วอกโครหิน วัดบ้านแหลม ผูกที่ 1 หน้าที่ 1

(ทร. ลื้อ, 1292 :2/3) หมายถึง วอกไซ่หิน วัดทิบปะระดาราม ผูกที่ 2 หน้าที่ 3

งานวิจัยนี้แบ่งการศึกษาเป็นสองส่วนหลักด้วยกันคือส่วนการศึกษาวิเคราะห์เอกสารตัวเขียนวอกโครหินฉบับวัดบ้านแหลมในลักษณะของวัตถุวิสัยคือการศึกษาลักษณะทางกายภาพของเอกสารตัวเขียนประกอบการศึกษาปริสาระ (Paracontent) ของเอกสารตัวเขียน และอีกส่วนคือการศึกษาลักษณะเนื้อหาสาระ (Content) ของเอกสารตัวเขียนวอกโครหินฉบับวัดบ้านแหลม โดยเนื้อหาประกอบไปด้วยการศึกษาที่มาของเรื่อง และลักษณะสำคัญของเรื่องได้แก่ชื่อเฉพาะที่ปรากฏในเรื่อง ซึ่งการศึกษาชื่อเฉพาะที่ปรากฏในเรื่องนั้นมีส่วนเกี่ยวข้องกับระบบเสียงในภาษาจีนและ

ระบบเสียงในภาษาล้านนา ซึ่งใช้ในการวิเคราะห์คำศัพท์ชื่อเฉพาะที่ปรากฏในเรื่อง ซึ่งจำเป็นต้องมีการถ่ายทอดเสียงด้วยสัทอักษร จึงจำเป็นต้องใช้เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องระบบเสียง เพื่อเป็นหลักเกณฑ์สำหรับการถ่ายทอดเสียงด้วยสัทอักษรประกอบการศึกษาวิเคราะห์ในงานวิจัยนี้ โดยการถ่ายทอดระบบเสียงภาษาจีนมาตรฐาน หรือภาษาจีนกลาง ผู้ศึกษาอ้างอิงจากงานวิจัยเรื่อง **การศึกษาเปรียบเทียบระบบเสียงภาษาจีนกลางและภาษาไทยเพื่อการสอนการออกเสียง** ของ นพ.แก้ว สิริรัตนานนท์ ส่วนการถ่ายทอดระบบเสียงภาษาล้านนาผู้ศึกษาอ้างอิงจากงานวิจัยเรื่อง **ตำราเรียนอักษรไทยโบราณ** ของ กรรณิการ์ วิมลเกษม

วิธีดำเนินงานวิจัย

การศึกษาเอกสารตัวเขียนเรื่องวอกไครหิน ผู้ศึกษามีวิธีดำเนินงานวิจัยตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

- 1) ดำเนินการปริวรรตต้นฉบับโดยใช้เอกสารลำดับที่ 1 วอกไครหิน ฉบับวัดบ้านแหลม อ.แม่จัน จังหวัดเชียงราย เป็นต้นฉบับหลักในการปริวรรต และใช้เอกสารรายการอื่นประกอบ
- 2) ศึกษาทบทวนกรอบแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการศึกษาเอกสารตัวเขียนคือเรื่องปริสาระ (Paracontent) และเรื่อง 4 ปัจจัยสำคัญของเอกสารตัวเขียน (Four Key Factors)
- 3) ศึกษาเอกสารฉบับหลักด้วยระเบียบวิธีและแนวคิดทางด้านการศึกษาเอกสารตัวเขียน
- 4) ศึกษาวิเคราะห์ปริสาระ (Paracontent) ของเอกสารตัวเขียน
- 5) ศึกษาวิเคราะห์สาระ (Content) ของเอกสารตัวเขียน
- 6) เรียบเรียงและสรุปผลดำเนินงานวิจัย

ข้อกำหนดในงานวิจัย

1. เกณฑ์การปริวรรต

การปริวรรตในงานวิจัยนี้จะแบ่งการปริวรรตเป็น 2 ชั้น โดยมีรายละเอียดและข้อตกลงดังต่อไปนี้

1.1 การปริวรรตขั้นที่ 1

ปริวรรตจากอักษรล้านนาเป็นอักษรไทยโดยคงอักษรและอักษรวิธีตามแบบต้นฉบับทุกประการ แม้ว่าจะมีการเขียนผิด ขีดฆ่า เขียนตกหรือเขียนเติม ก็จะคงตามต้นฉบับเดิมไว้ให้มากที่สุด เช่น

ด	ปริวรรตเป็น <คั>
ไฉ	ปริวรรตเป็น <ไต้>
ไฉ	ปริวรรตเป็น <พรเจ้า>
ไฉ	ปริวรรตเป็น <พฺรยา>
ไฉ	ปริวรรตเป็น <พรอาทิส>
ด	ปริวรรตเป็น <วอกเก็รตหมุ>

การปริวรรตอักษรบางตัวมีข้อกำหนดเพิ่มเติมดังนี้

อักษร ๕

เทียบเท่าอักษรไทยได้ 2 ตัวคือ <ท> และ <ด> ในกรณีที่เขียนเป็นภาษาบาลีหรือสันสกฤต จะเทียบเท่ากับอักษร <ท> ถ้าเขียนภาษาล้านนานั้นจะเทียบเท่ากับอักษร <ด> ในการปริวรรตจะใช้อักษรไทย <ท> เพียงอักษรเดียว ดังนี้

ด	ปริวรรตเป็น <ทิน> ‘ดิน’
ด	ปริวรรตเป็น <แตด> ‘แดด’

อักษร ๖

เทียบเท่าอักษรไทยได้ 2 ตัวคือ <บ> และ <ป> ในกรณีที่เขียนคำภาษาบาลีหรือสันสกฤต จะเทียบเท่ากับอักษร <ป> และ <บ> ถ้าเขียนภาษาล้านนานั้นจะเทียบเท่ากับ

อักษร <บ> สำหรับการปรัวรรตจะใช้อักษรไทย <บ> เพียงอักษรเดียวเพื่อป้องกันความสับสน ดังนี้

บ๓๒

ปรัวรรตเป็น <บถม> ‘ปฐุม’

บ๓๖๐๓๒๓๒๓
ทวิป’

ปรัวรรตเป็น <บุพพิทเททวิบ> ‘บุพพิทเททวิป’

บ๓๖

ปรัวรรตเป็น <บ้าน> ‘บ้าน’

แม้ว่าในกรณีที่อักษร บ ประกอบกับเชิงอักษร ๓ เป็น ไบ จะเทียบเท่า <ปร> เสมอ แต่ผู้ศึกษาจะยังคงปรัวรรตเป็น <บร> เพื่อความสม่ำเสมอของเกณฑ์การปรัวรรต ดังนี้

ไบ๓

ปรัวรรตเป็น <บรยา> ‘ประยา’

ไบ๓๖

ปรัวรรตเป็น <บรหาร> ‘ประหาร’

เครื่องหมายระห้าม <ั>

ผู้ศึกษาจะใช้เครื่องหมายทัณฑฆาต <ั> ในการปรัวรรตดังนี้

ล๓๓

ปรัวรรตเป็น <ล๓> ‘ล๓’

เครื่องหมายแทนตัวสะกด <ง> หรือไม้กึ่งไหล <ง>

ผู้ศึกษาจะใช้เครื่องหมายยามักการ <ง> ในการปรัวรรตดังนี้

ล๓๓

ปรัวรรตเป็น <มค๓> ‘มค๓’

1.2 การปริวรรตขั้นที่ 2

ปรับอักษรวิธีเป็นแบบภาษาไทย ยกเว้นคำศัพท์ภาษาล้านนาจะยึดการสะกดคำตามภาษาถิ่นล้านนา และไม่แปลเป็นภาษาไทย เช่น ฮี ปริวรรตขั้นที่ 1 <ฮี> ปริวรรตขั้นที่ 2 <หือ> ไม่แปลเป็นภาษาไทยว่า ‘ให้’

แก้ไขคำที่เขียนผิด ชิดฆ่า เขียนตกหรือเขียนเต็มให้ถูกต้อง ชื่อเฉพาะที่ปรากฏในเรื่องจะปริวรรตตามต้นฉบับ และหากปรากฏรูปแปรของชื่อนั้น ๆ จะยึดตามรูปเขียนหลักที่พบบ่อยครั้งกว่าเป็นหลัก ตัวอย่างเช่น

ล๋วอ๋ว ปริวรรตขั้นที่ 1 <ลำเปล่า> ปริวรรตขั้นที่ 2 <ลำเปล่า>

ล๋วอ๋ว ปริวรรตขั้นที่ 1 <ลำเป่า> ปริวรรตขั้นที่ 2 <ลำเปล่า>

อ๋วอ๋ว ปริวรรตขั้นที่ 1 <รำเป่า> ปริวรรตขั้นที่ 2 <ลำเปล่า>

การอ้างอิงข้อความในบทวรรณกรรมเพื่อใช้เป็นตัวอย่างนั้น ผู้ศึกษาเลือกใช้งานปริวรรตขั้นที่ 1 สำหรับการแสดงตัวอย่างในกรณีที่มีการแสดงอักษรและอักษรวิธีตามต้นฉบับนั้นมีความจำเป็นต่อการวิเคราะห์ ส่วนในกรณีอื่น ๆ ที่ไม่มีความจำเป็นในการวิเคราะห์อักษรวิธี หรือแสดงรูปเขียน ใช้การยกตัวอย่างคำจากการปริวรรตขั้นที่ 2 เท่านั้นเพื่อความสะดวกในการอ่านและแปลความ ในกรณีที่ยกภาพประกอบจากเอกสารตัวเขียนอาจแสดงข้อความจากการปริวรรตทั้ง 2 ขั้นตอนประกอบภาพด้วย

2. นิยามศัพท์เฉพาะ

เอกสารตัวเขียน หมายถึง เอกสารที่ทำการบันทึกด้วยมือลงบนวัสดุรองรับต่าง ๆ เช่น คัมภีร์ ไບลาน สมุดไทย สมุดข่อย พับสา เป็นต้น ซึ่งตรงกันข้ามกับเอกสารตีพิมพ์

ปริสาระ (Paracontent) หมายถึง สิ่งปรากฏอยู่บนส่วนใดส่วนหนึ่งของเอกสารตัวเขียนที่นอกเหนือจากเนื้อหาสาระหรือตัวบทหลัก (Content) ของเอกสารตัวเขียน ที่สัมพันธ์กับเนื้อหาหลัก เช่น ตัวหนังสือ รูปภาพ หรือ สัญลักษณ์ เนื่องจากไม่ปรากฏศัพท์บัญญัติอย่างเป็นทางการสำหรับคำศัพท์เฉพาะนี้ ผู้ศึกษาจึงแปลคำนี้โดยเป็นการผสมคำระหว่าง ปริ- ที่เป็นอุปสรรคในภาษาบาลีสันสกฤต, ใช้หน้าหน้าศัพท์อื่นแปลว่า รอบ ซึ่งปฏิภาคกับคำว่า *para-* ที่เป็นหน่วยคำเติมหน้าใน

ภาษาอังกฤษแปลว่า ข้าง, ไกล, เคียง ซึ่งมาจากคำภาษากรีกโบราณว่า παρά (pará) แปลว่า ข้าง, ไกล, ต่อกัน มาผสมกับคำว่า สาระ ที่แปลความหมายจาก content ในภาษาอังกฤษ มาเป็นคำว่า ปริสาระ

สาระเยือน (Guest content) หมายถึงอนุภาคใด ๆ ที่ไม่ได้สัมพันธ์กับเนื้อหาหลัก หรือไม่ได้ให้ข้อมูลใด ๆ เกี่ยวกับตัวเอกสารตัวเขียนนั้น ๆ เช่น ข้อความ สัญลักษณ์ เครื่องหมาย หรือรูปภาพ รูปขีดเขียนที่ไม่เชื่อมโยงกับเนื้อหาหลัก ผู้ศึกษาเลือกแปลคำศัพท์เฉพาะ guest content ว่า สาระเยือน เช่นเดียวกับกัปกรณ์ของ ปริสาระ หรือ paracontent ที่ไม่มีศัพท์บัญญัติอย่างเป็นทางการ

4 ปัจจัยสำคัญของเอกสารตัวเขียน (Four Key Factors) หมายถึงกรอบแนวคิดหนึ่งที่มีองว่า การประกอบสร้างขึ้นมาเป็นเอกสารตัวเขียนนั้นมี 4 ปัจจัยสำคัญด้วยกันคือ ปัจจัยด้านการผลิต (Production) ปัจจัยด้านการใช้งาน (Use) ปัจจัยด้านบริบท (Setting) และปัจจัยด้านรูปแบบ (Patterns)

วอกโครหิน หมายถึง ชื่อเรียกวรรณกรรมที่พบเป็นเอกสารตัวเขียนในฐานะข้อมูลเป็นสำเนา ดิจิทัลจากหอสมุดดิจิทัลคัมภีร์ไบเบิลล้านนา

วอกไซ่หิน หมายถึง ชื่อเรียกวรรณกรรมที่พบเป็นเอกสารตัวเขียนในฐานะข้อมูลเป็นสำเนา ดิจิทัลจากหอสมุดดิจิทัลหอหนังสือไบเบิลลาลาว (ฮัสะฆุดดิจิตอวฮังวสิใบวาววาว)

ซีโหวยจี้ หมายถึง วรรณกรรมจีนเรื่องซีโหวยจี้ (西遊記 /xī yóu jì) ซึ่งเป็นวรรณกรรมต้นฉบับภาษาจีนที่แต่งขึ้นในช่วงราชวงศ์หมิง ประมาณปี พ.ศ. 2133 ในงานวิจัยนี้ใช้คำว่า ซีโหวยจี้ ในบริบทที่กล่าวถึงตัววรรณกรรมต้นฉบับที่เป็นวรรณกรรมจีน

ไซ่อ้ว หมายถึง วรรณกรรมเรื่องซีโหวยจี้ที่แปลเป็นภาษาไทยในชื่อว่า ไซ่อ้ว โดยในงานวิจัยนี้ใช้คำว่า ไซ่อ้ว ในบริบทที่กล่าวถึงวรรณกรรมเรื่องซีโหวยจี้ที่แปลเป็นภาษาไทยแล้ว แม้ว่าวรรณกรรมทั้งสองเรื่องจะเป็นวรรณกรรมเรื่องเดียวกันก็ตามแต่ด้วยว่าไซ่อ้วเป็นฉบับแปล ซึ่งมีความแตกต่างจากซีโหวยจี้ที่เป็นต้นฉบับหลัก ดังนั้นเพื่อความชัดเจนจึงใช้ชื่อเฉพาะเพื่อแยกวรรณกรรมทั้งสองเรื่องจากกัน

หน้ารับ หมายถึง หน้าของไบเบิลในกรณีของคัมภีร์ไบเบิล หรือหน้าของพัสสาในกรณีของพัสสา ที่ปรากฏเป็นหน้าแรกหรือหน้าสุดท้ายของเอกสารตัวเขียนนั้น ๆ โดยแบ่งเป็นหน้ารับเกล้า

หรือ หน้ารับต้น หมายถึงหน้าใบลานและพับสาหน้าแรก ที่ปรากฏข้อมูลของเอกสารตัวเขียนนั้น ๆ เช่นชื่อเรื่อง หรือข้อมูลสำคัญเช่นจำนวนผูก จำนวนหน้า ฯลฯ และ หน้ารับปลายคือใบลานสุดท้ายของคัมภีร์ใบลานผูกรั้น ๆ มักปรากฏข้อมูลเช่นเดียวกันกับหน้ารับเกล้า

อังกา หมายถึง ตัวอักษรหรือตัวเลขที่ใช้บอกเลขหน้าของเอกสารตัวเขียนประเภทคัมภีร์ใบลานเปรียบได้กับเลขหน้าของเอกสารตีพิมพ์

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้ศึกษาได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยนี้ โดยแบ่งออกเป็นหัวข้อดังต่อไปนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการศึกษาเอกสารตัวเขียน
 - 1.1 แนวคิดเกี่ยวกับเอกสารตัวเขียน (Manuscript)
 - 1.2 แนวคิดเรื่องปริสาระ (Paracontent)
 - 1.3 แนวคิดเรื่อง 4 ปัจจัยสำคัญของเอกสารตัวเขียน (Four Key Factors)
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 2.1 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวรรณกรรมเรื่องวอกโครหิน
 - 2.2 วรรณกรรมซีโหยวจีและไซอิว
 - 2.3 ทฤษฎีการแพร่กระจายของนิทาน

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการศึกษาเอกสารตัวเขียน

งานวิจัยนี้ผู้ศึกษาเลือกใช้แนวคิดในการศึกษาวิจัยจากศูนย์ศึกษาวัฒนธรรมเอกสารตัวเขียน มหาวิทยาลัยฮัมบูร์ก ประเทศเยอรมันนี เป็นหลักมาประกอบในการศึกษาวิจัย โดยมีแนวคิดและทฤษฎีดังต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับเอกสารตัวเขียน

เอกสารตัวเขียน เป็นคำแปลภาษาไทยของคำว่า Manuscript กล่าวโดยกว้าง หมายถึงเอกสารใด ๆ ที่บันทึกด้วยการเขียน จด หรือจารลงบนวัสดุรองรับต่าง ๆ อาทิ กระดาษ ดินเผา ใบไม้ เช่นใบลาน เป็นต้น

Vito Lorusso with support of the TNT members⁵ ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับ
 นิยามของเอกสารตัวเขียนไว้ว่า เอกสารตัวเขียนนั้นมีคุณสมบัติประกอบขึ้นด้วย 6 ประการคือ

- 1) มีการวางแผน คือ เอกสารตัวเขียนนั้นถูกวางแผนที่จะสร้างขึ้นโดยบุคคลที่พึงจะสร้าง
- 2) พื้นผิวถูกเตรียมไว้ คือ เอกสารตัวเขียนมีการเตรียมพื้นผิวสำหรับรองรับการบันทึกเช่นใบลานจะมีกระบวนการตั้งแต่การนำใบลานสดมาเข้ากระบวนการจนสำเร็จเป็นใบลานที่พร้อมสำหรับการจาร
- 3) รองรับการบันทึกด้วยมือ คือ การบันทึกโดยวิธีการเขียน จด จาร วาด ตัวอักษร เครื่องหมาย สัญลักษณ์ หรือรูปภาพต่าง ๆ
- 4) เคลื่อนย้ายได้ คือ มีขนาดที่สามารถพกพาเคลื่อนย้ายได้
- 5) สมบูรณ์ในตนเอง คือ มีความสมบูรณ์ในตัวเองไม่จำเป็นต้องยึดโยงกับสิ่งอื่น
- 6) มีอัตลักษณ์ คือ เอกสารลายมือเขียนแต่ละชิ้นมีอัตลักษณ์เป็นของตนเอง ไม่มีชิ้นใดเหมือนหรือซ้ำกัน แม้จะมีการคัดลอกกันแต่เอกสารแต่ละชิ้นก็จะมีอัตลักษณ์เฉพาะ

Hanna Wimmer, Dmitry Bondarev, Janina Karolewski, และ Vito Lorusso ร่วมกันแสดงทัศนะเกี่ยวกับเอกสารตัวเขียนไว้ว่า เอกสารตัวเขียนคือวัตถุที่สร้างขึ้นเพื่อบันทึกและถ่ายทอดเนื้อหาเฉพาะ โดยบทบาทของเอกสารตัวเขียนสามารถพิจารณาได้เป็น 2 ด้านคือ ด้านเนื้อหา และด้านกายภาพ ในส่วนของเนื้อหาหมายถึงตัวเนื้อหา ข้อความ สัญลักษณ์ และรูปภาพต่าง ๆ ที่มีความหมายปรากฏในเอกสารตัวเขียน และในส่วนของกายภาพคือ สิ่งที่มีมองเห็นเป็นวัตถุวิสัยเช่น ขนาดของเอกสาร ชนิดของวัสดุที่นำมาใช้เป็นวัสดุรองรับการบันทึก ตัวอักษร การจัดวางรูปแบบและบรรทัดของเอกสาร การตกแต่ง การเข้าเล่มของเอกสารแต่ละชนิดเป็นต้น และในประเด็นสุดท้ายคือ เอกสารตัวเขียนมีอัตลักษณ์ หรือ *unicum* ในตนเองที่สะท้อนถึงความต้องการ จุดประสงค์ ขบวนการผลิต ทักษะ ตลอดจนจนรวมถึงจุดผิดพลาดของผู้สร้าง ผู้ใช้ หรือเจ้าของเอกสารตัวเขียนนั้น ๆ ซึ่งต่างจากสิ่งพิมพ์ที่ผลิตซ้ำออกมาได้อย่างไม่จำกัด และเหมือนต้นฉบับทุกประการ

⁵ A. Bausi, D. Bondarev, A. Brita, Ch. Brockmann, G. Ciotti, M. Frirdrich, H. Isaacson, J. Karolewski, J.B. Quenzer, R. Samsom, S. Valente, E. Wilden, H. Wimmer

2. แนวความคิดเรื่องปริสาระ

ปริสาระ หรือ Paracontent โดย Giovanni Ciotti, Michael Kohs, Eva Wilden, Hanna Wimmer และ the TNT Working Group ได้ให้คำนิยามของ ปริสาระไว้ดังนี้

- 1) ปริสาระคือสิ่งมองเห็นได้ด้วยตาที่ปรากฏอยู่บนต้นฉบับตัวเขียน เช่น ตัวหนังสือ รูปภาพ และสัญลักษณ์ที่อยู่นอกเหนือจากเนื้อหาหลักหรือตัวบท
- 2) ปริสาระปรากฏทั้งบนเอกสารตัวเขียนและ/หรือในเนื้อหาหลัก
- 3) หน้าทีของปริสาระมี 3 ประการคือ เป็นโครงสร้าง เป็นการแสดงความคิดเห็น และเป็นการให้สาระข้อมูล
- 4) ในบางกรณีอาจมีการเตรียมพื้นที่ไว้ล่วงหน้าในเอกสารตัวเขียนสำหรับการใส่ ปริสาระ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับรูปแบบการสร้างเอกสารตัวเขียนในแต่ละวัฒนธรรม
- 5) ปริสาระอาจเป็นส่วนหนึ่งของการจัดสร้างเอกสารตัวเขียนนั้น ๆ ตั้งแต่ต้น หรือ ถูกใส่เข้ามาภายหลังก็ได้
- 6) ปริสาระอาจเป็นสิ่งจำเป็นต้องมี หรือเป็นตัวเลือกรักก็ได้ ขึ้นอยู่กับรูปแบบของการสร้างเอกสารตัวเขียนในแต่ละวัฒนธรรม

แม้ว่าปริสาระจะแยกออกจากเนื้อหาหลักหรือตัวบท แต่ระหว่างปริสาระและเนื้อหาหลักนั้น มีความสัมพันธ์กัน ยกตัวอย่างเช่นบานแพนง ซึ่งไม่ใช่ส่วนของเนื้อหา แต่เป็นส่วนบอกว่าเนื้อหาในเอกสารนั้นมีอะไร บานแพนงอาจจะทำขึ้นตั้งแต่แรกสร้างเอกสารตัวเขียนฉบับนั้น ๆ หรืออาจทำโดยบุคคลใดบุคคลหนึ่งในภายหลังเพื่อเป็นจัดระเบียบเอกสารตัวเขียนเหล่านั้นก็ได้

ตัวอย่างของปริสาระที่นอกเหนือไปจากบานแพนงข้างต้น ยังนับรวมถึง ข้อความที่ปรากฏตามทีต่าง ๆ บทเอกสารตัวเขียน เช่นในวัฒนธรรมการทำเอกสารตัวเขียนด้วยใบลานอาจพบข้อความที่เขียนโดยผู้อ่านหรือผู้ใช้เอกสารนั้น ๆ เป็นการจดย่อ เป็นการให้ความหมายของคำศัพท์ การเขียนคำอ่านกำกับ ซึ่งปรากฏแทรกอยู่ในตัวบทนั้น และรวมถึงเครื่องหมาย สัญลักษณ์ หรือรูปภาพที่เกี่ยวข้องกับตัวบทนั้น ๆ ด้วย ในนิยามระบุว่า ปริสาระรวมถึงเลขหน้าเลขยก หรือในกรณีของเอกสารตัวเขียนประเภทผูกใบลานคือหน้าอังกาด้วยเช่นกัน เพราะสิ่งเหล่านี้ให้ข้อมูลทางกายภาพเกี่ยวกับเอกสารตัวเขียนฉบับนั้น

ทั้งนี้ ปริสาระ ไม่ได้หมายความรวมถึงอนุภาคใด ๆ ที่ไม่ได้สัมพันธ์กับเนื้อหาหลัก หรือไม่ได้ให้ข้อมูลใด ๆ เกี่ยวกับตัวเอกสารตัวเขียนนั้น ๆ เช่น ข้อความ สัญลักษณ์ เครื่องหมาย หรือรูปวาด

รูปภาพ รูปขีดเขียน ที่ไม่เชื่อมโยงกับเนื้อหาหลัก นิยามสิ่งนี้ว่า Guest content หรือ สาระเขียน (Ciotti et al., 2015: 3)

ปริสาระมีหน้าที่หรือมีบทบาท 3 ประการ คือ

- 1) เป็นโครงสร้าง เช่น การเป็นส่วนช่วยให้ผู้อ่านรู้ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลของเอกสารตัวเขียนนั้น ๆ เช่น หน้ารับ บานแพนท หน้าอังกา เป็นต้น
- 2) เป็นการแสดงความคิดเห็น เช่น ข้อความจดย่อ คำอธิบายต่าง ๆ ที่ปรากฏเป็นการแปล หรือเป็นการอธิบายให้ผู้อ่านทราบ
- 3) เป็นการให้สาระข้อมูล เช่น คำลงท้ายในใบลานที่ผู้จารบันทึกไว้ ซึ่งอาจจะระบุไว้ทั้งชื่อ วันที่ จุดประสงค์ต่าง ๆ ให้ผู้อ่านได้ทราบ

ประโยชน์ของการศึกษาปริสาระคือทำให้ผู้ศึกษาสามารถตามร่องรอยพลวัตการส่งต่อถ่ายทอดของทั้งตัวบทและ/หรือตัวเอกสารตัวเขียนจากปริสาระที่พบได้ ซึ่งอาจสามารถระบุได้ถึงว่าใครเป็นผู้สร้าง ผู้ใช้งาน และใช้อย่างไร ที่ไหน เมื่อไหร่ ด้วยจุดประสงค์อะไร ซึ่งไม่สามารถหาคำตอบได้โดยการศึกษาเนื้อหาหลักหรือตัวบทเพียงอย่างเดียว

3. แนวคิดเรื่อง 4 ปัจจัยสำคัญของเอกสารตัวเขียน (Four Key Factors)

Hanna Wimmer, Dmitry Bondarev, Janina Karolewski, และ Vito Lorusso ร่วมแสดงแนวคิดเกี่ยวกับเอกสารตัวเขียนโดยอธิบายด้วยแนวคิด 4 ปัจจัยสำคัญ หรือ four key factors ที่เป็นปัจจัยหลักในการประกอบขึ้นมาเป็นเอกสารตัวเขียนทั้งทางเนื้อหาและลักษณะทางกายภาพโดย 4 ปัจจัยสำคัญประกอบไปด้วย Production (การผลิต) Use (การใช้) Setting (บริบท) และ Patterns (รูปแบบ)

3.1 Production หรือ การผลิต

แบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ Production agency หรือ ผู้ผลิต และ Production practices หรือ กระบวนการผลิต

- 1) Production agency หรือ ผู้ผลิต คือ บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการผลิตเอกสารตัวเขียนใด ๆ ทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นผู้ริเริ่ม ผู้สร้าง ผู้ช่วย ผู้สนับสนุน ทั้งนี้จะเป็นบุคคลเพียงคนเดียวหรือเป็นกลุ่มบุคคลก็ได้ ผู้ผลิตนี้เองส่งผลต่อเอกสารตัวเขียนที่จะสร้างโดยตรง กล่าวคือ เอกสารตัวเขียนที่ทำด้วยผู้เชี่ยวชาญในการคัดตัวอักษรก็ย่อมส่งผลให้

เอกสารตัวเขียนนั้นมีความงดงามในด้านตัวอักษร หรือผู้ผลิตที่เป็นผู้สนับสนุน ให้เงินทุนงบประมาณในการจัดสร้างที่มาก โดยลงทุนกับการตกแต่งเอกสารตัวเขียนนั้นก็ย่อมส่งผลต่อความวิจิตรของผลงานที่สำเร็จออกมา หรือหากผู้ผลิตที่เป็นผู้ริเริ่มมีจุดประสงค์ใด จุดประสงค์ก็จะเป็นตัวกำหนดเนื้อหาของเอกสารตัวเขียนนั้น

- 2) Production practices หรือ กระบวนการผลิต คือ ขั้นตอนในการผลิตต่าง ๆ ตั้งแต่การริเริ่มที่จะผลิต การวางแผนการผลิต การตัดสินใจว่าจะผลิตเอกสารตัวเขียนประเภทใด เนื้อหาอะไร เพื่อวัตถุประสงค์ใดก่อน ตลอดจนขั้นตอนการลงมือผลิตตั้งแต่เตรียมวัสดุ รองรับการบันทึก การบันทึก การเข้าเล่ม การตกแต่ง จนเสร็จสมบูรณ์เป็นเอกสารตัวเขียน การผลิตเอกสารตัวเขียนนั้นแตกต่างกันไปในแต่ละกลุ่มวัฒนธรรม แม้ในวัฒนธรรมหนึ่ง ๆ ก็อาจมีวิธีการผลิตที่แตกต่างแยกย่อยกันไป

3.2 Use หรือ การใช้

แบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ Agency of use หรือ ผู้ใช้ และ Practices of use หรือ การนำไปใช้

- 1) Agency of use หรือ ผู้ใช้ คือ ผู้อ่านหรือผู้ใช้งานเอกสารตัวเขียน โดยทั่วไปมักเป็นบุคคลหรือกลุ่มบุคคล ในบางกรณีเอกสารตัวเขียนอาจเป็นสมบัติของบุคคลหรือกลุ่มบุคคล แต่ในอีกนัยหนึ่งเอกสารตัวเขียนอาจเป็นสมบัติของสถาบัน เช่นวัด เป็นต้น ผู้ใช้งานอาจไม่จำเป็นต้องเป็นบุคคลหรือกลุ่มบุคคลเท่านั้น ในบางครั้งเอกสารตัวเขียนซึ่งถูกถวายให้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ สิ่งเหนือธรรมชาติในวัฒนธรรมความเชื่อนั้น ผู้ใช้เอกสารนั้นจึงไม่ใช่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลแต่เป็นสิ่งเหนือธรรมชาตินั้น
- 2) Practices of use หรือ การนำไปใช้ คือ การใช้งานเอกสารตัวเขียนไม่ได้จำกัดอยู่เพียงการอ่านเท่านั้นแต่ยังรวมถึงการนำไปใช้ในเชิงสัญลักษณ์อีกด้วย ตัวอย่างเช่น คัมภีร์ไบเบิลอาจถูกจัดสร้างมาเพื่อเป็นของถวายวัดสำหรับทำพิธีโดยผู้ผลิตมีจุดประสงค์เพื่อการทำบุญเสริมบารมี ซึ่งคัมภีร์ไบเบิลชุดนั้นอาจไม่ได้ถูกอ่านเลยแต่มันก็ถูกใช้งานแล้ว ในฐานะเป็นของถวาย อีกตัวอย่างคือในการเทศนาธรรมพระสงฆ์อาจมีการถือคัมภีร์ไบเบิลไว้ในมือและเทศนาไปโดยไม่ได้อ่านคัมภีร์ไบเบิลนั้น แต่ออกมาจากความทรงจำของผู้เทศน์เอง คัมภีร์ไบเบิลนั้นถูกใช้ในเชิงสัญลักษณ์เท่านั้นซึ่งจัดว่าเป็นการนำไปใช้เช่นเดียวกัน

3.3 Setting หรือ บริบท

แบ่งออกเป็น 3 ประเภทคือ Spatial aspects of setting หรือ บริบทในมุมมองของพื้นที่ Temporal aspects of setting หรือ บริบทในมุมมองของเวลา และ Social / economic / cultural aspects of setting หรือ บริบทในมุมมองของสังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรม

- 1) Spatial aspects of the setting หรือ บริบทในมุมมองของตำแหน่งพื้นที่ คือ มุมมองบริบทของเอกสารที่ยึดโยงกับพื้นที่ แบ่งย่อยเป็น micro setting หรือ บริบทจุลภาค เช่น หอไตร ห้องสมุด และ macro setting หรือ บริบทมหภาค เช่น วัด เมือง ประเทศ
- 2) Temporal aspects of setting หรือ บริบทในมุมมองของเวลา คือ การผลิตและการนำไปใช้ของเอกสารตัวเขียนเกิดขึ้นในจุดเวลาใดเวลาหนึ่งและในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง
- 3) Social / economic / cultural aspects of setting หรือ บริบทในมุมมองของสังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรม คือ เอกสารตัวเขียนถูกผลิตและนำไปใช้โดยบุคคลในสังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรมใดวัฒนธรรมหนึ่ง ถึงแม้ว่าเอกสารตัวเขียนจะมีบทบาทสำคัญในการบันทึกและถ่ายทอดองค์ความรู้ แต่ก็เฉพาะในกลุ่มวัฒนธรรมที่ใช้เอกสารตัวเขียนยังมีวัฒนธรรมอื่นเช่นมุขปาฐะหรือการใช้หนังสือในการถ่ายทอดองค์ความรู้อยู่เป็นต้นในสังคมหนึ่งอาจมีวัฒนธรรมในจัดงานบุญเพื่อแสดงสถานะทางสังคมและเศรษฐกิจของเจ้าภาพ ซึ่งหากมีการจัดสร้างเอกสารตัวเขียนเพื่อถวายในงานบุญนั้น บริบทด้านสังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรม ของเจ้าภาพซึ่งเป็นหนึ่งในปัจจัยผู้ผลิต ก็ย่อมจะมีส่วนในการกำหนดเนื้อหาและลักษณะทางกายภาพของเอกสารตัวเขียนที่จะสร้างนั้น

3.4 Patterns หรือ รูปแบบ

รูปแบบโครงสร้างของเอกสารตัวเขียนทั้งในด้านเนื้อหาและในด้านลักษณะกายภาพ รูปแบบเป็นส่วนช่วยกำหนดว่าผู้ผลิตจะผลิตเอกสารตัวเขียนนั้นอย่างไร โดยเป็นการวางโครงสร้างของทั้งเนื้อหาและลักษณะทางกายภาพ นอกจากนั้นยังทำให้ผู้ใช้เข้าใจว่าเอกสารตัวเขียนนั้นควรใช้งานอย่างไร และควรทำความเข้าใจเนื้อหานั้นอย่างไร โดยรูปแบบแบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ Patterns regarding content หรือ รูปแบบตามเนื้อหา และ Patterns regarding physical characteristics หรือ รูปแบบตามลักษณะทางกายภาพ

- 1) Patterns regarding content หรือ รูปแบบตามเนื้อหา กล่าวคือ รูปแบบที่ถูกกำหนดขึ้นโดยเนื้อหา ตัวอย่างเช่นในวัฒนธรรมเอกสารตัวเขียนไทยภาคกลางหากทำเอกสาร

ตัวเขียนเรื่องพระมาลัยก็จะมีรูปแบบเฉพาะเช่น ขนาดของสมุดไทยที่ใหญ่กว่าปกติเป็นต้น ในวัฒนธรรมเอกสารตัวเขียนแต่ละวัฒนธรรมก็ย่อมมีข้อตกลงพื้นฐานว่ารูปภาพหรือสัญลักษณ์แบบใดเหมาะสมสำหรับเนื้อหาของเอกสารตัวเขียนแบบนั้น หรือ เนื้อหาแบบใดควรอยู่ในเอกสารตัวเขียนประเภทใด เช่น คัมภีร์ไบเบิลเรื่องราวต่าง ๆ จะใช้ใบลานขนาดยาวกว่าใบลานที่บันทึกตำรายา

- 2) Patterns regarding physical characteristics หรือ รูปแบบตามลักษณะทางกายภาพ ตัวอย่างเช่น การจัดวางเค้าโครง การวางบรรทัด รวมถึงตั้งแต่การเลือกใช้วัสดุรองรับ วิธีการบันทึก ตัวอักษร ภาพประกอบ การตกแต่งเอกสารตัวเขียน

3.5 ความสัมพันธ์กันระหว่างปัจจัยสำคัญทั้ง 4

ในการศึกษาเอกสารตัวเขียนโดยแนวคิดเรื่อง 4 ปัจจัยสำคัญนั้น เมื่อพิจารณาถี่ถ้วนจะเห็นว่าแต่ละปัจจัยมีการยึดโยงกัน ซึ่งแทบจะเป็นไปไม่ได้เลยที่จะศึกษาในปัจจัยใดปัจจัยหนึ่งโดยไม่กล่าวถึงปัจจัยอื่น ตัวอย่างเช่นการตั้งปัญหาว่าเอกสารตัวเขียนฉบับหนึ่งนั้นสร้างขึ้นได้อย่างไร การหาคำตอบของปัญหาเมื่อพิจารณาปัจจัยด้านบริบทที่สร้างของเอกสารตัวเขียนนั้นว่าเป็นสถานที่ใด วัสดุที่ใช้ในการสร้าง วิธีการบันทึกที่ใช้ ณ ช่วงเวลานั้น สถานที่นั้น โครงสร้างพื้นฐานของสังคมและคุณภาพของผู้ผลิตก็มีส่วนเช่นกัน เมื่อตั้งปัญหาถึงจุดประสงค์ในการสร้าง จะเกี่ยวข้องตั้งแต่การผลิตและผู้ผลิต เพราะในความคิดของผู้ผลิตพิจารณาถึงผู้ใช้ทั้งความสามารถ ความต้องการ ความคาดหวัง และอื่น ๆ ปัจจัยต่าง ๆ ซึ่งต้องพิจารณาบริบทเฉพาะของทั้งผู้ผลิตและผู้ใช้ด้วย รูปแบบเกี่ยวข้องโดยตรงกับการผลิตและการใช้ของเอกสารตัวเขียนซึ่งสืบเนื่องมาจากบริบท

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่ผู้ศึกษาจะกล่าวถึงในบทนี้แบ่งออกเป็น 3 หัวข้อ คือ 1) เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวรรณกรรมเรื่องวอกไครหิน และ 2) เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาวิเคราะห์วรรณกรรมจากเอกสารตัวเขียน และ 3) วรรณกรรมเรื่องซีไหยวี้และไซอิ๋ว ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อแนวคิดและวิธีการวิจัยของผู้ศึกษา

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวรรณกรรมเรื่องวอกไครหิน

อุดม รุ่งเรืองศรี กล่าวถึงวรรณกรรมเรื่องวอกไครหิน ในงานวิจัยเรื่อง วรรณกรรมล้านนา ว่าเป็นชาตคนอกนิบาต และให้เรื่องย่อไว้ในภาคผนวกของงานวิจัย พร้อมกับข้อเสนอไว้คือ

๑๒๓. วอกโคหิน (๓ ผูก)

เป็นเรื่องราวของวอกตัวหนึ่งที่เกิดจากหินที่ตั้งอยู่บนเขา พระสุเมรุ และตั้งตัวเป็นใหญ่ ต่อมา พญาวอกได้ออกจากถ้ำเพื่อเปลี่ยนวิถีชีวิตโดยแต่งตัวเหมือนคนและได้เดินทางไปขอเรียนวิชาอาคมกับฤๅษี เมื่อได้วิชาแล้ว วอกก็ได้เดินทางไปปราบยักษ์และลงไปอาละวาดถึงเมืองนาค และแย่งเอาของวิเศษมา พญานาคจึงขึ้นไปฟ้องพระอินทร์ พระอินทร์ก็บอกให้ท้าวกั๊ก ๔ ไปปราบแต่ไม่สำเร็จ สุดท้ายก็แพ้แต่ พุทธธรรมาภาพ (เรื่องนี้คล้ายกับเรื่อง “ไซอิ๋ว”)

อุคม รุ่งเรืองศรี (2546:622)

งานวิจัยของเกลิงเกียรดี ต้นใจ (2555) เรื่อง การพัฒนาสื่อประสมนิทานพื้นบ้านล้านนา เรื่อง วอกโคหิน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งเป็นงานวิจัยที่นำเอานิทานพื้นบ้านที่แฝงคติธรรมมาพัฒนาเป็นสื่อประสมนิทาน โดยมีจุดประสงค์ของงานวิจัยเพื่อพัฒนาสื่อประสมให้มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลและศึกษาความพึงพอใจที่นักเรียนมีต่อสื่อประสม งานของเกลิงเกียรดี ต้นใจ นั้นเป็นงานศึกษาในสาขาวิชาเทคโนโลยีสื่อและการสื่อสาร ซึ่งมีได้มุ่งเน้นศึกษาตัววรรณกรรมเพียงแต่หยิบเอาเนื้อเรื่องมาประยุกต์เท่านั้น เกลิงเกียรดีต้นใจกล่าวถึงเรื่องวอกโคหินไว้ดังนี้

นิทานพื้นบ้านเรื่องวอกโคหิน เป็นเรื่องเล่าในท้องถิ่นล้านนาหรือภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย โดยมีเค้าโครงเรื่องคล้ายกับไซอิ๋วของจีน เป็นนิทานที่แสดงให้เห็นถึงผลกรรมตามหลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนา คือ “ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว”

เกลิงเกียรดี ต้นใจ (2555:17)

2. วรรณกรรมเรื่องซีโหยวจี้และไซอิ๋ว

ซีโหยวจี้ มาจากคำว่า ซีโหยว (西遊 /xī yóu/) แปลว่าการเดินทางสู่ทิศตะวันตก ผนวกกับคำว่า จี้ (記 /jì/) แปลว่าบันทึก รวมกันหมายถึงบันทึกการเดินทางสู่ทิศตะวันตก ซึ่งทิศตะวันตกในที่นี้หมายถึงทิศตะวันตกของประเทศจีน ซึ่งหมายถึงการเดินทางไปยังประเทศอินเดีย (พาสินทร์ วงศ์วุฒิสโรช, 2554:10) เป็นวรรณกรรมจีนเรื่องหนึ่งประพันธ์ในราวปี พ.ศ. 2123 – 2133 โดย ู๋เฉิงเอิน (吳承恩 /Wú Chéng'ēn/) ผู้เป็นกวีชาวจีนในสมัยราชวงศ์หมิง โดยกวี ู๋เฉิงเอิน ได้นำเค้า

โครงจากเรื่องจริงของพระเจ้าจิ้งที่ไปอาราธนาพระไตรปิฎกที่ชมพูทวีปมาประพันธ์ขึ้นเป็นวรรณกรรม เรื่องราวของพระเจ้าจิ้ง หรือ พระเสวียนจางนั้นเป็นบุคคลที่มีตัวตนอยู่จริง เกิดในราวปี ค.ศ. 602 มณฑลเหอหนานเกอวี่สือ เกิดในตระกูลขุนนาง ด้วยภาวะความไม่สงบวุ่นวายเพราะการปกครองของ ทรรราช ทำให้พระเสวียนจางตัดสินใจออกบวชตามพี่ชายที่บวชเป็นพระสงฆ์อยู่ในขณะนั้น จำเรียน วิชาทางธรรมจนเชี่ยวชาญ กลายเป็นพระที่มีชื่อเสียงขึ้นมาในประเทศจีน ในปี ค.ศ. 629 นั้นพระ เสวียนจางตัดสินใจเดินทางไปศึกษาพระธรรมและอาราธนาเชิญพระไตรปิฎก ณ ดินแดนชมพูทวีป หรือก็คือประเทศอินเดีย โดยผ่านประเทศทั้งหมด 96 ประเทศ โดยประเทศเหล่านี้อยู่ในมณฑล ซิงเกียง และมณฑลกานซูเป็นก๊กเล็ก ๆ ผ่านจากเขตภูเขาเทียนซานไป มีประเทศรัสเซีย อัฟกานิสถานเมืองคาบูล ปากีสถาน อินเดีย บังคลาเทศ โดยการเดินทางจากจีนไปชมพูทวีปนั้น ตาม ทางผ่านย่อมพบเจอกับสิ่งสสารสัตว์ หรือชาวพื้นเมืองที่ดุร้าย ตลอดจนภูมิประเทศที่ยากลำบากใน การเดินทาง ผู้ประพันธ์จึงนำมาดัดแปลงเขียนเป็นปีศาจมารร้ายสิ่งสสารสัตว์ต่าง ๆ (วิวัฒน์ ประชา เรื่องวิทย์, 2559: (3) – (9))

วรรณกรรมเรื่องไซอิ๋วนี้ แปลครั้งแรกในสมัยรัชกาลที่ 5 โดยพระโสภณอักษรกิจ (เล็ก สมิต สิริ) ให้นายต้นแปล และให้นายเทียนวิณณาโกเป็นผู้เรียบเรียง พิมพ์ครั้งแรกที่โรงพิมพ์โสภณพิ พรธนากรเมื่อ พ.ศ. 2449 เป็นสมุด 4 เล่ม (สมเด็จพระยาตำราจาราษาภาพ, 2545 : 35) โดย เป็นการแปลมาจากวรรณกรรมจีนเรื่อง 西遊記/xi yóuji/ ซีโหย่วจี้ แปลโดยกลุ่มชาวจีนที่พูด ภาษาจีนสำเนียงฮกเกี้ยนหรือสำเนียงแต้จิ๋ว ซึ่ง เป็นสำเนียงที่จัดอยู่ในกลุ่มภาษาหมิ่นใต้ ในการ แปลวรรณกรรมเรื่องซีโหย่วจี้มาเป็นเรื่องไซอิ๋วนี้ลักษณะการแปลเป็นการแปลในเชิงสรุปความ มากกว่าเป็นการแปลแบบคำต่อคำดังนั้นจึงทำให้มีบางส่วนบางตอนที่แตกต่างจากวรรณกรรมเรื่องซี โหย่วจี้ไปบ้าง เช่นในต้นฉบับภาษาจีนที่ปรากฏบทกลอน แต่ในไซอิ๋วที่เป็นฉบับแปลนั้นไม่ปรากฏ และมีการตัดเนื้อหาบางส่วนหรือบทสนทนาที่เียนย่อออกไป (พาสนินทร์ วงศ์วุฒิสาราช, 2554:110) ผู้ศึกษาจึงแยกวรรณกรรมสองเรื่องนี้จากกัน โดยระบุไว้ในบทนำ ส่วนของนิยามศัพท์เฉพาะว่าใน งานวิจัยนี้ ใช้คำว่า ซีโหย่วจี้ ในบริบทของวรรณกรรมต้นฉบับภาษาจีน และ ใช้คำว่า ไซอิ๋ว ในบริบท ของฉบับแปลเป็นไทย แม้ว่าทั้งสองเรื่องจะเป็นเรื่องเดียวกัน แต่ต้องนับว่าต่างสำนวนกัน เรื่องไซอิ๋วนี้ ในภายหลังมีการจัดพิมพ์ซ้ำอีกหลายครั้ง แต่ปรากฏว่าเป็นสำนวนเดียวกัน (พาสนินทร์ วงศ์วุฒิ สาราช, 2554:19) เป็นการพิมพ์ซ้ำจากสำนวนเดิมที่เคยจัดพิมพ์ตั้งแต่ พ.ศ. 2449 และต่อมามีผู้นำ เรื่องซีโหย่วจี้มาแปลใหม่เป็นภาษาไทย โดยมีลักษณะการแปลที่ครบถ้วนสมบูรณ์ตามต้นฉบับคือ ไซอิ๋ว บันทึกที่ศานาจรชมพูทวีป ฉบับแปลของวิวัฒน์ ประชาเรื่องวิทย์ พิมพ์ครั้งแรก พ.ศ. 2559 เป็น ชุด 4 เล่มบริบูรณ์

3. ทฤษฎีการแพร่กระจายของนิทาน

ศิราพร ฐิตะฐาน (2523: 31) ได้สรุปลักษณะ 6 ประการที่อาจเกิดขึ้นในการแพร่กระจายของนิทานดังต่อไปนี้

- 1) การละความ(Omission)
- 2) การเปลี่ยนรายละเอียด (Changing detail)
- 3) การขยายความ (Expansion)
- 4) การผนวกเรื่อง (Adding another story)
- 5) การสลับเหตุการณ์ (Transposition)
- 6) การอนุรักษ์ตนเอง (Self-correction)

1) การละความ (Omission) เกิดจากนักเล่านิทาน ถ่ายทอดเรื่องราวโดยผ่านขบวนการคิดว่าจะดำเนินเรื่องราวที่ตนกำลังจะถ่ายทอดอย่างไร ให้เกิดความสนุก รายละเอียดของเรื่องบางตอนอาจถูกตัดทิ้งไปโดยนักเล่านิทาน

2) การเปลี่ยนรายละเอียด (Changing detail) เมื่อนักเล่านิทานเล่านิทานให้ผู้ฟัง ต้องให้ผู้ฟังเข้าใจมากที่สุด รู้สึกคุ้นเคย เป็นกันเองกับเรื่องราว ไม่รู้สึกว้าว “แบ่งแยก” ตัวเองจากเรื่อง รู้สึก “เป็นหนึ่งเดียวกัน” ก็จะมี ความสนใจตั้งใจฟัง การเปลี่ยนแปลงรายละเอียดมีจุดประสงค์เพื่อสร้างความคุ้นเคยให้กับผู้ฟังนิทาน ถ้าเรื่องราวมาจากสังคมที่แตกต่างทางวัฒนธรรมอาจทำให้ผู้ฟังรู้สึกไม่เข้าใจ นักเล่านิทานก็จะเปลี่ยนแปลงรายละเอียดให้เข้ากับสังคมของผู้ฟัง

3) การขยายความ (Expansion) มนุษย์เป็นสัตว์ฉลาด ช่างคิด และมีวัฒนธรรม ซึ่งเป็นปัจจัยทำให้นิทานมักได้รับการเสริมเติมแต่ง และขยายความออกไป เมื่อคนเราได้ยินได้ฟังเรื่องต่าง ๆ หากชอบใจก็จะเล่าในทางที่ดี ถ้าไม่ชอบใจก็อาจเล่าในทางที่ไม่ดี อาจขยายความให้ได้อารมณ์มากขึ้นไปอีก

4) การผนวกเรื่อง (Adding another story) นักเล่านิทานอาจเกิดความสับสนถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในเรื่องอื่นเข้ามาปะปนกันเรื่องที่เล่า เพราะนักเล่านิทานเปรียบเหมือนคลังนิทานเรื่องต่าง ๆ จึงอาจเกิดการเชื่อมโยงเหตุการณ์ในเรื่องอื่นเข้ามาโดยไม่รู้ตัว

5) การสลับเหตุการณ์ (Transposition) การเล่านิทานเป็นการถ่ายทอดความทรงจำ ความจำเป็นสิ่งไม่แน่นอน การสับสนในลำดับเหตุการณ์เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นได้

6) การอนุรักษ์ตนเอง (Self-correction) นิทานแต่ละเรื่องมีเอกลักษณ์ในตัวไม่ซ้ำกัน แม้รายละเอียดบางอย่างอาจเปลี่ยนไป แต่ใจความหลักยังคงอยู่ สะท้อนความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของนิทานเรื่องนั้น ๆ (ศิริพร ฐิตะฐาน, 2523: 31-57)

ปรากฏการณ์ลักษณะหนึ่งที่มีเกิดขึ้นเมื่อนิทานแพร่กระจายไปยังดินแดนต่างวัฒนธรรมคือการปรับเข้ากับนิทานท้องถิ่น หรือวัฒนธรรมท้องถิ่น (พอน ซีตอฟ, 1965: 238, 1999: 145) อ้างถึงใน (ศิริพร ณ กลาง, 2563: 151) เรียกปรากฏการณ์นี้ว่า **Oicotypification** ซึ่งคือ **การเกิดเป็นสำนวนท้องถิ่นของนิทานเรื่องหนึ่ง ๆ** ความคิดเรื่อง Oicotype เป็นประโยชน์ในการศึกษาสำนวนท้องถิ่นต่าง ๆ ทำให้เข้าใจเรื่องความหลากหลายของนิทานเรื่องเดียวกัน การที่นิทานถูกปรับเปลี่ยนให้ดำรงอยู่ได้ในแต่ละท้องถิ่นตามรสนิยมของแต่ละท้องถิ่นนั้น (ศิริพร ณ กลาง, 2563: 152)

บทที่ 3

ลักษณะต้นฉบับและปริสาระ

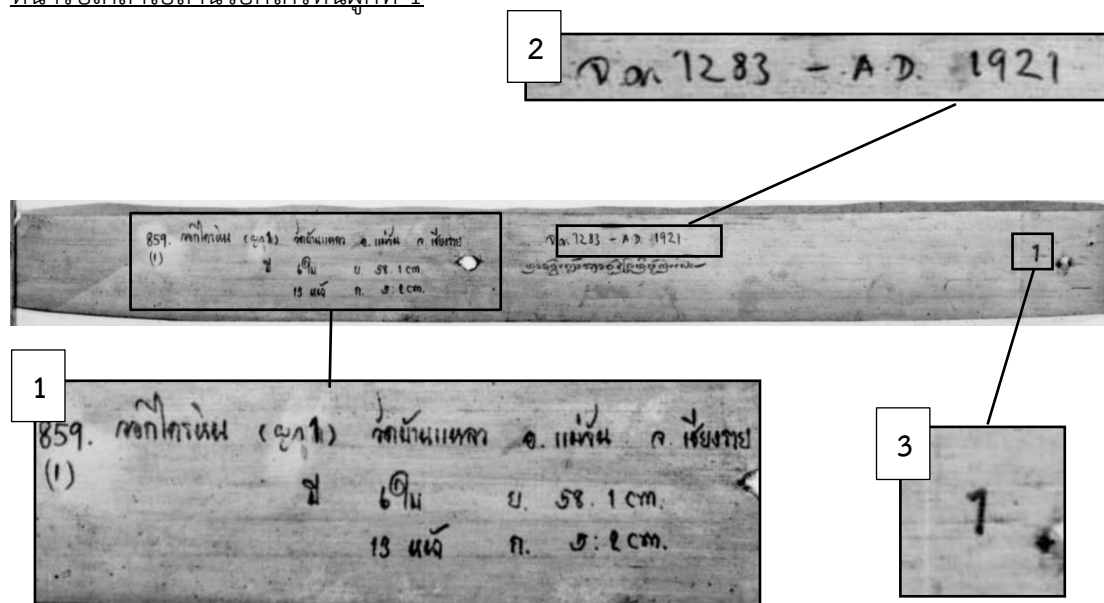
ในบทนี้ผู้ศึกษาศึกษาสำเนาต้นฉบับเอกสารตัวเขียนอย่างละเอียด โดยศึกษาลักษณะทางกายภาพของเอกสารประกอบด้วยลักษณะทั่วไปคือ วัสดุ อักษร ภาษา จำนวนผูก จำนวนใบในแต่ละผูก จำนวนหน้า และ ศึกษาปริสาระ (Paracontent) ต่าง ๆ ในเอกสาร ประกอบกับการวิเคราะห์ด้วยแนวคิด 4 ปัจจัยสำคัญ (Four Key Factors) เพื่อศึกษาหาความเป็นมาของเอกสารตัวเขียนเรื่องวอกไครหิน ฉบับวัดบ้านแหหลวง

ลักษณะต้นฉบับ

สำเนาเอกสารวอกไครหินฉบับวัดบ้านแหหลวงนั้นอยู่ในชุดคัมภีร์ใบลาน DELMN ซึ่งชุดคัมภีร์ใบลานนี้บรรจุกฎาพิถีพิถันที่ขุดจากรูปแบบไมโครฟิล์ม โครงการ DELMN เป็นโครงการแรกที่ได้สำรวจเชิงลึกด้านคัมภีร์ใบลานล้านนาใน 8 จังหวัดเหนือสุดของประเทศไทย ดำเนินการโดย ฮาร์ลด์ ฮุนดีอุส (Harald Hundius) ระหว่างปี 1971-1974 โดยได้รับงบประมาณสนับสนุนจาก มูลนิธิการวิจัยเยอรมัน (German Research Foundation-DFG) ลักษณะเอกสารที่ได้รับการสำรวจแล้วจัดทำทะเบียนบันทึกรายละเอียดของเอกสารชุดนั้น ๆ ลงบนหน้ารับเกล้า (หน้าต้น) ของแต่ละผูก รายละเอียดต่าง ๆ ที่ปรากฏบนหน้ารับเกล้าใบลานวอกไครหิน ฉบับวัดบ้านแหหลวง ประกอบด้วย

1. เลขลำดับเอกสาร และลำดับผูกในวงเล็บ
2. ชื่อเรื่อง และลำดับผูกในวงเล็บ
3. สถานที่เก็บเอกสาร
4. จำนวนใบลาน และหน้าใบลาน
5. ขนาดกว้าง ยาวของใบลาน (หน่วยเป็นเซนติเมตร)
6. ปิจารของเอกสาร (ระบุไว้เฉพาะที่ผูก 1)
7. ลำดับผูก

หน้ารับเกล้าใบลานวอกโครหินผูกที่ 1

ภาพที่ 1 ข้อมูลทะเบียนใบลานวอกโครหิน ฉบับวัดบ้านแหลม ผูกที่ 1

รูปขยายที่ 1 รายละเอียดของเอกสาร ชื่อเรื่อง ลำดับผูก สถานที่ ขนาดและจำนวนใบลานกับหน้าลาน

รูปขยายที่ 2 ปีที่จารเอกสารระบุเป็นปีจุลศักราช และ คริสตศักราช

รูปขยายที่ 3 หมายเลขแสดงลำดับลำดับผูก

ข้อมูลทะเบียนบันทึกรายละเอียดของเอกสารในลักษณะนี้ปรากฏสม่ำเสมอตลอดจนผูกสุดท้าย (ผูกที่ 7) เว้นเพียงรายละเอียดเรื่องของปีจารเอกสารนั้นระบุไว้เพียงหน้ารับเกล้าผูก 1 เพียงผูกเดียวเท่านั้น สำหรับปีที่จารที่ระบุไว้ที่นั้นผู้ศึกษาตั้งข้อสังเกตว่าผู้จัดทำทะเบียนเอกสารของโครงการ DELMN ระบุปีที่จารของเอกสารตัวเขียนมัดนี้จากปีที่ระบุไว้ในผูกที่ 7 ซึ่งเป็นผูกสุดท้ายของเอกสารชุดนี้ โดยผู้จารระบุไว้ในส่วนคำลงท้ายของเอกสารผูกที่ 7 ระบุเป็นปี จ.ศ. 1283 ซึ่งไม่ตรงกับปีที่จารที่ระบุไว้ในส่วนคำลงท้ายของผูกที่ 1 ที่ผู้จารเอกสารระบุไว้เป็นปี จ.ศ. 1284 ในส่วนของจำนวนใบลานและหน้าใบลานของเอกสารนั้นผู้ศึกษาพบว่าจำนวนใบลานที่บันทึกไว้ที่นั้นผู้บันทึกนับเฉพาะใบที่เป็นเนื้อหาของเรื่องเท่านั้น ไม่นับรวมใบที่เป็นหน้ารับ

รายละเอียดลักษณะต้นฉบับเอกสารตัวเขียนวอกโครหินฉบับวัดบ้านแหลมจากการศึกษาเอกสารสำเนาดีจิตัลสรูปได้ว่าเป็นเอกสารตัวเขียนประเภทคัมภีร์ใบลาน วัสดุที่ใช้คือใบลาน จารด้วยอักษรธรรมล้านนา ภาษาที่พบเป็นภาษาล้านนา กับ พบคำบาลีเพียงเล็กน้อยเช่นในส่วนของคำขึ้นต้นเรื่องว่า “นโมตัสสัทถุ” และ ส่วนของคำอธิษฐานลงท้ายว่า “นิพพานํ ปรมํ สุขํ ฐูว์ ฐูว์” เท่านั้นเป็นต้น

สภาพโดยรวมของเอกสารสมบูรณ์ เนื้อหาครบถ้วน หนึ่งมัดประกอบด้วยเอกสารตัวเขียนทั้งสิ้น 7 มัด แต่ละมัดมีจำนวนใบลานไม่เท่ากัน จำนวนใบลานทั้งหมดทั้งมัดคือ 65 ใบลาน เป็นหน้าที่ปรากฏ เนื้อหาของเรื่องทั้งสิ้น 96 หน้า ปีที่จารเอกสารระบุจากข้อมูลที่ระบุไว้ในฐานข้อมูลเป็นจุลศักราช 1283 และ ปีคริสตศักราช 1921 ซึ่งตรงกับพุทธศักราช 2464 แต่จากการศึกษาเอกสารตัวเขียนทุกฉบับอย่างละเอียดพบว่า มีเอกสารตัวเขียน 5 มัดที่ระบุปีที่จารไว้ คือ เอกสารมัดที่ 1 2 3 4 และ 7 โดยบอกเป็นปีศักราช และปีนไทย ซึ่งจากการวิเคราะห์ของผู้ศึกษาได้ผลออกมาดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4 ปริสารระบุวันเวลาที่ผลิตเอกสาร

ผูก	วันที่ปรากฏบนเอกสาร	เทียบเคียงระบบปฏิทินปัจจุบัน
1	จุลศักราชได้ 1284 ตัวปีเต่าเส็ดเดือน 11 ลง 5 คำเมืองวัน 7 ไทยเต่าใจ	วันเสาร์ที่ 12 เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2465
2	จุลศักราชได้ 1284 พระพุทธศักราชได้ 2465 ตัวปีเต่าเส็ดเดือน 11 ลง 4 คำพม่าว่าได้เมืองวัน 7 ไทยรวงไค้	วันศุกร์ที่ 11 เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2465
3	จุลศักราชได้ 1284 ตัว ปีเต่าเส็ด เดือน 11 ลง 5 คำเมืองวัน 7 ไทยกาบใจ	วันเสาร์ที่ 12 เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2465
4	ศักราชได้ 1284 ตัวปีเต่าเส็ดเดือน 11 ลง 8 คำพม่าว่าได้วัน 3 ข้าแล	วันอังคารที่ 15 เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2465
7	พุทธศักราช 1283 ตัวปีเต่าเส็ดเดือน 11 ลง 3 คำพม่าว่าได้เมืองวัน 5 ไทยข้าแล	วันพฤหัสบดีที่ 10 เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2465

จากข้อมูลปีที่จารของเอกสารทั้ง 5 มัดนั้นสรุปได้ว่าเอกสารตัวเขียนเรื่องวอกโครหินมัตนี้จารขึ้นในระหว่างช่วงวันที่ 10 ถึง 15 สิงหาคม พ.ศ. 2465 ตามระบบปฏิทินปัจจุบัน

รูปแบบอักษรที่พบใช้ในเอกสารตัวเขียนวอกโครหินฉับวัดบ้านแหลมทั้ง 7 ผูกนั้นเป็นอักษรธรรมล้านนาซึ่งเป็นอักษรที่คนล้านนาใช้บันทึกเรื่องราวทั้งทางโลก และทางธรรมเรื่อยมา โดยพบหลักฐานเป็นจารึกตั้งแต่สมัยราชวงศ์มังรายจนมาถึงสมัยรัตนโกสินทร์ โดยมีความสำคัญอย่างมาก เนื่องจากบรรพชนล้านนาใช้บันทึกพระธรรมคำสั่งสอนตลอดจนชาดกในพระพุทธศาสนา นอกจากนี้ยังรวมถึงศาสตร์ทางโลกอย่างตำรายา ตำนาน กฎหมาย โหราศาสตร์ (กรรณิการ์ วัฒนเกษม, 2554 : 108 – 110) วอกโครหินเป็นวรรณกรรมที่มีความเกี่ยวเนื่องกับทางพุทธศาสนาตามเนื้อหาที่ปรากฏ และเป็นเอกสารที่พบทางล้านนา หรือทางตอนเหนือของประเทศไทยในปัจจุบัน บันทึกด้วยตัวอักษรธรรมล้านนาแต่หากมีรูปแบบที่แตกต่างกันไปตามลายมือ และความนิยมในพื้นที่ ซึ่งมีลักษณะของรูปอักษรโดยรวมดังต่อไปนี้

ตารางที่ 5 รูปพยัญชนะในเอกสารวอกโครหิน ฉับวัดบ้านแหลม

อักษรไทย มาตรฐาน	รูปพยัญชนะที่พบในเอกสาร		อักษรไทย มาตรฐาน	รูปพยัญชนะที่พบในเอกสาร	
	ตัวเต็ม	ตัวเชิง		ตัวเต็ม	ตัวเชิง
ก	ᨧ	ᨧ	ฝ	ᨧ	
ข	ᨧ	ᨧ	ฝ	ᨧ	
ช			พ	ᨧ	ᨧ
ค	ᨧ	ᨧ	พ	ᨧ	
ค	ᨧ		ภ	ᨧ	
ฆ			ม	ᨧ	ᨧ
ง	ᨧ	ᨧ	ย	ᨧ	ᨧ
จ	ᨧ	ᨧ	ร	ᨧ	ᨧ
ฉ			ล	ᨧ	ᨧ
ช	ᨧ	ᨧ	ว	ᨧ	ᨧ
ซ	ᨧ		ศ		ᨧ
ณ			ษ		ᨧ
ญ	ᨧ	ᨧ	ส	ᨧ	ᨧ
ฎ	ᨧ	ᨧ	ห	ᨧ	
ฐ	ᨧ	ᨧ	ฬ	ᨧ	
ฑ	ᨧ	ᨧ	อ	ᨧ	ᨧ

ตารางที่ 5 รูปพยัญชนะในเอกสารวอกโครหิน ฉบับวัดบ้านแหลม (ต่อ)

อักษรไทย มาตรฐาน	รูปพยัญชนะที่พบในเอกสาร		อักษรไทย มาตรฐาน	รูปพยัญชนะที่พบในเอกสาร	
	ตัวเต็ม	ตัวเชิง			ตัวเต็ม
ฒ			อย		
ณ			รูปพยัญชนะพิเศษ		
ต					
ถ			อักษรไทย มาตรฐาน	รูปอักษรที่พบในเอกสาร	
ท					
ฐ			ณญ		
น			สส		
บ			แล		
ป					

ตารางที่ 6 รูปสระในเอกสารวอกโครหิน ฉบับวัดบ้านแหลม

สระไทย มาตรฐาน	รูปสระที่พบในเอกสาร		สระไทย มาตรฐาน	รูปสระที่พบในเอกสาร	
	สระจม	สระลอย		ไม่มีตัวสะกด	มีตัวสะกด
อะ			เอาะ		
อา			ออ		
อิ			เออะ		
อี			เออ		
เอ			เอียะ		
เอี			เอีย		
อุ			เอือะ		
อู			เอือ		
เอะ			อัวะ		

ตารางที่ 6 รูปสระในเอกสารวอกโครหิน ฉบับวัดบ้านแหลม (ต่อ)

สระไทย มาตรฐาน	รูปสระที่พบในเอกสาร		สระไทย มาตรฐาน	รูปสระที่พบในเอกสาร	
	สระจม	สระลอย			สระจม
เอ	๕	๕๕	อัว	๕	๕
แอะ			โอะ		๕
แอ	๕๕		โเอ	๕๕	๕๕
อำ	๕ ๕				
โอะ, โเอ	๕				
เอา	๕ ๕	๕๕			
ฤ	๕				

ตารางที่ 7 รูปเครื่องหมายในเอกสารวอกโครหิน ฉบับวัดบ้านแหลม

รูปเครื่องหมาย	รูปเครื่องหมายที่พบในเอกสาร
เครื่องหมาย (ชื่อเรียกเฉพาะ)	
เครื่องหมายแทนตัวสะกด ง (ไม้กั้งไหล)	๕
นิกหิต (ไม้กั้งมน)	๕
เครื่องหมายแทนตัวสะกด ก (ไม้กัก)	๕
เครื่องหมายแทนสระ อะ ที่มีตัวสะกด (ไม้ขีด)	๕
เครื่องหมายแทนสระโอะลดรูป (ไม้กั้ง)	๕
เครื่องหมายซ้ำคำหรือพยัญชนะ (ไม้ซ้ำ)	๕
เครื่องหมายกำกับตัวสะกด (ระห้าม)	๕
เครื่องหมายวรรณยุกต์เอก (ไม้เอียง)	๕
เครื่องหมายวรรณยุกต์โท (ไม้ขอข้าง)	๕
เครื่องหมายแทนสระเอา (ไม้เก๋า)	๕

ตารางที่ 8 รูปแบบตัวเลขในเอกสารวอกโครหิน ฉบับวัดบ้านแหลม

รูปแบบตัวเลข		
ตัวเลขไทย	ตัวเลขธรรม	ตัวเลขโหรา
๑	๑	๑
๒	๒	๒
๓	๓	๓
๔	๔	๔
๕	๕	๕
๖	๖	๖
๗	๗	๗
๘	๘	๘ ๐
๙	๙	๙
๐	๐	๐

ถึงแม้ว่าอักษรที่ใช้จารเอกสารตัวเขียนเรื่องวอกโครหินทั้ง 7 ผูกนั้นจะเป็นอักษรธรรมล้านนาก็ตาม แต่มีลักษณะที่แตกต่างจากอักษรธรรมล้านนามาตรฐานอยู่บางประการคือพบว่าอักษรบางตัวมีลักษณะคล้ายกับอักษรไทลื้อ (เก่า) เช่นตัวอักษร อ <๓> ซึ่งพบใช้รูปอักษรนี้โดยทั่วไปในเอกสารโบราณทุกผูก และตัวเลขโหราเลข 8 <๘> ที่พบในเอกสารโบราณผูกที่ 1 รูปแบบอักษรที่พบนั้นเป็นรูปลักษณะพื้นฐานของอักษรไทลื้อ อธิบายได้ว่าในบริเวณพื้นที่ของเอกสารนั้นอาจอยู่ในจุดที่มีการสัมผัสแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมกันระหว่างชาวล้านนาและชาวไทลื้อ

ปริสาระ (Paracontent) และแนวคิด 4 ปัจจัยสำคัญ (Four Key Factors)

แนวความคิดเรื่องปริสาระ (Paracontent) เป็นการศึกษาสิ่งที่อยู่นอกเหนือจากเนื้อหาหลักหรือตัวบท (Content) ประกอบไปด้วย ตัวหนังสือ รูปภาพ หรือ สัญลักษณ์ ที่ปรากฏอยู่บนส่วนใดส่วนหนึ่งของเอกสารตัวเขียน อาจแทรกอยู่ในตัวบท ระหว่างบรรทัด หรืออยู่ในที่เฉพาะที่ถูกจัดเตรียมไว้ ปริสาระอาจเป็นส่วนหนึ่งของการจัดทำเอกสารตัวเขียน โดยมีการวางแผนที่จะบรรจุปริสาระนั้น ๆ ลงไปตั้งแต่ต้น อาจมีการเว้นที่ว่างไว้ในเอกสารสำหรับปริสาระ หรือจะเป็นการเสริมเติมในภายหลัง โดยแทรกตามที่ว่างก็ได้เช่นเดียวกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวัฒนธรรมในการสร้างเอกสารตัวเขียนของแต่ละกลุ่มวัฒนธรรมซึ่งบางกลุ่มอาจบังคับว่าต้องมีปริสาระ แต่บางกลุ่มวัฒนธรรมมิได้บังคับ เป็นเพียง

ตัวเล็อกหนึ่งเท่านั้น ซึ่งจากที่ได้กล่าวไปแล้วในบทที่ 2 ว่าด้วยเรื่องแนวคิดเรื่องปริสาระ ซึ่งสามารถแบ่งบทบาทหน้าที่ได้ 3 ประการ คือทำหน้าที่เป็นโครงสร้าง (Structuring) เป็นการแสดงความคิดเห็น (Commenting) และเป็นการให้ข้อมูล (Documenting)

จากการศึกษาปริสาระ (Paracontent) ทำให้ได้ข้อมูลในแต่ละส่วนซึ่งเป็นข้อมูลสำคัญสำหรับการนำมาใช้วิเคราะห์ ซึ่งการวิเคราะห์ข้อมูลปริสาระ (Paracontent) ผู้ศึกษาจะวิเคราะห์ตามแนวคิด 4 ปัจจัยสำคัญ โดยแนวคิดเรื่อง 4 ปัจจัยสำคัญนั้นเป็นแนวคิดที่ Hanna Wimmer, Dmitry Bondarev, Janina Karolewski, และ Vito Lorusso ได้ร่วมกันริเริ่มเพื่อใช้สำหรับศึกษาเอกสารตัวเขียน โดยลักษณะสำคัญของเอกสารตัวเขียนนั้นเป็นสินทรัพย์ทางปัญญาของคนในกลุ่มวัฒนธรรมเป็นมากกว่าเพียงหนังสือหนึ่งเล่มที่เป็นที่เก็บข้อมูลเนื้อหา แต่เอกสารตัวเขียนสะท้อนถึงชีวิตวัฒนธรรม ความเชื่อ ประเพณีของคนในสังคมนั้นโดยสะท้อนออกมาจากเอกสารตัวเขียน ซึ่งสามารถศึกษาได้โดยอธิบายด้วยแนวคิด 4 ปัจจัยสำคัญ (four key factors) ที่ปัจจัยหลักในการประกอบขึ้นมาเป็นเอกสารตัวเขียนทั้งทางเนื้อหาและลักษณะทางกายภาพ โดย 4 ปัจจัยสำคัญประกอบไปด้วย 1) การผลิต (Production) 2) การใช้ (Use) 3) บริบท (Setting) และ 4) รูปแบบ (Patterns)

1) การผลิต (Production)

การผลิตประกอบไปด้วยสองส่วนคือ ผู้ผลิต (Production agency) และกระบวนการผลิต (production practices) ผู้ผลิต คือบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการผลิตเอกสารตัวเขียนนั้นตั้งแต่เริ่มต้นวางแผนที่จะผลิต โดยผู้ผลิตกำหนดเป้าหมายในการผลิต ซึ่งจะสะท้อนออกมายังผลผลิตคือเอกสารตัวเขียนว่าจะเป็นอย่างไรรทั้งทางด้านเนื้อหาและลักษณะกายภาพของเอกสาร ส่วนขบวนการผลิตเป็นเรื่องของขั้นตอนในการผลิตตั้งแต่เริ่มจนจบเสร็จสมบูรณ์เป็นเอกสารตัวเขียน

2) การใช้ (Use)

การใช้แบ่งออกเป็นสองส่วนคือ ผู้ใช้ (Agency of use) และการนำไปใช้ (Practices of use) ซึ่งทั้งสองส่วนมีความสัมพันธ์กัน

3) บริบท (Setting)

บริบทแบ่งออกเป็น 3 ประการคือบริบทด้านพื้นที่ (Spatial aspects of the setting) บริบทด้านของเวลา (Temporal aspects of setting) และ บริบทด้านสังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรม (Social / economic / cultural aspects of setting) โดยสองประการแรกคือบริบทในมุมของพื้นที่ และ

บริบทในมุมมองของเวลาคือจุดที่เกิดการผลิตและการใช้ ส่วนประการที่ 3 คือ บริบทในมุมมองของสังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรม เป็นบริบทที่ส่งผลต่อการผลิตและการใช้

4) รูปแบบ (Patterns)

รูปแบบเป็นเรื่องการจัดการเอกสารตัวเขียน โดยเป็นการวางโครงสร้างของทั้ง เนื้อหาและลักษณะทางกายภาพเพื่อประโยชน์ในการใช้งานของเอกสารตัวเขียน โดยรูปแบบแบ่ง ออกเป็น 2 ประเภทคือรูปแบบตามเนื้อหา (Patterns regarding content) และ รูปแบบตาม ลักษณะทางกายภาพ (Patterns regarding physical characteristics)

เอกสารตัวเขียนฉบับหลักที่นำมาศึกษาเป็นใบลานซึ่งเป็นลักษณะของเอกสารตัวเขียน รูปแบบหนึ่งที่พบได้ในประเทศไทยและภูมิภาคโดยรอบ ผู้ศึกษานำแนวคิดเรื่องปริสาระ (Paracontent) มาปรับใช้เพื่อศึกษาเอกสารตัวเขียนฉบับหลักนี้โดยพบว่าปริสาระที่พบมีลักษณะเป็น ตัวหนังสือและสัญลักษณ์ ไม่ปรากฏรูปวาด ในส่วนของปริสาระที่เป็นตัวหนังสือปรากฏเป็นข้อความ ในหลายส่วนทั้งที่วางแผนตั้งแต่กระบวนการผลิตคือในส่วนของหน้ารับเกล้า หน้ารับปลาย คำลงท้าย ผูกของผู้จาร และการจดเพิ่มเติมแทรกในภายหลัง เช่นบันทึกข้อความ การระบุคำอ่านด้วยอักษรไทย เป็นต้น ซึ่งจะนำมาวิเคราะห์ด้วยแนวคิด 4 ปัจจัยสำคัญ (Four Key Factors) โดยจัดแบ่งกลุ่มตาม บทบาทหน้าที่ของปริสาระ (Paracontent) ทั้ง 3 ประการหลักคือ ปริสาระโครงสร้าง (Structuring paracontents) ปริสาระแสดงความเห็น (Commenting paracontents) และ ปริสาระให้ข้อมูล (Documenting paracontents) และในแต่ละประการหลักนั้นสามารถแบ่งเป็นประการย่อยได้ตาม ลักษณะต่าง ๆ ที่ปรากฏเฉพาะในเอกสารตัวเขียนฉบับหลักได้ดังที่จะแสดงต่อไปนี้

1. ปริสาระโครงสร้าง (Structuring paracontents)

ปริสาระโครงสร้างคือ ปริสาระแสดงข้อมูลเบื้องต้นของเอกสารให้กับผู้ใช้หรือผู้อ่านได้เข้าใจ โดยปริสาระโครงสร้างที่พบในเอกสารตัวเขียนนอกโครหิน ฉบับวัดบ้านแหลมประกอบด้วย ชื่อเรื่อง ลำดับผูก และหน้าอังกา เนื่องจาก ชื่อเรื่องกับลำดับผูกนั้นเปรียบกับประตูบานแรกที่จะนำผู้อ่านเข้าสู่ เนื้อหาของเอกสารนั้นว่าเป็นเอกสารอะไรลำดับที่เท่าไร จึงเป็นส่วนที่มีสำคัญอย่างมาก และหน้า อังกาที่เปรียบเสมือนกับเลขหน้าของหนังสือที่มีความสำคัญเช่นกันเป็นการบอกลำดับเนื้อหาของ เรื่อง หรือในกรณีสายสนองขาดชำรุดทำให้ใบลานสลับปะปน หน้าอังกาจะเป็นส่วนสำคัญในการบอก ลำดับของลานในผูกนั้น ๆ ได้ สิ่งเหล่านี้จัดเป็นปริสาระโครงสร้างเนื่องจากเป็นโครงสร้างหลักของ เอกสารตัวเขียน

1.1 ชื่อเรื่องและลำดับผูก

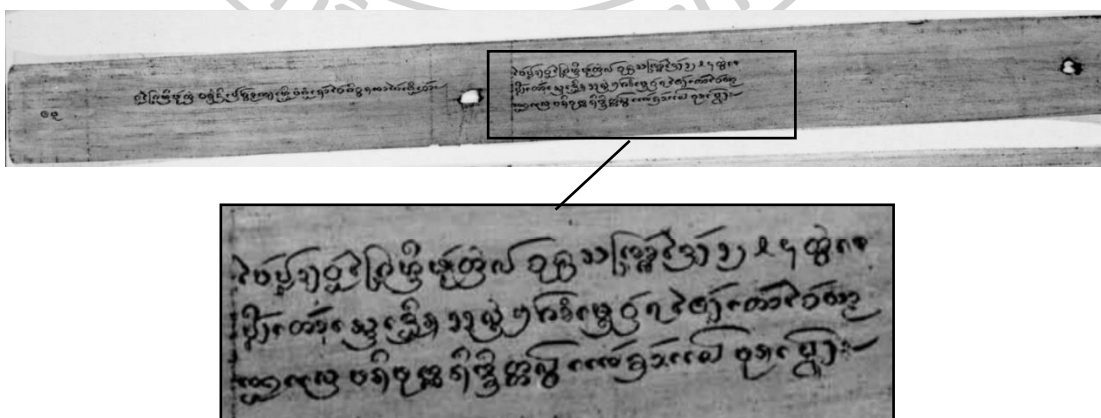
ตำแหน่งที่ปรากฏชื่อเรื่องและลำดับผูกของเอกสารทั้ง 7 ผูกนั้นมีอยู่ด้วยกันสองตำแหน่งคือ ในส่วนของหน้ารับเกล้า และ หน้ารับปลาย รายละเอียดของชื่อเรื่องและลำดับผูกในแต่ละผูกมีดังต่อไปนี้

วอกไครหิน ฉบับวัดบ้านแหลมผูกที่ 1

ภาพที่ 1 หน้ารับเกล้าใบลานวอกไครหิน ฉบับวัดบ้านแหลม ผูกที่ 1

หน้ารับเกล้าของใบลานผูกที่ 1 ปรากฏข้อความถ่ายทอดได้ว่า <หน้ารับเกล้าภยาวัธไครหินผู้ตนแล> คำอ่าน ‘หน้ารับเกล้าภยาวัธไครหินผู้ตนแล’ บริเวณกลางหน้าลานแสดงให้ผู้อ่านทราบว่าใบลานในผูกนี้เป็นเรื่องวอกไครหิน และในส่วนของหน้ารับปลายมีลักษณะเช่นเดียวกันกับหน้ารับเกล้าคือปรากฏข้อความบริเวณส่วนกลางของหน้าลานสุดท้ายของผูกยกเว้นหน้ารับปลายของผูกที่ 1 ที่มีลักษณะแตกต่างไปจากผูกอื่น

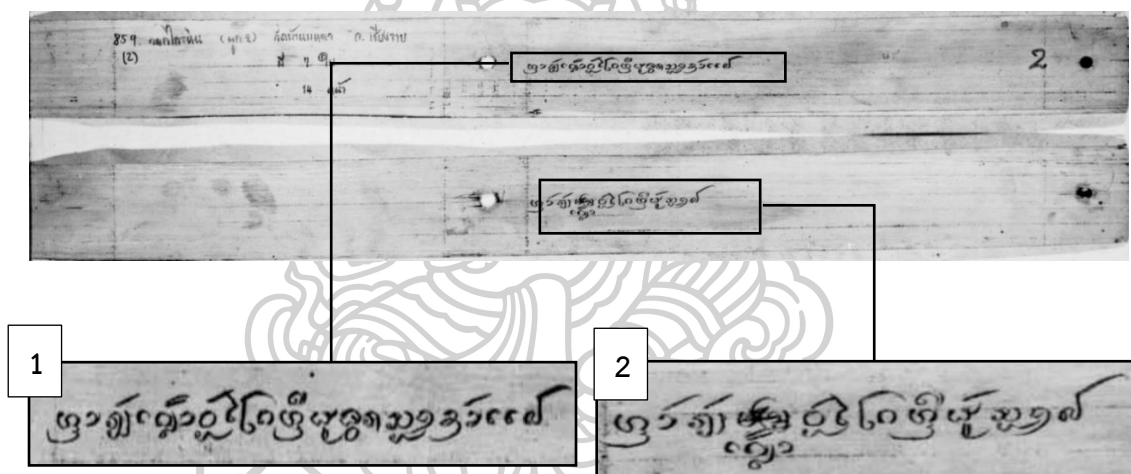
ภาพที่ 2 หน้ารับปลายใบลานวอกไครหิน ฉบับวัดบ้านแหลม ผูกที่ 1 อังกา ท7

หน้ารับปลายของผูกที่ 1 มีลักษณะแตกต่างไปจากหน้ารับผูกอื่นคือไม่ปรากฏหน้าลานที่เป็นหน้ารับแยกจากในลานส่วนเนื้อหา แต่ลักษณะของหน้ารับเป็นลานที่ต่อเนื่องจากเนื้อหาหลักในส่วนของคำลงท้าย โดยปรากฏข้อความ

<ใบปลายวัวโครหินผู้ตนแล จุฬศรราชไทย 1284 ตัวพาลีเต้าเสทเทอร
11 ลง 5 คำเม้งวัน 7 ไทยเต้าไยยามกองแลงบริบูรณ์ลิขิตแล> อ่านว่า ‘ใบปลาย
วอกโครหินผูกต้นแลจุฬศรราชไต้ 1284 ตัวปีเต้าเส็ดเดือน 11 ลง⁶ 5 คำเม้งวัน ⁷
ไทยเต้าไยยามกองแลงบริบูรณ์ลิขิตแล้ว’

จากข้อความแสดงว่าส่วนนี้เป็นส่วนของ ‘ใบปลาย’ มิใช่หน้ารับ

วอกโครหิน ฉบับวัดบ้านแหลมผูกที่ 2

ภาพที่ 3 หน้ารับเค้าใบลานวอกโครหิน ฉบับวัดบ้านแหลม ผูกที่ 2

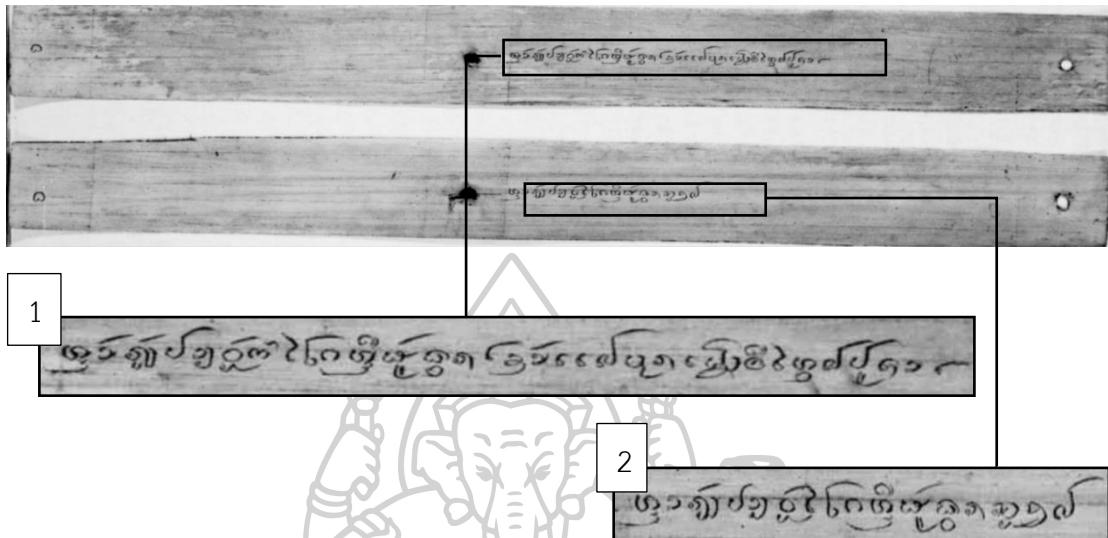
รูปขยายที่ 1 <หน้ารับเค้าวัวโครหินผูกสองขาแล> อ่านว่า ‘หน้ารับเค้าวอกโครหินผูกสองขา
แล’

รูปขยายที่ 2 <หน้ารับปลายเค้าวัวโครหินผู้สองแล> อ่านว่า ‘หน้ารับเค้าวอกโครหินผูกสองแล’

⁶ แรม

⁷ วันเสาร์

ใบลานนอกโครหิน ฉบับวัดบ้านแหลม ผูกที่ 2 ปรากฏหน้ารับเกล้า 2 ใบ โดยใบลานแผ่นที่ 2 มีการแก้ไขข้อความจากเดิมว่า <หน้ารับปลายว้อโครหินผู้สองแล> เป็น <หน้ารับปลายเกล้าว้อโครหินผู้สองแล>

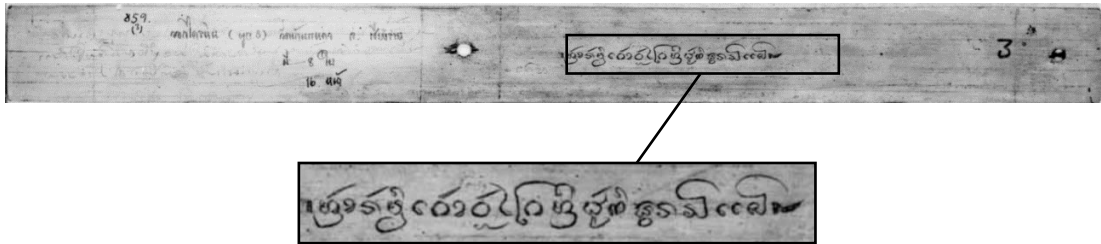
ภาพที่ 4 หน้ารับปลายใบลานนอกโครหิน ฉบับวัดบ้านแหลม ผูกที่ 2

รูปขยายที่ 1 <หน้ารับปลายว้อโครหินผู้ถาวร๒ขาแลบุญเฮยที่ไหวแลบูชา> อ่านว่า ‘หน้ารับปลายวอกโครหินผู้ถาวรสองขาแลบุญเฮยที่ไหวแลบูชา’

รูปขยายที่ 2 <หน้ารับปลายว้อโครหินผู้ถาวรสองแล> อ่านว่า ‘หน้ารับปลายวอกโครหินผู้ถาวรสองแล’

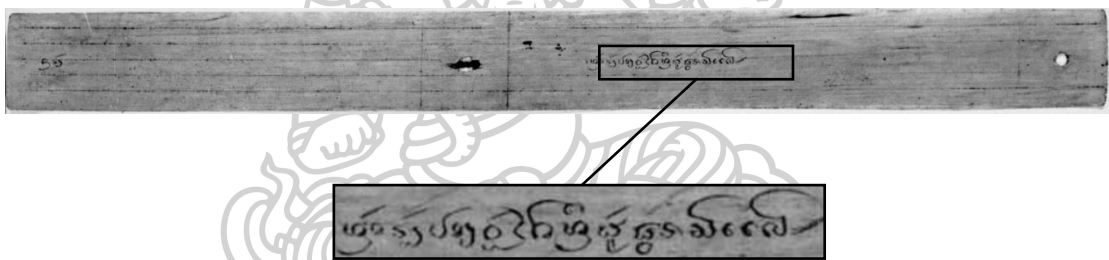
เอกสารผูกที่ 2 เป็นเอกสารผูกเดี่ยวที่มีหน้ารับเกล้าและหน้ารับปลายอย่างละสองใบ โดยทั่วไปการปรากฏชื่อเรื่องในหน้ารับเกล้าและปลายมีลักษณะร่วมกันคือปรากฏข้อความบอกว่าเป็นใบลานนี้เป็นหน้ารับเกล้าหรือหน้ารับปลายตามต่อด้วยชื่อเรื่องและลำดับผูก ปรากฏเป็นลักษณะเช่นนี้ทั้ง 7 ผูก ยกเว้นผูกที่ 1 ตามที่ได้แสดงข้อมูลประกอบแล้วข้างต้น

วอกไครหิน ฉบับวัดบ้านแหลมผูกที่ 3

ภาพที่ 5 หน้ารับเกล้าใบลานวอกไครหิน ฉบับวัดบ้านแหลม ผูกที่ 3

ปรากฏข้อความระบุชื่อเรื่อง และลำดับผูกที่หน้ารับเกล้าความว่า <หน้ารับเกล้าว้อไครหินผู้กั
ถาวร๓แฉ> อ่านว่า ‘หน้ารับเกล้าวอกไครหินผูกถ้วน 3 แล’

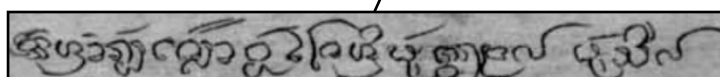
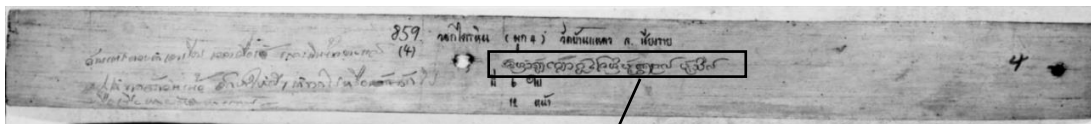

ภาพที่ 6 หน้ารับปลายใบลานวอกไครหิน ฉบับวัดบ้านแหลม ผูกที่ 3

ปรากฏข้อความระบุชื่อเรื่อง และลำดับผูกที่หน้ารับปลายความว่า <หน้ารับปลายว้อไครหิน
ผู้ถาวร๓แฉ> อ่านว่า ‘หน้ารับปลายวอกไครหินผูกถ้วน 3 แล’

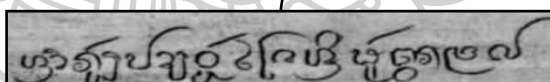
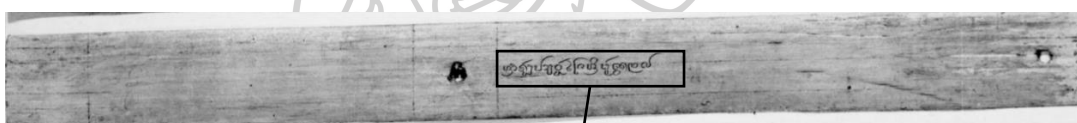
วอกไครหิน ฉบับวัดบ้านแหลมผูกที่ 4

หน้ารับเกล้าใบลานวอกไครหิน ฉบับวัดบ้านแหลม ผูกที่ 4

ภาพที่ 7 หน้ารับเกล้าใบลานวอกไครหิน ฉบับวัดบ้านแหลม ผูกที่ 4

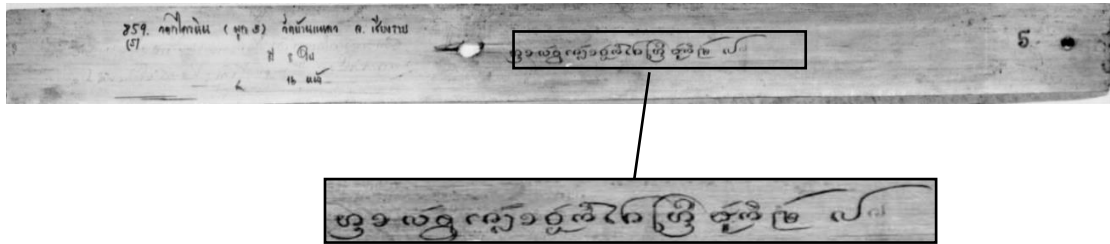
ปรากฏข้อความระบุชื่อเรื่อง และลำดับผูกที่หน้ารับเกล้าความว่า <หน้ารับเกล้าว้อไครหิน ผู้ถว้ร๔แล ผู้สี่แล> อ่านว่า ‘หน้ารับเกล้าวอกไครหินผูกถ้ว้น 4 แล ผูกสี่แล’

ภาพที่ 8 หน้ารับปลายใบลานวอกไครหิน ฉบับวัดบ้านแหลม ผูกที่ 4

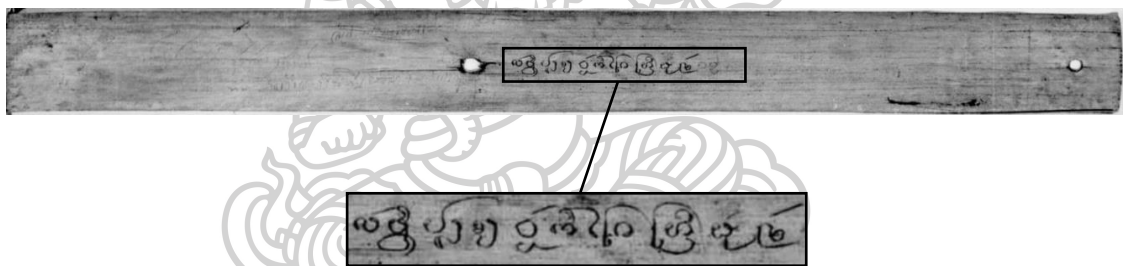
ปรากฏข้อความระบุชื่อเรื่อง และลำดับผูกที่หน้ารับปลายความว่า <หน้ารับปลายว้อไครหิน ผู้ถว้ร๔แล> อ่านว่า ‘หน้ารับปลายวอกไครหินผูกถ้ว้น 4 แล’

วอกโครหิน ฉบับวัดบ้านแหลมผูกที่ 5

ภาพที่ 9 หน้ารับเกล้าใบลานวอกโครหิน ฉบับวัดบ้านแหลม ผูกที่ 5

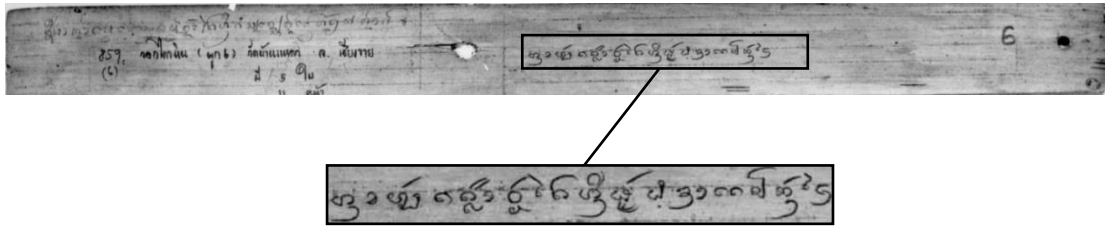
ปรากฏข้อความระบุชื่อเรื่อง และลำดับผูกที่หน้ารับเกล้าความว่า <หน้าลัทธิเกล้าวอกโครหิน ผูกที่ ๕ แล> อ่านว่า ‘หน้ารับเกล้าวอกโครหินผูก 5 แล’

ภาพที่ 10 หน้ารับปลายใบลานวอกโครหิน ฉบับวัดบ้านแหลม ผูกที่ 5

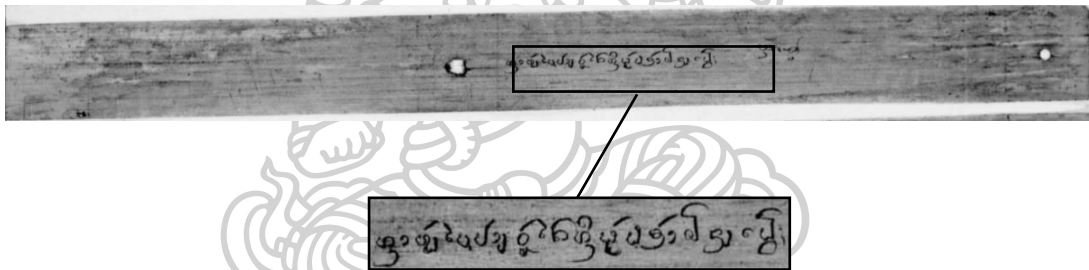
ปรากฏข้อความระบุชื่อเรื่อง และลำดับผูกที่หน้ารับปลายความว่า <ลัทธิปลายวอกโครหินผู้ ๕> อ่านว่า ‘รับปลายวอกโครหินผูก 5’ มีข้อสังเกตว่าไม่ปรากฏคำว่า “หน้า” อย่างเช่นในผูกอื่น ๆ ปรากฏเพียงคำว่า “รับ” เพียงคำเดียว

วอกไครหิน ฉบับวัดบ้านแหลมผูกที่ 6

ภาพที่ 11 หน้ารับเกล้าใบลานวอกไครหิน ฉบับวัดบ้านแหลม ผูกที่ 6

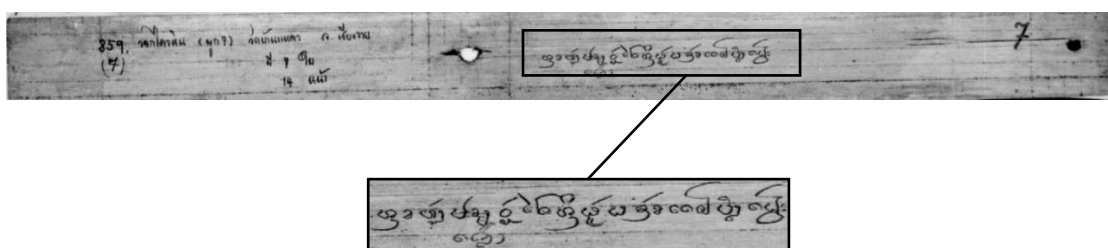
ปรากฏข้อความระบุชื่อเรื่อง และลำดับผูกที่หน้ารับเกล้าความว่า <หน้ารับเกล้าว้อไครหินผู้ชวาแลกันไซ> อ่านว่า ‘หน้ารับเกล้าวอกไครหินผูก 6 ข้าแลกันไซ’

ภาพที่ 12 หน้ารับปลายใบลานวอกไครหิน ฉบับวัดบ้านแหลม ผูกที่ 6

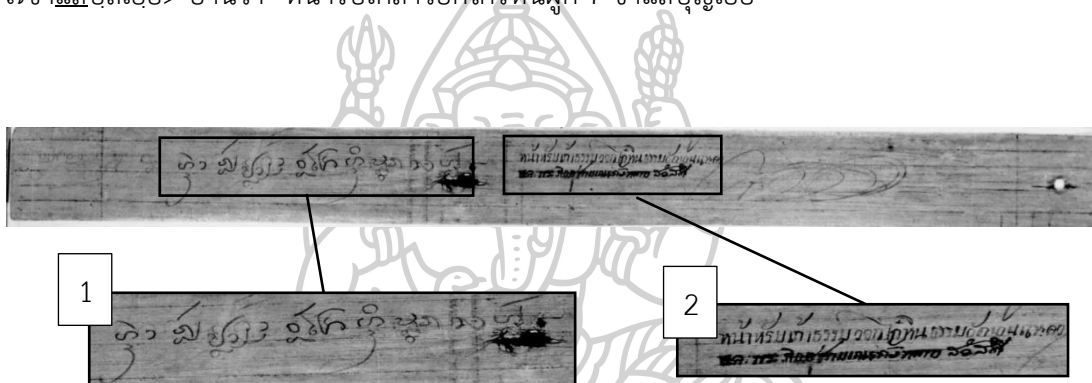
ปรากฏข้อความระบุชื่อเรื่อง และลำดับผูกที่หน้ารับปลายความว่า <หน้ารับปลายว้อไครหินผู้ชวาแลนายเฮย> อ่านว่า ‘หน้ารับใบปลายวอกไครหินผู้ 6 ข้าแลนายเฮย’

วอกโครหิน ฉบับวัดบ้านแหลมผูกที่ 7

ภาพที่ 13 หน้ารับเกล้าใบลานวอกโครหิน ฉบับวัดบ้านแหลม ผูกที่ 7

ปรากฏข้อความระบุชื่อเรื่อง และลำดับผูกที่หน้ารับเกล้าความว่า <หน้ารับเกล้าวอกโครหินผู้
๗ ข้าแลบุญเฮย> อ่านว่า ‘หน้ารับเกล้าวอกโครหินผูก 7 ข้าแลบุญเฮย’

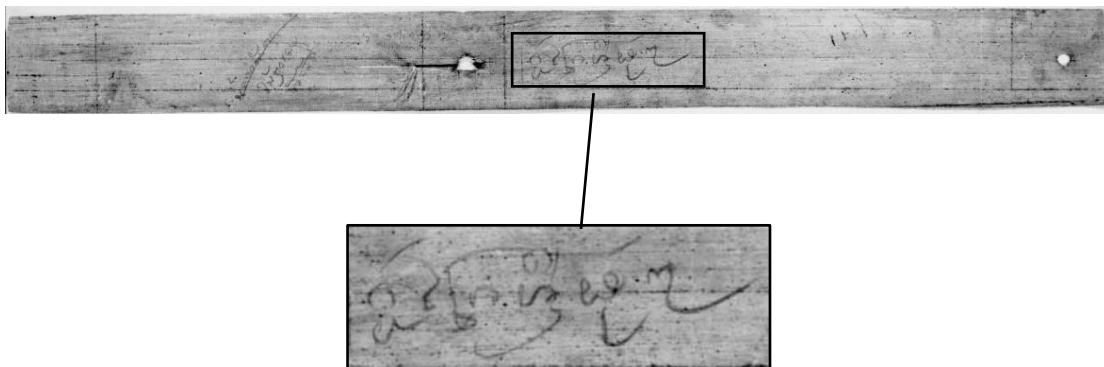

ภาพที่ 14 หน้ารับเกล้าใบลานวอกโครหิน (ด้านหลัง) ฉบับวัดบ้านแหลม ผูกที่ 7

รูปขยายที่ 1 <หน้ารับปลายเกล้าวอกโครหินมวล ___> อ่านว่า ‘หน้ารับปลายเกล้าวอกโครหินมวล ___’

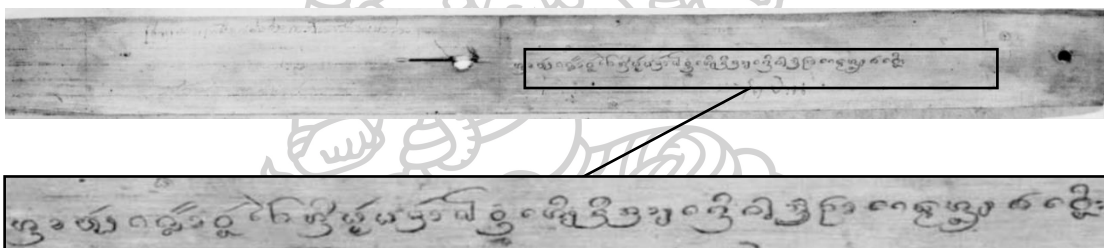
รูปขยายที่ 2 <หน้ารับเกล้าธรรมวอกโครหินธรรมวัดบ้านแหลม> และ <และพระภิกษุสามเณรทั้งหลาย
สวัสดี>

ด้านหลังใบลานหน้ารับเกล้าของเอกสารผูกที่ 7 ปรากฏเป็นข้อความตามรูปขยายที่ 1
ลายมือเขียนหวัด และถัดมาบริเวณกลางหน้าลานปรากฏข้อความตามรูปขยายที่ 2 เป็นอักษรไทย
คาดว่าข้อความทั้งสองนี้ น่าจะเป็นการเขียนเพิ่มเติมขึ้นมาในภายหลัง

ภาพที่ 15 หน้ารับปลายใบลานวอกโครหิน ฉบับวัดบ้านแหลม ผูกที่ 7

ปรากฏข้อความระบุชื่อเรื่อง และลำดับผูกที่หน้ารับเค้าความว่า <วอกโครหินผู้๗> อ่านว่า ‘วอกโครหินผูก 7’ ลักษณะลายเส้นอักษรคล้ายกับลายเส้นดินสอ สันนิษฐานว่าอาจเขียนเพิ่มในภายหลัง

ภาพที่ 16 หน้ารับปลาย (ด้านหลัง) ใบลานวอกโครหิน ฉบับวัดบ้านแหลม ผูกที่ 7

ปรากฏข้อความระบุชื่อเรื่อง และลำดับผูกที่ด้านหลังหน้ารับปลายความว่า <หน้ารับเกล้าวอกโครหินผู้๗ข้าแลวงเหยนิอายุเพินคออนเอาแถมหนอย๑เทอะ> อ่าน ‘หน้ารับเกล้าวอกโครหินผูก 7 ข้าแลวงเหยนิอายุเพินคออนเอาแถมหนอย ๑ เอะ’ ลายเส้นอักษรเป็นลายเส้นจาร

สำหรับเอกสารผูกที่ 7 มีข้อสังเกตคืออาจมีการสลับกันระหว่างใบลานที่เป็นหน้ารับเค้าและหน้ารับปลายเนื่องจากปรากฏการแก้ไขคำในส่วนของหน้ารับเกล้า และปรากฏว่าในส่วนด้านหลังหน้ารับปลายปรากฏข้อความว่าใบลานนี้เป็นหน้ารับเค้า

จากข้อมูลที่พบทั้งหมดข้างต้นแสดงให้เห็นว่าในกรณีใบลานที่เป็นหน้ารับเค้าและหน้ารับปลายอาจได้รับความชำรุดเสียหายได้เนื่องจาก เป็นส่วนที่อยู่นอกสุดของเอกสารผูกนั้น ๆ ทำให้มีการเสริม เติมในส่วนของหน้ารับให้สมบูรณ์เช่นในกรณีของเอกสารผูกที่ 7 โดยสิ่งที่สำคัญที่สุดที่จะขาดไม่ได้เลยคือชื่อเรื่องและลำดับผูก เช่นกรณีหน้ารับปลายผูกที่ 7 ที่ปรากฏเพียงคำว่า ‘วอกโครหินผูก

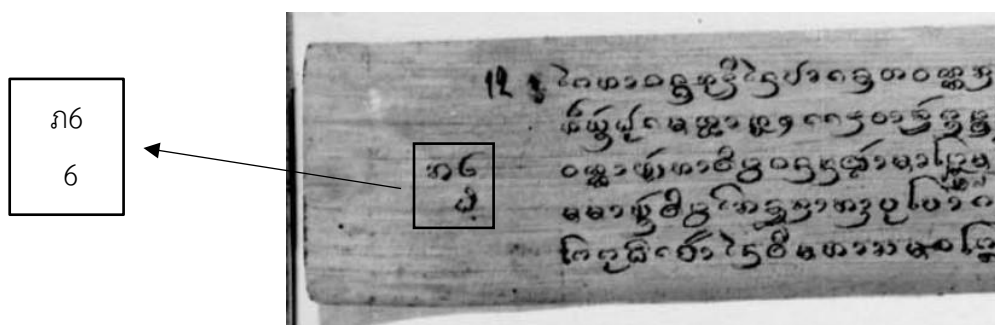
7' เพียงเท่านั้นแสดงให้เห็นถึงการให้ความสำคัญของชื่อเรื่องและลำดับผูกของเอกสารตัวเขียนเป็นอย่างมาก

1.2 หน้าอังกา

หน้าอังกาหรืออักษรบอกอังกาเปรียบได้กับเลขหน้าของหนังสือ แต่ใช้เป็นตัวอักษรแทนการใช้ตัวเลข โดยตำแหน่งของหน้าอังกานี้มักปรากฏอยู่ด้านซ้ายสุดของใบลานด้านหลัง ปรกติหน้าอังกาจะใช้อักษรชนิดเดียวกันกับตัวอักษรหลักที่ใช้จารเอกสารนั้น โดยใช้อักษรตามลำดับวรรคตามภาษาบาลีเริ่มที่ ก ข ค ฆ ง จ ฉ ช ฌ ญ ไปตลอดจนถึง อ จำนวนทั้งสิ้น 33 ตัว โดยผสมกับสระตามภาษาบาลีทั้ง 12 สระตัวอย่างเช่น ก⁸ กา กิ กิ กุ กู เก โก เกา ไก กั กะ⁹ จะได้ทั้งหมด 12 หน้าอังกาเมื่อครบ 12 หน้าแล้วจะเริ่มที่ตัวอักษรถัดไปในกรณีตัวอย่างนี้คือ ข โดยประกอบสระจนครบไปตลอดเช่นเดียวกันอีกจนครบ 12 ลาน เมื่อครบ 24 ลานจึงนับเป็น 1 ผูก หากเนื้อหายังไม่จบก็จะเริ่มในผูกใหม่ต่อไปและนับหน้าอังกาโดยใช้ตัวอักษรลำดับต่อไปจากผูกก่อนหน้า

ข้อมูลข้างต้นเป็นรูปแบบของหน้าอังกาทัวไป แต่ในกรณีเอกสารฉบับหลักที่นำมาศึกษาพบว่าระบบการบอกหน้าอังกานั้นไม่ตรงตามที่กล่าวไปข้างต้น โดยวิธีการบอกหน้าอังกานั้นใช้อักษรประกอบกับตัวเลข มีใช้อักษรประกอบกับสระและจำนวนใบลานในแต่ละผูกไม่เท่ากัน ซึ่งไม่ได้ใช้วิธีการจัดผูกแบบทั่วไปตามที่ได้กล่าวไป ตัวอย่างคือในผูกที่ 1 มีใบลานทั้งหมด 7 ใบลาน หน้าอังกาเริ่มที่อักษร ท ประกอบตัวเลขเป็น ท1 ท2 ท3 ท4 ท5 ท6 ท7 แล้วจึงจบผูก 1 ต่อผูก 2 โดยการตัดจบผูกนั้นพิจารณาตามเนื้อหาของเรื่องที่จบเป็นตอน เมื่อจบตอนจึงจบผูก และเริ่มตอนใหม่ในผูกต่อไปโดยหน้าอังกานั้นใช้อักษรตามลำดับประกอบกับตัวเลขไปตลอด

ตัวเลขที่ใช้ประกอบตัวอักษรนั้นปรากฏใช้เลขในธรรมเป็นหลัก มีเพียงบางลานในบางผูกเท่านั้นที่ปรากฏใช้เลขไทราคูกับเลขในธรรมคือในผูกที่ 1 ใบลานที่ 7 ผูกที่ 2 ใบลานที่ 4 และผูกที่ 7 ใบลานที่ 6 ลักษณะเป็นตามตัวอย่างภาพที่ 18

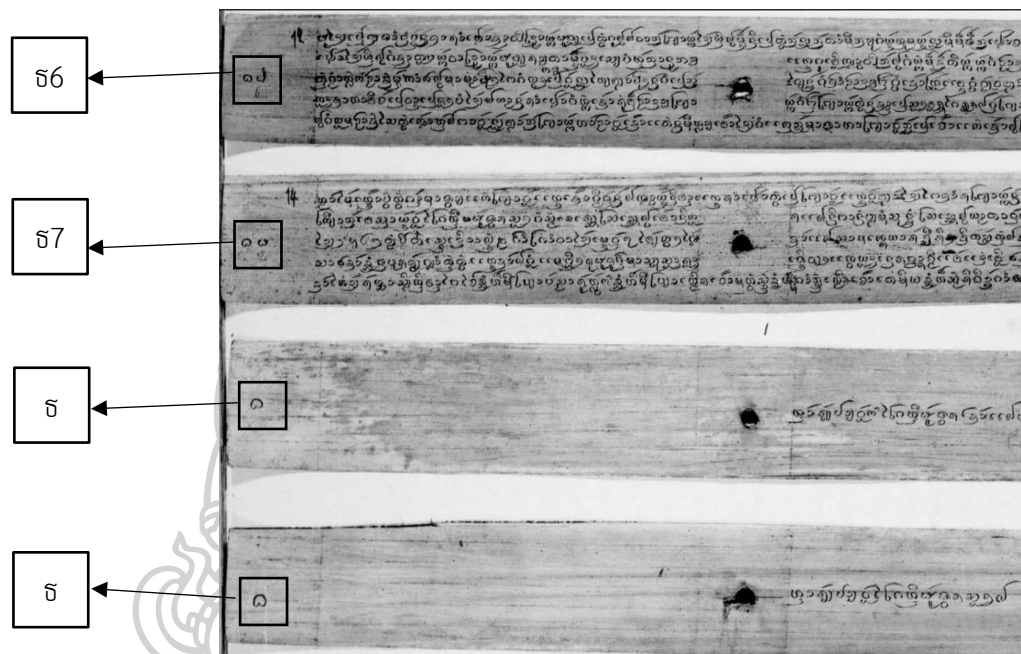

⁸ ไม่ปรากฏรูปสระแต่มีเสียงสระแฝงคือเสียง อะ /a/

⁹ อักษร ก ประกอบเครื่องหมายวิสารคะตามอักขระวิธีบาลี ออกเสียงว่า /kah/ มีใช้ อักษร ก ประกอบสระ อะ

ภาพที่ 17 หน้าอังกาใบลานนอกโครหิน ฉบับวัดบ้านแหลม ผูกที่ 7 อังกา ๓6

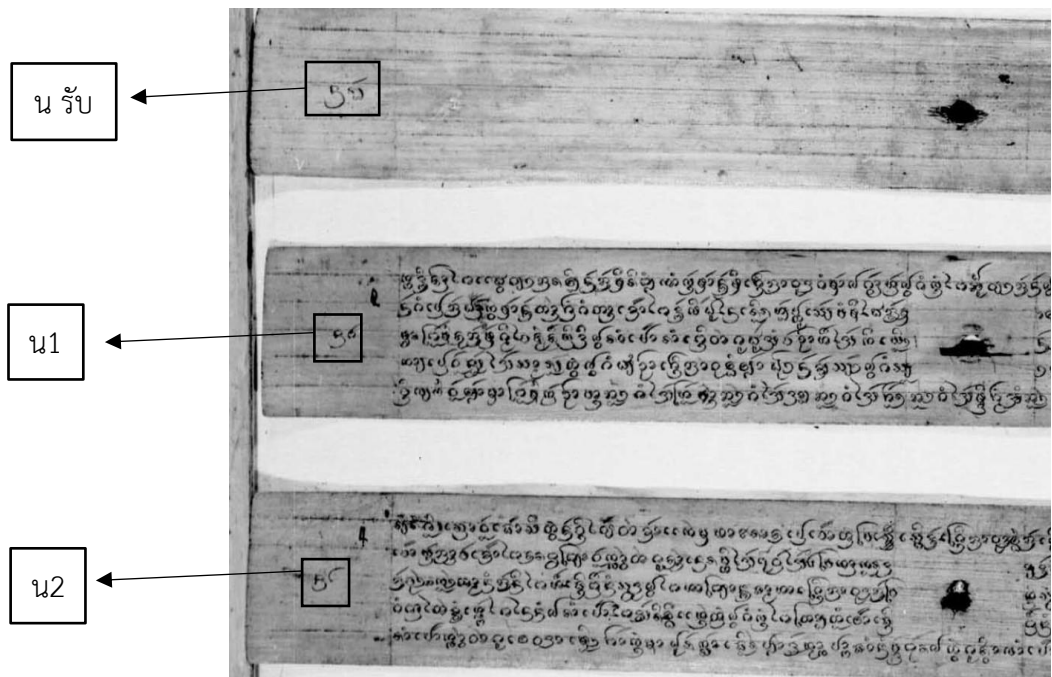
การเริ่มนับหน้าอังกาจะเริ่มนับที่หน้าเนื้อหา¹⁰ เป็นหน้าที่ 1 ในส่วนของหน้ารับจะไม่ระบุหน้าอังกายกเว้นในผูกที่ 2 ซึ่งปรากฏเขียนเป็นตัวอักษร ๓ ในส่วนของหน้ารับเกล้าและหน้ารับปลาย โดยไม่ได้ระบุตัวเลขกำกับ

ภาพที่ 18 หน้าอังกาใบลานนอกโครหิน ฉบับวัดบ้านแหลม ผูกที่ 2 อังกา ๓6 ๓7 ๓ ๓

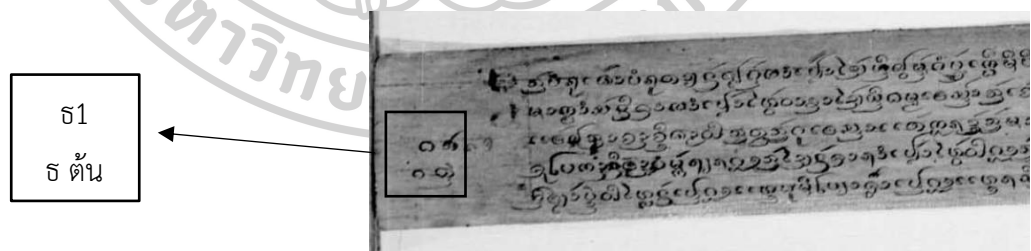
จากภาพที่ 18 ข้างต้นเป็นตัวอย่างของหน้าอังกาที่ปรากฏที่ใบลานหน้ารับโดยปรากฏเฉพาะตัวอักษรเท่านั้นไม่ปรากฏตัวเลขประกอบเพราะไม่ใช่ส่วนของเนื้อหา ซึ่งจากเอกสารทั้ง 7 ผูกปรากฏลักษณะของหน้าอังการูปแบบนี้ในผูก 2 เท่านั้น และผูก 2 เป็นผูกเดียวที่มีใบลานหน้ารับสองใบทั้งหน้ารับเกล้าและหน้ารับปลาย และระบุหน้าอังกาเป็น ๓ ทั้งสิ้น นอกจากการระบุหน้าอังกาด้วยตัวอักษรเปล่าไม่ประกอบเลขลำดับแล้วนั้น เอกสารผูกที่ 3 ในส่วนของหน้ารับเกล้าและหน้ารับปลายมีการระบุหน้าอังกาด้วยตัวอักษรในลำดับถัดไปคืออักษร น ประกอบกับคำว่า รับ เพื่อระบุว่าเป็นหน้ารับ ดังภาพที่ 19

¹⁰ จำนวนหน้าที่จารเฉพาะเนื้อหาของวรรณกรรมไม่รวมหน้ารับหรือหน้าว่างที่ปรากฏปริสารอื่น ๆ

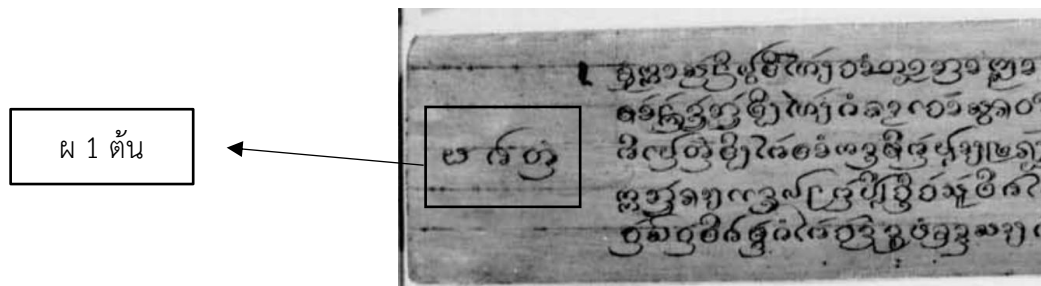

ภาพที่ 19 หน้าอังกาใบลานนอกโครหิน ฉบับวัดบ้านแหลม ผูกที่ 3 อังกา นรับ น1 น2

ส่วนของหน้าอังกาในหน้าเนื้อหา นอกเหนือจากการใช้ตัวอักษรประกอบตัวเลขแล้วนั้น ยังพบหน้าอังกาอีกลักษณะหนึ่งคือมีการประกอบกับคำศัพท์ด้วย โดยในเอกสารผูกที่ 2 และผูกที่ 5 หน้าอังกาแรกคือ ธ 1 และ ผ 1 นั้นปรากฏคำว่า ‘ต้น’ ที่หน้าอังกา ดังภาพที่ 20 และภาพที่ 21

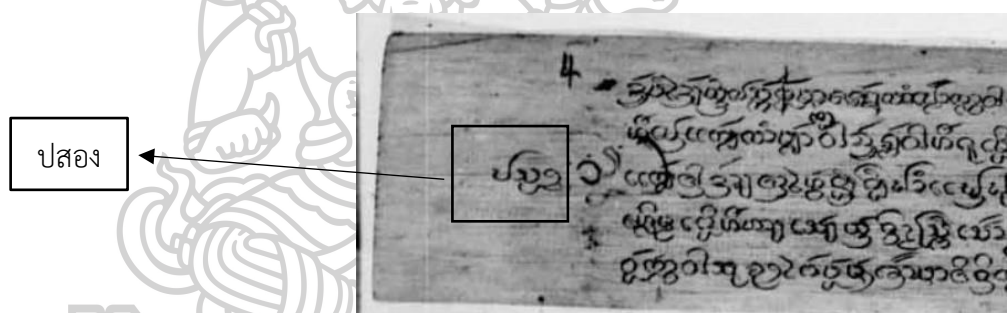

ภาพที่ 20 หน้าอังกาใบลานนอกโครหิน ฉบับวัดบ้านแหลม ผูกที่ 2 อังกา ธ1

ภาพที่ 21 หน้าอังกาใบลานวอกโครหิน ฉบับวัดบ้านแหลม ผูกที่ 2 อังกา ผ1

นอกจาก ‘ต้น’ เพื่อบอกลำดับในหน้าอังกาแรกแล้วนั้น ยังพบอักษรบอกอังกาประกอบคำอ่านจำนวนนับเช่นกันในเอกสารผูก 3 ใบลานแผ่นที่ 8 หน้าอังกา น 8 ปรากฏคำว่า ‘แปด’ เป็นอักษรธัมม์กำกับ และในเอกสารผูกที่ 4 ใบลานแผ่นที่ 2 ซึ่งควรเป็นหน้าอังกา ป 2 แต่ปรากฏใช้คำศัพท์บอกจำนวนนับแทนการใช้ตัวเลขเป็น ‘ป สอง’ ดังภาพที่ 22

ภาพที่ 22 หน้าอังกาใบลานวอกโครหิน ฉบับวัดบ้านแหลม ผูกที่ 4 อังกา ป2

กล่าวโดยสรุปว่าหน้าอังกาของเอกสารฉบับหลักที่นำมาศึกษานั้นใช้ตัวอักษรธรรมเรียงตามวรรคในภาษาบาลีแต่มีได้ประกอบเข้ากับสระตามหลักการเขียนหน้าอังกาทั่วไป โดยใช้วิธีประกอบกับตัวเลขบอกลำดับแทนโดยตัวเลขที่ใช้เป็นชุดตัวเลขในธรรมแต่ในบางกรณีก็พบตัวเลขโหราประกอบด้วยเช่นกัน และนอกจากการใช้ตัวเลขแล้วนั้นยังพบการใช้คำอ่านเลขจำนวนด้วยเช่นกัน ในส่วนของหน้ารับอาจปรากฏคำว่า ‘รับ’ ต่อท้ายตัวอักษรหรืออาจใช้เพียงตัวอักษรเพียงอย่างเดียวทั้งหมดแสดงให้เห็นว่าผู้จารในแต่ละผูกมีระบบในการจัดการหน้าอังกาที่เป็นระบบร่วมกัน และประกอบกับอาจมีลักษณะเฉพาะที่ทำให้มีความแตกต่างกันเล็กน้อย

ปรีสาระโครงสร้าง (Structuring paracontents) ได้นำเสนอข้อมูลโครงสร้างของเอกสารตัวเขียนวอกโครหิน ฉบับวัดบ้านแหลมในส่วนของชื่อเรื่อง ลำดับผูก และหน้าอังกา สะท้อนถึงรูปแบบ

(Patterns) ตามแนวคิด 4 ปัจจัยสำคัญของเอกสารตัวเขียน (Four Key Factors) ว่าในการผลิตเอกสารตัวเขียนในสังคมนั้น โดยเฉพาะส่วนหน้าอังกาซึ่งจัดว่าเป็นรูปแบบที่ตกลงร่วมกันของในกลุ่มชนว่าจะเขียนรูปแบบของหน้าอังกาเช่นนั้น ซึ่งรูปแบบชื่อเรื่อง ลำดับผูก และหน้าอังกานั้นจัดเป็นรูปแบบตามลักษณะทางกายภาพ (Patterns regarding physical characteristics) ของเอกสารประเภทคัมภีร์ใบลาน ซึ่งในส่วนนี้สะท้อนภาพรูปแบบอีกประการคือรูปแบบของเอกสารประเภทคัมภีร์ใบลาน ซึ่งเป็นรูปแบบที่เป็นผลมาจากเนื้อหาของเรื่องหรือเรียกว่า รูปแบบตามเนื้อหา (Patterns regarding content) นั้น เนื่องจากเนื้อหาของเอกสารเป็นวรรณกรรมที่แฝงคติธรรมลักษณะของเนื้อหานั้นสามารถนำมาใช้ในการเทศนาได้ ดังนั้นเนื้อหาของเรื่องจึงส่งผลต่อรูปแบบของเอกสารคือการผลิตเอกสารในรูปแบบของคัมภีร์ใบลาน

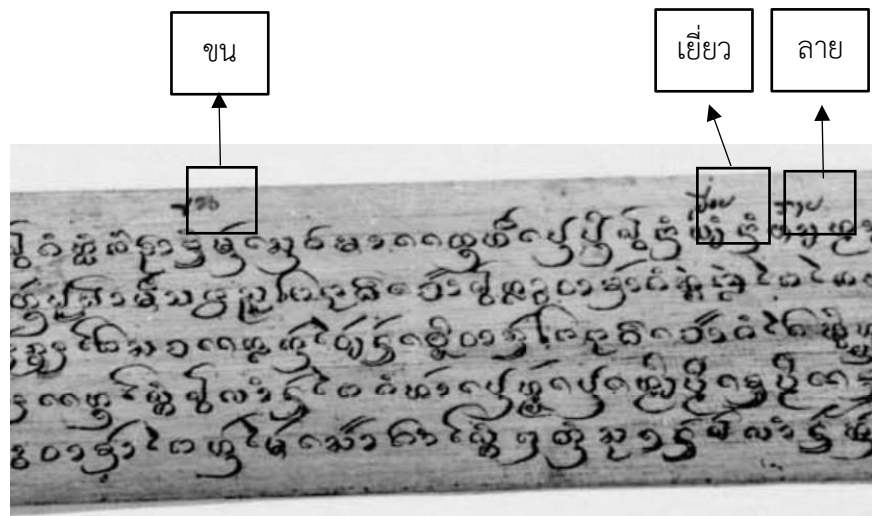
อาจกล่าวได้ว่ารูปแบบ (Pattern) ส่งผลต่อเอกสารตัวเขียนโดยตรงตั้งแต่ก่อนเริ่มขบวนการผลิต ผู้ผลิตต้องเตรียมการตั้งแต่ในขั้นตอนของการวางแผนผลิตว่าจะวางรูปแบบของเอกสารไว้อย่างไรโดยเป็นรูปแบบที่อิงตามเนื้อหา (Patterns regarding content) และรูปแบบตามลักษณะทางกายภาพ (Patterns regarding physical characteristics) จะเข้ามามีบทบาทในการผลิตเอกสารตัวเขียนด้วยเช่นกัน โดยเป็นการวางกรอบให้กับเอกสารตัวเขียนนั้น

2. ปริสาระแสดงความเห็น (Commenting paracontents)

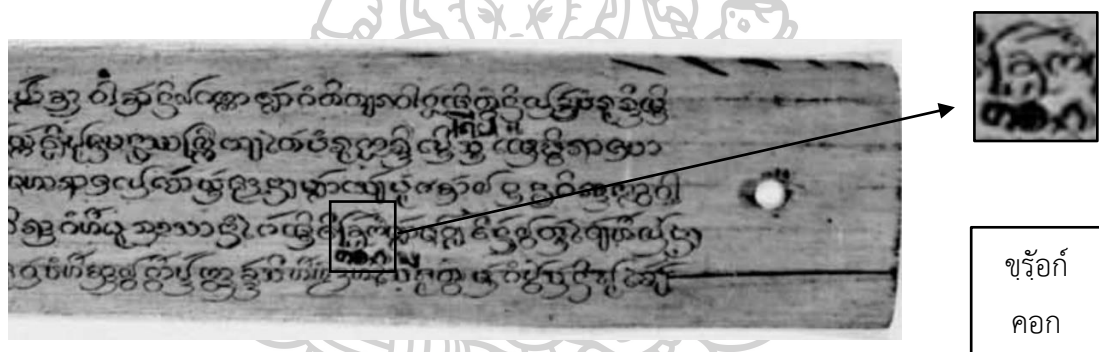
ปริสาระแสดงความเห็นคือ ปริสาระที่แสดงความเห็นต่อตัวบทหลัก (content) ให้ผู้ใช้หรือผู้อ่านเข้าใจเนื้อหาเพิ่มขึ้น โดยลักษณะของปริสาระแสดงความเห็นที่พบในเอกสารฉบับหลักนั้นสามารถแยกลักษณะได้เป็น 3 ลักษณะคือ การเขียนเสียงอ่านด้วยอักษรไทย การเสริมความ และการแก้ความ

2.1 การเขียนเสียงอ่านด้วยอักษรไทย

เอกสารฉบับหลักนั้นจารด้วยอักษรธรรมเป็นอักษรท้องถิ่นซึ่งครั้งหนึ่งใช้กันแพร่หลายทั่วไป แต่ด้วยอิทธิพลทางการเมืองทำให้อักษรท้องถิ่นนั้นถูกแทนที่ด้วยอักษรไทยภาคกลาง บทบาทของอักษรท้องถิ่นจึงลดลงไปในภายหลังเหลือเพียงผู้ที่ได้ร่ำเรียนเท่านั้นจึงจะสามารถอ่านออกเขียนได้ และต้องอาศัยความชำนาญในการอ่านเอกสารเหล่านี้ จึงอาจเป็นเหตุว่าในเอกสารฉบับหลักมีการเขียนเสียงอ่านด้วยอักษรไทยภาคกลางกำกับอักษรธรรมบางคำซึ่งในทัศนะของผู้บันทึกปริสาระนั้นอาจมองว่าเป็นคำที่อ่านยาก จึงเขียนคำอ่านกำกับเพื่อเป็นส่วนช่วยให้การใช้งานเอกสารนั้นให้สะดวกขึ้นดังภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 23 ใบลานวอกโครหิน ฉบับวัดบ้านแหลม ผูกที่ 7 อังกา ๓5 หน้า 10

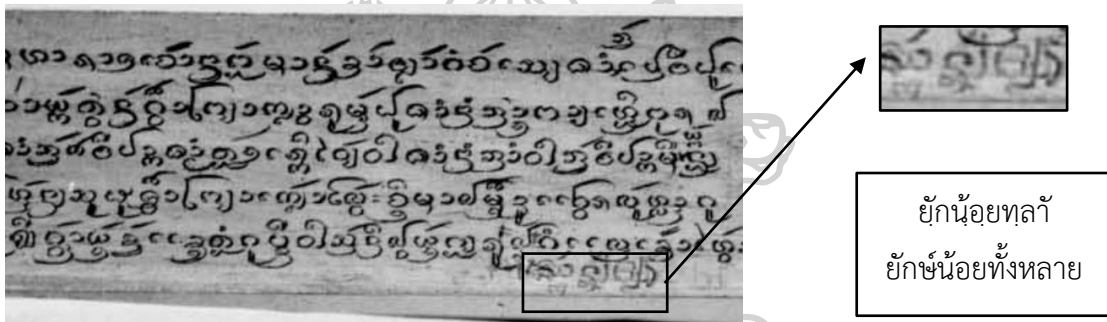

ภาพที่ 24 ใบลานวอกโครหิน ฉบับวัดบ้านแหลม ผูกที่ 4 อังกา ป1 หน้า 2

จากข้อมูลปริสาระการเขียนเสียงอ่านด้วยอักษรไทยแสดงให้เห็นถึงการใช้งานของเอกสารตัวเขียนฉบับนี้ (Practices of use) คือ ผู้ใช้อ่านเอกสารตัวเขียนฉบับนี้ (Agent of use) เกิดความไม่สะดวกในการอ่านจึงเขียนคำอ่านกำกับไว้ ซึ่งสามารถวิเคราะห์เป็นประเด็นเรื่องการใช้งาน (Practices of use) ได้สองประเด็น โดยประเด็นแรกคือการที่ปรากฏการเขียนอักษรไทยกำกับแสดงเสียงอ่านของตัวอักษรธัมม์นั้นเพื่อความสะดวกของผู้อ่านระหว่างการเทศนาธรรม และประเด็นที่สองคือการเขียนอักษรไทยกำกับโดยผู้ที่อ่านเอกสารฉบับนี้ในจุดประสงค์อื่นที่ไม่ใช่การเทศนาธรรม อาจใช้เอกสารฉบับนี้เป็นเอกสารประกอบการเรียนเป็นต้น ซึ่งข้อมูลเรื่องการใช้งานของเอกสารจะอยู่ในส่วนของหัวข้อที่ 3.2.2 ปริสาระให้ข้อมูลเกี่ยวกับเอกสารด้านการใช้งาน

2.2 การเสริมความ

ข้อความหรือคำที่เขียนเสริมเข้ามาในตัวบท การพิจารณาปริสารลักษณะนี้ต้องแยกออก ระหว่างการแทรกเสริมข้อความที่ตกหล่นในระหว่างคัดลอก กับการแทรกข้อความเพื่อเสริมความใน ภายหลัง จากเอกสารฉบับหลักพบว่าการคัดแยกนั้นทำได้โดยพิจารณาว่าหากเป็นการจารตกล่นและ ผู้จารจารแทรกเสริมในขั้นตอนการผลิตเอกสารตัวเขียนลักษณะของข้อความหรือคำจะมีร่องรอยของ เหล็กจาร คือตัวอักษรเป็นร่องลงไปใบบลาน เช่นเดียวกับเนื้อหาหลัก แต่หากเป็นการเสริมความใน ภายหลังเส้นอักษรที่ปรากฏจะเป็นลายเส้นดินสอ ปากกา หรืออุปกรณ์การบันทึกอื่นในการเสริมความ แทนการจาร ดังภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 25 ใบลานวอกโครหิน ฉบับวัดบ้านแหลม ผูกที่ 2 อังกา ๓6 หน้าที่ 11

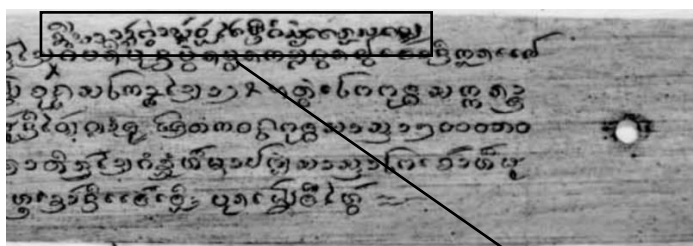
ความจากใบลานผูกที่ 2 หน้าที่ 11 ปรากฏการเสริมความในตัวบทว่า ‘ยักษ์น้อยทั้งหลาย’ โดยลักษณะลายเส้นนั้นจางกว่าลายเส้นในบรรทัดหลัก สันนิษฐานได้ว่าเป็นการเขียนเสริมความใน ภายหลัง โดยข้อความจากต้นฉบับที่ไม่มีการเสริมความนั้นถอดความออกมาได้ว่า

“...ครั้นว่าพระยาสุหากจก้น้อมกุ๊กที่ออกมาไหว้นบฏริบครั้นว่ายังขันแข็งต่อกูปดีว่า ฉันนี้แล้วยังค้อยรู้แลก็แล่นเข้าไหว้สาพระยาแห่งเขาหั้นแล”

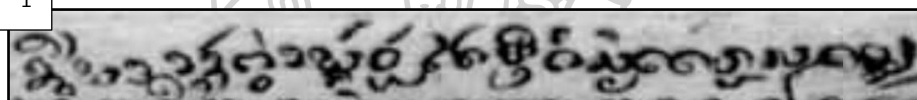
เมื่อพิจารณาเนื้อความจะปรากฏว่าความนั้นมีความคลุมเครือโดยมิได้กล่าวว่ามีใครเป็นผู้ “แล่นเข้าไหว้สาพระยาแห่งเขา” แม้ว่าจากบริบทอาจคาดเดาได้ว่าเป็นเหล่าลูกน้องของพระยายักษ์ก็ ตาม แต่จากการเสริมความทำให้ความโดยรวมนั้นชัดเจนยิ่งขึ้นว่า “ยักน้อยทั้งหลาย” เป็นผู้ “แล่น เข้าไหว้สาพระยาแห่งเขา” ดังนี้

“...ครั้นว่าพระยาสุหากจก้น้อมกุ๊กที่ออกมาไหว้นบฏริบครั้นว่ายังขันแข็งต่อกูปดีว่า ฉันนี้แล้วยังค้อยรู้แลยักษ์น้อยทั้งหลายก็แล่นเข้าไหว้สาพระยาแห่งเขาหั้นแล”

ในกรณีการเสริมความดังตัวอย่างที่ปรากฏนั้นสามารถอนุมานได้ว่า เรื่องวอกไครหินนี้อาจเป็นนิทานที่รู้จักกันดีพอที่จะสามารถเสริมเติมแต่งความที่ขาดหายไปให้สมบูรณ์ได้ หรืออีกนัยหนึ่งอาจมีการตรวจสอบในภายหลังแล้วพบว่าเป็นการจารตกลั่นจึงเสริมความเข้าไปเพื่อความสมบูรณ์ของเนื้อหา แต่จากทั้งสองการอนุมานก็พอจะสรุปได้ว่าเรื่องวอกไครหินนี้มีความสำคัญและอยู่ในความสนใจของคนในสังคม ณ ช่วงเวลาหนึ่ง สะท้อนถึงบริบทในด้านวัฒนธรรม (cultural aspects of setting)

1

ภาพที่ 26 ใบลานวอกไครหิน ฉบับวัดบ้านแหลม ผูกที่ 2 อังกา ๓7 หน้า 14

รูปขยายที่ 1 <ชียาอันกว่ายังวอกไครหินค้สมแระสเสเตส> อ่านว่า ‘กริยาอันกล่าวยังวอกไครหินก็สำเร็จสะเด็ด’

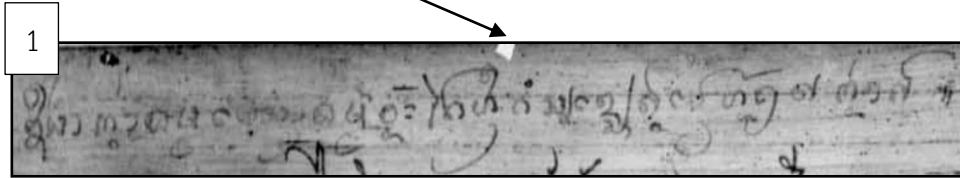
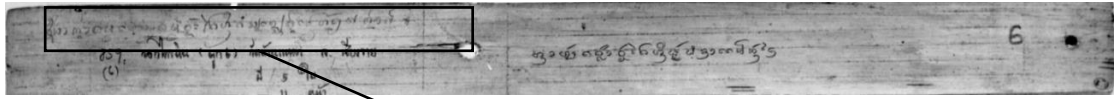
นอกจากการเสริมความในส่วนของเนื้อหาแล้วยังพบการเสริมความในส่วนของคำลงท้ายใน ผูกที่ 2 ความเสริมระหว่างข้อความลงท้ายว่า “...เมื่อหน้ายังจักว่าฉันใด **กริยาอันกล่าวยังวอกไครหินก็สำเร็จสะเด็ด** ก็บริบูรณ์บรมเวลกาลควรแล้วเท่านี้ก่อนแล...” จากการวิเคราะห์หลายมือที่เสริมความนั้นพบว่าลักษณะไม่ใช่ลายมือของผู้จารผูกที่ 2 อีกทั้งการเขียนสะกดคำบางคำไม่ตรงกับที่พบในเอกสารฉบับเดียวกันนี้ จึงสรุปได้ว่าการเสริมความที่เกิดขึ้นโดยผู้อื่นในภายหลัง

ข้อความเสริมว่า ‘กริยาอันกล่าวยังวอกไครหินก็สำเร็จสะเด็ด’ ดังที่แสดงใน ภาพที่ 13 ใบลานวอกไครหิน ฉบับวัดบ้านแหลม ผูกที่ 2 อังกา ๓7 หน้า 14 ได้แสดงให้เห็นนัยของการใช้ (Practices of use) ของเอกสารด้วยเช่นกัน โดยมีข้อมูลดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 9 การเสริมความค้ำจุนท้ายใบลานวอกไครหิน ฉบับวัดบ้านแหลม ผูกที่ 2 อังกา ๓7 หน้า 14

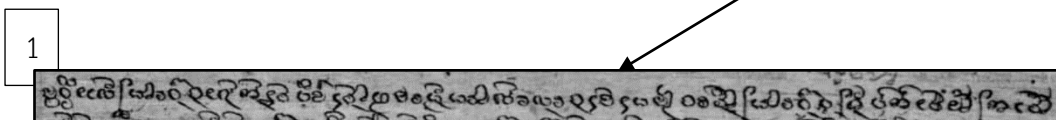
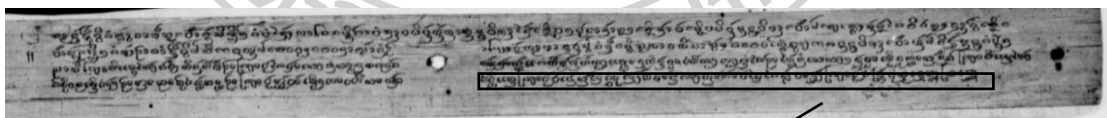
ข้อความเดิม	ข้อความที่ได้รับการเสริม
...เมื่อน้ำยังจึกว่าฉันใด ก็บริบูรณ์บรมลกาล ควรแล้วเท่านี้ก่อนแล <u>กริยาอันเทศนายังวอก</u> <u>ไครหินผูกถ้วนสองก็สำเร็จสะเด็ดแล้วเท่านี้</u> ก่อนแล...	...เมื่อน้ำยังจึกว่าฉันใด กริยาอันกล่าวยังวอก ไครหินก็สำเร็จสะเด็ด ก็บริบูรณ์บรมลกาล ควรแล้วเท่านี้ก่อนแล <u>กริยาอันเทศนายังวอก</u> <u>ไครหินผูกถ้วนสองก็สำเร็จสะเด็ดแล้วเท่านี้ก่อน</u> แล...

โดยพิจารณาจากข้อความเดิมที่มีข้อความแสดงถึง ‘กริยาอันกล่าว’ หรือในบริบทนี้หมายถึง การเทศน์นั้น เทียบกับข้อความที่มีผู้เสริมเข้าไปในเนื้อหา แสดงให้เห็นว่าเอกสารฉบับนี้น่าจะถูกใช้ในการเทศน์จริง อนึ่งเมื่อกล่าวถึงการเทศน์ เอกสารตัวเขียนทำหน้าที่เป็นบทที่ใช้อ่าน ดังนั้นข้อความลักษณะดังกล่าวข้างต้นนี้จึงเป็นคำสำคัญคือเป็นการกล่าวจบในตอนท้ายเรื่อง เมื่อผู้ใช้งานเห็นว่าข้อความตกหล่นไปจึงได้มีการเสริมขึ้นในภายหลัง เพื่อเติมเต็มบทสำหรับการเทศน์ในต่อไป ถึงแม้ข้อความเดิมในส่วนถัดมาจะปรากฏข้อความว่า ‘กริยาอันเทศนายังวอกไครหินผูกถ้วนสองก็สำเร็จสะเด็ดแล้วเท่านี้ก่อนแล’ ซึ่งเป็นความหมายในทางเดียวกับข้อความเสริมก็ตาม แต่หาพิจารณาจากตัวเอกสารต้นฉบับจะพบว่าข้อความนั้นปรากฏอยู่ในบรรทัดที่ 2 ของเอกสาร เป็นไปได้ว่าในเบื้องต้นผู้เสริมความอาจพิจารณาว่าความบนบรรทัดแรกนั้นขาดตกไปจึงได้เสริมความโดยยังไม่ทันเห็นความเดียวกันนี้ ในบรรทัดที่ 2 หรืออาจเป็นไปได้ว่าผู้เสริมความพิจารณาเห็นแล้วแต่เลือกที่จะเสริมในบรรทัดแรกเพื่อความชัดเจนของตัวบทสำหรับเทศน์ถึงแม้กระนั้นก็ได้เป็นสิ่งปฏิเสธข้อมูลที่ว่าเอกสารฉบับนี้มีการใช้ (Practices of use) งานในลักษณะของตัวบทสำหรับเทศน์ นอกจากตัวอย่างข้างต้นแล้ว ยังพบข้อความในลักษณะเดียวกันนี้อีกในเอกสารผูกที่ 6 ดังภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 27 หน้ารับเกล้าใบลานวอกโครหิน ฉบับวัดบ้านแหลม ผู้กที่ 6
 รูปขยายที่ 1 <ชียาก่าวธรมเทศนาธรมมว้อะไคหินคัสลเทศขแลวห็อง ๑ ก่อรแล> อ่านว่า ‘กรียากล่าว
 ธรรมเทศนาธรมมวอกโครหินก็สะเต็ดแล้วห็อง 1 ก่อรแล’

ข้อความบริเวณหน้ารับเกล้าใบลานวอกโครหินผู้กที่ 6 ความว่า ‘กรียากล่าวธรรมเทศนาธรมมวอกโครหินก็สะเต็ดแล้วห็อง 1 ก่อรแล’ พิจารณาจากลายเส้นเป็นเส้นดินสอ เป็นข้อความคล้ายกับที่ปรากฏเป็นปริสาระการเสริมความที่พบในผู้กที่ 2 แต่อยู่ในตำแหน่งที่ว่างบนหน้ารับเกล้า ซึ่งเป็นตำแหน่งที่เปรียบเสมือนหน้าปกของเอกสารตัวเขียน หากพิจารณาจากข้อความที่เป็นการกล่าวจบการเทศน์นั้นจะเห็นว่าไม่สัมพันธ์กันกับตำแหน่งที่ปรากฏข้อความ แต่จากข้อมูลในหัวข้อ**ลักษณะต้นฉบับ** ชี้ว่าเอกสารผู้กที่ 6 เป็นเอกสารเพียงผู้เดียวที่ไม่พบปริสาระที่เกี่ยวข้องกับการผลิตทั้งส่วนของผู้ผลิต และช่วงเวลาการผลิต เนื่องจากข้อความในส่วนท้ายเป็นการตัดจบด้วยความสั้น ๆ ไม่เหมือนกับส่วนลงท้ายในผู้กอื่น ๆ อาจพิจารณาได้ว่าส่วนของคำลงท้ายนั้นไม่สมบูรณ์โดยข้อความปรากฏดังภาพต่อไปนี้

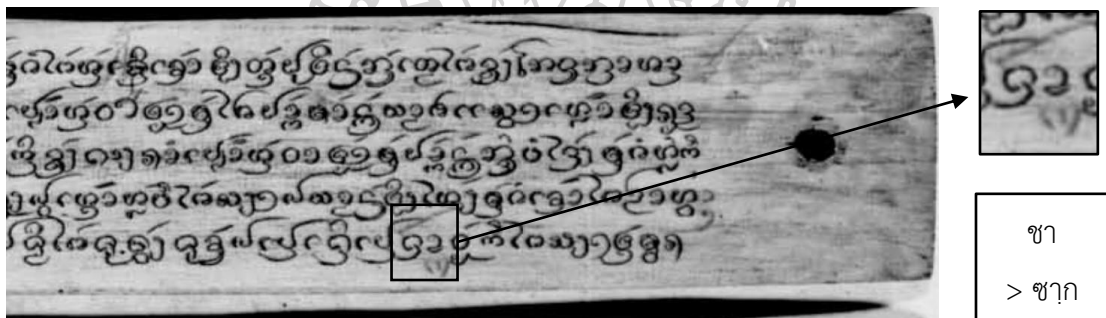

ภาพที่ 28 ส่วนลงท้ายใบลานวอกโครหิน ฉบับวัดบ้านแหลม ผู้กที่ 6 อังกา พ6 หน้า 11
 รูปขยายที่ 1 <ชิวิตแห่งพรวยาวิ้อจ้เปนสันไทคบุรูไทยแลถาฟงพายหนาห่าจ้ใจโพขแลจาท้วยพรวยาวิ้อค
 ไทบั้งคมสมเทษุสเรษ> อ่านว่า ‘ชิวิตแห่งพระยาวอกจักเป็นฉันใดก็บรูแลท่าฟงภายหน้าจักใจโพข
 แลจาด้วยพระยาวอกก็ได้บั้งคมสำเร็จสะเต็ด’

ข้อความในส่วนลงท้ายตัดจบที่ ‘...ก็ได้บังคมสำเร็จสะอาด’ แต่เพียงเท่านี้ จึงมีความเป็นไปได้ว่าข้อความที่พบบริเวณหน้ารับเค้าในภาพที่ 27 จะเป็นการเสริมความในส่วนของลงท้ายให้สมบูรณ์ แต่เป็นที่น่าสังเกตว่าเหตุใดถึงไม่เพิ่มเติมข้อความลงในโบลานของส่วนลงท้ายนั้น แม้ว่าจะมีพื้นที่เหลือเพียงพอสำหรับการเสริมความก็ตาม แต่ถึงอย่างนั้นการพบข้อมูลลักษณะนี้ก็เพียงพอที่จะยืนยันภาพในส่วนการนำไปใช้ (Practices of use) ของเอกสาร

2.3 การแก้ความ

การแก้ความเกิดขึ้นในลักษณะเดียวกันกับการเสริมความ เพียงแต่เป็นการแก้ไขข้อความในภายหลังจากขบวนการผลิต มิใช่การจากการจารึกและแก้ไขโดยผู้จารในระหว่างขบวนการผลิต เกณฑ์การพิจารณานั้นใช้หลักการเดียวกับการเสริมความคือในการพิจารณาว่าเป็นการแก้ไขจากอุปกรณ์การเขียนอื่น ที่มีใช้เหลือจาร

ภาพที่ 29 โบลานวอกโครหิน ฉบับวัดบ้านแหลม ผูกที่ 5 อังกา ผ4 หน้า 7

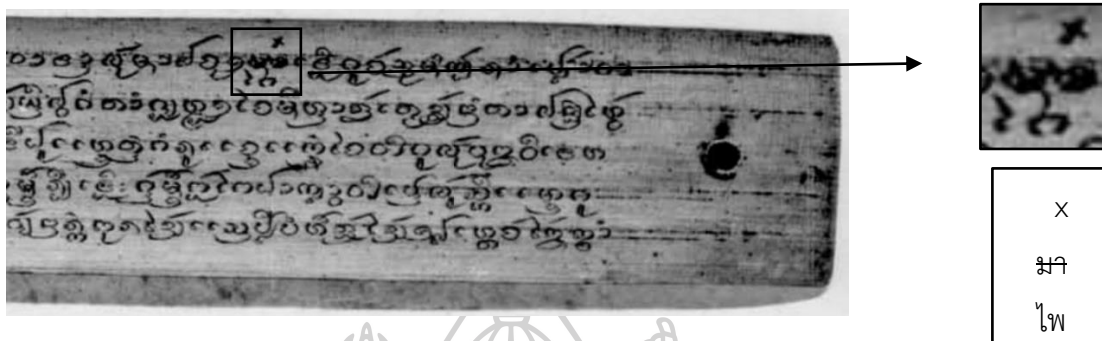
ความจากโบลานผูกที่ 5 อังกา ผ4 หน้า 7 ดังภาพข้างต้น ปรากฏการแก้ความในตัวบทว่าจากคำว่า <ชา> เป็น <ชาก> โดยการเติมเส้นที่อักษร <ช> เพื่อแปลงเป็นอักษร <ช> และเพิ่มตัวเพ็อง <ก> เป็นตัวสะกด โดยเห็นได้อย่างชัดเจนว่าลายเส้นที่แก้ไขเพิ่มเติมเป็นลายเส้นที่มีลักษณะจางกว่าลายเส้นจารโดยมีความเป็นไปได้ว่าจะเป็นเส้นที่เขียนขึ้นภายหลัง อาจจะใช้ดินสอหรือวัสดุที่ใช้เขียนอื่น ๆ โดยข้อความจากต้นฉบับที่ไม่มีการแก้ความนั้นถอดความออกมาได้ว่า

“...ชิมไปชุก้วยชุกันแล เป็นเงินเป็นชา วอกไปเลี้ยงทั้งมวล”

แก้ไขเป็น

“...ชิมไปชุก้วยชุกันแล เป็นเงินเป็นชาก วอกไปเลี้ยงทั้งมวล”

โดยสอบเทียบกับเอกสารฉบับอื่นประกอบแล้วพบว่าข้อความในส่วนนี้เป็นคำว่า “ซาก” จึงได้สรุปว่าที่พบในเอกสารฉบับวัดบ้านแหลมนี้เป็นการแก้ความ นอกจากนั้นแล้วยังพบการแก้ความในส่วนอื่นอีกดังภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 30 ใบลานวอกโครหิน ฉบับวัดบ้านแหลม ผูกที่ 2 อังกา ๓5 หน้า 9

กรณีจากใบลานผูกที่ 2 หน้าที่ 9 ปรากฏการแก้ความนี้เป็นตัวอย่างของลักษณะลายเส้นที่ตัดสินได้ยาก ดังที่ได้กล่าวไว้ข้างต้นเรื่องการพิจารณาปริสาระการเสริมความและการแก้ความของเอกสารฉบับหลักที่นำมาศึกษาซึ่งเป็นเอกสารสำเนานั้นมีข้อจำกัดเนื่องจากสำเนาเอกสารเป็นภาพขาวดำ การศึกษาจึงทำได้เพียงวิเคราะห์จากความเข้มอ่อนของลายเส้นเป็นหลักในการจำแนกว่าเป็นลายจารหรือลายเขียน ซึ่งส่วนของลายเส้นดินสอที่จำแนกได้จากลักษณะลายเส้นที่มีลักษณะจาง แต่ในกรณีของลายเส้นที่มีความเข้มใกล้เคียงกับลายจารทำให้ตัดสินได้ยากว่าเป็นเส้นที่เกิดจากอุปกรณ์การเขียนอย่างปากกาลูกกลิ้ง หรือเป็นเส้นที่เกิดจากการจาร เนื่องจากลายทั้งสองเส้นเมื่อเป็นภาพขาวดำจะมีความเข้มที่ใกล้เคียงกัน

ปริสาระแสดงความเห็น (commenting paracontent) ทั้ง 3 ลักษณะคือ การเขียนเสียงอ่านด้วยอักษรไทย การเสริมความ และการแก้ความ สะท้อนให้เห็น 1 ใน 4 ปัจจัยที่สำคัญของเอกสารตัวเขียนคือ การใช้ (Use) ได้ ทั้งในส่วนของผู้ใช้ (Agency of Use) และ นำไปใช้ (Practice of Use) คือมีผู้ใช้งานเอกสารนี้อย่างแน่นอนเพราะมีการเสริม เติม แก้ไขข้อความ ในหลายส่วน ซึ่งสะท้อนถึงการนำไปใช้ของเอกสารตัวเขียนนี้ได้อีกด้วยว่า เอกสารตัวเขียนฉบับนี้นั้นอาจมีการนำไปเทศน์ตามเหตุผลที่ได้อธิบายไปข้างต้น

ทั้งนี้ภาพสะท้อนจากปริสาระแสดงความเห็น (commenting paracontent) อาจไม่ได้เป็นข้อเท็จจริงที่ชัดเจน เป็นเพียงข้อมูลที่น่ามาอนุมาน สันนิษฐาน หรือวิเคราะห์ได้ เพราะไม่ได้มีส่วนใดที่ระบุชัดว่าใครเป็นผู้ใช้ และใช้ทำอะไร แต่โดยลักษณะของปริสาระแสดงความเห็นนั้นสะท้อนถึง การ

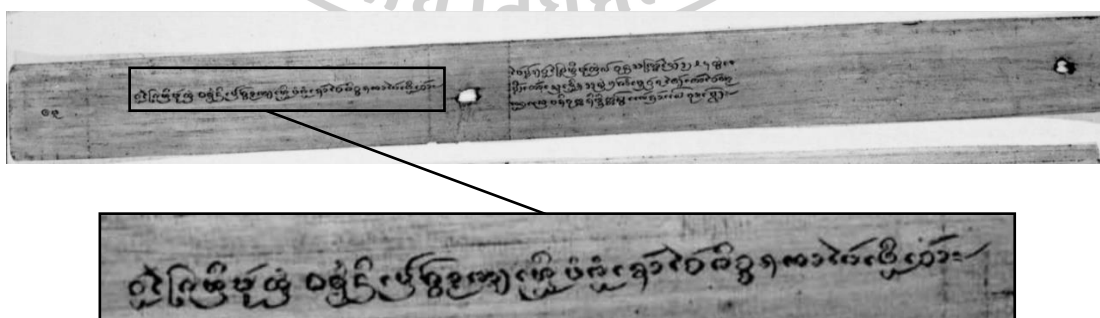
ใช้ (Use) ของเอกสารโดยธรรมชาติของปริสาระประเภทนี้เอง แต่หากปริสาระที่ให้ข้อมูลที่ชัดเจนกว่านั้นจะจัดเป็นปริสาระให้ข้อมูล (Documenting paracontents) ซึ่งจะนำเสนอในหัวข้อถัดไป

3. ปริสาระให้ข้อมูล (Documenting paracontents)

ปริสาระให้ข้อมูลคือ ปริสาระที่แสดงข้อมูลทั้งทางตรงและทางอ้อมที่ปรากฏในเอกสารตัวเขียน อาจเป็นข้อมูลที่ผู้เขียนตั้งใจบันทึกลงไปเช่นในส่วนของคำลงท้ายปรากฏข้อมูลเกี่ยวกับตัวผู้จาร วัตถุประสงค์ของการสร้างเอกสารตัวเขียนนั้น หรือลักษณะของข้อมูลทางอ้อมที่ช่วยให้ผู้ศึกษาสามารถอนุมานได้ เช่นการบันทึกข้อความการทักขียมเอกสาร ซึ่งเป็นการให้ข้อมูลในส่วนของการใช้งานของเอกสารนั้น จากการศึกษาเอกสารฉบับหลักสามารถแยกเป็นหัวข้อย่อยของปริสาระให้ข้อมูลเป็น 2 หัวข้อคือ ปริสาระให้ข้อมูลเกี่ยวกับตัวบท และปริสาระให้ข้อมูลเกี่ยวกับเอกสาร

3.1 ปริสาระให้ข้อมูลเกี่ยวกับตัวบท

ปริสาระที่แสดงข้อมูลเกี่ยวกับตัวบท (content) ของเอกสารตัวเขียน จากการศึกษาพบว่าปริสาระให้ข้อมูลซึ่งเป็นข้อความบันทึกของผู้จารที่ระบุถึงที่มาของเนื้อหาของเรื่องไว้ในผูกที่ 1 หน้าอังกฤษ 7 ปรากฏข้อความว่า <วอกโครหินผู้ต้นธมมีนี้เป็นความพ่ายเหนือบ่พอเข้าใจพิจารณาไฟเทือเจ้า> ‘วอกโครหินผูกต้นธมมีนี้เป็นความพ่ายเหนือบ่พอเข้าใจพิจารณาไปเถอะเจ้า’ ดังภาพที่ 31

ภาพที่ 31 ใบลานวอกโครหิน ฉบับวัดบ้านแหลม ผูกที่ 1 อังกฤษ 7

จากภาพที่ 31 แสดงข้อความของผู้จารผู้คนที่ 1 ที่ได้บันทึกเพิ่มเติมไว้ในส่วนของคำลงท้าย บอกที่มาของเรื่องนี้ว่าเป็นความกายเหนือ โดยเจตนาหลักของผู้จารอาจไม่ได้ตั้งใจระบุถึงที่มาของเรื่อง แต่ระบุไว้สำหรับเป็นข้อควรระวังผู้ใช้งานทราบว่าเนื้อความนี้เป็นความมาจากกายเหนืออาจมีความแตกต่างกันในเรื่องของภาษาเช่นคำศัพท์ รูปประโยค เป็นต้น เพราะมีปรากฏข้อความประหนึ่ง การเตือนไว้ด้วยว่า “...บ่พอเข้าใจพิจารณาไปเถอะเจ้า”

3.2 ปรีสาระให้ข้อมูลเกี่ยวกับเอกสาร

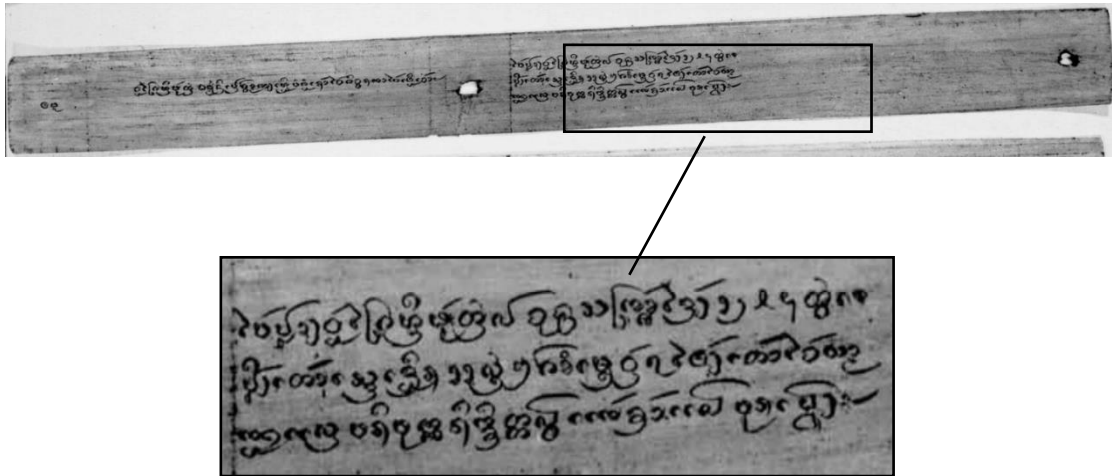
ปรีสาระประเภทนี้เป็นปรีสาระที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับเอกสารตัวเขียน (Manuscript) ซึ่งจากการศึกษาเอกสารฉบับหลัก พบข้อมูลที่สามารถแบ่งได้เป็นการให้ข้อมูลด้านการผลิต (Production) และการใช้งาน (Use)

3.2.1 ปรีสาระให้ข้อมูลเกี่ยวกับเอกสารด้านการผลิต

ข้อมูลเกี่ยวกับการผลิตเอกสารตัวเขียนฉบับหนึ่ง ๆ สามารถศึกษาได้โดยตรงจากการสอบถามไปยังผู้ผลิตหรือผู้มีส่วนร่วมในขบวนการต่าง ๆ หรือศึกษาจากเอกสารบันทึก แต่หากการที่ผู้ผลิตหรือผู้มีส่วนร่วมต่าง ๆ ล่วงลับไปแล้วนั้น ทำให้ไม่สามารถสอบถามได้โดยตรง และหากไม่มีการบันทึกที่กล่าวถึงเอกสารตัวเขียนฉบับนั้นหลงเหลืออยู่ ทางเดียวที่จะศึกษาเกี่ยวกับการผลิตเอกสารตัวเขียนฉบับนั้นได้คือการศึกษาศรีสาระในเอกสารฉบับนั้นโดยตรงว่ามีปรีสาระใดที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการผลิตเอกสารฉบับนั้นอยู่บ้างเช่นอาจเป็นการกล่าวถึงผู้ผลิต ช่วงเวลาที่ผลิตเอกสารฉบับนั้น เป็นต้น

ซึ่งจากการศึกษาเอกสารฉบับหลักนั้นพบว่า ปรีสาระที่เกี่ยวข้องกับการผลิตมีด้วยกันสองส่วนคือส่วนของผู้ผลิต และช่วงเวลาที่ผลิต โดยข้อมูลทั้งสองส่วนนี้ไม่ได้ปรากฏครบในเอกสารทั้ง 7 ผูก ตามที่ได้แสดงข้อมูลไว้ใน **ลักษณะต้นฉบับ** แล้วนั้น เอกสารบางผูกปรากฏเพียงช่วงเวลาที่ผลิต เอกสารบางผูกปรากฏเพียงชื่อผู้ผลิตเท่านั้น และเอกสารบางผูกไม่ปรากฏทั้งผู้ผลิต และช่วงเวลาที่ผลิต (เอกสารผูกที่ 6) โดยรายละเอียดของปรีสาระมีดังต่อไปนี้

วอกโครหิน ฉบับวัดบ้านแหลม ผูกที่ 1

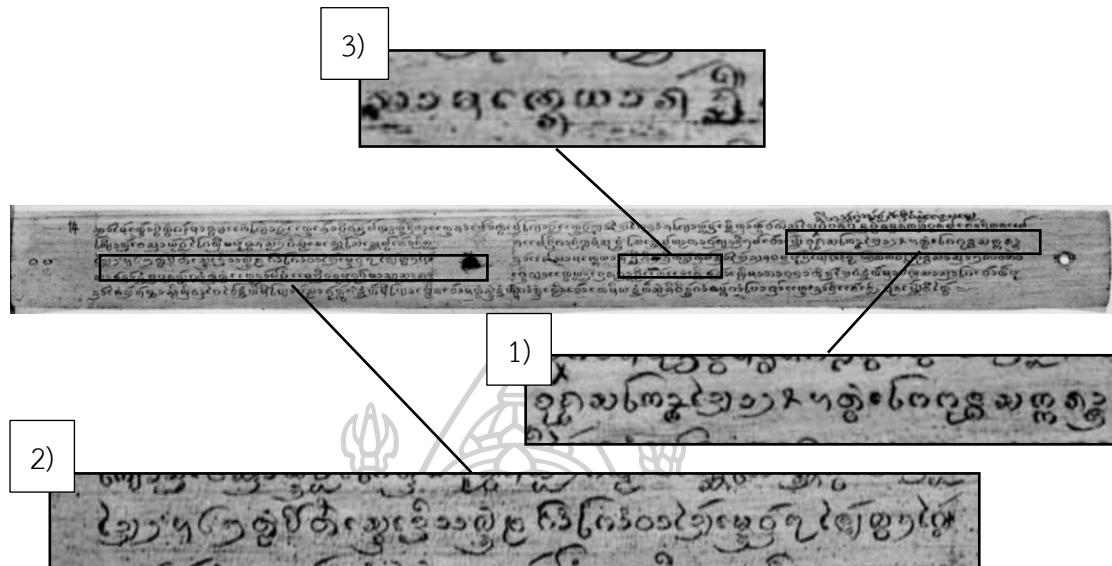

ภาพที่ 32 ใบลานวอกโครหิน ฉบับวัดบ้านแหลม ผูกที่ 1 อังกา ท7

จากภาพที่ 32 ให้ข้อมูลของวันเดือนปีที่ผลิตเอกสารว่า <จุฬศกราศไทย 1284 ตัวเทพลี
เต้าเสทเทือร 11 ลง 5 คำเมงวัน 7 ไทย้เต้าไ้ไ้ยามกองแลงบริบูรณ์ริชิตแลว> อ่านว่า ‘จุลศักราชได้
1284 ตัวปีเต้าเส็ดเดือน 11 ลง 5 คำเม็งวัน 7 ไทยเต้าไ้ไ้ยามกองแลงบริบูรณ์ริชิตแลว’ เทียบกับ
ปฏิทินปัจจุบันตรงกับ วันเสาร์ที่ 12 เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2465 ไม่ปรากฏชื่อผู้ผลิต (Production
agency)

วอกโครหิน ฉบับวัดบ้านแหลม ผูกที่ 2

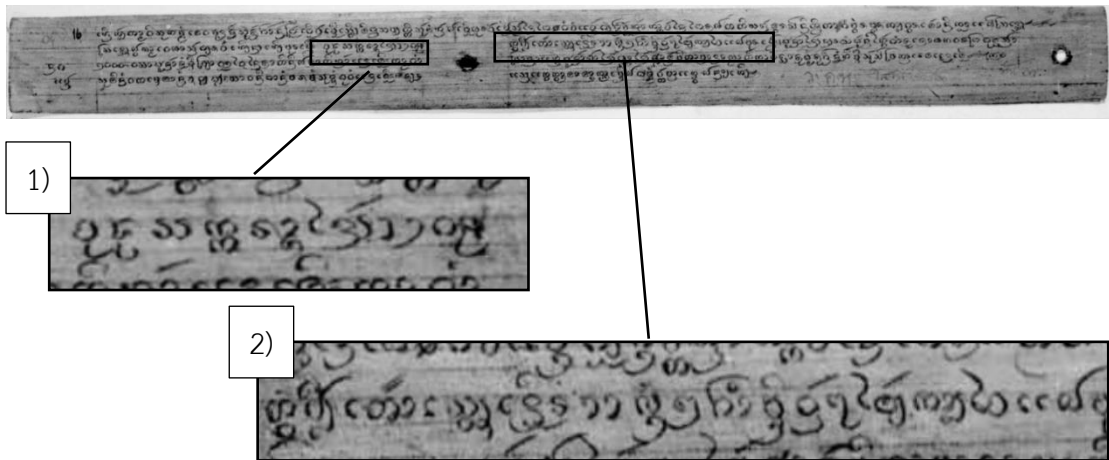

ภาพที่ 33 ใบลานวอกโครหิน ฉบับวัดบ้านแหลม ผูกที่ 2 อังกา ๖7 หน้า 14

- 1) <จุฬศกราศไทย 1284 ตัว พระพุทธศกราช> อ่านว่า “จุลศักราชได้ 1284 พระพุทธศักราช”
- 2) <ไทย 2465 ตัวปีเต่าเส็ดเดือน 11 ลง 4 คำพร้าว่าไทยเม้งวัน 7 ไทย่ลวงไคล้> อ่านว่า “ได้ 2465 ตัวปีเต่าเส็ดเดือน 11 ลง 4 คำพร้าว่าได้เม้งวัน 7 ไทยรวงไค้”
- 3) <สามณรยารังสี> อ่านว่า “สามณรยารังสี”

ข้อมูลจากรูปขยายที่ 1) และ 2) เป็นข้อมูลของวันเดือนปีที่ผลิตเอกสารคือ ปีจุลศักราช 1284 พุทธศักราช 2465 ปีเต่าเส็ด เดือน 11 แรม 4 คำ วันเสาร์ วันรวงไค้ เทียบกับปฏิทินปัจจุบันตรงกับ วันศุกร์ที่ 11 เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2465 และข้อมูลจากรูปขยายที่ 3) เป็นข้อมูลที่แสดงข้อมูลของผู้ผลิต (Production agency) คือ สามณรยารังสี

วอกโครหิน ฉบับวัดบ้านแหลม ผูกที่ 3

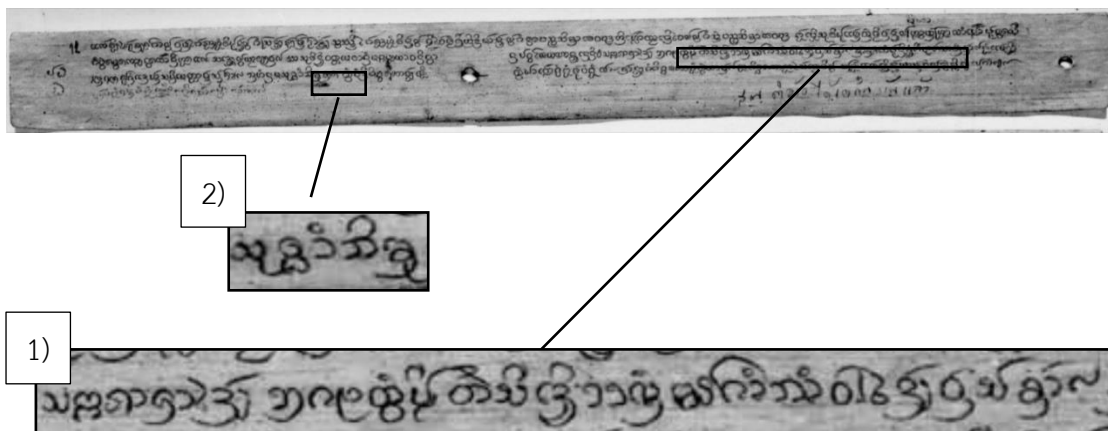

ภาพที่ 34 ใบลานวอกโครหิน ฉบับวัดบ้านแหลม ผูกที่ 3 อังกา น8 หน้า 16

- 1) <จุลศักราชไทย 1284> อ่านว่า “จุลศักราชได้ 1284”
- 2) <ตัวปลีเต้าเศษเทีอร 11 ลง 5 คำเม้งวัน 7 ไทยกาบใจ> อ่านว่า “ตัว ปีเต้าเส็ด เดือน 11 ลง 5 คำเม้งวัน 7 ไทยกาบใจ”

ข้อมูลจากรูปขยายที่ 1) และ 2) เป็นข้อมูลของวันเดือนปีที่ผลิตเอกสารคือ ปีจุลศักราช 1284 เดือน 11 แรม 5 คำ วันเสาร์ วันกาบใจ เทียบกับปฏิทินปัจจุบันตรงกับ วันเสาร์ที่ 12 เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2465 ไม่ปรากฏชื่อผู้ผลิต

วอกโครหิน ฉบับวัดบ้านแหลม ผูกที่ 4

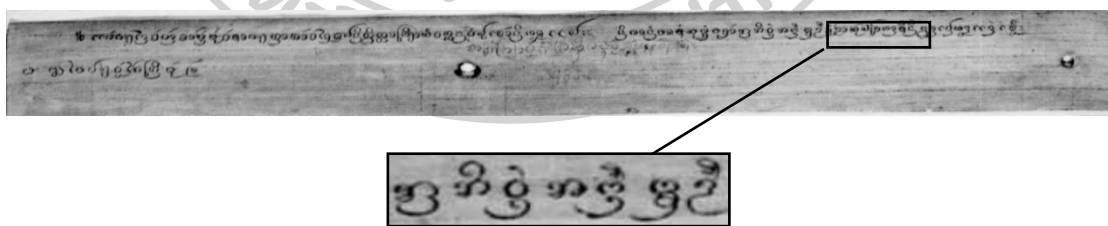

ภาพที่ 35 ใบลานวอกโครหิน ฉบับวัดบ้านแหลม ผูกที่ 4 อังกา ป6 หน้า 12

- 1) <สกุราชาไต 1284 ตัวป्लीตสี่เดือน 11 ลง 8 คำภาว่าไตยวัน 3 ข้าแล> อ่านว่า “ศักราชได้ 1284 ตัวปีเต่าสี่เดือน 11 ลง 8 คำพรัว่าไตวัน 3 ข้าแล”
- 2) <สุธำมิข> อ่านว่า “สุธรรมิกข”

ข้อมูลจากรูปขยายที่ 1) เป็นข้อมูลของวันเดือนปีที่ผลิตเอกสารคือ ปีจุลศักราช 1284 เดือน 11 แรม 8 คำ วันอังคาร เทียบกับปฏิทินปัจจุบันตรงกับ วันอังคารที่ 15 เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2465 และข้อมูลจากรูปขยายที่ 2) เป็นข้อมูลที่แสดงข้อมูลของผู้ผลิต (Production agency) คือ สุธรรมิกข

วอกโครหิน ฉบับวัดบ้านแหลม ผูกที่ 5

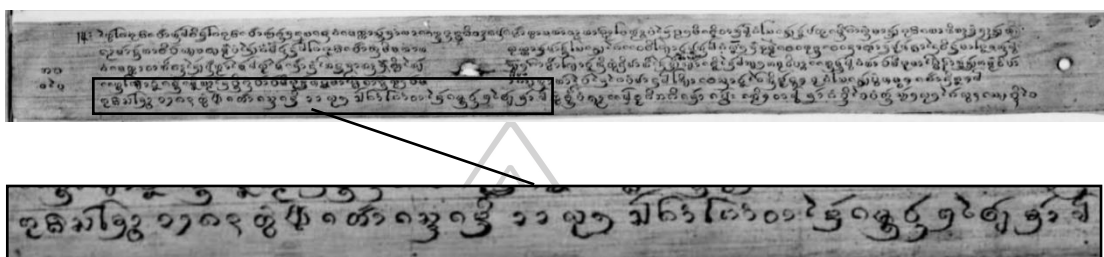
ภาพที่ 36 ใบลานวอกโครหิน ฉบับวัดบ้านแหลม ผูกที่ 5 อังกา ผ8 หน้า 16

จากภาพที่ 35 ให้ข้อมูลของผู้ผลิต (Production agency) คือ <อวิวงค์มิข> อ่านว่า ‘อวิวงค์มิข’ ไม่ปรากฏวันเดือนปีที่ผลิตเอกสาร

วอกไครหิน ฉบับวัดบ้านแหลม ผูกที่ 6

เอกสารผูกที่ 6 ไม่ปรากฏข้อมูลวันเดือนปีที่ผลิต และชื่อผู้ผลิต

วอกไครหิน ฉบับวัดบ้านแหลม ผูกที่ 7

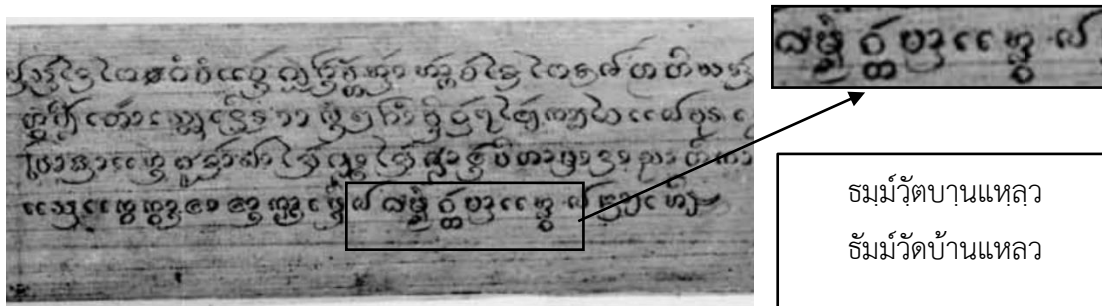
ภาพที่ 37 ใบลานวอกไครหิน ฉบับวัดบ้านแหลม ผูกที่ 7 อังกา ภ7 หน้า 14

จากภาพที่ 36 ปรากฏข้อความบอกวันเดือนปีที่จารไว้ว่า <พุทธศักราช 1283 ตัวป्लीเต้าเสท
เจิน 11 ลุง 3 คำพรวาไ้เม้งวัน 5 ไ้ยข้าแล> อ่านว่า ‘พุทธศักราช 1283 ตัวปีเต้าเส็ดเดือน 11 ลุง
3 คำพรวาไ้เม้งวัน 5 ไ้ยข้าแล’ คือ จุลศักราช 1284 ปีเต้าเส็ด เดือน 11 แรม 3 คำวัน พทหัสบดี
เทียบกับปฏิทินปัจจุบันตรงกับ วันพทหัสบดีที่ 10 เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2465

ชื่อของผู้ผลิต (Production agency) หรือในกรณีศึกษานี้หมายถึงผู้จารปรากฏอยู่ในส่วน
ของค้ำลายต่อกจากตัวเนื้อหาของเรื่อง โดยจากข้อมูลปริสาระเอกสารทั้ง 7 ผูก ปรากฏชื่อผู้จาร
3 ผูกคือ ผูกที่ 2 จารโดย สามเณรยารังสี ผูกที่ 4 จารโดย สุทธีภิกขุ และผูกที่ 5 จารโดย อภิวังศภิกขุ
จากชื่อที่ปรากฏมีการบอกสถานะภาพของผู้จารว่าเป็นพระสงฆ์และสามเณร สะท้อนภาพของบริบท
สังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรม (Social / economic / cultural aspects of setting) ด้วยว่าการ
ผลิตเอกสารตัวเขียนคัมภีร์ใบลานซึ่งเป็นเรื่องทางศาสนานั้นผลิตโดยผู้ผลิตที่มีสถานะในทางศาสนา
คือพระสงฆ์ และสามเณร

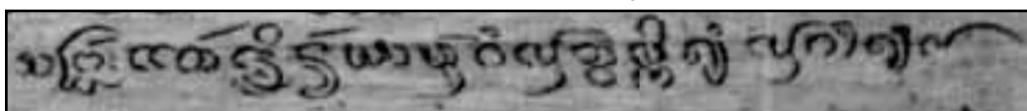
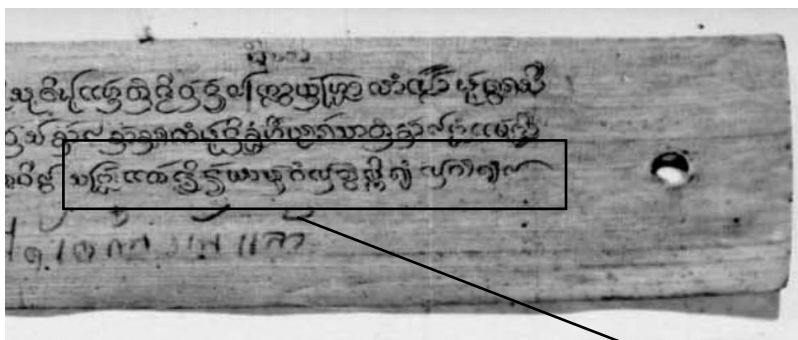
การผลิต (Production) ของเอกสารฉบับหลักนี้เกิดขึ้นในบริบทด้านสถานที่ (Spatial
aspect of setting) คือ วัดบ้านแหลม อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย จากข้อมูลที่พบในเอกสาร
ต้นฉบับระบุชัดเจนว่า เป็นเอกสารของวัดบ้านแหลม โดยปรากฏข้อความ “...ธัมมวัดบ้านแหลมแล...”

ในเอกสารผูกที่ 3 โดยเป็นข้อความต่อเนื่องไปกับคำลงท้าย ด้วยลายมือจารเดียวกันจึงวิเคราะห์ได้ว่า บริบทการผลิตเอกสารฉบับนี้นั้นเกิดขึ้นที่วัดบ้านแหลม ดังภาพที่ 38

ภาพที่ 38 ใบลานวอกโครหิน ฉบับวัดบ้านแหลม ผูกที่ 3 อังกา น8 หน้า 16

แม้ว่าจะปรากฏข้อความระบุถึงสถานที่ในเอกสารเพียงฉบับเดียวไม่อาจเป็นตัวแทนของ เอกสารอีก 6 ผูกได้ แต่หากพิจารณาบริบทด้านเวลา (Temporal aspect of setting) ร่วมด้วยแล้ว นั้นก็อาจเพิ่มความหนักแน่นของการวิเคราะห์ได้ โดยจากข้อมูลบริบทด้านเวลาที่พบตามที่ได้เสนอ ไปในหัวข้อ ลักษณะต้นฉบับ และ หัวข้อ 3.2.1 **ปริสาระให้ข้อมูลเกี่ยวกับเอกสารด้านการผลิต** ระบุ ข้อมูลเกี่ยวกับช่วงเวลาผลิตเอกสารไว้ ว่าช่วงเวลาผลิตเอกสารเมื่อเทียบเคียงกับระบบปฏิทินในปัจจุบันคืออยู่ในระหว่างวันที่ 10 – 15 สิงหาคม พ.ศ. 2465 ซึ่งอยู่ในช่วงเวลาการเข้าพรรษา รวมถึง เอกสารผูกที่ 3 ที่ปรากฏข้อความระบุว่า เป็นเอกสารของวัดบ้านแหลมซึ่งระบุวันที่ผลิตคือวันที่ 12 เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2465 สรุปโดยรวมได้ว่าเอกสารทั้ง 5 ผูกนั้นผลิตในช่วงเวลาที่ใกล้เคียงกัน มีความน่าจะเป็นว่าการผลิตเอกสารฉบับนี้มีการวางแผนจัดการสร้างเอกสารพร้อมกันเพื่อจุดประสงค์ใดจุดประสงค์หนึ่ง โดยมอบหมายให้ผู้จารแต่ละบุคคลรับผิดชอบจารในแต่ละผูก เอกสารที่ได้จึงเสร็จสมบูรณ์ในระยะเวลาใกล้เคียงกันตามความซ้ำเร็วในการจารของผู้จารแต่ละบุคคล

ภาพที่ 39 ใบลานวอกโครหิน ฉบับวัดบ้านแหลม ผูกที่ 4 อังกา ป6 หน้า 12

ดังภาพที่ 39 ปรากฏข้อความว่า <สพฺรอะแต่เตมิณนยามันคเเปนตัวลิกงย’เปนค่างย’> อ่านว่า ‘เฉพาะแต่เดิมนั้นยามันก็เป็นตัวลิกเงี้ยวเป็นคำเงี้ยว’ หมายความว่าตัวต้นฉบับเดิมที่คัดลอกมานั้นเป็นตัวลิกเงี้ยว คำว่าลิก หมายถึงตัวอักษร ลิกเงี้ยวหมายถึงตัวอักษรเงี้ยว ซึ่งเงี้ยวเป็นคำเรียกชาติพันธุ์ไทใหญ่ ปริสาระนี้ชี้ให้เห็นถึง ขบวนการผลิต (Production Practices) ที่เป็นการคัดลอกเอกสารตัวเขียนโดยมี เอกสารที่เป็นต้นแบบ หรือ คำว่า “ตัวย่า” ที่ปรากฏในข้อความ ซึ่งระบุไว้ว่าเอกสารต้นแบบเป็นตัวอักษรเงี้ยว

จากข้อมูลในหัวข้อ 3.1 ปริสาระให้ข้อมูลเกี่ยวกับตัวบท และ ข้อมูลในภาพที่ 39 แสดงส่วนสำคัญในแง่มุมของบริบทสังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรม (Social / economic / cultural aspects of setting) โดยจากที่พบข้อความปรากฏในส่วนคำลงท้ายผูกที่ 1 ตามภาพที่ 31 ระบุใจความว่า เนื้อความของเอกสารเป็น “ความภายใน” การตีความหมายของความภายในนั้นอาศัยบริบทด้านพื้นที่ของเอกสาร ตามภาพที่ 38 คือวัดบ้านแหลม ตำบลสันทราย อำเภอมะนัง จังหวัดเชียงราย โดยเป็นจังหวัดที่อยู่เหนือสุดของประเทศไทยใกล้บริเวณสามเหลี่ยมทองคำซึ่งเป็นพื้นที่รอยต่อมีชายแดนไทยติดต่อกันกับแขวงบ่อแก้ว สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และ ท้าขี้เหล็ก รัฐฉาน ประเทศเมียนมา ซึ่งอยู่ตอนบนของจังหวัดเชียงรายตามภูมิประเทศ จึงมีความเป็นไปได้ว่าการแพร่กระจายของเอกสารลงมายังตอนล่างโดยกลุ่มชาติพันธุ์ไตชาติพันธุ์หนึ่งซึ่งพูดภาษาในกลุ่มภาษาไทตะวันตกเฉียงใต้ ซึ่งภาษาล้านนาก็จัดอยู่ในกลุ่มภาษาไทตะวันตกเฉียงใต้เช่นกัน จากข้อมูลว่า ‘...ธัมม์นี้เป็นความภายใน’ ผู้จารกกล่าวถึงลักษณะของภาษาที่ปรากฏในตัวบทในลักษณะที่ว่า เป็นภาษาสำเนียงหนึ่งหรือภาษาหนึ่งที่มีแนวโน้มว่าพอสื่อสารกันเข้าใจได้ ไม่ถึงกับเป็นคนละภาษา จึง

อนุมานว่าน่าภาษาที่ปรากฏอาจเป็นภาษาจากกลุ่มภาษาไทตะวันตกเฉียงใต้เช่นเดียวกับล้านนา โดยหากพิจารณาจากภูมิศาสตร์พบว่าภาษาที่อยู่ในขอบข่ายความน่าจะเป็นคือ ภาษาลาว ภาษาลื้อ ที่ สปป. ลาว และภาษาไทยใหญ่ ที่รัฐฉาน ประเทศเมียนมา

แต่จากปริสาระในเอกสารผูกที่ 4 ภาพที่ 39 ซึ่งให้ข้อมูลถึงตัวเอกสารต้นแบบของต้นฉบับ เอกสารฉบับวัดบ้านแห้ว พบว่าปรากฏข้อความกล่าวถึง ‘ลิกเงี้ยว’ และ ‘คำเงี้ยว’ ซึ่ง ‘เงี้ยว’ เป็นคำ เรียกหมายถึงกลุ่มชาติพันธุ์ไทใหญ่ การที่เอกสารต้นแบบของเอกสารผูกที่ 4 เป็นตัวอักษรไทใหญ่ ภาษาไทใหญ่นั้นหากพิจารณาจากภูมิศาสตร์จะเห็นว่ามีความเป็นไปได้ตามคำกล่าวอ้างในส่วนคำลง ท้าย แต่หากพิจารณาในด้านภาษาศาสตร์จะพบว่าแม้ภาษาล้านนาและภาษาไทยใหญ่จะจัดอยู่ในกลุ่ม ภาษาไทตะวันตกเฉียงใต้เช่นเดียวกัน แต่ทั้งสองภาษามีความแตกต่างกันในเรื่องของระบบ เสียง คำศัพท์ และตัวอักษร ดังนั้นหากเอกสารต้นแบบเป็นตัวอักษรไทใหญ่ ภาษาไทใหญ่ ตามข้อมูลจริงนั้น หมายความว่าผู้จารต้องเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในการแปลเอกสารต้นแบบจากอักษรไทใหญ่ ภาษาไทใหญ่ มาเป็นอักษรธรรม ภาษาล้านนา หรือภาษาไทยถิ่นเหนือ

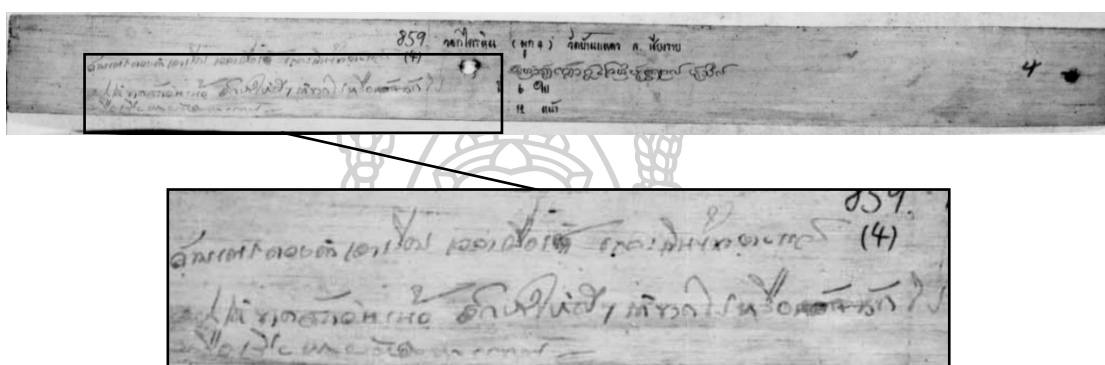
แต่หากพิจารณาจากเอกสารวรรณกรรมเรื่องวอกใครหินฉบับอื่น ๆ นั้นพบแพร่กระจายอยู่ บริเวณแขวงหลวงน้ำทาและแขวงไชยะบูลี สปป.ลาว ดังที่ได้แสดงข้อมูลไว้ในบทที่ 1 บทนำ ซึ่ง เอกสารดังกล่าวเป็นเอกสารของกลุ่มชาติพันธุ์ไทลื้อ พบเป็นตัวอักษรไทลื้อเก่า และภาษาไทยลื้อ เมื่อ เทียบเคียงสำนวนของเนื้อหาจะพบว่าเป็นสำนวนเดียวกันกับสำนวนในฉบับวัดบ้านแห้ว จึงมีความ เป็นไปได้ว่าความ ‘ความภายใน’ ที่ปรากฏนั้นอาจอ้างถึงกลุ่มชาติพันธุ์ไทลื้อมากกว่ากลุ่มชาติพันธุ์ ไทใหญ่ที่ปรากฏข้อมูลโดยผู้จารในผูกที่ 4 แต่ก็มีอาจตัดความน่าจะเป็นไปได้ว่า เอกสารตัวเขียน ดังเดิมอาจเป็นเอกสารตัวเขียนของชาวไทใหญ่ และหากจะกล่าวว่าการที่ผู้จารนำคำเรียกชาติพันธุ์ หนึ่งไปใช้เรียกอีกชาติพันธุ์หนึ่งเป็นความเข้าใจผิด โดยการวิเคราะห์จากข้อมูลที่ปรากฏนั้นอาจไม่เป็น ธรรมต่อผู้จารและไม่สมควรอย่างยิ่งเพราะผู้ศึกษาใช้ทัศนะในปัจจุบันตัดสินอดีตและด้วยข้อมูลอัน จำกั ดังนั้นจึงไม่อาจสรุปเรื่องที่มาของเอกสารได้อย่างแน่ชัด ซึ่งอาจมาจากเอกสารตัวเขียนของชาว ไทลื้อ หรือชาวไทใหญ่ก็ย่อมมีโอกาสเป็นไปได้เช่นกัน

ถึงแม้ว่าผลการศึกษาจะไม่สามารถสรุปผลการวิเคราะห์ที่มาของเอกสารได้อย่างแน่ชัด แต่ จากการศึกษาได้แสดงให้เห็นถึงการผลิต (Production) และ บริบท (Setting) ซึ่งเป็น 2 ใน 4 ปัจจัย สำคัญของเอกสารตัวเขียน ในแง่ของบริบทด้านสังคม และวัฒนธรรมของเอกสารฉบับนี้ว่ามีการติดต่อ แลกเปลี่ยนกันระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์โดยการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมซึ่งกันและกัน สะท้อนให้เห็นถึง

สภาพสังคมในอดีตก่อนที่จะมีแนวคิดรัฐชาติแบบปัจจุบัน การไปมาหาสู่ติดต่อแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมนั้นย่อมเกิดขึ้น

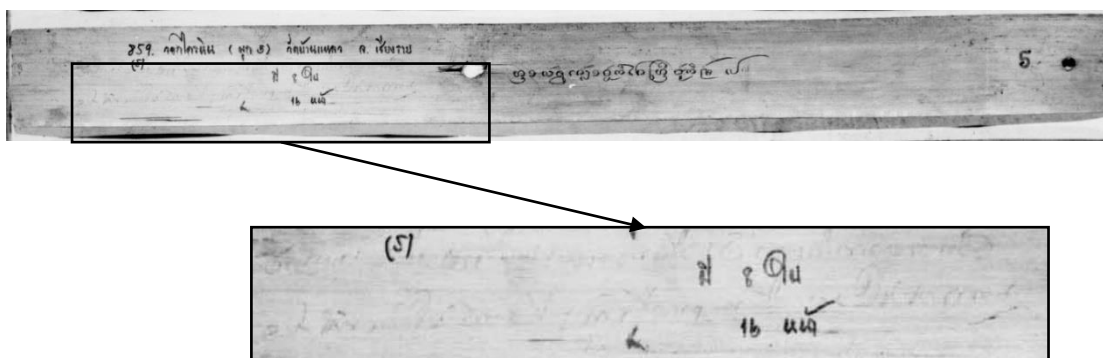
3.2.2 ปรีสาระให้ข้อมูลเกี่ยวกับเอกสารด้านการใช้งาน

การใช้เอกสารนั้นเกี่ยวข้องกับบุคคลโดยตรง แต่แม้ว่าจะไม่สามารถศึกษาได้จากการสอบถามผู้ใช้งานได้โดยตรง แต่สามารถศึกษาจากปรีสาระที่เป็นการแสดงข้อมูลถึงการใช้งานของเอกสารตัวเขียนฉบับนั้นได้

ภาพที่ 40 หน้ารับเกล้าใบลานวอกโครหิน ฉบับวัดบ้านแหลม ผูกที่ 4

จากภาพที่ 40 พบปรีสาระเป็นข้อความเขียนด้วยอักษรไทยพิจารณาจากลายเส้นเป็นเส้นดินสอปรากฏข้อความว่า <สามเณรตอยคำเอาเรียน เวลาเมื่อเช้า เพลากินข้าววายแล้ว ...ให้ขาดสักวันเนื้อ รักษาให้ดี ๆ ถ้าขาดไปหรือ...หักไป หรือเสียหาย...> ‘สามเณรตอยคำเอาเรียน เวลาเมื่อเช้า เพลากินข้าววายแล้ว ...ให้ขาดสักวันเนื้อ รักษาให้ดี ๆ ถ้าขาดไปหรือ...หักไป หรือเสียหาย...’ เบื้องต้นแสดงข้อมูลให้ทราบว่าเอกสารฉบับหลักนี้ครั้งหนึ่งได้ถูกใช้งานโดย สามเณรตอยคำ ยืมไปใช้เรียน

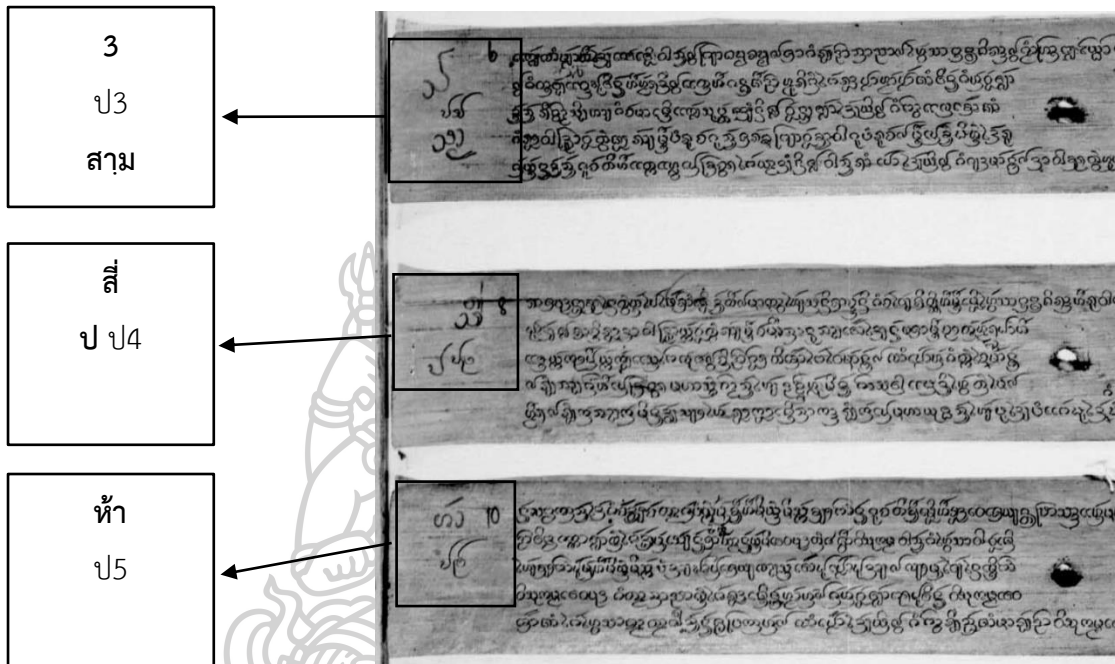
ภาพที่ 41 หน้ารับเกล้าใบลานวอกโครหิน ฉบับวัดบ้านแหลม ผูกที่ 5

การปรากฏข้อความในลักษณะเดียวกันนี้ยังปรากฏในบริเวณหน้ารับเกล้าของเอกสารผูกที่ 5 ตามภาพที่ 41 แต่เป็นที่น่าเสียดายว่าข้อความนั้นจางและเลือนเกินกว่าจะอ่านได้ ทำให้ไม่สามารถเก็บข้อมูลของปริสาระที่ปรากฏที่หน้ารับเกล้าในผูกที่ 5 ซึ่งทำให้การวิเคราะห์นั้นจำต้องใช้เพียงข้อมูลเพียงข้อมูลดังที่ปรากฏคือในหน้ารับเกล้าของผูกที่ 4 แต่หากข้อมูลที่พบนั้นยอมเพียงพอต่อการศึกษา นำไปศึกษาวิเคราะห์ในส่วนของการใช้งานของเอกสารฉบับนี้ต่อไปได้ในการวิเคราะห์ 4 ปัจจัยสำคัญของเอกสารตัวเขียน

การปรากฏข้อความ ‘สามเณรดอยคำเอาเรียน เวลาเมื่อเช้า เพลากินข้าวว่างแล้ว ...ให้ขาด สักวันเนื้อ รักษาให้ดีๆ ถ้าขาดไปหรือ...หักไป หรือเสียหาย...’ แสดงเหตุการณ์ ณ จุดเวลาหนึ่งว่า สามเณรดอยคำซึ่งเป็นผู้ใช้ (Agency of use) ได้ยืมเอกสารผูกที่ 4 นี้ไปใช้เรียน เป็นข้อมูลสำคัญที่แสดงถึงการนำไปใช้งานของเอกสารตัวเขียนฉบับนี้อย่างชัดเจน โดยเอกสารฉบับนี้มีการนำไปใช้ (Practices of use) อย่างหนึ่งคือเป็นเอกสารสำหรับการเรียนของสามเณรดอยคำ และอาจสามารถอนุมานได้อีกว่าเอกสารวอกโครหิน ฉบับวัดบ้านแหลมฉบับนี้อาจเป็นเอกสารที่สามเณรของวัดบ้านแหลมใช้เรียนโดยการเรียนอาจเป็นการเรียนเนื้อหาของตัวบทหรือใช้ตัวเอกสารเป็นแบบฝึกหัดสำหรับหัดเรียนเขียนอ่านอักษรขอม เพราะสามเณรอาจเพิ่งหัดเรียนเขียนอ่านอักษรขอมจึงยังไม่มี ความชำนาญเพียงพอในการอ่าน จึงจดคำอ่านด้วยอักษรไทยกำกับไว้เพื่อความสะดวก

อีกประการหนึ่งคือ จากข้อความปริสาระที่พบข้างต้น เมื่อพิจารณาใจความสำคัญจากข้อความว่า “ให้รักษาเอกสารให้ดี ๆ” เป็นลักษณะของการที่บุคคลหนึ่งกล่าวกับสามเณรดอยคำ

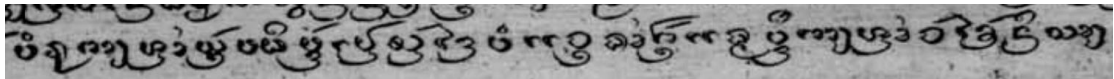
แสดงว่าเอกสารชุดนี้อยู่ในกำกับดูแลของบุคคลผู้หนึ่ง อาจเป็นผู้ได้รับมอบหมายหน้าที่ดูแลหอไตรที่
เก็บรักษาเอกสารฉบับนี้ หรืออาจเป็นสมบัติส่วนตัวของผู้ใดผู้หนึ่ง ที่มีการหยิบยืมนำไปใช้ สะท้อน
บริบทของเอกสารในด้านสถานที่ (Spatial aspect of setting) ด้วยเช่นกัน

ภาพที่ 42 ภาพตัวอย่างหน้าอังกาใบลานวอกโครหิน ฉบับวัดบ้านแหลม ผูกที่ 4

จากภาพที่ 42 ในส่วนของหน้าอังกาของผูกที่ 4 ปรากฏการเขียนตัวเลขและคำอ่านตัวเลข
ด้วยตัวอักษรธรรมโดยมีลักษณะของตัวอักษรที่ขนาดใหญ่กว่าตัวอักษรในเอกสาร ลักษณะของลายมือ
คล้ายกับลายมือที่ของผู้เพ่งหัดเรียนเขียนอักษรธรรม อนุมานได้ว่าน่าจะเป็นลายมือของสามเณรที่เพ่ง
หัดเรียนอักษรธรรมได้ขีดเขียนลงบนเอกสาร ตามวิสัยของผู้เยาว์ที่กำลังหัดเรียนเขียนหนังสือ เมื่อ
พิจารณาร่วมกับปริสาระในภาพที่ 24 ในหัวข้อ 2.1 การเขียนเสียงอ่านด้วยอักษรไทย และ ปริสาระ
ในภาพที่ 41 ในหัวข้อนี้ที่ปรากฏปริสาระข้อความการยืมเอกสารผูกที่ 4 ไปใช้เรียนของสามเณรดอย
คำแล้วนั้น ก็สรุปได้อย่างแน่ชัดว่าการนำไปใช้เรียนนั้นเป็นลักษณะหนึ่งของการนำไปใช้งาน
(Practices of use) ของเอกสารนี้

นอกจากปริสสาระที่แต่งการนำเอกสารฉบับนี้ไปใช้งานโดยสามเณรตอยคำแล้วนั้น ยังพบปริสสาระที่แสดงการใช้งานแบบอื่นคือ ในส่วนจบท้ายเรื่องของเอกสารผูกที่ 1 แสดงการนำไปใช้ของเอกสารในอีกรูปแบบหนึ่งคือการนำไปใช้เทศนา ตามภาพที่ 43 ต่อไปนี้

ภาพที่ 43 คำกล่าวจบในส่วนลงท้ายใบลานวอกโครหิน ฉบับวัดบ้านแหลม ผูกที่ 1 อังกา ท7 หน้า 13

ปรากฏข้อความข้อความถ่ายทอดได้ว่า <...บรูพายหน้ายังปฏิบัติเปนสันไตบ่แจ้งถ้าฟังแถมบิตพายหน้าจ้ไขนียาย> อ่านว่า ‘บรู๋กายหน้ายังปฏิบัติเป็นฉันไตบ่แจ้งถ้าฟังแถมบิตพายหน้าจ้ไขนียาย...’

โดยพบข้อความในลักษณะนี้ปรากฏในเอกสารผูกอื่นด้วยเช่นกัน คือในผูกที่ 3 ดังภาพที่ 44 ปรากฏข้อความ ‘เมื่อลุนจักเป็นฉันไตไปก็บ่แจ้งค้อยฟังปักษ์หน้าหากจักไขไปชแล’ แสดงว่าเรื่องวอกโครหินนี้เป็นนิทานที่ถูกลำนำไปใช้เทศน์ แต่ด้วยข้อความนั้นปรากฏอยู่ในส่วนท้ายของเนื้อหาที่ต่อเนื่องไปยังส่วนของคำลงท้าย จึงไม่อาจสรุปได้ว่าข้อความที่กล่าวถึงการเทศน์นั้นแสดงข้อมูลการใช้งานของเอกสารฉบับวัดบ้านแหลมได้ เพราะมีความเป็นไปได้ว่าอาจเป็นข้อความที่คัดลอกออกมาจากเอกสารต้นแบบของเอกสารฉบับวัดบ้านแหลมนี้อีกหนึ่ง

ภาพที่ 44 คำกล่าวจบในส่วนลงท้ายใบลานวอกโครหิน ฉบับวัดบ้านแหลม ผูกที่ 3 อังกา น8 หน้า 16

ปรากฏข้อความถ่ายทอดได้ว่า <เมื่อลุนจักเปนสันไตไพษคบ่แจ้งค้อยฟังปักษ์หน้าหากจักไขไปชแล> อ่านว่า. ‘เมื่อลุนจักเป็นฉันไตไปก็บ่แจ้งค้อยฟังปักษ์หน้าหากจักไขไปชแล’

ประการสุดท้ายในส่วนของคำลงท้ายที่ปรากฏต่อจากเนื้อหาในบางผูกประกอบด้วยข้อมูลสำคัญประการหนึ่งคือคำอธิษฐานของผู้จาร คำอธิษฐานที่ปรากฏนี้สะท้อนถึงลักษณะการใช้งานของเอกสารในรูปแบบหนึ่ง กล่าวโดยนัยการใช้ของแนวคิดเรื่อง 4 ปัจจัยสำคัญไม่ได้จำกัดอยู่ที่การใช้งานเอกสารในลักษณะของวัตถุวิสัย ในเชิงรูปธรรมที่จับต้องได้อย่างเดียวเท่านั้น แต่รวมถึงการใช้งานในเชิงสัญลักษณ์หรือในเชิงนามธรรมที่ไม่สามารถจับต้องได้ด้วยเช่นกัน ซึ่งการปรากฏคำอธิษฐานของผู้จารสะท้อนว่าจุดประสงค์หนึ่งของการผลิตเอกสารเพื่อให้เกิดผลตามที่ผู้จารปรารถนาตามที่ได้ใส่คำอธิษฐานไว้ในส่วนคำลงท้าย โดยพบคำอธิษฐานของผู้จารในผูกที่ 2 ผูกที่ 3 ผูกที่ 4 และผูกที่ 5 รวม 4 ผูก โดยตัวอย่างลักษณะคำอธิษฐานมีดังนี้

“...สามเณรยารังสีลิขิตด้วยตนแลข้าได้เขียนธัมมผูกนี้ไว้คำชุโขตถกวพพุทธศาสนา 5000 ภาวสา ๑ ข้าขอนาบุญช่วยคำตนตัวแห่งข้าแลพ่อแม่พี่น้องชุกชุกคนมาสุบสอดรดถึงเวียงแก้วยอดนิรพานจิมแท้แต่เทอะ ๑ ข้าเกิดมาภาวะชาติอันใดก็ขอห้อมาปะพบศาสนาพระเจ้าห้อมข้าได้รักษาศีลกินทานไปใจ ๑ ขอห้อมมีประยาปัญญารู้หลวกขอห้อมมีประยาเหมือนเจ้ามโหสถขอห้อมมีคำอดเหมือนเจ้าเตมีย์ขอห้อมสมฤทธิตั้งคำมักคำปรารถนาแห่งเขานี้แท้เทอะบุญเฮยที่ไหว้”

คำอธิษฐานในส่วนคำลงท้ายผูกที่ 2 อังกา ๕7 หน้า 14 บรรทัดที่ 3 ถึง 5

“...ผู้ข้าได้เขียนธัมมผูกนี้ไว้คำชุโขตถกวพระพุทธศาสนา 5000 วัสสาผู้ข้าขอห้อมมีประยาอ่องไว้ในชาตินี้แลชาติหน้าแต่เทอะตามคำปรารถนาแห่งผู้ข้าอย่าได้คลาดได้คลาทั้งบิดามารดาญาติวงษาชุกชุกคนขอห้อมมีสุก ๓ ประการแท้แต่เทอะสุทินนวัตเมทานมคผลโยวนิพานปรมสุกขัธว์แต่เทอะ...”

คำอธิษฐานในส่วนคำลงท้ายผูกที่ 3 อังกา น8 หน้า 16 บรรทัดที่ 2 ถึง 4

คำอธิษฐานที่ปรากฏในส่วนคำลงท้ายของผูกที่ 2 และ 3 ที่ได้นำมาแสดงเป็นตัวอย่างข้างต้นนี้เป็นลักษณะของ 2 คำอธิษฐานที่มีเนื้อหาของคำอธิษฐานที่ยาวที่สุดจากที่พบทั้ง 4 ผูก โดยทั้งสองคำอธิษฐานนี้มีลักษณะร่วมกันคือเป็นการบอกจุดประสงค์ที่เขียนธัมม์ผูกนี้ “ไว้สำหรับคำชูประพุทธศาสนา” ประกอบด้วยคำอธิษฐานขอผลบุญกุศลให้กับตัวผู้จารเองและบิดามารดาและญาติ และท้ายสุดที่พบในทุกผูกที่มีคำอธิษฐานคือขอให้เข้าสู่พระนิพพาน ดังเช่นคำอธิษฐานในผูกที่ 5 ว่า “...นิพพานปรมสุขขผู้ข้าอภิวังศกิกขขอเอาสุข ๓ ประการมีนิพพานเป็นยอดแต่เทอะ”

4. สรุปเรื่องปริสาระ

จากการศึกษาปริสาระของเอกสารเรื่องวอกไครหิน ฉบับวัดบ้านแหลมพบว่า ในส่วนของปริสาระโครงสร้างที่พบมีสองส่วนคือ ชื่อเรื่องและลำดับผูก และ หน้าอังกา โดยชื่อเรื่องและลำดับผูกปรากฏบริเวณหน้ารับเกล้าและปลายของเอกสารในทุก ๆ ผูกเป็นแบบแผนเดียวกันชัดเจน ส่วนหน้าอังกาปรากฏใช้ระบบการใช้อักษรบอกอังกาผนวกกับตัวเลข ซึ่งเป็นรูปแบบที่ไม่ใช่รูปแบบของหน้าอังกาทั่วไปที่พบเห็นปกติ แต่เอกสารทั้ง 7 ผูกนั้นปรากฏการใช้ระบบเลขอังการะบบเดียวกันสะท้อนให้เห็นถึงลักษณะของแบบแผนของหน้าอังกาที่ใช้กันในพื้นที่นั้น ณ ช่วงเวลานั้น

ปริสาระแสดงความเห็น (Commenting Paracontent) ที่พบมีการเขียนคำอ่านด้วยตัวอักษรไทย แสดงให้เห็นถึงการใช้งานของเอกสาร (Practices of use) ว่ามีผู้อ่านและใช้ (Agency of use) เอกสารฉบับนี้ในช่วงเวลาที่ตัวอักษรธัมม์ซึ่งเป็นตัวอักษรท้องถิ่นล้านนานั้นถูกลดบทบาทลงแล้ว (Temporal aspect of setting) ซึ่งผู้อ่านหรือผู้ใช้งานเอกสารนี้ไม่มีความคุ้นเคยกับตัวอักษรธัมม์จึงเขียนด้วยอักษรไทยกำกับแสดงคำอ่านของคำที่อ่านยากในทัศนะของผู้ใช้นั้นเพื่อความสะดวกในการใช้งานเอกสาร นอกจากนี้การปรากฏของปริสาระแสดงความเห็นที่เป็นลักษณะของการแก้ความและเสริมความนั้นสะท้อนให้เห็นว่าเรื่องวอกไครหินนั้นอาจเป็นที่รู้จักดีพอในท้องถิ่นนั้น จึงมีผู้ใช้งานที่อ่านแล้วทราบได้ว่ามีความตกหล่นไป หรือความตรงนี้ผิดไปจากที่ควรเป็น

ลักษณะของปริสาระให้ข้อมูล (Documenting Paracontent) เป็นการแจ้งให้ผู้อ่านหรือผู้ใช้ทราบถึงข้อมูล จากการศึกษาเอกสารฉบับหลักพบการให้ข้อมูลในสองประเด็นคือข้อมูลเกี่ยวกับตัวบทหรือเนื้อหา (Content) และข้อมูลเกี่ยวกับเอกสารตัวเขียน (Manuscript) โดยข้อมูลเกี่ยวกับตัวบทนั้นพบปริสาระที่แสดงข้อมูลว่า ‘ความนี้เป็นความภายนอกพอเข้าใจพิจารณาไว้เถอะเจ้า’ ซึ่งแสดงที่มาของเนื้อหาว่าเป็นเรื่องที่มาจกภายนอก ซึ่งคำว่าภายนอกในทัศนะของผู้บันทึกปริสาระนั้นจะ

หมายถึงที่ได้ในเบื้องต้นยังไม่อาจสรุปได้จากข้อมูลที่พบ แต่จากข้อมูลก็สะท้อนให้เห็นถึงการกล่าวถึงที่มาของเนื้อหาซึ่งเป็นลักษณะของปริสาระให้ข้อมูล และในส่วนของ การให้ข้อมูลด้านเอกสารที่พบคือ ข้อมูลของผู้ผลิตและข้อมูลด้านช่วงเวลาในการผลิต และข้อมูลการใช้งานของเอกสารที่ปรากฏร่องรอยของการหีบยืมเอกสารไปไว้ใช้เรียนโดยสามเณรในขณะนั้น

ปริสาระแสดงให้เห็นถึงบทบาทของเอกสารตัวเขียนฉบับนี้ การศึกษาปริสาระทำให้เข้าใจเรื่องราวที่อยู่รอบนอกตัวบทตัวเนื้อหา สะท้อนให้เห็นถึงวัฒนธรรมวิถีชีวิต ณ ช่วงเวลาหนึ่งที่เอกสารตัวเขียนมีบทบาทในสังคมนั้น โดยผลการวิเคราะห์เอกสารตัวเขียนเรื่องวอกไครหินฉบับวัดบ้านแหลงตามแนวคิด 4 ปัจจัยสำคัญโดยการใช้ข้อมูลปริสาระประกอบแสดงให้เห็นว่าในส่วนของปัจจัยแรกคือ ปัจจัยการผลิต (ProductionX) สามารถวิเคราะห์ข้อมูลได้ 2 ประการคือผู้ผลิต (Production Agency) และขบวนการผลิต (Production Practices) คือผู้ผลิตที่เข้ามามีบทบาทในการผลิตเอกสารฉบับวัดบ้านแหลงตามที่ปรากฏคือพระสงฆ์และสามเณรโดยทำหน้าที่เป็นผู้จาร และในส่วนของขบวนการผลิตเป็นการผลิตเอกสารตัวเขียนประเภทใบลาน โดยทราบว่าเป็นการคัดลอกที่มีฉบับต้นฉบับเป็นแบบ และมีความน่าจะเป็นว่าเอกสารฉบับต้นแบบนั้นเป็นเอกสารที่ได้รับมาจากภายนอกดังปริสาระที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับที่มาของเนื้อหา และเอกสารตัวเขียนว่า ต้นฉบับเป็น ‘ความภายใน’ และ ‘ตัวยามันเป็นลิกเงี้ยว คำเงี้ยว’

ปัจจัยที่ 2 คือการใช้ (Use) ประกอบไปด้วยผู้ใช้ (Agency of Use) และ การนำไปใช้ (Practices of Use) จากปริสาระที่พบให้ข้อมูลจำนวนหนึ่งเกี่ยวกับการใช้ โดยในส่วนของผู้ใช้ที่แน่ชัดนั้นปรากฏนามของ “สามเณรดอยคำ” ว่าเป็นผู้ใช้งานเอกสารนี้ โดยการใช้งานนั้นเป็นการยืมเอกสารผูกที่ 4 ไปเรียน และนอกจากนั้นยังปรากฏข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการใช้งานของเอกสารในอีกหลายผูกที่สะท้อนให้เห็นว่าเอกสารวอกไครหินฉบับวัดบ้านแหลงนี้มีการใช้งานโดยการนำไปเทศน์ซึ่งเป็นลักษณะของการใช้งานทางตรงตามลักษณะของเอกสาร แต่นอกจากนั้นแล้วยังพบว่าในการผลิตนั้นผู้ผลิตมีเจตนาให้การผลิตเอกสารในครั้งนั้นเพื่อประโยชน์ในทางธรรม กล่าวคือเพื่อเป็นการสืบทอดศาสนาและให้ผลบุญกุศลในครั้งนั้นส่งผลต่อผู้จารและครอบครัวญาติมิตร ซึ่งเป็นการใช้งานเอกสาร (Practices of Use) ในรูปแบบหนึ่งเช่นกัน

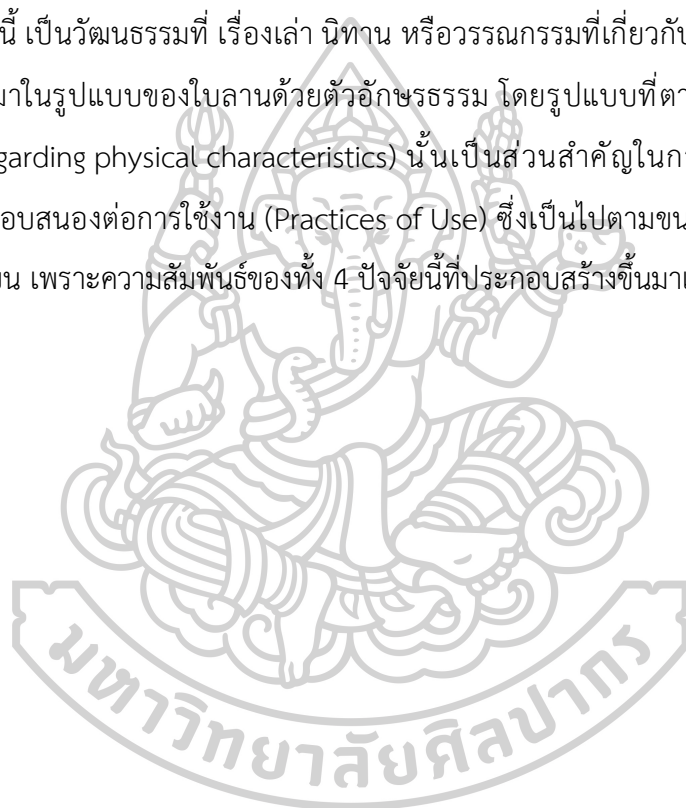
ปัจจัยที่ 3 บริบทอันประกอบไปด้วยบริบทด้านสถานที่ (Spatial aspects of setting) บริบทด้านเวลา (Temporal aspects of setting) และ บริบทด้านสังคมเศรษฐกิจและวัฒนธรรม (Social / economic / cultural aspects of setting) ในส่วนด้านสถานที่นั้นสรุปแน่ชัดว่าเป็นที่วัด

บ้านแหลม อำเภอมะนัง จังหวัดเชียงราย ในส่วนบริบทด้านเวลานั้นวิเคราะห์ได้ 2 บริบทด้วยกันคือ บริบทด้านเวลา ณ ช่วงเวลาผลิต และ บริบทด้านเวลา ณ ช่วงเวลาที่เอกสารถูกใช้งาน การศึกษา บริบทด้านเวลา ณ ช่วงเวลาผลิต เป็นการศึกษา ณ จุดเวลาเดียวผลคือ ช่วงเวลาการผลิตอยู่ในช่วง ก่อนหน้าวันที่ 10 – 15 สิงหาคม พ.ศ. 2465 ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่เอกสารทั้งหมดนั้นเสร็จสมบูรณ์

บริบทด้านเวลาในการใช้งานของเอกสารเป็นการศึกษาในหลายจุดช่วงเวลาคือ เมื่อเอกสารเสร็จสมบูรณ์ได้ถูกใช้งานโดยตอบสนองเจตนาของผู้ผลิตเพื่อประโยชน์ในทางธรรมแล้ว 1 ประการ จากนั้นปรากฏว่ามีการใช้เอกสารในการเทศนาซึ่งการนำเอกสารมาเทศนานั้นต้องเป็นช่วงเวลา หลังจากที่เอกสารเสร็จสิ้นสมบูรณ์ โดยมีระยะเวลาที่เอกสารชุดนี้มีบทบาทในการใช้งานอยู่เท่าใดนั้น ไม่ปรากฏ แต่จากข้อมูลปริสาระด้านการใช้งานเทศน์นั้นปรากฏเขียนด้วยอักษรธรรม จึงมีความเป็นไปได้ว่า ณ ช่วงเวลานั้นเป็นช่วงเวลาที่อักษรธรรมยังมีบทบาทอยู่ในสังคม ในทางกลับกันกับปริสาระที่ แสดงการใช้งานคือ สามเณรใช้เรียน และมีข้อความที่ใช้อักษรไทยภาคกลางมาตรฐานเขียนลงบน ใบลานแล้วนั้นเป็นเครื่องยืนยันว่า ณ ช่วงเวลานั้นอิทธิพลของภาคกลางได้แผ่ขยายไปมาแล้ว อักษร ธรรม์ได้ถูกลดบทบาทลงจากอักษรที่ใช้กันในท้องถิ่นเหลือเพียงอักษรที่ใช้ในทางการศาสนาเท่านั้น แต่ ยังมีการเรียนการสอนกันในวัด โดยข้อมูลดังกล่าวนี้สะท้อนไปยังบริบทสุดท้ายคือด้านสังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรมอีกด้วย กอปรด้วยข้อมูลด้านที่มาของเนื้อหาและเอกสารที่สะท้อนให้เห็นถึงการติดต่อ แลกเปลี่ยนวัฒนธรรมกันเป็นข้ออ้างถึงสภาพสังคมพหุวัฒนธรรมอันเป็นลักษณะของสังคมในเอเชีย ตะวันออกเฉียงใต้ภาคพื้นทวีปอย่างเสมอมา

ปัจจัยที่ 4 รูปแบบ (Pattern) การที่เอกสารตัวเขียนเรื่องวอกโครหินอยู่ในรูปแบบของคัมภีร์ ใบลานเป็นผลมาจาก เนื้อหา (Content) ของเรื่องที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา จึงทำให้ วรรณกรรมเรื่องนี้ถูกผลิตขึ้นในรูปแบบของคัมภีร์ใบลาน สะท้อนว่าเป็นรูปแบบตามเนื้อหา (Patterns regarding content) และการที่แบ่งเนื้อหาออกเป็นทั้งหมด 7 ผูกนั้น ก็สัมพันธ์กับเนื้อหาของ วรรณกรรมเรื่องซีโหยวจี ที่แบ่งเป็นตอนย่อยเช่นกัน โดยเนื้อเรื่องวอกโครหินนั้นเป็นเนื้อเรื่อง 7 ตอน แรกของเรื่องซีโหยวจี โดยเป็น 7 ตอนทีกล่าวถึงชีวิตของลิงที่เกิดมาจากก้อนหิน หรือรู้จักกันในชื่อ หงอคง หรือ เฮ้งเจีย จากฉบับแปลไทยเรื่องไซอิ๋วนั่นเอง รายละเอียดของเนื้อหาสาระ (Content) ทั้งหมดจะแสดงใน **บทที่ 4 สาระ (Content) ของเอกสารตัวเขียนวอกโครหิน ฉบับวัดบ้านแหลม**

โดยสรุปในแต่ละปัจจัยของ 4 ปัจจัยสำคัญของเอกสารตัวเขียน (The four key factors) นั้น มีความสัมพันธ์กันทั้งสิ้น อาจกล่าวได้ว่าแทบจะเป็นไม่ได้เลยที่จะพิจารณาปัจจัยใดปัจจัยหนึ่งโดยไม่คำนึงถึงหรือสัมพันธ์กับปัจจัยอื่น (Wimmer A., 2015; 10) เช่นเมื่อพิจารณาปัจจัยด้านการผลิต (Production) ก็ต้องคำนึงปัจจัยด้านรูปแบบ (Pattern) ด้วยเช่นกัน เพราะรูปแบบเป็นตัวกำหนดว่า เอกสารตัวเขียนจะผลิตออกมาเป็นรูปแบบใดโดยพิจารณาจากรูปแบบตามเนื้อหา (Patterns regarding content) ซึ่งก็สัมพันธ์กับปัจจัยด้านบริบทสังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรม (Social / economic / cultural aspects of setting) กล่าวคือวัฒนธรรมการผลิตเอกสารตัวเขียน จากบริบทในกรณีศึกษา นี้ เป็นวัฒนธรรมที่ เรืองเล่า นิทาน หรือวรรณกรรมที่เกี่ยวกับธรรมะนั้นจะมีการผลิต เอกสารออกมาในรูปแบบของใบลานด้วยตัวอักษรธรรม โดยรูปแบบที่ตามลักษณะทางกายภาพ (Patterns regarding physical characteristics) นั้นเป็นส่วนสำคัญในการกำหนดลักษณะของ เอกสารเพื่อตอบสนองต่อการใช้งาน (Practices of Use) ซึ่งเป็นไปตามขนบวัฒนธรรมในการผลิต เอกสารตัวเขียน เพราะความสัมพันธ์ของทั้ง 4 ปัจจัยนี้ที่ประกอบสร้างขึ้นมาเป็นเอกสารตัวเขียน

บทที่ 4

สาระ (Content) ของเอกสารตัวเขียนวอกโครหิน ฉบับวัดบ้านแหลม

ในบทนี้ผู้ศึกษานำเสนอข้อมูลด้านลักษณะและที่มาด้านเนื้อหาของเอกสารตัวเขียนเรื่องวอก-โครหิน ประกอบด้วย ที่มาและการแพร่กระจายของเรื่องวอกโครหิน ลักษณะชื่อเรื่องวอกโครหิน ลักษณะชื่อเฉพาะที่ปรากฏในเรื่อง และส่วนเนื้อเรื่องของวรรณกรรมเรื่องวอกโครหิน ที่ปริวรรตจากเอกสารตัวเขียนวอกโครหิน ฉบับวัดบ้านแหลม

ที่มาและแหล่งที่พบของเอกสารตัวเขียนเรื่องวอกโครหิน

จากการศึกษาเอกสารตัวเขียนเรื่องวอกโครหินฉบับวัดบ้านแหลมในบทที่ 3 พบปริสารที่สะท้อนถึงที่มาโดยปรากฏข้อความว่า ‘ความกายเหนือ’ และ ‘ยามันก็เป็นตัวลิกเงี้ยวเป็นคำเงี้ยว’ ตามที่ได้แสดงไว้ในบทที่ 3 นั้นไม่อาจสรุปเรื่องที่มาของเนื้อหาได้ เพราะปริสารที่พบในเอกสารฉบับหลักนั้นอาจให้ข้อมูลเพียงแต่เฉพาะส่วนที่มาหรือต้นเค้าของเอกสารเท่านั้น โดยมีได้มีปริสารใดแสดงข้อมูลที่มาของเนื้อหาอย่างเฉพาะเจาะจง การศึกษาหาที่มาของเนื้อหาจึงจำเป็นต้องศึกษาจากส่วนเนื้อหาโดยตรงประกอบด้วยเพื่อหาข้อมูลสำหรับนำมาศึกษาวิเคราะห์ถึงที่มาของเรื่องวอกโครหินนี้ ในเบื้องต้นตามที่ได้กล่าวไว้ในบทนำส่วนของความสำคัญและที่มาของปัญหาว่า อุดมรุ่งเรืองศรี แสดงทัศนะไว้ว่าวรรณกรรมเรื่องวอกโครหินนี้คล้ายกับวรรณกรรมจีนเรื่องไซอิ๋ว (2546: 622) ซึ่งผู้ศึกษาเห็นพ้องต้องกับความเห็นดังกล่าว และจากการพิจารณาในเบื้องต้นโดยอาศัยทัศนะในปัจจุบัน กอปรกับความคิดเชิงอำนาจรวมศูนย์ตามบริบททางการเมืองแล้วนั้น จึงอนุมานแต่เบื้องต้นว่าวอกโครหินนี้อาจได้รับอิทธิพลจากวรรณกรรมแปลของสยาม

เนื้อหาของวรรณกรรมที่มีความคล้ายกันกับวรรณกรรมจีนแปลเรื่องไซอิ๋วนั้น หากพิจารณาบริบทแวดล้อมทางสังคมประกอบอาจชี้นำไปได้ว่าอิทธิพลของการแปลวรรณกรรมจีนที่มีการแปลมาตั้งแต่ต้นกรุงรัตนโกสินทร์เรื่อยมานั้นได้แผ่ขยายไปยังล้านนา “...โดยมีคำกล่าวสืบกันมาว่าเมื่อในสมัยรัชกาลที่ 1 พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก มีพระราชดำรัสสั่งให้แปลหนังสือพงศาวดารจีนเป็นภาษาไทย 2 เรื่องคือ เรื่องไซอิ๋วเรื่อง 1 กับเรื่องสามก๊กเรื่อง 1” (สมเด็จพระยาตำรากรชานูภาพ, 2545 : 29) ไซอิ๋ว เป็นวรรณกรรมอีกเรื่องหนึ่งที่ได้แปลจากวรรณกรรมจีนเรื่อง 西遊記 xī yóu jì ซีโหย่วจี เป็นภาษาไทย โดยแปลครั้งแรกในสมัยรัชกาลที่ 5 โดยพระโสภณอักษร

กิจ (เล็ก สมิตสิริ) ให้นายตื่นแปล และ นายเทียนวันฉนโกเรียบเรียง เป็นหนังสือ 65 เล่มสมุดไทย โรงพิมพ์โสภณพิพรรฒนาการพิมพ์ครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. 2449 เป็นสมุด 4 เล่ม (สมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพ, 2545 : 35) ในช่วงเวลานั้นสยามและล้านนามีความสัมพันธ์กันทางการเมืองที่เปลี่ยนไป โดยการลงนามในสนธิสัญญาเชียงใหม่ฉบับที่ 1 พ.ศ. 2417 ซึ่งนับเป็นก้าวแรกของการเปลี่ยนแปลงความสัมพันธ์จากประเทศราชมาสู่การปกครองแบบพระราชอาณาเขต (เนื่ออ่อน ขรัวทองเขียว, 2553 : 2)

จากการพิจารณาอายุของเอกสารตัวเขียนและการแพร่กระจายของเอกสารตัวเขียนเรื่องวอกไครหินนั้นพบว่า อายุของเอกสารตัวเขียนเรื่องวอกไครหินที่พบทั้งหมดในฐานข้อมูลนั้นมีอายุน้อยกว่าการจัดแปลและพิมพ์เรื่องไซอิ๋วครั้งแรกในสยามเมื่อปี 2449 โดยเอกสารตัวเขียนที่อยู่ในประเทศไทยลำดับที่ 1 คือวอกไครหิน วัดบ้านแหลม อำเภอมะนัง จังหวัดเชียงใหม่ ปีที่จารเอกสาร พ.ศ. 2465 และเอกสารที่อยู่ในสปป. ลาวลำดับที่ 1 คือวอกไครหิน วัดทิบปะระดราม เมืองเชียงร่อน แขวงไซยะบูลี สปป. ลาว ปีที่จารเอกสาร พ.ศ. 2473 จากอายุเอกสารตัวเขียนที่พบและด้วยความนิยมในการแปลวรรณกรรมจีนในสยามที่มีมาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ต้นกรุงรัตนโกสินทร์ ประกอบกับบริบททางด้านการเมืองการปกครองที่สยามผนวกล้านนาเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของประเทศ อาจจะทำให้พิจารณาไปได้ว่าวรรณกรรมเรื่องวอกไครหินอาจได้รับอิทธิพลด้านวรรณกรรมแปลวรรณกรรมจีนจากสยาม แต่หากการพิจารณาด้านอายุของเอกสารประกอบกับบริบททางสังคมไม่อาจจะสรุปความได้ว่าที่มาของวรรณกรรมเรื่องวอกไครหินนั้นเป็นอิทธิพลจากวรรณกรรมแปลเรื่องไซอิ๋ว จำต้องพึ่งข้อมูลในด้านเนื้อหาของเรื่องประกอบด้วย

เมื่อพิจารณาเนื้อหาของวรรณกรรมเรื่องวอกไครหินจะพบข้อสังเกตประการหนึ่งที่เป็นข้อเด่นชัดที่สุดว่าวรรณกรรมเรื่องนี้มีต้นเค้ามาจากวรรณกรรมจีนคือลักษณะของชื่อตัวละครที่ปรากฏภายในเรื่องมีการทับศัพท์ภาษาจีน โดยคำทับศัพท์ภาษาจีนที่ปรากฏนั้นเป็นการทับศัพท์จากคำภาษาจีนที่มีสำเนียงคล้ายคลึงกับภาษาจีนกลาง มิใช่ภาษาหมิ่นใต้¹¹ และเป็นสาขาหนึ่งของภาษาจีนที่พบได้ในการทับศัพท์คำศัพท์ในวรรณกรรมแปลจีนของสยาม ซึ่งเป็นภาษาของกลุ่มชาวจีนส่วนใหญ่ที่อพยพถิ่นฐานเข้ามาในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้รวมถึงประเทศไทยด้วย กลุ่มคนจีนอพยพที่พูดภาษาหมิ่นใต้สำเนียงฮกเกี้ยนและแต้จิ๋วนี้ส่งอิทธิพลโดยตรงต่อการแปลวรรณกรรมไทยเป็นอย่างมาก (สมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพ, 2545 : 35)

¹¹ ภาษาหมิ่นใต้ หรือ ภาษาหมิ่นหนาน เป็นภาษาย่อยของภาษาจีน พูดกันในบริเวณตอนใต้ของมณฑลฝูเจี้ยนและบริเวณใกล้เคียง

ภาษาหมิ่นใต้และภาษาจีนกลางมีความแตกต่างกันของระบบเสียง (Phonology) ทำให้การออกเสียงคำ ๆ เดียวกันในภาษาทั้งสองนั้นมีความแตกต่างกัน การศึกษาเปรียบเทียบชื่อเฉพาะจากเรื่องไซอิ๋วและเรื่องวอกไครหิน ทำให้ทราบว่าสำเนียงภาษาจากการแปลทับศัพท์ที่ปรากฏนั้นแตกต่างกัน หมายความว่าผู้รู้ภาษาจีนที่เป็นผู้แปลหรือผู้ที่มีส่วนช่วยในการแปลวรรณกรรมเรื่องไซอิ๋วจี เป็นเรื่องไซอิ๋ว และ วอกไครหิน นั้นเป็นผู้พูดภาษาจีนที่มาจากถิ่นฐานที่ต่างกัน โดยผู้แปล¹² เรื่องไซอิ๋ว เป็นกลุ่มคนที่พูดภาษาหมิ่นใต้สำเนียงใดสำเนียงหนึ่ง และผู้แปลเรื่องวอกไครหินนั้นเป็นกลุ่มคนที่พูดภาษาจีนสำเนียงหนึ่งในกลุ่มภาษาจีนกลาง¹³

เพื่อให้ทราบถึงความแตกต่างระหว่างเสียงในภาษาจีนกลางและภาษาหมิ่นใต้ ผู้ศึกษาจึงเปรียบเทียบชื่อเฉพาะในเรื่องไซอิ๋วจีโดยใช้วิธีการออกเสียงในภาษาจีนกลาง และภาษาหมิ่นใต้ กับคำทับศัพท์ชื่อเฉพาะจากเรื่องไซอิ๋ว และ เรื่องวอกไครหิน เพื่อเป็นข้อพิสูจน์ว่าผู้แปลของทั้งสองเรื่องนั้นเป็นผู้ที่พูดภาษาจีนคนละกลุ่มกัน โดยยกตัวอย่างจากชื่อตัวละครที่ปรากฏร่วมกันจากทั้งสองเรื่อง โดยมีรายละเอียดดังตารางต่อไปนี้

¹³ แม้สำเนียงที่ปรากฏจากการทับศัพท์ในเรื่องวอกไครหินนั้นจะมีความคล้ายกับภาษาจีนกลาง แต่ยังคงมีความแตกต่างซึ่งไม่สามารถระบุได้ว่ามาจากสำเนียงภาษาจีนกลางถิ่นใด หรือเกิดจากการถ่ายทอดเสียงโดยใช้ตัวอักษรธรรมนั้นไม่สามารถถ่ายทอดเสียงภาษาจีนได้ตรง หรืออาจถ่ายทอดตามเสียงตามความเข้าใจของผู้ใช้ภาษาที่ไม่ได้พูดภาษาจีนเป็นภาษาแม่

ตารางที่ 10 ตารางเปรียบเทียบเสียงคำทับศัพท์ชื่อเฉพาะ

ชื่อเฉพาะจาก เรื่อง ซีไหวยจี้	ภาษาหมิ่นใต้ ¹⁴	คำทับศัพท์ชื่อ เฉพาะจาก เรื่องไซอิ๋ว	ภาษาจีนกลาง	คำทับศัพท์ชื่อ เฉพาะจากเรื่อง วอกไครหิน ¹⁵
赤腳大仙	/chhiak kiok tã sian/	ชิตเคียดใต้ เขียน / tɕ ^h it4 k ^h iət3 taj3 sian1/	/chi jiǎo dà xiān/	สีจอตาง /si1 cɔ:1 ta:1 sɛ:ŋ2/
李天王	/lí thi òng/	ลิทื่อ่ง /li74 t ^h i:1 ʔɔŋ5/	/lǐ tiān wáng/	ลิแรนวาง /li78 tɛ:n2 wa:ŋ2/
二郎	/jī nǎng/	ยี่หนิง /ji:3 nuan5/	/èr láng/	เออลาง /ʔɛ:2 la:ŋ2/

จากตารางข้างต้นเป็นตัวอย่างแสดงให้เห็นว่าภาษาจีนที่ใช้ในเรื่องไซอิ๋ว นั้นคล้ายกับภาษาหมิ่นใต้สำเนียงฮกเกี้ยนซึ่งผู้ศึกษาใช้เป็นตัวแทนของเสียงภาษาหมิ่นใต้ ส่วนชื่อเฉพาะในวรรณกรรมเรื่องวอกไครหินนั้นใกล้เคียงกับเสียงภาษาจีนกลาง มิใช่สำเนียงกลุ่มภาษาหมิ่นใต้อย่างเรื่องไซอิ๋ว นี้คือหลักฐานที่ชี้ชัดว่าเรื่องวอกไครหิน และเรื่องไซอิ๋ว นั้น ต่างเป็นวรรณกรรมแปลจากเรื่องซีไหวยจี้ในลักษณะต่างคนต่างแปล ไม่ได้ส่งอิทธิพลถึงกันในการแปล แม้ว่าสยามจะมีการแปลวรรณกรรมจีนอย่างแพร่หลายและต่อเนื่องมาตั้งแต่ต้นกรุงรัตนโกสินทร์ และความสัมพันธ์ระหว่างสยามและล้านนาก็กระชับแน่นแฟ้นมากขึ้นด้วยบริบททางการเมือง แต่ไม่ได้หมายความว่าในทางด้านวรรณกรรมจะมีการส่งอิทธิพลถึงกันโดยเฉพาะทางด้านวรรณกรรมแปลจีนอย่างเรื่องไซอิ๋วไปสู่ล้านนา

¹⁴ ใช้สำเนียงฮกเกี้ยนในการแสดงตัวอย่าง ข้อมูลการถอดเสียงจาก wiktionary.org

¹⁵ ถอดเสียงจากเกณฑ์ระบบเสียงภาษาไทยถิ่นเหนือ ในตำราเรียนอักษรไทยโบราณ

จากผลการศึกษาเรื่องปริสาระและการวิเคราะห์ 4 ปัจจัยสำคัญในบทที่ 3 สะท้อนว่าเอกสารตัวเขียนเรื่องวอกไครหินฉบับวัดบ้านแหลม ซึ่งเป็นฉบับหลักในการวิจัยโดยเป็นฉบับที่มีอายุการผลิตที่เก่าแก่ที่สุดจากเอกสารทั้งหมดในฐานข้อมูล นั้นเป็นเอกสารที่เป็นฉบับคัดลอก โดยข้อมูลจากปริสาระในหัวข้อ **3.1 ปริสาระให้ข้อมูลเกี่ยวกับตัวบท** ปรากฏข้อความ ‘วอกไครหินผูกต้นธัมมนี้เป็นความกายเหนือบ่พอเข้าใจพิจารณาไว้เถอะเจ้า’ และปริสาระในหัวข้อ **3.2.1 ปริสาระให้ข้อมูลเกี่ยวกับเอกสารด้านการผลิต** ที่ปรากฏข้อความว่า ‘เฉพาะแต่เดิมนั้นยามันก็เป็นตัวลิกเงี้ยวเป็นคำเงี้ยว’ เป็นส่วนสนับสนุนสมมติฐานดังกล่าว ‘ความกายเหนือ’ นี้เป็นคำสำคัญที่สามารถตีความได้ว่าวอกไครหินฉบับวัดบ้านแหลมได้คัดลอกมาจากเอกสารที่มาจากภูมิภาคตอนบนของล้านนาอย่างแน่ชัด แสดงว่ามีเอกสารตัวเขียนเรื่องวอกไครหินฉบับที่เป็นต้นแบบของฉบับวัดบ้านแหลม และมีอายุมากกว่าเอกสารฉบับวัดบ้านแหลม ซึ่งมีความเป็นไปได้ว่าเป็นเอกสารที่มาจากภายนอกเนื่องจากข้อมูลตามปริสาระที่ปรากฏทั้งสอง แต่จากฐานข้อมูลไม่ปรากฏเอกสารฉบับต้นแบบดังกล่าวเป็นไปได้ว่าอาจสูญหายหรือชำรุดเสียหายไปเสียก่อนจะมีการทำสำเนาเอกสารตัวเขียน โดยที่มาของเอกสารตัวเขียนนั้นแน่นอนว่ามาจากภูมิภาคทางตอนเหนือของล้านนา แต่จะหมายถึงที่ไม่สามารถระบุชัดโดยสันนิษฐานว่าอาจเป็นเอกสารของชาติพันธุ์ไทลื้อ โดยรับอิทธิพลมาจากภูมิภาคตอนบนอีกทอดหนึ่งเช่นกันคือ เขตปกครองตนเองชนชาติไท สิบสองปันนา มณฑลยูนนาน สาธารณรัฐประชาชนจีน โดยกลุ่มชาติพันธุ์ไทลื้อที่มีความใกล้ชิดกับประเทศจีนอาจเป็นผู้รับเอาวรรณกรรมซีไหยวจี่มาแปลเป็นฉบับของตนและแพร่กระจายมายังภูมิภาคตอนล่างอย่างแขวงหลวงน้ำทา ไชยะบูลี สปป. ลาว และล้านนา ประเทศไทย

2. แหล่งเอกสารตัวเขียนเรื่องวอกไครหิน

การแพร่กระจายของเอกสาร อ้างอิงจากเอกสารที่พบในฐานข้อมูลทั้งสองข้างต้น มีข้อมูลระบุที่มาของเอกสารตัวเขียนแต่ละฉบับไว้อย่างชัดเจน เมื่อนำมาระบุตำแหน่งลงบนแผนที่ ทำให้สามารถแสดงลักษณะการกระจายของเอกสารตัวเขียนได้ โดยข้อมูลแสดงให้เห็นว่าเอกสารตัวเขียนทั้งหมดนั้นอยู่ในบริเวณที่ใกล้เคียงกันคือบริเวณภาคเหนือของประเทศไทยจังหวัด ลำพูน เชียงใหม่ เชียงราย และฝัังสปป. ลาวบริเวณแขวงหลวงน้ำทา และไชยะบูลี

ภาพที่ 45 ตำแหน่งของเอกสารที่พบตามฐานข้อมูล

เอกสารที่พบในประเทศไทยมีจำนวน 4 ฉบับ พบในจังหวัดเชียงราย 2 ฉบับ ที่วัดบ้านแหลว และ วัดดงมะตะ พบในจังหวัดเชียงใหม่ 1 ฉบับ ที่วัดป่าสักน้อย และพบในจังหวัดลำพูน 1 ฉบับ¹⁶ ที่วัดห้วยกาน อายุของเอกสารตามลำดับคือ วอกโครหิน วัดบ้านแหลว จ.ศ. 1284 (พ.ศ. 2465) วอกโครหิน วัดดงมะตะ จ.ศ. 1311(พ.ศ. 2492) วอกโครหิน วัดห้วยกาน จ.ศ. 1316 (พ.ศ. 2497) และ วอกโครหิน วัดป่าสักน้อย จ.ศ. 1325 (พ.ศ. 2506)

เอกสารที่พบในสปป. ลาวมีจำนวน 8 ฉบับ กระจายอยู่ 2 แขวงคือ แขวงไชยะบูลี และ แขวงหลวงน้ำทา โดยเอกสารที่แขวงไชยะบูลีทั้งหมดพบที่เมืองเชียงร่อน 3 ฉบับคือ วัดทิบปะระดาราม วัดพิมโยดาราม และวัดกุกะดะดาราม อายุของเอกสารตามลำดับคือ วอกไข่หิน วัดทิบปะระดาราม จ.ศ. 1292 (พ.ศ. 2472) วอกไข่หิน วัดพิมโยดาราม จ.ศ. 1297 (พ.ศ. 2478) และ พยาวอกไข่หิน วัดกุกะดะดาราม จ.ศ. 1355 (พ.ศ. 2536) เอกสารทั้งหมดเป็นใบลาน เอกสารที่พบในแขวงหลวงน้ำทา เมืองนาแล เป็นใบลาน 1 ฉบับ คือ วอกไข่หิน วัดสิริตอนใจ จ.ศ. 1304 (พ.ศ. 2486) และที่เมืองสิ่งจำนวน 4 ฉบับ ที่ บ้านยางเพียง บ้านน้ำแก้วน้อย บ้านนาคำ และวัดบ้านนาใหม่ เป็นพับสา อายุของเอกสารตามลำดับคือ วอกไข่หิน บ้านยางเพียง จ.ศ. 1346 (พ.ศ. 2527) วอกไข่หิน บ้านน้ำแก้วน้อย จ.ศ. 1351 (พ.ศ. 2532) ท่มวอกไข่หิน บ้านนาคำ จ.ศ. 1360 (พ.ศ. 2541) วอกไข่หิน วัดบ้านนาใหม่ ไม่ปรากฏปี

¹⁶ ข้อมูลจากเอกสารชุด HHHWC-2124 ซึ่งเป็นสมุดคัดลอกที่ระบุที่มาของต้นฉบับว่าเป็นต้นฉบับจากวัดห้วยกาน อำเภอบ้านโฮ้ง จังหวัดลำพูน

วรรณกรรมเรื่องวอกไครหินที่พบในประเทศไทย และวรรณกรรมเรื่องวอกไข่หินที่พบที่ สปป. ลาว มีเนื้อหาเดียวกัน แบ่งเป็นตอนทั้งสิ้น 7 ตอน 7 ผูกเช่นเดียวกัน และสำนวนเนื้อหาของเรื่องนั้น พิจารณาได้ว่าเป็นสำนวนเดียวกัน เพียงแต่อาจมีข้อความ หรือคำที่ต่างกันบ้างเล็กน้อยซึ่งเป็นไปได้ว่าเกิดจากการคัดลอกเอกสารตัวเขียนสืบ ๆ กันมาทำให้มีการคลาดเคลื่อนในส่วนของเนื้อความไป

โดยเอกสารทั้งสองฉบับที่ยกมาเปรียบเทียบกับกันนั้นคือเอกสารตัวเขียนวอกไครหิน วัดบ้านแหลม อำเภอมะนัง จังหวัดเชียงราย ปีที่จาร จ.ศ. 1284 (พ.ศ. 2465) ซึ่งเป็นเอกสารตัวเขียนฉบับที่เก่าแก่ที่สุดที่พบในประเทศไทยตามฐานข้อมูล และเอกสารตัวเขียนวอกไข่หิน วัดทิบปะระดราม เมืองเชียงร่อน แขวงไชยบุรี ปีที่จาร จ.ศ. 1292 (พ.ศ. 2472) ซึ่งเป็นเอกสารตัวเขียนฉบับที่เก่าแก่ที่สุดที่พบใน สปป.ลาวตามฐานข้อมูล โดยใช้เนื้อหาในตอนต้นเรื่องในผูกที่ 1 คือตอนกำเนิดจักรวาลจนถึง การกำเนิดของวอก ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 11 ตารางเปรียบเทียบเนื้อหาวรรณกรรมเรื่องวอกไครหินและวอกไข่หิน ตอนกำเนิดตัวละคร

วรรณกรรมเรื่องวอกไครหิน	วรรณกรรมเรื่องวอกไข่หิน
<p>นโมตัสสัสถุ ที่นี้จักกล่าวด้วยปฐมกัปก่อนแล ผู้มี ปัญญาพึงรู้งี้เถอะ ยามตั้งกัปปฐมหัวที่นั้นก็ มาตั้งเขาสิเนโรบรรพตาดังตำกวางหื้อเป็นทำนชาย หายไว้แก่ทวีปทั้ง ๔ แล้วก็มาตั้งเขาสดบริภณท์ ทั้ง ๗ แวดล้อมชุกล้ำชุกพวยแล้วมาแต่งยังทวีป ทั้ง ๔ อยู่ตำกวางอันมีทวีปน้อย ๕ ร้อยหากเป็น บริวารหั้นแลในทวีปน้อยสองพันหากเป็นบริวาร หั้นภายนอกชื่อว่าบุพพิเททแลทวีปภายใต้ชื่อ ว่าชุมพูทวีปภายวันตกชื่อว่าอมรโคยานทวีป ภายเหนือชื่อว่าอูตรโฆทวีปดังบุพพิเทททวีปมี ทวีปน้อยอัน ๑ ชื่อว่าอรทวีปในอรทวีปนั้นมีตอย ลูก ๑ ชื่อว่าบุพพาลาว่าอันปลายตอยอันนั้นมีหิน ลูก ๑ สูงสี่ศอกปลายคืบ ๑ กว้างมีสี่วาสี่ศอก ปลายคืบ ๑ หน้าหมากหินลูกนั้นมีแต่ปฐมกัปมา เทียรยอมได้ยั้งรสฟ้าพิชแห่งดินแลได้เตชะแห่ง พระอาทิตย์อันชุ่มเย็นแลพระจันทร์อันตั้งอยู่ เสี่ยงกาลนั้นนานหาประมาณบ่ได้</p>	<p>นโมตัสสัสถุ ที่นี้จักกล่าวยังปฐมกัปก่อนแล ผู้มี ปัญญาพึงรู้งี้เถอะ ยามเมื่อตั้งปฐมกัปหัวที่นั้นก็ มาตั้งเขาสิเนโรราชบรรพตาวัดำกวางหื้อเป็น จำหายแก่ทวีปทั้งสี่แล้วก็มาตั้งเขาทรภทั้ง ๗ รอดชุกล้ำชุกพวยแล้วมาแต่งยังทวีปใหญ่ทั้งสี่ทวีป น้อย ๒ พันเป็นบริวารหั้นแลภายนอกชื่อว่า บุปพิเทททวีปหนใต้ชื่อว่าชุมพูทวีปชื่อว่าภาย หนวันตกชื่อว่าอูตรโคยานทวีปภายเหนือ ชื่อว่าอูตรโฆทวีปแลดังบุพพิเทททวีปนั้นมีทวีป น้อยชื่อว่าอรทวีปนั้นมีตอยลูก ๑ ชื่อว่าบุพ บรรพตาวาอันปลายตอยอันนั้นมีหินลูก ๑ สูง ๔ วา ๔ ศอกปลายคืบ ๑ ลวงกว้างมีสี่วาปลายสี่ ศอกปลายคืบ ๑ หน้าหมากหินลูกนั้นมี ๘ รู ๔ บัวแต่ปฐมกัปเทียรยอมได้รสแห่งฟ้าได้พิชแห่ง พระอาทิตย์ได้ชุ่มเย็นแห่งพระจันทร์ตั้งอยู่เสี่ยง กาลอันนานหาประมาณบ่ได้</p>

ตารางที่ 11 ตารางเปรียบเทียบเนื้อหาวรรณกรรมเรื่องวอกไครหินและวอกไซหิน ตอนกำเนิดตัวละคร (ต่อ)

วรรณกรรมเรื่องวอกไครหิน	วรรณกรรมเรื่องวอกไซหิน
<p>ยังหินลูกนั้นเท้าบังเกิดเป็นอศัปกษานนักลวด แตกเป็นไซหินลูกนั้นได้ชู้ต้องแตกลวดกับเกิด เป็นวอกตน ๑ มีหน้าตาหัวทางตีนมือสับตั้ง บรมวลเที่ยวไปมา มีรัศมีตาส่องแจ่มลวดถึงเวไซ ยนต์ปราสาทแห่งอินทราธิราชหั้นแลพระยา อินทราจึงดูด้วยทิพพจักขุญาณแห่งตนแล้วก็มา หั้นรัศมีตาแห่งวอกหินตัวนั้นก็รู้ว่าไซหินลูกนั้น ได้ถูกต้องรสแห่งแตกแลลวดเกิดเป็นวอกใน ทิศทั้ง ๔ เหตุนั้นจึงมีรัศมีตาส่องแจ่มรอดเวไซ ยนต์ปราสาทแห่งตนเพื่ออันแลอินทร์ก็รู้แล้วก็ อยู่ตามสวัสดิหั้นแล (บล. ล้านนา, 1284: 1/1-2)</p>	<p>หินลูกนั้นก็เกิดยังคณานนักลวดแตกเป็น ไซหินลูก ๑ กลิ้งเกลือกอยู่เหนือหินลูกนั้นได้ ถูกต้องแตกแลลวดกลายเป็นวอกตัว ๑ มีหน้าตาหัวทางตีนมือบรมวลแล้วก็มาเรียน อย่างเที่ยวไปมาแล้วมีรัศมีตาส่องแจ่มรอดเวียง ไซยนต์ปราสาทแห่งอินทราธิราชหั้นแลพระยา อินทราจึงเสด็จทิพพจักขุญาณแห่งตนตนลงมาก็ มาหั้นรัศมีตาแห่งวอกหินตัวนั้นก็รู้ว่าไซหินลูก นั้นถูกต้องยังรัศมีแตกแลลวดกลายเป็น วอกมาไว้ทิศทั้งสี่เหตุนั้นจึงได้รัศมีตาส่องแจ่ม รอดเวียงไซยนต์ปราสาทแห่งตนโคเพื่ออันแล ครั้นอินทร์รู้แล้วก็อยู่สวัสดิหั้นแล (ทร. ลือ, 1297: 1/1-2)</p>

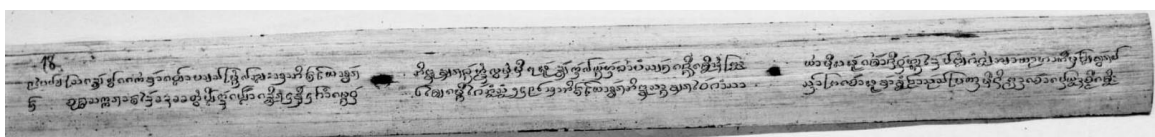
เมื่อสำนวนเนื้อหาของเรื่องวอกไครหินและวอกไซหินเป็นสำนวนเดียวกันนั้นแสดงว่าเอกสาร
ตัวเขียนทั้งสองมีที่มาจากเรื่องเดียวกัน ทั้งนี้เอกสารที่พบในประเทศไทยมีปริสารระบุว่า เป็น ‘ความ
ภายใน’ แม้อายุเอกสารตัวเขียนจะเก่ากว่าแต่นั้นไม่ได้หมายความว่าเอกสารที่พบในประเทศไทยจะ
เป็นต้นตำหรับของเรื่องวอกไครหินได้ นอกจากนี้ยังมีหลักฐานสนับสนุนอีกประการหนึ่งคือข้อความใน
ส่วนท้ายผูกที่ 7 ของเอกสารตัวเขียนเรื่องวอกไครหินและวอกไซหิน นั้นมีความแตกต่างกัน ดังตาราง
ต่อไปนี้

ตารางที่ 12 ตารางเปรียบเทียบเนื้อหาวรรณกรรมเรื่องวอกไครหินและวอกไซหิน ตอนจบ

วอกไครหิน	วอกไซหิน
<p>เสียงกรรมวิบากแห่งมันแล้วก็จักมีผู้มาโปรดเอา ออกด้วยกรรมวิบากแห่งพระยาวอกเถื่อนเมื่อ ยามใดจึงพ้นจากจักมีผู้ตั้งฤมาโปรดท่าฟิ่งรวด จักมาภายหน้าหากจักไซไปบ่ออย่าชแลกรियाเทศนา วอกไครหินผู้ถ้วน ๗ ก็สะเด็ดบัวมวรเท่านี้ก่อน แล</p> <p>(บล. ล้านนา, 1284: 7/14)</p>	<p>เมื่อใดเสียงกรรมวิบากแห่งมันนั้นก็หากจักมีผู้ มาโปรดเอามันออกบ่ออย่าชแลกรรมวิบากแห่ง วอกเถื่อนเมื่อใดยามใดจึงพ้นปมีผู้ใดจักมา โปรดมันได้เสียงภททกับบ่ออย่าชแลนิตติกรिया เทศนาสังวัณณาเทศนาปฐมวอกไซหินผู้ ปลายก็สะเด็ดบัวมวรกาลควรเท่านี้ก่อนแล</p> <p>(พร. ลือ, 1292: 7/18)</p>
<p>เสียงกรรมวิบากแห่งมันแล้วก็หากจักมาโปรดเอา มันออกด้วยกรรมวิบากแห่งพระยาวอกเถื่อนเมื่อ ยามใดจึงจักพ้นจากจักมีผู้ตั้งฤมาโปรดท่าฟิ่ง ผู้จักมาภายหน้าหากจักไซไปบ่ออย่าชแลกรिया อันเทศนาวอกไครหินผู้ถ้วน ๗ ก็สำเร็จสะเด็ด บัวมวรกาลควรแล้วเท่านี้ก่อนแล</p> <p>(ดต. ล้านนา, 1311: 7/17)</p>	<p>เมื่อใดเสียงกรรมวิบากแห่งมันนั้นก็หากจักมีผู้ มาโปรดเอามันออกบ่ออย่าชแลกรรมวิบากแห่ง วอกถึงเมื่อใดยามใดจึงพ้นปมีผู้ใดจักมาโปรด มันได้เสียงภททกับบ่ออย่าชแลนิตติกรिया เทศนาสังวัณณาเทศนาปฐมวอกไซหินผู้ ปลายก็สะเด็ดบัวมวรกาลควรเท่านี้ก่อนแล</p> <p>(พร. ลือ, 1297: 7/24)</p>
<p>เมื่อใดเสียงกรรมวิบากแห่งมันนั้นก็หากจักมาโปรด เอามันออกด้วยกรรมวิบากแห่งพระยาวอกเมื่อ ยามใดจึงจักพ้นจักมีผู้ตั้งฤมาโปรดนั้นชาว อันพระยาวอกตัวนั้นถ้ามันเสียงกรรมวิบากของ มันแล้วก็จะจักพ้นชแล้วอันก็มีวันนั้นแลกรियाสัง วัณณาจาด้วยวอกไครหินผู้ถ้วน ๗ ก็สำเร็จ สะเด็ดแล้วบัวมวรเท่านี้ก่อน</p> <p>(ปน. ล้านนา, 1325: 7/18)</p>	<p>เมื่อใดเสียงกรรมวิบากแห่งมันนั้นก็หากจักมีผู้ มาโปรดเอามันออกมาบ่ออย่าชแลกรรมวิบาก แห่งมันเสียงภททกับบ่ออย่าชแลนิตติกรिया เทศนาสังวัณณาเทศนาปฐมวอกไซหินผู้ ปลายก็สะเด็ดบัวมวรกาลควรเท่านี้ก่อนแล</p> <p>(กร. ลือ, 1355: 7/15)</p>
<p>เมื่อใดแลเสียงกรรมแห่งมันแล้วก็หากจักมีผู้มา โปรดเอาออกด้วยกรรมวิบากแห่งพระยาวอก เถื่อนเมื่อยามใดจึงจักพ้นจากจักมีผู้ตั้งฤมาโปรด ท่าฟิ่งรวดจักมาภายหน้าหากจักไซไปบ่ออย่าชแล กรियाอันเทศนาวอกไครหินผู้ถ้วน ๗ ก็สำเร็จ สะเด็ดแล้วเท่านี้ก่อนแล</p> <p>(หก. ล้านนา, 1334: 1/107)</p>	<p>-</p>

จากตารางที่ 12 เป็นส่วนลงท้ายของเอกสารตัวเขียนเรื่องวอกโครหินที่พบในประเทศไทยทั้ง 4 ฉบับ เปรียบเทียบกับส่วนลงท้ายของเอกสารตัวเขียนเรื่องวอกไขหินที่พบที่สปป.ลาวที่อยู่ในรูปแบบของใบลาน 3 ฉบับจากทั้งหมด 4 ฉบับที่เป็นใบลาน แต่เนื่องด้วยในเอกสารตัวเขียนฉบับวัดสิริธอนใจ สปป.ลาว นั้นไม่สมบูรณ์ โดยไม่พบผูกที่ 7 จึงไม่มีข้อมูลสำหรับเปรียบเทียบ โดยข้อมูลสำคัญจากการเปรียบเทียบประการแรกคือเอกสารตัวเขียนเรื่องวอกโครหินลงท้ายว่า ‘วอกโครหินผูกถั่ว ๗’ สิ้นทั้ง 4 ฉบับในขณะที่เอกสารวอกไขหินลงท้ายว่า “วอกไขหินผูกปลาย” ทั้ง 3 ฉบับเช่นกัน สะท้อนให้เห็นถึงมุมมองที่มีต่อเอกสารเรื่องเดียวกันนี้ของทั้งสองกลุ่มชนที่ต่างกัน โดยเอกสารของทางไทลื้อในสปป.ลาวนั้นสะท้อนว่า เอกสารในผูกที่ 7 นี้เป็นเอกสารผูกสุดท้ายหรือ “ผูกปลาย” ตามที่เขียนลงไปนั้น ในขณะที่เอกสารของทางล้านนาไม่ได้สะท้อนถึงว่าเอกสารผูกที่ 7 นี้เป็นผูกสุดท้าย

นอกจากนั้นข้อมูลสนับสนุนอีกประการหนึ่งคือ ข้อความในส่วนของตอนจบเรื่องในเอกสารล้านนาว่า “โปรดทำฟังรวดจักมาภายหน้าหากไขไป” (บล. ล้านนา, 1284: 7/14) และ “โปรดทำฟังผูกจักมาภายหน้าหากจักไขไป” (ดต. ล้านนา, 1311: 7/17) เป็นการกล่าวในทำนองที่ว่าเรื่องวอกโครหินนี้ยังมีจบเรื่อง ยกเว้นในเอกสารตัวเขียนวอกโครหิน วัดป่าสักน้อยที่ไม่ปรากฏข้อความในลักษณะดังกล่าวฉบับเดียว แต่ในทางตกกันข้ามเอกสารที่พบในสปป.ลาวที่ปรากฏข้อความว่า “...เทศนาปฐมวอกไขหินผูกปลายก็สะเด็ดบรมวาลกาลควรเท่านี้ก่อนแล” ในลักษณะเดียวกันนี้สิ้นทั้ง 3 ฉบับ ไม่ปรากฏข้อความในลักษณะที่ว่ามีเนื้อเรื่องให้ติดตามต่อในการเทศนาครั้งหน้า ซึ่งจากข้อเท็จจริงในส่วนของเนื้อเรื่องของเรื่องวอกโครหิน (วอกไขหิน) นั้นจบสมบูรณ์ที่ผูก 7 มุมมองที่มีต่อเอกสารที่ต่างกันของทั้งสองกลุ่มชนนั้นสะท้อนว่าเอกสารของไทลื้อนั้นแสดงให้เห็นว่าในบริบทสังคมของชาวไทลื้อรู้จักเรื่องนี้เป็นอย่างดีจึงทราบวาทะเนื้อหาของเรื่องนี้บริบูรณ์ที่ผูก 7 โดยเรียกผูกนี้ว่าเป็นผูกปลาย ในขณะที่บริบทสังคมล้านนาอาจจะรับเรื่องนี้มาโดยไม่ทราบว่ามีเนื้อหาต่อเนื่องหรือจบบริบูรณ์แล้วที่ผูก 7 จึงเขียนไปในทำนองที่ว่าให้ตามเนื้อเรื่องต่อในผูกหน้าแต่จากฐานข้อมูลนั้นไม่พบว่ามีเอกสารต่อเนื่องจากผูกที่ 7 และตามข้อเท็จจริงก็คือเรื่องวอกโครหินนี้จบสมบูรณ์ที่ผูกที่ 7

ภาพที่ 46 ใบลานวอกโครหิน วัดดงมะตะ ผูกที่ 7 อังกา ช หน้า 18

เอกสารตัวเขียนวอกโครหิน ฉบับวัดดงมะตะ พบปริสาระให้ข้อมูลเกี่ยวกับเอกสารในส่วนลงท้ายถอดความได้ว่า ‘อาภิชโย อ้วน ภิกขุเขียนทั้งหมดรวมมี 7 ผูกด้วยกันแลยังหันทำบ่เสี่ยงเนื่องเพื่อเพราะยามี่ 7 ผูกเท่านั้นวันหลังได้ปะพบก็ค่อยพยายามหาที่อมนครบถ้วนแล’ ปริสาระนี้เป็นข้อสนับสนุนอีกข้อหนึ่งที่ว่าในบริบทสังคมล้านนาเข้าใจว่าวรรณกรรมเรื่องวอกโครหินนี้มีเนื้อเรื่องต่อซึ่งเป็นไปในทางตรงกันข้ามกับบริบทสังคมไทลื้อ และตามข้อเท็จจริง

สรุปเรื่องที่มาของเรื่องวอกโครหิน จากข้อมูลที่พบทั้งหมดตามที่ได้แสดงไว้ข้างต้นสะท้อนให้เห็นถึงว่าวรรณกรรมเรื่องวอกโครหินนี้เป็นวรรณกรรมของทางไทลื้อที่รับมาจากวรรณกรรมจีนเรื่องซีไหยวี้ โดยมาแปลเป็นฉบับของตนเอง และเกิดการแพร่กระจายของเอกสารตัวเขียนไปยังภูมิภาคอื่นซึ่งคือล้านนาด้วย ทำให้เรื่องนี้มีการกระจายตัวอยู่ในส่วนของภาคเหนือของประเทศไทยจำนวนหนึ่ง และจากการเปรียบเทียบเนื้อหาทำให้ทราบว่าสำนวนของเรื่องที่ปรากฏในทั้งสองภูมิภาคคือภาคเหนือของไทย และ แขวงหลวงน้ำทา แขวงไซยะบูลี สปป.ลาว นั้นเป็นสำนวนเดียวกับ แต่มีความต่างกันตามรายละเอียดปลีกย่อยเช่นคำอาจมีการคัดลอกหรือแต่งเติมไปตามแต่ละฉบับ หรือในส่วนลงท้ายซึ่งเป็นทัศนะของผู้จารที่บันทึกไว้นั้นก็ต่างกันไปตามความรู้ความเข้าใจของผู้จารในบริบทสังคมนั้น ๆ ซึ่งสะท้อนให้เห็นเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ในการนำมาวิเคราะห์ได้

ที่มาของชื่อเรื่อง

จากการค้นคว้าข้อมูลเอกสารตัวเขียนในฐานะข้อมูลแสดงให้เห็นว่าเอกสารตัวเขียนที่พบในประเทศไทยเอกสารตัวเขียนของล้านนาปรากฏในชื่อว่า ‘วอกโครหิน’ ส่วนเอกสารที่พบอยู่ในสปป.ลาวซึ่งเป็นเอกสารตัวเขียนของชาวไทลื้อปรากฏในชื่อ ‘วอกไซหิน’ โดยปรากฏเป็นเช่นนี้สมอกันจนอาจสรุปได้ว่าเอกสารที่ใช้ชื่อวอกโครหินคือเอกสารของล้านนา และเอกสารที่ใช้ชื่อวอกไซหินนั้นเป็นเอกสารของไทลื้อ¹⁷ ปัญหาสำคัญคือเหตุใดเอกสารตัวเขียนจาก 2 กลุ่มวัฒนธรรมที่มีเนื้อหาคล้ายคลึงกันจนกล่าวได้ว่าเป็นวรรณกรรมสำนวนเดียวกันนั้นถึงมีการเรียกชื่อต่างกัน ซึ่งจากการศึกษาพบว่าที่มาของชื่อเรื่องนั้นมาจากเนื้อหาของเรื่องส่วนหนึ่งคือในส่วนของตัวละครหลักของเรื่องคือ ‘วอก’ ตัวหนึ่งซึ่งกำเนิดมาจาก ‘ไซหิน’ โดยมีข้อความปรากฏในส่วนหนึ่งของเนื้อเรื่องว่า

¹⁷ หมายถึงชาวไทลื้อที่อาศัยอยู่ในสปป.ลาว ณ ช่วงเวลาของเอกสารตัวเขียนนั้น ทั้งนี้ได้รวมถึงชาวไทลื้อในเขตปกครองตนเองพิเศษสิบสองพันนา สาธารณรัฐประชาชนจีน เนื่องจากขอบเขตงานวิจัยครั้งนี้ได้ครอบคลุมไปถึงเอกสารในกลุ่มวัฒนธรรมดังกล่าว

“...อรทวิปนั้นมิตอยลูก ๑ ชื่อว่าบุพพาลาว่าอันปลายดอยอันนั้นมีหินลูก ๑ สูงสี่ศอกปลายคืบ ๑ กว้างมีสี่วาสี่ศอกปลายคืบ ๑ หน้าหมากหินลูกนั้นมีแต่ปฐมกับ มาเทียรยอมไต้ยงรสฟ้าพิชแห่งดินแลได้เตชะแห่งพระอาทิตย์อันชุ่มเย็นแล พระจันทร์อันตั้งอยู่เสี้ยงกาลนั้นนานหาประมาณไต้ยงหินลูกนั้นเท่าบังเกิดเป็นอ คัพภ์นานนักลวดแตกเป็นไขหินลูกนั้นไต้ชู้ต้องแตกลวดกับเกิดเป็นวอกตน ๑ มี หน้าตาหัวหางตีนมือสบตั้งบรมวล...”

(บล. ล้านนา, 1284: 1/1)

โดยเนื้อเรื่องในส่วนของกรำเนิดวอกในเอกสารของล้านนาและเอกสารของไทยลื้อมี เนื้อความตรงกันแต่อาจแตกต่างกันในเรื่องของข้อความที่เกิดจากการคัดลอกดังนี้

“...อรทวิปนั้นมิตอยลูก ๑ ชื่อว่าบุพพรรพตาว่าอันปลายดอยอันนั้นมีหินลูก ๑ สูง ๔ วา ๔ ศอกปลายคืบ ๑ ลวงกว้างมีสี่วาปลายสี่ศอกปลายคืบ ๑ หน้าหมากหิน ลูกนั้นมี ๘ รู ๔ บัวแต่ปฐมกับเทียรยอมไต้รสแห่งฟ้าได้พิชแห่งพระอาทิตย์ได้ชุ่มเย็น แห่งพระจันทร์ตั้งอยู่เสี้ยงกาลอันนานหาประมาณไต้ยงหินลูกนั้นก็เกิดยงคณานนักก็ ลวดแตกเป็นไขหินลูก ๑ กลิ้งเกลือกอยู่เหนือหินลูกนั้นไต้ชู้ต้องแตกแลลวด กลายเกิดเป็นวอกตัว ๑ มีหน้าตาหัวหางตีนมือบรมวล...”

(ทร. ลื้อ, 1292: 1/1)

ปัญหาสำคัญคือคำศัพท์สำคัญในเนื้อเรื่องตอนที่เป็นที่มาของชื่อเรื่องในเอกสารฉบับวัดบ้าน แหลวงที่ใช้เป็นฉบับหลักในการศึกษานั้นเขียนอย่างแน่ชัดว่า “ไขหิน” ตามที่ปรากฏข้างต้น แต่ในส่วน ของชื่อเรื่องของเอกสารตัวเขียนนั้นเขียนเป็น “ไครหิน” ซึ่งสองคำนี้มีความหมายแตกต่างกันอย่าง ชัดเจน เช่นนั้นจึงจำเป็นต้องใช้ข้อมูลจากเนื้อความในตอนกำเนิดตัวละครหลักในเอกสารที่พบทั้งหมด จากทางประเทศไทย และสปป.ลาวว่ามีเอกสารฉบับใดหรือไม่ที่ปรากฏคำว่า ‘ไครหิน’ โดยใช้ข้อมูล จากเอกสารล้านนาทั้งสิ้น 4 ฉบับ และใช้ข้อมูลจากเอกสารไทยลื้อในส่วนของเอกสารที่เป็นใบลาน ทั้งสิ้น 4 ฉบับตามฐานข้อมูล มาเป็นข้อมูลในการวิเคราะห์ว่าคำสำคัญที่ปรากฏในเนื้อเรื่องที่น่ามาเป็น ที่มาของชื่อเรื่องนั้นแท้จริงคือคำใด

ตารางที่ 13 ตารางเปรียบเทียบชื่อเรื่อง

วอกโครหิน (ประเทศไทย)		
ข้อความ	<ปริวรรต> /คำอ่าน/	อ้างอิง
	<เปนไซ่หริน> /เป็นไซ่หิน/	บล. ล้านนา, 1284: 1/1
	<เปนไคหริน> /เป็นไคหิน/	ตด. ล้านนา, 1311: 1/2
	<เปนไคหิน> /เป็นไคหิน/	ปน. ล้านนา, 1325: 1/2
	<เปนไคหริน> /เป็นไคหริน/	หก. ล้านนา, 1334: 1/1
วอกไซ่หิน (สปป. ลาว)		
ข้อความ	ปริวรรต	อ้างอิง
	<เปนไซ่หิน> /เป็นไซ่หิน/	ทร. ลือ, 1292: 1/2
	<เปนไซ่หิน> /เป็นไซ่หิน/	พร. ลือ, 1297: 1/2
	<เปนไซ่หริน> /เป็นไซ่หิน/	สจ. ลือ, 1304: 1/1
	<เปนไซ่ยหิน> /เป็นไซ่หิน/	กร. ลือ, 1355: 1/1

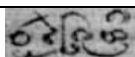
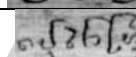
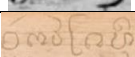
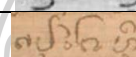

จากตารางข้างต้นแสดงข้อมูลให้ทราบว่าเอกสารของล้านนามีเพียงเอกสาร บล. ล้านนา. 1284 เพียงฉบับเดียวเท่านั้นที่ปรากฏเป็น ‘ไซ่หิน’ เอกสารที่เหลือทั้งหมดปรากฏใช้เป็น ‘ไคหริน’ ทั้งสิ้น ส่วนเอกสารไทลื้อนั้นปรากฏเป็น ‘ไซ่หิน’ โดยเมื่อพิจารณาพร้อมกับบริบทของเนื้อหาที่ใช้คำสรรพนามเรียก ‘ไซ่หิน’ ด้วย ‘ลูก’ แล้วนั้นสะท้อนว่าคำสำคัญที่ปรากฏในเนื้อเรื่องนี้เป็นคำว่า ‘ไซ่’ อย่างแน่ชัดมิใช่ ‘ไค’ ที่ไม่ได้มีลักษณะนามเป็นลูก โดยคำลักษณะนาม ‘ลูก’ นี้ปรากฏในเอกสารที่ใช้คำสำคัญในเรื่องว่า ‘ไค’ คือ ตด. ล้านนา. 1311 ปน. ล้านนา. 1325 และ หก. ล้านนา. 1334 เช่นเดียวกัน

‘...หินลูกนั้นถ้าบังเกิดเป็นครรภานานักลวดแตกเป็นไคหรินลูกนั้นได้
 ถูกต้องแต่ดลมลวดกลับเกิดเป็นวอกตัว ๑ มีหน้าตาหัวหางตีนมือสบบดั่งบรมวล...’

(ตด. ล้านนา. 1311: 1/2)

จากที่มาของเรื่องซึ่งชัดเจนว่าเป็นส่วนของเหตุการณ์สำคัญในเรื่องคือการกำเนิดของตัวละครที่เกิดมาจากไข่มหินลูกหนึ่งนั้น ปัญหาสำคัญอีกประการหนึ่งคือเหตุใดจึงเขียนชื่อเรื่องว่า ‘วอกไครหิน’ และในเนื้อหาของเรื่องแต่ละฉบับนั้นถึงปรากฏคำสำคัญในตอนกำเนิดตัวละครหลักนั้นแตกต่างกันทั้งที่ในข้อเท็จจริงแล้วคำสำคัญในตำแหน่งนั้นคือคำว่า ‘ไข่ม’

ตารางที่ 14 ความสัมพันธ์ระหว่างชื่อเรื่องและคำสำคัญ ‘ไข่มหิน’

วอกไครหิน				
ชื่อเรื่อง		คำสำคัญ		อ้างอิง
ข้อความ	ปริวรรต	ข้อความ	ปริวรรต	
	<วอกไครหิน>		<ไข่มไครหิน>	บล. ล้านนา, 1284: 1
	<วอกไครหิน>		<ไข่มไครหิน>	ดด. ล้านนา, 1311: 1
	<วอกไครหิน>		<ไข่มไครหิน>	ปน. ล้านนา, 1325: 1 ¹⁸
	<วอกไครหิน>		<ไข่มไครหิน>	ทก. ล้านนา, 1334: 1

จากตารางแสดงให้เห็นว่าการใช้คำสำหรับชื่อเรื่องและคำสำคัญในเนื้อเรื่องนั้นไม่ได้เกี่ยวเนื่องกันดังตัวอย่างในเอกสาร บล. ล้านนา. 1284 และในเอกสาร ปน. ล้านนา. 1325 ที่ปรากฏใช้คำต่างกัน แต่จากกรณีดังกล่าวนี้สามารถพิจารณาในด้านอักษรวิธีได้ว่า การที่ในเอกสารปรากฏการเขียนคำ <ไข่ม> <ไคร> <ไคร> นั้นแท้จริงทั้งสามคำเป็นรูปแปรของคำว่า ‘ไข่ม’ โดยจากการพิจารณาหน่วยเสียงของอักษรแต่ละตัวตามระบบเสียงภาษาล้านนาจะได้ว่า ข = /k^h/, ค = /k^h/ และ /คร/ = /k^h/

¹⁸ เนื่องจากเอกสารวอกไครหินวัดป่าสักน้อยไม่ปรากฏมีชื่อเรื่องของเอกสารตัวเขียนที่หน้ารับเกล้าผู้ศึกษาจึงนำชื่อเรื่องจากในส่นลงท้ายของเรื่องมาเป็นตัวอย่าง

ตารางที่ 15 รูปแปรของการสะกดคำสำคัญ 'ไข่หิน'

คำสำคัญ			อ้างอิง
ข	ค	คร	
 <ไข่หิน>	 <ไข่หิน>	 <ไข่หิน>	บล. ล้านนา, 1284
	 <ไข่หิน>	 <ไข่หิน>	ดต. ล้านนา, 1311
	 <ไข่หิน>	 <ไข่หิน>	ปน. ล้านนา, 1325
 <ไข่หิน>	 <ไข่หิน>	 <ไข่หิน>	ทก. ล้านนา, 1334

ตารางแสดงรูปแปรของการสะกดคำจากเอกสารทั้ง 4 ฉบับ โดยคำสำคัญนี้ปรากฏอยู่ทั้งในส่วนของหน้ารับ และใส่ส่วนของเนื้อหา โดยบางฉบับปรากฏทั้ง 3 รูปแปรคือฉบับ บล. ล้านนา. 1284 และ ทก. ล้านนา. 1334 โดยเอกสาร ทก. ล้านนา. 1334 ซึ่งเป็นเอกสารคัดลอกจากต้นฉบับวัดห้วยกาน จ.ศ. 1316 (พ.ศ. 2497) อีกทอดหนึ่ง แต่หากตามบริบทแล้วคำในส่วนเนื้อหาข้างต้นเป็น 'ไข่หิน' อย่างแน่ชัด อาจเป็นไปได้ว่าอาจจะเกิดจากการคัดลอกต่อ ๆ กันทำให้เกิดการคลาดเคลื่อน ในส่วน ดต. ล้านนา. 1311 และ ปน. ล้านนา. 1325 นั้นปรากฏรูปแปรที่ปฏิภาคกันสองรูปคือ <ค> กับ <คร> ซึ่งจากข้อมูลในตารางข้างต้นนี้เป็นหลักฐานยืนยันได้ว่า <ไข่> <ไข่> <ไข่> ที่ปรากฏนั้นเป็นรูปแปรของคำเดียวกันคือ 'ไข่'

การวิเคราะห์ชื่อเรื่องวอกไข่หินแสดงให้เห็นว่าชื่อเรื่องวอกไข่หินและวอกไข่หินนั้นแท้จริงแล้วเป็นชื่อเรื่องเดียวกัน โดยการปรากฏการสะกดทั้ง 3 รูปนั้นแสดงให้เห็นถึงรูปแปรที่เกิดขึ้นในส่วนของเอกสารที่เข้ามาถึงล้านนา โดยสังเกตได้ว่าเอกสาร บล. ล้านนา. 1284 ที่เป็นเอกสารที่เก่าแก่ที่สุดที่พบนั้นปรากฏการสะกด 'ไข่' หลงเหลืออยู่ในส่วนของคำสำคัญในเนื้อเรื่องแต่ชื่อเรื่องนั้นปรากฏเป็นรูปแปร <ไข่> และ <ไข่> และ เอกสาร ทก. ล้านนา. 1334 ซึ่งเป็นเอกสารคัดลอกจากต้นฉบับวัดห้วยกาน จ.ศ. 1316 นั้นปรากฏรูป <ไข่> เช่นกัน แสดงให้เห็นว่าเกิดรูปแปรนี้ขึ้นและคัดลอกต่อ ๆ มาในเอกสารชั้นหลัง ๆ

สรุปเรื่องที่มาของชื่อเรื่องนั้นมาจากเนื้อหาในส่วนการกำเนิดของตัวละครหลักของเรื่องคือตัวละคร 'วอก' ผู้กำเนิดมาจาก 'ไข่หิน' ลูกหนึ่งตามเนื้อเรื่องนั้น และในส่วนของชื่อเรื่องที่มีการเขียนแตกต่างกันในเอกสารของล้านนาและเอกสารของไทยคือ ผู้ศึกษาสรุปว่าเป็นผลมาจากรูปแปรของการเขียน เนื่องจากหากพิจารณาหน่วยเสียงของตัวอักษรที่ใช้สะกดแล้ว ทั้ง 3 รูปแปรเป็นหน่วยเสียงเดียวกัน แต่หากพิจารณาถึงเสียงวรรณยุกต์แล้วจะทำให้คำทั้งสามนี้มีความหมายแตกต่างกันเป็นสองคำกล่าวคือในส่วนของ <ไข่> นั้นหมายถึง ไข่ และ <ไค> และ <ไคร> หมายถึง 'โคล' ทั้งนี้ไม่อาจพิสูจน์ถึงเสียงวรรณยุกต์ของคำที่ปรากฏได้อย่างแน่ชัด แต่ผู้ศึกษาสันนิษฐานว่า ในช่วงระยะเวลาที่เรื่องวอกไครหิน (วอกไข่หิน) นี้แพร่กระจายเข้าสู่ล้านนานั้น การเขียนการสะกดคำอาจมิได้เคร่งครัดในการกำกับเครื่องหมายวรรณยุกต์มากนัก สังเกตได้จาก <ไข่> ที่ใช้เครื่องหมายวรรณยุกต์เอกกำกับนั้นปรากฏใช้เป็นเครื่องหมายวรรณยุกต์โท และอีกหลายคำที่ไม่ปรากฏรูปวรรณยุกต์ จึงเกิดรูปแปรของคำว่าไข่เป็น <ไค> และ <ไคร> ได้โดยในเบื้องต้นอาจเริ่มในส่วนของชื่อเรื่องที่หน้ารับ และจากการคัดลอกต่อ ๆ กันมา จึงทำให้เกิดการคงรูปสะกดนี้ไว้ โดยรูปสะกด <ไข่> นั้นก็ค่อยเลือนหายไปจากในส่วนของเนื้อหาเพราะอาจเกิดการเทียบกับส่วนของชื่อเรื่องทำให้มีการเปลี่ยนการสะกดคำนี้ในเนื้อหาตามไปด้วย จึงอาจเป็นสาเหตุที่ว่าเอกสาร บล. ล้านนา. 1284 และเอกสาร หก. ล้านนา. 1334 ซึ่งเป็นเอกสารคัดลอกจากต้นฉบับวัดห้วยกาจ จ.ศ. 1316 นั้นยังปรากฏรูป <ไข่> ในส่วนของเนื้อหา

ลักษณะชื่อเฉพาะที่ปรากฏในเรื่อง

ดังที่ได้กล่าวถึงแต่ตอนต้นในส่วนของ 4.1 ที่มาของเรื่อง นั้นว่าวรรณกรรมเรื่องวอกไครหินนี้มีลักษณะสำคัญประการหนึ่งคือชื่อเฉพาะที่ปรากฏภายในเรื่องบางส่วนเป็นคำทับศัพท์ภาษาจีนสำเนียงหนึ่งซึ่งมีลักษณะไปทางสำเนียงภาษาจีนมาตรฐาน ซึ่งเป็นหลักฐานสำคัญที่ทำให้ทราบถึงที่มาของเรื่องวอกไครหินนี้ แต่นอกจากการทับศัพท์ชื่อเฉพาะด้วยภาษาจีนแล้วนั้นยังพบว่าคำหรือชื่อเฉพาะส่วนหนึ่งได้ถูกแปลโดยใช้คำที่เข้ากับบริบทสังคมวัฒนธรรมขณะนั้น จึงเป็นปัญหาสำคัญว่าเมื่อพิจารณาถึงวรรณกรรมเรื่องนี้เป็นวรรณกรรมแปลจาวรรณกรรมจีนเรื่องซีโหยวจี การศึกษาที่มาของวรรณกรรมนั้นได้ข้อสรุปเป็นที่เรียบร้อย แต่กระบวนการกลายมาเป็นวรรณกรรมเรื่องวอกไครหินนั้นยังเป็นปัญหา ซึ่งสามารถศึกษาได้จากลักษณะของชื่อเฉพาะที่ปรากฏในเรื่องเนื่องจากชื่อเฉพาะเหล่านี้ร่องรอยบางอย่างไว้เช่นการทับศัพท์ชื่อเฉพาะที่สะท้อนถึงผู้แปล และการแปลศัพท์นั้นสะท้อนถึงทัศนะของผู้ผลิตและบริบทสังคมขณะนั้นซึ่งสามารถศึกษาย้อนกลับไปได้จากการศึกษาลักษณะของชื่อเฉพาะ โดยหัวข้อนี้ผู้ศึกษาจะนำเสนอลักษณะของชื่อเฉพาะโดยแบ่งเป็น 2 หัวข้อย่อยคือ ลักษณะการแปลศัพท์ชื่อเฉพาะ และลักษณะการทับศัพท์ชื่อเฉพาะ

1. การแปลชื่อเฉพาะให้เป็นภาษาถิ่น

การแปลศัพท์ชื่อเฉพาะในเรื่องซีโหยวจี้พบเป็น 3 ลักษณะด้วยกันคือลักษณะการแปลตามตัวอักษร และการแปลโดยอาศัยการเทียบเคียงกับบริบทวัฒนธรรมที่คุ้นเคยของผู้แปล และการแปลในลักษณะอื่นที่ไม่สามารถจัดเป็นลักษณะของการแปลได้ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้ โดยผู้ศึกษาแสดงข้อมูลการแปลศัพท์ชื่อเฉพาะในรูปแบบของตาราง ประกอบคำอธิบายในกรณีของคำที่ต้องแสดงข้อมูลหรือวิเคราะห์เพิ่มเติม

1.1 การแปลความตามตัวอักษร

การแปลความตามตัวอักษรคือการแปลที่ผู้แปลแปลความหมายจากคำในภาษาจีนมาโดยตรงโดยอาจมีลักษณะเป็นคำต่อคำหรือแปลความหมายโดยรวมของคำ ชื่อเฉพาะที่ใช้ลักษณะการแปลตามตัวอักษรมีดังนี้

ตารางที่ 16 ชื่อเฉพาะสถานที่ ดอยบุพผาลา

ชื่อปรากฏภายในเรื่องซีโหยวจี้		ชื่อปรากฏภายในเรื่องวอกไครทิน	
อักษร	ความหมาย	คำแปลแยกส่วนคำ	ชื่อแปล
花 (huā)	ดอก, ดอกไม้	บุพ	ดอยบุพผาลา
果 (guǒ)	ผล	ผาลา	
山 (shān)	เขา	ดอย	

ดอยบุพผาลา หรือ เกื่อนดอกหมาก เป็นชื่อที่แปลโดยตรงจากคำในภาษาจีนคือ 花 (huā) ที่แปลว่าดอกไม้ และ 果 (guǒ) ที่แปลว่าผลหรือผลไม้ และ 山 (shān) ที่แปลว่าเขา ประกอบคำกันเป็นความหมายว่าภูเขาดอกไม้ผลไม้ โดยผู้แปลแปลเป็นสองชื่อเฉพาะที่สื่อถึงสถานที่เดียวกันในเรื่องคือ ดอยบุพผาลา เป็นคำไทผสมคำบาลี และเกื่อนดอกหมาก ซึ่งเป็นคำไทโดยมีข้อสังเกตว่าในชื่อเกื่อนดอกหมากนั้นมีการแปลคำว่า 山 ที่แปลว่าภูเขาเป็น เกื่อน ความหมายของคำได้เคลื่อนจากเขาเป็นป่าซึ่งเป็นคนละความหมายกันแต่จัดว่าเป็นคำที่อยู่ในกลุ่มเดียวกัน ใกล้เคียงกัน คือ เขา กับ ป่า เป็นสิ่งที่อยู่ในสิ่งแวดล้อมเดียวกันตามธรรมชาติ

ตารางที่ 17 ชื่อเฉพาะสถานที่ ถ้ำน้ำบึง

ชื่อปรากฏภายในเรื่องซีโหววจี		ชื่อปรากฏภายในเรื่องวอกไครหิน	
อักษร	ความหมาย	คำแปลแยกส่วนคำ	ชื่อแปล
水 (shuǐ)	น้ำ	น้ำ	ถ้ำน้ำบึง
帘 (lián)	ม่าน	บึง	
洞 (dòng)	ถ้ำ, หลุม, รู	ถ้ำ	

ถ้ำน้ำบึง ชื่อนี้ปรากฏในเอกสารวอกไครหินวัดบ้านแหลมว่า ถ้ำน้ำบึง แต่จากการพิจารณา คำศัพท์ประกอบกับการศึกษาเอกสารตัวเขียนลือประกอบทำให้ทราบว่าคำนี้ควรเป็นคำว่า ถ้ำน้ำบึง เป็นการแปลความโดยตรงจากคำศัพท์ภาษาจีนที่หมายความว่าถ้ำม่านน้ำมาเป็นคำว่าถ้ำน้ำบึงคือถ้ำที่มีน้ำตกมาบึงเปรียบเสมือนกับม่าน เรื่องความผิดพลาดในการคัดลอกเอกสารนั้นเป็นเรื่องปรกติ เนื่องจากตัวสะกดหรือตัวเชิงของอักษร 水 (一) และ 帘 (二) นั้นมีความคล้ายคลึงจึงอาจเกิดความคลาดเคลื่อนได้

ตารางที่ 18 ชื่อเฉพาะตัวละคร ทิพยใหญ่เคียงฟ้า

ชื่อปรากฏภายในเรื่องซีโหววจี		ชื่อปรากฏภายในเรื่องวอกไครหิน	
อักษร	ความหมาย	คำแปลแยกส่วนคำ	ชื่อแปล
齐 (qí)	เสมอ, เท่ากับ	เคียง	ทิพยใหญ่เคียงฟ้า
天 (tiān)	ฟ้า, สวรรค์	ฟ้า	
大 (dà)	ใหญ่	ใหญ่	
圣 (shèng)	สิ่งศักดิ์สิทธิ์	ทิพย์	

ทิพยใหญ่เคียงฟ้า เป็นหนึ่งในชื่อของพญาวอกตัวละครเอกของเรื่องลักษณะการแปลชื่อนั้น แปลความหมายจากชื่อ 齐天大圣 (qí tiān dà shèng) มีความหมายว่าเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์หรือเป็นเทพที่มีความยิ่งใหญ่เสมอชั้นฟ้าชั้นสวรรค์เป็นชื่อว่า ทิพยใหญ่เคียงฟ้า

ตารางที่ 19 ชื่อเฉพาะตัวละคร ผีหัวควายและผีหน้าม้า

ชื่อปรากฏภายในเรื่องซีโหวงจี้		ชื่อปรากฏภายในเรื่องวอกไครหิน	
อักษร	ความหมาย	คำแปลแยกส่วนคำ	ชื่อแปล
牛 (niú)	วัว, ควาย	ควาย	ผีหัวควาย
头 (tóu)	หัว	หัว	
鬼 (guǐ)	ผี	ผี	
马 (mǎ)	ม้า	ม้า	ผีหน้าม้า
面 (miàn)	หน้า	หน้า	
鬼 (guǐ)	ผี	ผี	

ตัวละครผีหัวควายและผีหน้าม้าเป็นเจ้าหน้าที่ในยมโลกที่ปรากฏตัวมาพร้อมกันผู้ศึกษาจึงนำตัวละครทั้งสองตัวนี้มาแสดงลักษณะของชื่อด้วยกันเนื่องจากมีลักษณะการแปลชื่อเฉพาะที่เหมือนกัน โดยลักษณะการแปลเป็นการแปลชื่อตามตัวอักษรโดยตรง

ตารางที่ 20 ชื่อเฉพาะตัวละคร ผีหน้าขน

ชื่อปรากฏภายในเรื่องซีโหวงจี้		ชื่อปรากฏภายในเรื่องวอกไครหิน	
อักษร	ความหมาย	คำแปล	ชื่อแปล
毛 (máo)	ขน	ขน	ผีหน้าขน
脸 (liǎn)	หน้า	หน้า	
雷公 (léi gōng)	เทพสายฟ้า	ผี	

เป็นที่สังเกตว่าลักษณะการแปลในเรื่องวอกไครหิน ตัวละครที่เป็นเทพหรือมารนั้นเมื่อแปลมาอาจใช้เป็นคำว่า ‘ผี’ ได้ทั้งสิ้น ผู้ศึกษาสันนิษฐานว่าเป็นเพราะเทพหรือมารนั้นมีคุณสมบัติร่วมกันประการหนึ่งคือเป็นสิ่งเหนือธรรมชาติ อาจเป็นในรูปแบบของกายทิพย์โดยเฉพาะเทพต่าง ๆ ซึ่งตรงกับคุณสมบัติของผีเช่นคือเป็นสิ่งเหนือธรรมชาติ เป็นกายละเอียดไม่มีกายหยาบ โดยชื่อ 毛脸雷公 (máo liǎn léi gōng) หากแปลตามตัวควรแปลว่าเทพเจ้าสายฟ้าหน้าขน แต่ในกรณีนี้เป็นเหตุการณ์ที่พญาวอกทรงเครื่องเต็มยศได้บุกเข้าไปในยมโลกเหล่าเจ้าหน้าที่ยมโลกต่างแตกตื่นความว่า ‘...

ภายนอกมีผีหน้าขนตัว ๑ แล้วเอาค้อนตีเข้ามาหั่นแล' ผีหน้าขนในที่นี้หมายถึงพญาวอกที่ได้เครื่องทรงมาจากเหล่าพญานาคราชครองสมุทรทั้ง 4 พื้นน่อง เจ้าหน้าที่ยมโลกจึงเห็นว่าเป็นชุดทรงคล้ายเทพเจ้าสายฟ้าแต่มีขนบนใบหน้าด้วยความที่เป็นพญาวอกเป็นลิงจึงเรียกพญาวอกว่า 'ผีหน้าขน'

ตารางที่ 21 ชื่อเฉพาะตัวละคร พญาเคลาโลก

ชื่อปรากฏภายในเรื่องซีโหวงจี		ชื่อปรากฏภายในเรื่องวอกไครทิน	
อักษร	ความหมาย	คำแปล	ชื่อแปล
混 (hùn)	ผสม, คลุกเคล้า	เคล้า	พญาเคลาโลก
世 (shì)	โลก	โลก	
魔王 (mó wáng)	พญามาร	พญา	

魔王 (mó wáng) มีความหมายว่าพญามาร แต่การแปลชื่อตามที่ปรากฏนั้นไม่ได้ระบุว่าตัวละครนี้เป็นมารแต่อย่างใด ปรากฏเพียงคำว่า พญา เท่านั้น

ตารางที่ 22 ชื่อเฉพาะตัวละคร 'พญาผีแรงใหญ่'

ชื่อปรากฏภายในเรื่องซีโหวงจี		ชื่อปรากฏภายในเรื่องวอกไครทิน	
อักษร	ความหมาย	คำแปลแยกส่วนคำ	ชื่อแปล
大 (dà)	ใหญ่	ใหญ่	พญาผีแรงใหญ่
力 (lì)	แรง, กำลัง	แรง	
鬼 (guǐ)	ผี	ผี	
王 (wáng)	กษัตริย์, ราชา, ขุน	พญา	

王 (wáng) มีความหมายว่ากษัตริย์ ราชา หรือ ขุน การแปลศัพท์นี้ในเรื่องใช้ว่า พญา ซึ่งเป็นคำที่มีความหมายใกล้เคียงกันคือเป็นคำบอกตำแหน่งชนชั้นทางสังคม

ตารางที่ 23 ชื่อเฉพาะตัวละคร พญาผีเขาเดียว

ชื่อปรากฏภายในเรื่องซีโหวงจี้		ชื่อปรากฏภายในเรื่องวอกไครหิน	
อักษร	ความหมาย	คำแปลแยกส่วนคำ	ชื่อแปล
独 (dú)	เดียว	เดียว	พญาผีเขาเดียว
角 (jiǎo)	เขา	เขา	
鬼 (guǐ)	ผี	ผี	
王 (wáng)	กษัตริย์, ราชา, ขุน	พญา	

ตารางที่ 24 ชื่อเฉพาะตัวละคร พญาหัวควาย

ชื่อปรากฏภายในเรื่องซีโหวงจี้		ชื่อปรากฏภายในเรื่องวอกไครหิน	
อักษร	ความหมาย	คำแปล	ชื่อแปล
牛 (niú)	วัว, ควาย	ควาย	พญาหัวควาย
魔王 (mó wáng)	พญามาร	พญา	

ความหมายของชื่อโดยตรงคือ พญามารควาย ในชื่อจากต้นฉบับไม่ได้มีการบอกว่าตัวละครตัวนี้มีลักษณะเฉพาะหัวเป็นควายแต่อย่างใด ผู้ศึกษาสันนิษฐานว่าน่าจะเกิดการเปรียบเทียบระหว่างชื่อตัวละครตัวอื่นอย่างเช่นผีหัวควาย ผีหัวรู้ง ผีหน้าม้า เป็นต้น

ตารางที่ 25 ชื่อเฉพาะตัวละคร พญาหัวเงือก

ชื่อปรากฏภายในเรื่องซีโหวงจี้		ชื่อปรากฏภายในเรื่องวอกไครหิน	
อักษร	ความหมาย	คำแปล	ชื่อแปล
蛟 (jiāo)	มังกรน้ำ	เงือก	พญาหัวเงือก
魔王 (mó wáng)	พญามาร	พญา	

ความหมายของ 蛟 (jiāo) ประกอบกับคำ 龙 (lóng) ที่แปลว่ามังกร เป็น 蛟龙 (jiāo lóng) มังกรน้ำตามตำนานของจีนซึ่งตรงกับคำว่าเงือก หรือ เง็ก ในภาษาไทย

ตารางที่ 26 ชื่อเฉพาะตัวละคร พญาห้วมอม

ชื่อปรากฏภายในเรื่องซีโหวงจี		ชื่อปรากฏภายในเรื่องวอกไครหิน	
อักษร	ความหมาย	คำแปล	ชื่อแปล
獅 (shī)	สิงโต	มอม	พญาห้วมอม
駝 (tuó)	อูฐ		
王 (wáng)	กษัตริย์, ราชา, ขุน	พญา	

ชื่อในภาษาจีนของตัวละครพญาห้วมอมคือ 獅駝王 (shī tuó wáng) โดย 王 (wáng) แปลเป็นพญาเช่นเดียวกันตัวละครอื่น ๆ ส่วนชื่อคือ 獅駝 (shī tuó) ในพจนานุกรมจีนไม่ได้มีความหมายของคำประสมนี้โดยตรง เมื่อพิจารณาคำศัพท์แต่ละครั้ง 獅 (shī) หมายถึงสิงโต และ 駝 (tuó) หมายถึงอูฐ อาจมองว่าตัวละครตัวนี้มีลักษณะเป็นสัตว์ผสมซึ่งคุณลักษณะนี้เทียบเท่ากับตัวมอมที่เป็นสัตว์ในนิยายโดยมีลักษณะคล้ายสิงห์ผสมกับสัตว์อื่น ผู้แปลจึงเลือกใช้สัตว์ตัวนี้ในการแปลชื่อ 獅駝王 (shī tuó wáng) นี้เป็นพญาห้วมอม

ตารางที่ 27 ชื่อเฉพาะตัวละคร พญาห้วรຶง

ชื่อปรากฏภายในเรื่องซีโหวงจี		ชื่อปรากฏภายในเรื่องวอกไครหิน	
อักษร	ความหมาย	คำแปล	ชื่อแปล
鹏 (péng)	นกใหญ่	รຶง	พญาห้วรຶง
魔王 (mó wáng)	พญามาร	พญา	

鹏 (péng) หมายถึงนกขนาดใหญ่อย่างนกเหยี่ยวหรือนกอินทรี โดยคำว่ารຶงในภาษาไทยสื่อหมายถึงนกเหยี่ยวชนิดหนึ่งผู้แปลเลือกแปลตัวละครตัวนี้เป็นพญาห้วรຶงซึ่งตรงตามความหมายของชื่อต้นฉบับ

1.2 การแปลตามบริบทสังคมวัฒนธรรม

การแปลตามบริบทสังคมวัฒนธรรมกล่าวคือ เป็นการแปลโดยอาศัยข้อมูลทางสังคม วัฒนธรรมเป็นปัจจัยหลักในการพิจารณาการแปลโดยแบ่งออกเป็น การแปลตามบริบทสังคม วัฒนธรรมโดยตรงคือในส่วนที่ปรากฏร่วมกันในทั้งสองวัฒนธรรมจีนและไทโดยสามารถเชื่อมโยงเทียบเคียงกันได้โดยตรง และอีกประการหนึ่งคือเป็นการแปลเข้าบริบทสังคมวัฒนธรรมคือชื่อเฉพาะที่

รับมาจากวัฒนธรรมจีนซึ่งไม่มีในสังคมชาวไทยจึงมีการแปลโดยอาศัยการเทียบเคียงกับสิ่งที่รู้จักกันดีในสังคมวัฒนธรรมไทย โดยพิจารณาจากคุณสมบัติของตัวละครหรือสถานที่นั้นแล้วเทียบเคียงเข้ากับตัวละครหรือสถานที่ที่มีคุณสมบัติเหมือนกัน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.2.1 การแปลตามบริบทสังคมวัฒนธรรมโดยตรง

เนื่องจากสังคมชาวไทยและสังคมจีนนั้นนับถือพระพุทธศาสนาเช่นเดียวกันเพียงแต่นิกายซึ่งบุคคลในศาสนาจำนวนหนึ่งนั้นมีความเชื่อมโยงกันทั้งสองนิกายและเป็นที่รู้จักในทั้งสองนิกาย ดังนั้นในการแปลชื่อตัวละครในเรื่องที่กล่าวถึงบุคคลทางศาสนาพุทธนั้นสามารถแปลได้โดยตรง

ตารางที่ 28 ชื่อเฉพาะตัวละคร ทำวตุโลกทั้ง 4, ทิพยสี่

ชื่อปรากฏภายในเรื่องซีโหวงจี้		ชื่อปรากฏภายในเรื่องวอกไครหิน
อักษร	ความหมาย	ทำวตุโลกทั้ง 4, ทิพยสี่
四大天王 (sì dà tiān wáng)	ทำวตุโลกบาล	

ทำวตุโลกทั้ง 4 บางครั้งในเรื่องวอกไครหินปรากฏเรียกอย่างย่อว่า ทิพยสี่ โดยทิพยสี่นั้นหมายถึงเทพ ซึ่งทิพยสี่หรือเทพสี่นั้นก็คือเทพที่มีสี่องค์ จึงเท่ากับทำวตุโลกบาลทั้งสี่

ตารางที่ 29 ชื่อเฉพาะตัวละคร สัพพัญญูพุทธเจ้า/พระตถาคต

ชื่อปรากฏภายในเรื่องซีโหวงจี้		ชื่อปรากฏภายในเรื่องวอกไครหิน
อักษร	ความหมาย	สัพพัญญูพุทธเจ้า/พระตถาคต
如来 (rú lái)	พระยูไล	

พระยูไลตามคติพุทธแบบมหายานนั้นเป็นคำเรียกพระพุทธเจ้า และเป็นคำที่พระพุทธรูปเจ้าเรียกแทนพระองค์เอง เทียบได้กับคำว่า พระพุทธเจ้า และ พระตถาคต

ตารางที่ 30 ชื่อเฉพาะตัวละคร วิรุฬหะ

ชื่อปรากฏภายในเรื่องซีโหวยจี้		ชื่อปรากฏภายในเรื่องวอกไครหิน
อักษร	ความหมาย	วิรุฬหะ
增長天王 (zēng zhǎng tiān wáng)	ท้าววิรุฬหก	

增長天王 (zēng zhǎng tiān wáng) เป็นชื่อในภาษาจีนของท้าววิรุฬหก ปรากฏในเรื่องวอกไครหินว่าวิรุฬหะ หนึ่งในท้าวจตุโลกทั้งสี่

ตารางที่ 31 ชื่อเฉพาะสถานที่ เวียงยมราชา

ชื่อปรากฏภายในเรื่องซีโหวยจี้		ชื่อปรากฏภายในเรื่องวอกไครหิน
อักษร	ความหมาย	เวียงยมราชา
幽冥界 (yōu míng jiè)	ยมโลก	

幽冥界 (yōu míng jiè) แปลตรงตัวว่ายมโลก ชื่อที่ปรากฏในเรื่องวอกไครหินคือ เวียงยมราชา โดย เวียง มีความหมายว่าเมือง แปลว่าเมืองของยมราช ซึ่งมีความหมายเท่ากับยมโลก คือ โลกของพระยม

ตารางที่ 32 ชื่อเฉพาะตัวละคร พญายมราชาสีบตัน

ชื่อปรากฏภายในเรื่องซีโหวยจี้		ชื่อปรากฏภายในเรื่องวอกไครหิน
อักษร	ความหมาย	พญายมราชาสีบตัน
十(shí)	สิบ	
代(dài)	ลักษณะนาม	
冥王 (míng wáng)	พระยม	

พระยมเป็นเจ้าแห่งนรก เป็นผู้คุมโลกแห่งความตายตามคติความเชื่อแบบอินเดียทั้งศาสนาพราหมณ์-ฮินดู และพุทธ โดยในเรื่องซีไหยวี้ก็ได้รับคติเรื่องพระยมจากทางพุทธศาสนาไปด้วย ทำให้เกิดตัวละครในเรื่องคือพระยม หรือ พญายมราชาสิบตน จากความเชื่อว่านรกมีราชาสิบองค์ (ลี้วซิง ฐ., 2554, 131)

1.2.2 การแปลเข้ากับบริบทสังคมวัฒนธรรม

แม้ว่าสังคมวัฒนธรรมไทยและจีนจะนับถือพระพุทธศาสนาเช่นเดียวแต่ในวัฒนธรรมจีนก่อนที่จะรับพุทธศาสนานั้นก็มีคติดั้งเดิมอยู่คือลัทธิเต๋า ซึ่งจากในเรื่องซีไหยวี้นี้มีตัวละครที่นำเอาบุคคลที่ปรากฏอยู่จากทั้ง 2 ศาสนาความเชื่อมารวมกันด้วย เมื่อชาวไทรับเอาเรื่องซีไหยวี้มาแปลเป็นเรื่องวอกไครหินแล้วนั้นพบว่าตัวละครที่มีที่มาจากบุคคลในลัทธิเต๋านั้นได้ถูกแปลโดยเป็นการแปลให้เข้ามาอยู่ในบริบทสังคมวัฒนธรรมของชาวไทที่ได้รับอิทธิพลด้านความเชื่อจากทางวัฒนธรรมอินเดีย รายละเอียดมีดังต่อไปนี้

ตารางที่ 33 ชื่อเฉพาะตัวละคร อินทราธิราช

ชื่อปรากฏภายในเรื่องซีไหยวี้		ชื่อปรากฏภายในเรื่องวอกไครหิน
อักษรจีน	แปล	
玉皇上帝 (yù huáng shàng dì)	เจ็กเซียนฮ่องเต้	อินทราธิราช

玉皇上帝 (yù huáng shàng dì) หรือที่รู้จักกันในนาม ยี่วหวงต้าตี้ ในสำเนียงจีนกลาง และเจ็กเซียนฮ่องเต้ ซึ่งเป็นชื่อภาษาจีนสำเนียงหมิ่นใต้ที่คนไทยคุ้นเคยกันจากการรับชมละครโทรทัศน์จีนหรือจากในนวนิยายจีน เป็นเทพสูงสุดของลัทธิเต๋า ซึ่งเทียบได้กับพระอินทร์ในคติความเชื่อแบบชาวพุทธ เป็นเหตุให้ผู้แปลเลือกแปลชื่อตัวละครตัวนี้เป็นพระอินทร์เพื่อที่ให่เข้ากับความรู้ความเข้าใจตามบริบทสังคมวัฒนธรรมที่นับถือศาสนาพุทธแบบเถรวาท

ตารางที่ 34 ชื่อเฉพาะตัวละคร เวียดนามปราสาท

ชื่อปรากฏภายในเรื่องซีโฮยวี้		ชื่อปรากฏภายในเรื่องวอกไครหิน
อักษรจีน	แปล	เวียดนามปราสาท
天宮 (tiān gōng)	พระราชวังสวรรค์	

天宮 (tiān gōng) หรือ พระราชวังสวรรค์ของเง็กเซียนฮ่องเต้ เทียบได้กับเวชยันต์อันเป็นที่อยู่ของพระอินทร์

ตารางที่ 35 ชื่อเฉพาะตัวละคร วิสุกัมมเทวบุตร

ชื่อปรากฏภายในเรื่องซีโฮยวี้		ชื่อปรากฏภายในเรื่องวอกไครหิน
อักษรจีน	แปล	วิสุกัมมเทวบุตร
太白金星 (tài bái jīn xīng)	ไท่ไป่จิงซิง	

太白金星 (tài bái jīn xīng) หรือ ไท่ไป่จิงซิง เป็นเทพองค์หนึ่งบนสวรรค์ โดยได้รับบัญชาจากยี่หวงต้าตี้ (เง็กเซียนฮ่องเต้ หรือ พระอินทร์ในเรื่องวอกไครหิน) ให้มาเจรจาสงบศึกในกรณี ที่แห่งเจีย (พญาวอก) อาละวาด วังบาดาล และยมโลก (ลิวซิง อู๋, 2554, 36) อาจเปรียบได้กับพระวิษณุกรรม หรือ พระวิสสุกรรมที่เป็นเทพการช่างผู้เป็นบริวารของพระอินทร์

ตารางที่ 36 ชื่อเฉพาะตัวละคร ปี่ญจสิกขาเทวบุตร

ชื่อปรากฏภายในเรื่องซีโฮยวี้		ชื่อปรากฏภายในเรื่องวอกไครหิน
อักษรจีน	แปล	ปี่ญจสิกขาเทวบุตร
武 (wǔ)	ทหาร	
曲 (qū)	เพลง	
星 (xīng)	ดาว	

เป็นตัวละครตัวหนึ่งที่เป็นเทพอยู่บนสวรรค์ความหมายของชื่อมีคำว่า 武 (wǔ) ที่แปลว่า ทหาร และ 曲 (qū) ที่แปลว่าเพลง โดยชื่อแปลของตัวละครนี้คือ ปญจสิกขาเทวบุตร ชื่อ ปญจสิกขาเทวบุตร หรือ ปญจสิขเทพบุตร นี้ปรากฏอยู่ในพระสูตรที่มีชื่อว่า ปญจสิขสูตร โดย ปญจสิขเทพบุตรนี้เป็นคนธรรพ์ ซึ่งคนธรรพ์นั้นเกี่ยวข้องโดยตรงกับเรื่องการบรรเลงเพลงหรือดนตรี ผู้แปลจึงใช้ชื่อปญจสิขเทพบุตรนี้ในการแปลชื่อ 武曲星 (wǔ qū xīng) ที่มีคำที่หมายความถึงเพลงปรากฏอยู่ในชื่อ

ตารางที่ 37 ชื่อเฉพาะตัวละคร นวคราสทั้ง 9

ชื่อปรากฏภายในเรื่องซีโหวงจี้		ชื่อปรากฏภายในเรื่องวอกไครหิน
อักษร	ความหมาย	นวคราสทั้ง 9
九曜星 (jiǔ yào xīng)	ดาวนพเคราะห์	

九曜星 (jiǔ yào xīng) คือดาวนพเคราะห์ตามแบบลัทธิเต๋าของจีน ซึ่งสามารถเทียบได้กับดาวนพเคราะห์ตามคติโหราศาสตร์แบบอินเดีย ผู้แปลแปลเป็นคำว่า นวคราส ซึ่งเท่ากับคำว่า นพเคราะห์

ตารางที่ 38 ชื่อเฉพาะตัวละคร นักชัตฤกษ์ 27 ตัว

ชื่อปรากฏภายในเรื่องซีโหวงจี้		ชื่อปรากฏภายในเรื่องวอกไครหิน
อักษร	ความหมาย	นักชัตฤกษ์ 27 ตัว
二十八宿 (èr shí bā xiù)	ดาวนักษัตร 28 กลุ่ม	

二十八宿 (èr shí bā xiù) เป็นกลุ่มดาวนักษัตรแบบจีนตามคติลัทธิเต๋า มีทั้งสิ้น 28 กลุ่มดาว ซึ่งแตกต่างจากโหราศาสตร์ไทยที่มี 27 กลุ่มเรียกว่า ดาวนักษัตฤกษ์ 27 กลุ่ม หรือ ดาวนักษัตรฤกษ์¹⁹ 27 กลุ่ม คำว่านักษัตรนั้นเดิมใช้สำหรับดาวฤกษ์ 27 กลุ่ม ซึ่งใช้อ้างอิงชื่อเดือนจันทรคติเท่านั้น ต่อมาภายหลังถูกแปลงไปใช้กับกลุ่มดาวของสัตว์ 12 ชนิด ที่ใช้เรียกนามปีด้วยจึงเรียกว่า 12 นักษัตร

¹⁹ นักษัต และ นักษัตร ความหมายเหมือนกันโดย นักษัต มาจากภาษาบาลีว่า นกขตต ส่วนนักษัตร มาจากภาษาสันสกฤตว่า นกษตร

(วรพล ไม้สน, 2556: 65) ดังนั้นเมื่อผู้แปลแปลเข้ากับบริบทวัฒนธรรมจำนวนดาวนักษัตรจึงแตกต่างกัน

1.3 การแปลลักษณะอื่น

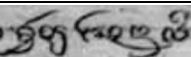
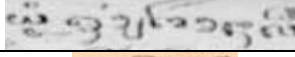
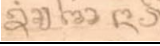
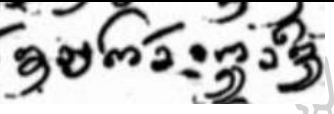
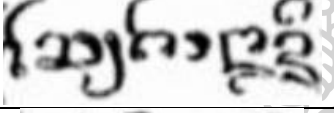
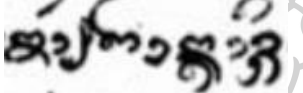
กล่าวคือการแปลในลักษณะที่ไม่เข้าเกณฑ์ใด ๆ ข้างต้น โดยการวิเคราะห์ชื่อในหัวข้อนี้อาจจำเป็นต้องใช้การศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับเอกสารลายมือเขียนฉบับอื่น ๆ ประกอบเพื่ออธิบายชื่อเฉพาะในกลุ่มนี้

ตารางที่ 39 ชื่อเฉพาะอาวุธ ข่ายฟ้าনারী

ชื่อปรากฏภายในเรื่องซีโหว่วจี้		ชื่อปรากฏภายในเรื่องวอกไครหิน
อักษร	ความหมาย	ข่ายฟ้าনারী
天 (tiān)	ฟ้า, สวรรค์	
罗 (luó)	ตาข่าย	
地 (dì)	ดิน, พื้น	
网 (wǎng)	แห, ตาข่าย	

หากพิจารณาตามความหมายตามตัวอักษรแล้ว ชื่ออาวุธชนิดนี้ควรชื่อ ข่ายฟ้าข่ายดิน แต่ชื่อที่ปรากฏในเรื่องวอกไครหินคือ ข่ายฟ้าনারী โดยปรากฏชื่อเดียวกันนี้ทั้งหมดในเอกสารล้านนา ส่วนเอกสารลื้อนั้นปรากฏชื่ออาวุธชนิดนี้ว่าข่ายฟ้านางอิน และข่ายฟ้านางดิน พบในเอกสาร ทร. ลื้อ. 1292, สจ. ลื้อ. 1304 และ กร. ลื้อ. 1355 เนื่องจากชื่อดังกล่าวปรากฏอยู่ในเนื้อหาของเอกสารผูกที่ 6 ซึ่งเอกสาร พร. ลื้อ. 1297 ไม่มีผูกที่ 6

ตารางที่ 40 เปรียบเทียบชื่อเฉพาะอาวุธ ข่ายฟ้าনারী

วอกโครทิน (ล้านนา)		
ข้อความ	<ปริวรรต> /คำอ่าน/	อ้างอิง
	<ข่ายฟ้า ^{นา} วาลี> /ข่ายฟ้า ^{นา} รี้/	บล. ล้านนา. 1284. 6. 4
	<ข่ายฟ้า ^{นา} วาลี> /ข่ายฟ้า ^{นา} รี้/	ตด. ล้านนา. 1311. 6. 7
	<ข่ายฟ้า ^{นา} วาลี> /ข่ายฟ้า ^{นา} รี้/	ปน. ล้านนา. 1325. 6. 9
วอกไข่หิน (ลื้อ)		
ข้อความ	ปริวรรต	อ้างอิง
	<ข่ายฟ้า ^{นา} วอิน> /ข่ายฟ้า ^{นา} ว อิน/	ทร. ลื้อ. 1292. 6. 7
	<ข่ายฟ้า ^{นา} วอิน> /ข่ายฟ้า ^{นา} ว อิน/	สจ. ลื้อ. 1304. 1. 19
	<ข่ายฟ้า ^{นา} วอิน> /ข่ายฟ้า ^{นา} ว อิน/	กร. ลื้อ. 1355. 6. 5

เมื่อพิจารณาคำที่พบผู้ศึกษาสันนิษฐานว่าเกิดจากความคลาดเคลื่อนของคำที่เกิดจากการคัดลอก อนุมานว่าในเบื้องต้นชื่อที่ปรากฏเป็นคำว่า ฆัฎฐะ โขขุณฺโณ ข่ายฟ้าข่ายดิน ซึ่งเป็นชื่อที่ตรงตามความหมายดั้งเดิม ต่อมาเกิดความคลาดเคลื่อนในคำสองคำหลังคือ ฆัฎฐะ ข่ายดิน ได้คลาดเคลื่อนไปเป็น ฆัฎฐะ นางอิน หรือ ฆัฎฐะ นางดิน พิจารณาจากตารางข้างต้นจะเห็นว่าในฉบับที่เก่าแก่ที่สุดของเอกสารลื้อคือ ทร. ลื้อ. 1292 นั้นปรากฏคล้ายมีอักษรอยู่ระหว่างคำ ข่ายฟ้า และ นางอิน คล้ายกับเครื่องหมายทวิภาค ผู้ศึกษาสันนิษฐานว่าเป็นร่องรอยที่สะท้อนว่าต้นฉบับของเอกสาร ทร. ลื้อ. 1292 นั้นอาจชำรุดเลือนรางผู้คัดได้พยายามคัดลอกตามที่ได้เห็นโดยพยายามรักษารูปอักษรเดิมไว้ไม่เปลี่ยนแปลง ซึ่งส่วนที่คล้ายเครื่องหมายทวิภาคนั้นอาจเป็นอักษร ฆ ข และส่วนสระอา - ๑ และ ๒ เพื่ออักษร ษ ที่เป็นตัวสะกดได้กลายและคล้ายเป็นคำว่า ฆัฎฐะ นาง ส่วนคำว่า ฆัฎฐะ อิน และ ฆัฎฐะ ดิน นั้นหากพิจารณารูปอักษรตามลายมือจากตารางที่ 40 ข้างต้นจะพบว่ามีความคล้ายคลึงกันระหว่างอักษร ฆ อ และ ฆ ข

ในส่วนของเอกสารที่พบในล้านนาผู้ศึกษาอนุมาณอย่างเดียวกันกับเอกสารลื้อที่พบในสปป. ลาวว่าเกิดจากการคลาดเคลื่อนในการคัดลอกเช่นกันโดยในกรณีของเอกสารล้านนาได้กลายเป็นคำว่า ขายฟ้านารี ซึ่งในเอกสาร บล. ล้านนา. 1284 ซึ่งเก่าที่สุดนั้นปรากฏเขียนด้วย ๗ ล ในคำว่า ๔๗ ๗ นาลี สะท้อนว่าคำ ๆ นี้อาจมีใช้คำว่านารีมาแต่แรก แต่ได้มาถูกแก้ไขในภายหลังซึ่งสะท้อนถึงนัยว่าคำ นี้เป็นคำที่คลาดเคลื่อนมาตั้งแต่ในเอกสารชั้นก่อนหน้าเอกสารที่พบในล้านนาแล้วเช่นกัน กรณีการ คลาดเคลื่อนในส่วน of ชื่อเฉพาะนั้นพบเห็นได้ในเอกสารเรื่องวอกโครหินนี้ในหลาย ๆ คำ

ตารางที่ 41 ชื่อเฉพาะตัวละคร พระยาธรรฐ

ชื่อปรากฏภายในเรื่องซีไหยวี้		ชื่อปรากฏภายในเรื่องวอกโครหิน
อักษร	ความหมาย	พระยาธรรฐ
李天王 (lǐ tiān wáng)	หลี่เทียนหวัง	

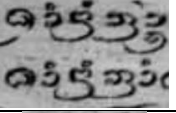
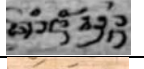
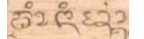
หลี่เทียนหวัง ชื่อเดิมว่า หลี่จิ้งเป็นบุคคลที่มีตัวตนจริงในประวัติศาสตร์ ในภายหลังได้ยกขึ้น เป็นเทพ มีความสัมพันธ์กับท้าวเวสสุวัณคือ เมื่อครั้งที่คติความเชื่อพุทธศาสนาเข้าสู่ประเทศจีน ผนวก กับตำนานเรื่องเล่าท้องถิ่นจึงเกิดการรวมหลี่จิ้งและท้าวเวสสุวัณเข้าด้วยกัน และในเรื่องซีไหยวี้ นี้เองหลี่จิ้งได้กลายเป็นเทพหลี่เทียนหวังโดยสมบูรณ์ (ลีวซิง อู๋, 2554, 27-28) ส่วนพระยาธรรฐ อันเป็นชื่อที่ปรากฏในเรื่องวอกโครหินนั้นคือ 1 ใน 4 ท้าวมัจจุโลกบาล โดยประจำอยู่ทางทิศตะวันออก ดังความปรากฏในไตรภูมิพระร่วงว่า “...ท้าวธรรฐราช เป็นพระญาแก่เทพดาทั้งหลายรอดทั่วทั้ง กำแพงจักรวาลฝ่ายตะวันออกแล...” (พญาลีไทย, 2528:132) ซึ่งเป็นคนละองค์กับท้าวเวสสุวัณที่ ประจำอยู่ทิศเหนือ เป็นไปได้ว่าผู้แปลอาจแปลสลับระหว่างท้าวธรรฐและท้าวเวสสุวัณ นอกจากนั้น แล้วชื่อท้าวธรรฐปรากฏเพียงเอกสารผูกที่ 4 เพียงผูกเดียวเท่านั้น ในผูกอื่นปรากฏชื่อโดยเป็นชื่อทับ ศัพท์ภาษาจีนคือ ลีแธนวาง

ตารางที่ 42 ชื่อเฉพาะสถานที่ ถ้ำน้ำอำ

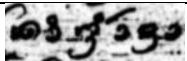
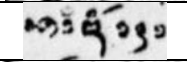
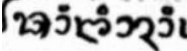
ชื่อปรากฏภายในเรื่องซีโหยวจี		ชื่อปรากฏภายในเรื่องวอกไครหิน	
อักษร	ความหมาย	คำแปล	ชื่อแปล
水 (shuǐ)	น้ำ	น้ำ	ถ้ำน้ำอำ, ถ้ำน้ำอ่าง
脏 (zāng)	สกปรก	-	
洞 (dòng)	ถ้ำ	ถ้ำ	

จากชื่อเฉพาะที่ปรากฏในเรื่องว่าถ้ำน้ำอำ และ ถ้ำน้ำอ่าง นั้นหากพิจารณาดูแล้ว ความหมายไม่ตรงกับความหมายเดิมจากต้นฉบับคือ 脏 (zāng) นั้นหมายถึง สกปรก ผู้ศึกษาพิจารณาเอกสารอื่นประกอบพบว่าเอกสารล้านนาและเอกสารลื้อปรากฏชื่อเฉพาะนี้ต่างกันไป โดยเอกสาร บล. ล้านนา. 1284 ที่เป็นฉบับหลักนี้พบสองชื่อคือ ถ้ำน้ำอำ และ ถ้ำน้ำอ่าง ส่วนเอกสารฉบับที่เหลือที่มีอายุน้อยกว่านั้นพบเป็นถ้ำน้ำอ่าง และในเอกสารลื้อนั้นปรากฏเป็นชื่อถ้ำน้ำอำ และถ้ำน้ำอ่าง ซึ่งจากการค้นคว้าคำศัพท์ที่ปรากฏคือ อำ อ่าง และอ่าง ในพจนานุกรมภาษาไทลื้อนั้นไม่ปรากฏว่ามีคำใดมีความหมายใกล้เคียงกันคำว่าเสีย ผู้ศึกษาอนุมานเป็นสองกรณีคือ 1 เกิดการคัดลอกต่อ ๆ กันมาทำให้คำ ๆ นี้ผิดเพี้ยนไป และ 2 คืออาจเป็นการเปลี่ยนชื่อโดยไม่ได้อิงว่าแปลความหมายตามตัวอักษร แต่แปลตามทัศนะของผู้แปล ซึ่งในกรณีหลังนี้สามารถพบได้เช่นกันดังจะกล่าวในส่วนท้ายของเรื่องลักษณะชื่อเฉพาะนี้

ตารางที่ 43 เปรียบเทียบชื่อเฉพาะสถานที่ ถ้ำน้ำอำ

วอกไครหิน (ล้านนา)		
ข้อความ	<ปริวรรต> / คำอ่าน /	อ้างอิง
	<ถ้ำน้ำอ่าง> / ถ้ำน้ำอ่าง / <ถ้ำน้ำอำ> / ถ้ำน้ำอำ /	บล. ล้านนา. 1284. 2. 11
	<ถ้ำน้ำอ่าง> / ถ้ำน้ำอ่าง /	ดต. ล้านนา. 1311. 2. 13
	<ถ้ำน้ำอ่าง> / ถ้ำน้ำอ่าง /	ปน. ล้านนา. 1325. 2. 19

ตารางที่ 43 เปรียบเทียบชื่อเฉพาะสถานที่ ถ้ำน้ำอ้า (ต่อ)

วอกไซ่หิ้น (ลือ)		
ข้อความ	ปริวรรต	อ้างอิง
	<ถ้ำน้ำอ้า> /ถ้ำน้ำอ้า/	พร. ลือ. 1292. 2. 15
	<ถ้ำน้ำอ้า> /ถ้ำน้ำอ้า/	สจ. ลือ. 1304. 2. 16
	<ถ้ำน้ำอ้า> /ถ้ำน้ำอ้า/	กร. ลือ. 1355. 3. 4

ตารางที่ 44 ชื่อเฉพาะตัวละคร พญาหัวยักษ์

ชื่อปรากฏภายในเรื่องซีโหยวจี้		ชื่อปรากฏภายในเรื่องวอกโครหิน	
อักษร	ความหมาย	คำแปล	ชื่อแปล
猕猴 (mí hóu)	ลิงชนิดหนึ่ง	ยักษ์	พญาหัวยักษ์
王 (wáng)	กษัตริย์, ราชา, ขุน	พญา	

猕猴 (mí hóu) เป็นคำเรียกลิงสกุลหนึ่งคือลิงแม็กแคค ผู้แปลเลือกที่แปลเป็นพญาหัวยักษ์ ซึ่งไม่ตรงตามความหมายตามตัวอักษรจากชื่อตัวละครในต้นฉบับ

ตารางที่ 45 ชื่อเฉพาะตัวละคร พญาหัวเสือ

ชื่อปรากฏภายในเรื่องซีโหยวจี้		ชื่อปรากฏภายในเรื่องวอกโครหิน	
อักษร	ความหมาย	คำแปล	ชื่อแปล
禺 (òu)	ลิงชนิดหนึ่ง	ยักษ์	พญาหัวเสือ
狻 (róng)	ลิงชนิดหนึ่ง		
王 (wáng)	กษัตริย์, ราชา, ขุน	พญา	

จากการค้นคว้าผู้ศึกษามีความเห็นว่าคำ 禺狻 (òu róng) น่าจะเป็นชื่อเฉพาะของตัวละครตัวนี้ หากแยกองค์ประกอบของคำคือ 禺 (òu) หมายถึงลิงชนิดหนึ่งหางยาว และ 狻 (róng) หมายถึงลิงชนิดหนึ่งคือลิงมาโมเสท ผู้ศึกษามีทัศนะต่อตัวละครพญาหัวเสือ และพญาหัวยักษ์ ซึ่งเป็นตัวละครที่ปรากฏพร้อมกับกับตัวละครพญาหัวควาย พญาหัวมอม และพญาหัวรุ้ง ว่าเมื่อพิจารณาชื่อภาษาจีน

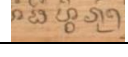
ของตัวละครพญาหัวเสือ และพญาหัวยักษ์ล้วนมีความหมายถึงสิ่งทั้งสิ้น แต่เป็นลิงคนละชนิดกัน ผู้ศึกษาอนุมานว่าผู้แปลอาจต้องการที่จะจำแนกความต่างของตัวละครในกลุ่มนี้ให้เป็นสัตว์ต่างชนิดกัน อย่างชัดเจนจึงเลือกแปลไม่ตรงกับความหมายในภาษาเดิม นอกจากนั้นแล้วตัวละครหลักของเรื่องคือ พญาวอกก็เป็นลิงเช่นกัน ดังนั้นจึงเป็นไปได้ว่าอาจแปลให้เกิดความแตกต่างเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความสับสนของผู้อ่าน

ตารางที่ 46 ชื่อเฉพาะตัวละคร ผีหัวรูง

ชื่อปรากฏภายในเรื่องซีโหวยจี้		ชื่อปรากฏภายในเรื่องวอกโครหิน	
อักษร	ความหมาย	คำแปล	ชื่อแปล
草 (cǎo)	หญ้า	รูง	ผีหัวรูง
头 (tóu)	หัว	หัว	
神 (shén)	เทพ	ผี	

ความหมายตามตัวอักษรของชื่อตัวละครตัวนี้คือเทพหัวหญ้า แต่มีการแปลเป็นผีหัวรูงในเอกสารตัวเขียนฉบับหลักนี้ และเมื่อพิจารณาเอกสารตัวเขียนฉบับอื่นทั้งของล้านนาและของลื้อพบว่ามีความแตกต่างกันของชื่อตัวละครตัวนี้ กล่าวคือ ชื่อผีหัวรูงปรากฏในเอกสารของทางฝั่งล้านนา ส่วนเอกสารของทางลื้อนั้นปรากฏชื่อเป็น “ผีหัวหญ้า” ซึ่งหากพิจารณาความหมายของชื่อจากต้นฉบับซีโหวยจี้แล้วนั้น เอกสารของลื้อคงความหมายดั้งเดิมของชื่อตัวละครตัวนี้ไว้ได้ ผู้ศึกษาอนุมานว่าเหตุที่เอกสารของทางล้านนาปรากฏเป็นชื่อผีหัวรูงนั้นอาจเป็นเพราะข้อผิดพลาดในการคัดลอกมาตั้งแต่เอกสารชั้นต้น ๆ ที่เผยแพร่เข้ามาในทางล้านนา อาจด้วยเรื่องตัวอักษรที่เลือนกลางหรือไม่ชัดเจนทำให้ผู้คัดลอกเกิดความสับสน ผนวกกับในเรื่องมีชื่อตัวละคร “พญาผีหัวรูง” ปรากฏอยู่แล้วจึงเกิดการเข้าใจผิดในการคัดลอกได้

ตารางที่ 47 เปรียบเทียบชื่อเฉพาะตัวละคร ฝั้วหู้จู้ง

วอกไครหิน (ล้านนา)		
ข้อความ	<ปริวรรต> /คำอ่าน/	อ้างอิง
	<ฝั้วหู้จู้ง> /ฝั้วหู้จู้ง/	บล. ล้านนา. 1284: 6/6
	<ฝั้วหู้จู้ง> /ฝั้วหู้จู้ง/	ดต. ล้านนา. 1311: 6/9
	<ฝั้วหู้จู้ง> /ฝั้วหู้จู้ง/	ปน. ล้านนา. 1325: 6/9
วอกไข่หิน (ลื้อ)		
ข้อความ	ปริวรรต	อ้างอิง
	<ฝั้วหู้จู้ง> /ฝั้วหู้จู้ง/	ทร. ลื้อ. 1292: 6/10
	<ฝั้วหู้จู้ง> /ฝั้วหู้จู้ง/	สจ. ลื้อ. 1304: 1/21
	<ฝั้วหู้จู้ง> /ฝั้วหู้จู้ง/	กร. ลื้อ. 1355: 6/7

ตารางที่ 48 ชื่อเฉพาะตัวละคร ลำเปล่า

ชื่อปรากฏภายในเรื่องซีโหวยจี้		ชื่อปรากฏภายในเรื่องวอกไครหิน	
อักษร	ความหมาย	คำแปล	ชื่อแปล
悟 (wù)	เข้าใจ	-	ลำเปล่า
空 (kòng)	ว่างเปล่า	เปล่า	

ลำเปล่าเป็นชื่อของตัวละครหลักของเรื่องคือพญาวอกเป็นชื่อที่อาจารย์ศรีโพธิ์ตั้งให้ในตอนที่พญาวอกไปร่ำเรียนวิชา โดยปรากฏข้อความในตอนว่า

“...อันเป็นลูกศิษย์เรานี้มี (ลืบ) สองตนใส่ชื่อที่ลูกศิษย์ด้วยลำดับกันแล
ในธรรม ๑๒ ตัวนั้นชื่อ กลาง ใหญ่ ปัญญา สติ สมาธิ นิमित ปีติ เรียงลำดับ ๑๒ คำ
นิแลมากูจักปันชื่อลำเปล่าว่าฉันนี้แล”

(บล. ล้านนา. 1284: 1/13)

ชื่อในภาษาจีนของตัวละครตัวนี้คือ 悟空 (wù kòng) แปลได้ว่า ผู้เข้าใจในความว่างเปล่า ซึ่ง 悟 (wù) แปลว่าเข้าใจ ส่วน 空 (kòng) แปลว่า ว่างเปล่า จึงเป็นชื่อลำเปล่า ซึ่งแปลจากส่วนหนึ่งของชื่อในภาษาจีน คือ เปล่า จากอักษร 空 (kòng) ส่วนคำว่า “ลำ” ผู้ศึกษายังไม่สามารถหา

คำอธิบายที่เหมาะสมได้ เนื่องจากไม่สามารถอธิบายระหว่างคำว่า 悟 (wù) แปลว่า เข้าใจ กับคำว่า ลำ ได้ และจากข้อความในเรื่องซีไหยวี้ฉบับแปลที่กล่าวถึงตอนตั้งชื่อ ปรากฏคำว่า อู๋ ซึ่งเป็นคำทับศัพท์คำว่า 悟 (wù) ดังข้อความต่อไปนี้

“พระอาจารย์ว่าในสำนักข้ามีหนังสือสิบสองตัวแยกพวกตั้งชื่อ ถึงเจ้าเป็นลูกศิษย์รุ่นที่สิบ เจ้าพญาลิงว่า หนังสือสิบสองตัวนั้น? พระอาจารย์ว่า คือ ก่วง ต้าจื่อ ฮุย เจิน หยุ ลิ่ง ไห่ อิ่ง อู๋ หยวน เจียว หนังสือสิบสองตัว เรียงถึงเจ้า พอดีเจอตัวอู๋ (หงอ) ข้าตั้งชื่อพระฉายาให้เจ้าว่า ซุนหงอคง ดีไหม”

(วิวัฒน์ ประชาเรื่องวิทย์, 2559: 21)

พิจารณาข้อมูลเพิ่มเติมจากข้อความในซีไหยวี้ฉบับแปล เทียบกับข้อความในเรื่องวอกโครหิน ไม่พบข้อมูลที่สามารถอธิบาย จึงไม่อาจสรุปได้ในส่วนของคำว่า “ลำ” ที่ปรากฏอยู่ในชื่อ “ลำเปล่า”

ตารางที่ 49 ชื่อเฉพาะตัวละคร ลำม้า

ชื่อปรากฏภายในเรื่องซีไหยวี้		ชื่อปรากฏภายในเรื่องวอกโครหิน	
อักษร	ความหมาย	คำแปล	ชื่อแปล
弼 (bì)	ช่วย, ช่วยเหลือ	-	ลำม้า
马 (mǎ)	ม้า	ม้า	
温 (wēn)	อุ่น	-	

ลำม้า เป็นชื่อของตัวละครพญาวอกเช่นเดียวกับลำเปล่าเช่นกัน เป็นชื่อที่ได้จากในตอนที่ขึ้นสวรรค์ไปพบอินทราธิราชในครั้งแรก โดยได้รับมอบหมายหน้าที่ให้เป็นคนเลี้ยงม้าบนสวรรค์ตามความในเนื้อเรื่องว่า “...อินทราธิราชกล่าวว่าครั้นว่ามีฉันทันนั้นก็จักปลงอาญาหื้อไปเป็นนายพวกม้าแลใส่ชื่อว่าลำม้าจุมมีเทอะ...” (บล. ล้านนา, 1284: 4/2) สังเกตว่าชื่อนั้นปรากฏคำว่า ‘ลำ’ เช่นเดียวกับชื่อ ‘ลำเปล่า’ ผู้ศึกษาสันนิษฐานว่าผู้แปลอาจเทียบเคียงจากชื่อ ‘ลำเปล่า’ มาสร้างเป็นชื่อ ‘ลำม้า’ โดยหยิบส่วนหนึ่งจากชื่อต้นฉบับภาษาจีนคือ 马 (mǎ) ที่แปลว่าม้า

ตารางที่ 50 ชื่อเฉพาะตัวละคร อนาคต

ชื่อปรากฏภายในเรื่องซีโหวงจี้		ชื่อปรากฏภายในเรื่องวอกไครหิน
อักษรจีน	แปล	อนาคต
阿雉 (ā nuó)	พระอนันท์	
迦叶 (jiā yè)	พระมหากัสสปะ	

ชื่อตัวละครสองชื่อที่ปรากฏร่วมในเรื่องคือ 阿雉 (ā nuó) และ 迦叶 (jiā yè) คือพระอนันท์ และพระมหากัสสปะ แต่จากในเรื่องวอกไครหินตอนเดียวกันนั้นกลับปรากฏชื่อตัวละครเพียงชื่อเดียวคือ อนาคต ซึ่งชื่อ อนาคตนี้ไม่พบว่าตรงกันกับชื่อบุคคลหรือตัวละครใด เป็นไปได้ว่าอาจเกิดจากความคลาดเคลื่อนในการคัดลอกต้นฉบับหรืออาจเป็นชื่อที่ผู้แปลเจตนาตั้งขึ้นเพื่อรวมชื่อตัวละครสองชื่อในเรื่องเป็นตัวละครใหม่

2. การทับศัพท์ชื่อเฉพาะ

ลักษณะประการสำคัญของการทับศัพท์ชื่อเฉพาะที่ปรากฏในเรื่องคือเรื่องการสะท้อนของสำเนียงภาษาที่ปรากฏจากการเขียนทับศัพท์ด้วยตัวอักษรธรรม ซึ่งทำให้ทราบว่ากรับวรรณกรรมเรื่องซีโหวงจี้มาแล้วกลายเป็นวรรณกรรมเรื่องวอกไครหินนั้นผ่านมาทางจีนโดยตรงเข้าสู่ชาวไทย ในหัวข้อย่อหน้านี้ผู้ศึกษาศึกษาลักษณะของเสียงจากคำทับศัพท์โดยเปรียบเทียบระหว่างเสียงจากคำต้นฉบับที่เป็นภาษาจีนสำเนียงมาตรฐานกับคำทับศัพท์ด้วยอักษรธรรมโดยใช้ระบบเสียงภาษาไทยเทียบประกอบ โดยมุ่งเน้นที่เสียงพยัญชนะและเสียงสระ เป็นหลัก เนื่องจากว่าจากข้อมูลจากเอกสารต้นฉบับที่ใช้นั้นไม่ปรากฏการใช้เครื่องหมายวรรณยุกต์ที่เคร่งครัดมากนัก จึงอาจทำให้เกิดความไม่เที่ยงตรงของข้อมูลด้านเสียงวรรณยุกต์ได้ โดยข้อมูลที่ใช้นำมาจากเอกสารฉบับวัดบ้านแหลม

ตารางที่ 51 ชื่อเฉพาะสถานที่ กองช่างค้ว

ภาษาจีนมาตรฐาน						ภาษาล้านนา					
อักษร จีน	Pinyin	IPA				อักษร ธรรม	ถ่าย ถอด	IPA			
		C	V(V)(V)	N	T			C	V(V)	C	T
灌	guàn	k	ue	n	4	กฺวน	กอง	k	ɔ	n	1
江	jiāng	tɕ	iɤ	ŋ	1	จฺจวง	ช่าง	ts	a	ŋ	4
口	kǒu	kʰ	ou	-	3	กฺอู	ค้ว	x	o	-	4

ตารางที่ 52 ชื่อเฉพาะตัวละคร เขยอาน

ภาษาจีนมาตรฐาน						ภาษาล้านนา					
อักษร จีน	Pinyin	IPA				อักษร ธรรม	ถ่าย ถอด	IPA			
		C	V(V)(V)	N	T			C	V(V)	C	T
惠	huì	h	uxi	-	4	ฮฺเว	เขย	x	xi	-	1
岸	àn	ʔ	e	n	4	อัน	อาน	(ʔ)	a	n	1

ตารางที่ 53 ชื่อเฉพาะตัวละคร ความพอแซน

ภาษาจีนมาตรฐาน						ภาษาล้านนา					
อักษร จีน	Pinyin	IPA				อักษร ธรรม	ถ่าย ถอด	IPA			
		C	V(V)(V)	N	T			C	V(V)	C	T
黄	huáng	h	ue	ŋ	2	ฮฺวง	ควาน	kw	a	n	4
角	jiǎo	tɕ	ieu	-	3	กฺจื่อ	พอ	p	ɔ	-	4
大	dà	t	e	-	4	-	-				
仙	xiān	ɕ	iɤ	n	1	เซี่ยน	แซน	s	ɛ	n	4

ตารางที่ 54 ชื่อเฉพาะตัวละคร ความเียร²⁰

ภาษาจีนมาตรฐาน						ภาษาล้านนา					
อักษร จีน	Pinyin	IPA				อักษร ธรรม	ถ่าย ถอด	IPA			
		C	V(V)(V)	N	T			C	V(V)	C	T
观	guān	k	ue	n	1	ꨀꨣꨳ	ควาน	kw	a	n	4
音	yīn	j	i'	n	1	ꨀꨳꨳꨳ	เียร	j	ɔ	n	4

ตารางที่ 55 ชื่อเฉพาะตัวละคร แควนลิน

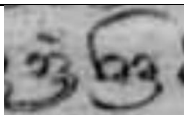
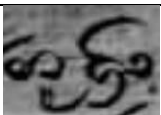
ภาษาจีนมาตรฐาน						ภาษาล้านนา					
อักษร จีน	Pinyin	IPA				อักษร ธรรม	ถ่าย ถอด	IPA			
		C	V(V)(V)	N	T			C	V(V)	C	T
玄	xuán	ɕ	yɤ	n	2	ꨀꨳꨳꨳ	แควน	xw	ɛ	n	4
灵	líng	l	i'	ŋ	2	ꨀꨳꨳꨳ	ลิน	l	ĩ	n	4

ตารางที่ 56 ชื่อเฉพาะตัวละคร ตีจาดวางอนคาน

ภาษาจีนมาตรฐาน						ภาษาล้านนา					
อักษร จีน	Pinyin	IPA				อักษร ธรรม	ถ่าย ถอด	IPA			
		C	V(V)(V)	N	T			C	V(V)	C	T
地	dì	t	i'	-	4	ꨀꨳꨳꨳ	ตี	t	ĩ	-	1
藏	zàng	ts	e'	ŋ	2	ꨀꨳꨳꨳ	จาด	ts	a	t	2
王	wáng	w	e'	ŋ	2	ꨀꨳꨳꨳ	วาง	v	a	ŋ	4
菩	pú	p ^h	u'	-	2	ꨀꨳꨳꨳ	อน	(?)	ũ	n	1
薩	sà	s	e'	-	4	ꨀꨳꨳꨳ	คาน	x	a	n	4

²⁰ คือ กวนอิม

地藏王菩薩 หรือ ตี้จ้างหวังโพธิสัตว์ หรือ พระกษิติครรภ์โพธิสัตว์ ชื่อที่ปรากฏในฉบับวัดบ้านแหลมคือ ติจางวางอนคาน ซึ่งในความเป็นจริงแล้วชื่อตัวละครตัวนี้สมควรทับศัพท์ว่า ติจางวางกุชา ตามเสียงภาษาจีน แต่หากการคัดลอกทำให้เกิดความคลาดเคลื่อนโดยเฉพาะอย่างยิ่งในสองคำหลังคือ ฐฺริว กุชา คลาดเคลื่อนเป็น ฐฺริว อนคาน หากพิจารณาจากอักษรจะพบว่ามีความเป็นไปได้ที่เกิดการคลาดเคลื่อนในการคัดลอก

อนคาน	อ้างอิง	กุชา	อ้างอิง
	บล. ล้านนา, 1284: 3/13		บล. ล้านนา, 1284: 6/1

ตารางที่ 57 ชื่อเฉพาะตัวละคร แรนฟ้า แรนเยียว

ภาษาจีนมาตรฐาน						ภาษาล้านนา					
อักษร จีน	Pinyin	IPA				อักษร ธรรม	ถ่าย ถอด	IPA			
		C	V(V)(V)	N	T			C	V(V)	C	T
天	tiān	t ^h	iɤ	n	1	เต๋	แธน	th	ɛ	n	4
蓬	péng	p ^h	ɤ	ŋ	2	ป๋อง	ฟ้า	f	a	-	4
天	tiān	t ^h	iɤ	n	1	เต๋	แธน	th	ɛ	n	4
佑	yòu	j	iɤu	-	4	ยู่	เยียว	j	eu	-	4

ตัวละครแรนฟ้า แรนเยียวเป็นตัวละครคู่กันสองตัวที่ปรากฏพร้อมกันในเรื่องผู้ศึกษานับรวมตัวละครสองตัวนี้เข้าไว้ด้วยกัน

ตารางที่ 58 ชื่อเฉพาะตัวละคร นอซา

ภาษาจีนมาตรฐาน						ภาษาล้านนา					
อักษร จีน	Pinyin	IPA				อักษร ธรรม	ถ่าย ถอด	IPA			
		C	V(V)(V)	N	T			C	V(V)	C	T
哪	né	n	ɤ	-	2	น๋	นอ	n	o	-	4
吒	zhā	tɕ	e	-	1	จว	จา	ts	a	-	4

ตารางที่ 59 ชื่อเฉพาะตัวละคร ภูษา²¹

ภาษาจีนมาตรฐาน						ภาษาล้านนา					
อักษร จีน	Pinyin	IPA				อักษร ธรรม	ถ่าย ถอด	IPA			
		C	V(V)(V)	N	T			C	V(V)	C	T
菩	pú	p ^h	u'	-	2	ฮู	ภู	ph	u	-	4
薩	sà	s	e'	-	4	ฉัว	ซา	s	a	-	4

ตารางที่ 60 ชื่อเฉพาะตัวละคร ลิเหนววง²²

ภาษาจีนมาตรฐาน						ภาษาล้านนา					
อักษร จีน	Pinyin	IPA				อักษร ธรรม	ถ่าย ถอด	IPA			
		C	V(V)(V)	N	T			C	V(V)	C	T
李	lǐ	l	i'	-	3	ลี่	ลี	l	i	-	4
天	tiān	t ^h	iɤ	n	1	เต๋น	แธน	th	ɛ	n	1
王	wáng	w	e'	ŋ	2	ว๊วง	วาง	v	a	ŋ	4

ตารางที่ 61 ชื่อเฉพาะตัวละคร เลาควี

ภาษาจีนมาตรฐาน						ภาษาล้านนา					
อักษร จีน	Pinyin	IPA				อักษร ธรรม	ถ่าย ถอด	IPA			
		C	V(V)(V)	N	T			C	V(V)	C	T
老	lǎo	l	eu	-	3	เลอว	เลา	l	au		4
君	jūn	tɕ	y'	n	1	จ๊วง	ควี้	kw	i	-	4

²¹ คือ โพธิ์สัตว์²² หรือพระยาธรรมาในวอกไครหินผูกที่ 4

ตารางที่ 62 ชื่อเฉพาะตัวละคร วังลิ่งควาน

ภาษาจีนมาตรฐาน						ภาษาล้านนา					
อักษร จีน	Pinyin	IPA				อักษร ธรรม	ถ่าย ถอด	IPA			
		C	V(V)(V)	N	T			C	V(V)	C	T
王	wáng	w	e'	ŋ	2	ວັງ	วาง	v	a	ŋ	4
靈	líng	l	i'	ŋ	2	ລິງ	ลิ่ง	l	ĩ	ŋ	4
官	guān	k	ue	n	1	ວັງ	ควาน	kw	a	n	4

ตารางที่ 63 ชื่อเฉพาะตัวละคร สี่จอต้าแซง

ภาษาจีนมาตรฐาน						ภาษาล้านนา					
อักษร จีน	Pinyin	IPA				อักษร ธรรม	ถ่าย ถอด	IPA			
		C	V(V)(V)	N	T			C	V(V)	C	T
赤	chì	tʂʰ	ɿ	-	4	ສີ	สี่	s	i	-	1
腳	jiǎo	tɕ	ieu	-	3	ຈັວ	จ้อ	ts	ɔ	-	1
大	dà	t	e'	-	4	ຕາ	ตา	t	a	-	1
仙	xiān	ɕ	iɿ	n	1	ສຳ	แซง	s	ɛ	ŋ	4

ตารางที่ 64 ชื่อเฉพาะตัวละคร แสนตี้

ภาษาจีนมาตรฐาน						ภาษาล้านนา					
อักษร จีน	Pinyin	IPA				อักษร ธรรม	ถ่าย ถอด	IPA			
		C	V(V)(V)	N	T			C	V(V)	C	T
圣	shèng	ʂ	ɿ	ŋ	4	ສັງ	แสน	s	ɛ	n	1
帝	dì	t	i'	-	4	ຕີ	ตี้	t	i	-	1

ตารางที่ 65 ชื่อเฉพาะตัวละคร เออลางซิ่นควี

ภาษาจีนมาตรฐาน						ภาษาล้านนา					
อักษร จีน	Pinyin	IPA				อักษร ธรรม	ถ่าย ถอด	IPA			
		C	V(V)(V)	N	T			C	V(V)	C	T
二	èr	ʔ	ɚ	-	4	เอ๋อ	เออ	-	ɚ	-	1
郎	láng	l	e	ŋ	2	ลวง	ลาง	l	a	ŋ	2
真	zhēn	tʂ	ɚ	n	1	จิ้น	ซิ่น	s	u	n	2
君	jūn	tʂ	y	n	1	จวิน	ควี	kw	i	-	2

3. ชื่อเฉพาะที่มีลักษณะพิเศษ

นอกจากลักษณะการเปล่งชื่อเฉพาะ และลักษณะการทับศัพท์ชื่อเฉพาะแล้วพบว่ามีชื่อเฉพาะอยู่ส่วนหนึ่งที่มีลักษณะพิเศษไม่เข้าเกณฑ์ว่าเป็นการแปลหรือการทับศัพท์โดยตรง แต่เป็นลักษณะของการแปลและการทับศัพท์ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะ โดยรายละเอียดและการวิเคราะห์ในแต่ละชื่อมีดังต่อไปนี้

ตารางที่ 66 ชื่อเฉพาะคาถา ยามฉนิภมี

ชื่อปรากฏภายในเรื่องซีไหยวี้						ชื่อปรากฏภายในเรื่องวอกไครหิน					
อักษร จีน	Pinyin	IPA				อักษร ธรรม	ถ่าย ถอด	IPA			
		C	V(V)(V)	N	T			C	V(V)	C	T
俺	ǎn	ʔ	e	n	3	ฮง	ยา	j	a	-	4
嘛	ma	m	e	-	·	ฮ	ม	m	ǎ	-	5
呢	ne	n	ɚ	-	·	ฉี	ฉี	n	i	-	4
叭	bā	p	e	-	1	ฮ	ภ	ph	ǎ	-	5
哞	hōng	h	o	ŋ	1	ฮ	มี	m	i	-	4

เป็นคาถา ตามที่คณะผู้ศึกษาเห็นว่าลักษณะของชื่อเฉพาะนี้สะท้อนว่าผู้แปลพยายามถอดออกมาให้เป็นคาถา โดยการลากเสียงให้เข้ากับภาษาบาลีตามแบบพุทธเถรวาท ลักษณะจึงไม่เหมือนกับการแปล หรือการทับศัพท์

ตารางที่ 67 ชื่อเฉพาะตัวละคร ศรีโพธิ

ชื่อปรากฏภายในเรื่องซีโหยวจี้						ชื่อปรากฏภายในเรื่องวอกไครหิน					
อักษร จีน	Pinyin	IPA				อักษร ธรรม	ถ่าย ถอด	IPA			
		C	V(V)(V)	N	T			C	V(V)	C	T
须	xū	ɕ	y'	-	1	𑖦	สรี	sl	i	-	1
อักษร		ความหมาย				อักษรธรรม		ถ่ายถอด			
菩提		โพธิ				๘๘๖		โพธิ			

须 อ่านว่า xū สี่ว์ 菩提 อ่านว่า pútí ผุถึ ตรงกับคำว่า โพธิ ชื่อ 须菩提 xūpútí สี่ว์ผุถึ นี้ อาจตรงกับชื่อพระเถระองค์หนึ่งคือ พระสุภูติเถระ ปรากฏในพระสูตรชื่อสุภูติสูตร แต่ชื่อปรากฏภายในเรื่องวอกไครหินนั้นเป็น สรีโพธิ หรือ ศรีโพธิ ผู้ศึกษามีทัศนะว่าผู้แปลอาจเห็นว่า 菩提 ตรงกับคำว่า โพธิ และเสียงของคำว่า 须 สี่ว์ นั้นคล้ายกับ ศรี หรือ สรี ที่หมายถึงต้นโพธิ์เช่นเดียวกันจึงรวมทั้งสองคำเข้าด้วยกันเป็น สรีโพธิ หรือ ศรีโพธิ

ตารางที่ 68 ชื่อเฉพาะสถานที่ อรทวีป

ชื่อปรากฏภายในเรื่องซีโหยวจี้						ชื่อปรากฏภายในเรื่องวอกไครหิน					
อักษร จีน	Pinyin	IPA				อักษร ธรรม	ถ่าย ถอด	IPA			
		C	V(V)(V)	N	T			C	V(V)	C	T
傲	ào	ʔ	eu	-	4	๘๘	อ	-	ǎ	-	1
来	lái	l	ei	-	2	๘๖	ร	l	ǎ	-	5
อักษร		ความหมาย				อักษรธรรม		ถ่ายถอด			
国		ประเทศ, รัฐ				๘๘๖		ทวีป			

傲来 อ่านว่า àolái เอ้าไหล เป็นชื่อเฉพาะของประเทศหรือทวีปหนึ่งตามท้องเรื่องซีโหยวจี้ แหะวอกไครหิน ลักษณะของชื่อเฉพาะนี้เป็นการนำคำต้นฉบับมาแปลงให้เป็นคำในลักษณะของคำบาลี

เนื้อเรื่อง

ดังที่ได้กล่าวไว้ใน **ความสำคัญและที่มาของปัญหา** ว่าวรรณกรรมเรื่องวอกโครหิน เป็นวรรณกรรมที่แปลมาจากวรรณกรรมเรื่องซีไหวยวี่ ซึ่งเป็นวรรณกรรมที่สำคัญเรื่องหนึ่งของจีน โดยชาวไทยส่วนใหญ่รู้จักวรรณกรรมในเรื่องนี้ในชื่อว่า ไชอิ้ว โดยคำว่าไชอิ้วนั้นคือคำว่า ซีไหวยวี่ ในสำเนียงภาษาจีนหมิ่นใต้ ซึ่งเป็นสำเนียงหนึ่งที่มีอิทธิพลในการแปลวรรณกรรมของไทยอย่างมาก ในช่วงระยะเวลาหนึ่งเพราะเป็นภาษาของกลุ่มชาวจีนโพ้นทะเลที่อพยพมาอาศัยตั้งแต่ครั้งแผ่นดินสยามจวบจนประเทศไทยในปัจจุบัน ไชอิ้วเป็นเรื่องที่ถูกแปลขึ้นในช่วงสมัยรัชกาลที่ 5 โดยนายตันเป็นผู้แปล และเทียบวรรณเป็นผู้ขัดเกลาภาษา ลักษณะการลักษณะการแปลของวรรณกรรมเรื่อง ไชอิ้วนั้นเป็นการแปลแบบรวบรัดตัดความ คือมิได้แปลแบบคำต่อคำ แต่เป็นการอ่านแล้วสรุปนำเอาใจความสำคัญของเรื่องมาเรียบเรียงไปตามลำดับ จากข้อสังเกตคือ วรรณกรรมเรื่องซีไหวยวี่ ต้นฉบับภาษาจีนนั้นมีข้อความส่วนที่เป็นบทกลอนนั้นไม่ได้แปล และรายละเอียดบางส่วนเป็นการสรุปรวบรัด และ ตัวละครบางตัวถูกตัดทอนออกไป

หนังสือวรรณกรรมเรื่องไชอิ้วที่มีจำหน่ายในปัจจุบันส่วนใหญ่เป็นสำนวนแปลเดิมตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 5 ทั้งสิ้น จนเมื่อ พ.ศ. 2559 ได้มีการตีพิมพ์หนังสือแปลเรื่อง ไชอิ้ว บันทึกทัศนจักรชมพุกวีแปลโดย วิวัฒน์ ประชาเรื่องวิทย์ เป็นชุด 4 เล่มบริบูรณ์ โดยมีลักษณะการแปลที่ครบถ้วนสมบูรณ์ตามต้นฉบับ กล่าวคือเป็นการแปลจากต้นฉบับภาษาจีนโดยตรงคำต่อคำประโยคต่อประโยค รวมถึงการแปลในส่วนของบทกลอน ซึ่งสำนวนแปลฉบับนี้สามารถนำมาใช้อ้างอิง หรือ ใช้เป็นสอบเทียบกับต้นฉบับภาษาจีนได้ งานวิจัยฉบับจึงนี้ใช้ข้อมูลจากฉบับแปลของ วิวัฒน์ ประชาเรื่องวิทย์ สำหรับประกอบการศึกษาเนื้อเรื่องวรรณกรรมเรื่องวอกโครหิน

การศึกษาเนื้อหา ผู้ศึกษาศึกษาในส่วนของเหตุการณ์สำคัญของเรื่อง โดยการเปรียบเทียบกับฉบับแปลของ วิวัฒน์ ประชาเรื่องวิทย์ ซึ่งเป็นตัวแทนของซีไหวยวี่ฉบับแปลไทย เพื่อหาข้อเหมือนและข้อแตกต่างของวรรณกรรมทั้งสองเรื่อง แม้ว่าในข้อเท็จจริง วรรณกรรมเรื่องวอกโครหิน จะเป็นวรรณกรรมแปลจากเรื่องซีไหวยวี่ ก็ตามแต่ลักษณะการแปลนั้นไม่ได้แปลตามตัวอักษร ซึ่งลักษณะเช่นนี้เป็นลักษณะเดียวกันกับการแปลเรื่องไชอิ้วเช่นกัน แต่การแปลของเรื่องวอกโครหินนั้น มีข้อแตกต่างจากเรื่องไชอิ้วใน 2 ประการคือ ประการแรกเรื่องไชอิ้วเป็นเรื่องที่แปลจากซีไหวยวี่มาทั้งหมด แต่เรื่องวอกโครหิน เป็นการแปลมาเฉพาะส่วนเนื้อเรื่องของตัวละครลิง ซึ่งเป็นตัวละครสำคัญตัวหนึ่งของเรื่อง ประการที่สอง การแปลเรื่องไชอิ้ว มีความชัดเจนว่าเป็นวรรณกรรมแปลจากเรื่องซีไหวยวี่ ส่วนเรื่องวอกโครหิน ภาพสะท้อนว่าวรรณกรรมเรื่องนี้เป็นวรรณกรรมแปลจากซีไหวยวี่นั้นไม่ชัดเจน หากผู้อ่านไม่ทราบอนุภาพหลัก ๆ ของเรื่องซีไหวยวี่ จะไม่เห็นความเชื่อมโยงของทั้งสองเรื่อง มีเพียงการทับศัพท์ชื่อเฉพาะเท่านั้นที่สะท้อนว่าเป็นวรรณกรรมแปล

ประกอบกับลักษณะการแปลชื่อเฉพาะให้เป็นภาษาถิ่น ที่นำเสนอในบทที่ 4 ที่มีการแปลให้เข้ากับบริบทสังคมวัฒนธรรม สะท้อนว่าวรรณกรรมเรื่องนี้มีการกลายเข้ากับบริบทท้องถิ่น ผู้ศึกษาจึงเห็นสมควรว่า การศึกษาเนื้อเรื่องของวรรณกรรมเรื่องวอกโครหิน จะศึกษาตามแนวทฤษฎีการแพร่กระจาย และการแตกเรื่องของนิทาน ในด้านลักษณะการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในการแพร่กระจายของนิทาน โดยจะศึกษาจากเหตุการณ์หลักสำคัญ ภายในเรื่องวอกโครหิน เปรียบเทียบกับเหตุการณ์หลักสำคัญจากเรื่องซีไหยวี้ซึ่งเป็นเรื่องต้นฉบับ โดยใช้ฉบับแปลของ วิวัฒน์ ประชาเรื่องวิทย์ เป็นฉบับเปรียบเทียบ

1. การแบ่งตอนของเนื้อเรื่อง

ดังที่ได้เคยอ้างถึงเรื่องจำนวนตอนของเนื้อเรื่อง ที่มีความสัมพันธ์กับจำนวนผูกในมัดเอกสารตัวเขียนเรื่องวอกโครหิน ในประเด็นเรื่องปัจจัยรูปแบบตามเนื้อหา (Patterns regarding content) ส่งผลให้เอกสารตัวเขียนวรรณกรรมเรื่องวอกโครหินนั้น ถูกแบ่งออกเป็น 7 ผูกด้วยกัน เพราะเนื้อเรื่องของวอกโครหินคือ เนื้อเรื่อง 7 ตอนแรกของวรรณกรรมเรื่องซีไหยวี้ โดยเนื้อหาในแต่ละตอนกลายมาเป็นเอกสารตัวเขียนแต่ละผูก โดยคงเนื้อเรื่อง และ เหตุการณ์หลักในตอนของต้นฉบับโดยมิได้ดัดแปลง ลักษณะของชื่อตอนของซีไหยวี้ที่ปรากฏ เป็นการสรุปรวมเนื้อเรื่องในตอนนั้น ๆ ว่ามีเหตุการณ์ใดเกิดขึ้นบ้าง เป็นการยกเอาอนุในภาคหลัก ๆ ในตอนมาเป็นชื่อตอน ส่วนเอกสารตัวเขียนเรื่องวอกโครหินนั้นมิได้ปรากฏชื่อตอน เฉกเช่นในเรื่องซีไหยวี้ ผู้ศึกษาจึงนำเหตุการณ์หลักที่ปรากฏในแต่ละผูกมาเปรียบเทียบกับชื่อตอนของเรื่องซีไหยวี้ ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 69 ตารางเปรียบเทียบชื่อตอนเรื่องซีไหยวี้กับเหตุการณ์ในเรื่องวอกโครหิน

ตอน (ผูก)	ชื่อตอน		เหตุการณ์
	ซีไหยวี้	ฉบับแปล	วอกโครหิน
1	靈根育孕源流出 心性修持大道生	รากฐานศักดิ์สิทธิ์พุ่มพื้กครรรภ์ สมุฏฐานเดิมแตกออก จิตยึด มั่นเกิดอภิธรรม	กำเนิดพญาวอก พญาวอกออกเดินทางตามหา ครู
2	悟徹菩提真妙理 斷魔歸本合元神	รู้แจ่มแจ้งโพธิ์สัตว์ ธรรม อัศจรรย์จริง ตัดมารสู่ฐานเดิม	สำเร็จวิชาจากครู พญาวอกกลับบ้านเกิดไปกำจัด ยักษ์

ตารางที่ 69 ตารางเปรียบเทียบชื่อตอนเรื่องซีโหยวจี้กับเหตุการณ์ในเรื่องวอกไครหิน (ต่อ)

ตอน (ผูก)	ชื่อตอน		เหตุการณ์
	ซีโหยวจี้	ฉบับแปล	วอกไครหิน
3	四海千山皆拱伏 九幽十類盡除名	สี่ทะเลพันสิขรทั้งฟองผอม พนมมือ เก้าบาดาลสินจำพวก ขจัดชื่อสิ้น	พญาวอกอาละวาดเมืองบาดาล ลงไปลบชื่อตนและพวกพ้องใน นรก
4	官封弼馬心何足 名注齊天意未寧	แต่ตั้งขุนนางควบคุมม้า ใจ โइनพอเพียง นามบันทิกฉี เทียน (เทียมฟ้า) ใจไม่สงบ	พระอินทร์ให้วอกมาเป็นจำ เลี้ยงม้าบนสวรรค์ พญาวอกไม่พอใจอยากได้ชื่อ เป็นทิพยใหญ่เคียงฟ้า
5	亂蟠桃大聖偷丹 反天宮諸神捉怪	ก่อความวุ่นวายงานเลี้ยงผล ท้อ ผู้วิเศษยิ่งใหญ่เทียมฟ้า ขโมยยาอายุวัฒนะ ต่อต้านวัง สวรรค์ บรรดาเทพดาจับ ปีศาจ	พญาวอกป่วนสวรรค์ลักกินของ วิเศษ เหล่าเทวดาลงมาไล่จับพญา วอกที่หนีลงมาจากสวรรค์
6	觀音赴會問原因 小聖施威降大聖	กวนอิมพระโพธิสัตว์ไป ร่วมงานถกสามเหตุ เทพองค์ น้อยสำแดงอานุภาพจับกุม ผู้วิเศษยิ่งใหญ่เทียมฟ้า	ภูชามาชุมนุมสวรรค์หาเรื่อง พญาวอก เออลางซินควี ปราบพญาวอก แล้วจับขึ้นมารับโทษบนสวรรค์
7	八卦爐中逃大聖 五行山下定心猿	ภายในเตาอักขระแปดทิศ ผู้วิเศษยิ่งใหญ่หลบหนี ได้ด้อยอยู่หัง (เบญจธาตุ) สยบ จิตวานร	พญาวอกหนีจากบ้ำที่หลอม ตนอยู่ พญาวอกถูกปราบขังไว้ได้เขา

จากตารางที่ 69 สะท้อนให้เห็นว่าเหตุการณ์หลัก ๆ ในแต่ละตอนนั้นมีด้วยกัน 2 เหตุการณ์ด้วยกัน ซึ่งเท่ากับว่าเนื้อหาของเรื่องซีโหยวจี้ส่วนที่กลายมาเป็นเรื่องวอกไครหินนั้นประกอบด้วยอนุภาคทั้งหมด 14 เหตุการณ์ในเนื้อเรื่อง 7 ตอน หรือ 7 ผูก และข้อมูลจากตารางชี้ให้เห็นว่า วอกไครหินนั้นคงเหตุการณ์สำคัญไว้ทั้ง 14 เหตุการณ์ แต่ในรายละเอียดของแต่ละเหตุการณ์อาจมีความแตกต่าง หรือ เหมือนกันขึ้นอยู่กับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในการแพร่กระจายของนิทาน ซึ่งลักษณะการการเปลี่ยนแปลงที่ปรากฏในเหตุการณ์หลักนี้ จะเป็นส่วนหลักในการวิจัยเนื้อเรื่องของวรรณกรรม

เรื่องวอกโครหิน โดย อาศัยทฤษฎีการแพร่กระจายของนิทาน และการแตกเรื่องเป็นหลักเกณฑ์ในการวิเคราะห์

2. วิเคราะห์เหตุการณ์หลัก 14 เหตุการณ์

จากชื่อตอนทั้ง 7 ตอนของเรื่องซีโหวยจีซึ่งสะท้อนถึงเหตุการณ์ในเรื่อง โดยนับว่าเป็นเหตุการณ์ที่สำคัญ เป็นเหตุการณ์หลักของตอนนั้น ๆ จึง ได้นำมาเป็นชื่อตอน ดังนั้นผู้ศึกษาจึงใช้เหตุการณ์หลังทั้ง 14 เหตุการณ์ ที่ปรากฏในการวิเคราะห์ถึงลักษณะการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในการแพร่กระจายของนิทาน ตามแนวทางของทฤษฎีการแพร่กระจายของนิทาน โดยเหตุการณ์หลักของที่เรื่องมีดังต่อไปนี้

- 1) กำเนิดตัวละครหลัก
- 2) ตัวละครหลักออกเดินทางจากบ้านเกิดแสวงหาวิชา
- 3) ตัวละครหลักสำเร็จวิชา
- 4) ตัวละครหลักกลับบ้านเกิดเพื่อปราบศัตรู
- 5) ตัวละครหลักบุกเมืองบาดาล
- 6) ตัวละครหลักลงไปเมืองนรก
- 7) ตัวละครหลักได้รับตำแหน่งผู้ดูแลม้าบนสวรรค์
- 8) ตัวละครหลักไม่พอใจตำแหน่งและอยากได้ชื่อเป็นผู้ยิ่งใหญ่เทียมฟ้า
- 9) ตัวละครหลักบุกงานเลี้ยงบนสวรรค์ขโมยกินของวิเศษ
- 10) เหล่าเทวดาตามล่าตัวละครหลักที่หนีลงมาจากสวรรค์
- 11) พระโพธิสัตว์ร่วมประชุมหาทางแก้ไขปัญหา
- 12) เทพจับกุมตัวละครหลักมารับโทษ
- 13) ตัวละครหลักหนีจากที่คุมขัง
- 14) ตัวละครหลักถูกปราบ

จาก 14 เหตุการณ์หลักสำคัญนี้ จะวิเคราะห์เปรียบเทียบถึงลักษณะการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากเรื่องซีโหวยจี มาเป็นเรื่องวอกโครหิน โดยลักษณะการเปลี่ยนแปลงมีด้วยกัน 6 ประการ ตามทฤษฎีการแพร่กระจายของนิทานคือ

- 1) การละความ(Omission)
- 2) การเปลี่ยนรายละเอียด (Changing detail)

- 3) การขยายความ (Expansion)
- 4) การผนวกเรื่อง (Adding another story)
- 5) การสลับเหตุการณ์ (Transposition)
- 6) การอนุรักษ์ตนเอง (Self-correction)

เหตุการณ์ที่ 1 กำเนิดตัวละครหลัก

พบลักษณะการเปลี่ยนแปลงของเรื่อง 1 ประการคือ การละความ (Omission)

ตารางที่ 70 ตารางเปรียบเทียบลักษณะการเปลี่ยนแปลงในเหตุการณ์กำเนิดตัวละครหลัก

ซีโหยวจี ฉบับแปล	วอกไครหิน
<p>สิขรลูกนี้พอดิตั้งอยู่ที่สูงสุด มีศิลาอมราก่อน หนึ่ง ก้อนศิลานี้มีความสูงสามจ้าว หกฟุตห้า นิ้ว วงรอบความกลมมีสองจ้าวสี่ฟุต ขยาย ความตามระบบปฏิทิน 24 บรรยากาศเบื้องสูง มี 9 ทวาร 8 ช่อง ขยายความตามจักรราศี ทั้ง สี่ด้านมิได้มีพฤษชาติปกคลุมให้ความร่มเย็น ซ่ายชวากลับมีดอกเตยหอมขับให้เด่นเป็นสง่า สวยงามยวดยิ่งจำนเนียรกาลตั้งแต่บุกเบิกฟ้า ปฐพีมา</p>	<p>ปลายดอยอันนั้นมีหินลูก ๑ สูงสี่ศอกปลายคืบ ๑ กว้างมีสี่วาสี่ศอกปลายคืบ ๑ หน้ามหากหิน ลูกนั้นมีแต่ปฐมกัปมา</p>
<p>ศิลานี้ได้รับความบริสุทธิ์บนภาพทั้งปฐพีอัน สวยงาม ยอดแก่นสารสุริยะ ส่วนที่ลำเลิศของ จันทร์เมื่อได้มีความรู้สีกาลนมนาน จึงเกิดมี จิตศักดิ์สิทธิ์รู้แจ้ง ภายในฟูกฟักเป็นครรภ์ อมรา วันหนึ่งแตกแยกออก กำเนิดเป็นไขศิลา ฟองหนึ่ง ลักษณะคล้ายลูกบอลใหญ่ แต่ด้วย เหตุที่วายุพัดผ่าน แปรเปลี่ยนเป็นวานรศิลา ตัวหนึ่ง อวัยวะทั้งห้าครบถ้วนทั้งสิ้น แขนขาทั้ง สี่ล้วนสมบูรณ์ (วิวัฒน์ ประชาเรื่องวิทย์, 2559: 6-7)</p>	<p>เทียรย่อมไต้ยงรสาฟ้าพิชชะแห่งดินแลได้เตชะ แห่งพระอาทิตย์อันชุ่มเย็นแลพระจันทร์อัน ตั้งอยู่เสี้ยงกาลนั้นนานหาประมาณไต้ยงหินลูก นั้นทำบังเกิดเป็นอศัพนานนักลวดแตกเป็น ไขหินลูกนั้นได้ชู้ต้องแตกลวดกับเกิดเป็นวอก ตน ๑ มีหน้าตาหัวทางตีนมือสับตั้งบรมวล (บล. ล้านนา. 1284: 1/1)</p>

จากตารางที่ 70 ข้อความที่ขีดเส้นใต้เป็นส่วนความในต้นฉบับที่ไม่ปรากฏในเรื่องวอกไครหิน แสดงให้เห็นถึงการละความในส่วนนี้ไป ซึ่งเป็นส่วนของรายละเอียดที่อาจไม่สำคัญในมุมมองของผู้แปลจึงจะไปเพื่อความกระชับของเนื้อเรื่อง

เหตุการณ์ที่ 2 ตัวละครหลักออกเดินทางจากบ้านเกิดแสวงหาวิชา

พบลักษณะการเปลี่ยนแปลงของเรื่อง 2 ประการคือ 1) การละความ (Omission) และ การเปลี่ยนรายละเอียด (Changing detail) ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 71 ตารางเปรียบเทียบลักษณะการเปลี่ยนแปลงเหตุการณ์ตัวละครหลักออกเดินทางจากบ้านเกิดแสวงหาวิชา

ซีโฮยจี ฉบับแปล	วอกไครหิน
<p>รุ่งขึ้น เจ้าพญาวานรลุกขึ้นแต่เช้า สอนว่า พวกเล็ก ๆ ช่วงเช้าไปหักต้นสนแห้งมาหน้อย ขัดแตะทำเป็นแพเอาลำไม้ไผ่ทำเป็นไม้ถ่อ จัดแจง <u>ประเภทอาหารผลไม้บ้าง</u> ซ้ำก็จะไปแล้ว จจริงตั้งว่า ตนเองแต่ลำพังขึ้นแพ ออกแรงเต็มที่ถ่อออก โยกเยกลอยละล่องปลิวสะบัดพัดพลิวตรงเข้าสู่กลางลูกคลื่นทะเลใหญ่ ฉวยโอกาสวายุธรรมชาติข้ามมาเขตแดนชมพูทวีป <u>การไปครานี้</u> นั่นความจริงคือ ก็คือเขาโชคชะตาถึงกาลเวลามา หลังจากตัวเขาขึ้นแพไม้ หลายวันลมอาคนย์กระชั้นชิด เอาเขาส่งถึงหน้าฝั่งทิศพายัพนั่นคือเขตแดนชมพูทวีป</p> <p>(วิวัฒน์ ประชาเรื่องวิทย์, 2559: 13-14)</p>	<p>แล้วถึงวันสุนพระยวอกก็ไปหักเอากิ่งไม้แพกทั้งหลายแล้วเอาเคเรือเข้ามาคาดเป็นแพนั้น หื้อมันแล้วเอาไม้เล่ม ๑ มาแต่งเป็นไม้พายแล้วทำตนเดียวขึ้นอยู่แพแล้วก็กำพายไปไ้ ๆ トラบต่อเท้าไปแผ้วน้ำสมุทรอันกว้างหาประมาณบได้ก็คอยพายไปหันแลลมก็มาพัดยังแพไปรอดเกาะอัน ๑ มีภายในตกช่วยหนเหนือแห่งชมพูทวีปบน</p> <p>(บล. ล้านนา. 1284: 1/7)</p>

จากตารางที่ 71 ข้อความที่ขีดเส้นใต้เป็นส่วนความในต้นฉบับที่ละความในเรื่องวอกไครหิน ซึ่งเป็นข้อความรายละเอียดปลีกย่อยของเนื้อเรื่อง เป็นบนพรรณนาเสียส่วนมาก

ตารางที่ 72 ตารางเปรียบเทียบลักษณะการเปลี่ยนแปลงในเหตุการณ์ตัวละครหลักออกเดินทางจากบ้านเกิดแสวงหาวิชา

ซีโหยวจี ฉบับแปล	วอกโครหิน
<p>ถือไม้ถ่อ่น้ำสอบน้ำ เผอิญเป็นน้ำตื้น ละทิ้งแพน้อยแล้ว กระโดดขึ้นบนฝั่งมา <u>แต่เห็นชายทะเลมีคนจับปลา ไล่ตีห่านป่า ขุดหาหอย กาบ กรองเกลือ</u> เขาจึงเดินเข้าไปใกล้เบื้องหน้าเล่นป่าที่หนหนึ่ง <u>เสแสร้งทำตัวประหลาดพิกลดุร้าย ช่มชู้ญจนคนเหล่านั้นขวางเซ่งทิ้งแห วิ่งหนีกระจัดกระจายไป</u> จับเอาคนหนึ่งทีวิ่งไม่ไหวมา ถอดเอาเสื้อผ้าของเขาแล้ว ก็หัดเหมือนคนสวยอยู่บนร่างตน กรีดกรายกวัดแกว่งไปมา ทะลุรัฐผ่านเมือง อยู่ในตลาดการค้า หัดขนบธรรมเนียมคน หัดภาษามนุษย์ ทิวากินอาหารราตรีกาลพักแรมตั้งอกตั้งใจแสวงหาหลักธรรมของพระพุทธเจ้า เทพยดา สิ่งศักดิ์สิทธิ์ เสาะหาตำราอมตะ เห็นโลกีย์ชนล้วนเป็นพวกช่วงชิงชื่อเสียยัย้อแย่งผลประโยชน์ ยิ่งไม่มีแม่แต่คนเดียวทีทำเพื่อร่างกายชีวิต</p> <p>(วิวัฒน์ ประชาเรื่องวิทย์, 2559: 14)</p>	<p>ครั้นรอดเกาะอันนั้นแล้วพระยาวอกก็ละแพนั้นเสียแล้วออกมาเลียบน้ำเมื่อกี้เห็นพระยานกพระยาปลาทั้งหลายในสระที่นั่นพระยาวอกก็เอาเพศเป็นเสือเข้าไปหากล่อคนทั้งหลายฝูงนั้นที่อแล่นหนีแล้วก็ไปจับยับเอาชายผู้ ๑ ได้แล้วก็ล่อนลอกพอกเอาเสื้อผ้าแห่งชายผู้นั้นมานุ่งแล้วก็กระทำเพศหื้อเป็นคนแล้วไปในบ้านเมืองที่นั่นมันก็เรียนรึตเป็นคนแล้วจึงถามคองอันบู้เฒ่าบู้ตายนั้นซึ่งคนทั้งหลายบู้สึกคนหันแลเข้ามาหันยังคนทั้งหลายมกยังกรรมแลบาปสิ่งเดียวแลก็หันยังบุคคลผู้ใดจักมาปฏิบัติเพื่อตัวคิงใจ ๑ อันจักหื้อพ้นจากทุกข์ถึงสุขก็บมีสักคนหันแล</p> <p>(บล. ล้านนา. 1284: 1/7)</p>

จากตารางที่ 72 ข้อความที่ขีดเส้นใต้ แสดงการเปลี่ยนแปลงรายละเอียดในเหตุการณ์นี้ กล่าวคือ ในเรื่องซีโหยวจี เมื่อตัวละครหลักขึ้นฝั่งมาได้พบกับผู้คนที่กำลังหาปลา แต่ในเรื่องวอกโครหินบรรยายว่า พบพระยานก พระยาปลา อยู่ในสระที่นั่น ซึ่งตัวละครจากมนุษย์จากเรื่องซีโหยวจีได้เปลี่ยนกลายเป็นสัตว์คือพระยานก พระยาปลา ในเรื่องวอกโครหิน วิเคราะห์ได้ว่า เป็นการเปลี่ยนแปลงรายละเอียด ส่วนข้อมูลในเหตุการณ์ต่อมาคือในเรื่องซีโหยวจีตัวละครหลัก แสดงอาการพิกลดุร้ายไปหลอกล่อคนให้ตกใจวิ่งหนีไป แต่ในเรื่องวอกโครหินบรรยายไว้ว่า ตัวละครหลักแปลงกายเป็นเสือไปชู่ทำให้คนทั้งหลายวิ่งหนีไป ซึ่งชัดเจนว่าจากการแสดงอากัปกิริยาพิกลดุร้าย กลายมาเป็นการกลายร่างเป็นเสือเพื่อไปหลอกล่อคนในเรื่องวอกโครหินนั้น สะท้อนว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงรายละเอียดของเหตุการณ์

เหตุการณ์ที่ 3 ตัวละครหลักสำเร็จวิชา

พบลักษณะการเปลี่ยนแปลงของเรื่อง 1 ประการคือ การละความ (Omission)

ตารางที่ 73 ตารางเปรียบเทียบลักษณะการเปลี่ยนแปลงในเหตุการณ์ตัวละครหลักสำเร็จวิชา

ซีโหววจี ฉบับแปล	วอกไครทิน
<p>พระอาจารย์ว่า เจ้าลองเหาะเหินให้ข้าดู หงอคงเล่นความสามารถตัวเอง เอาร่างขยับไปที่หนึ่ง หกคะเมนตีลังกาติดต่อกัน กระโดดห่างจากพื้นมีห้าหกจ่าง ขึ้นขี่เมฆสี่สันเบญจวรรณ ขึ้นเกี่ยวอยู่เป็นเวลาชั่วโมงหนึ่ง กลับลงมาใกล้ไกลไม่ถึงสามหลี่ ลงอยู่เบื้องหน้า สองมือประสานอยู่หน้าอกกว่าพระอาจารย์ นี่ก็เหาะเหินตื่นเมฆแล้ว พระอาจารย์หัวเราะว่า อย่างนี้นับไม่ได้ว่าตื่นเมฆ เพียงแต่นับว่าได้ตื่นเมฆเท่านั้น</p>	<p>อาจารย์ว่าครั้นท่านได้แล้วจงกระทำที่เราเห็นดูก่อนเพื่อล่ำเปลาก็เด่นขึ้นอากาศสูงประมาณ ๗ เช่นต้นตาลหกไปได้ ๓ โยชน์แล้วพอกคืนมาตั้งอยู่สองหน้าแห่งครุมนว่าดังนี้คือว่าบินไปในอากาศแล้วตั้งฤครูอาจารย์แยมใคร่หัวแล้วกล่าวว่าดังนี้ได้เพื่ออันนี้ชื่อว่าตื่นชานคันทานบ่ตายแล</p>
<p>ตั้งแต่สมัยโบราณกล่าวว่า เทพยดาทิวาท่องเที่ยวทะเลเหนือ ยามสายัณห์ชมต้นหวู่ถงมรกต เสมือนเจ้าครึ่งวันนี้ ขึ้นไปไม่ถึงสามหลี่ถึงได้ตื่นเมฆก็ยังนับไม่ได้ละ ! หงอคงว่า ทำไมเป็น ทิวาท่องเที่ยวทะเลเหนือ ยามสายัณห์ชมต้นหวู่ถงมรกต พระอาจารย์ว่า พวกที่ตื่นเมฆทั้งหลาย อรุโณทัยขึ้นจากทะเลเหนือท่องเที่ยวผ่านทะเลบูรพา ทะเลประจิม ทะเลใต้ กลับวนมาถึงต้นหวู่ถงมรกต ต้นหวู่ถงมรกตนั้น แต่กลับเป็นคำพูดภาษาเมืองหลิงหลิงทะเลเหนือเอาภายนอกของสี่ทะเล หนึ่งวันล้วนท่องเที่ยวทุกแห่งหนจึงนับได้ว่าตื่นเมฆ</p>	<p>คนกล่าวว่าแต่ก่อนอาจารย์เจ้าทั้งหลายชานแฉ่วไปในชุมพูทวีปทั้ง ๔ ก็ไปวันตกทีเดียวก็พอกมารอดที่เก่าเป็นอันง่ายฉนั้นจึงได้ชื่อว่าอภิณญาณแล</p>

ตารางที่ 73 ตารางเปรียบเทียบลักษณะการเปลี่ยนแปลงในเหตุการณ์ตัวละครหลักสำเร็จวิชา (ต่อ)

ซีโหวัจฉี ฉบับแปล	วอกโครหิน
<p>หงอคงว่า อย่างนี้กลับยาก ! กลับยาก ! พระอาจารย์ว่า บนโลกนี้ไม่มีเรื่องยาก เพียงแต่กลัวคนมีใจ หงอคงฟังคำพูดนี้ โขกศรีษะไหว้คารวะเอ่ยปากว่า ท่านเป็นพระอาจารย์จำเป็นต้องทำถึงที่สุด ฉิวขึ้นมาทำงานมหากรรณ เอาวิชาต้นเมฆนี้ถ่ายทอดปล่อยให้ลูกศิษย์ก็แล้วกัน มิกล้า ลืมพระคุณโดยเด็ดขาด พระอาจารย์ว่า พวกอมราต้นเมฆทั้งหลาย ล้วนลดเท่าแลชั้น เจ้ากลับมีไซ้แบบนี้ ข้าเมื่อก็เห็นเจ้าไป ดึงตัวแล้วจึงกระโดดขึ้น ข้าบัดนี้ก็สอนทำที่อย่างนี้ให้เจ้าถ่ายทอดแบบหกคะเมนต้นเมฆก็แล้วกัน หงอคงก็ไหว้คารวะ อ้อนวอนอย่างพินอบพิเทา พระอาจารย์ก็ถ่ายทอดคาถาอาคมว่า เมฆินทร์ชื่อนี้ เก็บคาถาอาคมหนึ่ง ร่ายพระเวทขึ้น เก็บหมัดกำแน่น เอาตัวสันไปทีหนึ่ง กระจอนผาดโผนขึ้นมา หนหนึ่งก็มีสีบหมื่นแปดพันสี่</p>	<p>ถ้าเปล่าเฮยคำอาจารย์ว่าบ่ยกแลครั้นบุคคลผู้บ่ประมาทนั้นก็เรียนชุนแลถ้าได้ยั้นแล้วก็คู้เข้าไหว้ครูใจ้ ๆ ขอเรียนเอาหั้นแลอาจารย์กล่าววาทวิปทั้งหลายก็ชานดั่งนี้ทั้งสองแห่งแลวก็ชานไฟมีดมัวบ่ได้จักเป็นสันใดได้แลกุจักสอนมึงตายอันหลีกไปนั้นชแลครั้นว่าสอนล่ำเปล่าอันจักชานหื้อหลีกไปไกลได้แสน ๘ หมื่นโยชน์หั้นแล</p>
<p><u>คนทั้งหลายฟังคำพูดแต่ละคนหัวเราะ ฮีฮี ว่า หงอคงโขคดี ! แม้เป็นวิชาอย่างนี้เราจะเป็นบุรุษไปรษณีย์ให้ชาวบ้านใช้สอย ส่งจดหมายส่งข่าวเอกสาร ไม่คำนึงที่ไหน ต้องแสวงหาข่าวกินแล้ว ! สีฟ้ามีดคำ พระอาจารย์กับพวกลูกศิษย์ต่างกลับเข้าถ้ำวัง</u></p>	<p>-</p>
<p>ในรัตติกาลนี้หงอคงก็โคจรอภินิหารฝึกฝนวิชาหกคะเมนต้นเมฆเป็นแล้ว ทุก ๆ วันไม่มีผู้ที่ไม่มิด สบายใจกรีดกรายเดินไปเดินมาได้มีอายุวัฒนะที่สวยงามนี้ (วิวัฒน์ ประชาเรื่องวิทย์, 2559: 31-32)</p>	<p>ถ้าเปล่าก็มีใจชมชื่นยินดีแล้วเรียนเอาได้แล้วก็ใส่ใจปฏิบัติไปใจ้ ๆ ก็จบถ่องชุนหาอันจักขัดเช็ญใจบ่ได้เป็นสุขแก่ตัวแก่ใจมากนักลแล (บล. ล้านนา. 1284: 2/7)</p>

จากตารางที่ 73 ปรากฏการละความในส่วนของความที่ เหล่าลูกศิษย์คนอื่น ๆ พุดขึ้นมาใน เหตุการณ์ที่ตัวละครหลักกำลังจะรำเรียนวิชา ข้อความนี้ไม่ปรากฏในเรื่องวอกโครหิน นอกจากนั้น แล้ว รายละเอียดต่าง ๆ ของเนื้อเรื่องได้ถูกลดทอนลงไปด้วยเช่นกัน

เหตุการณ์ที่ 4 ตัวละครหลักกลับบ้านเกิดเพื่อปราบศัตรู

พบลักษณะการเปลี่ยนแปลงของเรื่อง 1 ประการคือ การละความ (Omission)

ตารางที่ 74 ตารางเปรียบเทียบลักษณะการเปลี่ยนแปลงในเหตุการณ์ตัวละครหลักกลับบ้านเกิดเพื่อปราบศัตรู

ซีโหยวจี ฉบับแปล	วอกโครหิน
เจ้าพญาลิงงามกำลังลอบมองดูทัศนียภาพแต่ ได้ยินมีคนพุดจา ลงตรงใต้ศิรีเสาะหา ที่แท้ที่ หน้าผาสูงชันนั้น ก็คือถ้ำในธารา นอกประตูถ้ำ มีพวกอสูรเล็กหลายคนเดินรำ เห็นหงอคงแล้ว ก็วิ่ง หงอคงว่า อย่างวิ่ง ! ยี้มจากปากข้า ถ่ายทอดเรื่องในใจข้า ข้าคือเจ้าถ้ำธาราม่านไผ่ ดอยผลดอกไม้แห่งทิศทักษิณ บ้านมิ่งเป็นตัว อะไรนอมารโลกายุ่งเหยิง หลายครั้งแล้วมาชม เห่งลูกหลานข้า ข้ามาเสาะหาเป็นพิเศษ ต้องการกับเขาได้เห็นสูงต่ำกัน ! มารเล็กนั้นฟัง คำพุด รีบวิ่งเข้าในถ้ำ รายงานว่า เจ้าพญา ! เรื่องชั่วร้ายแล้ว !	พระยาออกก็ลงไปนั้นก็หันถำอัน ๑ ที่ปากถ้ำ มันต้อง(จา)ริกไว้ว่าถ้ำน้ำอำว่าอันที่ปากถ้ำมี ยักษ์น้อยพอนติดอยู่ชะครันหันถำเปล่าก็แล่น หนีเข้าถ้ำไปล่าเปล่าจึงร้องว่าสูอย่าพายหนีกูนี้ เป็นนายอันอยู่เถื่อนดอกหมากปากถ้ำน้ำบัดพูน แลกูมักไคร่หันนายสูผู้ชื่อว่าพระยาเคล้าโลกจึง มาแลมิ่งดูแควนลูกหลานกูแลเมื่อครุบเอา บริวารแห่งกูนั้นชาบัดนี้กูมาเพื่อจักหื้อหันฤทธิ์ แห่งกูด้วยอันตกไต้ขึ้นเหนือปลันแลครันว่าพระ ยาสูหากจักน้อมกูก็หื้อออกมาไหว้นบกูรับคันว่า ยังชันแขงต่อกูบตีว่าฉันนี้แล้วยังค้อยรู้แลยักษ์ น้อยทั้งหลายก็แล่นเข้าไหว้สาพระยาแห่งเขาหัน แล
จ้าวพญามารว่ามีเรื่องชั่วร้ายอะไร ? มารเล็ก ว่า หน้าถ้ำมีหัวหน้าลิง ยกย่องเป็นเจ้าถ้ำธารา ม่านไผ่ ศิริผลดอกไม้ เขาว่าท่านบ่อยครั้งไปชม เห่งลูกหลานเขา จึงมาเสาะหาท่านเป็นพิเศษ ได้เห็นสูงต่ำกัน จ้าวพญามาร หัวเราะว่า ข้ามัก ได้ยินพวกปีศาจลึงพุดว่า	-

ตารางที่ 74 ตารางเปรียบเทียบลักษณะการเปลี่ยนแปลงในเหตุการณ์ตัวละครหลักกลับบ้านเกิดเพื่อ
ปราบศัตรู (ต่อ)

ซีโหว่ จี ฉบับแปล	วอกโครหิน
เขามีจ้าวพญาหนึ่งออกจากบ้านไปถือศีล คิดว่าครานี้มันมาแล้ว พวกเจ้าเห็นเขาแต่งตัวอย่างไร มีอาวุธอะไร มารเล็กกว่า เขามีได้มีอาวุธอะไร หัวก็โล้นด้วย สวมเสื้อสีแดงตัวหนึ่งรัดด้วยเส้นไหมถักเกลียวสายหนึ่ง ใต้เท้าเหยียบรองเท้าหุ้มข้อคู่หนึ่ง มีไชพระสงฆ์ก็มีไชคนสามัญ ก็ไม่เหมือนนักพรตอมรา มือเปล่าหมดเปล่าอยู่หน้าประตูร้องเรียกละ	-
จ้าวพญามารฟังคำพูดบัญชามารเล็ก ไปเอาเสื้อเกราะอาวุธของข้ามา มารเล็กนั้นเอามาทันที จ้าวพญามารสวมเกราะแล้ว คว้ามิตดาบอยู่ในมือ กับพวกมารเล็กออกจากประตูมา ก็ส่งเสียงดังทันที ผู้ใดเป็นเจ้าของธำมรงค์มานไผ่ (วิวัฒน์ ประชาเรื่องวิทย์, 2559: 36-37)	พระยายักษ์ได้รู้แล้วก็สูบสอดเกราะขายหือดีแล้วมีมือถืออาวุธแลมียักษ์น้อยทั้งหลายแวดล้อมเป็นบริวารออกมาจากถ้ำแลร้องว่าบุคคลผู้ใดเป็นนายถ้ำน้ำบัดนั้นชา (บล. ล้านนา. 1284: 2/11-12)

จากตารางที่ 74 ปรากฏเนื้อความในส่วนที่ละไปในเรื่องวอกโครหินคือ บทสนทนาระหว่าง
จ้าวพญามาร หรือ พระยาเคล้าโลก ในเรื่องวอกโครหิน กับ ลูกน้อง ที่พูดถึงตัวละครหลักคือ หงอคง
หรือ ลำเปล่า ในเรื่องวอกโครหิน

เหตุการณ์ที่ 5 ตัวละครหลักบุกเมืองบาดาล

พบลักษณะการเปลี่ยนแปลงของเรื่อง 1 ประการคือ การเปลี่ยนรายละเอียด (Changing detail)

ตารางที่ 75 ตารางเปรียบเทียบลักษณะการเปลี่ยนแปลงในเหตุการณ์ตัวละครหลักบุกเมืองบาดาล

ซีโหวจี้ ฉบับแปล	วอกไครหิน
หากมีเรื่องรีบด่วน ตีกลองดังขึ้น เคาะระฆังดังขึ้น พวกน้องชายข้าก็มาถึงทันที หงอคงว่า เมื่อเป็รเช่นนี้ รีบหน่อย ไปตีกลองเคาะระฆัง เป็นจริง แม่ทัพเต้ายักษ์ทะเลไปเคาะระฆัง แม่ทัพตะพาบไปตีกลองทันที ชั่วประเดี่ยวดียวสถานทีกลองระฆัง จริงดังว่าทำความตื่นตกใจให้เจ้าพญามังกรมหาสมุทรทั้งสาม ชั่วครู่มาถึงพร้อมกันอยู่ภายนอกได้รวมกัน อ้าวซินว่า พี่ใหญ่มีเรื่องเร้าร้อนอะไร ต้องตีกลองเคาะระฆัง (วิวัฒน์ ประชาเรืองวิทย์, 2559: 48)	ครั้นว่ามีคำอันคำควรร้องน่องข้านี้ก็ไปตีกลองเหล็กแลพิณค่านั้นสัญญาที่รู้ตั้งนี้้องแห่งข้าหากมาแลล่ำเปล่าว่าครั้นมีฉันทันนั้นก็จึงตีกลองเหล็กแลพิณค่านั้นแห่งท่านรีบเทอะพระยานาคก็ไปตีกลองเหล็กแลพิณค่านั้นแล้วยามนั้นนาคราชทั้ง ๓ ได้ยินก็ชวนเอาบริวารแห่งตนเข้ามาหาพระยานาคตนเป็นพี่รอดยามเดียวกันชุดแล้วไหว้สาวาพี่เป็นเจ้ายิ่งเคื่องใจเอียงใดแลตีกลองเหล็กแลพิณคำร้องข้าทั้ง ๓ มานั้นชา (บล. ล้านนา. 1284: 3/7-8)

จากตารางที่ 75 แสดงการเปลี่ยนแปลงรายละเอียดในเรื่องวอกไครหิน 2 ส่วนด้วยกันคือ อุปกรณ์ที่ใช้เรียกพี่น้องของเจ้าเมืองบาดาล ในเรื่องซีโหวจี้เป็น กลอง และระฆัง ส่วนในเรื่องวอกไครหินมีการเปลี่ยนแปลงจากระฆังเป็นพิณ และผู้ที่เป็นคนใช้อุปกรณ์เรียกพี่น้องของเจ้าเมืองบาดาลมานั้น ในเรื่องซีโหวจี้ เป็นพวกลูกน้องบริวารของเจ้าเมืองบาดาล แต่ในเรื่องวอกไครหินคือตัวเจ้าเมืองบาดาลเป็นผู้เรียกเอง

เหตุการณ์ที่ 6 ตัวละครหลักลงไปเมืองนรก

พบลักษณะการเปลี่ยนแปลงของเรื่อง 1 ประการคือ การละความ (Omission)

ตารางที่ 76 ตารางเปรียบเทียบลักษณะการเปลี่ยนแปลงในเหตุการณ์ตัวละครหลักลงไปเมืองนรก

ซีโหวจี้ ฉบับแปล	วอกไครหิน
สิบยมราชมีพระราชบัญชาเอาสมุทคีติความชีวิตผู้พิพากษาตัดสินออกมาตรวจดู ผู้พิพากษามีกล้าเกียดคร้านและจงหอง จึงเข้าไปในห้องเจ้าหน้าที หอบเอาสารบาญบัญญัติห้าหกเล่ม กับสมุทเล็กประเภทต่าง ๆ ตรวจดูทีละ	พระยายมราชาสิบตนนั้นก็ราธนาเอาล่ำเปล่าเมื่อสูที่อยู่แห่งตนที่น้องอยู่ดีหันแลก็เอากุตะตะอมตย์เอาหนังสือออกมาให้อ่านดูก็บ่ออกชื่อว่าล่ำเปล่าสักแห่ง

ตารางที่ 76 ตารางเปรียบเทียบลักษณะการเปลี่ยนแปลงในเหตุการณ์ตัวละครหลักลงไปเมืองนรก (ต่อ)

ซีโหวจี้ ฉบับแปล	วอกโครหิน
<p><u>เล่มเป็น หนอนเปลือย หนอนขน หนอนปีก หนอนแมลง ประเภทเกล็ดกระดอง มิได้มีชื่อ เขาทั้งสี่ ก็ดูถึงประเภทพวกลิง ที่แท้วานรนี้ ลักษณะเหมือนคน มิได้เข้าอยู่ในระบบชื่อคน เสมือนหนอนเปลือยมิได้อาศัยอยู่ในเขตแดน ประเทศ วิ่งเหมือนสัตว์ มิได้ก้มหมอบการ ควบคุมของกิเลส เสมือนสัตว์ปีกบินไม่รับการ ควบคุมของวิหคหงส์ก็ยังมีสมุดอีกเล่มหนึ่ง</u></p>	
<p>หงอคงลงมือตรวจดูเอง ตรงถึงตัวอักษร วิญญาณบนเลขที่เบอร์หนึ่งพันสามร้อยห้าสิบ จึงบันทึกชื่อขุนหงอคง เป็นวานรศิลาเกิดจาก ฟ้า อายุนั้นสามร้อยสี่สิบสองปีตายดี หงอคงว่า ข้าก็มิได้จดชะตาชีวิตเท่าไร อีกทั้งลบชื่อ ออกไปก็แล้วกัน ! เอาพู่กันเข้ามา ! ผู้พิพากษา ตะลึงตะลานประเคนพู่กัน ไซ้ล้นเลียพู่กันหมึก ดำเข้มข้น ตวัดทิ้งไปทั้งหมด เอามาสมุดอีกจน ละเอียด กล่าวว่ หมดแล้วบัญชี ! หมดแล้ว บัญชี ! ครานี้มีต้องถูกเจ้าควบคุมแล้ว ! ตลอด ทางใช้ตะบองกายสิทธิ์ฟาดตีออกจากเขตแดน เมืองยม</p> <p>(วิวัฒน์ ประชาเรื่องวิทย์, 2559: 54)</p>	<p>ก็อ่านไปสุดปลายถึงที่หมายชื่อวอกทั้งหลายนั้น ได้พันปลายสามร้อย ๕๐ ตัวเกิดมาในหน้าหินใส่ ไว้ว่าวอกตัวเกิดมาในหน้าหินออกมานั้นควรหื้อ อายุ ๓ ร้อย ๔๒ ปีหมายไว้ว่าฉันนี้แล ยามนั้นลำ เปร่าก็หุบเอาปิดแลน้ำหมึกมาเขวตมาลูบเสีย ยังชื่อวอกทั้งหลายเสียเสียว่าถูกราบแล้วแต่ นี้เมื่อหน้าข้าอันเป็นวอกทั้งหลายบ่หื้อมี โทษสังแล้วอันก็ลุกพ่ายหนีไปหันแลลำเปล่า ก็ออกจากเวียงยม</p> <p>(บล. ล้านนา. 1284: 3/12-13)</p>

จากตารางที่ 76 แสดงการละความในส่วนรายละเอียดเรื่องสมุดบัญชีชีวิตของพระยามซึ่งปรากฏรายละเอียดที่มากกว่าในเรื่องซีโหวจี้ ส่วนเรื่องวอกโครหินไม่ได้มีรายละเอียดมากนักในเนื้อหานี้

เหตุการณ์ที่ 7 ตัวละครหลักได้รับตำแหน่งผู้ดูแลม้าบนสวรรค์

พบลักษณะการเปลี่ยนแปลงของเรื่อง 1 ประการคือ การเปลี่ยนรายละเอียด (Changing detail)

ตารางที่ 77 ตารางเปรียบเทียบลักษณะการเปลี่ยนแปลงในเหตุการณ์ตัวละครหลักได้รับตำแหน่งผู้ดูแลม้าบนสวรรค์

ซีไฮยวจี ฉบับแปล	วอกไครทิน
พระเทพรัตนบดินทร์มีรับสั่งขุนนางพลเรือนและฝ่ายทหารเลือกตำแหน่งขุนนางดูว่าสถานที่ใดยังขาดตำแหน่งหน้าที่ โปรดให้ขุนนางออกไปรับตำแหน่ง	อินทราธิราชก็ถามทิพคณาทั้งหลายว่าที่ใดอันบ่มีเจ้านายเทื่อนั้นชา
ด้านข้างท่านอยู่ชิวชิ่งจวิน กราบทูลว่า ในวังเทพพิมานพระราชวังพระราชตำหนักต่าง ๆ ทุกทิศทุกสถานที่ ล้วนมีขุนนางไม่น้อย เพียงแต่ขาดผู้ควบคุมม้าหลวง	ปัญญาธิชาเทวบุตรไหว้ที่อันปักม้ามงคลแห่งมหาราชเป็นเจ้ายิ่งชูดนานม้าเสียผู้ ๑ ข้าแล
พระเทพรัตนบดินทร์มีพระเทวราชโองการว่า ก็แต่งตั้งเขาเป็นตำแหน่ง ปี่หม่าอุน ก็แล้วกัน บรรดาขุนนางกราบทูลสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ หงอคงเขาก็เพียงแต่เข้าเฝ้าร้องพะยะคะ (วิวัฒน์ ประชาเรื่องวิทย์, 2559: 63)	อินทราธิราชกล่าวว่าครั้นว่ามีฉันทันเราก็จักปลงอาญาหื้อไปเป็นนายพวกม้าแลใส่ชื่อว่า ม้าจุง มีเทอะทิพคณาทั้งหลายก็จำหื้อล่าเปล่าแลมันก็เท่าานบนอบตัวไปน้อย ๑ หั้นแล (บล. ล้านนา. 1284: 4/2)

จากตารางที่ 77 แสดงการเปลี่ยนแปลงรายละเอียดในส่วน of ชื่อตัวละคร ซึ่งชื่อตัวละครเหล่านี้ได้อธิบายไว้แล้วในส่วนหัวข้อลักษณะชื่อเฉพาะที่ปรากฏในเรื่อง หัวข้อย่อยการแปลชื่อเฉพาะให้เป็นภาษาถิ่น การเปลี่ยนแปลงชื่อตัวละครนี้ถือเป็นลักษณะการเปลี่ยนแปลงรายละเอียด (Changing detail) อย่างหนึ่งเช่นกันตามทฤษฎีการแพร่กระจายของนิทาน

เหตุการณ์ที่ 8 ตัวละครหลักไม่พอใจตำแหน่งและอยากได้ชื่อเป็นผู้ยิ่งใหญ่เทียมฟ้า

พบลักษณะการเปลี่ยนแปลงของเรื่อง 2 ประการคือ 1) การละความ (Omission) และ การเปลี่ยนรายละเอียด (Changing detail) ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 78 ตารางเปรียบเทียบลักษณะการเปลี่ยนแปลงในเหตุการณ์ตัวละครหลักไม่พอใจตำแหน่งและอยากได้ชื่อเป็นผู้ยิ่งใหญ่เทียมฟ้า

ซีโหยวจี ฉบับแปล	วอกไครหิน
เจ้าพระยาวานรว่า พระเทพรัตนบดินทร์ ประมาทเมธา แต่งตั้งข้าเป็นตัวละครอะไร ปี่หมา อุน ! เจ้าปีศาจฟังคำพูด ก็ทูลว่า ท่านเจ้าพญา มีฤทธิ์เดชอาณาภาพเช่นนี้ ทำไมไปเลี้ยงม้าให้ เขา ก็ตั้งตัวเองเป็น “ฉีเทียนต้าเล็ง” (ผู้วิเศษ ยิ่งใหญ่เทียมฟ้า) มีอะไรทำไม่ได้ ? เจ้าพญา วานรฟังวาจาดีอกดีใจอย่างยิ่ง พูดติดต่อหลาย คำ ดี ! ดี ! ดี !	อินทราธิราชบงการสคนผู้ตรวจปลุกที่อุกเป็นแก่ ล้าม้าที่อุกเป็นจำพวกม้าคือว่าที่อุกเป็นจำพวก ม้าแห่งเขาบ่ตายแลพระยาฝิรวดว่าเจ้าอุกเป็นคน มีอาณาภาพฉนี้ดังฤแลได้เมื่อเป็นจำพวกม้าแห่ง ท่านนั้นชาควรที่ยกขึ้นเป็นทิพย์ใหญ่เคียงฟ้าดี แลล้าเปล่าได้ยินแล้วก็มีใจชมชื่นยินติมากนัค
มีคำสั่งสี่แม่ทัพใหญ่ ก็ช่วยชำระตั้งธงทิว ขึ้นมาอันหนึ่ง บนธงเขียน ฉีเทียนต้าเล็ง หนังสือใหญ่สี่ตัว ตั้งเสาแขวนขึ้นตั้งแต่นั้นไป <u>เพียงแต่ยกย่องเรียกข้าเป็นฉีเทียนต้าเล็ง ไม่</u> <u>อนุญาตเรียกข้าเป็นพญา ก็น่าประกาศไปให้</u> <u>เจ้าปีศาจจสุรธำต่าง ๆ รับทราบแบบเดียวกัน</u> <u>นี้มีอยู่ในวจา</u> (วิวัฒน์ ประชาเรื่องวิทย์, 2559: 67)	แล้วก็ปลงหื้อเสนาทั้ง ๓ แลแบ่งโคมไฟประทีป ไว้ฝัน ๑ แลใส่สายไว้ในที่นั้นว่าทิพย์ใหญ่เคียงฟ้า ว่าอัน (บล. ล้านนา. 1284: 4/5)

จากตารางที่ 78 แสดงข้อมูลลักษณะการเปลี่ยนแปลงของเรื่อง 2 ประการด้วยกัน กล่าวคือ ประการแรก คือ การละความ ข้อความในเรื่องซีโหยวจีส่วนที่ขีดเส้นใต้ คือการที่ให้ประกาศแก่บรรดาพรรคพวกของตัวละครหลักว่าให้เรียกเป็นชื่อ ผู้ยิ่งใหญ่เทียมฟ้าแทนการเรียกพญาแบบเดิม ซึ่งเป็นข้อความที่ไม่ปรากฏในเรื่องวอกไครหิน ประการที่ 2 ข้อความตัวอักษรหนา คือการเปลี่ยน

รายละเอียด (Changing detail) จาก 4 แม่ทัพในเรื่องซีโฮยวี่มาเป็น 3 เสนา ในเรื่องวอกโครหิน และจาก ชงทิว กลายมาเป็นโคมไฟ

เหตุการณ์ที่ 9 ตัวละครหลักบุกงานเลี้ยงบนสวรรค์ขโมยกินของวิเศษ

พบลักษณะการเปลี่ยนแปลงของเรื่อง 3 ประการคือ 1) การละความ (Omission) และ การเปลี่ยนรายละเอียด (Changing detail) และ การขยายความ (Expansion) ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 79 ตารางเปรียบเทียบลักษณะการเปลี่ยนรายละเอียดในเหตุการณ์ตัวละครหลักบุกงานเลี้ยงบนสวรรค์ขโมยกินของวิเศษ

ซีโฮยวี่ ฉบับแปล	วอกโครหิน
<p>ผู้วิเศษยิ่งใหญ่เทียมฟ้ากลับมาเอาอาหารวิเศษ โอซาร้อยรสกับข้าวดีเลิศกระยาหารอัศจรรย์ เดินเข้าไปในระเปียงยาว ก็เอาอ่างผลึกโหมมา เปิดออกตามจำนวน กินดื่มอิมหนาสำราญใจคราหนึ่ง ติดพันกินอยู่เป็นเวลานานแล้ว ก็มีเม็ดเต็มที่แล้ว คาคคะเนเองคล้ำเองว่า ไม่ดี ! ไม่ดี ! อีกประเดี้ยว แหกที่เซียมมา คงจะแปลกใจตัวเรา ? เวลานั้นถูกจับกุมจะอย่างไรดี อย่ากระนั้นเลยรีบกลับไปนอนในวังจะดีกว่า</p>	<p>ยามนั้นทิพย์ใหญ่มันก็เข้าไปเอาหวานลูก ๑ ไชปากไหเหล้าแล้วก็แอมไปตักกินไปชู่ให้ใจ ๆ ทรายถึงซึ่งอันเมาไปหันแลตั้งโภชนาอาหารอันเป็นของทิพย์นั้นมันก็หุบเอามากินกับเหล้าแล้วชิมไปชู่ถ้วยชุ่นแลเป็นเงินเป็นซากวอกไปเสี้ยงทั้งมวลแลมันลักกินก็มาคริ่งครินใจว่า หลอนเทวดาตนใดตน ๑ แลมาหันโทษแห่งกูแล้วยามเมื่อกินเหล้าตั้งอันก็จักสับยับเอาได้ก็จักมีแก้ตัวกูแลควรรูหนิพอกเมื่อหาที่อยู่แห่งกูรีบเทอะ</p>
<p>ผู้วิเศษยิ่งใหญ่ดี กวาดแกว่งไปมา <u>อาศัยแรงฤทธิ์สุรา ตามแต่อารมณ์ ชนสะเปะสะปะ ชั่วครู่ไปผิดทางแล้ว มิใช่วังเทียมฟ้า กลับเป็นพระราชวังชั้นดุสิต ครั้นเห็นแล้วฉับพลันรู้สึกตื่นตัวว่า อันพระราชวังชั้นดุสิตนั้นอยู่สูงบนสวรรค์สามสิบสามชั้นเป็นสถานที่ฟ้าห่างแค้นของไท่ส่างเหล่าจวิน ทำไมผิดพลาดมาถึงที่นี่ ก็แล้วกัน ! ก็แล้วกัน ! <u>ตลอดมายังต้องการมาตุองค์เทวผู้เฒ่านี้ ก็มีเคยได้มา วันนี้ฉวยโอกาส</u></u></p>	<p>คริ่งครินใจฉนั้นแล้วมันก็พึ่งรีบออกจากที่นั่น แล้วก็พอกคินมายังคิดว่าจะจักไปสู่อหแห่งมันว่า อันก็หลงหันทางไปถึงหอปราสาทแห่งเทวดาตน ๑ ชื่อทิวสอเพิงว่าอันทิพย์ใหญ่รู้ว่าหลงทางผิดเสียดังอันมันจึงจากรำพึงว่าบัดนี้กูจักบ่ช่างใคร ไหวสั้งแลผิดก็ตามอันผิดไปก่อนเทอะกูจักเมื่อผู้เฒ่านี้ก่อนแลมันก็คริ่งครินใจแล้วก็มากระทำเพศแปลงเสื่อที่ioxานไปบนพูนเทวดาแลเทวบุตรในหอนั้นอันว่าเทวดาทั้งหลายก็เมื่อฟังธัมม์</p>

ตารางที่ 79 ตารางเปรียบเทียบลักษณะการเปลี่ยนรายละเอียดในเหตุการณ์ตัวละครหลักบุกลงานเลี้ยง
บนสวรรค์ขโมยกินของวิเศษ (ต่อ)

ซีโหวจี้ ฉบับแปล	วอกโครทิน
<p>ตามทาง ก็มองเขามองอีกก็ดี จึงจัดเสื่อผ้า เรียบร้อยขนเข้าไป <u>ที่นี่มิได้เห็นองค์ทเวะ สี่</u> <u>ด้านมิได้มีร่องรอยใคร ที่แท้องค์ทเวะกับพระ</u> <u>โบราณหยางเติง อยู่บนหอสูงสามชั้นบน</u> <u>ปราสาทหลังต้น สนทนารธรรม บรรดาเทวบุตร</u> <u>แม่ทัพเทพยดา ขุนนางอมรา ล้วนยืนอยู่ซ้าย</u> <u>ขวาฟังการอธิบาย</u></p>	<p>เสียเสียงแล</p>
<p>ผู้วิเศษยิ่งใหญ่ตรงเข้าถึงในท้องยาอายุวัฒนะ แต่เห็นด้านข้างเตาใหญ่ ภายในมีเตาเพลิงไฟ เตาด้านซ้ายขวาวางอยู่<u>ผลน้ำเต้าห้าใบ</u> ภายใน <u>ผลน้ำเต้าล้วนเป็นยาอายุวัฒนะเม็ดทองคำ</u> ผู้วิเศษยิ่งใหญ่ดีอกดีใจว่า <u>ของสิ่งนี้คือของ</u> <u>วิเศษสูงสุดของสำนักเทพยดา เหล่าขุนตั้งแต่</u> <u>ได้มรรคผลมา รู้ทันเหตุผลภายนอกภายใน</u> <u>เหมือนกันแล้ว ก็ต้องกลั่นยาอายุวัฒนะเหล่านี้</u> <u>ช่วยเหลือคน ไม่มีระยะเวลาถึงบ้าน ไม่มีเวลา</u> <u>พักผ่อน วันนี้มีวาสนา ก็กลับมาจนถึงสิ่งของนี้</u> <u>ฉวยโอกาสองค์ทเวะไม่อยู่ รอข้ากินชิมของใหม่</u> <u>เขาหลายเม็ด เขาจึงเอาน้ำเต้าทั้งหมดล้วนเท</u> <u>ออกมาหมด ก็ล้วนกินแล้ว ก็ประจุกเหมือน</u> <u>กินถั่วคั่ว</u></p>	<p>ครั้นทิพย์ใหญ่เข้าไปบ่หันไผมันก็ไปถึงเรือนแสง ที่ริมเตาเส้านั้นแล้วก็ไปเอาหมากหนูนทิพย์ ๗ ลูกอยู่เตาเส้าหันแล <u>ทิพย์ใหญ่มันอยากน้ำก็ยก</u> <u>เอามาจุกเมื่อจุกกินน้ำว่าอันพ้อยบ่มีน้ำ</u> เพื่อกว่า หมากเต้าทิพย์อันนั้นเต็มไปด้วยแสงชู้ลูกเล่า คือว่าเอาแสงทิพย์มาหล่อไว้ด้วยดีหันแล ครั้นทิพย์ใหญ่จวบแล้วก็ยืนคิดว่าดังนี้เป็นยา ทิพย์แสงอันประเสริฐแท้แลบัดนี้ก็หากเป็น แต่บุญญูได้จึงจักได้มาจวบแลบัดนี้เจ้ามันบ่อยู่ เทอะดังอันมาจุกจักเอามาจุกชิงเอาก่อน เถอะคิดใจดังนี้แล้วมันก็พอหุบเอาออกมากิน เป็นดังคนกินเหล่านั้นแล</p>
<p>ชั่วประเดี่ยวยอายุวัฒนะเต็มท้องหายเมา ตัวเองก็คาดคะเนว่า <u>ไม่ดี ! ไม่ดี !</u> ภัยพิบัติรอบ นี้ เปรียบกับฟ้ายังใหญ่กว่า แม้พระเทพรัตนบ ดีสวรรค์ ตื่นตระหนกพระทัยชีวิตเหลือยาก วัง ! วัง ! วัง ! <u>อย่างกระนั้นเลยลงไปโลกมนุษย์</u> <u>เป็นเจ้าของญาก็ได้ !</u></p>	<p>ครั้นมันกินยาแสงอันนั้นตกท้องแล้วก็รวดสว่าง หายเหล้ามาแล้วมันจึงรำพึงว่ากูกระทำเป็นการ บ่ดีแท้แลก็เป็นโทษแก่กูอันหนักเสียแล้วควรกูนี้ หนีลงไปสู่ที่อยู่แห่งกูริบๆ จึงจักพ้นขแล</p>

ตารางที่ 79 ตารางเปรียบเทียบลักษณะการเปลี่ยนรายละเอียดในเหตุการณ์ตัวละครหลักบุกงานเลี้ยงบนสวรรค์ขโมยกินของวิเศษ (ต่อ)

ซีโหว่ฉบับแปล	วอกโครหิน
เขาจึงวิ่งออกจากพระราชวังดุสิต ไม่เดินทางเก่า จากพระทวารสวรรค์ทิศประจิม ไซวิชา หายตัวหลบหนีไป ก็บังคับหัวเมฆ กลับถึงเขตแดนคีรีผลดอกไม้ (วิวัฒน์ ประชาเรื่องวิทย์, 2559: 85-86)	มันครึ่งครืนใจตั้งนี้แล้วก็พุ่งออกจากทิวสอเพ็งที่นั่นลงไปด้วยอานุภาพก็บ่หือเทวบุตรเทวดาตนใดหันสักตนแล้วยาม ๑ ก็ไปแผลวเถื่อนดอกหมากปากถ้ำน้ำบาดพุ่น (บล. ล้านนา. 1284: 5/7-9)

จากตารางที่ 79 แสดงข้อมูลลักษณะการเปลี่ยนแปลงใน 3 ประการ คือ ประการแรก การละความ แสดงในข้อความขีดเส้นใต้ในเรื่องซีโหว่ คือส่วนที่ถูกละไปในเรื่องวอกโครหิน ประการที่ 2 คือการเปลี่ยนรายละเอียด แสดงในข้อความตัวอักษรหนาเปรียบเทียบการเปลี่ยนรายละเอียดจากทั้งสองเรื่อง และประการที่ 3 การขยายความ แสดงในข้อความตัวอักษรเอียงขีดเส้นใต้ ในเรื่องวอกโครหิน เป็นข้อความที่ขยายเพิ่มเติมจากเรื่องซีโหว่

เหตุการณ์ที่ 10 เหล่าเทวดาตามล่าตัวละครหลักที่หนีลงมาจากรสวรรค์

พบลักษณะการเปลี่ยนแปลงของเรื่อง 2 ประการคือ 1) การละความ (Omission) และ การเปลี่ยนรายละเอียด (Changing detail)

ตารางที่ 80 ตารางเปรียบเทียบลักษณะการเปลี่ยนรายละเอียดในเหตุการณ์เหล่าเทวดาตามล่าตัวละครหลักที่หนีลงมาจากรสวรรค์

ซีโหว่ฉบับแปล	วอกโครหิน
เทพดาวนพเคราะห์ว่า ข้ารับพระเทวราชบัญชาแห่งพระเทพรัตนบดินสวรรค์กรีธาทัพถึงที่นี้มาเก็บเจ้า ก่อนหน้ารับมอบตัวแต่โดยดี หลีกเลี้ยงให้พวกเหล่านี้มีต้องสังเวทชีวิตมิฉะนั้น ก็จะเขย่งแคร่องเท้าเหยียบให้ศรีน้ราบคาบ ยกถ้ำพลิกคว่ำให้ถ้ำนี้พินาศไป !	ตุน้ทรงราชอาณาจักรแห่งอินทราธิราชเจ้าปลงลงมาหือเอามิ่งครั้นมิ่งบ่กลับตามน้อมรับตั้งตั้งตัวมิ่งแลลูกน้องมิ่งทั้งมวลก็จกถึงที่อันฉิบหายตายวอดไปบัดนี้ขแลนวคราสก็ดำถ้ำฉนี้

ตารางที่ 80 ตารางเปรียบเทียบลักษณะการเปลี่ยนรายละเอียดในเหตุการณ์เหล่าเทวดาตามลำดับตัว
ละครหลักที่หนึ่งมาจากสวรรค์ (ต่อ)

ซีโหวัจฉี ฉบับแปล	วอกไครหิน
<p>ผู้วิเศษยิ่งใหญ่โกรธาใหญ่กว่า คาคคะเนว่ามึงแค่ เทพตัวเล็ก ๆ มีวิชาฤทธิ์เดชอะไรกล้าเอ่ยวาจา พูดพาล่ามไร้ประโยชน์ อย่าหนี เชิญกินตะบอง เหล่าซุนนี่หนึ่ง ! ฝ่ายเทพดาวนพเคราะห์พร้อม กันแผ่นโผนโจนทยาน เจ้าพญาลิงงามนั้นมิได้ หวาดหวั่นแม้แต่น้อย ควงตะบองรัตพลอก ทองคำขึ้นบังซ้ายสกัดขวา สู้รบทำเอาบรรดา เทพดาวนพเคราะห์เมื่อยล้าหมดกำลัง แต่ละ องค์ต้องลากอาวุธ พ่ายรบในสนามล่าถอยไป รีบเร่งเข้าในกระโจมกองบัญชาการ กล่าวต่อ จอมเทพสวรรค์ชูเจตีย์ว่า ไฉ้เจ้าพญาวนรมัน กล้าหาญชาญชัย พวกเราทั้งหลายสู้เขาไม่ได้ ปราศัยมาแล้ว จอมเทพหลีเทียนอว้างโยกย้าย เท้าจตุมหาราช กับเทพดาวนักษัตรยี่สิบแปด หมู่ทันที ยกทัพตลอดทางมาต่อสู้</p>	<p>ทิพย์ใหญ่ได้ยินแล้วก็เคียดมานักแลขานตอบไป ตำว่าสูแลจักมีฤทธิ์กำลังแรงเท่าใดชาดังฤแลมา คำใหญ่ตำว่าดังนี้สู้รู้ฤทธิ์แห่งกว่าอันแล้วก็เอา ค้อนเหล็กปลอกคำเข้าไปแลนคราสุก็รีบถึงหัน แรงอดออกอ่อนม้อยเสียแล้วบ้ออาจจับได้แล มันก็ค้ำนไปสูทับหลวงหันแลไปไหว้สาววอกตัว นั้นเป็นอันมีฤทธิ์กำลังอันมากแท้แลดูซ้ำทั้งหลาย ไปรบกับแพ้ข้าแลขอทานจงทานลูกเต็มแถมแด เถอะว่าฉนั้นแลก็ปลงอาญาหื้อทำวจุโลกทั้ง ๔ แลนักขัตฤกษ์ ๒๗ ตัวก็พร้อมกันออกไปรบทิพย์ ใหญ่ว่าอัน ๑ จงคืนมาสูทัพแล</p>
<p>ผู้วิเศษยิ่งใหญ่ก็อย่างโจ่งแจ่มมิได้หวาดกลัว มี บัญชาให้เจ้าพญาผีเขาเดี่ยว เจ้าพญามารเจ็ดสิบ สองถ้ำกับแม่ทัพใหญ่สี่วานร ก็ตั้งขบวนรบขึ้น ณ นอกหน้าถ้ำ ท่านดูสงครามประจัญบาน <u>สนามนี้</u> คนก็กลัวมาก สงครามรอบนี้ตั้งแต่เวลา เจ็ดโมงเช้าเรียงรายตั้งขบวนรบ สู้รบ <u>ประจัญบานถึงตะวันร่วงลงศิรีทิศประจิม</u> เจ้า พญาผีเขาเดียวกับภูตผีปีศาจเจ็ดสิบสองถ้ำ ล้วน ถูกเทพสวรรค์จับกุมไปแล้ว เพียงมีแม่ทัพใหญ่สี่ วานรกับฝูงลิง ซ่อนอยู่ในถ้ำลึกราราม่านไผ่ ตะบองกายสิทธิ์อันนี้ของผู้วิเศษยิ่งใหญ่ สกัด หยุดเท้าจตุมหาราชกับมหาเทพ</p>	<p>ยักษ์ ๗๒ ถ้ำกับทั้งเสนาทั้งสี่เป็นเค้ากว่าวอก ทั้งหลายก็ออกไปรบกันที่ปากถ้ำนั้นตั้งแต่เช้า ตราบถึงตะวันตกหันแลอันว่าผีเขาวอกยักษ์ ๗๒ ถ้ำก็ยะเทวบุตรเทวดาทั้งหลายยับได้เสียงทั้งมวล แลก็ทำแต่เสนาทั้ง ๔ แลวอกน้อยทั้งหลายแตก กระจัดกระจายไปทอดลีที่เง้อมถ้ำรูผาเสียงทั้ง มวลแลทิพย์ใหญ่ก็หื้อเอาค้อนปลอกคำเล่มเดียว รบเข้ากับเทวบุตรเทวดาทั้งหลายในอากาศกลาง หาวพูนก็เป็นมหาอุทธอันใหญ่แลมีนั้นสนั่นก้อง มากนักก็มีแลทิพย์ใหญ่คือว่าลำเปล่านั้นจักใกล้ คำมาแล้วมันก็หลกเอาชนกำ ๑ แล้วมาม่ามอยู่ ออกไปหื้อเนรมิตเหมือนดังตนมันจาอาน</p>

ตารางที่ 80 ตารางเปรียบเทียบลักษณะการเปลี่ยนรายละเอียดในเหตุการณ์เหล่าเทวดาตามลำตัว
ละครหลักที่หนึ่งลงมาจากสวรรค์ (ต่อ)

ซีโหวจี้ ฉบับแปล	วอกไครหิน
<p>สวรรค์หลี่ชูเจดีย์ เทพบุตรนาจา ล้วนอยู่ ท่ามกลางภาลัยติดพันฆ่าฟันอยู่เป็นเวลานาน ผู้วิเศษยิ่งใหญ่เห็นสีฟ้าจวนคำ จึงถอดขนอ่อน หนึ่งกำมือ เคี้ยวละเอียดแล้วพ้อเอาออกมา ร้องเสียง เปลี่ยน ! ก็แปลงแล้วเป็นผู้วิเศษ ยิ่งใหญ่พันร้อยร่าง ก็ล้วนใช้ตะบองรัดปลอก ทองกายสิทธิ์ โจมตีเทพบุตรนาจาล่าถอยแล้ว (วิวัฒน์ ประชาเรื่องวิทย์, 2559: 92-93)</p>	<p>ร้อยยานพันแลถือเอาค้อนปลอกคำชูตัวแลพ้อ เข้าไปไวพลันนักเหมือนดังสายฟ้าแมบนั่นที่เข้า ไปยามนั้นเทพบุตรเทวดาทิ้งหลายก็ค้ำพอกเข้า ไปสู่ทัพหลวงเสียงทั้งมวลหั้นแล (บล. ล้านนา. 1284: 5/13-14)</p>

จากตารางที่ 80 แสดงข้อมูลลักษณะการเปลี่ยนแปลงใน 2 ประการ คือ ประการแรก การละ
ความ แสดงในข้อความขีดเส้นใต้ในเรื่องซีโหวจี้ คือส่วนที่ถูกละไปในเรื่องวอกไครหิน ประการที่ 2
คือการเปลี่ยนรายละเอียด แสดงในข้อความตัวอักษรหนาเปรียบเทียบการเปลี่ยนรายละเอียดจากทั้ง
สองเรื่อง โดยการเปลี่ยนรายละเอียด พบในประเด็นเรื่องการเปลือยตัวละคร ในกรณีนี้ได้อธิบายไว้
แล้วใน ตารางที่ 38 ชื่อเฉพาะตัวละคร นักชัตฤกษ์ 27 ตัว และการเปลี่ยนแปลงรายละเอียดอีก
ประการคือทำเรียกตัวละคร ไม่ปรากฏเรียกชื่อแต่เรียกเป็นสถานะรวม ๆ ของตัวละครแทนการเรียกชื่อ
ระบุเป็นรายตัวละคร คือ ตัวละคร **เท้าจาทุมหาราช มหาเทพสวรรค์หลี่ชูเจดีย์ เทพบุตรนาจา** ใน
เรื่องซีโหวจี้ ถูกเรียกอย่างรวม ๆ ว่า **เทพบุตรเทวดา** ในเรื่องวอกไครหิน

เหตุการณ์ที่ 11 พระโพธิสัตว์ร่วมประชุมหาทางแก้ไขปัญหา

พบลักษณะการเปลี่ยนแปลงของเรื่อง 1 ประการคือ การละความ (Omission)

ตารางที่ 81 ตารางเปรียบเทียบลักษณะการเปลี่ยนรายละเอียดในเหตุการณ์พระโพธิสัตว์ร่วมประชุมหาทางแก้ไขปัญหา

ซีโหวจี้ ฉบับแปล	วอกโครหิน
<p>พระโพธิสัตว์นำเทพทั้งหลายเข้าภายใน แสดงการระต่ออวีตี้ -พระเทพรัตนบดีสุวรรณค์เสร็จสิ้น ก็กับองค์ทေးและพระนางเจ้าเทพินทร์พบกัน ต่างประทับนั่งลง จึงมีปุจฉา สโมสรสันนิบาตผลท้อเป็นอย่างไรร ? พระเทพรัตนบดีสุวรรณค์ตรัสว่า ทุกปีเชิญมาชุมนุม ชื่นบานแจ่มใส ปีนี้คุณดี ปีนี้ถูกไอ้ลิงมารกระทำควมวุ่นวาย เลยเป็นการเชิญอย่างว่างเปล่ายิ่งนัก พระโพธิสัตว์ว่า ลิงมารเกิดจากสถานที่ใด ?</p>	<p>ภูซาก็ไหว้สาอินทราธิราชว่า ข้าข้าแต่มหาราชา เป็นเจ้าที่อันจักสมาคมนั้นจักเพิงทานฉันใดซาว่าอันอินทราธิราชกล่าวปิกลายนี้ นี่มาประชุม ชุมนุมที่นั่นก็เป็นอันควรชมชื่นยินดีมากนักแลในปีี้รวดเร็วเสียยกวอก</p>
<p><u>พระเทพรัตนบดีสุวรรณค์ตรัสว่า ลิงมารนั้นกำเนิดจากไข่ศิลาแปรสภาพเกิดขึ้นเอง ณ บรู่วิเทหทวีป กักอ้าวหลาย ศิริผลดอกไม้ ขณะที่เกิดออกมา นัยน์ตามีแสงสุวรรณโคจรทันทีส่องชนทะเลดาวดั่งส์ เริ่มแรกมิได้พะวง สืบต่อมากลายเป็นปีศาจมารร้ายพิชิตมังกรและพยัคฆ์ ตัดทิ้งประวัติความตายด้วยตนเอง ขณะนั้นมีเจ้าพญามังกร เจ้าพญามัจจุราชขึ้นกราบทูล ข้ำต้องการจับกุมตัวมัน เป็นองค์เทวดากาลฤกษ์กราบทูลว่าในระหว่างสามภาพ หากว่ามีแก้วทวาร ก็สามารรถสำเร็จเป็นอมรา ข้ำจึงสงเคราะห์ ให้อบรมสั่งสอนผู้มีปัญญา ประกาศเบิกตัวเขาขึ้นภาพเบื้องบน พระราชทานแต่งตั้งเป็นขุนนางตำแหน่งจ้หมาอุณหัหน้าควบคุมม้าหลวง ไอ้คนเลวผู้นี้ตำหนิว่าตำแหน่งเล็ก เป็นปฏิบัติต่อวังนภลัยแล้ว จึงมีพระบัญชาจอมหลีเทียนอว่างกับเทพบุตรนาจาไปพิชิต ก็มีพระราชเทวราชโองการให้</u></p>	<p>มาเหล็กกินเสียเสียงแลกูราชก็เคียดแล้วจึงแต่งรีพลพะกำลัง โยธาทั้งหลายได้แสน ๑ หื้อลงไปจับยับเอายักษ์วอกตัวนั้นหื้อได้แท้ว่าอันครันบ่แพ้เป็นฉันใดก็บมาไหว้สาเทื่อ</p>

ตารางที่ 81 ตารางเปรียบเทียบลักษณะการเปลี่ยนรายละเอียดในเหตุการณ์พระโพธิสัตว์ร่วมประชุม
หาทางแก้ไขปัญหา (ต่อ)

ซีโหวจี้ ฉบับแปล	วอกโครทิน
<p><u>สวามิภักดี</u>เลี้ยงดูสุขสบาย ประกาศเบิกตัวถึง <u>ภพบน</u> ก็พระราชทานแต่งตั้งเขาเป็นฉิเทียนต้า เส็งตำแหน่งหนึ่ง เพียงแต่ว่ามีตำแหน่งไม่มี เงินเดือน สาเหตุเขามีได้ควบคุมดูแล ท่องเที่ยว ทิศบูรพาเตร็ดเตร่ทิศประจิม ข้าก็เกรงเกิดเรื่อง ขึ้นอีก จึงใช้เขาไปแทนควบคุมอุทยานผลท้อ เขาก็มิได้เคารพกฎหมาย เอาต้นแก้วแก่ผลท้อ ใหญ่ขโมยกินหมดสิ้น กระทั่งถึงจัดการชุมนุม เขาเป็นคนมิได้มีเงินเดือน จึงไม่เชิญมา เขาจึง วางแผนอุบายหลอกลวงพระมหาอรหันต์ เปลื้องเท้า แต่ ตัวเองกลับแปลงกายรูปร่าง หน้าตาเป็นเขาเข้าชุมนุม เอากระยาหารอมรา <u>เมรัยทิพย์</u> ขโมยกินหมดแล้ว ก็ขโมยยา อายุวัฒนะของค์เทวะ ก็ขโมยสุราหลวง จำนวนหนึ่ง นำไป ณ ศิริของเขาให้บรรดา วานรเสวยความสุขสนุกสนานจิตใจเข้ารำคาญ ด้วยเรื่องเหล่านี้ ด้วยเหตุนี้โยกย้ายกองทัพฟ้า สิบหมื่น ใช้ตาข่ายสวรรค์ร่างแหปฐพีจับกุมมัน ในวันนี้มีดีเห็นกลับมารายงาน มิรู้แพ้ชนะเป็น อย่างไร</p>	<p>-</p>
<p>พระโพธิสัตว์ลำดับพึ่งพระเทวราชดำรัส มีพระ เทวบัญชาเทพฮุ่ยอ้ายอาจารย์ทันที เจ้านำริบ ลงจากวังนภลัย ถึงศิริผลดอกไม้ สอดแนม เรื่องราชการทหารเป็นอย่างไร แม้เจอข้าศึก ก็ สามารถช่วยเหลือสร้างผลงานคราหนึ่ง แต่ต้อง เอาความจริงมารายงาน (วิวัฒน์ ประชาเรื่องวิทย์, 2559: 96-97)</p>	<p>แลภูษาไหว้สาด้วยถว่นพลันดีแล้วก็ขออินทรา อนุญาตแต่งใช้ยังลูกศิษย์ตนชื่อว่าชาวานว่าข้า เป็นลูกศิษย์ภูษาแลผู้ข้ากับตามท่านเมื่อเป็นแขก ก็ไปได้ชุมนุมกันแล้วเมื่อปฏิบัติแห่งอินทราธิราช แล (บล. ล้านนา. 1284: 6/1-2)</p>

จากตารางที่ 81 ส่วนขีดเส้นใต้เป็นข้อความที่ถูกละไว้ในเรื่องวอกโครหิน คือเป็นข้อความ ส่วนที่ พระเทพรัตนบดินทร์ (อินทราธิราช) เล่าเรื่องราวให้พระโพธิสัตว์ (ภูษา) ฟังว่า เหตุการณ์ ปั่นป่วนในสวรรค์นั้นเกิดขึ้นมาอย่างไร โดยในเรื่องวอกโครหิน ปรากฏเพียงเรื่องพญาวอกล่าปลาลัก กินของในงานเลี้ยงบนสวรรค์จนหมด แต่ในเรื่องซีโฮยวี่นั้น เล่าตั้งแต่การกำเนิดของลิง ไล่ลำดับ เหตุการณ์ต่าง ๆ ที่ตัวละครพระรัตนบดินทร์ประสบกับลิงตัวนี้ให้พระโพธิสัตว์ฟังจนหมดสิ้น เรื่องราว

เหตุการณ์ที่ 12 เทพเจ้ากุ่มตัวละครหลักมารับโทษ

พบลักษณะการเปลี่ยนแปลงของเรื่อง 3 ประการคือ 1) การละความ (Omission) และ การ เปลี่ยนรายละเอียด (Changing detail) และ การขยายความ (Expansion) ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 82 ตารางเปรียบเทียบลักษณะการเปลี่ยนรายละเอียดในเหตุการณ์เทพเจ้ากุ่มตัวละครหลัก มารับโทษ

ซีโฮยวี่ ฉบับแปล	วอกโครหิน
องค์เทพเหล่าจวินว่า มิ มิ มิ พลังม้วนเสื่อมือ ขึ้น บนแขนท่องบน หยิบเอาห่วงอันหนึ่ง กล่าว ว่า อวะสิ่งนี้เป็นเหล็กเนื้อดีลึงตีขึ้นมา ถูก ข้าพเจ้าเอาพลังอายุวัฒนะกลับคืนเชื่อมต่อ สำเร็จ ก็บำรุงเลี้ยงทั่วกายมีบรรยากาศ คักดีสิทธิ์ มีความชำซองสามารถแปรเปลี่ยน น้ำไฟไม่รุกร้า ก็สามารถเป็นบ่วงครอบสิ่งของ ต่าง ๆ มีชื่อหนึ่งว่า ทองคำเหล็กกล้าเงินระไน ก็มีชื่อ บ่วงทองคำเหล็กกล้า <u>ปีนั้นข้าพเจ้าผ่าน ด่านหนานกวน ได้นิมิตเป็นพระสงฆ์องค์เจ้า รู้สึกรู้ชาติของสิ่งนี้ไป เข้าคำสามารถป้องกันตัว ได้เต็มที่</u> รอข้าพเจ้าทิ้งลงไปตีเขาสักครั้ง	<u>เลาคีว่า</u> ข้านี้านุภาพอัน ๑ ว่าอันแลจึงเอา แสนเสือกกล้าช้ายนั้นออกมาเป็นตัวไวเป็นดัง หน้าตบเห็นหันแล้วก็กล่าวว่าอาวุธแห่งข้านี้เอา ชาติทิพย์ข้าวแสงแลปักข้าวเลี้ยงด้วยฝูงงาเป็น อันมีานุภาพมากนักละแมนว่าจักแม่เพศฉันใด ก็ได้เลี้ยงแลได้ชื่อว่าชาติแก้วว่าอันแลบัดนี้ข้าจัก เอาแมนจักเข้านำว่าจักจำที่ไฟไปสุบเอาอันใด ก็ได้เลี้ยงแลชื่อว่าคำคาคแก้วเกสินี้ว่าอันแลบัดนี้ ข้าจักเอาชดลงไปสุบเอาตัวมันที่อได้ชแลก็

ตารางที่ 82 ตารางเปรียบเทียบลักษณะการเปลี่ยนรายละเอียดในเหตุการณ์เทพเจ้ากุมตัวละครหลัก มารับโทษ (ต่อ)

ซีโหวัจฉ์ ฉบับแปล	วอกไครหิน
<p>พูดเสร็จจากบนพระทวารทิศทักษิณขว้างลงมา แปลงลงมาเป็นหยด ๆ ไหลลง ตรงลง ณ ภายในค้ำยศิรีผลดอกไม้ พอดีร่วงกลางศรีษะ เจ้าพญาสิงงาม เจ้าพญาสิงงามเพียงแต่ค้ำนึ่ง พยายามต่อสู้อยู่กับเจ็ดเทพเมธา กลับมิได้รู้ บนนภาหล่นร่วงอาวุธนี้ ตีถูกกลางกระหม่อม แล้ว เเท่ยีนไม่มั่นคง ก็หกหลั่งลงไปแล้วคลาน ขึ้นมาที่วังหนี ถูกสุนัขเล็กของเจ้าปู่เทพเอื้อกลางไล่ขึ้นมา จ้องที่ท้องน้อง กัดถูกปากหนึ่ง ก็ ถูกฉุดลากแล้วล้มลง <u>เขานอนล้มอยู่ที่พื้นคิดว่า</u> <u>ไอ้เคนตายนี้ มึงไม่ประวังป้องกันเจ้านายมึง กลับมากัดเหล่าขุน ! รีบเร่งพลิกตัวจะคลานก็</u> <u>ลุกไม่ขึ้น</u> ถูกเจ็ดเทพเมธารุมล้อมบังคับบอ ยาเอาเชือกผูกมัด ใช้มีดตะขอทะลุกระดูกพิณผิ ผา จึงไม่สามารถแปรเปลี่ยนอีก ฝ่ายองค์เทว เหล่าจวินเก็บอาวุธทองคำเหล็กกล้าเจียรไน แล้ว อัญเชิญพระเทพรัตนบดินสวรรค กวนอิมพระโพธิสัตว์ พระนางเจ้าเทพินทร์ บรรดาเทพอมราทั้งล้วนเสด็จกลับพระราชวังศกดิ์สิทธิ์ นภาลัย</p> <p>(วิวัฒน์ ประชาเรื่องวิทย์, 2559: 110-111)</p>	<p>ผ่องลงภายหลังได้แล้วเอาฮือหัวพระยาวอกก็ซัด ลงไปสุขเอาหัวพระยาวอกยามเมื่อมรบทิพย์ใหญ่ ๗ ตนนั้นหันแลพระยาวอกก็บรู้อาอาวุธ ทิพย์ตกแต่ฟ้าลงมาหลีกบัพพันก็เสียอาวุธทิพย์จับ หัวก็ท้าวไปหันแลยามนั้นพระยาวอกก็ตกใจกลัว มากนักฟุ้งก็ผุดลุกไปว่าจักเล่นหนีว่าอันรอดบหนีได้ แลเพราะเพื่อว่าอาวุธทิพย์บ่วงบาอันนั้นไปสุขหัว แห่งมันไว้หันแลยามนั้นชินก็เล่นไปซบซอมไป คาบสับหนองจองไว้พร่องก็ตีพร่องก็ลากพร่อง ก็สับเอาท้าวไปซุกก็บได้ยามนั้นทิพย์ ๗ ตนก็ เล่นไปจับยับเอาได้แล้วก็มาผูกมัดเอาแล้วเอา มีดทิพย์มาปลอกหนังตูดดำมืดแล้วบอกน้อง แล้วเอาเชือกมาสอดมัดที่อ้อมแล้วตั้งพระยา วอกก็บข้างเนรมิตพ่ายหนีไปทางใดได้แลเลาควี่ ก็ชักเอาค้ำคาคั่วแห่งตนเสียหันแลก็ราธนา อินทราเจ้าเสด็จพอกมาเมื่ออยู่เวไชยนต์ ปราสาทตามสวัสดิก็มีแล</p> <p>(บล. ล้านนา. 1284: 6/9-10)</p>

จากตารางที่ 82 แสดงข้อมูลลักษณะการเปลี่ยนรายละเอียด 2 ประการคือประการแรก การละความ ในส่วนข้อความที่ขีดเส้นใต้ไม่ปรากฏในเรื่องวอกไครหิน พิจารณาแล้วล้วนเป็นเหตุการณ์ย่อย ๆ มิใช่เหตุการณ์หลัก เป็นรายละเอียด ประการที่สองคือการเปลี่ยนรายละเอียดโดยเฉพาะอย่างยิ่งคือชื่อตัวละครทั้งการทับศัพท์ชื่อเฉพาะตัวละครและการแปลชื่อเฉพาะตัวละคร โดยรายละเอียดแต่ละตัวละครได้นำเสนอไว้แล้วในหัวข้อลักษณะชื่อเฉพาะที่ปรากฏในเรื่อง

เหตุการณ์ที่ 13 ตัวละครหลักหนีจากที่คุมขัง

พบลักษณะการเปลี่ยนแปลงของเรื่อง 2 ประการคือ 1) การละความ (Omission) และ การเปลี่ยนรายละเอียด (Changing detail)

ตารางที่ 83 ตารางเปรียบเทียบลักษณะการเปลี่ยนรายละเอียดในเหตุการณ์ตัวละครหลักหนีจากที่คุมขัง

ซีโหวจี้ ฉบับแปล	วอกไครทิน
<p>ฝ่ายองค์เทวเหล่าจวินมาถึงวังไต้วไส้ว เอาตัวผู้วิเศษยิ่งใหญ่<u>แก้เชือกมัดออก</u> วางเครื่องกระตุกไม้พิณผีผา ผลักลงในเตาอักขระแปดทิศ บัญชานักพรตที่ดูแลเตา เด็กน้อยที่คุมขังไฟ โบกพัดเพลิงไฟขึ้น ที่แท้ในเตานั้นคืออักขระดั้งเดิม คือ ฟ้า ดิน น้ำ ภูเขา เสียงฟ้า ร่องกึกก้องกัมปนาท ลมทิศอาคเนย์ อัคคีหนองน้ำ ผู้วิเศษยิ่งใหญ่จึงเอาตัวเขาแทรกเข้าอยู่ในตำแหน่งอักขระลมอาคเนย์ มีลมก็มีได้ มีอัคคี เพียงแต่ลมก่อวณเกิดมีควันมาก เอานัยน์ตาคู่หนึ่งรมจนแดงแล้ว หยอกล้อทำให้เป็นโรคนัยน์ตาขึ้นมา ด้วยเหตุนี้จึงเรียกวานัยน์ตาอัคคีสุวรรณ</p>	<p>เลาควิครั้น แทนแทนนำพระยาออกคุกแต่สำนักอินทราธิราชไปสู่ที่สอชิงแล้วก็มัดเอาพระยาออกเข้าไปใส่สู่เส้าพสิ่งแล้วถมไปด้วยถ่านไฟใส่ที่อดีแล้วสู่เส้าอยู่ไฉ่ ๆ ก็มีแลด้วยที่แท้เส้าพสิ่งเป็นสองห้องไฟไหม้เชือกอันมัดมันนั้นขาดเสียแล้วพญาวอกก็เล่นเข้าไปในเส้าไปทอดลื้ออยู่ที่ห้องเส้านั้นก็ก้มดูบ่มีไฟแล้วลมหากพัดเผาควรรขึ้นเมื่อลมหือตาวอกทั้งสองกล้าแดงเป็นดังเปลวไฟนั้นภายในหน้าปรากฏได้</p>
<p>จริงตั้งว่ากาลเวลาผ่านไปอย่างรวดเร็ว โดยมีรู้สึกก็เป็นเจ็ด ๆ สี่สิบเก้าวัน ขนาดความแรงเพลิงไฟขององค์เทวเหล่าจวินล้วนบริบูรณ์พลันวันหนึ่ง เปิดเตาเอาอายุ ฝ่ายผู้วิเศษยิ่งใหญ่ใช้สองมือบังนัยน์ตาคู่ ตัวเองขี้เข็ดน้ำตา แต่ได้ยินบนหัวเตาเสียงดังขึ้น รีบเบิ่งตามองเห็นแสงสว่างแจ่มแจ้ง เขาจึงทนไม่ได้เอาร่างผาดโผนกระโจนออกมา กระโดดออกจากเตากลั่นยาอายุวัฒนะ ฮูลา ดังขึ้นเสียงข</p>	<p>ขึ้นขแลเลาควิเป็นประธานกว่าทิพย์สี่มีแล้วเทวดาทั้งหลายสุเจ้าอยู่นานได้ ๔ พันปลาย ๓ ร้อย ๒๐ สิบวันแล้วมันก็ว่าไฟหากไหม้เป็นถ้ำไปขแลร่าฟังฉนี้แล้ว เลาควิก็มาไขคอกเสียแล้วก็มาเขี่ยถ้ำเขี่ยถ่านไฟอันเสียแล้วว่าจักเก็บเอาแสงแห่งตนก็มาเซาะมาเขี่ยอยู่หั้นแลยามนั้นทิพย์ใหญ่หันเปลวไฟทอดเสียแล้วมันก็พ้อสิมภายในรูเส้านั้นมาแล้วก็เอาตีนถีบคอกเส้าแหกไปหั้น</p>

ตารางที่ 83 ตารางเปรียบเทียบลักษณะการเปลี่ยนรายละเอียดในเหตุการณ์ตัวละครหลักหนีจากที่คุมขัง (ต่อ)

ซีโหว่ จี ฉบับแปล	วอกโครทิน
หนึ่ง เหยียบเตาอักขระปากกว้างล้มลง ผ่านพื้นภายนอกก็วิ่งไป พวกนักพรตเด็กน้อยที่ดูแลเตาไฟ กับพลเทพคณะหนึ่งมาเยี่ยยุดุดั้ง แต่ละครคนถูกเขาผลักล้มลง <u>เสมือนพยัคฆ์หน้าผาก</u> <u>ขาวเป็นมังกรเขาเดี่ยวที่บ้าคลั่ง</u>	แลยามนั้นฤๅษีตนอยู่ไฟแลเวดาศิพย์กำลังสี่มี หันเป็นฉันทันจักไปยับเอาตั้งอันก็รวดเสียดพระ ยาวอกตีหื้อท่าวไป
องค์ทเวาเหล่าจวินเร่งขึ้นมาคว้าตัวเขามีมือหนึ่ง กลับถูกเขาตึงที่หนึ่ง <u>ตั้งจนทกล้มเสมือน</u> <u>ต้นหอมล้มราบ</u> ถอนตัวได้ก็วิ่งไปแล้ว ทันทีในหูตึงเอาตะบองสมใจนี่ก็ออกมากวัดแกว่งรับลมไปมา ตะบองหยาบเล็กเท่ากับขาม ยังคงถืออยู่ในมือ มิแยกดีร้าย แต่กลับมาอาละวาดใหญ่ ในสวรรค์ โจมตีจน <u>เทพดารานพเคราะห์</u> ปิดบ้านปิดประตู <u>สี่ท้าวจตุรหาราช</u> ไรเงาไรร่าง (วิวัฒน์ ประชาเรื่องวิทย์, 2559: 114-115)	เลาครีก็ผูกถูกไปหานับเอาว่าอันก็รวดเสียดพระ ยาวอกตีตีบท่าวไปแล้วพระยาวอกก็เอาเข็ม ธิพย์อันอยู่ในหูนั้นออกมาวัดหื้อใหญ่แลดีเมื่อ ทราบต่อเท้าถึงเมืองฟ้าหาพิพัตนใดจักมารบก็ บ่ได้พญาพันกับด้วยเมืองฟ้าเป็นมหายุทธปาง ใหญ่นี้ก็แน่วว่า <u>นคราส</u> ก็บ่อาจจกรบได้ก็หับ ประตูปะทอด้เสียแน่วว่าท้าวจตุโลกทั้ง ๔ ก็ พานไปทอดลี้เสียทั้งมวล (บล. ล้านนา. 1284: 7/2-3)

จากตารางที่ 83 แสดงข้อมูลลักษณะการเปลี่ยนรายละเอียด 2 ประการคือประการที่ 1 การละความ ในส่วนข้อความที่ขีดเส้นใต้ เป็นข้อความรายละเอียดปลีกย่อยที่ถูกกลบไปในเรื่องวอกโครทิน ประการที่ 2 การเปลี่ยนรายละเอียด ซึ่งมี 2 ส่วนคือ ส่วนแรก รายละเอียดชื่อตัวละครทั้งการทับศัพท์ชื่อตัวละคร และการแปลชื่อตัวละคร รายละเอียดดังกล่าวไว้ในส่วนลักษณะของชื่อเฉพาะ ส่วนที่ 2 คือรายละเอียดเกี่ยวกับเนื้อหา จากเหตุการณ์นี้ มีการเปลี่ยนระยะเวลาจาก 49 วันเป็น 4320 วัน

เหตุการณ์ที่ 14 ตัวละครหลักถูกปราบ

พบลักษณะการเปลี่ยนแปลงของเรื่อง 3 ประการคือ การละความ (Omission) การเปลี่ยนรายละเอียด (Changing detail) และ การขยายความ (Expansion)

ตารางที่ 84 ตารางเปรียบเทียบลักษณะการเปลี่ยนรายละเอียดในเหตุการณ์ตัวละครหลักถูกปราบ

ซีโหวยจี ฉบับแปล	วอกไครทิน
<p>พระตถาคตตรัสว่า ข้ากับเจ้ามาพบนันชั้นสู้กัน อย่างหนึ่ง เจ้าแม้มีความสามารถ หกคะเมน ที่เดียวออกจากฝ่ามือขอข้าได้ นับว่าเจ้าชนะ ไม่ต้องใช้อาวุธทำสงครามให้เหนื่อยยาก ก็ อัญเชิญพระเทพรัตนบติสวรรค์เสด็จไปประทับ พำนัก ณ ชมพูทวีป เอาวังสวรรค์มอบให้เจ้า แม้ไม่สามารถต้อออกจากฝ่ามือข้า เจ้ายังต้องลง ไปเป็นปีศาจในโลกมนุษย์ ต้องภาวนารักษาศีล อีกหลายกัลป์ กลับมาอะอะช่วงชิงใหม่</p>	<p>พระพุทเจ้ากล่าวว่ครั้นท่านมีฤทธิ์ดังอัน มหาราชทั้งสองจงลองเชิงฤทธิ์กันดูก่อนเมตตา ฉันนี้<u>พระยาวอกกล่าวว่จักกระทำเชิงฤทธิ์</u> <u>เยี่ยงใดอันรู้แพ้แพ้ฝ่ายนั้นชาพระพุทเจ้ากล่าว</u> <u>ว่มีงข้างเนรมิตปีนชานไปไกลได้แสนลี้เยชนพัน</u> <u>แท้ตั้งอันมีงจุทกพันฝ่ามือกลาแห่งกุดูเถอะครั้น</u> มีงทกพันฝ่ามือกุดังอันก็สอนมีงแลถูกจักที่อพระ ยาอินทร์ย้ายจากชั้นฟ้าเสียแล้วห้อมมีงแทนอยู่ เป็นเจ้าชแลครั้นมีงทกไปบพันฝ่ามือก้าชวาชวา แห่งกุดังอันก็มีงเป็นผู้ค้ำนุกตถาคตกับห้อมมีงมา มล้างควี่ชั้นฟ้าที่นี้แล</p>
<p>ฝ่ายผู้วิเศษยิ่งใหญ่ได้ฟังพระวัจน ลอบหัวเราะ ว่า พระตถาคตองค์นี้ช่างเชื่อเชอะมาก ! ข้า เหล่าชุนหกคะเมนที่เดียวไปหนึ่งแสนแปด พันหลี่ ฝ่ามือเขานั้นเหลียมกลมไม่เต็มหนึ่งไม้ บรรทัด ทำไมกระโดดไปไม่ได้ ? รีบออกเสียง ว่า เมื่อพูดอย่างนี้พระองค์น่าจะจัดแจงกระทำ มา ?</p>	<p>เมตตาฉันนี้แล้วพระยาวอกรำพึงในใจลัใคร่หัว ว่าพระพุทเจ้าตนนี้มีดูแควนแลมากล่าวคำใบ้ ค่างว่ต้อกูฉันนี้กุกไปได้แสน ๕ พันที่นี้ก่อน นั้นฝ่ามือท่านกลางแลมันยังบ่ก้อมไม้ ๑ คือว่ ศอกก็บ่พอได้ตั้งฤแลเต้นบพันนั้นชา<u>ชั้นฟ้าที่นี้</u> <u>หากตกเป็นของกูปส่งล้วยแลมันคริงครินใจฉันนี้</u> <u>แลว้กล่าวว่คำดิงท่านกล่าวนั้นก็จักห้อมข้า</u> กระทำฉันนั้นแท้อันชา</p>
<p>พระตถาคตตรัสว่า ทำได้ ทำได้ ทรงยื่นฝ่าพระ หัตถ์ขวาออก ใหญ่เล็กเสมือนใบบัวหลวง ฝ่าย ผู้วิเศษยิ่งใหญ่เก็บตะบองศักดิ์สิทธิ์ ตั้งอกตั้งใจ สำแดงอิทธิฤทธิ์ เอาร่างผานโผนโจนทะยาน ยื่นอยู่ใจกลางฝ่าพระหัตถ์พระตถาคต ก็กล่าว เสียงหนึ่ง ข้าออกไปแล้ว ! ทำดูเขาตลอดทาง แสงเมฆินทร์ ไรเงาไรรูปไปแล้ว พระตถาคต เบิ่งทิพยเนตรมองดู เห็นเจ้าพญาวานรดู เครื่องปั้นฝ้ายไม่หยุดอย่างนั้น คำนึงแต่รู้หน้า</p>	<p>พระพุทเจ้ากล่าวว่เอาถูกจักห้อมกระทำฉันนั้น แท้แล้วอันแลว้ก็เหตมือก้าชวาลายลักษณจัก เอาอันงามเหมือนดั่งไม้ม่วงค้ำนั้นไปแล้วยามนั้น พระยาวอกก็เอาค้อนแห่งมันเข้าซึ่งไว้ในหูเสีย แลว้ก็ทกขึ้นยืนอยู่ท่ากลางเหนือฝ่ามือค้ำ พระพุทเจ้าแลว้มันก็กล่าวว่ข้าจักทกไปบัดนี้ แลออันมันก็ไปเป็นอันไวมากนักหาหนหารอยบ่ ได้ทำมีตาทิพยพระพุทเจ้าหันสิ่งเดียวแล</p>

ตารางที่ 84 ตารางเปรียบเทียบลักษณะการเปลี่ยนรายละเอียดในเหตุการณ์ตัวละครหลักถูกปราบ (ต่อ)

ซีโหวจี้ ฉบับแปล	วอกโครทิน
<p>ขณะที่ผู้วิเศษยิ่งใหญ่กำลังไป พลันเห็นเสาเนื้อแดงต้นแรกยื่นธาตุเขี้ยวอยู่ระลอกหนึ่ง เขาว่าตรงระหว่างนี่คือสิ้นสุดทางแล้ว ครานี้กลับไปพระตลาคตเป็นพยานพระราชวังศักดิ์สิทธิ์ ภากัลยต้องเป็นของข้าได้นั่งแล้ว ก็ตริตรองว่ายังก่อน ! รอข้าเหลือเครื่องหมายจดจำเอาไว้บ้าง กับพระตลาคตจึงได้พูดจากันดี ถอนขนอ่อนออกมาหนึ่งเส้น เป่าปากปลั่งธาตุออกมาเรียก เปลี่ยน ! แปลงเป็นพู่กันหมึกดำสองคู่หนึ่งปล้องอยู่ระหว่างบนกลางเสาเขี้ยวอักษรไว้หนึ่งแนวว่า ฉิเทียนต้าเล็งมาเที่ยวเตร่ถึงที่นี่เขี้ยวเสร็จเก็บพู่กันขนอ่อนแล้ว ก็มีสำรวมตัวเป็นใหญ่ กลับอยู่ใต้ต้นเสาลำดับที่หนึ่ง ถ้ายะเยียวลิงเป็นพองหนึ่ง หกคะเมนขึ้นขี่เมฆหวนกลับ มุ่งกลับมาสถานที่ของตน ยืนอยู่ในฝ่าพระหัตถ์พระตลาคต ว่า ข้าได้ไป บัดนี้กลับมาแล้ว ท่านควรให้พระเทพรัตนบดีสุวรรณค์ยอมยกวังสุวรรณค์ให้ข้า</p>	<p>ตั้งพระยาวอกก็ไปหันไม้เสา 5 เล่มมีวรรณะอันแดงงามเป็นดั่งแห่งชินนั้นปักไว้แล้วมันก็ใส่ใจว่าที่นี่เป็นที่สุดแห่งโลกจักรวาลแล้วรวดเร็วจกพอกเมื่อตั้งอันพระเจ้าจกหาสั่งว่าไปได้จักหื้อเวไชยนต์ปราสาทหื้อกูแทนเป็นพระยาอินทร์แซแลกูจักหมายเสาที่นี้หื้อคักก่อนเถอะกูพอกเมื่อจึงดีชแลครั้นพระเจ้าบ่เชื่อแท้ตั้งอันกูค่อยชวนท่านมาดูขแลมิ่งคริงครินใจแล้วก็หลกเอาขนมันเส้น ๑ มาแต่งหื้อเป็นปิ่นแล้วน้ำเยียวน้ำลายหมายพอกไม้เสาเล่มค่านั้นไว้ว่าทิพยใหญ่เคียงฟ้ามานี้แล้วว่าอันข้ากลับคักจึงเยียวใส่เสาเล่มค่านั้นไว้แล้วก็หกพลิกพอกมาตั้งอยู่ฝ่ามือสัพพัญญูพระพุทเจ้าแล้วกล่าวว่าข้าก็หกพันไปไกลตาประมาณบ่ได้แล้วแลเจ้ากูจงหื้อพระยาอินทร์ยานขึ้นฟ้าแลเวไชยนต์ปราสาทหื้อข้าแท้เป็นเจ้าเสียตามคำอันราทั้งสองได้อวดโพสัจจะแก่กันไว้ นั้นเถอะ</p>
<p>พระตลาคตทรงบริภาษว่า <u>ข้าเอาเยียวปีศาจลิงของเจ้านี้เป็นหลักฐาน !</u> เจ้าพอติมิเคยห่างจากมือข้าเลย ผู้วิเศษยิ่งใหญ่ว่า คือเจ้าไม่รู้ ข้าไปถึงสิ้นสุดทางสุวรรณค์ เห็นเสาเนื้อแดงห้าต้น ยันปลั่งธาตุสี่เขี้ยวอยู่ ระลอกหนึ่ง ข้าได้จดเครื่องหมายเหลืออยู่ที่นั่น เจ้ากลับไปดูกับข้าใหม่ ? พระตลาคตว่า ไม่ต้องไป เจ้าเพียงแต่ตัวเองก้มหัวดู ๆ ผู้วิเศษยิ่งใหญ่ นั้นเบิ่งกลม নয়น์ตาอัครสุวรรณ เวลานั้นก้มหัวมองดู ที่แท้</p>	<p>ว่าอันพระพุทเจ้าก็ใคร่หัวน้อย ๑ แล้วก็กล่าวว่าคุดตลาคตยังรู้ยังหันมิงไปบ่พันฝ่ามือกูเถอะด่านดั่งถูกกล่าวจกแทนเป็นพระยาวอกกล่าว ว่าข้าหากพันไปถึงที่สุดแห่งโลกแล้วลำนนั้นไปก็หาเป็นหมอกเป็นหมอยบมีเขตบมีแดนเสียแล้ว <u>ตายพระพุทเจ้ากล่าววว่าไปถึงที่สุดแห่งโลกจักรวาลนั้นพ้อยไปหันอันใดเป็นลักชินนั้นชา</u> พระพุทเจ้าถามฉินนี้แล้วพระยาวอกกล่าวว่า ข้าไปหันไม้เสาค้าโลกต้นสูงนั้นแลลำนนั้นเป็น</p>

ตารางที่ 84 ตารางเปรียบเทียบลักษณะการเปลี่ยนรายละเอียดในเหตุการณ์ตัวละครหลักถูกปราบ (ต่อ)

ซีโหวัจฉี ฉบับแปล	วอกโครหิน
<p>พระหัตถ์ขวาพระตถาคตเขียนอยู่ ฉีเทียนต้า เล็ง มาเที่ยวเตร่ถึงที่นี่ ในงามพระอังกฐ มีเหยี่ยว ลิงกลืนเหม็น</p>	<p>เหมยฟ้าเขี้ยวบ่ตายกลัวเจ้ายังบ่เชื่อข้าก็ยังไม่หายเสาวไว้ก่อนแลเจ้ากุกยังอาจจักไปกับข้าแลไปดูได้ชฤกก็ยังหายเสาวไว้ก่อนแลเจ้ากุกยังอาจจักไปกับข้าแลไปดูได้ชฤกพระพุทธเจ้ากล่าวว่ทำไปแลก็หากรู้หากกันแล้วแลจุงดูเถอะก็จักหันชแล้วอันแล้วยามนั้นพระยาอวกก็ก้มลงผ่อตูกี้หันนิ้วพระเจ้านิ้วกลางนั้นใส่ลายไว้ว่า ทิพย์ใหญ่เคียงฟ้า มารอดนี้แล้วแล้วอันจึงฆ่าทอวไปพ้อยหันแม่มือพระเจ้าเป็นน้ำเหยี่ยวไว้ยังบ่ขางเทื่อยังแสสาบไว้ตั้งอัน</p>
<p>ผู้วิเศษยิ่งใหญ่สะดุ้งตกใจว่า มีเรื่องอย่างนี้ด้วย ! มีเรื่องอย่างนี้ด้วย ข้าเอาหนังสือเขียนอยู่บนเสาค้ำยันสวรรค์ ทำไมกลับอยู่บนนิ้วมือเขา ? หรือว่ามีคาถาอาคมรู้ล่วงหน้าโดยมิต้องเสี่ยงทาย ข้าไม่เชื่อเด็ดขาด ! ไม่เชื่อ ! รอข้าไปใหม่อีกที ! ดีมากผู้วิเศษยิ่งใหญ่รีบแผ่นไฉนโจนทะยานก็ต้องการกระโดดออก พระตถาคตพลิกฝ่าพระหัตถ์คว่ำไว้ เอาเจ้าพญาวานรนี้ ผลักออกนอกวิมานดาวดิงส์ทางพระทวาร ประจิม เอาหัวนิ้วพระหัตถ์แปลงเป็นศิรีสุวรรณพฤกษา ธารา อัคคี ปฐพี ติดต่อกันห้าดอย เรียกชื่อว่า อุ้หังซาน เบา ๆ เอาตัวเขาที่บ่อยู่ (วิวัฒน์ ประชาเรื่องวิทย์, 2559: 120-122)</p>	<p>มันก็ตกใจมากนักแลรำพึงว่ากูไปใส่ลายไว้แล้วเหยี่ยวใส่ไว้ที่นั่นในเสาสุดไปพันตายดังฤพ้อยมาหันยังที่นิ้วมือพระเจ้าฉันนี้ซามีคว่ากูบ่พันฝ่ามือท่านตนนี้แท้ชฤกจักไปแกมที่ ๑ ก่อนมันครึ่งครึ่งใจฉันนี้ แล้วก็ผ่อหาจักตกไปตั้งพระพุทธเจ้าก็กระทำฝ่ามือตบไปภายซีแธนควีนอกนั้นขึ้นฟ้าแล้วก็อธิฐานมือคำ ๕ นิ้วหือเป็นเง้อมคว่ำไว้แลนาคบดิน ๕ นิ้วลำเตียงมันไว้บ่หือหนีออกได้หันแล</p> <p>(บล. ล้านนา. 1284: 7/8-11)</p>

จากตารางที่ 84 แสดงข้อมูลลักษณะการเปลี่ยนแปลงในเหตุการณ์ที่ 14 ซึ่งเป็นเหตุการณ์สำคัญสุดท้ายในเรื่องวอกโครหินได้ 3 ประการ คือ ประการแรก การละความ แสดงในข้อความขีด

เส้นใต้ในเรื่องซีโหวัจจ์ คือส่วนที่ถูกละไว้ในเรื่องวอกโครหิน เป็นส่วนรายละเอียดเล็กน้อยในบทสนทนาระหว่างตัวละครสองตัว คือ ทิพย์ใหญ่เคียงฟ้า และ พระพุทธเจ้า ประการที่ 2 คือการเปลี่ยนรายละเอียด แสดงในข้อความตัวอักษรหนาเปรียบเทียบการเปลี่ยนรายละเอียดจากทั้งสองเรื่อง โดยการเปลี่ยนรายละเอียด พบในประเด็นเรื่องการเปลือยตัวละคร ในกรณีนี้ได้อธิบายไว้แล้วในหัวข้อลักษณะข้อเฉพาะที่ปรากฏในเรื่อง และการเปลี่ยนแปลงรายละเอียดอีกประการคือจำนวนตัวเลขที่ปรากฏจากทั้งสองเรื่องนั้นไม่เท่ากัน และประการที่ 3 การขยายความ แสดงในข้อความตัวอักษรเอียงขีดเส้นใต้ ในเรื่องวอกโครหิน เป็นข้อความที่ขยายเพิ่มเติมจากเรื่องซีโหวัจจ์

สรุปเรื่องเนื้อเรื่อง จากการศึกษาเนื้อเรื่องเฉพาะเหตุการณ์สำคัญของเรื่อง 14 เหตุการณ์ โดยวิธีการศึกษาลักษณะเปลี่ยนแปลง ตามทฤษฎีการแพร่กระจายของนิทาน พบว่า มีลักษณะการเปลี่ยนแปลง 3 ลักษณะด้วยกันคือ 1) การละความ (Omission) 2) การเปลี่ยนรายละเอียด (Changing detail) และ 3) การขยายความ (Expansion) โดยการละความนั้นปรากฏเป็นลักษณะการเปลี่ยนแปลงที่พบได้มากที่สุด รองลงมาคือการเปลี่ยนรายละเอียด และการขยายความ โดยในส่วนการขยายความนั้นพบเพียง 2 กรณี สะท้อนว่าผู้แปลสอดแทรกทัศนเพิ่มเติมในเนื้อเรื่องน้อยมากจากเหตุการณ์หลักทั้ง 14 เหตุการณ์ทำให้ได้ข้อสรุปว่า เนื้อเรื่องวอกโครหินนี้เป็นนิทานแปลที่คงเนื้อหาหลัก ตามต้นฉบับไว้โดยแทบไม่เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ต่างออกไปมาพอจนเป็นเอกลักษณ์ของสำนวนนี้ได้อย่างชัดเจนในส่วนของเนื้อเรื่อง มีเพียงลักษณะของข้อเฉพาะที่ปรากฏในเรื่องนั้นมีการแปลเข้ากับบริบทของสังคมท้องถิ่น ซึ่งเป็นลักษณะหนึ่งของการเปลี่ยนรายละเอียด (Changing detail) ตามทฤษฎีการแพร่กระจายของนิทาน

บทที่ 5

อภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

อภิปรายผลการวิจัย

งานวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาเอกสารตัวเขียนเรื่องวอกไครหิน ฉบับวัดบ้านแหลม โดยแบ่งเป็นสองส่วนคือ ส่วนของการศึกษาปริสาระ (Paracontent) ของเอกสารตัวเขียน และส่วนของการศึกษาเนื้อหา (Content) ของเอกสารตัวเขียน กล่าวคือการศึกษาในส่วนของเอกสารตัวเขียนนั้นเป็นการศึกษาเอกสารตัวเขียนเชิงวัตถุวิสัย โดยเป็นการศึกษาลักษณะทางกายภาพของเอกสารคือวัสดุ อักษร ภาษา จำนวนผูก จำนวนใบในแต่ละผูก จำนวนหน้า ด้วยแนวคิดเกี่ยวกับปริสาระ (Paracontent) ที่เป็นการศึกษาสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่นอกเหนือไปจากเนื้อหาหลักหรือตัวบทอันประกอบไปด้วย ตัวอักษร ข้อความ รูปภาพ หรือ สัญลักษณ์ ที่ปรากฏอยู่บนเอกสารตัวเขียนเรื่องวอกไครหิน ฉบับวัดบ้านแหลมนี้ กับด้วยแนวคิดทฤษฎีเรื่อง 4 ปัจจัยสำคัญ (Four Key Factors) เพื่อนำมาวิเคราะห์ตามจุดประสงค์ในข้อที่ 1 คือ ได้เห็นถึงเรื่องราวของเอกสารตัวเขียนเรื่องวอกไครหิน ฉบับวัดบ้านแหลม และในอีกส่วนคือการศึกษาในส่วนของเนื้อหา (Content) ของเอกสารตัวเขียน ซึ่งเป็นการศึกษาเนื้อหาหลักที่อยู่ในเอกสารตัวเขียนเรื่องวอกไครหิน ฉบับวัดบ้านแหลมนี้ โดยมีจุดประสงค์เพื่อให้ทราบถึงลักษณะ ที่มา และการแพร่กระจายของเนื้อหา โดยศึกษาวิเคราะห์จากองค์ประกอบสำคัญในเนื้อหาคือส่วนของ ชื่อเรื่อง และชื่อเฉพาะที่ปรากฏภายในเรื่องที่สามารถสะท้อนข้อมูลและเนื้อเรื่อง ซึ่งเป็นคำตอบของจุดประสงค์ข้อที่ 2 คือ ได้ทราบถึงลักษณะและการแพร่กระจายของเรื่องวอกไครหิน

จากการศึกษาปริสาระ (Paracontent) ได้ทราบถึงลักษณะของเอกสารตัวเขียน กอปรกับการนำแนวคิดเรื่องปริสาระ และ 4 ปัจจัยสำคัญ มาศึกษาวิเคราะห์ร่วมกัน ทำให้ทราบถึงความเป็นมาของเอกสารตัวเขียนเรื่องวอกไครหิน ฉบับวัดบ้านแหลม คือ เอกสารตัวเขียนฉบับนี้เป็นเอกสารที่คัดลอกต่อกันมาโดยมีต้นฉบับมาจากภายนอกกลุ่มวัฒนธรรมล้านนาแน่นอนดังความปรากฏว่า “ความนี้เป็นความภายนอกพอเข้าใจพิจารณาไปเถอะเจ้า” หรือ ‘ตัวยามันเป็นลูกเงี้ยว คำเงี้ยว’ สะท้อนว่าเอกสารตัวเขียนฉบับวัดบ้านแหลมนี้เป็นเอกสารที่คัดลอก มาเป็นเอกสารตัวเขียนตามแบบ

ของวัฒนธรรมเอกสารตัวเขียนล้านนาคือเป็นคัมภีร์โบราณ จารด้วยอักษรธรรมล้านนา ดังนั้นการรับเอกสารมานั้นจึงไม่เพียงการรับมาเพียงอย่างเดียว แต่มีการผลิตซ้ำเพื่อสืบทอดเนื้อหาของเอกสารไว้ตามรูปแบบของวัฒนธรรมเอกสารตัวเขียนล้านนา โดยมีผู้ผลิต (Production agency) คือพระสงฆ์และสามเณรที่ทำหน้าที่เป็นผู้จาร ตามที่ได้ปรากฏปริสาระในส่วนของคำลงท้ายที่บอกถึงตัวตนของผู้จารเอกสารผู้นั้น ๆ

นอกจากนั้นการใช้งานของเอกสารตัวเขียนนี้เองก็ได้สะท้อนจากปริสาระที่ ปรากฏนามของ ‘สามเณรตอยคำ’ ว่าเป็นผู้ใช้ (Agency of use) งานเอกสารตัวเขียนฉบับวัดบ้านแหลวนี้ โดยการใช้งานนั้นเป็นการนำเอกสารตัวเขียนนี้ไปใช้เรียน แม้จะไม่อาจจะระบุได้ว่าการ “ยืมเรียน” ที่ปรากฏในปริสาระนั้นหมายถึงการเรียนในส่วนเนื้อหาของเอกสารตัวเขียนคือ เรียนเรื่องวอกไครหิน หรือเรียนเขียนอ่านอักษรธรรมล้านนาโดยมีเอกสารตัวเขียนฉบับนี้เป็น “แบบฝึกหัดอ่าน” สำหรับสามเณรตอยคำนี้กันแน่ นอกจากนั้นแล้วยังปรากฏข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการใช้งานของเอกสารตัวเขียนฉบับนี้ ในอีกการใช้งานหนึ่งคือ การนำเอกสารตัวเขียนฉบับนี้ไปเทศน์ และยังพบว่าในการผลิตนั้นผู้ผลิตมีเจตนาให้การผลิตเอกสาร (Production practice) ในครั้งนั้นเพื่อประโยชน์ในทางธรรมอีกด้วย กล่าวคือเพื่อเป็นการสืบทอดศาสนาและให้ผลบุญกุศลในครั้งนั้นส่งผลต่อผู้จารและครอบครัวญาติมิตร ซึ่งนับเป็นการใช้งานเอกสาร (Practices of use) ในรูปแบบหนึ่งเช่นกัน

บริบทที่ประกอบไปด้วยบริบทด้านสถานที่ (Spatial aspect of setting) คือ วัดบ้านแหลว อำเภอมะจัน จังหวัดเชียงราย บริบทด้านเวลา (Temporal aspect of setting) คือ ช่วงเวลาการผลิตอยู่ในช่วงก่อนหน้าวันที่ 10 – 15 สิงหาคม พ.ศ. 2465 และการใช้งานของเอกสารปรากฏเป็นหลายช่วงเวลาคือ เมื่อเอกสารเสร็จสมบูรณ์ได้ถูกใช้งานโดยตอบสนองเจตนารมณ์ของผู้ผลิตเพื่อประโยชน์ในทางธรรมแล้วประการหนึ่ง ในส่วนของการใช้เอกสารในการเทศนาธรรม และจากข้อมูลปริสาระด้านการใช้งานเทศน์นั้นปรากฏเป็นข้อความเสริมเขียนด้วยอักษรธรรม จึงมีความเป็นไปได้ว่า ช่วงเวลานั้นเป็นช่วงเวลาที่ยังใช้กันเป็นปกติในสังคม แต่ในส่วนของปริสาระที่แสดงการใช้งานที่ให้ข้อมูลว่าสามเณรนำเอกสารตัวเขียนฉบับนี้ไปใช้ยืมเรียนนั้น ปรากฏข้อความที่ใช้อักษรไทยภาคกลางมาตรฐานเขียนลงบนใบลานแล้วนั้นสะท้อนว่า เป็นช่วงเวลาที่ได้รับอิทธิพลของภาคกลางหรือสยามแล้ว อักษรธรรมซึ่งถูกถูกลดบทบาทลงและอักษรไทยมาตรฐานมีบทบาทขึ้นทางล้านนา ซึ่งข้อมูลดังกล่าวนี้สะท้อนให้เห็นถึงบริบทด้านสังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรม (Social / economic / cultural aspects of setting) อีกด้วย ทั้งหมดนี้เป็นผลการศึกษาที่ให้คำตอบด้านเรื่องราวความเป็นมาของเอกสารตัวเขียนเรื่องวอกไครหิน ฉบับวัดบ้านแหลว ซึ่งเป็นหนึ่งใน

วัตถุประสงค์ของงานวิจัยนี้ ในอีกส่วนหนึ่งของงานวิจัยนี้คือการศึกษาส่วนเนื้อหา (Content) ของเอกสารตัวเขียนเรื่องวอกโครหิน ฉบับวัดบ้านแหลมนี้ อันประกอบไปด้วย ที่มาและแหล่งที่พบของเอกสารตัวเขียนเรื่องวอกโครหิน ที่มาของชื่อเรื่องลักษณะชื่อเฉพาะที่ปรากฏในเรื่อง และเนื้อเรื่อง

ผลการศึกษาส่วนเนื้อหา (Content) ของเอกสารตัวเขียนเรื่องวอกโครหิน ฉบับวัดบ้านแหลมนี้ อันประกอบไปด้วย ที่มาและแหล่งที่พบของเอกสารตัวเขียนเรื่องวอกโครหิน ที่มาของชื่อเรื่อง ลักษณะชื่อเฉพาะที่ปรากฏในเรื่อง และเนื้อเรื่อง ซึ่งมีผลการศึกษาคือ ที่มาของเนื้อหาเรื่องวอกโครหิน นั้นมาจากวรรณกรรมจีนเรื่องซีไหยวี้ โดยมีความน่าจะเป็นสองประการคือ ประการแรกกลุ่มชาติพันธุ์ไทลื้อในเขตปกครองตนเองกึ่งพิเศษสิบสองปันนา ได้รับอิทธิพลด้านวรรณกรรมเรื่องนี้จากกลุ่มวัฒนธรรมจีนโดยตรง โดยมีการแปลมาเป็นภาษาถิ่นของตนเอง คือภาษาไทลื้อ ที่เป็นภาษาไทสาขาไทตะวันตกเฉียงใต้เช่นเดียวกับภาษาล้านนา และภาษาไทถิ่นอื่น ๆ รวมถึงภาษาไทยมาตรฐานอีกด้วย อีกประการคือกลุ่มชาวไทใหญ่ รัฐฉาน ประเทศเมียนมาร์ ซึ่งมีส่วนติดต่อกับชาวไทได้คง ในเขตปกครองตนเองชนชาติไทและจิงพัว เต๋อหง มณฑลยูนนาน ประเทศจีน ซึ่งได้รับอิทธิพลวัฒนธรรมจีนเช่นเดียวกับชาติพันธุ์ไทลื้อ โดยมีหลักฐานจากข้อความว่า “ตัวยามันเป็นลิกเงี้ยว คำเงี้ยว” ของผู้จาร ซึ่งว่ามีที่มาจากชาวไทใหญ่ แต่การศึกษาที่มาของเรื่องนั้นสัมพันธ์กับลักษณะของเนื้อหาวรรณกรรมเรื่องนี้เช่นกัน โดยผลจากที่มาของชื่อเรื่อง และลักษณะของชื่อเฉพาะที่ปรากฏในเรื่องนั้น เป็นข้อมูลที่ทำให้สามารถสรุปได้ว่า เนื้อหาของวรรณกรรมนี้น่าจะเป็นเนื้อหาของชาวไทลื้อมากกว่าชาวไทใหญ่

จากการศึกษาชื่อเรื่องทำให้ทราบว่าชื่อเรื่องวอกโครหินที่ปรากฏเป็นชื่อของเอกสารฉบับหลักที่ใช้ในการศึกษานี้เป็นชื่อที่ปรากฏเฉพาะในเอกสารทางล้านนาเท่านั้น เอกสารที่พบอยู่ที่ สปป.ลาวใช้ชื่อว่าวอกไซหิน และจากการศึกษาเนื้อหาของเรื่องของตอนสำคัญที่เป็นที่มาจากชื่อเรื่องนั้น ปรากฏชัดว่าวรรณกรรมเรื่องนี้สมควรที่จะมีชื่อว่า “วอกไซหิน” เนื่องจากตัวละครหลักของเรื่องซึ่งเป็นพญาลิง หรือ พญาวอกนั้นเกิดมาจากไซหินลูกหนึ่งที่ตั้งอยู่บนดอยชื่อบุพผาลา ซึ่งคำว่า ใคร ที่ปรากฏในชื่อเรื่องของเอกสารที่พบในล้านนานั้นทำให้ความหมายของชื่อเรื่องนี้ต่างออกไป โดยอาจเข้าใจได้ว่าคำว่า ใคร นี้คือ ไคล หรือ ตะไคร้ ที่อยู่บนหิน แต่แท้จริงแล้วคำว่า ใคร นี้สามารถอธิบายได้ว่าเป็นรูปแปรของคำว่า ไซ ซึ่งนอกจากรูปเขียน ‘ใคร’ แล้วยังพบรูปเขียน ‘ไค’ ในบางผูกบางตอนอีกด้วย ซึ่งพิจารณาจากอักษร ข ค และ คร ตามระบบเสียงไทลื้อจะเป็นหน่วยเสียงเดียวกันคือหน่วยเสียง /x/ ส่วนในระบบเสียงภาษาล้านนาเท่ากับหน่วยเสียง /kʰ/ ผนวกกับการไม่เคร่งครัดเรื่องการระบุเครื่องหมายวรรณยุกต์ด้วย จึงเป็นคำตอบที่ว่า วอกโครหิน นั้นเป็นรูปแปรของ วอกไซหิน และ

จากการที่เอกสารที่พบในล้านนาใช้รูปแปรเป็น วอกโครหิน สะท้อนว่าล้านนาไม่ได้เป็นต้นตำรับของวรรณกรรมเรื่องนี้ ในเบื้องต้นอาจรับเอกสารที่มีการเขียนด้วยรูปแปรมา จึงได้คงลักษณะนี้ไว้ไม่ได้เปลี่ยน เนื่องจากไม่ใช่เรื่องของท้องถิ่นตน จึงอาจไม่ทราบว่าแท้จริงคือ วอกไซหิน หรืออาจที่จะต้องการเคารพต้นฉบับซึ่งเป็นธรรมเนียมปฏิบัติในการคัดลอกเอกสารตัวเขียนของกลุ่มวัฒนธรรมนี้อยู่แล้ว ซึ่งไม่ว่าเหตุผลใดก็สะท้อนว่าล้านนาเป็นผู้รับเรื่องวอกโครหินนี้มาจากชาวไทลื้อทั้งสิ้น

การศึกษาลักษณะคำยืมภาษาจีนที่ปรากฏภายในเรื่องนั้นเป็นอีกหนึ่งข้อยืนยันว่าเรื่องวอกโครหินนี้รับมาจากวรรณกรรมจีนเรื่องซีโหยวจี โดยตรงโดยกลุ่มชาติพันธุ์ไทในมณฑลยูนนาน เป็นการปฏิเสธข้อเคลือบแคลงสงสัยต่อเรื่องวอกโครหินว่า อาจได้รับอิทธิพลจากวรรณกรรมแปลเรื่องไซอิ๋วของทางสยามหรือทางภาคกลางของประเทศไทย ซึ่งการแปลวรรณกรรมจีนที่แพร่หลาย และขอบข่ายของอำนาจทางการเมืองที่แผ่ไปยังล้านนา ซึ่งเมื่อพบวรรณกรรมเรื่องวอกโครหินมีเนื้อเรื่องละม้ายคล้ายเรื่องไซอิ๋ว อาจทำให้เกิดการเข้าใจไปได้ว่าวรรณกรรมเรื่องวอกโครหินเป็นไซอิ๋วฉบับล้านนา แต่ชื่อเฉพาะนั้นปรากฏชัดเจนว่าเป็นคำยืมภาษาจีนกลาง มีไ้ภาษาจีนฮกเกี้ยนหรือภาษาจีนในกลุ่มภาษาจีนหมิ่นใต้ที่แพร่กระจายอยู่บริเวณภาคกลางของไทย และมีอิทธิพลต่อวงการการแปลวรรณกรรมจีนมาเป็นภาษาไทยอย่างมากเนื่องจากการใช้สำเนียงการทับศัพท์ซึ่งเป็นสำเนียงฮกเกี้ยนแต่จีว คือสำเนียงในภาษาจีนหมิ่นใต้ทั้งสิ้น ซึ่งไม่ตรงกันกับสำเนียงที่ใช้ทับศัพท์ชื่อเฉพาะที่ปรากฏในเรื่องวอกโครหิน ซึ่งเป็นสำเนียงจีนกลาง จีนมาตรฐานที่แผ่อิทธิพลไปยังกลุ่มชาติพันธุ์ไทต่าง ๆ ในมณฑลยูนนาน ซึ่งอาจมาพร้อมกับอิทธิทางด้านวรรณกรรมอีกด้วยจึงกลายมาเป็นวรรณกรรมเรื่องวอกโครหิน

การศึกษาเนื้อเรื่องด้วยทฤษฎีการแพร่กระจายของนิทาน โดยการศึกษาลักษณะการเปลี่ยนแปลงของเรื่องสะท้อนว่า ในเหตุการณ์หลักสำคัญ ๆ ของเรื่องนั้นมีการเปลี่ยนแปลง 3 ประการคือการละความ (Omission) การเปลี่ยนรายละเอียด (Changing detail) และการขยายความ (Expansion) แต่การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวตามทัศนะของผู้ศึกษาเห็นว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงในลักษณะที่เล็กน้อย มีเพียง การเปลี่ยนรายละเอียดชื่อเฉพาะที่มีการแปลเข้ากับบริบทของสังคมที่สะท้อนให้เห็นถึงความเป็นท้องถิ่น ตามแนวคิด Oicotype หรือ สำนวนท้องถิ่น ของฟอน ซิตอฟ

แม้ว่าวรรณกรรมเรื่องวอกโครหินนี้จะไม่เป็นวรรณกรรมที่แพร่หลาย แต่การมีอยู่ของเอกสารวรรณกรรมเรื่องวอกโครหิน ซึ่งมาจากวรรณกรรมจีนเรื่องซีโหยวจี มาแปลให้เข้ากับบริบท วัฒนธรรมท้องถิ่นและสะท้อนออกมาในชื่อตัวละครบางตัวที่มีการแปลเทียบ โดยนำชื่อเทพเจ้าหรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์

ที่รู้จักแพร่หลายในสังคมมาแทนตัวละครในเรื่องซีโหวัจจีซึ่งเป็นอีกกลุ่มวัฒนธรรม นอกจากนั้นการแพร่กระจายของเอกสารที่เข้ามายังล้านนา ยังเป็นเครื่องยืนยันถึงการติดต่อสื่อสารแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมกันในกลุ่มผู้พูดภาษาตระกูลไท หรือชาติพันธุ์ไทระหว่างทางตอนเหนือของประเทศไทย กับ แขวงหลวงน้ำทา และ แขวงไซยะบูลี สปป. ลาว และอาจจะมียุทธศาสตร์ชาติพันธุ์ไทใหญ่ ในรัฐฉาน ประเทศเมียนมาอีกด้วย เป็นเครื่องยืนยันถึงสภาพสังคมในอดีตที่ไม่ได้มีพรมแดนรัฐชาติมาแบ่งกัน หมู่ชนดั้งเดิมเช่นในปัจจุบัน ทำให้เกิดการไหลเวียนส่งผ่านวัฒนธรรมกันไปได้โดยไม่มียะไรมาขวางกั้น

ข้อเสนอแนะ

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยที่มุ่งศึกษาเอกสารตัวเขียนเรื่องวอกโครหิน ฉบับวัดบ้านแหลม ฉบับเดียว โดยวรรณกรรมเรื่องนี้ยังพบเอกสารตัวเขียนอีกหลายฉบับ ซึ่งจากในฐานข้อมูลออนไลน์ในปัจจุบันรวมเอกสารตัวเขียนล้านนาและเอกสารตัวเขียนลื้อทั้งสิ้น 12 ฉบับ ยังไม่นับรวมถึงเอกสารที่ไม่ได้อยู่ในฐานข้อมูล ซึ่งอาจมีหรือไม่มีขึ้นอยู่กับการสำรวจเพิ่มเติมในอนาคต ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะสองประการด้วยกัน ประการแรกคือตรวจสอบชำระต้นฉบับเรื่องวอกโครหิน จากเอกสารตัวเขียนทั้งหมดที่พบ เพื่อสร้างฉบับตรวจสอบชำระวรรณกรรมเรื่องวอกโครหิน

ประการที่สองคือ ศึกษาเนื้อเรื่องของเรื่องวอกโครหินอย่างละเอียดในเชิงวรรณกรรมศึกษา เนื่องจากงานวิจัยนี้ใช้เนื้อเรื่องจากเอกสารเพียงฉบับเดียว และศึกษาเพียงเหตุการณ์สำคัญ 14 เหตุการณ์เท่านั้น โดยศึกษาลักษณะการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากการแพร่กระจายของนิทาน ซึ่งให้ผลสรุปที่ไม่ได้ครอบคลุมในส่วนของเนื้อเรื่องในประเด็นอื่น ๆ ซึ่งมีความน่าสนใจ และควรค่าแก่การนำมาศึกษาเช่นเรื่องของภาษา วรรณศิลป์ และเหตุการณ์ปลีกย่อยที่ยังมิได้ศึกษา ซึ่งอาจนำไปสู่ภาพสะท้อนของการเป็นท้องถิ่นของวรรณกรรมเรื่องนี้ได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- เถลิงเกียรติ ตันใจ. (2555). การพัฒนาสื่อประสมนิทานพื้นบ้านล้านนาเรื่อง วอกโครหิน สำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่,
- เนื่ออ่อน ขรัวทองเขียว. (2553). รัฐสยามกับล้านนา พ.ศ.2417-2476. (ปริญญาอักษรศาสตรดุษฎี
บัณฑิต สาขาวิชาประวัติศาสตร์). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
- กรรณิการ์ วิมลเกษม. (2554). ตำราเรียนอักษรไทยโบราณ (พิมพ์ครั้งที่ 2). นนทบุรี: หจก.เซนปรีนติ้ง.
- คณะอนุกรรมการพิจารณาเกณฑ์การถ่ายถอดเสียงภาษาจีนเป็นภาษาไทย. (2543). เกณฑ์การถ่ายถอด
เสียงภาษาจีนแมนดารินด้วยอักษรวิไทย. ปทุมธานี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ชุดคัมภีร์ใบลานภายในหอสมุดดิจิทัล. หอสมุดดิจิทัลใบลานล้านนา. สืบค้นจาก
<http://lannamanuscripts.net/th/about>
- กลาง, ศ. ณ. (2563). ทฤษฎีคติชนวิทยา วิธีวิทยาในการวิเคราะห์ตำนาน - นิทานพื้นบ้าน (พิมพ์ครั้งที่
4). กรุงเทพฯ สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นพเก้า สิริรัตนานนท์. (2556). การศึกษาเปรียบเทียบระบบเสียงภาษาจีนกลางและภาษาไทยเพื่อการ
สอนการออกเสียง. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ภาษาศาสตร)).
มหาวิทยาลัยมหิดล,
- พญาลีไทย. (2528). ไตรภูมิภคหรือไตรภูมิพระร่วง. กรุงเทพมหานคร: กรมศิลปากร.
- พาสนินทร์ วงศ์วุฒิสโรช. (2554). การศึกษาเปรียบเทียบสำนวนจีนใน ซีไห่ยวี่ กับฉบับแปลภาษาไทย
ไซอิ๋ว. (ปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
- ลีวี่ซิง อู่. (2554). ๑๐๐ เทพและเซียนจีน (ส.สิริวิทย์, Trans.). กรุงเทพฯ: อมรินทร์.
- วรพล ไม้สน. (2556). ดาราศาสตร์พื้นบ้านไทย. เชียงใหม่: สถาบันวิจัยดาราศาสตร์แห่งชาติ (องค์การ
มหาชน).
- วิวัฒน์ ประชาเรืองวิทย์. (2559). ไซอิ๋ว บันทึกทัศนจักรขุมพู่ทวีป การเดินทางไปอาราธนาพระไตรปิฎก
ธรรมของ พระนางชานจ่าง (ซำจั้ง) เล่ม ๑. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ต้นไม้.
- ศิริภาพร ฐิตะฐาน. (2522). รามเกียรติ์ : ศึกษาในแง่การแพร่กระจายของนิทาน. (ปริญญาอักษรศาสตร
มหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
- สมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพ. (2545). ตำนานหนังสือสามก๊ก. กรุงเทพฯ: ดอกหญ้า.
- อรุณรัตน์ วิเชียรเขียว และคณะ. (2539). พจนานุกรมศัพท์ล้านนา เฉพาะคำที่ปรากฏในใบลานล้านนา
(พิมพ์ครั้งที่ 2). เชียงใหม่: สุริวงค์บุ๊คเซนเตอร์.

- อุดม รุ่งเรืองศรี. (2534). พจนานุกรมล้านนา - ไทย ฉบับแม่ฟ้าหลวง. กรุงเทพฯ: มูลนิธิแม่ฟ้าหลวง.
 อุดม รุ่งเรืองศรี. (2546). วรรณกรรมล้านนา. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

เอกสารตัวเขียน

- นางกนิษฐา, พญาวอกไข่มุก วัดกุหลาบดาราม. (2536). PLMP, (08090212001_03). หอสมุดดิจิทัลหอสมุดแห่งชาติ
 หนังสือโบราณลาว.
 วอกไข่มุก วัดทิพย์ดาราม. (2473). PLMP, (08090412002_05). หอสมุดดิจิทัลหอสมุดแห่งชาติ
 หนังสือโบราณลาว.
 วอกไข่มุก วัดพิมายดาราม. (2478). PLMP, (08091112001_04). หอสมุดดิจิทัลหอสมุดแห่งชาติ
 หนังสือโบราณลาว.
 วอกไข่มุก วัดสิริทองใจ. (2485). PLMP, (03051007005_03). หอสมุดดิจิทัลหอสมุดแห่งชาติ
 หนังสือโบราณลาว.
 วอกไข่มุก. (2515). HHHWC, (2124). หอสมุดดิจิทัลหอสมุดแห่งชาติ
 หนังสือโบราณลาว.
 วอกไข่มุก วัดดงมะเดะ. (2492). DELMN, (0425). หอสมุดดิจิทัลหอสมุดแห่งชาติ
 หนังสือโบราณลาว.
 วอกไข่มุก วัดบ้านแหลม. (2465). DELMN, (0859). หอสมุดดิจิทัลหอสมุดแห่งชาติ
 หนังสือโบราณลาว.
 วอกไข่มุก วัดป่าสักน้อย. (2506). DLNTM, (010611005_00). หอสมุดดิจิทัลหอสมุดแห่งชาติ
 หนังสือโบราณลาว.

ภาษาอังกฤษ

- Giovanni Ciotti, et al. (2018). Definition of Paracontent. Retrieved from
https://www.manuscript-cultures.uni-hamburg.de/papers_e.html. Retrieved
 10/2020 https://www.manuscript-cultures.uni-hamburg.de/papers_e.html
 Hanna Wimmer, et al. (2015). A heuristic tool for the comparative study of manuscripts
 from different manuscript cultures. Retrieved from https://www.manuscript-cultures.uni-hamburg.de/papers_e.html
 Vito Lorusso, et al. (2015). Searching for a definition of “manuscript”. Retrieved from
https://www.manuscript-cultures.uni-hamburg.de/papers_e.html. Retrieved
 10/2020 https://www.manuscript-cultures.uni-hamburg.de/papers_e.html

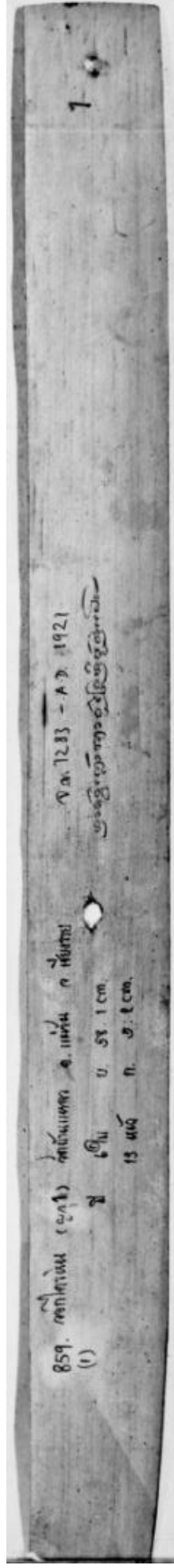
ภาคผนวก

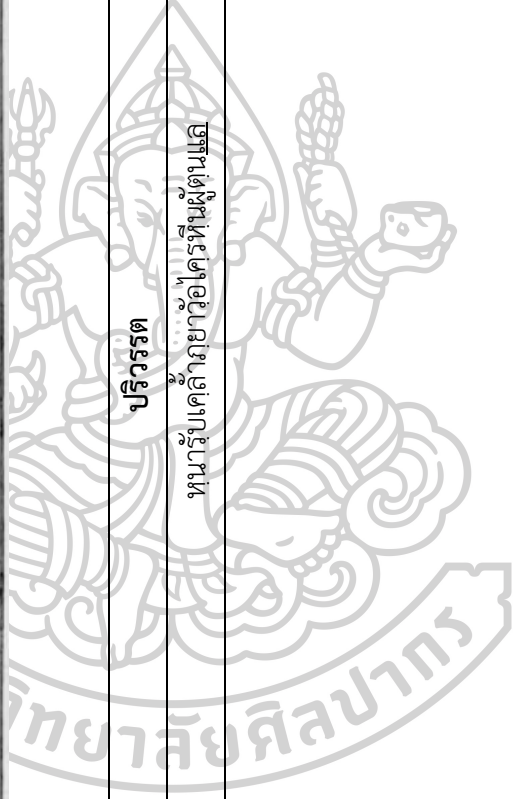
ภาคผนวก ก

ปริวรรตชั้นที่ 1 เอกสารตัวเขียนนอกไครหิน ฉบับวัดบ้านแหลม

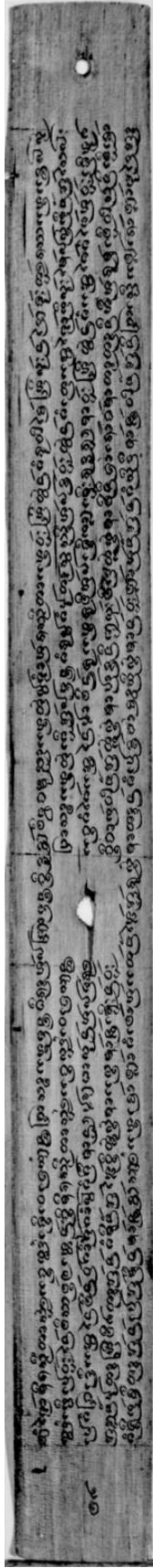
วอกไครหิน วัดบ้านแหลม มุกที่ ๑ หน้ารับเต้า

ปริวรรต	
	หน้ารับเต้าภายในวัดบ้านแหลม

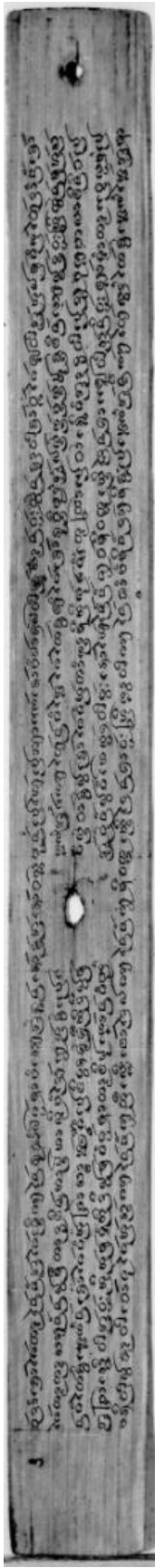

วอกไครหิน วัดบ้านแหลม ภูเก็ต ๑ หน้าที่ ๒

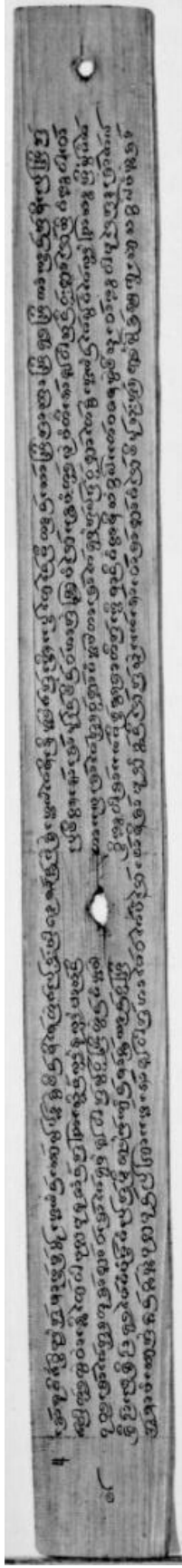
	ประวัติ
<p>๗๑</p> <p>ทยอเพมามีรสมีตาสองแสงลาวถึงเวชยณตปราสาทแห่งอินทาทิศาทนแลพวยอินทาทิงชฎยวิพพจากขุญานแห่งตนแลควคมาทำนรสสมิตาแห่งว้อชะทรินตวนันครู่วาไซหรือริบถันนั้นไซยถันต้องรสสมิตแห่งเขตแลกลม</p> <p>ลวศักเกฎเปนนว้อชะไนพิสสทั้ง๔เขตนั้นจึงมีรสสมิตาส่องแสงลอดจเวชยณตปราสาทแห่งตนแลอินทครู่แลวค้อยตามรสสมิตที่นแลตังว้อชะตวนันคเตตนแอวเพมามีกันคู่จะไม่แลลงกินนอันได้และเอยณคัจจรเพนแอวไพนันนวันค่า_ค่าแลวคคิมานอรปลายผ่าถันนแลคันรุ่งแจ้งคไฟแอวไพนันชุนแห่งชฎยวิพพแลถึงกาลเมือชะทรุอรมาว้อชะทรินตวนันครู่แอวไฟคไฟที่นว้อชะเถินหมุ๑</p> <p>อาบนำอญตาทหรือรินที่๑ตาทอันนันทมนันอันไพลีวังตกลมาแลมกันกเมือชะนุนว้อชะจิงจากันวานำอันตกลมาปานชังนพอยลือะที่เขตกลมาที่นินชาเราจ้มาตามตาทนินที่ที่นรุ่มนเทือวาสันนิเทือเข้า</p> <p>คิชิงกันชินตาทอันนินนเป็นอันมิมินนมานักซัวยสยงแห่งเข้าทลาคีเทาทันแต่นำไพลีอริถลงมตาตาทนคเป็นตังผาขาวยิมลงมานันว้อชะทลาคีที่นนำอันนันคยิมมีมานันกว่านำอันนินปราเสฎฐแลเราถ่าฝูไทอาท</p>	

วอกละครหิน วัตบ้านแหลม ผู้กที่ ๑ หน้าที่ ๓

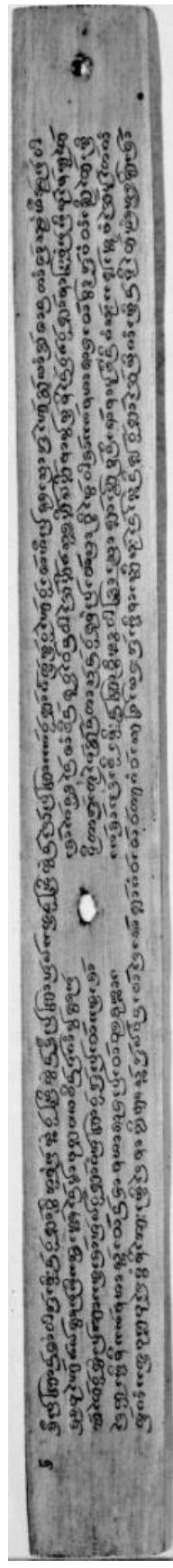
ปริวรรต	
<p>จักเข้าไฟตามแม่น้ำอันไฟถึงพายุเ็นรู้ถ้ำแลพอมกับเสยองค์นั้นเจ้าจักษ์ผู้เป็นนายแก่ใรับอโยธาแลว่าอันยามนั้นวอะตวนั้นชานวานาจัก ไฟบแลว่าอันหันแลมีนคักันใจยัดกาน้ำเข้า</p> <p>ไฟตามตาชสายน้ำนั้นแลวมีนตาชูหาฝั่งทาลิมบ่ไฟยพอยหันชวแบนเหล็กอันดากยไวย์นคเเหลไฟได้ชวพวยไฟเข้าจิจึงผ้อแลลงกั๊งบั้งยงปดูขง ที่นั้นเสยแลวซึ่งวอะทรินตวนั้นมีนหันสัน</p> <p>นั้นคเเหลวเทลกั๊งนเข้าไฟคักั๊งนบราสาทหลังองค์เป็นทศวรรษขึ้นยินชแลวมันคักังจำชวแลวเข้าไฟคักั๊งนตาทากมีที่นคเเหลคเเหลมตราเป็นจำเรือกค่านชววา เป็นชออยบุคคลกาลาที่นี้จักเป็น</p> <p>อันบราเสียวาอันวอะทรินหันที่นหันคยินชแลวมีนคัพพอมตามที่อยู่เกล้านคคคช้อพอนน้ำแลวคือคเเหลงวาฟวะเร้าไทยเ็นน้ำพอยจมีวตถเยิงเตงนชวา นแลวสัสนนิจวอะทลัคัณตามเวทลอมเปน</p> <p>ปริวรรตแลวถาภาเจ้าคไฟหันสั้งพวยเ็นน้ำพอยเตนเถิกะเท้าชแลพวยเ็นน้ำพอยมีวตถเยิงเตงนชวออะทรินคถาพวยเ็นน้ำพอยมีน้ำชวก็ยมีชวแบน เหล็กอันนี้กั๊งกายไวย์ลวช้เตวเหล็กไฟล้อออกมา</p>	

วอกละครหิน วัดบ้านแหลม ภูเก็ต ๑ หน้าที่ ๔

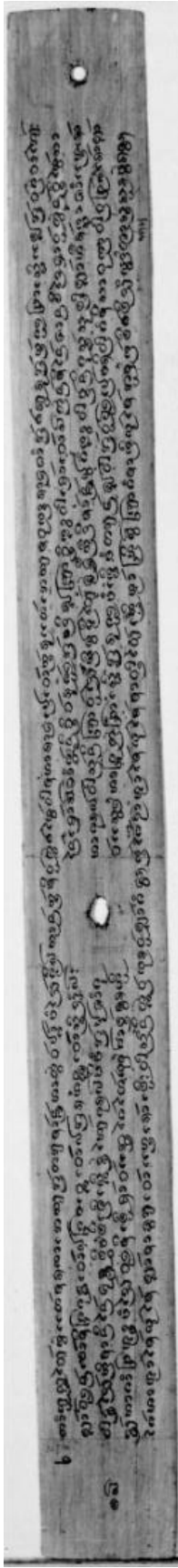
๗๒	ปริวรรต
	<p> เข้ารู้ตึงอ้อมกับังปตูเหล็กนัยเสียแลวปากขวาทันมีเสม็ดน๑เป็นต้น๑๒เป็นต้น๑๓เป็นต้น๑๔เป็นต้น๑๕เป็นต้น๑๖เป็นต้น๑๗เป็นต้น๑๘เป็นต้น๑๙เป็นต้น๒๐เป็นต้น๒๑เป็นต้น๒๒เป็นต้น๒๓เป็นต้น๒๔เป็นต้น๒๕เป็นต้น๒๖เป็นต้น๒๗เป็นต้น๒๘เป็นต้น๒๙เป็นต้น๓๐เป็นต้น๓๑เป็นต้น๓๒เป็นต้น๓๓เป็นต้น๓๔เป็นต้น๓๕เป็นต้น๓๖เป็นต้น๓๗เป็นต้น๓๘เป็นต้น๓๙เป็นต้น๔๐เป็นต้น๔๑เป็นต้น๔๒เป็นต้น๔๓เป็นต้น๔๔เป็นต้น๔๕เป็นต้น๔๖เป็นต้น๔๗เป็นต้น๔๘เป็นต้น๔๙เป็นต้น๕๐เป็นต้น๕๑เป็นต้น๕๒เป็นต้น๕๓เป็นต้น๕๔เป็นต้น๕๕เป็นต้น๕๖เป็นต้น๕๗เป็นต้น๕๘เป็นต้น๕๙เป็นต้น๖๐เป็นต้น๖๑เป็นต้น๖๒เป็นต้น๖๓เป็นต้น๖๔เป็นต้น๖๕เป็นต้น๖๖เป็นต้น๖๗เป็นต้น๖๘เป็นต้น๖๙เป็นต้น๗๐เป็นต้น๗๑เป็นต้น๗๒เป็นต้น๗๓เป็นต้น๗๔เป็นต้น๗๕เป็นต้น๗๖เป็นต้น๗๗เป็นต้น๗๘เป็นต้น๗๙เป็นต้น๘๐เป็นต้น๘๑เป็นต้น๘๒เป็นต้น๘๓เป็นต้น๘๔เป็นต้น๘๕เป็นต้น๘๖เป็นต้น๘๗เป็นต้น๘๘เป็นต้น๘๙เป็นต้น๙๐เป็นต้น๙๑เป็นต้น๙๒เป็นต้น๙๓เป็นต้น๙๔เป็นต้น๙๕เป็นต้น๙๖เป็นต้น๙๗เป็นต้น๙๘เป็นต้น๙๙เป็นต้น๑๐๐เป็นต้น </p>

วอกละครหิน วัดบ้านแหลม หน้าที่ ๕

ประวัติ	
	<p>ขึ้นเป็นพระยารัตนชาวันเมือระนั้นว้อทล้าจึงจอมกัณยกว้อหรือคนน้อยขึ้นเป็นพระยาพันแลแต่ว้อหรือคนน้อยเป็นพระยาแก้วทล้าตั้งยังว้อให้ว้อ เด้าทีเป็นขุรเสนาอันน้อยด้วยล้าดับถานตกถักันสูงที่รุ่งกัณวา ขุรผู้ให้ยแลขวรกัณกินแอมหรือสรันปลานบุคผลลที่นค่นค้ำแลขวรกัณเข้าเพนอรในถักัณนชววันใจ นานวาไทยยปลี๑สองปลี๓ปลี๔มาแลวยังมีในว้น ๑ว้อทล้ามาพรอมกัณกินลู้ไม่พออยไวย กัปว้อว้อตัวเป็นภยาแห่งเข้าทั้นแลว้อทล้าคัณพรยกว้ออันเป็นเจ้าแห่งเข้าคมีตามันเต็มไปพิทวียนำตาสนันนว้อขุมเป็นเช้สนาจึงให้ว้อทล้าแก้มทา ราชเจ้าควาหมอันบัจาเรียญไจยเยียง ๑ไทยอยเอภูมิแก้มทล้าสัดเจ้านันชามหาราชเป็นเจ้าจุงขณณาแก๊กเข้าเต้เทือเมือระนั้นพระยาลิงกลาวาขุรเสนาทล้าเฮยบัตินิไรมาอยที่นิคัตุ้ชแพแลเท ๑บ้ไทยยอยไจ้ค้ำ ๑ต้อค้ำแดงบุดลผู้เทศบมีภายะเทิงไชมาบปีบยรสักอันแลบ่านทล้าเราทล้าคัจัตายจ้เสยบรโยชณะอันภิกุณาเสยสัระไม่โลกนิชแลว้อทล้าไทยยิน ค้ำเอียงนั้นคมีไจยัทรหมองชบเข้า</p>

วอกละครหิน วัตบ้านแหลม ผู้ที่ ๑ หน้าที่ ๖

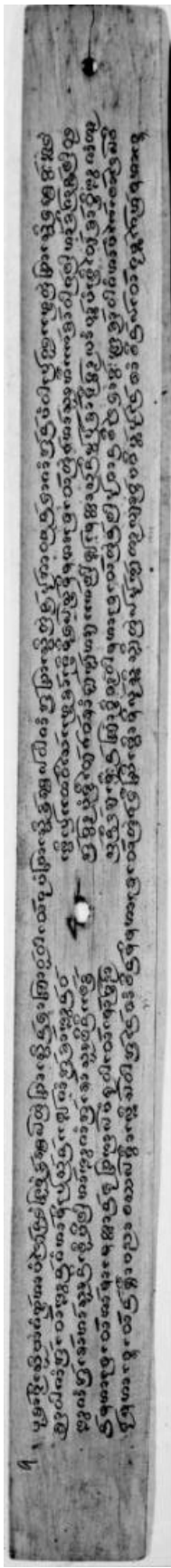
ปริวรรต	
๗๓	<p>ตำคยบอยไจยแก้วแต่รมาเมายอินตามมานักหาตวจักบักบ่ไต่ยคมีแลยมานนยังมื่อหว๑ไหววามหาราาเปนเจ้าย้งเรแต่ไผยอมจุลาทหารธาอิน</p> <p>ดรอยรูอันยังคองบราเสื่ภูมิแพอันจัพนจาไผยะ</p> <p>ทลั้งนึ่งนแทมีพรทธเจ้าแลพรบเจกเจ้าแลอรหันตาเจ้าสิงชยวแลในเจ้าตาจัพักพวิจิงคองอันชชแลพรยจิงกลาวาเข้าเจ้าตตนนมีในถา</p> <p>นที่เทชาว้อตวนจิวไห้สา</p> <p>วาท้งไต่ยอินมานในชุมพทวิบทีเณเลิกชงไต่ยพแลตีบอันอยถำคูหาพรแลววาอันนิพรยว้อไต่ยอินแลวคมีไต่ยอินทิมักนักแลวกักกลาวาบุชนิ</p> <p>คู้สังสุทานทล้าทริกสาถำแห่งเรา</p> <p>ชวยหาคำบรหมาทบไต่ยจุงมีเทือขจั้งแ่วไต่ยได้คัมพาทังมวรเทือจั้งแสวงหากครูตบรราเสื่ภูมิอันรูคองบักฎิปตายนชแลวอันฟงเบบรวิวนคมีสาธุ</p> <p>กานวาวันพรั้กเราทล้า</p> <p>ไต่ยทาหม่าไม่เสื่ภูมิเทล้ามาถวยเจ้าแห่งเร้าเทือชวสาสนนิตกันลั่วอทล้าค้อชวกันเไฟเออาหม่าไม่เสื่ภูมิมาวอไวยเเหนือหม่าหรือรินแลวพรยาค</p> <p>มากินเสื่ภูมิเหม่อกันที่๑ที่ชยวลาชต์ตามสี่งศอรบรมา</p>

วอภไครหิน วัตบ้านแหลล ฝุทที่ ๑ หน้ที่ ๘

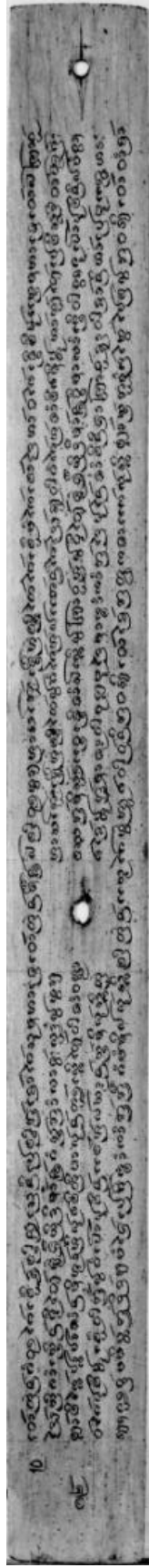
	ปริวรรต
๗๔	<p>น้มนพายหน้าทักอ่ากั้งมีเงคนขแถมป้ล้าพิงส้มนิแลว้อจิงทหาเอป้ไม่มาแบ่งเบนแพพิชชีแลวพายไพ้ท้นแลไพ้ลือทโก้อะสสุท่พายว้ญตกแกลจอทแพพีเน</p> <p>เสยคัจเรเห็นแอวไพ้ท้นชออยดูอสงน้กเบน</p> <p>ที่สง้งจ้อออลมทังมวรมันค้ไฟไฟน้บลาท้นค้ไชยียนสสงค้คนป้กจากักบชวยก็มค้งอันม้นจิงออยองลยบ่พิงท้ชทยียยสยงช้บวาไฟไฟน้บลาไม่เบคนนทลสร</p> <p>เพินเมือจะชวยเทถ้ายาแม่าะ</p> <p>กลวาค้าสทหาวนอຍว้าไฟ้แลบ้แมนใจยรู้เ็นแห่งทองค้ริงนแลงชวยมทยว้เวเพิ่มาทายคู้คู้บู้ที่ถยงชงาทกาทชวยพยงบ้ชีนมีใจย้ปู้รพ้องยักท้ค้อยงพอง</p> <p>บ้อยชู้ช้งช้งชวย</p> <p>लगतेओपपुण्ड्रसुसुंशितनमीजयस्यबसंगजयेप्लेगवजंजारेणुग्लफुण्ड्रकनहलंबंजचभरभरमहाशकउंओयुगतामानाङ्गिमेत्तवामन्नंणुरयावुओ</p> <p>ไทยียินคิมใจชัยม</p> <p>ช้ชีนยินช้มีก้านักค้กลวาวาตนบรเสฎมีช้ทีนแลม้นค้ฟาวแลนอ้อมจากักคุ่มไม่ไฟค้เตยท้นย้งพ้จะทล่งพ้มนพรรยาว้ออกกลวาวาข้แก้เจ้าคู้ตนบรเสฎมีข้ก้า</p> <p>นินค้โนมถ้วถวายเจ้าคู้บ้ตนิท้วะระทลานพ้มนนกลวาวา</p>

วอกละครหิน วัดบ้านแหลม ภูเก็ต ๑ หน้าที่ ๙

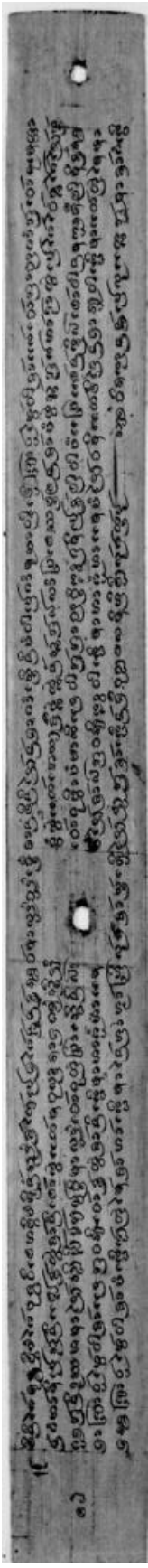
ประวัติ	
	<p>ผู้ขานี้คือพ่อค้าค้าขายหาบไปขายในกรุงศรีอยุธยาว่าเจ้าคุณบราสิมผู้ตั้งถ้ำแล้วค่าอันปราสิมผู้นั้นอยู่ภูพานานนั้นชาคำอันนั้นนับว่าเป็นคองแห่งตนบราสิมผู้ถูกพิวระหล่ง</p> <p>ชานวาคำอันเจ้ากลาวนั้นค้ำมิไปสิ้นนั้นแต่คำอันข้ากลาวนั้นจักถูกไปแต่ได้เส่งขาทิงสิขแลยังมีมหาเถาเจ้าตน๑หัวศอรที่แก้วักันทาน</p> <p>ห้ำชิตานนักทานจง</p> <p>กลาวคำอันเร้าทำศอรนี้เทอผีทานหักกลาวคำอันเร้าศอรที่นแท้งอันความบศิตใจยังจัดร้างกับทาบแก้วักันชแลเมตตาสันแฉ่าเป็นขักคมีความถ่า</p> <p>บักบเปพิงใจยังจักจิงกลาวคำตาม</p> <p>นั้นมหาเถาเจ้าทำมาเมตตานนั้นชูปรภาณแลบรูวาเจ้าเม้าพิงเออส์นนี้ข้ายเมือจะนั้นพรยกจิงถามมหาเถาเจ้าตนนั้นทานอยู่ถานที่เสขาทิงอะทถาน</p> <p>ชานวาคำที่ไปก็ทำเสขาทิง</p> <p>อยู่มหาเถาเจ้านั้นชิวบญาทสแลคือว่าเลิกถาวอันในถ่าที่นั้นมหาเถาเจ้าตน๑ชิสริเพชามีถู้สิกลิสิตบแลกับตามลยรชฎปฏิบัติอยู่ในถ่าที่นั้นแลเจ้า</p> <p>คมีก็เคตีหมมหาเถา</p>

วอกไครหิน วัดบ้านแหลม ภูเก็ต ๑ หน้าที่ ๑๐

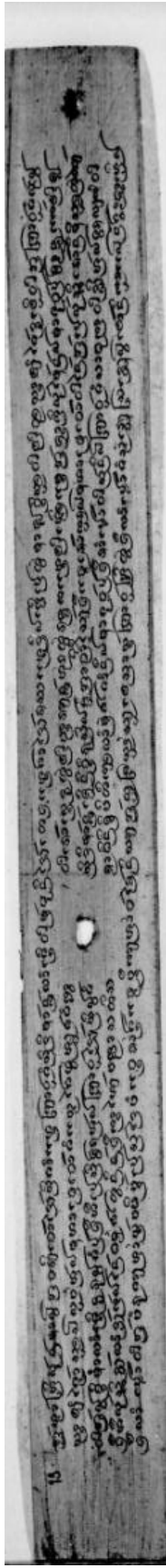
	<p>ปริวรรต</p>
<p>๗๕</p>	<p>เจ้าตนนั้นค้ำจุนไฟเทืองซึ่งทางน้อยเสนาเป็นบงอินเข้าไฟสุ่มหาเถนเจ้าตนนั้นกับแลททางเจ่งหวายหนาสไก่อซึ่งหนทางใต้ไฟเทือบไปเก้ทำไซ ทั่วจไฟเถิงที่อยู่แห่งมหาเถนเจ้าแลพรยกว้อ ไตยอินค้ำเยงนั้นคมีใจยชมชื่นยินดีมานักคสังอากาฬจะล่อข้แลวหวายหนาสไก่อซึ่งหนทางใต้แลวคไฟพันแลแต่ในไฟไซยร้อยวาคไฟพันถ้ำถ้ำมีป ดูหาทำไปเวยเป็นตีสั่งตั้งจำฝูงคนะ ทลที่ใกล้ปากบ้านมีหมกัหินดูดีที่ตีคนผาดู้นต้องเด็กเวยว่าถ้าบถญาทศธอันมีต้องแจ้งถ้ำเล็กแลวพรยกว้อหินแลวคมีใจยชมชื่นยินดีมานักจิง มาเล่าเพิงวาควครดูเฝ้าอยู่หินแลบคว จไฟอยู่ทีปดูเทืองวออันแลวคเฝ้าอยู่หินนแที่พันแลยมาเม่นยังมีสติสุกคนดใช้ปดูอ้อมมาถมาบคผลผุไซมากทำก่าอันไซอยู่ในถ้ำนิชาพรยกว้อชานวาก นินทำไปนผู้แหวทาะ รยรคองวัชปฏิบัตย์อันตีด้วยบใช้ไปนคนทำก่าอันอันคมีแลดูสิสุกพาตนนแเมนเตทหวาหนอยดวากันนิอจริยเจ้าไซ้อตถกถาแกลีสสิทเล้ายังภอมกัน ให้อไปพันแลวอจริยเจ้าจำข้า</p>

วอกไครหิน วัตบ้านแหลม ภูเก็ต ๑ หน้าที่ ๑๒

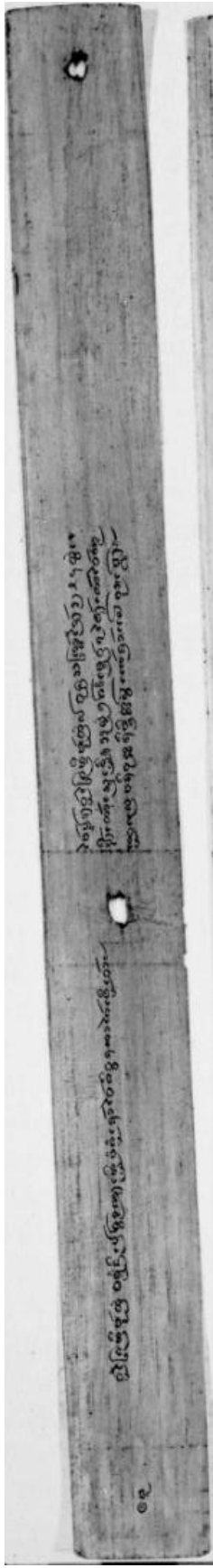
	<p style="text-align: center;">ปริวรรต</p> <p>ทินไฟ้ชุ่มพหุวิไปไฟ้พพิเวททวิปีบคิมน้ำสมุ้ชขึ้นเว่ยเป็นชั้นไพ่นก้นซึ่งถั้งจกมาล่อจออกตีเถียนนชาคำเยิงนิบวาเป็นคำสมุสาวาทเทื่อพร ยาว่อไห้วววักแก้เจ้าอจากนค้ำอันเจ้าคุดเมเตดา นั้นก็หามีเป็นสันนิแเทแผลตั้งตวขำนเ้ากัวแต่มีงลาตวราชธิมสิ่งตยวคบักวแต่เมยยขึ้นบกตกน้ำลึกอันแลถ้ำบรเทศตัง๔นั้นขำบกำรลักอันแลห้ำ แอตวเป็นไฟ้ใจ่มักไต้เตยยง คงอันชื้อสสทมาเตยยตีบเปล็ลาแผลจิงมากล่อขำคุดนบรเสณิและเจ้าคุดวิวาบฝานแผลวอันอจากนจิงกลวคั้นมีเป็นตังตทกวาบแปรแแท้ันกศึ แผลเท้าวานามกอรชิทานมัตังถ ซาพรยวาว่อไห้วววักแก้เทออจริยเจ้าตังตวขำนิปฏิมาทาพอหาแม่ไปเตยยช้ำแผลจริยกลววาเกณุมาทาพอหาแม่ไปเตยยจิมแต่ที่เตน้นชารอรวาเกณู มาแต่ตุนเเมมา ซกฤพรยวาว่อไห้วววักแก้กับเตนไม่ขำทักเกณูมาเน้หน่มาทมาทริสิลื้อดขำย้งเชื้อเตยยช้อยอันขำเกณูนั้นซึ่งูปผลมทิทนพิพลู่ตังออยู่สยงจิริกานนากนุก เป็นลู่แต่ก้ออมาขำค้เกณู</p>
--	---

วอกไครหิน วัดบ้านแหลม ภูเก็ต ๑ หน้าที่ ๑๓

	ปริวรรต
	<p> ออทมกัทรินดูนินมาแลวจเรียเจ้าเทยยนค้กัแห่งพรยาว่าอือคือนตีมนักกลาเพิงวามนุญนเยเตชแห่งพาไทรยีสสแแห่งทินแลเกิงูเป็นตวมาชแลจิงลองวา ทานจุงยงทยเวโพชู่เทือว่าอันพรยาว่าอือคู้ละแลว ยงทยเวโพมาสองตลอบหันแลมทาเถนเจ้าค้แยมไคทวทพนอยค้กลาวาเร้าแดงชุตวพวณรายนุกัทรตวรกชณแห่งทงเหมริมแมงอัน ชงกิงนลู่เม้นแลมาคู้จุงปีนควมมานแก่ทงานแล วาอันแลจิงมาล้าเพิงตุงแลวค้ป่งซีทีไปสสินชวรหันแลพรยาว่าอือไยีนแลคียตีมนักกัเจอนิจิงสูสิบแลขออจาจน^๗ x เสยซีแถมเร้าอรแลมทาเถน เจ้าว่านอันเป็นลู่คีกเร้ากิมิสองตนโดยี ซีทีลู่สิกกชวอ์ล้าชูปกับแลนธมม๑๒๒ตววินนชีกางเหยยบญญาตสมมกิมินชิตกยกล่าม๑๒๒คัมแลมาคู้จุงปีนซีร่าเปล้าส่วนินแลพรยาว่าอือค้สารุกาน วาพลิตีหันแลควลยกว่า ซีล้าเปล้าว่าอันบรูพายทน่ายังบฎิปัตเป็นสนเินชบแจงถ่าพังแถมบิจทพายทน่ายังบฎิปัตเป็นสนเินชบแจงถ่าพังแถมบิจทพายทน่ายังบฎิปัตเป็นสนเินชบแจงถ่าพังแถม เรสสรเทสแลวเท้านิกอรแลนำควมชวาทเหือแล </p>

วอกไครหิน วัดบ้านแหลม มุกที่ ๑ หน้ารั้วปลาย

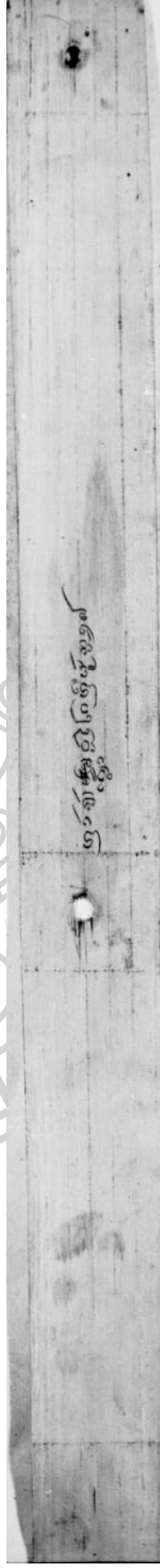

ประวัติ	
๓๗7	<p>วอกไครหินผู้ตน รมมีนิเป็นความพวยเหนือบัพเพื่อเข้าใจพิพจรณา</p> <p>ไฟเทือเจ้า</p> <p>ไปแปลยวอกไครหินผู้ตนแล จุฬศกราศ์ไทย 1284 ตว</p> <p>ปติเต้าเสทเทียร 11 ลง 5 คำเมงวัน 7 ไทยเต้าใจยาม</p> <p>กองแลนบริบูรณ์กริชิตตแลวแก๊ก้าแลนบุรีเยยะ</p>

วอกไครหิน วัดบ้านแหลม มุกที่ 2 หน้ารับเกล้า

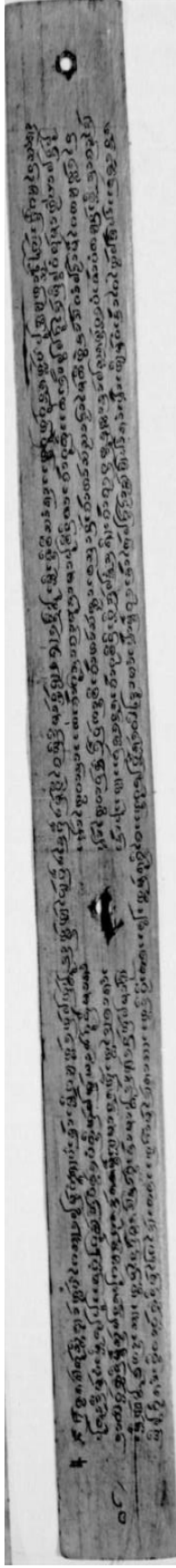

ปริวรรต
หน้ารับเกล้า วอกไครหินผู้สวดสงฆ์แปด

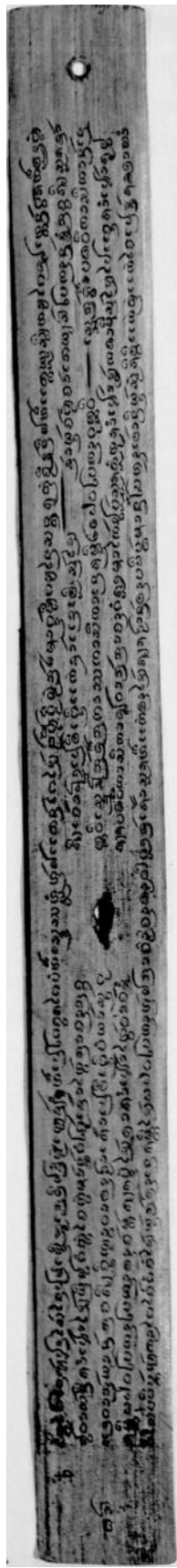
ปริวรรต
หน้ารับเกล้า วอกไครหินผู้สวดสงฆ์แปด

วอภไครหิน วัดบ้านแหลม ภูเก็ต ๒ หน้าที่ ๔

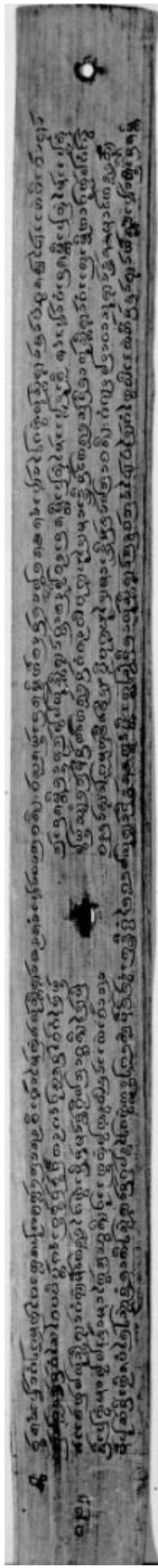
<p>๘๒</p>	<p style="text-align: center;">ปริวรรต</p> <p>๓ คือนาวรแลดูลึกลับกล้ำที่เพสยงแฉะมันคู้รยรับเข้าเมืองพายหลังที่ไปเขตานหลังที่ไปยพินดโขพินดมันคมีเจยนซิมมันักคอยงยงคิงปดูเมื่อถึงทีถ้ำ ธานแห่งคู้หันคูนอรทล้วยอววยหนก^๕สโพยเสิงพายในสำกราน อยตามซิมมันคมีเอชแลอยู่แทนพอดทวยออันบักวังบคิงทั้นแฉะม๑๒คุดันมาราเปถ้ำเทวอาชามออยูที่นิถาเจ้าคุดันแต่เข้าแลแฉะคู้ไทยยีน แฉะคู้ลุ่มาหมเภาแลนึ่งอยู่ ซากาวัวอต่อวิมิงสังแลนอรอยู่พายน้อพฺรตังถมิงพอยมามนอรทั้นเทเตยอซาราเปถ้ำไหวววอันซันว้นกาทที่เจ้าทำสัณมาเทศนากันเจ้าทำสัณมาเมตทวขัวคค้ำ แฉะเอามีเพกายหลังเ เมื่อหับปดูชู้นกาเงสยเหตุมันนเ็นคินถาวรทจิจิงเข้ามาปดูชานหลังน้นหมแฉะมาคู้บเข้าอญแลบแทนของนอรเจ้าคู้ทั้นเพออันแลขออริยะเจ้าจุงอิมพชุนณมาช่า แฉะศอรยังคองบ่ถ้ำบิตายนุ่นเทืออาจากานไทย ยีนแลควค้ำราพิงวาวัวอต่อวิมิงนเ็นครไทยีเตชแห่งพำมันเ็นยัยราสสแห่งซิมมันคมีเตชแฉะเทมมันรูจิสทโใจแห่งคุดยแลคู้รองวาทรูถ้ำเปถ้ำมิงจุงเข้าได้ถ้แลฟิงเอาทวยค บอຍ้าราเปถ้ำเทียมมันค้เข้าไฟให้แฉะคูปอຍ้าแทนของนอร</p>
-----------	---

วอกละครหิน วัตบ้านแหลม ผู้ที่ ๒ หน้าที่ ๖

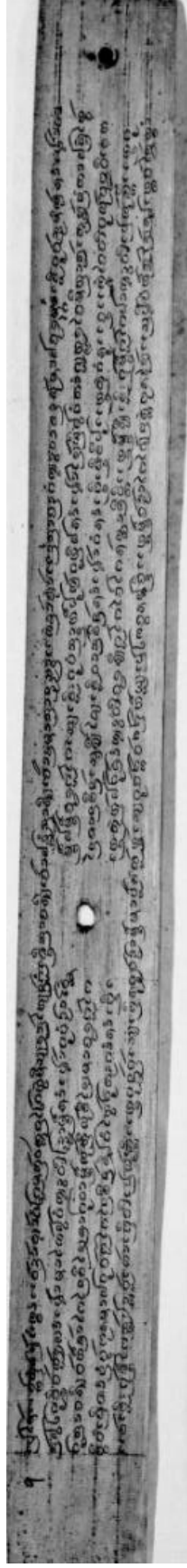
	<p>ปริวรรต</p>
<p>๖๓</p>	<p>ไปไฟในดับปอชไฟเส้เนม่เลิซชูกเอนซึนแผลงผมเลบซึยว_ที่เปนกรจวรไฟที่เสซชสทลือห่นแผลแตเนนไฟไซยเสสิคมีถมเอนดมาทชฎีถบพายเนสน ดารตรณิมซังนึแผลที่แตกยอชสิบทวยไฟชแผลเทตุนควรรทอชพล แผลววาสนึร่าเปล้าไซยชึนแผลคตักใจกวม่านักคคู้รู้เข้าให้อาจานอจตริยเจ้าฝงเปนที่เพิงแกชัวเทเอเทือจะสัไปทยชวยังจัพลจ่าภอยตบปรกานนุ่นชู้ ออจจริยสอรชัว แผลววาสนึร่าเปนนอนจริยจิงกถาวาทานเอร่าเปนที่เพิงบียาสั่งคณณวิเสชตถอนชือกาสสกาสิกาเนรมิต๖๐๐ปรกานคณณวิเสชอนชิวาเบถวิกาสิ กานนึเนน รมิต๖๐๐ปรกานบรกานทานจมีกรยรบชไฟยชาร่าเปล้าให้ววจัอริยรบถวิกาสิกาชเลวออันจากนค้รอกมกได้แผลวบ้อสอรต่อหุร่าเปล้าท้วยกถ มีสึนไฟยไปแผลงร่าเปล้ารู่แผลว ค้เสปฏิบัติกับตามไฟ๖๒ค้ไฟยยังอันชานเนรมิตไฟย๖๐๐ปรกานห่นแผลจายจงานถาคองอันเร้าสอรที่แกทกานไฟยัรยเออนันทกานบญิปัตติมา นานบรทมาทกานยังสมรทริเทเกเตนแกเเกเปนตังฤชาล่า</p>

วอกละครหิน วัดบ้านแหลม ภูเก็ต ๒ หน้าที่ ๘

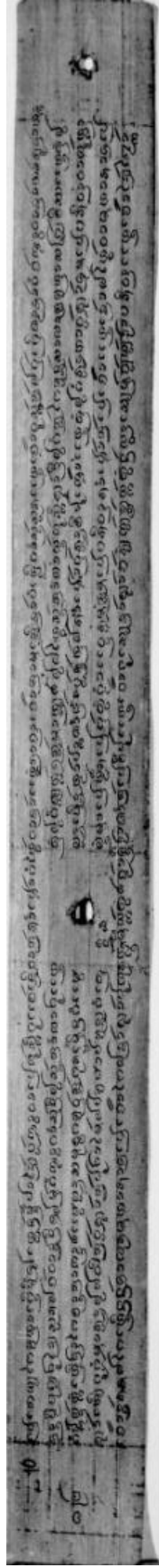
ปริวรรต	
๘๔4	<p>ทั้งรำเปล้าศพรอมกันเพหฺลอรอยู่พายหลออารามทีเคลไ้เมต๓๑ลือกทล้าถามรำเปล้าวอจริยชะลอรยังนรมิตทานนช๓แลวชฎารำเปล้าเศรทลือกทล้า ขำบควรรำบไ้ไ้แย้แก่พีเจ้าทล้า หั้นแลคองอ้งนนั้นไ้ไ้ไป้บฎิปัตพำเพงทั้งวันทั้งคืนตามคำศุสอรน้เง๓๑เศ๓ยังอ้งนรมิตชางอ้งนแลลือกทล้าค้ำควาทาน^๓แลวจุงนรมิตเป๓ตนไ้แบ๓กชู เทือะรำเปล้าค๓นรมิตเป๓ตนไ้แบ๓กตน ๑๓๓หั้นแลลือกทล้าค๓ตบมีโหระอ๓ง๓เศ๓เว๓น้๓น๓ค๓มี๓แลวจริยไ้ไ้ย๓นแลวอ้งสยอ้งน้๓น๓น๓แลโหระอ๓งน้๓น๓เศ๓เว๓น๓น๓โหระอ๓งน้๓น๓ ลือกทล้าค๓แลนเมือ๓ทา๓ศุ๓น๓แลคัพ้าว ช้๓เป๓น๓ว๓มา๓แล๓แล๓เข้า๓มาโหระอ๓จริย๓ศุ๓แ๓ห๓น๓แล๓ก๓ลาว๓ขำ๓แ๓เจ้า๓จาก๓น๓ขำ๓ล้า๓พ๓ร๓อ๓ม๓กัน๓ที่๓ด๓ที่๓ช๓ย๓๓มี๓ผู้๓บุ๓ค๓ผู้๓เศ๓เว๓น๓มา๓เศ๓เว๓น๓น๓ขำ๓แล๓อ๓จริย๓ค๓ย๓ศ๓ย๓แล๓ช๓ ว๓สุ๓ทล้า๓ทั้ง๓ถ๓มา๓โหระอ๓ง๓ต๓บ มี๓อยู่๓น้๓น๓เม๓ริ๓บ๓ใช้๓ศ๓ร๓ม๓น๓อ๓ชา๓ติ๓ศ๓ร๓ม๓ท๓ล๓ก๓น้๓น๓ค๓น๓ป๓ก๓ไ้เศ๓ร๓ห๓ท๓ล๓ง๓พ๓ร๓อ๓ง๓ต๓บ๓มี๓ช๓ว๓๓เศ๓น๓ชี๓ต๓ค๓บ๓ไ้๓เศ๓ค๓อ๓ง๓แล๓ลือกทล้า๓ทั้ง๓ถ๓ก๓ทำ๓คิ๓ต๓เศ๓ศ๓ร๓ม๓น้๓น๓ช๓ลือกทล้า๓อ๓๓จ๓อ๓ ไ้๓ย๓ไป้๓ย๓ไ้๓เศ๓ค๓๓ห๓ว๓๓แ๓ค๓น้๓น๓ขำ๓ทล้า๓ห้๓รำ๓เปล้า๓จ๓ง๓น๓น๓น๓</p>

วอกละครหิน วัดบ้านแหลม ภูเก็ต ๒ หน้าที่ ๙

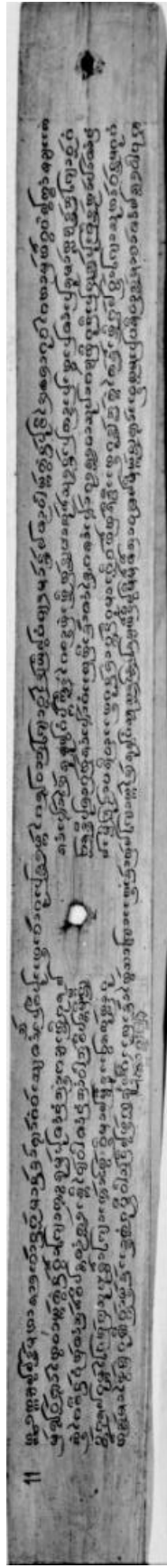
	<p>ปริวรรต</p>
	<p>เป็นแม่แปกตนดมันคักทำแท้งข้าท้าวคักพร้อมกันวิถนณนาโคตรหมสยอ้งไหญ่ต้งพ้อแดงอวจริยเจ้าแลขออารียเจ้ามาอาอนุสมาทาแกข้าท้าวแลข้าท้าว งานคักลาวาทานลุ่มมาแลจุมปะไฟเพื่อคักจุ่มกับร่าปลัดว่า</p>
	<p>อันแลวครุจิงจ้อล่องล้าปลัดมาโกแลวคักลาวาทาวร่ามิ่งร่าปลัดคักบอเอาโศสมิงแลมิ่งจุงพ้อเพเสยเทืออะคูป้อทอยู่ที่อยู่กับคูปหนีแลร่าปลัดไทยยีนแลวคัก คำค้อยหมองใจมีหนวอันแตมช่วยนาตาแลนไปไหว</p>
	<p>คูกอจริยจี้ข้าไฟไนที่เอยชอคววมิ่งลุ่มนี้ลุ่มที่เอยมาจุงกับไฟในถานที่นั่นเสยรี้บไวยเทือวออันที่นั่นร่าปลัดคร่าเพิงถึงเอยแหวงคักแหวงแหวง คูกู้บัพพิเวทท</p>
	<p>ทวีปเถินถ่านำป้ตพรมาแลจ้พ้อไฟไนที่นั่นชแลค้เทหวตตามค้ำร่าเพิงแหวงตงหันแลคู้ข้ากลาวาวาจุงรี้บพ้อไฟไนใจเพิ้งร่ากสาชีวิตแหวงมิ่งรี้บเพืออะคูนมิ่งพ้อ โพอยากลาววาเป็นลุ่มลิกแหวงคูก</p>
	<p>แท้เทืออะคูนมิ่งเพอ้ออปากว้อเก้าเพินวาเป็นลุ่มลิกแหวงคูนคั่นเสยเพินรูกู้จ้อมิ่งมาบ้อก้อท่อนั้นเสยคูกู้จ้อคักพันเพืออยเบเนนกรจรวรแลวจิจแหวงมิ่งจ้อเอว ไฟไวยันรกรพฐ์เอยแลนปลี่บที่อ้อไอยชแลนเพตจี้ไฟพ้ททำ</p>

วอกไครหิน วัดบ้านแหลม ภูเก็ต ๒ หน้าที่ ๑๐

๕๕	<p style="text-align: center;">ปริวรรต</p> <p>เบนมายพายหยหนนาเพ็งมิชแฉตหมั้นมิงออกเฑยบ็อกถาววาเปนตุ๊กคูกุแฑเหนียวอันรำเปล้าคหิววักแกลจากนเจ้าอามเออชกับเทลือค้ำลั้งสร แหงเจ้าคู้สูกอั้นแฉคั้นเพินถามขกคักถาววาขกหัวรู้ช่าทาก ช่างบมีบุคลคู้เฑยสรแฉจ้าวชังนิชแฉมั้นคักถาวค้ำคั้นนิแฉวสั่งอ่าลาคุแหงตนแฉลวไหวสั้งอ่าลาอั้งลู้สิทกล่าตี แฉลวค้ออเโพยน้อสลาอววยหยหนนาสพหรือะทิสตแหงตนแฉลว คับักททกเทินชานเโพทงอากา๓๓แฉลวตอสมุทพวยวันอ้อพรมินนาคแฉลวตอเทินชอยหมักปากถ่านบับคัมหมักแฉลวรำเปล้าค่นรอกชที่อ้อยเกลา แหงตนแฉลวค้อร้องหาอ้อทล้าชุมเปนบริวานภาถู้ทถาน ทล้าเทียอคูพื่อมารอกชแฉลวแฉวอันอ้อทล้าอันอ้อยคามาเญลพายผาเปยชอยคิเตนลงมาเป็นพนมมีรเปนพนมคิมมาแฉลวทรอมอมมเปนบริวานรำเปล้าอันเปน เจ้าแหงเข้าแฉลวไหววามทาราชเปน เจ้าชังถาแฉลวเพเทิงน่านนชาลุมทาราชเปนเจ้าเพแฉลวที่ล้อยลุมทลั้งนี้ มียักตว๑จิมกิงเออถ่าอันเป็นที่อ้อยแหงเจ้าคู้เสยชกัทล้าจรับกับช้วย ยักตวนลวชเสยหมั้นจับอับเอาบริวานแหงเจ้าช้วยไปเพ่มัก</p>
----	--

วอกไครหิน วัดบ้านแหลม ภูเก็ต ๒ หน้าที่ ๑๑

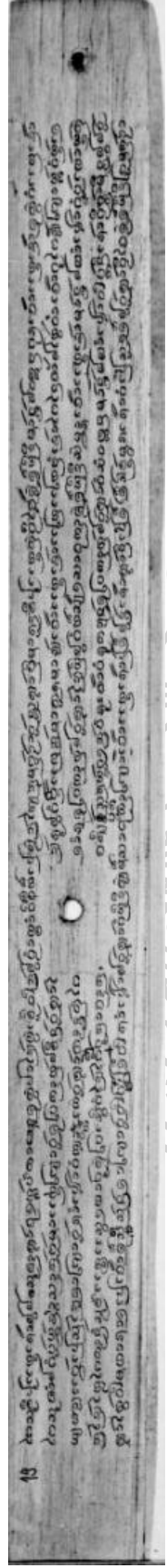
	<p>ปริวรรต</p>
<p>หลังจากหลายแลงซึ่งมหาราชาเจ้าบ้านพ่อมานั้นข้าทีเล็กจึงเสียดำ^x อันเป็นที่อยู่แห่งเจ้าคูเป็นของยี่โกเพชแลวอันพรยาว่าอุไทยเย็นแลลาคือชมนักแก</p>	
<p>ถามว่าอีกตัวนั้นอยู่ที่ไชยศขาคุ้ทำมันที่จวบแลวกทำรายแก่</p>	
<p>มันชแลวอีกถ่าให้วว่าอีกตัวนั้นคือพรายากกล่าวมันอยู่ถ่านำอ่างภายเหนือพรแลร่าเปโลกไไทยรู้ร่าแลวคักบักกลิชที่เพทางหนเหนือที่นชอยพาลู้สูงน้ก</p>	
<p>เป็นตาชเปนหวเวเปนถ่าเปนรุ่ม่าหลายตั้งอันพรายาวู้ค</p>	
<p>ลงเพที่นั่นคั่นถ่าอันเดทีปากล่ามต้องเรีกไวยว่าถ่านำอ่าวนที่ปากล่าม^x นอยพอรชิตอยู่ชาคันที่นร่าเปลลาคแลนหนีเข้าเฝ้าพร่าเปลล่าจรงรองวา สู้อย่าพ่ายหนีคูนิเปนนายอันอยู่เถินซ้อหมกับ่าถ่านำ</p>	
<p>บัตพรแลลคูม็กไครที่นนายสูผู้ชวพรายาถ่าได้จะจึงมาแลมึ่งชงแควลู้ถลาคันคูแลมื่อคูปอบาบริการนชานแต่บิดมามาเพื่อจ้ที่นริชิตีแห่งคู้ด้วย อันตกได้ซึนเหนือพันแลค่นวาทพรายาสู้หาจันอมคู้ค</p>	
<p>ที่ออกมาให้วับคูรับค่นวายังซ่งแ่งต่อคูปตัวสี่นแลวยังคอยรูแล^x ยันนอยพลาคคี่แลนเข้าให้วสาพรายาแ่งเข้าที่นแลพรยาอุยกไไทยรู้ร่าแลลาคู้สูบสอทีเื่อจะช รายที่ชี่แลวมีถ่าถวแลมียักนอยทล้าแ่วชคคอมเปนบริวารอันอ้อมมาจ้ถ่าแลลรองวาบุคคล</p>	

วอกไครหิน วัดบ้านแหลม ภูเก็ต ๒ หน้าที่ ๑๒

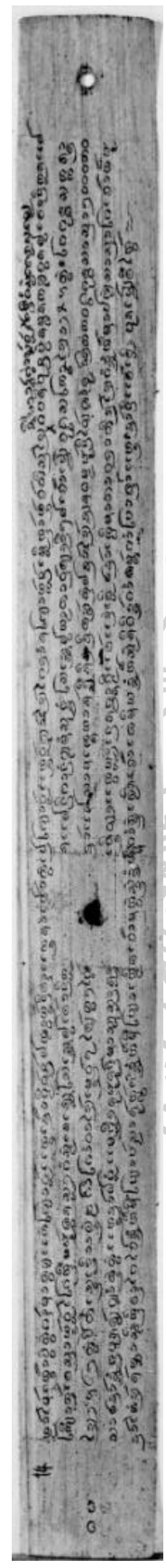
<p>๑๖</p>	<p style="text-align: center;">ปริวรรต</p> <p>ผู้ไทยเป็นนายถ่านำบุตรขุนขำเจ้าบ้านแหลมผู้ไทยผู้หนึ่งชื่อ... สามีถ่านเจ้าบ้านแหลมซึ่งมีภรรยาชื่อ... เจ้าบ้านแหลมผู้หนึ่งชื่อ... ยาวัวชื่อ... ต้นคัมภีร์... ผาพรายชื่อ... ก่อซอกหาที่... ตายแล้ว... แลกลองเอว... ยาวัวชื่อ...</p>
-----------	--

วอกไครหิน วัดบ้านแหลม ภูเก็ต ๒ หน้าที่ ๑๓

ประวัติ	
	<p>โพงสุที่อยู่แห่งไร่แล้วแลหูกสุททานพล้ำจึ่งกลับตาเสยตวอโยาไต่ยักวเทอวออันแล้วค้อมากทำกริสิทีเป็นลมเอ็นไทยมพตเอาวออันยเอาปีนมารอชทที่อยู่แห่งตนคมีใจชมชื่นยินดีนักแล้วณนาคูร์เจ้าแห่งเข้าชตุ่าคี่แลนเข้า</p> <p>โพงสุถ้ำแล้วคี่บอຍงชาวสวนอันพ้อมมาแห่งพรายวอชุกรากันหันแลที่นั้นวอทล้าไต่ยักแล้วคี่ฟ่งแลนมาตอรรมารู้บเจ้าแห่งกรนแหรรนำเข้าโพงในถ้ำแล้วให้ว่าเจ้าคี่โพงรับพรายยักคี่ยงเซ</p> <p>ยยพวบแพพเป็นสนเฑยชอพรายวอริวอราเปล้าคี่กลาว^๕ที่แกวอทล้าตามตงตนเพชชารชุกรากันหันแล้ววอทล้าไต่ยักอันแล้วคี่ที่สยงสาธการณชมชื่นยินดีสมพารเจ้าแห่งเข้าม้านักแลถ้ำเปล้าคี่บอเถ้ายงตน</p> <p>อันไต่ยักเฑลโพงตามนำสมพแอดแสวงหาตุตนบรเสฎีคี่ไต่ยัก^๗เพ^๗คี่ดูจากานอจริย^๕ซึ^๖คี่บอกสอริยคองอันบรูเถ่าบรูตายนันชุกรากันหันแล้วคี่พล้าคี่สวดณนามน้านักแลถ้ำเปล้าวอบัตินริวอริวคี่นามมีนามแล้วแล้ว</p> <p>ทล้าให้วอวมหาราชเปมเจ้าคี่สิั้งสูงสูงนชอพรายวอวอ^๕ปุ่นชี่^๖ว่ารำเปล้าแล้ววอทล้าคี่ยินชิตปีมีสาธการณพรายาเจ้าแห่งกรนแหรรนำเข้าโพงทล้าปุ่นชี่๒ชิตทงมวอริวคี่เป็นสองชี่แล้ววอทล้าคี่มีใจชมชื่นยินดีพพรวมกันเอา</p>

วอกไครหิน วัดบ้านแหลม ภูเก็ต ๒ หน้าที่ ๑๔

ประวัติ	
๖๗	<p>หม่าแม่แห่งบ้านหวพันมาถวายแก่พรยาวิ้อแห่งเข้าคมีวันนั้นแลกลาวยังนิทานแห่งรำเปล้าตวเป็นพรยาวิ้อแห่งว้อเปล้าไชยี่ไพจารพรยาวิ้อนั้นเมื่อหม่ายังจำว่าสันไต้ย^x ขี้ยออันก่ายังว้อไต้ยนั้นแลสรรเสศ คับริบุนบวรวมวภาลควรรแลเวทำนิกอนแล</p> <p>กรียอันเนสเนายังว้อไครที่นศผู้ถวสรสองคี่สมเรสรเสศแลเวทำนิกอนแลนิพานับลัศกข์สรเสศแลเวตามวันทยงที่5แลเจ้าเฮยจุฬสกราดไต้ย 1284ตัว‘พรพุทธสกราช</p> <p>ไต้ย2465ตวปีเตเสชเติน11ลง4คำพรวาไต้ยเม่งวัน7ไต้ยลวงไต้ยลั้งแลสสามเณรยารังสิริ_ชิตช่วยตนแลช่าไต้ยช้อยธรมณผู้วินไต้ยลั้งชู่ตวทพพช</p> <p>สาสนา5000ภา</p> <p>สา๑๑๖๖ช้ออนาบุรช้วยคล่าตวนตวแห่งข่าแลพ้อแม่พินองชู่ชุตุนมาสุบศทอชอเทถึงวงแกววยอชเนรพพารจิมแม่เทเทื่อะดงกำเก็ฎมาภาการชาติอันไต้ยค้อช้อที่มาปพบสาสนาพรเจ้าพิผู้</p> <p>ช่าไพศยัยรักสาสิลิกินทานเไฟเ^๑ช้อที่มิบรยาบญารุหลวักช้อที่มิบรยาเหมริเจ้าหมหวสชช้อที่^๒ค้อช้อชอเทเหมริเจ้าเดมยช้อที่สมริชซึ่งคี่คัมภักค่าบราถนาแห่งช่าแม่เทื่อะบรูเสยที่ไต้ย</p>

วอกไครหิน วัดบ้านแหลม มุกที่ ๒ หน้ารับบลาย

ปริวรรต	
๖	หน้ารับบลายวอกไครหินผู้ถวอ๒ขัวแฉบปรเฮยที่เทวแลบูธา

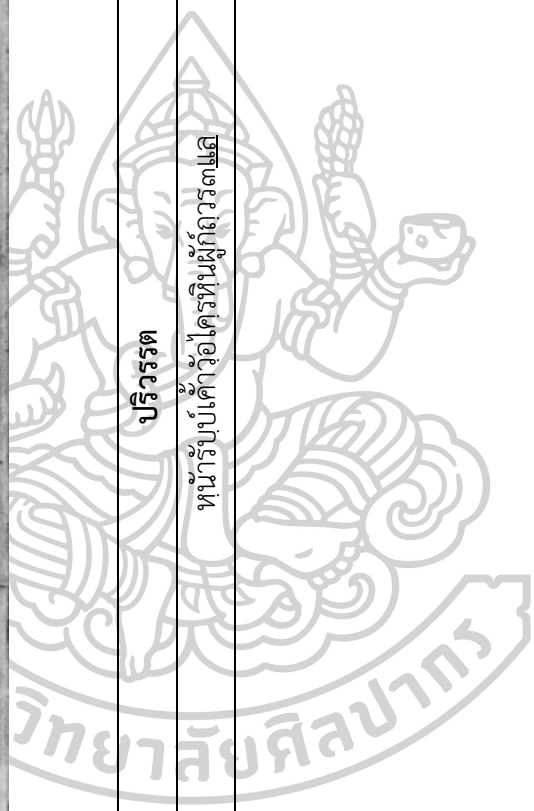

ปริวรรต	
๖	หน้ารับบลายวอกไครหินผู้ถวอสองแฉ

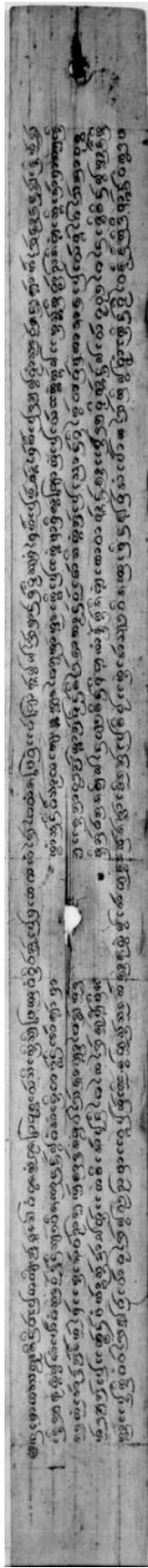
วอกไครหิน วัดบ้านแหลม มุกที่ ๓ หน้ารับเต้า

ปริวรรต
หน้ารับเต้าวอกไครหินผู้ถาวร๓๕๕

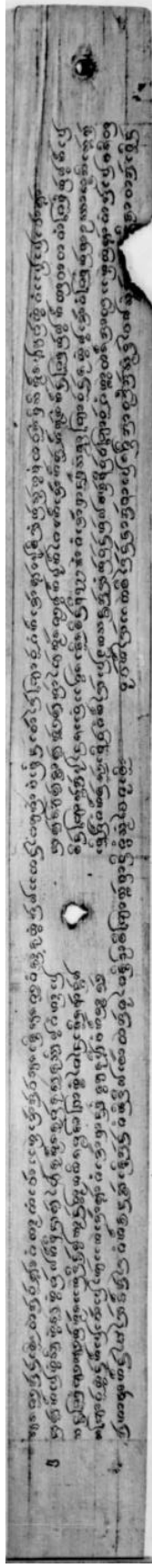

วอกละครหิน วัตบ้านแหลม ผู้ที่ ๓ หน้าที่ ๑

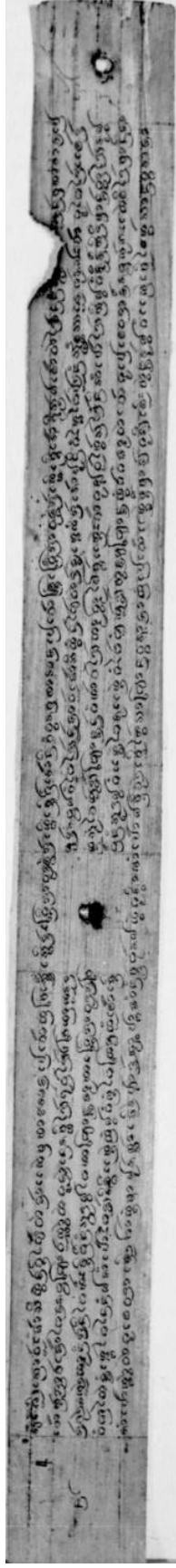
<p>ประวัติ</p>	
<p>๑) นเมาตสสตุฎุ ทันัจเปตนตติยอะฉนัถวารคตควรยือครพรพททเจาสีเอิงสืบปรภภานคัจฉือเปนมเตคธาธาใตยไฟจารบรจันแนพพรายัยกแฉไชยมา</p>	<p>นั้นนคมีสยมีเมเทเพนหือถักไม้ทีเปณฑาบัณเฑาะฐอริอุนยถลัที่ติยชันชงนชัวยเจิงหือชัวย</p>
<p>เชิงชาบชุตวแฉวราเป่าคัสอรวือชงนีสยงิจรภานนุกแฉวครีราพงวาบตบร่าทลามากทำสึนนิสคามาเวยะศคทลยรเพยทหน้าทลอรเกฎเเบนแกล</p>	<p>มามีทาวพรยาดนเปเจ้าแกลยักแฉแห่งสัดกทีควันเอวริพลเสือกเข้ามกบเจิง</p>
<p>รองต่อเร้าชั่งห็นรีหือเมแห่งเร้าจืออารบกับทกนชั่งฤจเ้าชยจกลาเพชัวยหือชาบแห่งอวาชอ์กถ่าฉนคมีที่เ้าชยามนนั้นวือเถาสีตวอันเป</p>	<p>เสนานันเจิงไหววาคันมทการเปเจ้ามกไคเ้าชอัวท</p>
<p>หือชาบอันเปนแศทั้นบยักสั้งช่าแฉตั้งแตที่เร้าชยในไฟเ้าชยร้อยปสิมีเม็งฉนดอริทิบแฉในวยทั้นมีพลก่ารั้งตั้งริพลยธาธามักนุกชาบงเ้าช</p>	<p>มีมักนุกแฉเจ้าคจุงไฟเ้าชเม็งทั้นนแฉทลางชีกช</p>
<p>ทลางเ้าชชีกชคัจเ้าชชแฉคั้นเจ้าคเ้าชชแฉจุงเอามาเ้าชบั้นกันเ้าชเอแฉคยสั้งสอสรที่ชานชุตวแฉวเร้าคยอชวรกันรั้กส้าเถอรอันเปนที่อียเ้าชเ้าช</p>	<p>ยั้งจิกภานเมินนชแฉคั้นร่าเป่าชเ้าชยีนแฉคัมมาเ้าชเม็งนคมีใจชมชึนยีนชึมกักนุกคเ้าช</p>

วอกไครหิน วัดบ้านแหลม ภูเก็ต ๓ หน้าที่ ๓

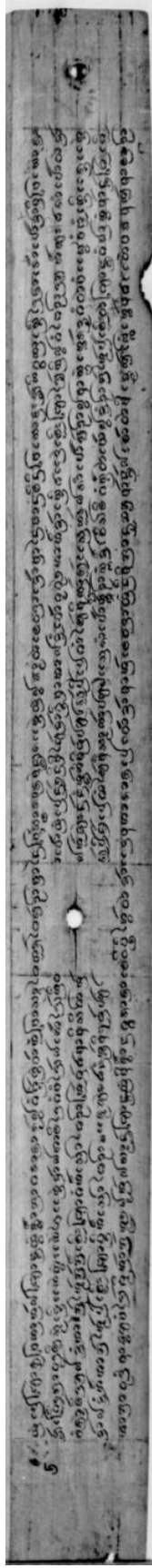
	<p style="text-align: center;">ปริวรรต</p> <p>รยรคองอันนั้นเทื่อว่าอันว้อทล้าตามค้ำเจ้าแห่งเข้าอันจรรย์รคองค้งงานชุตวนหันแลแต่นั้นเพายหนาบ่เมื่อนานเท่าเข้าพรายว้อค้ที่เข้าทล้าอยู่ทีชยักัน ส้งลว่าว้อกมีสี่หมี่รปลายพันตัวค้แบ่งเป็นเจ้าทล้า นายทับที่เป็นทล้าสิบหวร้อยหวพันแลที่มีนายทับไวย้ชู่หมี่รชู่พันชู่ร้อยชู่สิบแลค้ที่างเป็นนายทับชวยทับชวาทับหลังทับหน้าไวย้หมี่รค้งแลท้อยู่ที่ ไซ้ที่ไซ้ที่เข้าที่อ้อทู้ค้ที่นังพร้องกันแลทู้ที่จ่าจวาค้าพร้องกันแลทู้ที่เป็น สนรพร้องมัพยลงก้งกันหมี่รแก้นชิ่งกันแลถอยามันความเกดิกชวากบรกกไฟในเถือมกัณแกทู้นังพรายอันอยู่ในรแวงแคว้รเถือรที่นังมี72ถ้าค้เข้า มาอันมสมพพานพรายว้ออันชุตวแลเข้าค้พร้องกันมมาออสสาชวากสิ่ก้ง สพรายว้อตวณันที่เป็นเจ้าเป็นไทยแก่เข้าทล้าค้เข้ามาอันมถวายชู่ปลิบที่ชวาทร้องเมือค้ค้ที่นังร้องเมือวันค้ที่ไซ้เป็นเอกสนธอันชยักันวันนังนหัน แลอันมีวัน๑พรายว้อค้กล่าวว้ออวชแห่งตนทล้าค่าเป็นปริวาน อันหามาที่นังนี้ไผ่เตยถันอันเตค้ที่ชกานช้วยเซ็งอันนังค้ยินช้แลทู้เข้าอันคู้เพจิงเอาที่พรายกัณค้บสมใจคู้เอะคู้จู้ที่ไซ้แต่ที่เจ้านันชอันมาเป็น เค็งอว้ออันสมท้งใจแลสม (ชำรุด) นิชวาอันเมื่อนัน</p>
--	---

วอกละครหิน วัดบ้านแหลม ภูเก็ต ๓ หน้าที่ ๔

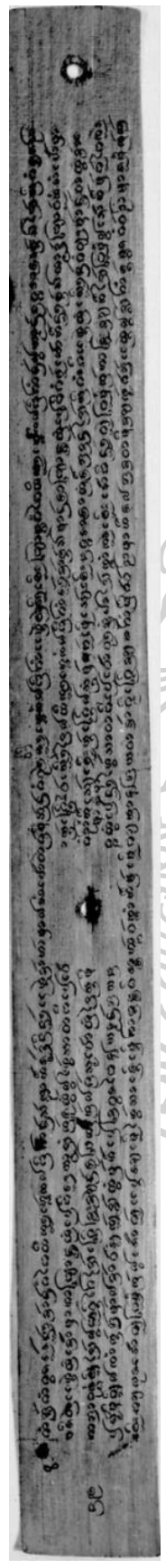
	<p>ปริวรรต</p>
<p>น๒</p> <p>___ เสนาว่าอเถาสีตัวนิจใจวัยว่าข้าเกมทหาราขเป็นเจ้าตันบุรีศรีเสลึงค์ซึ่งเครื่องอาทพหุอันเก็กมิ้งคนเร้านับควรมหาราชาขเป็นเจ้าทรงเครื่องอาทพหุอัน เก็กมิ้งเร้านับมีสังข์แลเท้าว่าไซษมนน้ำ (ข้า รุด) ให้นมหาราชาไปน เจ้ายังอาทเข้าเพชฌพราย่าออกกล่าวว่าดูช่างเนรมิตใหญ่7วันใหญ่เบรگانอนชายซึ่งฤแลบเพเทียนนชาก้อเถาสีตัวนิจใจวัยว่าซึ่งงงเหล็กอันเร้าอยู่ นิต์ไหลไฟป้องนมาสมุชชศอรพूरแลเจ้าดูไฟแต่ทั้ง อันจูงล่องตามน้ำอันนิไฟเพ็ถึงพินนำสมุชชแลไฟพาทพรายานาตามหาเครื่องอาทพหุอันปรกตสมใจกับช่วยพรายานาคันค้ำห้ำจี้ไชยตามความไผ่ไม้แก่แห่ง เจ้าชแลวอไหว้วสันไซนิว่าเข้าไชยยินแลวคชชินขมยินเดิมกันนักควานไชยรู้แลว คค่านโตชาวเอกลักไฟเนมนแลร่าเป้าไฟช่วยยริธิแห่งตงแลลคลงไฟพรอบต่อเท่าเถิงพินนำสมุชชแลวคค้อแหวไฟพู่แห่งคไฟพกับช่วยบ่าววาชายพรายา นาคตวลคค้อมาเจ้าดูเป็นเวทชชชฤกแต่ที่ไซ่มานิชา ไร่เป้ากล่าวว่าดูเทวทพหุเมืองฟ้าลงมาอยู่รักสำเภาอรปลาทอหมวกปากถ่านนำบัตพूरแลตวลคค้อสำเภาเป็นแลมิงจุงเมือไหว้วสพรายานาคครวชาตาตนเป็นเจ้า แห่งมีงมารู้บุริบเทือะบ่าวนาครู้แลลคค้อมเื้อไซ่หวส่วสาคครวชา</p>	

วอกละครหิน วัตบ้านแหลม ผู้ที่ ๓ หน้าที่ ๕

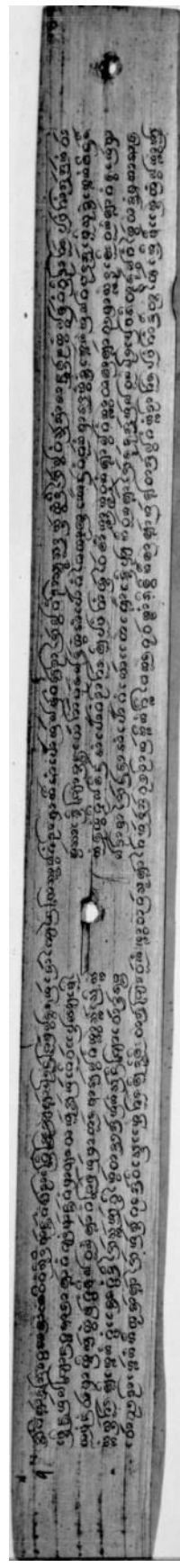
ประวัติ	
	<p>ตนเป็นพรยาชุกรานหันแลพรยานาคตัวคราชาภูริแลคัพลงจาทือปราสาทเพ็ชรเพื่อรับเอาหมาในบร^x สาทราชมนตรีแห่งตนแลถามว่า เทวทาเข้ามาในถานที่นิบรยาชนะด้วยกิจกานเย็นเฒาเราเข้าขามีบรยาชนะ ด้วยเครื่องอาดูชที่บสมเพ็งแก่ตัวแก่ใจแห่งข้าแลหาที่ไซค์บ่ไยแลเข้าไยเย็นว่าเจ้าตนบ่น้องนิมีไยข้าจึงมาหาแลขอเจ้าจุ่งหาที่ข้าเียงแต่ เทื่อะพรายาไยเย็นแลวคัพเอาตาบที่ถยรตราเข้าว่าข้า บ่ข้าเงีถาบแลขอหาอันใหม่อันเ็นเทื่อะพรายาคัพที่เสนา^๒ไฟเอาหรือค่นดามาสิค้ำที่นแลห้อยร่นนำหมักมีพันปาย๑ร้อยปีนเป็นค่าไยมีล้านช้อย แสนก้ออรแลร่าเข้ารับเอาแลวมายกหรัชดูคว่าบ่าผวนบ่พอเงีแรงแห่ง ข้าแลขอที่หาอันใหม่บ่นเทื่อะพรายาคัพที่เสนา^๒ไฟเอาแถมถยร๑นำหมักมี๗พันปาย๑ร้อยปีนบ่นเป็นค่าไยมีสามล้านปาย๑แสนร่าเปล้าช^x ๒๒ ก็นเ็นที่ตที่คัยงว่าบ่าแลวขอเอาอันใหม่บ่นเทื่อะพรายาคัพอันกามาหมักหรือเทื่อ ทาอาชฎมาถวายบ่ไยคมีหมักอันหมองอยู่หันแลยมนันพรยานาคตนมีชีวานาคคราชาเทวีจึงให้ว่าข้าแหมทราชเป็นเจ้าเข้ามาหันเทวทาตนนิมี อาณาบหมักแลเข้าว่าหมักกับโลกเทสิม๑แต่บถมกับมาทาถนเอา</p>

วอกไครหิน วัดบ้านแหลม ภูเก็ต ๓ หน้าที่ ๘

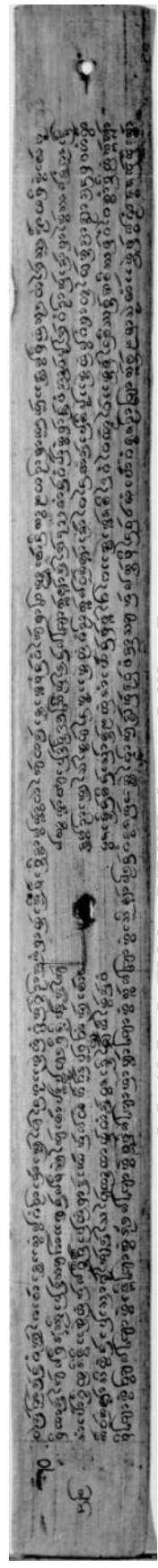
<p>น๔</p>	<p style="text-align: center;">ปริวรรต</p> <p>คำอันคำควร้องน้องช้านั้นคือเพตีกองเหล็กแกลพื้นค้ำนสัณญาที่ชูตั้งนี้ห้องแห่งชาพ้ามาแกลรำเป่าว่าคัมมีสนันนคัจฉ์ กองเหล็กแกลพื้นค้ำแห่งช่านริบ เทื่อพะพรายานาคคี่เพตีกองเหล็กแกลพื้นค้ำนสัณญามันนาคคราชชั่งตเฑยยินคัชวารเอก</p> <p>บริวารแห่งตงตนเข้ามาหาพรายานาคตนเป็นพ็รือตยยามชย่กัณชุตวแกลให้สาว่าพีเปนเจ้ายังค็ริงใจเียงไชแกลตีกองเหล็กแกลพื้นค้ำร้องช่าทั้งตมมานัน ชาพรายานาคตนเป็นเพตีค้อเถ้าท้ห้องทั้งตตามตังพรายาก้อกร้าเปามา</p> <p>หาอาวทุธิที่ไปเตยแกลพ้อยจึงไคเตยชัรอะช่ายมันนชูปกรากนหันแกลคีนสุเจ้าตันเตยยังมีค้อเ^x มาทีเสยเทื่อะยังค็ริงแกลสมันนพ้อเมือเสยเทื่อะขนาดครา ชาตนชื้อชมนันเตยยินค้ำพีแห่งตงตนเียงนันค้อยตมกัณกว่าตวช่า</p> <p>บันผู้มีพิสแกลก้าลั้งอันมกัแกลช่าจรักับชัวยตวมันทีเปนครจวรพเพชแกลยามันนอยนาคคตนเปนน้องให้สาว่าพีเปนเจ้าจุงอชอยาไชยักทำก้อรเทื่อะเร้า พ้น้องค้อยพรอมกัณหาชารอะช่ายที่เตยพรอมแกลเร้าที่มันนพ้อเฑก้อร</p> <p>เทื่อะพะยลสุเร้าค้อยพรอมกัณแกลเร้าค้อยเปงรายเมือให้สาว่าเถิงเมิงพอินทริราชทักกัจกัทำหมีนเมือพายพนาชแกลอยว่ช่าคมีค็ริงช่าย_ค้ำคีน ๑จ็เอบมาที่ชแกลชวามีช่ายลู้อันแต่แกลชว่ยค้ำตังมวรคัจเอบมารวมกัณกั</p>
-----------	---

วอกไครหิน วัดบ้านแหลม ยุคที่ ๓ หน้าที่ ๙

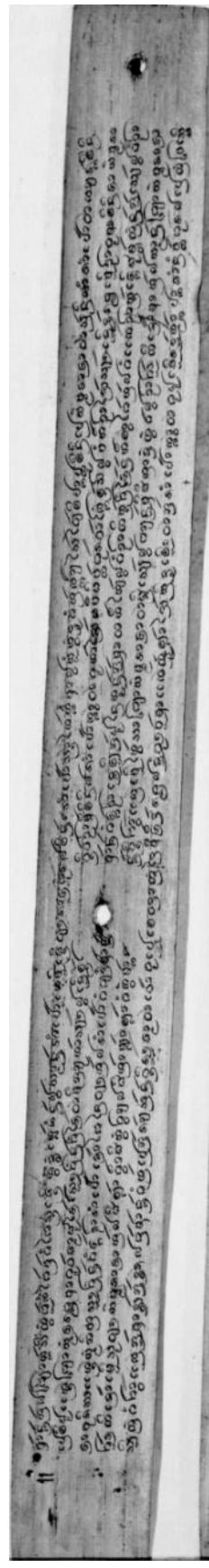
	ปริวรรต
	<p>ช่วยพี่เกล้าช้แลอคราชาเทวีคิยนิชฌมานุภคร์เจ้าเอาเคริชงระชวยเกล้่งนุมนพร้อมแลอชวกรันเข้าไฟเเนบราสาทแลอคเอบาที่ราไปเข้าที่นแลมนครรับเอา ไซยแลอคเอบาสบสอชยงตัวช้ไซยแลอคตั้งอำรานาคทง๔ตัวแลอมนคตั้งเออคอรบอบคำอันอ้อกเจ้า เมื่อนาคหันแลพรยานาคคราชาทลาคคยชฌมกันนคคมาจยรจากับชวักนเพื่อจแบ่งไหวสลาเงิงพรายอินทเจ้าฟ้าพรีแลทงตวราไปเข้าคเอบตามทาง แก้นันคพ้อกมารอชทหรงวกล้ทหันแลคคคช้ออเมือสูชวเทลกทินันรี ดอมนำจ้ามาคิตชกับตวมันคมีแลอออกทลาคคพร้อมกันมมาคอรมารับแลอคคกล่าวสกลเณยกยอชตัวแลทินันรีไปเข้าคเอบคอรทิบอบค้ำตั้งไว้ทักกลาง หมู้ออกทลากล้แลอคคกล่าววาทานทลากล้จุงมายกชวเทือชวอออกทลาคคชวกรันมา ยกยงคอรทิบเทลกคคบเขวรบคชนเไซยสีกทนุอยจิงไหวว่าชวอชงอันนคสนนิพรายาเจ้าชงกฏแลเอามาไซยนชารำไปเข้าคเอบแลอเล้าเงิงปลาชหัวอกท ล่าไซยริชชอันหันแลอออกผุงเบปวีวานรูแลอคคไหวว่าชอุมทาราช เจ้าจุงเออเทลกคคที่ช้ช่าทลาคคไซยชงนคยังคอรอันวิเสชชแห่งคอรทิบชชู่ทือชวออันนพรายอออกกลาวาคันสูทลาคคไหวชงอันจุงเออกับนทลาคคทักเอบคอรคัจจกทำ ริทธีที่ทากนทลาคคหันชแลอวอันนแลอคคยเออคอรบอบค้ำชฌนวางไวยเณอินมีแห่งตนแลอกลาวทนอย๒</p>

วอกไครหิน วัดบ้านแหลม ภูเก็ต ๓ หน้าที่ ๑๐

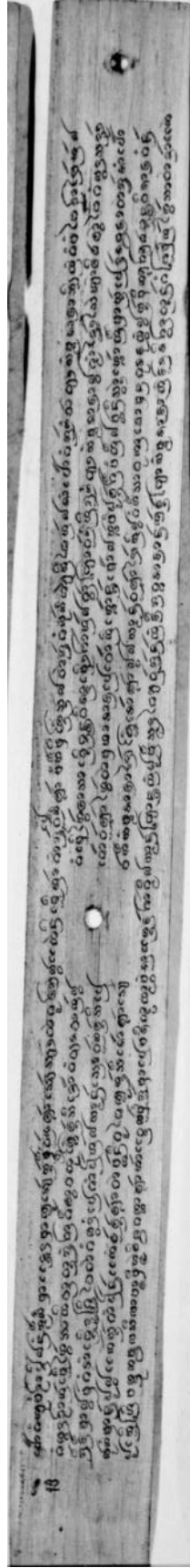
ประวัติ	
น๕	<p>วาอันคือรอันนั้นค่น้อยไฟเท้าเขมแล้วค้อเอาเข้าเห็นไปเย็นหูแห่งตหนักจึงเอออกมากัดขเหนื่อมีเบิงขาแลกล้าวว่าไทย์ว่าอันเขมเหมมนันค</p> <p>ไทย์มาบรหมาเนทำนียวาวเอามากอชกับแอดแลมตีตนสงว่าไทย์สองหมีราวามีหวเท้าพ</p> <p>มีตาอันไทย์แลมีรัสสมีแปนตั้งสายฟ้าแปนนั้นแลมีสแปไปไทย์เท้าปากปดูวยมีริมปากอันไทย์แลยวากล้าผยแปนตั้งคตมทาบสรีกันเขนนั้นแลพรยาภัยกท</p> <p>ล้าอันไทย์ย712ถ้านันค้อยานกมบ้านกบ้ออจ้อยไทย์ค้อเอากันเข้ามาให้ส่าแลเออพรเซิง</p> <p>ร่าเป้าจิงวาริทธิแห่งตหนักแลจิงคั้นแปนตมมาตั้งเก้ากันแลกว่าที่ค้อรบอบค้ำหาบ้อยเท้าเขมแล้วเอาแปไปใส่เขรวยแปนหูแห่งตค้อเออยักแลอ้อกทล้าเข้า</p> <p>ไฟนถ้าอันแปนที่อ้อยแห่งตนแลควมวางไวยั้งอาชญาอนามบดคีควา</p> <p>ที่ว้อกทล้าลิตวามันแปนเสนาผู้ไทย์อันใส่ไวยต่างตาดค้ออันควรเลิงไรซ์พ้อยที่ไทย์อันบควรเลิงนั้นที่นินเส่นาทาง๔ตนร่าเป้านันมนมกไปคไฟเออเทลล</p> <p>ที่เทคไฟตามใจแห่งมันนทิสสทั้ง๔ทิสสมันค้ไฟททำมีตตนยักทล้า</p> <p>มีพรยาทวควายแลพรยาทวเกิกพรยาทวร้างแลพรยาทวหมอมแลพรยาทวนันล้าพรยาทวอัยกแลพรยาทวเลือทล้าผู้นค้อวกรันแ่วไฟเพ่มากับพิวักกัน</p> <p>ชู้วับบิชาตสหายทันแลยั้งมีนวันร่าเป้าค้อวรเอาพรยาภัยทั้ง๔มาสู่ถ้าแห่งมันแลควมค้อวกรันกันเทลล้า</p>

วอกไครหิน วัดบ้านแหลม ภูเก็ต ๓ หน้าที่ ๑๑

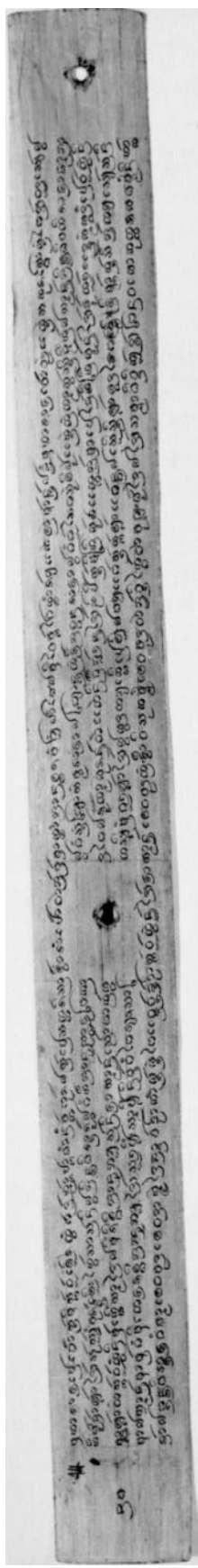
<p>ปรีวรรต</p>	<p>มาหนักทั้งแลพรายย์กีสัตวท้อก็เพิ่มเตพงเงิงทงหวเทลกนแลถอยามนุรราเป่าเสมือเลิงวยราชพฐแลทีนุรราเป่าสา่งให้หลมาแลวยอหจรคห็น ลักายไส่วัยที่ปากปุตินิเป็นยมมราชวาสำนสิริราเป่าลาลาภิกานิ เปนที่อยุแห่งพรายมชฎมาคัจฉามผู้ใช้สองคนนคนไ้ว่ามีอายทศสังแลวเจือทั้งดจิงจ้อมมีที่นิแลร่าเป่ากลาวว่าคู้ทำไ้ยฐนฎิปัตปุรจาโลกทั้ง๓แลวบที่ แอไทยย้อยยงเจือตงฎมาเออคุมายมมรา ชาปริสสแห่งยมภิบานสองคนนคนคักชกเออราเป่าเข้าไฟเนวงหันแลร่าเป่าคักยคักคักมำนักคักชกเออเจมทิบอันอยุในหุนันอ้อมมาวาที่ไ้ยแลวอ้อเออติยงคน ใช้นั้นที่ท่าวเ่งพทั้นแลค้แก้ออยยงเจือผู้ตตนนอันอ้อยเสยแลวค้อเออ ค้ออติเข้าเมือสู่วยมมราชาทันแลมีทลาคีควาพิทวควายแลคิพนั้นล้าคักวมักษนักจิงฟักวแลนเมือไ้ทวิสาพรายมมราชวาพิชชแลวพายน้อมมี ทนาจนตว๑แลวเออค้ออติเข้ามาทั้นแลยามนุนพรายมมราชา สิบตนคักักวแลนอ้อมมาทัวอันทวารแลพพันมำนักคักทั้นเปอันร่ายส้นนจิงจ้องถามว่าเจ้าคู้เปนเทวทาตนไ้ยคักชกเออของบ้อมมาแกคักชกเออไทยยินชู่เทอะ ว่าอันร่าเป่ากลาวว่าคู้ยเออเจือท้อหมักปากถ่านำบัตปุรแลนเปตนบรสิฎิ</p>
----------------	---

วอกไครหิน วัดบ้านแหหลวง ผูกที่ ๓ หน้าที่ ๑๓

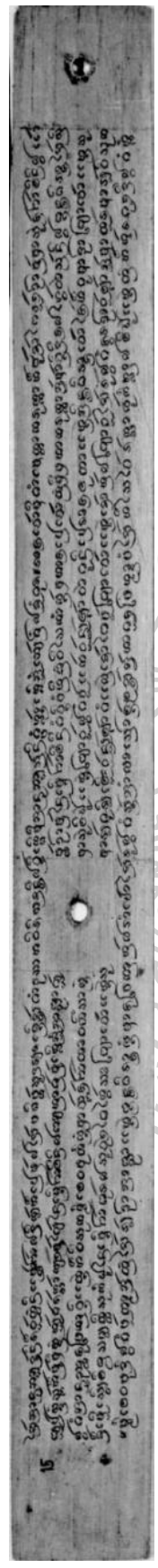
<p>ปริวรรต</p>	<p>เข้าคำหุยบเอาปีชแฉ่นาหมึกมาแขวงชมาลบูเสี่ยยังมี* วูกักทล้าเสี่ยสยงว่าชวาบแฉวแต่มีเมือหน้าค่านัน เป็นวูกักทล้าปทมเโพิทลั้งแฉงว่าอันลู้กพายหนีไปเพทันแฉ</p> <p>รำเป้าค้ออิกจั้ววยงมมาราชาสลิตนคปเปแฉเอไทยัทันแฉ</p> <p>คัลระชเอวักันเมือไหวส์ลัดิจาพางองคานคินคักักจตุ้เล็กพิงสิ้เข้าจัจกรจากันแฉวค้เมือไหวส์ลัดิจินทริธาชเมิงฟ้าทันแฉค้วามพรยาว่าอ๊กหนืออ๊ก้วยงมมาราช</p> <p>แฉวค้มาใช้องใส่หยปาก๑ท่าวไเพค้อชสขัง</p> <p>อันขึ้นมาแฉวมันค้รำเฟิงชุกรังเงจว่าค้ลวช้เป็นค้ค้พันแฉวามันแฉวามันเสณาว้อกทล้าไห่ว้ามทาราชเป็นเจ้ากินแฉล้ากั๊กเม้าแฉลลืออยู่ทังคีนปัดัน</p> <p>แฉบัตินสิ่ว่างทล้าตั้นมายังเปบตังฤชากว่าอันรำเข้า</p> <p>ลู้กมันงอยู่แฉวแก้อยังค้ค้ฝั้นนเนแก้วทังทล้าว่าบัตินคู้เพลหุนนสิ้รำทล้าเสี่ยจตียมมาราชไทยเโพิสเร้าทล้าแฉวแฉวามันนวิอทล้าไทยยีนแฉวค้ที่สภารากานแฉม</p> <p>นาคูระชูทมาแฉวยังมิกกลดาบ๑อินทริธาชค้นัง</p> <p>อยู่เหนือหรินเบณชกมพลสิ้สลาบาชมิทมิพิทพลณณภาทล้าท้าวชลือม้อ้อมมาเป็นบริวาราพตามบวรานแฉงช้นฟ้าคัมม็แฉวามันนพรยานาคนคตณอยู่พินสมุชไทยวยัน</p> <p>อันนันตั้นชื่อคตราชำนันกับทั้งพรยาทยมมาราชชคตชอริจความางนันค้พร้อมกันให้วส์ว้าจ้ก่าแ</p>
-----------------------	---

วอกไครหิน วัดบ้านแหลม ภูเก็ต ๓ หน้าที่ ๑๔

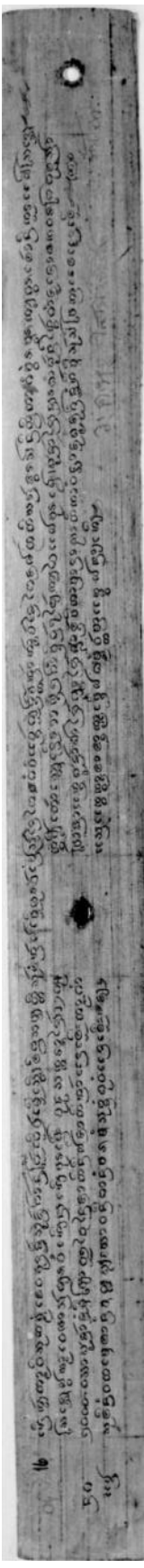
น๗	<p style="text-align: center;">ปริวรรต</p> <p>มหาราชเป็นเจ้ายังมีแก้วเออรดาจ้อต่อหมากปากถ้ำนักบัพพ์และยังเป็นสตรีสถานีชาวไร่บ้านนั้นมากทำอานาทวารบังคับอย่าไฉนแลมีใจรักใคร่รักใคร่ ทำมานักแลข้อมหาราชเจ้าจูงแต่ส่งสุกรโยธาลงไฟท้อบวอตาเสียแล้ว ที่ผู้ข้าทูลเกล้าฯ เที่ยส้อยยบุรี นั้นเทือจะเสวีสานแลวอินทริราชูร์แลวคี่ที่อานาญาดชุกรกแลวคี่สงพรยามมราชาแลพรยานาคตนชื่อคคนาราชแลวคี่พอเสพสุที่ อยู่แห่งตนตามสัวสสคี่มีหันแลยอมมันอินทกธิบติราชากมา มาททล้าว่ายักว้อตวนมีนเก็ญยามเฑแลมีริท้ออานภาบสันนิชยามมันเส่นาพาทเฑแลรูร์ตามลฐรนั้นว่าแต่มีศินหลั่งนาคเฑยี่ยังมีหรินลู้แต่ก้อออกมา เป็นใช้หรินลู้นั้นเฑยี่ผู้ต้องแฑตลลลวจ้เป็นว้อตวนิ มาแลยอมมันมามันคี่มีเตชทรีอานภาบเฑยี่สองปลีสามปลีสี่มนคี่เฑยี่สรสตรีสลิมคองทล้าเฑยี่แลวคี่ทกาทกเฑยี่ไปทเฑยี่ยักทล้าเฑยี่นาคแล เลือสิงทล้าทล้าเฑยี่แลคี่คี่มั่งทงนี้สื้อนตายนเสยี่สันนิ ข้าแลอินทาทริราชคี่ถ้ามเทวบุชเทวชทาพหู่เฑยี่อาทจ้อก้าคี่ลงเฑยี่แฑยี่จั้งเฑยี่ก้อว้อตวนั้นเฑยี่ชยามมันเทวชตวนชื่อวสิสุกมเมเทวชว่าอันจั้งเฑยี่ว่าบุด ลอะผู้เฑยี่แลเฑยี่สมมาริจิตกัปปชัฏยพรนเวเลากตุตครลธมมีนินทัก</p>
----	---

วอกไครหิน วัตบ้านแหลม ภูเก็ต ๓ หน้าที่ ๑๕

	<p style="text-align: center;">ปริวรรต</p> <p>ไต่เอาภาบตั้งนริ้วอดตัวนแม่หวาฟ้าแลตกับที่เปนมั้นแลไทยยปฏิบตศุทธยรเถิงตั้งยศศุทธทริยชยตแลจิงเกภูมิอาภาบสันคิบบ์ถ้างเหลื่อ เสียศบแลข้อคุรราชเง้ามีค้ำแม่ตตากรุณณาที่ผู้ข้าโพร้องขอมนมมาสู่ขุนฟ้าทิมิแลเวเรา พ้อยป็นยชสัถกหิมันมียชทหน้อยดริกลักลยงม่นไฉยเเนเมืองฟ้าทิมิแลพายหนาคันมั้นเหลื่ออภคณาค้อยม้เตอมนั้นเนเมืองฟ้าทิมิคัจิงบ่หนีพนวิเสก่าถั่ง มหารราชเบเนเจ้าตมิมมหากรุณณาอันมาจิงชีตแลให้ว่าสุนนิแลวอินทาทิราชไทยยอิน แลวค้ออภญาตชุกรกานจิงแต่งหิวสุกมเเทวบุตถมาจักขึ้นฟ้าดาวตีสถลางมาสู่ที่อยู่แห่งพวยว้อแลวค้อบ้ออ้อยถล่าวาคูเป็นรราชทูตาแห่ง อินทอิราชเง้าใช้ศคมาเออพวยเง้าแห่งสุ ชิงเมือเสวียทิพพสมบตติสุกอยู่เนเมืองฟ้าโพรแลสุจ่งเพให้วสุพวยเง้าแห่งสุมารบคูริบเเทอะว้อน้อยถล่าวค้อแลนเข้าโพบ้อพวยเง้าแห่งเข้าที่แลพร ยาว้อไทยรู้แลวค้อชวรเอว้อถล่าว้ออมาต้ออมารบวิสุก สมมเเทวบุช้แลวค้อบ้อตามอันตนไทยรับเอออภญาแห่งอินทาทิราชชलगมาชุกรกานทั้นแลเวเราไปไทยรู้แลวค้อถั่งอ้อถล่าวาทั้ง๔ช่วยอินทาคองบรท มาทไปไทยที่เสใจรักสากู้ถล่าวแลที่อยู่แห่งตมิมหิวสุคจิงศคจิงแลค้ทุก</p>
--	---

วอกไครหิน วัดบ้านแหลม ภูเก็ต ๓ หน้าที่ ๑๖

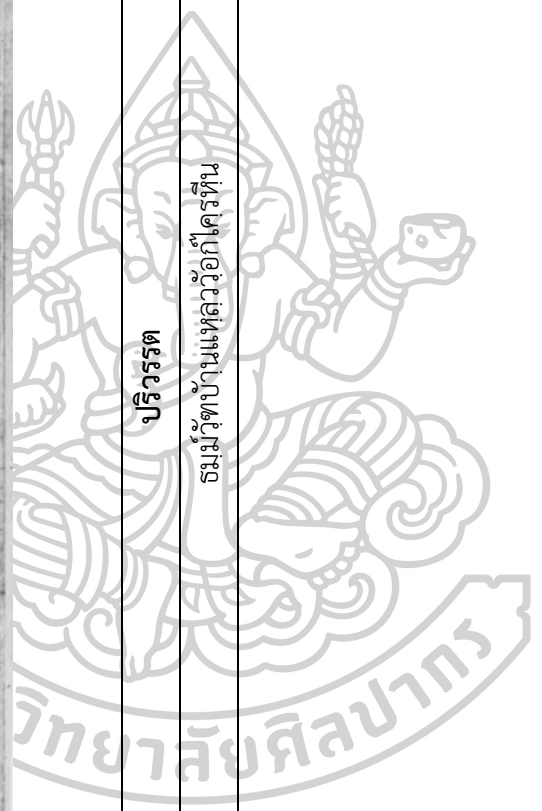

ปริวรรต	
น๘	เห็นกับตามวิสุกม่งเทวบุชชิงสู่นพ้านพร้อจะเพื่อจ้เมือเสียวพิพสมบตติสุกั้งแลเมื่อลุดังเป็นสนเฑไพศคบับแจ้ค้อยฟงไปตหน้าทักจิงไปชงแล
แป๗	ตติยอันถาวรณนิติตาคับวารมวรกกาลควรเท่านิการแลสรเทศ
	สรเทศแลวยามเวลาสิ้นพยจรจ้เทียนายเยียบุรเฮย จุฬสกรราชไทย1283ครบปีเถาสีสเตอร์11ลง5คัมภังวัน7ไทยกบไปแจบุรเฮยผู้จักไทยยัยรธาผู้นิ
	ให้คำชู่เขากฎการพรพุทธสู่นา
	5000วสาผู้เข้าข้อมีบรยวอองไวในชาตินิแลชาติหน้าแจเทือจะตามคัมภารณาแห่งชู่อโยยาไทยีคลาทังปีตมาพาญาติกาวงสาผู้ผู้คนชู่อที่
	มีสูตบรการแจเทเทือจะ _____
	สุทินวัดเมทานมคผลลยลาวนิพนามบรผู้กชู่วีแจเทเทือจะ ขยงแจแสนแกวากาททางกลางเม็งแลธมมู่วัดบ้านแหลมณายเยียบ

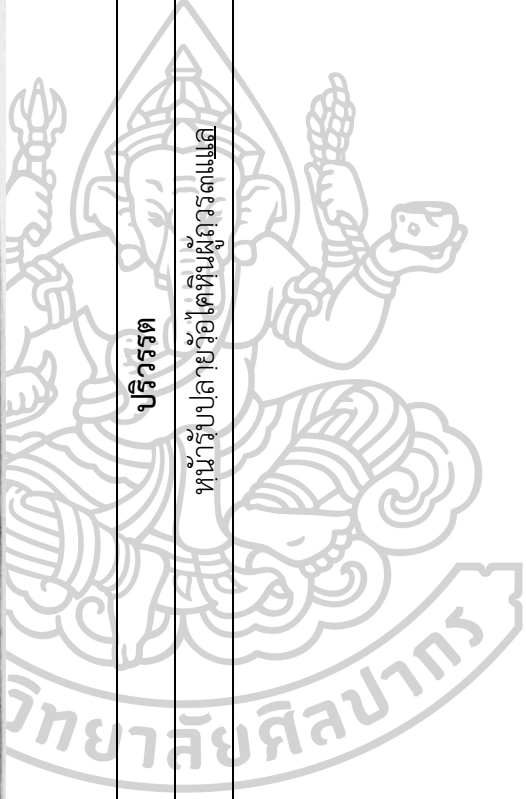
วอกไครหิน วัดบ้านแหลม ผูกที่ ๓ หน้ารับบลาย

ปริวรรต
ธมมวาทบ้านแหลมวอกไครหิน

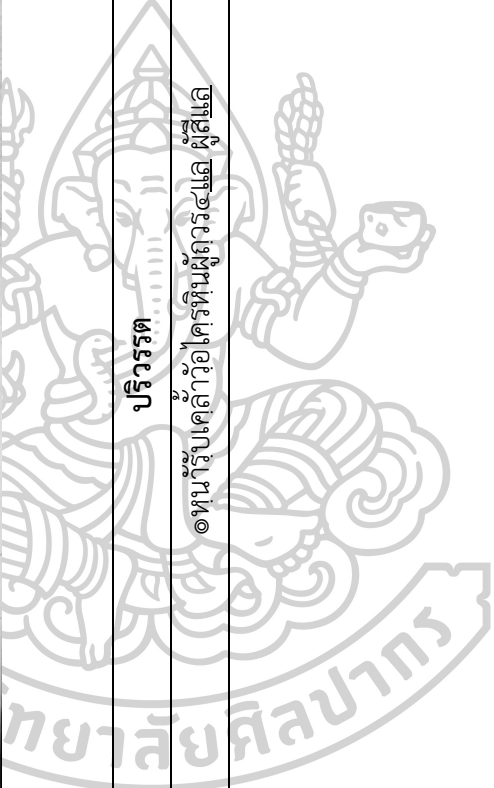
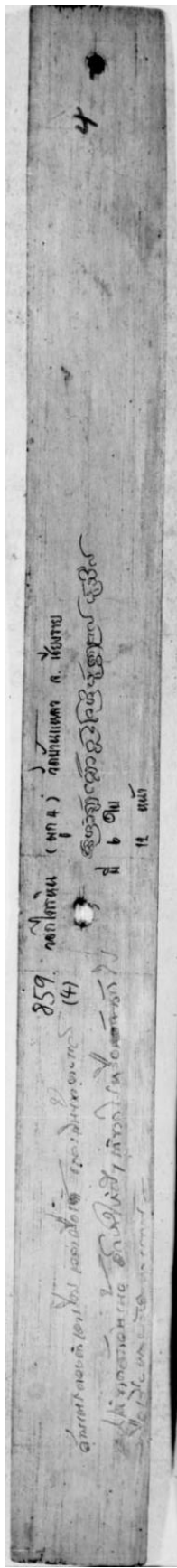

วอกไครหิน วัดบ้านแหลม ภูเก็ต ๓ หน้ารับปลาย

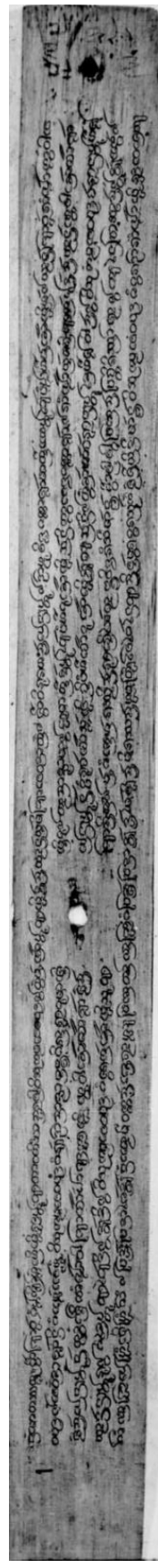
ประวัติ	
หน้ารับปลายวอกไครหินผู้จารึก	
นับ	

วอกไครหิน วัดบ้านแหลม มุกที่ ๔ หนำรับเต้า

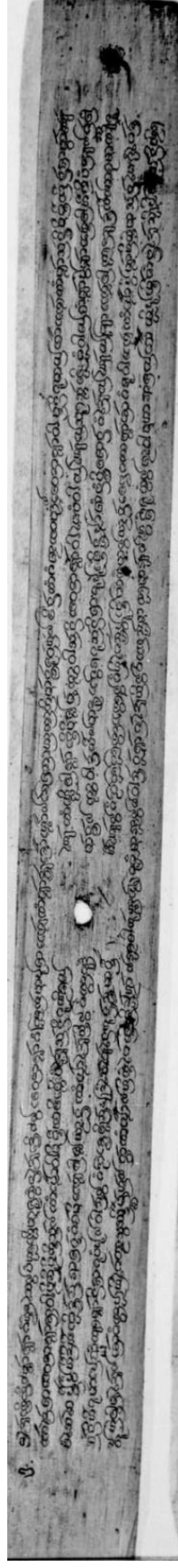
ปริวรรต
๑หนำรับเต้าวอกไครหินผู้กร๔แฉ ผู้สี่แฉ

วอกละครหิน วัตบ้านแหลม ผู้ที่ ๔ หน้าที่ ๑

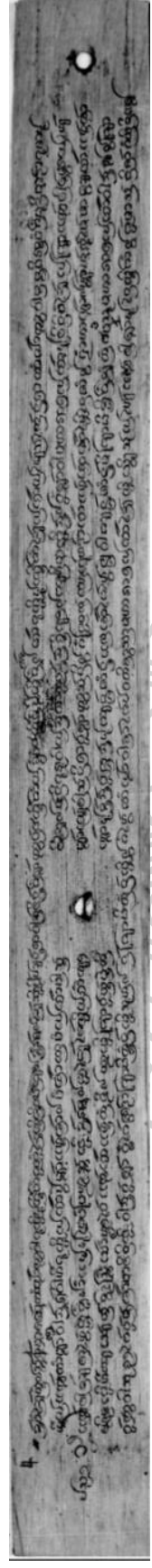
ประวัติ	
	<p> นมาตสสตถ คือว่าพรยาอ้อคูปกิกถาน๑หกเทินเมืองรองขปเวียงดาวตีสถาออรทงสิสกมเทวบชแลวตมั้นเข้าบดูวอยเมือตงอันตมมั้นยังมีพรยาเทวชทาต๑ตัววีรุรอันเป็นนายบดูแลเอาทงพิพคณณภทล้ามาตชแลบดูเวียบปอยทิมั้นเข้าเมือทั้นแลยมนั้นพรยาว่ากร้าเป่ากลาวาเอวบชแลเทวทาทล้านี้ค้แล้เท้นวิสิสกมเทวบชรับเอาอาชญาอินทริราทรองค้มาถึงเมือค้แลตามอาชญามาตชตงไปตงไปเวียบที่ค้เข้าเมื่อสันนิทล่าวเทพคณณภทล้าแลร้าเป่าแล้ยังถงยกันอยู่ตงอันยามนั้นเทตวเข้าเจ้าทล้าชมอันเป็นนายบดูน้กล่าวเชิงล้าเป่ล้าว่าพรยาเจ้าเอยคยทกอรเทือจะเทตวเข้าเจ้าทล้าชมอันเป็นนายบดูน้คนบรจเจ้าส้กเทือจะจิงบที่เจ้าค้เข้าเมือช่วยยสันนิแลตวช้ทเจ้าจ้รองนายบดูใจเทือแลวอันแลววิสิสกมเทวบชจ้รองนายบดูเทือชแลยมนั้นนายบดูรูแลวค้ใจบดูเวียงไวยช้แลวทวยช้แลววิสิสกมเทวบชค้ชวกรกันเข้าเมือสววยพรยาอินทั้นแลมั้นค้เลงทั้นสสมีอันรุ่งเร็งเส้งามนางพิพสิสมันน้ค้ควาททวบรพอันบรจสิสมัน๑งามแลพไปบรสาทอันแลวทวยแก้วแลค้กลางพรองเป็นหรือเงินหรือค้แลบรชบ์บรชทาไปทวยนำแตมมีมณอันแตงงามทลายบรคกานต๑กลางพรองค้บรชบ์บรชทวยจ้อไม่มีพิพอันมีรสอันหอมตรบไปเทไปเวียงอินทงมวครสน๑ก้ชมขึ้นยืนตมก้นกวีสิสกมเทวบชค้ควรเอวราเป่ล้าเมืออรทเวเอชย</p>

วอกไครหิน วัดบ้านแหลม ภูเก็ต ๔ หน้าที่ ๓

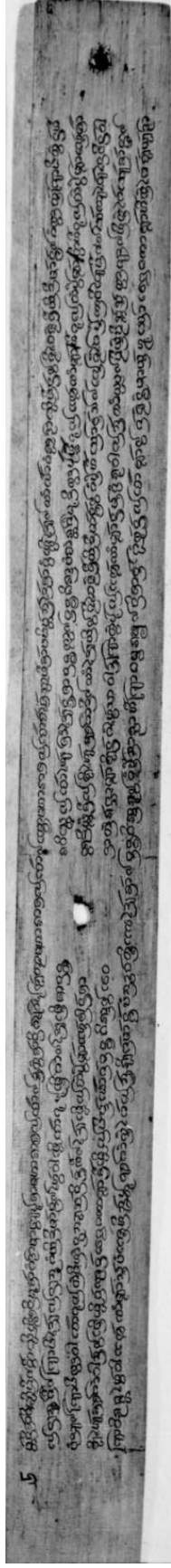
ปริวรรต	
<p>นวนไทยยกเข็นดมกล้าคำคมขงไส้แฉวบ่หอรเก็กมาชววนนไทยเข็น๑แฉวทเวททวลคำคำพรอมกันมาปูชาแกลกล้าคำขวยเข้าเหล่าเโกชนาอา ทานกนกันมกันชูนันแฉวที่นั่นคำถ้ามเทวบุxแฉวทเวททวลคำคำบชนิคุมเกเป็นเจ้าแกลกล้าคำสันนิมิพิงเพ็นนชามาไหย</p> <p>เข้าใจชาเทวทวลคำชานวามิงสั่งแฉวถ่าไปถ่าวมีพิงททาทเท็กะบู่ไชยสันนิคุมเทมิรเป็นไทยยักถ่าเทือกทานเหล่าพิงมีชแฉวมันกลววาสันนิเวททวลคำว ไฝบวาเป็นไทยเป็นสูงสักเทือกะพ้อวาเป็นจ่ามกล้าบวมกล้าแห่งททานที่พิบไชยแฉวคันทาน</p> <p>ปีสี่ใจปึงปวทิตีเทือตั้งสันรราชักจิมี่เก็ดทานชแฉวมานันถ่าไปถ่าไชยอินคัลลชคยชมำนักแฉวกลววาตั้งตั้งมาชวแฉวคุสันนิชาคูอยู่เถินน้อบ ถ่าถ่านำบิตทชานันนค้ไทยเป็นไทยเป็นพรยาแกลถ่านกอรทชยตั้งตั้งแฉวมาถาลายxัก</p> <p>สันนิที่คุมเกเป็นจ่าลยงมเถินชาคูบ้อยแฉวอันแฉวค้เอาเจมเทพิพอันผยชที่ใส่ไวยไผนูนน้อมวชทที่ไทยแฉวค้เอาคอรพรอชวแฉวค้ที่มีเพื่อ้อบตู้ เมิงพาลองมาแฉวยามันนเทพพคณาทถ่าเข้าค้ววแฉวถ่าไปถ่าบวมกล้าช่นิลองมาสันนิคนบ่พิชุ่น</p> <p>ปุตททชมนันไทยแฉวเข้าค้ลชทบอยทมนี่พิทตามสวสชชชี่xมันทันแฉวถ่านถ่าไปถ่าแฉวที่ลงไปเพเถิงเถินช้อทมาแฉวรองวาลู้ถลทนเสยคูป้อมวอรชแฉวแฉว วาอันว้อทถ่าค่านไทยอินแฉวค้แลนอ้อมมาคอรมารกับแฉวไฝวันบชวแฉวถาลองมหาราชเป็นเจ้าเมืออยู่เมิงฝางานไทยสิบปสี่__สันนิเทมิร</p>	

วอกไครหิน วัดบ้านแหลม ภูเก็ต ๔ หน้าที่ ๔

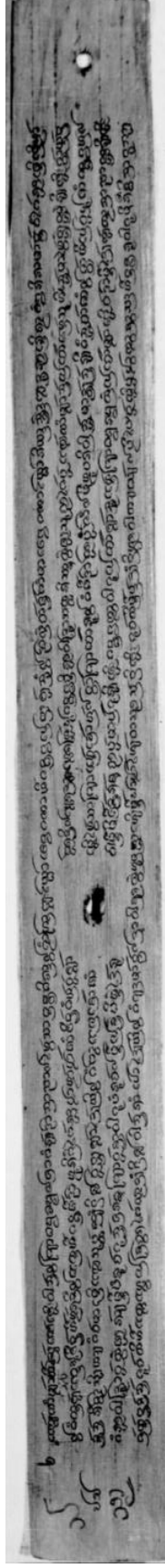
<p>ปสอง</p>	<p style="text-align: center;">ปริวรรต</p> <p>ทั้งปีเตี้ยชแลสั๊กพ้อมาขี้ปล้าเปล้ากลาววาคูเมื่ออยู่เมืองฟ้าคอบพอเอไทยถึงอุปทวยแลทั้งก็แลไทยสืบเลียปายนชวาวอันที่นคนทล้ากลาววัน๑ เมืองฟ้าเป็นขว๑เมืองคนปลีเมืองคน^๒แลเจ้าคูเมื่ออยู่เมืองฟ้าไทยเป็นเจ้าเป็นไทยสืบเทียนชล้าเปล้ากลาวอิณาธิราทบคนผู้ตีมาเอกภูมิมาอยู่ เป็นนแลล้ากลาว^๓วาวอันรักวาทคูเมื่อเป็นเจ้าปวมล้าแห่งเฮ่าแลบชีกากานบเป็นเจ้าบ้านสิ่งทีไทยแลมนนิคิรวาเป็นอันต่ายอบทั้งอันจึงคยชแลพวยหน มาเพื่ออันแลว้อทลายทานหาราชเป็นเจ้าอยู่กินปีไทยเป็นพรยาแลถักทานทั้งมวารเป็นใหญ่ แกล่ทักงานชักยทานไหววันบคยออย่าแอยอยู่เผบรทมาทล้าเทื่อจะตั้งก็แลพอยไทยไปเมื่อเป็นจาลอยมล้าแห่งงานสืบนิชาว้อทล้ากลาวสืบนิ แลลวคัพธอมกันแทนนทรเฮอเจ้าแห่งเข้าเมื่อในถ้ำแลลวคัมพาทล้าแลท่วยไม่สู้เิมมาถวยเจ้าแห่งเข้า เหลิมเมเทื่อที่หายเสยยังความโสกเส้าหมองใจแก่ได้เจ้าแห่งตงคณแลยเมือพรยาวิวยังผกนแลอยู่มั่นอันวอนอยอันอยู่พายนอันถ้ำนแลนเข้า ไฟไหววันบวพายนถ้ำนมีพรยาพิชิตบคนทย^๖ต๑๓^xสูมหาราชเป็นเจ้าวอันชแลแลพรยา ว้อกลาววาสูสูงไฟบ้อมนเข้ามาพินเทื่อจะวาวอันว้อล้าคัมไฟชวรเฮาพรยาพิชิตบคนนเมือสูทแลคณพรยาพิชิตนนั้นเมือแลวคือให้ถ้ำเปล้ากลาวเข้าไฟไป ดิชาวสาณหาราชเป็นเจ้าไทยเมือเสยสืบเป็นไทยแลถักทานทล้าอยู่ในเมืองฟ้าแลพ้อมล้าสืบนิชาคิณตีแลแล</p>
-------------	---

วอกละครหิน วัดบ้านแหลม หน้าที่ ๕

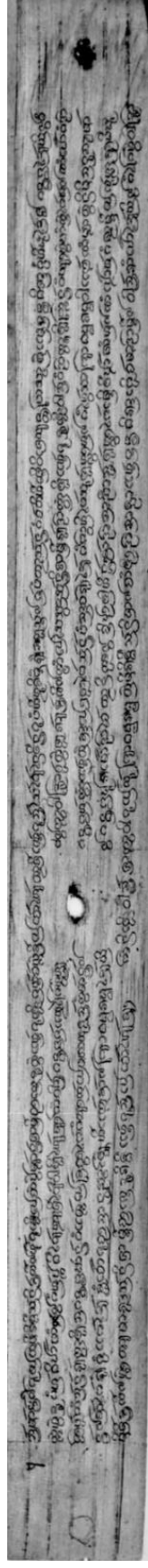
	<p style="text-align: center;">ประวัติ</p> <p>บัดนี้ข้ามีเสียดสีคนคือหาเสียดสีผู้ขาดความประพฤติคนเป็นเจ้าแลแต่แหม่แหม่นหาราชเป็นเจ้า จังเสียดสยที่ข้าปฏิบัติอันแต่ข้าคบเหลือใจแต่เจ้าเป้าครองเอาเสียดสีนั้นแลความตั้งใจข่มขืนยืมเข้ามาแก่พวกคฤหาชวงศ์ต่างพวกนี้ ที่ไปหมายอยู่คนแลพรยาฝั้ไทยไปเป็นนายอยู่คิยมีเข้ามาแก่หัวเมืองเจ้าอยู่เมืองพม่าแต่ไปถึงถกานตรวิเสดแต่เป็นเจ้าไทยนั้นเขา__กลางแลอิน ทาราชบังจำรัตคนผู้ลาวทวาที่รักคือเป็นแก่กล้าคือเป็นเจ้าปวมเกล้าที่คุเป็นเจ้าปวมเกล้าแห่งเข้า บ่ทวยแลพรยาฝั้ลาวทวาเจ้าคือเป็นตนมีหนานภาบสันนังแลแต่ไทยเมื่อเป็นเจ้าปวมเกล้าแห่งทพนั้นชวครทชยก็ขึ้นเป็นทพไทยของฟ้าชั้แลถ้าไปเล่าไซ ยืนแลแล้วก็มีใจข่มขืนยืมเข้ามาแก่กล้าคั้งที่เสียดสีนพกานธิ์ผู้คนแลได้ลยไปไว้ในที่นั้นวา ทิพไทยชยของฟ้าวาอันแลแล้วถึงเมื่อวันครนนั้นเทพพคณทกลาขึ้นเมื่อเป็นกบัตต์แต่ค่านอินทาทิราชแลแล้วทพทาดนร็กสมเกล้าที่พูนันคี่หัวสวาทังพร ยาทนนี้ไปเป็นแก่กล้ามีล้านนั้นคนบรูว่าเปอันด้อยองแลบมีสักสั่งลางทชยแลเห็นล่งไฟเสียดช้อยแล พรยาภิรพให้หัวว่าแก่กล้ามีล้านสั่งบ่แข็งหน้อบ่ดูวงพาล่งไฟเป็นอันริบพันมีกบัตต์จินแลไทยเข้าแลอินททกริราชแล้วคุดองอาทียาที่พร ยาทนนี้แลอินทชาทั้ง๒พ่อคู่กันเป็นเจ้าทกล้าแล้วคั้นขมมมายังหมุเสียดสีนาเทพพคณทกล่าที่ล่งไฟจับจับเอา</p>
--	--

วอกไครหิน วัดบ้านแหลม ภูเก็ต ๔ หน้าที่ ๖

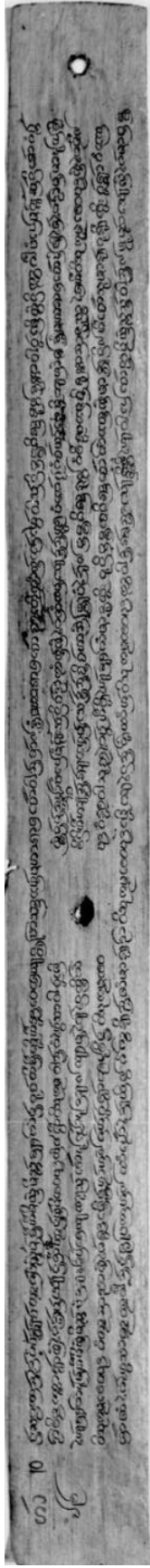
	<p style="text-align: center;">ปริวรรต</p> <p>บ๓ แก่ลีส้มลำที่ไชยไธ้เทื่อจะวาอันแลวพรยารฎฐกรฎแลชกัรบออาญาแลไหวสาอินทาทริฯชแลวคเฒาหารางพะละไป๒ธาเทพพคณาที่นครพเพเบน นายทัพอูแลวเอาลงจ่าขึ้นฟามาเทพพคณาไป๒ธาริยาของพพะละชุงรุงรังรวมพพริรมาหนักไ้หรือพเม็งถิ่นหม่า</p> <p>แลวค่วางทัพงแวงชออยู่ที่น้ให้หมรังชี่แลวแดงที่คนธธีเอาหุมริพเพไปหรือขอปลาหมกับถ้ำถ้ำที่ในค้หนักันว้อถ้ำพอรชี่ชแลแลเทลระทาบเทลระ หรืออยู่คนธพพจิงร่องวาชฎาสตริสารตัวถ้อยสุจุงไ้เพบ้อแกลีส้มลำอันเปนเจ้าแห่งสุที่้ออมมาไ้เทวันบงนมรืบเทื่อจะค่วาขึงนนาน</p> <p>ซึ่งอันริศวามสืบหายคังมาเถิงแกลีสู้บุดชอเยนิชแลว่อนอยถล้าไชยอินแลวค่วาแลนเข้าถ้ำถ้ำเมือไ้ให้สาพรายาแห่งเข้าพันแลค่วันพรายาเจ้ารู้แลวคถึถึ</p> <p>เอาศอรบ้อค่าแลม้หุมริวานอ้อมมาตัวอันรับคือจ้อถ้ำถ้ำค่วาว่านที่เปนว้ออยู่ถ้ำถ้ำคนธพพพันแล</p> <p>ค้หรืองวาชฎาว้อถอยถ้อยมึงบุงจ้ออันชกัฎักัพรายว้ออชานวาคูบุงจ้อแลมึงเปนชนนพิทเนไ้รู้วามึงมีชี่ตั้งักัจงบ้อมปานคู้รับเทื่อจะคนธพพกลาววาคูเจ้าถล้า</p> <p>อุแห่งพรายารฎฐกรฎตนเปนเจ้ามถ้ำเพื่อจ้อเออมึงไ้ช่ยกับตามอาญาณอมริบเทื่อจะ</p> <p>อันยังนนานตั้งอันคัจฉีที่แตกแหวกลวเปนชรจวรเพี้ยมชอเยนิชแลวอ้อรำไป๒ไชยอินแลวคถึคยพพานักแลทวารทวพพหมนอยเทียมง้อยบถ้ำไ้หรือจ่าสูง</p> <p>สันนิเทื่อจะคัจฉีมึงบุดชอเยนิชคอรจวากายเสี้ยแลมมีไ้เพบ้อบปลากวกลวทวารวาคูมิริทริเอานภาพ</p>
--	---

วอกไครหิน วัดบ้านแหลม หน้าที่ ๗

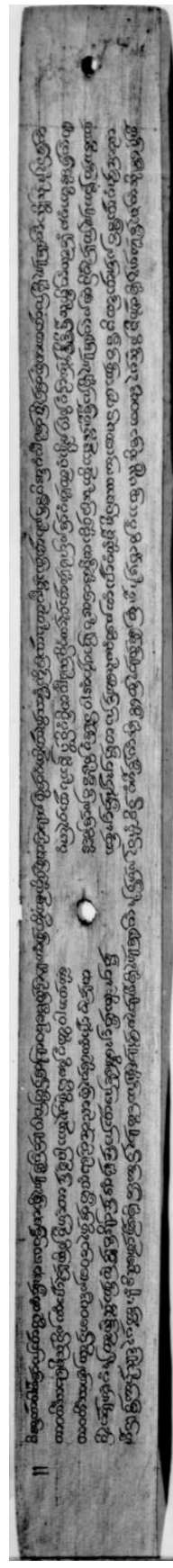
ปริวรรต	
	<p>อันม้านักวาคูเป็นตนมริทิสันซึ่งลิแผลทีคูเมื่อเป็นจำปวมถ้านชามึงจุลงชุตเอาแห่งเคุทีอะคะนั้งยักขึ้นเป็นเจ้าไหย่ตามซีแห่งคูอันใส่ไวยไนที่นั้น</p> <p>คูบ่ทีหมุริพรบภาบสังแผลคันบ่ตามสันนคัจัดทีเถิงเวียเยยนตบราสาทพนแหมอินทาทิธาตคบ่ทีใส่เจ็ชแผลคนรพพไหย่ยีนแผลก</p> <p>ยักท้นชุกทีนธิบ่าถ้ำซซแผลคัจกท้นบักธิเวียหมายซีไวย่วาทบ่ไหย่ของฟวาอันคนรพคั้นแยมไคร์ททหนอย๑แผลกลาวาพร้าวอวดออยรายซึ่งลิแผลก</p> <p>ทำเป็นเสสวทสันนิชามึงรับเอากว่าทบ่แห่งคูชูกทีอะวาคอันคเอกวารทบ่ร่ากนคัยงท่วฝ่าลงไฟอันแผลล่าเป่าคเอก</p> <p>คอรบือค้ออันรับกวาทบ่บอคนรพพพานันคแต่กเป็นชจรจวไฟคัลลยกันเป็นมทายทออันกวากันักแผลคนรพพกัณแถ้งตนชตาเป็นรพอรไฟสัน</p> <p>นนบ้อทจ้รับไหย่คัพทวนบ่ไฟสูกัพทลวงทีแผลคเให้สาพรยบถฐฐฐฐฐฐวากแลลล่าถ่า</p> <p>นักแผลเข้าไพรบคบ่บ่ไหย่ช้อเจ้าคูจุงอานญาโทษทีเกิ้ลเข้าแผลพรยบถฐฐฐ</p> <p>อาญื่ออ้อทพทลวงไฟเพเถิงทีปลถ่า</p> <p>มชีซึ่งลิแผลทลงตอยมอรอชสันนิชามึงจุลงชจรทริธีแห่งคูอันเป็นเจ้าไหย่ของฟวาอันชกาวออันชกาววาคูเป็นลู้พรยบถฐฐฐฐฐฐฐฐฐฐฐฐฐฐฐฐฐฐฐฐฐ</p> <p>เอออาทญาแห่งอินทาทิธาตเพื่อจ้อมเอาหมึงแผลวอันร่าเป่าไหย่ยีนแผลคเไคร์ททวาทจว</p>

วอกไครหิน วัดบ้านแหลม ภูเก็ต ๔ หน้าที่ ๑๐

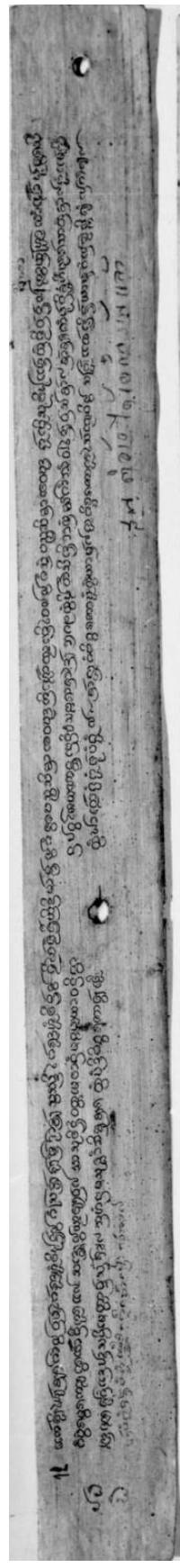
ปริวรรต	
ป๕	<p>นันทพภกานอันไต่คัจจัญจตามคัมบียก^x บัดมีขึ้นขึ้นที่มียวมล็กของพานันดูจตีขึ้นเมื่อหรือขอเวจขยยนตบราสาทาแห่งมหาราชเจ้าว่าอันข้าแลชื่อมทา</p> <p>ราชเจ้าจุงเติมกล่าถึงแพให้ว่าสสันนิอินทาวธิราชพญขุนผนมาว่าว้อเถินตวนิกลาวคำบ่เป็นมคคัสสันนิเร้าคัจัก</p> <p>เอาทิพพคณณาทลาลงไฟซึบมีนเสียนชายนันยังมีเทวบุชตน๑ชื่อวิสุกมมาว่าอันศเทวีสุภาว้อเถินตรนันมีนอปล่าบ่เป็นมคคคสสันนิจ้ออกถ่า</p> <p>ลั่งลงไฟซ่าลมันเสี่ยซังอันทลอรบ่แพ้วอคัจย้า. มีอพายทหน้าชแลชื่อมหาราชเจ้าปงทางไซไฟเอดำมีมาอยู่เป็นทิบ</p> <p>ไห้ชยงฟาปูที่มีนมียวมล็กบ่ชวยอยาบ่เป็นชยลอสั่งเท้าอยู่ปล่าอยู่ชวยแลลยงมีนโวยไนเมิงฟาทีนิทียา^{๑๒}อันร้ายแห่งมีนเสี่ยซังจิงจ้หาอ่นท</p> <p>รายบ่ไชยแลอินทาวธิราชพญแลคัจชอบแมงจิงชุนผนมาอาอนุญาทไซเทวีสุกมเมทวบุชหลงไฟคัมแล</p> <p>วิสุกมเมทวบุชคคตามอญาลงไฟหรือทถึงช้อหม่าทั้นแลคั้นทั้นว้อทล่าพชรอยู่ทั้นวิสุกมเมทวบุชคร่องวาสุจุงไฟบ้อทีทบ่ไห้ชยงฟามาชูปืออะคูนิอิน</p> <p>ทาศธิราชเจ้าฟ้าแดงลงมาช้วยนิแลทีเจ้าสุมาจับคูรับเทอะว้อทล่าค้แลน</p> <p>เข้าถ้าไฟเทวสาตามตามคำอันนชุกรกานทั้นแลถ่าเปล้าไชยอินแลคัพทาวริบ้อถ่ามารบ่เอาวิสุกมเมทวบุชเมือพไปนอันคนย้าทั้นวิสุกมเมทวบุชทก</p> <p>ลาวาทั้งถ้ออรเสี่ยคิมินทีให้ยวเป็นเจ้านอยบมียวมล็กสั้งวอันแลหมมลล่าเสี่ยลงไฟมาอินท</p>

วอกไครหิน วัตบ้านแหลม มุกที่ ๔ หน้าที่ ๑๑

	<p style="text-align: center;">ปริวรรต</p>
	<p>ธิดาเจ้าว่าที่เข้าเป็นเจ้าน้อยลำต้ามานขึ้นมาเถิงให้ยู่คนชู้ว่ามาเป็นน้อยนั้นพาพรยารัฐผู้ยังเอาพลละกำลังเดิมแถมเพื่อจัดมาเอาทางยง แลตวชู้าค์หิมเจ้าให้หวสาข้อเพ็งทากันเจ้าคุดตามคัมภีร์แห่งเจ้าคุดแลอินทาทริชาติชู้เข้าจึงใช้ชามาหาเจ้าเบสนิทไปเหยยของฟ้าเสวียสื้ออยู่ในชู้นฟ้า</p>
	<p>ดาวตีสสาพรมีส้นนิแลลำป้าไปยอินแลควคมีหน้าตาอันขมขานแยมใคร่ครหวนอยดแลวคักถาวาแต่ก่อรคณใจใจเจ้าคุดแหแลบับนิคิจิงมาคำชู้สนนิคิ ย่าใจเจ้ากับชูปานแลขักคักกับตมบงเหลือแลวคคเอกกันบักซึ่งตึงชู้สนเมิงฟายามชยี่๑คัแผวรอทชู้นฟายอง</p>
	<p>ดาวตีสสาที่แลยมนนเทวชแลเทวทาไหวชานอยจ่าจรเอาอายุกลงไปรอลงลำป้าคช้อยมารช้อแลอินทรรุแลวคคัรนาวาร่าปเจ้าเฮยตุราชา รองมิงมาเพื่อจทำงานสุเดิมแถมสัคที่ชู้นเปมทูปเหยยของฟ้าแลลำนิคิไชยเปไปเหยยแต่ที่แลตั้งแรกแต่</p>
	<p>นี้ไปยหน้าค้อยตามยชลัคคักแกตั้งตนชู้วยอิริยาอันร่าจับอันเบนเจ้าเป็นชทรหลงช้อยานับแต่ช้อยานับปล้าช้อยานับจาเป็นชกยงมูดบับควร แลลำป้าคำค้อยมีมนมสสสกาณเณมมาครุแห่งอินทาทริลาทเจ้าที่นแลอินทเจ้าคักปุงออายุา</p>
	<p>ที่นายนักการผู้สลาทไฟทกวาตผยี่ที่สวารหม่าทมิทมิทชานกนงนไวยลัดวชแปงห่อไวยลัดตั้งไวยชี่ที่ฟไทยยของฟช้อยุนันคี่ที่อคำสิทชางตั้งไวยยั้งชूर ๒๓๓ที่อญรักสาแลวคคัแต่งบถจสิชวาเทวชไฟส่งแลวคคัมิเหล่าที่ไปให้กับช้อที่อไม่ค้ำสิทชางบงที่</p>

วอกไครหิน วัตบ้านแหลม หน้าที่ ๔ หน้าที่ ๑๒

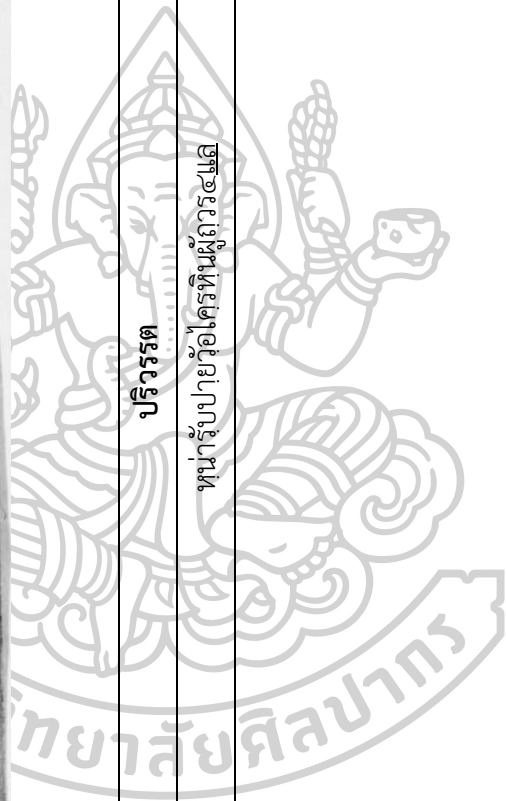

	<p>ปริวรรต</p>
<p>๒๖</p>	<p>แก้ที่ไปหย้อยงฟ้าแลวว่ามนั้นเพ้อซอซอที่อยู่มันแลวคำสรซึ่งรูปพึ่งเออด้วยสรวสรวเพ้อซอซอที่อินแลวคมี่ใจชมชื่นมีกัณท์แกวคัศวรบรรณลสิขาเทวา บุชกินเหล้าตามเพ็งใจแลแลวคำสงบถลสิขาเทวาซอซอที่อยู่มันนั้นแลกลดาอั้งหรืองถ้าเปล้าผู้ถวรสี่ คำบวรมารกาลควรเท่ากนิภอรแลสเสชแลวยามทองวันแล สาส์ทีน่วตตเมทานันมคคผลเลยามนพพานปัจจไหยเยานเตเนานิจสิภกรราชาไชย1283ตวป ลีสี่สี่ทิน11ลงลคำกว่าไชยวันตข้าแล ข้าขยธำผู้บิขุที่ปัฐรัสถำตบข้าแลพ้อแม่พีนอง หลานเนเตรชุตเนตบงสพพีเมตตควาซอซอชวยแล อหันมเสฐธำภิกขุขยธ ตวบชีพิพิจจรณาทวยเทือจะ ตวอยาเคล้าคบัพ้อฎิป้ออแล - ช้านอยคพิพิจจรณา ผ้อตวยามันแลคยพิพิจจรณาคอยใส่เตมีธี่แลว สพพร้อจะแต่เติมมันยามทันคเป็นตวลักขย ี เป็นค่างย ี -</p>

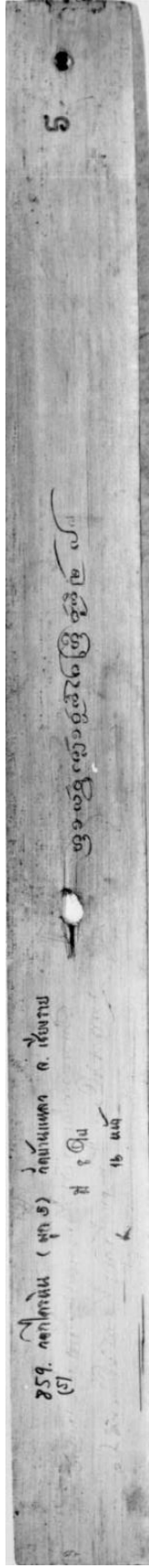
วอกไครหิน วัดบ้านแหลม มุกที่ ๔ หน้ารับปลาย

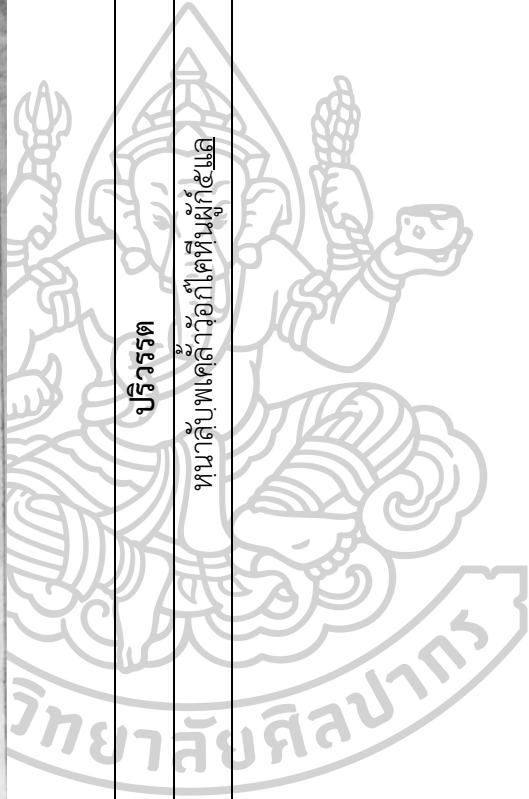
ปริวรรต	หน้ารับปลายไครหินผู้ถวญญู
---------	---------------------------

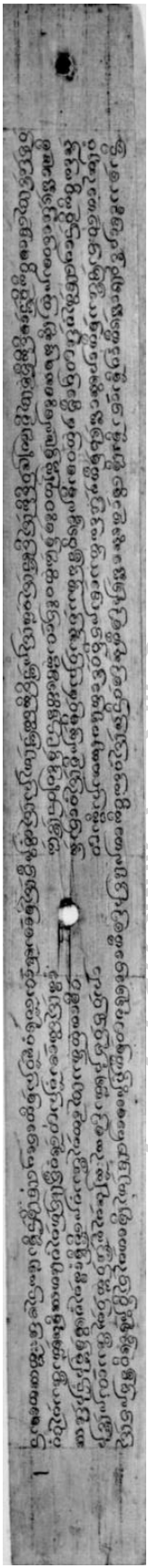
วอกไครหิน วัดบ้านแหลม มุกที่ ๕ หน้ารับเคล้า

ปริวรรต	หน้าสี่พบเคล้าวอกไครหินมุกที่๕แล
---------	----------------------------------

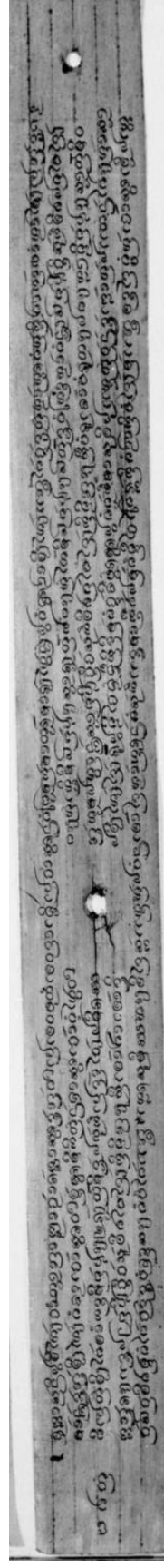

วอกละครหิน วัตบ้านแหลม หลุทที่ ๕ หน้าที่ ๑

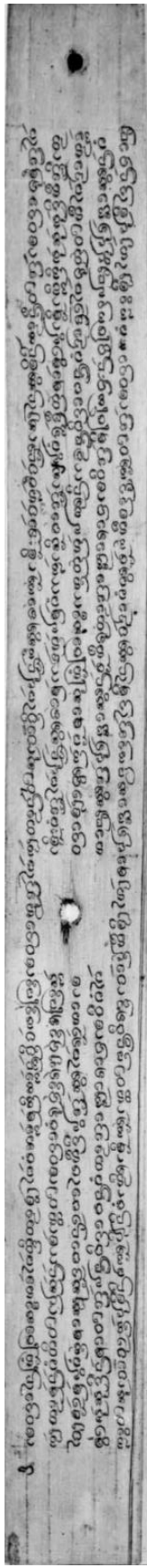
	<p style="text-align: center;">ปริวรรต</p> <p>นมาตสสฺสทถุ:๑ถเภาลเมื่อนนทิบขยงฟ้าชาตีมันปวอื่กับรุ้คองเจ้าขรทำมันไทยช้แลคว่าไทยเป็นเเพนกลลชยีนช้นกแลไทยห้ลับไปชยเอรชที่ ไทยยกนช้วันศกราบคมีใจยชมช้นนธึมันกนมีกัจจมาของใจยช้งอันชู้วัน ค้จุไฟแควเหลัรสุมิสสทหายค้ไฟท้นชยช้นคร้อวงวาเปนพื่อเอากลวช้ไทยก้ทำกับชวายนวงคราทพ้ง๑นภตตฤกฏเภาเจ้าชวาตตวกับท้งทวจตุโลกท้ง๔ ทวทสมณพสิ๒๒ตบแลทวทวอ้นรักสกา๔ท สสอันอยุ่นำอญบทุกังมวค้ไฟททำมิชพินองแลค้แควไฟตมใจแยตงตททาที่จยั้งเข้าป้ไทยคมีแลย้งมิวัน๑๒เปนวันเสทค้ค่นแงอินทาทริราชแลมีเทว ทาทน๑ชัวคมนาอ้นค้ทวัชขงฟ้านนบมีกัจจกานล้ง อญช้วยแลเจ้าแควไฟท้นตวันอ้อก้ไฟสุเอยะโยททนทลธอญชู้วันชว่นชยัววากิฏเภาเปนภยพทยทททงจับช้ชแลเข้าแตงกานอัน๑ทึมเ็น ผู้รักชวรสวรวยาที่มันแควนนักเขนจะจุทหาไปกยบ ไทยช้แลอินทาทริราชูร์แลจิงใช้ไฟททาที่ไฟช้ชยงฟ้ามแลบวทึมนวาคูร์ราชทาทนอญช้วยแลทวาทิกัจจกานป้ไทยส้นนิจททานอญช้วยรักสกาสรท ม้าม่วงทไฟเมือเข้าเมือค้ำที่รักสการยบชวยยาที่ททพแแท้เมือ</p>
--	---

วอกไครหิน วัดบ้านแหลม ภูเก็ต ๕ หน้าที่ ๒

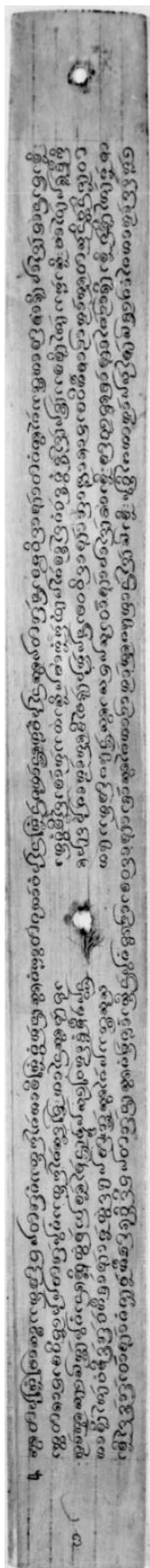
ปริวรรต	
ผ ๑	ขุณณาสูรนิชแลวที่เพี้ยเจ้าของอาณัติเจ้าภักศาสรซึ่งอันคาเป็นเทงต์เทวชาเขือเป็นเจ้าสรนนั้นคัพพอกันมาต่ออรมารูปให้วันบแปลคำขอรเอวทีบ
ตน	ไหญ่แหว่ไปจุชตฤตุนหม้าทนุรคี่ทั้นกิงตักกันลำทหมกั้เมยเปอันชุงาม มานักซึ่งอันทีบไหญ่คี่ถามเจ้าสรวาทังมวรมักัดนุนชาสรวเจ้าคี่ให้ว่าพายทนเหนือมีตัพพินบไลยสองรอยตันแปลพายทนได้มีตัพพินบไลย๓ตันซ้อคี่ท ราษฎร์มาคั่นอย๓พ่นปสิจิสักที่๑แปลคั่นไปไหญ่ ก็เปตนทีบไปพ้ทำกัพพินบไลย๔ร้อยตณมีซ้อแปลดูักเปนซ่านไวยแลมีรสสถอันหอมแลหวานักสองพ่นปสิจิสักที่๑คั่นไหญ่กีนคมีเอยเย็นบู้รู้ได้เก็บ รุตถายแปลพายหลังคมีพ่นบไลยสองตณมีว ณณอันรายเอชงแปล๑พ่นปสิจิสักที่๑ไหญ่กีนคมีเอยเย็นเท้าพ่าเท้าตัพพินแปลทิพไหญ่ไหญ่เย็นรู้แปลวคมีใจชมชึนยินชึมันคัจจติถิบวรมวระแปลคัพพอกมมาสุทีอ อยู่งตงตณวินุ่นซึ่งเกลัก์ถันแปลแต่นุ่นไปไหญ่ทนายสอง วัน๓วันที๑ม้ชคี่ไปจ้ชชูปบิชาชบส่ายคัพไปเพ้อวหมะหตรสุมิสสทหายทีให้สักแห่งท่นแปลบ่านเท้าเททหม้าทนุนคี่สุักเอชงมากั๑ดแลมีนคี่ชคี่เอ ใใครรักกีนคี่เอากีนบไหญ่มีนแหวททางเฑคัพบิหันเจ้าสรวเทือแปลเทต

วอภไครหิน วัตบ้านแหลว ภูเก็ต ๕ หน้าที่ ๓

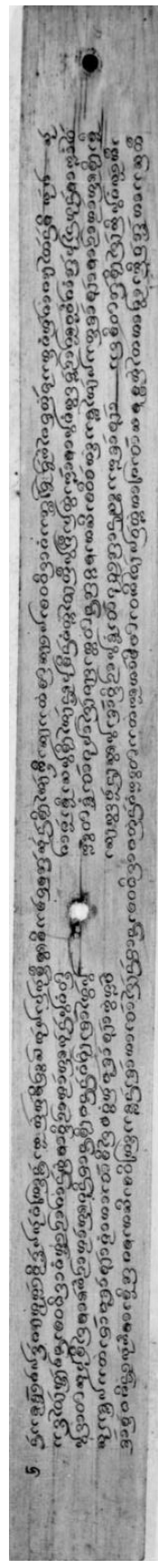
	<p style="text-align: center;">ปริวรรต</p> <p>เวทาทาเนหรือบราสาททาทำเพ็ดพิชตามท่วยเพ็บพักมณีนัยกนกจักจั้งพร่างเทวทาทหมู่เอ็นเพ็บกับตามนนวนาสูเจ้าจิงเพ็ญนือกสารถากอรเทือชะจักก หลับนอนสยในสวรสทินยามนี้เงวอันเทวทาทหมู่เอ็นเพ็ กับตามมณีนคิติวาเปนต้นนแหเทหวาเทวทาทบรูชางรายชางพร่างสักเทือชะคื่ออเพ็ญนือสวรสถากมณแททต้นแลมณคคแกลือผาอ้ออเสย แลคังรักชีนตนมาม่วงแลเมื่อเลิกกีนลู้สูทชีที่อิมแตม ใจทอ้งมณแลคังมรสอชพาม่วงผาไปเทชีแลอ้อสวรสเพ็ร้องทาเทวทาทเจ้าชวรกินพ้อมาสู่หรือบราสาทแห่งตงหันแลตรนเณมณางชิตาตนางค์ เอาข้องเพ็ชุตนาว่าเทเพ็เออหมัก ม่วงลู้สูทชีนวมวออันแลนงชิตาตนางค์ตามอณณิการาชเทวีคี่เพ็พทานายสวรสอันออยู่รักสวรสนบือหรือตามอณณิการาชเทวีอันมีบรโยชนะนบ้นบพร กานแลนบายปดูอยู่รักสวรสนค กลาวาสูเจ้าจิงยังออยู่ทีนคก่อนปลินบเบมิมริเมือกอรเทหวาอินทราธิราชเจ้าบงเทชีปะเพ็หม่อมอยู่รักสวรสพพานอันโตมเ็นสวรสจ้อคควรรบือกที่ทาานชุกก อรวาอันเทวทาทคักกลาวทีบไปอ้อยอยู่ที่เจนนชานาย</p>
--	---

วอกละครหิน วัตบ้านแหลม ผู้ที่ ๕ หน้าที่ ๔

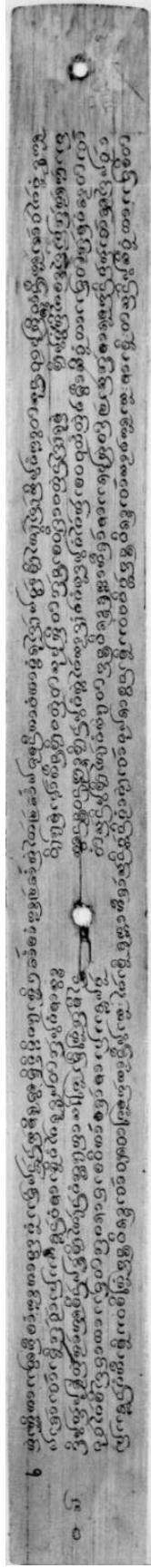
	<p style="text-align: center;">ปริวรรต</p>
<p>๘๒</p>	<p>สวรวาอายุหรือบวราสาทแห่งงานชแลวอันคนแต่งกินเพ้าทาทหรือคนบั้นนายสวรคักกลาวาคทหักบ้อยในหรือนคุทกันอรล้อยในสวรแลวอันนางเทพพิชทาถล้าวาคั่ววไรแพวทานมารีบอยยาไทยชานาเนนเทืออะเทตวาราชเทีรชของอยแลวอันแลวคี่แต่งกินไฟสอชโซอะหาในสวรฝึบชู่แพงคป์ที่เตเพ้าพันแต่เสื่อแลวก้อก้อกินไวยแลไฟทงไชคัจจุคบชู่ไทยแลชัววยแพทปไทยยแลเสื่อผ่าไวยแลรูกชินกินหม้าทนุรสงสยงสทหน่วยแลวคี่เนรมิสตวมันเปบพ้อรไม่บอยดแลสงปรพหมานช้อมีดแลงนอระยชอยคทาหม้าทนุรที่ใบรับอยพันแลนงเทวริชทาถล้าอาถณยาราชเทีรชมาเอวาทหม้าทนุรวาสู่นินบัตนินพอยวาหาทปไทยบั้งมีตั้งอันจ้ชชักถล้าพ้อตวชทาขยแลทพานอ้อสวรไฟแลแวงสูสทหายแพงทพานพายน้อสวรเสชแลสงเจ้าทล้าออยาไทยยถ่าเทือะทพานจู่ชวรชากถล้าไฟเอวารีบเทือคั้นทีบไทยพ้อมมาเมื่อไทพั้งอันเจ้าทล้าคค้อยบ้อที่ทานรูจิงชชชแลวอันนายสวรคี่พั้งคคี่เอียงนึนแลวคี่ชวรเอวาททล้าเข้าสวรไฟทล้าเอวาทหม้าทนุรพายทนานนุช้อยตเทือะแลวจิงไฟพาทหม้าแลลลู่ไม่ยัยของค้ำไฟพาทหม้าทกันหลั่ง</p>

วอกละครหิน วัดบ้านแหลม ภูเก็ต ๕ หน้าที่ ๕

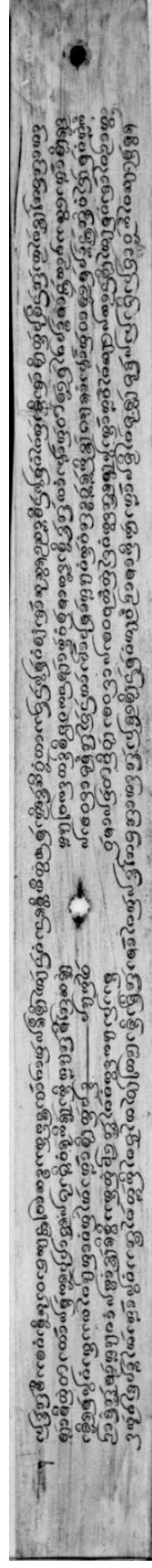
ประวัติ	
	<p>นั้นแกมข้อดแลซึ่งพยายหุมาถึงมีข้อแลลึค้หรงนักเยอตั้งนั้นมิชวาตลู่แลเป็นลู่ที่มวาร์ที่แท้มุอันสุนทิมไปหยักินเสยแต่แทนสยแลเพววิศาคค</p> <p>แอวิชอะซอกก็พัชุดนุชู่แห่งค้ทีนคัพายได้นั้นมิลลิต ลู่</p> <p>แหงไวย่ห้วยดนาเงเววิศาคคห่องเออค่านันล่งมาบิชเออหม่าหุนรลู่ันแลอคว่างคัพอเมื่อเสแลทมิไปหยักินอรอยู่ทีนั้นคคตกใจเต็นแลอคคี่เป็นตว</p> <p>เกล้ามาแลคคัลลวชกเออคอรบอบค้ำอันอยู่ในหุนนมากล่ำไว้</p> <p>แลอทวาศูอยู่ทีเฑมารักเออหม่าหุนรคูนิชานางทีบตนาเงงันคคบเข้าไหวแลอกลวาวาขอเจ้าคุดอยาไชยคยชพเทหวนางงอคคคเมสสิเทวีจีห่างแบก</p> <p>ไหยแลแต่เข้าถ่ำมาเออหม่าหุนรทีบเมือ</p> <p>ลู่แกกแลแต่เข้าผู้เข้าถ่ำคมาทาเจ้าทีเฑชคคบั้นผู้เข้าถ่ำกาวถล่ำบเลยคชบ้อนายสวรแลอเข้าบิชเออแลอขอเจ้าคุดองอานูญาทแกลเข้าถ่ำล่ำ แชทิวา</p> <p>อันทีบไชยอินแลอคค้องที</p> <p>เข้าทั้งตพินองลู่กมาเทือคคเมสสิเทวีหรงเงกนเข้าทหาเจ้าไชยนั้นชานางเงเววิศาคคตนั้นนค้กลววาแต่กอรหม่าบเวณไวย่แลลู่ันตคทพเรเจ้าส</p> <p>มุงททนได้ทาความเย็นวันอ้อทาเสณตี</p>

วอกละครหิน วัตบ้านแหลม ผู้ที่ ๕ หน้าที่ ๖

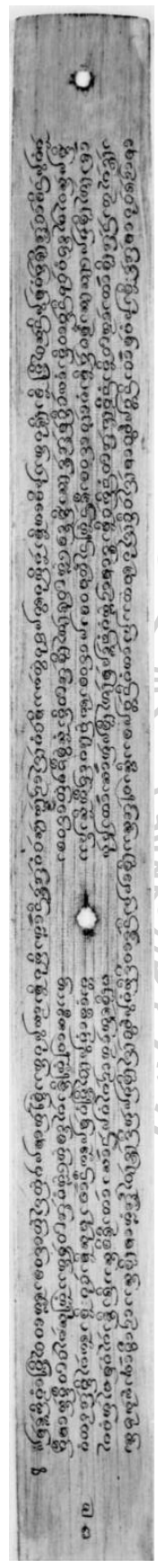
ประวัติ	
๘๓	<p>ทนเห็นหรือหาแต่รลทินทำกลางหาความพอแชนแลนอโนนยั้งมีวรุชชินคังคิควยเห็น๑5ถ้าทำกลางรลทินได้รลทินชมนิทินาทาคบรู๋ไทยแล</p> <p>ค้วานที่ไปไทยไทยยั้งค้วาวาสุ่นางจุงอยู่ที่มีค่านึงกอร่าจี้พ่อชูกอร</p> <p>แลเจ้าเจ้าเจ้ออันจีมมาเบนหมกแกกนบมาเทือคี่ใครชูแลวอันแลลค้วาทชียายมมแปล้าที่หนาทิงตตนาวาสุอยู่หนิวาอันนาเวา^xชาตตนันนัชยี่รูมน</p> <p>ทิบแลลคูป^๒หนึ่โพพทางไปเบอนอันหมรักับแผน</p> <p>ชินแลลค้วอยู่รุมตมหม่าทมนุที่นั่นแลลค้วที่ไปไทยนั้นค้วาวายพนาโสพรอะเซ็งทงออันมีเ็นสวรณทวนนญญารทิงบั้นแลลค้วค้วไปพยามชยปี๑คัลลทค</p> <p>ไปเท่นทวนบุดต๑ชิวาสีจ้อตาชงวาวอันม้นค้วามาเจ้า</p> <p>ค้วไปที่ชิตชิตาชงวาวอครราชเทวีท่มช้วมาเบนเชกแลลค้วว่าส่วนนแลลค้วที่ไปไทยค้วายาเวินทาราชชงกณณค้วาเข้ามาเรอญทวนวางเชเสนอันมารอมกัน</p> <p>นิตันหันเจ้าชรูชไปแลลจ้วมา</p> <p>เบนแกกนุนค้วที่เมือแควที่ทรวอินทาราชเจ้าจจรจาพรอมกันยามนั้งแลลค้วเออะไปเพื่อชงกณณค้วาที่ข้าสันนิบัตนค้วาพเจ้าค้วแลลค้วาทธานเมือเวบปฏิบัตอิน</p> <p>ทาราชเจ้าจ้วม๑กอรเออะมาเทือระวส่วนนแลลค้วาสีจ้อตาชงวาว</p>

วอกละครหิน วัดบ้านแหลม หน้าที่ ๕ หน้าที่ ๗

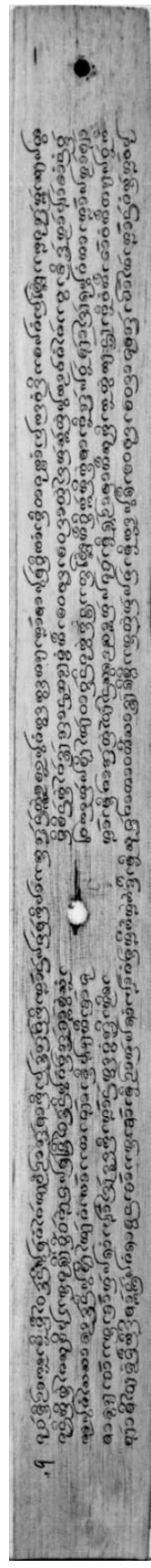
ประวัติ	
	<p>เบนนั้งอันที่แท้คือสุเวเชยยนบุตราสาทแห่งอินทราชาเจ้าฟ้าหินแลร์ที่ไปเหยียนคเณรมนต์ที่วรมณเฑียรตั้งลือตาแซงนโนนแลวมินคิย๋เข้าสูสวารอุยาน ที่นโนนแลวมินคิย๋ที่แท้เห็นเข้าที่ ตั้งอยู่ทีนอันเต็มไฟด้วยโฆษาทาน ทลัมีตนวาเต้านมั่งกอรปูปาชอรแลงเงิงกับรูที่ร้อยเอ็งทลายอันมีเอสรขทลายปรภากนตางที่พพคณนาทลัยังบั้งนมาลทอเทอซังอันถ่าเปล้าพัน วาทองม้นเศปกักมก้านยกยาม๑แสงเหล้าที่ปรอช เดือรมันแลวคิเลงแลไฟายหนาคัหันไทเหล้าที่บตั้งอยาชา อยายกันไว้แลเทพาซุมอื่นไซ้มนหาเฝ้าอายุม้นทลายคิยังบ้อาทจักกีนทัววยายร่า เปล้าพันวาทองม้นเศปกักนก่อทปี่เตยมีนคัหลัก แอชนอ้อม้ามทลายคัแลกทำทัวยริทธีแห่งตงนุ่งอ้อไฟคัลวาทกายเบนแมงวันมาแลคักนวาบินจับเพวทาแลเทวบุตตนไคคัลวาทอรรมอยแลวแห่งง่าท ลัปี่ไฟสยงแลยามันนทีบไทยมีนคัเข้าไฟเออาทว านลือโตไซบักไทเหล้าแลวคิแอวไฟตักกีนไฟเซไฟเอจอย์ตราบเลิงเซิงอันเม้าไฟทันแลตังโภชนอาทานอันเป็นของทีบนั้นมนคิย๋บ้อามากกับเหล้าแลว ซิมไฟทัวถัวชุนแลเบเงินเบนชวาว้อกไฟสยงทั้งมวาร</p>

วอกไครหิน วัดบ้านแหลม ภูเก็ต ๕ หน้าที่ ๘

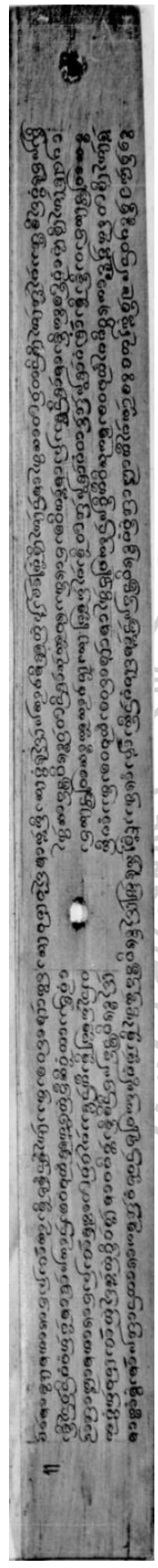
<p>๘ ๔</p>	<p style="text-align: center;">ปริวรรต</p> <p>แลมณีนรวิภินคิมากริ่งเงาพลอรเทวฑาตนาเขตตนดแลมาหินโฑทพแห่งคูแลวยามเมื่อคูนเทกล้านซึ่งอันคจิตสืบยัยเอาไทยคิจมีแกกัศวคชแลควารคูนพื่อ เมื่อหาที่อยู่แห่งคริบเทือะคริ่งเงาใจสันนิแลมณีนคัพริงบ้อจ่าพินันแลวคัพื่อ คึนมายังคิตวาจไฟสุหรือแห่งมนาวอันคิลลงหันทางไฟเล็งหรือบราสาทแห่งเทวฑาตนาเดชีทวส์อเพิงวาอันทปไทรยัวพลงทางคิจเสยซึ่งอันมนัจจิล่า เพิงวาบัพชนิคุดจับข้างไคเวสังแลนิช คัดามอันคิตวาไฟทอกรเทือะคุดจื่อเมือสุผู้เถ่านิภอรแลมณีนคึริงเงาใจแลวคัมมากทำเพตแปงเสื่อที่ชานพวยบนพุดเทวฑาแลทวทูไทรหรือมนรีเทวฑาถาล่าค เมื่อพั้งธมมีเสยสยงแลคึนทไฟพไฟยัยเข้า ไฟบั้งนไผ่มั่นคัพเพเถิงเรินแสงที่ริมแต่่าเส่านันแลวคัพไฟเออหม่าทบูรทิบคุดอยู่แต่่าเส่านันแลทไฟไปไทยมีนอยว้านาคัยกเออมาคุดเมื่อจิกินนำวอันพอยบมมี นำเทือะวาทมาเข้าที่พอันนันนไฟท้วย แสงชูดูกัเถ่าคัวเออแสงทิงบาทลืออไวยัยช่วยชิตหันแลคึนทไฟไปไทยจวบแลวคึนยิวชวาจึงเป็นอยาทิบแสงอันบรเส็กูแลบัตนคิตทำเป็นแต่บรูคุดุไซยิจิง จัไซยัยมาจวบแลบัตนเข้ามันบ้อยูเทือะซึ่งอันมาคุดจื่อเออมา</p>
------------	---

วอกละครหิน วัตบ้านแหลม ผู้ที่ ๕ หน้าที่ ๙

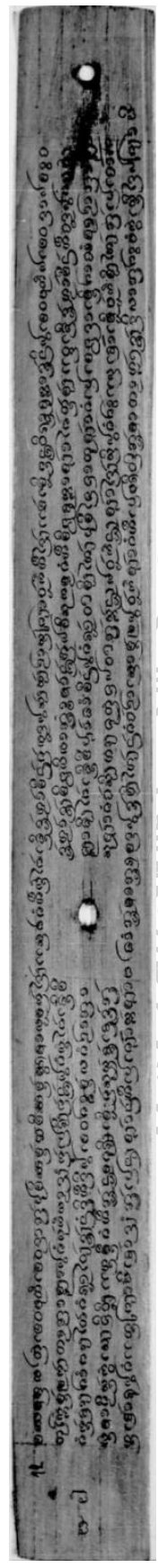
ปริวรรต	
	<p> คิวซึ่งเอากอระเทอะศิวใจซึ่งนแลวมันคัพเพอออกมากินเบนตังอันคนกินนแลคั้นมันกินยาแสงอันนตกของทงแลวศิวสวางทวยเหล่า มาแลวมัจฉิงลาเพิงวาคูกทำปนกานบั้งทีนแลค้เป็นโทษแกลลค้อนหนักเสยแลควร คูนินล่งโพสุที่อยู่แห่งคูริบ^๒ จึงจัพลตแลมมันคริงนใจตังนแลคัพพะอจักทวลือเพิงนินล่งเพิงจ้วยอานภาคบัพเทวชวาตนาไซทั้นล็กตนแลว ยาม๑คัพเพแวงณซ้อหมกับลาถ่านำปช พุรแลวคัสเสถาถามตังนแลวทิวไปหยัดคิล้าแต่คิล้าถึงปลายที่เข้าชุกรกานหันแลทิวไปให้ว่าบัพชนิคูกวอินทตงโพษทีจิงล็กนีสลงมาเพืออันแลวอ้อท ล้าไซยรู้แลวคัพเพทาล้าแลทหมักทล้า มาถววยเจ้าแห่งเข้าทั้นแลวราเปล้าไซยชอชกทินเหล่านหวานคอบิมเหมิมเหล้าเมิงพางอันตนเวยโนนสวรอุญญาณทั้นแลคุดจิมือรักกอบามาที่สุกีนเยอตววย ยะน้อยเยอเพือบั้งเก้าบั้งที่ตายแลวอ้อก ทล้ามีใจยชมขึ้นยีนตัมกักนักแลคระราทธนาเจ้าแห่งเข้าเมือเอาทั้นแลวราเปล้าคัพพะอจักทวลือเพิงนินล่งเพิงจ้วยอานภาคบัพเทวชวาตนาไซทั้นล็กตนแลว แลววีเทวชวาตนาชวมอันเผ้าให้เหล่านันคัพพะอจักทวอ้อก </p>

วอกไครหิน วัตบ้านแหลม ภูเก็ต ๕ หน้าที่ ๑๑

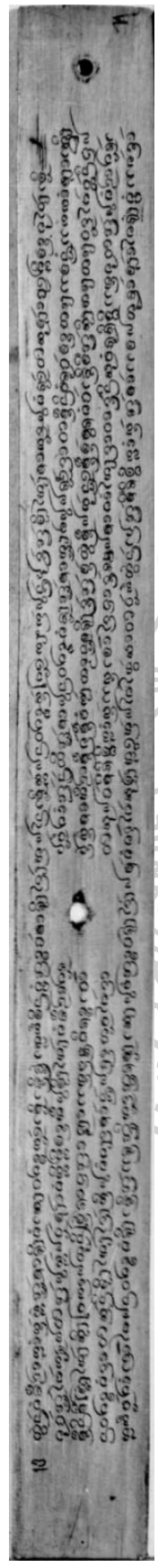
	<p style="text-align: center;">ปริวรรต</p> <p>ฝ่ามือถวายมหาราชเป็นเจ้ายามเมืองม่นมไทยแห่งท้าวทาทาลาสาเสียบุคคลผู้เทียมแลยมาดมีขจรตนอยู่เฝ้าหรือทิงไปเหยยนั้นมาไท วสาวาวันวานิทิปไทยอ้อไ้แพ้อทไทคบุรูชแลเชิง เฝงในวันนคิบัหันพ้อมมาข้าแลยยามนั้นทวบุตุจรหลงตนชิตีจ้อตทแ่งคิมกัให้วิสาอินทาทิธาพนั้นวนาข้าสู้ออรบุรแห่งราชเทวีหักมทักมาเป็นแซก นิชกัมาเถิงทางคังมาททิงไปไทยยงฟ้า เอาอาณัญยามหาราชเป็นเจ้าชุนณมวาคันจ้เไฟแ่งกนั้นเมื่อพ้อมกันเเนเวชยนตบราสาททอระยามคอยเยะพ้อมกันเไฟเทื่อว่าอันแลอข้าคังว่าตัง อันแลอข้าค้เ้าเมื่อเถิงเวชยนตบราสาท พุรคับัหันบุคเลเจ้าตนไทสัถคตนจิงจ้ทัวยมมาปฏิบัติเถิงพินชแลอินทาทิธาช้ไทยยีนค้แ่งทวทูเทวทาทาลามาให้ช้ชูปรگانันเแลอจิงทิวีสูกมเมทวทู ไ้เพพิจรณชุกัทหมานวาทิงไปไทยยรัก มากทำมวมาแลอานตารกมมอันบิชอบนุนชูปรگانแลอค้พ้อเมื่อไหวยงอินทาทิธาช้ไทยยิตู้ช้ทิงทะเลอินทาทิธาช้ทิงคังบุง อาณัญญาที่ไ้ล้องทววจตุโลกทั้ง๔แลนกวค้ททั้ง๑๖กับั้งทว</p>
--	--

วอกไครหิน วัดบ้านแหลม ภูเก็ต ๕ หน้าที่ ๑๒

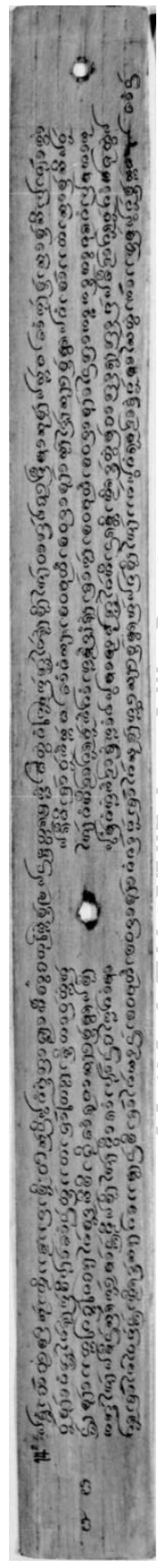
ประวัติ	
ผ ๖	<p>ทศสมณชลตตเนทวตฺเตวทชานอญฺยทิสฺสทังสทิสฺสทังสวมาลอมกัณเฑยฺยเสณตคฺลึงเพฺลึงชอหมากัณนคฺนลชแฉวสํบยฺยบเอดยฺยพฺรยวักอภทไชยฺยแเททอิออินทวธิราชุณณาชงนแฉวทวตฺเตวทชานอญฺย</p> <p>ตุโลกทง๔กัปตามอาพญาแฉวคฺลึกัยวชย กัณเปนริบพันนั๊กแฉวคฺลึงเพฺลึงชอหมากัณนคฺนลชแฉวทวตฺเตวทชานอญฺย</p> <p>ททิตพพชุณณาทล้าเพตงทบแฉวเทินชอหมากัณนคฺนลชแฉวทวตฺเตวทชานอญฺย</p> <p>คักงชวยคํพาไต้ครองไวยชอญฺยนาชิมทิสฺสทังสทิสฺสทังสวมาลอมกัณเฑยฺยเสณตคฺลึงเพฺลึงชอหมากัณนคฺนลชแฉวคํปเญยอญฺยทชานอญฺย</p> <p>เมิงพจํพาทงเอาอา(ชญา)</p> <p>ลุมมาคมียงกวเสยชิวชเฆมิงคทอญมริบเพ็อะคะคฺนลชอญฺยชอญเฑนชงอินสุทล้าคคฺลึบหอยชุตนชแฉวอินยกันนอยแฉวอภกนอยยินแฉวคํพา</p> <p>แลนเข้าเมือบอภทไปไหยอินเปนเจ้าแ</p> <p>ทงเข้ารุแฉวคคฺลึงพฺรยวคเข้าชยอินเปนนอยทล้าอินเพนคคฺลึงทล้า๒๓ถักอ้อมมาอรทชานแฉวทงทงเพยคคฺลึงเอาเสนาทงแฉวอภคคํปเญย</p> <p>วาอินยอมตามทลึงชอญทล้าอินพวอินยิงเฑแฉวพฺรยวค</p>

วอกไครหิน วัดบ้านแหลม ภูเก็ต ๕ หน้าที่ ๑๓

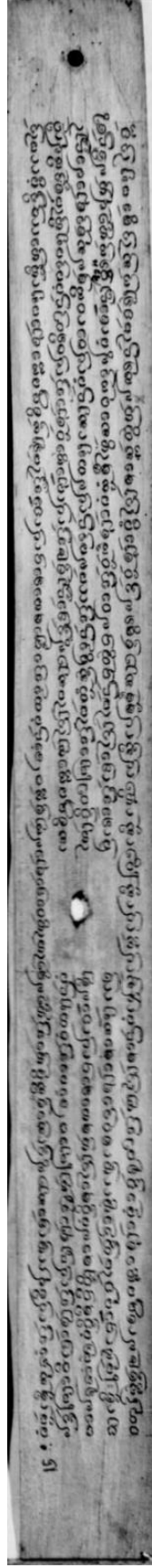
ประวัติ	
	<p>ต้นน้ำคือเอกกล้าตั้งกออ้อมมาไว้บศเสวยคาศลือเมอเถิงขงเหล็กที่นคนบอ่าพจมาไว้บเศยทนแลนเมือยักแนวคาศยงพรองกยไก่นแลนงอยู่ต้งอันที่บเศยมาลอชแลวค้อรองวาศูทล้าจึ่งพิกทางคูไวยเื่อ</p> <p>คูจ้ออไฟก่อรแลวอันแลวยักแนวอ้อทล้าค้อกพิกทางที่แลงที่บเศยค้ออชอกรบอบค้ออันนต้ออ้อมาแลนคาศค้ออชอ้อมาพนอชแลวแลวอ้องท่า</p> <p>วามิ่งบิบุรจ้ททางตยแทนอ้อแกล้ามลาเศย</p> <p>มิ่งมิ่งเื่อเศยสิบปรกานแลนตบิทรจรงราชอชญาแห่งอินพริธาเจ้าปงลมที่เออมีงคิ่งมิ่งบ้กับตามนอมริบต้งอันต้งตัวมิ่งแลลูนอมีงต้งมวรงค์เจิง</p> <p>ที่อันสิบหายตยวอยอไฟบัตินชแล</p> <p>นวคาศค้อทชวาสันนิทบเศยเศยอินแลวค้อคยชมก้นกแลชานตอปปไฟทชวาศูแลจมีริทริกล้อล้งแลงเท้าเื่อชชากต้งกฏแลนค้อค่าเื่อชชากต้งนสิบุรริทริแ่งกฏ</p> <p>วอันแลวค้อเออค้ออริ</p> <p>เหล็กบ้อค้อเข้าไฟแลนคาศทค้อริบเลิงท่นแรงจือชทอชอกรมอยเศยแลวบ้อาทจ้บเศยแลนค้อค่านไฟสุท้บหลงท่นแลนไฟเื่อชชากว้อกควานนบอันมมีริทริกล้อล้งอันมาเื่อแลนต้อเข้าไฟรบคบบไฟช้</p>

วอกไครหิน วัดบ้านแหลม ภูเก็ต ๕ หน้าที่ ๑๔

<p>๘ ๗</p>	<p style="text-align: center;">ปริวรรต</p> <p>แปลชื่อทางจันทน์เดิมแม่แซเทือชะวาต้นนั้นแปลคิงอาชญาที่ทางจตโลกทั้งแผ่นดินขุดตถกภูมิโตตตวคัปรอมกันอ้อเพรชบทีบไทยิวอันดจุงคินมา สู้กับแปลยกต๒ถักกับทั้งเสนาทั้งสี่สี่เป็นเกล้ากว่า ฎือทล้าค้ออเพรชบกันทีปลักถ้าถันตั้งแต่เข้าตราบเลึงตากราบทั้งแปลรสีฟ้าเข้าว้อก็ยกต๒ถักค้อยมเทวบุตเทวททาล้ายไปยัยสยงทั้งมวแปลค้เท้าแต่เส นาทั้ง๔แปลว้อ น้อยทล้าแต่กจู้ชครจรายไฟทอชลิตีเงิมถ้าวรผู้มาสยงทั้งมวแปลทีบไทยค้ทีเฮอาคออรบ้อค้ค่าเหลมชยเปรียบเข้ากับเทวททาล้าในอากาศกาลททาว พุรค้เป็นมทอายุ กอนไทยยี่แลมีถันสุนรก่องมถันกคมีแลทีบไทยค้วาราบถันจิงได้คำมาแปลมถันค้ถล็กเอบนกล้า๑แลจวามามอญอ้อไฟทีเนรมิตเทมริตงตงมถันจา อานรอุยอานพ่นแปลถึเออาคออรบ้อค่าขลลขุตัวแล พอรเข้าไฟไวพ่นนักเทมริตงสลายพาแม่เบนนทีเข้าไทยมถันเทวททาล้าค้คักันเพื่อเข้าไฟสุท้บหลงวสยงทั้งมวท่นแปลคินทีบไทยยี่แลจวคัปรอม เออชบพ้อมาไว้ตวงแก้วแห่งมถันแปลพ้อทั้งยัก๗ ๒ ถ้านุ่น</p>
------------	--

วอกไครหิน วัดบ้านแหลม ภูเก็ต ๕ หน้าที่ ๑๕

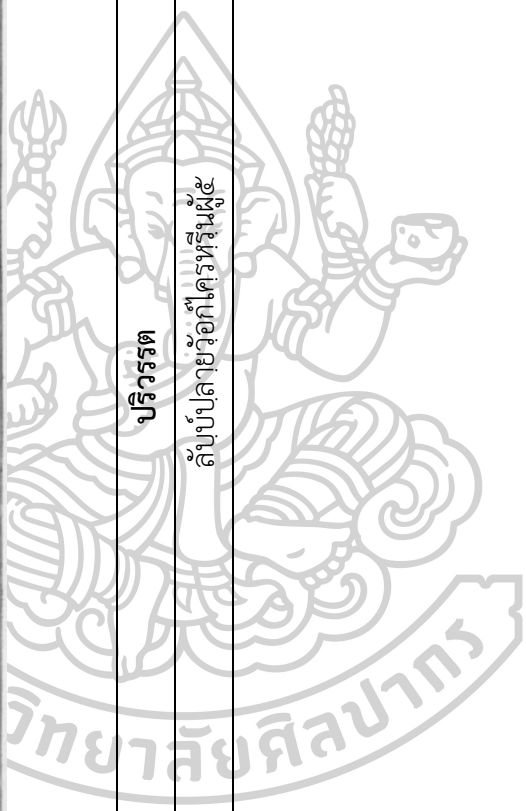
ประวัติ	
	<p>คัพเมื่อสุธำถำอินเบนทอຍແທງຂ້າສຍງແຂວງທັງສະນາທັງສີหนอนหมองร้องให้เหวว่าขงทล้าเกี่ยวกับขงยกทตถำถำนค้ำตามอาขณมทวาทขเบนเจ้าอ้อให้รบยั้งทพทคณณนทล้าพยเหนือหนนแผนคีนคัพแพไฟ้</p> <p>ແຂວງທັງพຣຍາຟີຂ້າທັບອັນเบนນຍທລ້າອຸກັບພຣຍາທຕັຄັຄອນັບຕຍນັບຕຍນັບຕຍເຫຍິ່ໄປສຍງແຂວງທັງຂ້ານອຍທັງຂ້າຍນເນແຂວງກວ່າວໍທລ້າອັນເນບຣິວານນັບຕັຄານພາຍທນໄພ່ທອທລີອຸຍເຈີມ</p> <p>ຝາແຂວງຄຳພຸຣັຈິມີສີວິໄສມາແຂວງຈິມາໄທຍັທັມທຣາຣາຊເນປື້ແຂວງທັບໄທຍິຈິວາພຣຍາອັນໄພ່ຕໍ່ສວງສວມນັບອັນເພ່ແຂວງທັບນັ້ນເປນແຂວງຍາຍສຍນັບຕັເປນບາເວຄນມັ້ນແຂວງສຸທານທລ້າອຍານອຍໄ</p> <p>ຈຍເຫີອະພຸຣັກເຂົ້າດຸຈິໄພ່ຕໍ່ທເວາຫວແທງທວາທລ້າມາສ້າຍແທນຄນເຮົາອັນເຂົ້າໄທຍເພ່ນນຸທວງແຂວງກວ່າວໍທລ້າຄືຍອມີເຫຍິ່ສາຣຸກນແຂວງຄຳເນອຍໄວງຄວາກັນທນອຍອຍື່ນແຂວງນັ້ນທວາ</p> <p>ຈດຸໂລກທັງແຂວງພທຄນນທລ້າຄືມາຈັຕຣຸຄອນຍັໄທຍມານັບຕັເປນສີທເປນຍັກເປນເລືອຄວາງເລືອເທລິງເປນສິງເປນມອມສຍງທັງມວງແຂວງທັງຈັວທລ້າຄືບໄທຍມາສ້າກຕວທັມແຂວງນັ້ນໄພ່ຈັຣັບກັມສັ້ນໄທນັ້ນວາພາຍໄທຈັກ</p>

วอกไครหิน วัดบ้านแหลม ภูเก็ต ๕ หน้าที่ ๑๖

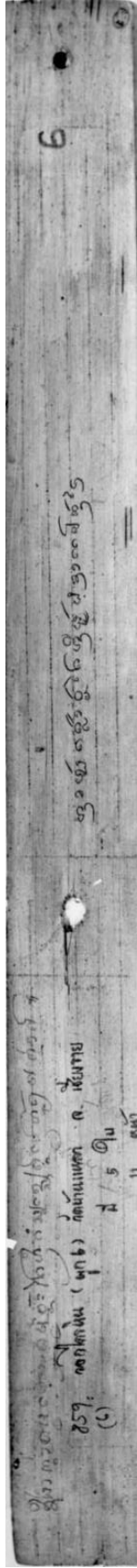
<p>๘๘</p>	<p>ไปบายว้อไครหินผู้ ๕</p>
	<p>แพ้วพายไครจักกันถ้ำฟุ้งผัจมาพายหน้าห้าใจเซจแลนิตติดตากริยาสำณนาคัแลวทั้กนิกอรแลละ นิพพานบรมสุขขุมุข้อมิกขุเออเออเสถปรกานมิ นิพพานแปนยอชแต่เทือะ</p> <p style="text-align: center;">ปริวรรต</p>

วอกไครหิน วัดบ้านแหลม ผูกที่ ๕ หน้ารั้วปลาย

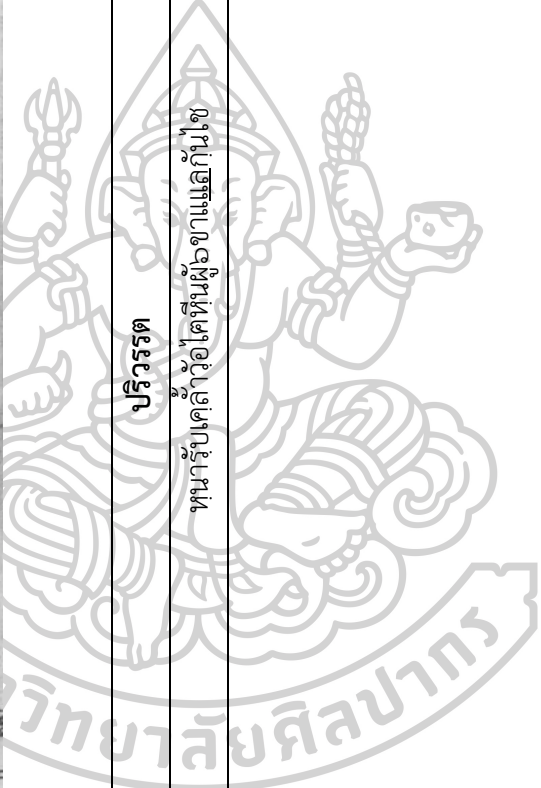

ปริวรรต
ต้นแปลอักษรที่ไครหินผู้๕

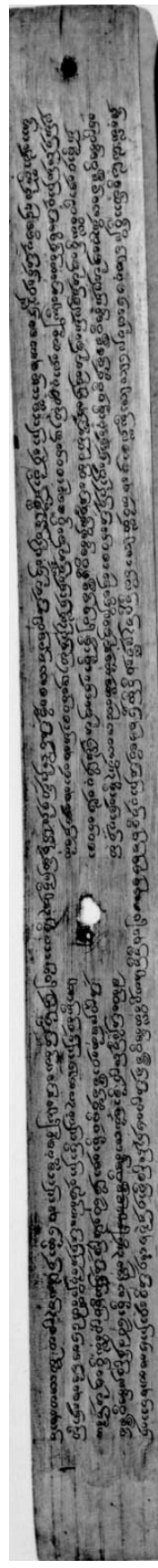
วอกไครหิน วัดบ้านแหลม มุกที่ ๒ หน้ารับเต้า

<p>ปริวรรต</p>	<p>หน้ารับเต้าวอกไครหินผู้ขอแลกเปลี่ยน</p>
----------------	--

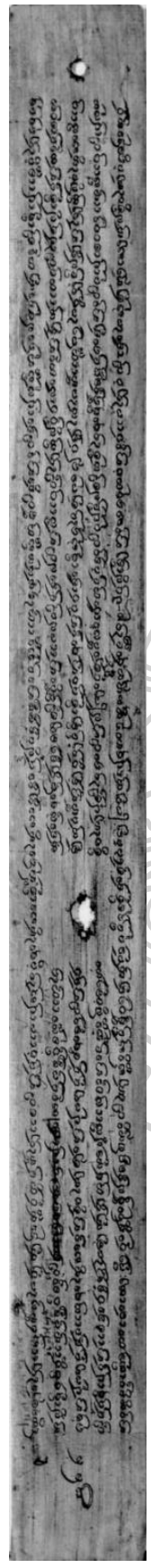

วอกไครหิน วัดบ้านแหลม ภูเก็ต ๖ หน้าที่ ๑

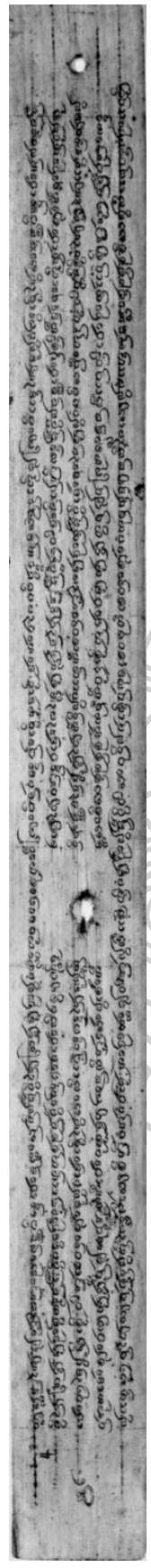
ประวัติ	
	<p>นมาตสฺสฤตถาในกาลนั้นยืมองมาเปนแต่กัถาพรยาอากาณอันทึบน้อยบริบพเพทึไปหัยคมีแลยยังมีขอยลู้ต้งยสุทอันชื้อวาทสสนคอรวาอันญ ษาอยู่ในทอยลู้ทึนเพื่อจึมาเปนแบกแกหรงมหาราช^๕ เบนเจ้าต้งอันคัศวรเอวลู้สิถเคถ่าแกง</p> <p>ตุนเข้ามารอชราชอยู่ถวคิม่าทึนชึนอาทานทล้าเปบเงยเปนค้ำเฟสยงเปนต้งทงทกึนเสยก่อนนู้เข้ามาทั้นทวทาตตตุนนู้ขอยลู้ไถลู้ชึนเข้า ^๕นู้นญชาจิงคถามทวทาตตตุนคัถ่าตามกรียากากนต้งมวออันบเปนกึนสัสนนู้นหันแล</p> <p>ยามนู้นญชาจิงคถ่าว่าคันมิเปนต้งอันทานทล้าจขวยเข้าเมือบฎิปตอินทาเจ้ากอรแลว่าอันทวทาทล้าคัด้วยล้งญชาเข้าเมือเถิงครมอินทาศริธา แลยยังมีอากานตตอินอ้อมจึบอญชาทั้นแลทึนนู้ญชาจิงคถ่าว่าเราจึเมือทั้น</p> <p>อินทาศริธาแลท้งทั้งจุงเมือสณญ่าเทหัวพรยาอินทาศริธาเสกเกอรเทอวอันสัสนิแลอากานตตุนนู้ค้เข้าเมือไหวสสาสญากคอรก่อนญชาแลวชวธา ทวทาอันนู้นขอยลู้เข้าชึนเข้าค้เมือบฎิปตอินทาศริธาทั้นแลญชาค้เทหัวสอินทาศริธาว่าข้า</p> <p>ข้าแต่มหาราชเปนเจ้าที่อันจัสสมคมนู้นจึเพิงทงนสนู้ได้ทวอันอินทาศริธาทกล่าวปกาณินิมมาบรคสมชุนมนที่น้นค้เปนอันคอรชุนชึนอินมีนู้กัณแลใน ปีนี้ลาวทสยยักวอกมาชเพทล็กกึนเสยสยงแลคฤลาศคัคยชแลวจิงแต่จริพลทลกะถ่าล้ง</p>

วอภไครหิน วัดบ้านแหลม หน้าที่ ๒

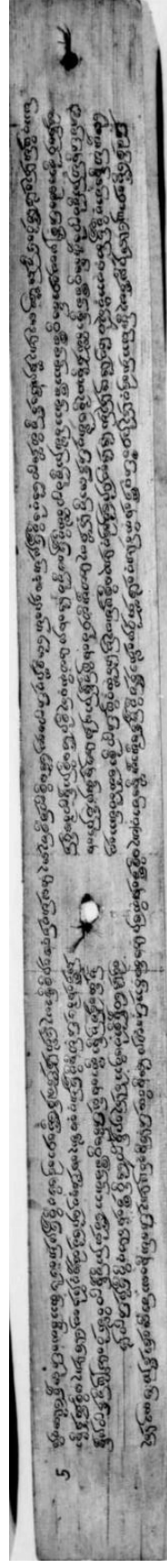
ปริวรรต	
พพ๑๑	<p>โยธาทกล้าไต่ยแสนดที่ลงไฟจับยับเอายักอวดว่านที่ไต่ยแหวออันค้นบัพแพนสืบไต่คปมาไหว้สาทวยพรพน^x แลวคิออินทาอา นญัจแต่ยงยงลือกตณชีวาวาชาเวปณลือกกุชาแลผุชากับตามทานเมือเปนนญกคปไต่ยชุนม กั้นแลวเมือบฎิปัตแหวอินทาทริราช^x แลว^x แลวอินทาทิจิงชอุณมาแต่ยงยงลมาฟงช้วยของรายทางชี่ควออันแพแลคานนุนข้าแล วอันลิตแธนวางไต่ยอินแลวจิจได้ตามอันรับกันแตวันวาไปทันเทือชิ่งอันยามนันทเวททา ชุมอันอยู่พวยน่อนคเณนมาไหว้สาทงอันทวิไปเหยทล่ออันอยู่พวยน่อน^x มาวอทวาอันคนจรับกันคที่ออรบัตตย^x นีรับเทือควาอ้อมาฟงอันค จข้าเมือสู่งนทบปุระชแลจจับได้ไฟเทีแต่กฟงไฟปะตชย^x นีแลช้วยอันไต่ยอินแลวคี่ไหว้สาถิแธน วางนันคินมีเปนตงอันแหวจัจอ้อเพรกับช้วยตนม้นกอรแครลิตแลนวางอานญุตแลวคี่รองททวิไปเหยอยู่ทางไต่ยทวาอันแลพรยกรวยอถลาคี่ถ่า เป้าตนนคินคางวาคุอยู่นึแลททานลือที่เทมามชี่ชิ่งกุนชชิ่งชอานว่าคูปนทชทแหงลิตแธนวางเปนลูก อานกวดความเยอรตาเราเยะพินองจิมตเออามิงแลตงังกแลกล่าว่าไต่ยส^x ทวาสนนมีงรับยังคี่อรคูนิจูเทือข้าฟงคี่ครบพรากันเปนนมหากุช ทล^x มีนิน^x มานักไต่ย^x ๖-๖ วันแลวเวียอานราชชูปบ้อาจเข้าไต่ยคี่คานเข้าไฟสุทบถลิ่งเสยหั้นแลทวิไปเหยคี่ชวรเออาทมูวือ</p>

วอกละครหิน วัตบ้านแหลม ผู้ที่ ๖ หน้าที่ ๔

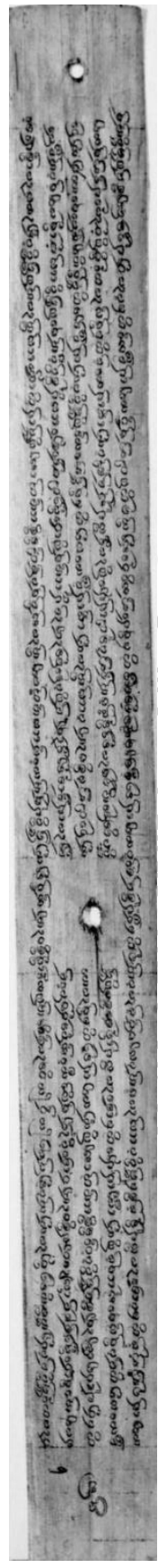
ประวัติ	
พพ๒	<p>ยะสลักอันใหญ่แลอ้อโพอาญาอินทราชาเจ้าขุนคิศจวรเอานองแห่งตมทั้ง๔นั้นมีความตาชเอาเจ้าลิถถวยเมตเพไปเว้ยค้อาพาใจเข้าไฟกลัที่บหลังมุ่นตยต้ง</p> <p>ทำใจเพบตีบัตอุทบูรสมพานเติมชแลพรยาผีแรงให้ยรูแลวกคักวเออให้สวอินทราชาเจ้าหนแลยาม๑นั้นขึ้น</p> <p>คิวิไชยสรชรับรับเอาแลวยามนั้นขึ้นคิวิคิศจวรเอานองแห่งตมทั้ง๔นั้นมีความตาชเอาเจ้าลิถถวยเมตเพไปเว้ยค้อาพาใจเข้าไฟกลัที่บหลังมุ่นตยต้ง</p> <p>อันขึ้นคิวิคิศจวรวาขานเป็นอีถางซึ่งคิวิแลอินทราชาเจ้าหนแลยาม๑นั้นขึ้น</p> <p>เจ้าจูปตริบเทือวาอันทวาทาลูแลวกคักวเออให้สวอินทราชาเจ้าหนแลยาม๑นั้นขึ้นคิวิคิศจวรเอานองแห่งตมทั้ง๔นั้นมีความตาชเอาเจ้าลิถถวยเมตเพไปเว้ยค้อาพาใจเข้าไฟกลัที่บหลังมุ่นตยต้ง</p> <p>ซึ่งคิวิเข้ามาในทบแลวกคักวเอานองบนิทวิบให้ยน้อยไทยแก่พานมยร์แลว</p> <p>วันพทเจ้าล้าจ้ดลกับชวยมั้นชแลพวันมุกที่เจ้าค้อยอัยพพานาโล้อแลวทำที่รักกาศิแลทง๔ทั้ง๔ที่มี้จอกอเทือตมเข้าจ้ดลกับชวยมั้นช</p> <p>แลวันพทกราทธนาถเจ้าเออยังแวนทิบอันสองนั้นขึ้นอยู่อกาท</p> <p>แลวแต่สง่มนไวยยัยมั้นค่านแลวทมิไพร์กลีเสยที่ขึ้นบั้นคัจ้ใช้ชะหาเอายักกขแลวอันแลวกลีแธนวางค้รับเอาแลวขึ้นคิวิวสาธูชี่แลค้กันถึงวันสุร</p> <p>เทวบุตเทวาทล้าคักมยังชายนาลี^๕เพเสยแลวกคักวเอานองค้แลวทง๔ทั้ง๔ที่สแลวกลีแธนวางค้เอาแวนทิบ</p>

วอกละครหิน วัดบ้านแหลม หน้าที่ ๖ หน้าที่ ๕

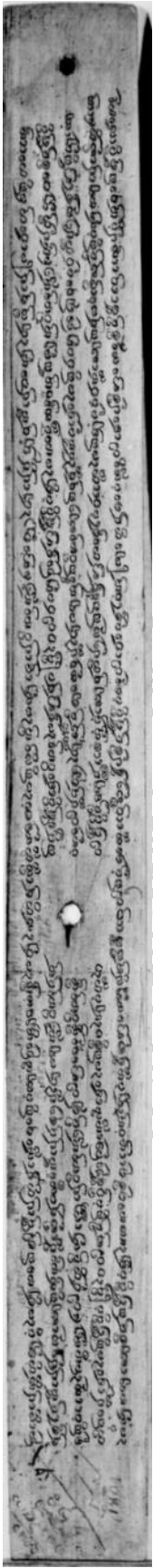
ประวัติ	
	<p>แปลคดียของซึ่งสูอากาตแดงงาหันแลซึ่งครีครวรอเจ้าพินองทั้ง๔อทับแลซึ่งเพเลทบาทันคนทีนลายไลในทีนวาวิบของพาคาอันคักักทีส องหนนาป่าถ้าหันแลซึ่งครีครวรอเจ้าพินองทั้ง๔อทับแลซึ่งเพเลทบาทันคนทีนลายไลในทีนวาวิบของพาคาอันคักักทีส</p> <p>เมื่อบ่อยังทวิไปหยังยงพารูแลคตือเอาคอรบอบค้ออมาไกลถักคั่นซึ่งครีครวรอเจ้าพินองทั้ง๔อทับแลซึ่งเพเลทบาทันคนทีนลายไลในทีนวาวิบของพาคาอันคักักทีส</p> <p>มารบคูนีชาซึ่งวิกลาวาคูนีเป็นหลานแห่งนธแห่งอินทริธาเจ้าพินองทั้ง๔อทับแลซึ่งเพเลทบาทันคนทีนลายไลในทีนวาวิบของพาคาอันคักักทีส</p> <p>มีงแลวทั้งนิแลพรายว้อกลาววมิงนิเป็นคู่ของแห่งอินทริธาอันคงมาเกภูมิซึ่งคนนั้นเอาอย่างคนมาเปไปผงแลยังมีชาผู้ต่อเป็นมีงนิแลวมาคู้ดีที่ ตายไปบัตตยนิเสซึ่งอันคตอรบมีเมื่อบ้อกลาวเถิงอินทริธาที่รวาคูนีเป็นตนมีอานากา</p> <p>ชแลวอันแลวซึ่งนิครีครวรอเจ้าพินองทั้ง๔อทับแลซึ่งเพเลทบาทันคนทีนลายไลในทีนวาวิบของพาคาอันคักักทีส</p> <p>เอาค้อรบอบค้อรับรบกกันไต่ยถรอยคาบผู้ไต่คอบแพบคานซึ่งคนซึ่งนิครีครวรอเจ้าพินองทั้ง๔อทับแลซึ่งเพเลทบาทันคนทีนลายไลในทีนวาวิบของพาคาอันคักักทีส</p> <p>ไต่ยถรอยชะเป็นซึ่งเข้าสี่เเนลมีทนาอันไต่ยแลซึ่งมีชยอันยาวมีสแลตาอันแตงพางรายปุกรวมกักักวิบไปไทยคเณรมิตที่เหมริตซึ่งคนซึ่งนิครีครวรอเจ้าพินองทั้ง๔อทับแลซึ่งเพเลทบาทันคนทีนลายไลในทีนวาวิบของพาคาอันคักักทีส</p> <p>แลจ้อยักถลักค้อยักนกวามักบ้อบถจ้อยไต่ยค้อเอากันแลนทนี่ไต่ยทุกถ้อยสยแลเจ้าพินองทั้ง๔อทับแลซึ่งเพเลทบาทันคนทีนลายไลในทีนวาวิบของพาคาอันคักักทีส</p>

วอกไครหิน วัดบ้านแหลม หน้าที่ ๖

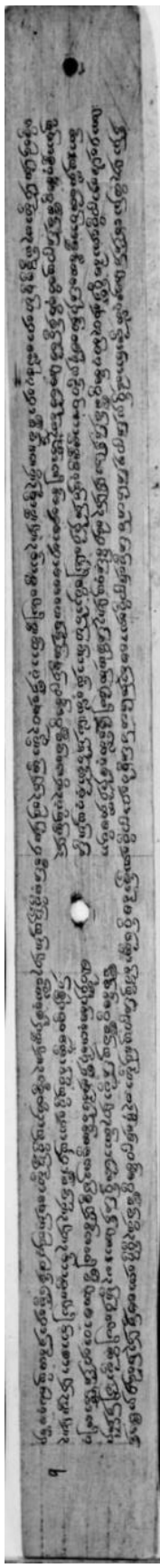
<p>พพ ๓</p>	<p style="text-align: center;">ปริวรรต</p> <p> จั้เพตามซึนควินันคัปยหิหาวรุงบิลเพกับกันครึบพิงกรจักรวารเพทั้งมารหันแถยามเมื่อทวีปเหยยงบินรบกัซึนควิวณินหันกัถึงแลห่งตน พายหนิเพสัณนิมนคัพงวาทริทริแถหังตนสยแถคัณเปนตามกลัแลนหนิเพห็นแถซึนควิศัซึปหสิเพถึงปาถ่า แถพายหนามีเจ้าพิงองทังอันสรไศวัยแถทวิปไหยจ็เข้าคปไหยมีนลวทกทำยังคอรบอบค่านันนอยไปเพนซังเขมรอยซ้อไหยันนแลคัเออาซอร ไวยไพบตุแถหังม้งนแถเจ้าพิงองวาผู้เข้าทล้าแลบตุทนิคับหังมาแลซึนควิแลนผ่อเมื่อพายบเนคัห็นนกัฟ้า ตวอดจับอญปลายเพียไหยทนิซึนควิศิวาริทธิแถหังตนสยแถกักับกายเปนรุงตวอดบินไปเพทหายับเออาอันคัทวีปไหยคัแลนหนิเพกับเพทเปนนกกา ลากตวอดบินซึนออกาซแถวซึนควิศักกับเพนนกขยตวอนึงเพนทหายฟ้ามาทาจับยึบเออา นกกากลาบตวอนันคับินลงมาสู่แม่เนาแถวกับเพททยเปนปลาตวอดเข้าไพลืออญเิมมาที่ดแถวซึนควิศิวารเออาทุมซุมไปพรอซริมนำบห็นซังอันควิวาเปนปลา แถไเพซัถึลืออญสัณนิมนทานคักับเพทเปนกานำตวอดบินลงไปเพตามผิวแถผ่อไปพมาอญซังอันนังกาย กายเปนนุซัหอันตวอดคัเข้าเพลืออญริมนำที่ดซึนควิศักแลนเพพห็นคัลยบั้งนำเพทหังตวอดซัถึกอญที่นันทานคักายเปนรุงนกขยทรมงอรแถงตวอดมี บักอันยารัจมาสิ่กับินชุตวแถวอันม้งนจิงกายเปนนกกายตวคัเพจับอญขอรชยที่นแลซึนควิศิวินันม้งน </p>
-------------	---

วอกไครหิน วัดบ้านแหลม ยุคที่ ๒ หน้าที่ ๗

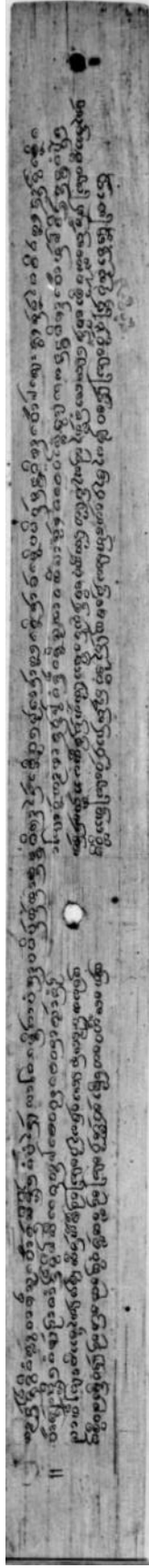
ประวัติ	
<p>เอาเพศเป็นสัตว์ตายคือเป็นท้าวหาญตายแล้วตามคัลกอบยกรกทั้งเพจึงเสด็จมิ่งเกิดตกอรมาไปเพราะลาวทนต์ไปกับเพช เป็นวิหิตาหลังได้อาจสไป้วยเป็นปดูขอมันที่เป้นผ่ากับไวยลิมนมันเป้นพรเจ้าตน๑แล้วตาแห่ง มันทั้ง๒ที่เป้นปองลมเสยแล้วยังทางปีกเสียมันคักทำที่เป้นคันทุงปกไวยพายหลังวิหิตาหมันหันแลคัวานขึ้นควีเข้าวิหิตาในโพตังอันมันคังคริ่งในใจวาจักบา เอาตังอันขึ้นควีทวยไปพทานกายบพันแลพอยทวิหิตาหลัง๑ตั้งอยู่ชอยผ่าที่หมันขึ้นควี รูแล้วคัลแยมไปเคหวทหายดวาว้อตวนกับเพพเพเปวิหิตาหลังจึงแลวอารามกวิหิตากิบทบอรวาปากันทุงไวยสันนิทพยอมปากไวยพายทนาแลววิ หานสยงแลมันมกคืดที่คู้เข้าโพแล้วจักบาเอาชแลมาคู้จัดปองลมทั้ง๒อันแลจคยเยยะ ดีผ่าปดูเข้าโพแล้วขึ้นควีคริ่งนเงาสำนนิแลวคังจึงถิเอาคอรเหล็กเข้าโพแล้วทวิปไปยคืดกเงาชาขึ้นควีวิรายนุกแกทหนคันเสยมันตีปองลมแลผ่า^xปดูตัง อันตามัน๒คังคักโพแล้วคู้คู้จักกเสยแลมันล่ำเพิงสันนิแลวคักกับทหายเปนเสือดว๑แลเสน ไปกับทหายเสยที่หมันแลขึ้นควีคู้ป//ลทหาชู้ท่งแห่งบพันไชยคักทกชิ่งสุอกาขแลวท่นลลิลิแธนวางแลนอชอยท่นขึ้นควีคักถามาเจ้า คู้ตัง๒บพันพรยาตวนันชากกล่าววาวร่าอยู่ทีอกาศที่นิถึแณนอยู่คูปพันมาแลขึ้นควีเจ้าถามา</p>	

วอกไครหิน วัดบ้านแหลม หน้าที่ ๖ หน้าที่ ๙

	<p align="center">ปริวรรต</p>
<p>ปากถ้ำพรแสวงยามนั้นเจ้าฟ้าพื่อนองทั้ง ๔ ค้เอกันมาเติมซึ่งแก้วแควครทวิปทายที่อยู่ที่กลวงไว้ยั้งนั้นแลขึ้นคืบอ้าพจยั้งเอาเขียนเหลือใจแก่นัก แต่งที่พรญาติแรงไทยที่เมื่อให้สถอินทาเจ้าค้คุณณาเจ้าตมมีพธิล่งเพเติมจยั้งบเอาทวิป ไทยที่ไทยแถมพรญาติแรงไทยให้วอินทาเจ้าแควแล้วแล้วค้แลความเยรบภูอินทินนไทยยั้งแล้วค้หัวสถอินทาวาคันมีสถินของมหาราชเจ้าเสทำ ชาวสเรชเชพะของรายของซึ่งม่วงครแล้วอินอินพาราชค้ที่แมนแล้ว ค้สรเศช้อเจ้าเวชยยนตบราสาชค้ยพิยทโยธิยาชค้พงามมนักค้มาสำรงานอยู่ปตวงอินทินนแลค้ผ้อเองค้ลั้งแห่งตงตงค้พรพยาวิ้อย สถินนค้ชชี่ลี้แลธนวางแล้วน้อชค้ตงอยู่อากาศถึแวนสองยักแลแดง อยู่สถินนพรอะเพือกพรพยาวิ้อยหนึ่เพสยชั่งอันจิงสองแยะไวย้เพ้ออันแลอินทอาริชาค้ค้หมค้ค้พรบยักอยู่กลวงรพรบกัณนพยธ้อร์ไทยแลบ อากถจ้เอาไทยช้ค้ยงยชั่งอันอินทอาริชาค้ค้ผานจเอนนักจิงถามแล้วค้วิวาเร้าล้จ้เยยะ ชั่งถกแลจ้เออมนนไทยนินชาแล้วค้จิงให้วอินทอาริชาช้ค้ช้อเพเติมเออแล้วอันแล้วความเยรบจิงถามเชิงแล้วค้วิวาเจ้าค้มีอนภาสถินเทาเลากวิวาชาน อนภานอันดวอันแลจิงเออแชนเลอกถ้ำชายนันอ้อมมาเป็นดวไวย้เป็นชั่ง</p>	

วอกไครหิน วัดบ้านแหลม ภูเก็ต ๒ หน้าที่ ๑๑

ปริวรรต
<p>ยามนั้นขุนศรีศัลยวาทีสุเจ้าทั้งสี่พี่น้องกับพี่ชายลาพรหมมิ่งพวงอทับปฏิบัติหน้าอินทริราชทัตไทยเทืองจขญธูธำขำกรเทือขำจ้เมือบปฏิบัติอินทริราชเจ้าแลเยชะขวรกันพอไฟที่ดกอนขวางควทือเอ</p> <p>เจ้าทั้ง๔พี่น้ององค์รับเอาคำสิ้นคี่แลดีแรนวางแลเทพบชเทพชกทล้นนำเอาพรยาว่าือตามราชวัชแลคี่ขึ้นเมือสูตวาทิสาศส์วศโลกถายแกอินทริราชเจ้าทั้งนแลที่นั้นอินทาคปอง</p> <p>ญที่พรยาดีแรงใหญ่แลทิบสิ้นนทีที่เอาพรยาว่าือไปเข้าเสียนำสมชคหพรแลหาขำยักแกพที่ทั้งพี่น้องยแผนวมาชุกพี่มวศที่ทยอยดอยผงไฟเอาให้ล้นนำเสสยงทั้งมวรเทือขณณนสำนแลพรยาดีแรงใหญ่</p> <p>แลทวิบ๔เมือองค์รับเอาอากญาแลคู้กลกเอาพรยาว่าืออ้อเจ้าเมืองตวาทิสำท้นแลชีวิตแห่งพรยาว่าือจ้เป็นสำนเทศคี่บรู๋ไทยแลถาฟ่งพวยทนาทำจ้ใจไปพชแลจำ้วยพรยาว่าือคี่เตปั้งคี่มสมชคหสรเทศ</p>

วอกไครหิน วัดบ้านแหลม ผูกที่ ๒ หน้ารั้วปลาย

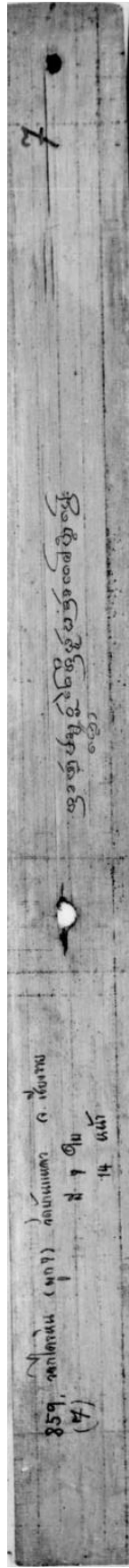

ปริวรรต	
	๑ M.14

ปริวรรต	
	หน้ารูปไปพาย้อไครหินผู้เฒ่าแสนายเฮย

วอกไครหิน วัดบ้านแหลม มุกที่ ๗ หน้ารับเคล้า

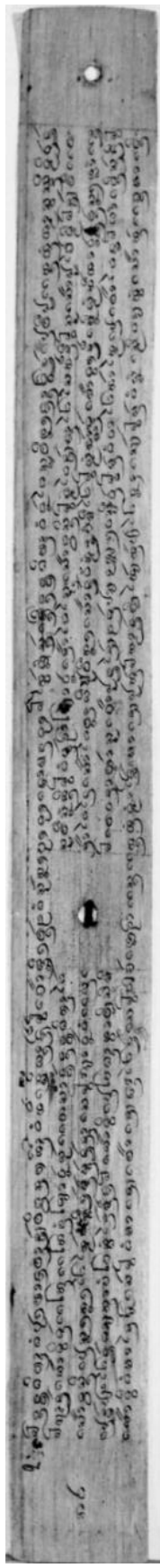

ปริวรรต
หน้ารับเคล้า มุกที่ ๗ หน้ารับเคล้า

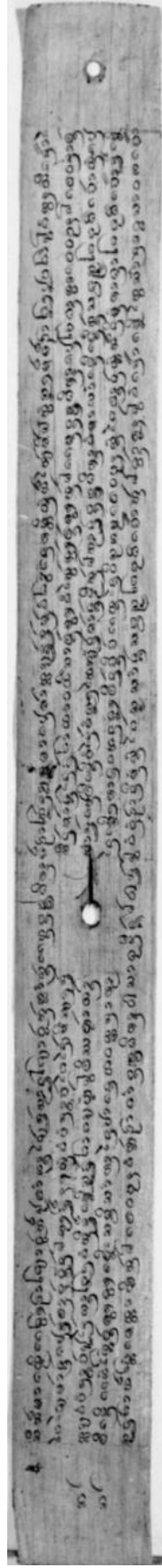
ปริวรรต

วอกไครหิน วัดบ้านแหลม ภูเก็ต ๗ หน้าที่ ๒

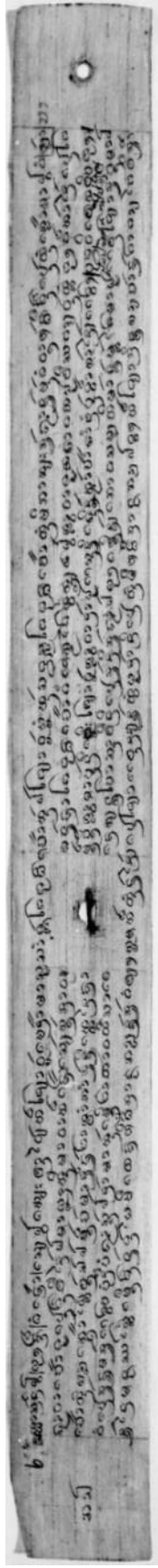
	ปริวรรต
ภาค	<p>ขลุ่ยอินทนิลราชคบุรีราชทานช่วยที่พอรักกันคนที้ออลาขึ้นแล้วเจ้าฟ้านองทั้ง๔คัสืออรบูรครุณนามาครุณให้คปสังซึ่งอินทนิลราชคบุรีโพสุทีกอง ขางควอันเป็นที้อยู่แห่งตามสวสสตีคมีวันนั้น</p>
	<p>ขลุ่ยอินทนิลราชคบุรีราชทานช่วยที่พอรักกันคนที้ออลาขึ้นแล้วเจ้าฟ้านองทั้ง๔คัสืออรบูรครุณนามาครุณให้คปสังซึ่งอินทนิลราชคบุรีโพสุทีกอง แล้วสุแล้วใจคมีแล้วช่วยที่แห</p>
	<p>แล้วสุแล้วใจคมีแล้วช่วยที่แห แล้วสุแล้วใจคมีแล้วช่วยที่แห</p>
	<p>แล้วสุแล้วใจคมีแล้วช่วยที่แห แล้วสุแล้วใจคมีแล้วช่วยที่แห</p>
	<p>แล้วสุแล้วใจคมีแล้วช่วยที่แห แล้วสุแล้วใจคมีแล้วช่วยที่แห</p>

วอกไครหิน วัดบ้านแหลม ภูเก็ต ๗ หน้าที่ ๔

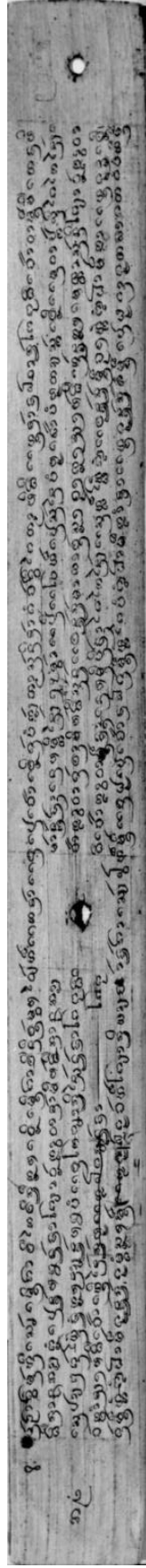
ปริวรรต	
ภ๒	สี่ที่มาเติมแควพรยาว่าอยู่ที่ทางไวย้อยยมนนพรยาว่าอันกล้างแห่งอินทกิริยาชือเอหรือชอาบอมาเปนมาห์หลายชั่งอันมนต์
ภ๑	<p>พาวเนรมิตตนที่เหยมีทาสสองมือถือเอาคอรบอบคำแควคัลลอชเข้า</p> <p>ไฟไวยมก้านักเปนชั่งทานพันคนงั้นแควลงซึ่ง34ตนค้อบ้ำาไฟไฟเหยมีสยงอันมีนมนักในชั้นพาดาวตีสาทังมวรงค์เทวีทวิรทังมวรงค์ที่นแควแมนอินทกิริยา</p> <p>ราชเปเนบรรณานกวางเทเวทาทาทัง</p> <p>ทลายค้อบ้ำาที่จ้อยู่ใต้กลางพรองค์หินซึ่งเมื่อสุซึ่งนพาทายบเลแควทีสสทล้าต่างทหาอันเปนที่เพิงบ้เฑยคัลลองเพยอันมีนักคมีทังนแลยมางันอินทกิริยา</p> <p>ราชคมีล้าเพิงถึงสพพญพทชเจ้าตนเปน</p> <p>ที่เพิงแก่โลกทังมวรงค์เวือะสสุสิสารานเเนปาเขตวณณอรามเเนเมิงราชคพนครทังนิจจั้งตั้งเฑยสุกมเมเทวบุชลงเฑยพางวันตทที่มีนบราชนาพรพทชเจ้าชึ้นเมือ</p> <p>ผู้ซึ่งนพาทเฑยตมเตาริบพันแควเทวบุชค้อรับเอาค้ออินทกิริยาชอาบอค้อนำเอานิมเลงเฑยสุส้านักสพพญพทชเจ้าที่นแควค้อวอรช</p> <p>แควค้อเข้าเมือเฑยสากาศสาวกเจ้า</p>

วอกละครหิน วัดบ้านแหลม ภูเก็ต ๗ หน้าที่ ๖

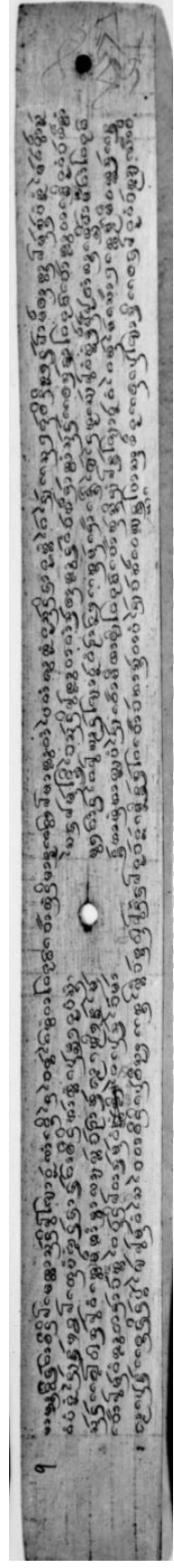
ประวัติ	
ภ๓	<p>ดตลัสนแลวสุรชี่นค้เข้าเสยแลวเยยพะทงไวยที่พรายำอชี่นเข้ามาสุสำนักพรพทุธเจ้าที่นแลพรายำอคือหันสพพพทุธเจ้าตมมีภากยะอันงามนนั้น</p> <p>มันควำงรำธิศึนเบนตนเกล้ามเกล้ารำบ</p> <p>ถำมเจ้าคู้เป็นคนท้ใช้แลมำลออกทพมีมำวท้ใช้เสยยังอำค่นชพพทุธเจ้าค้แย้มไต่ทงทงนอย๑แลมำลวำวาคตถาคคตอยู่ทีสสพำยวุ่นตกพุรค</p> <p>ท้ไต่เป็นพ</p> <p>เจ้าตมผำบเทงำโลกทงตแลมิ่งจ่มำชี่นช่นพกทกกำอันช่เทไต่ชำมิ่งจิงกลำมำบตมเทือพะพรายำอกลำวำช้ำอยู่แผนช่นเงินต้อหมำกับำกำนำบชค</p> <p>วำท้ไต่แย้แควรำพพวิเททวิบพ</p> <p>ค้เป็นอันชอมอันแควบชี่บงำมสังแลช้ำมทั้นเมิงพำตวำติสภเวชยยนตบรภสภทพินิเป็นอันชี่อันงำมแลล่งเรจิงต้งำยภาคสมบติมีกำนักมีค้มำอยู่</p> <p>แเทนพรายำอินจิงมำแล</p> <p>ต้งเิมม่นุสสุโลกเมิงค่นนค่นไผมีเดชริทชี่อำนภำบต้งอันค้พเรยอมท้ตม่นนไต่เย้เป็นพเรยำแเทนทำยต้งตมชี่นเป็นตมมีรพืออำนภำบแลควรชี่พ</p> <p>ยำอินยำยจ้ำช่นพำพำยไต่พชี่น</p>

วอภไครหิน วัดบ้านแหลม ภูเก็ต ๗ หน้าที่ ๘

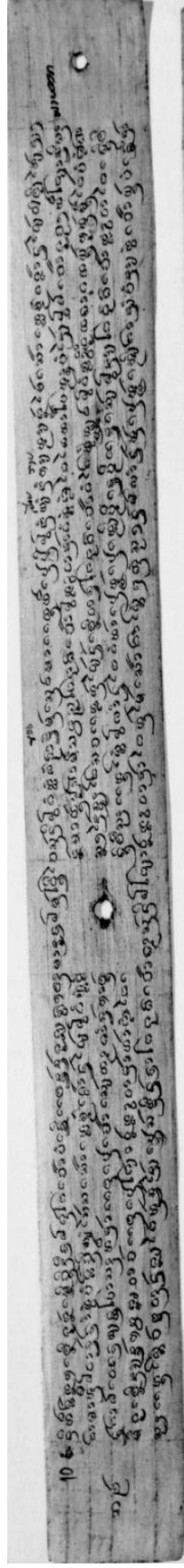
	ปริวรรต
ภ๔	<p>มีนเอาควมมีนหมีเสียมิงฟาทที่เกทีอินกอรเทือเมิงฟาทที่นิงมวไร่เวียที่เกข้าแทนเปเนเจ้าเทือคั้นกับตามสันนิขาคัจคิวเวตยมีริทีธเแห่งข้าชแฉวออันพร พุทธเจ้าวามิงมีเตชริ</p>
	<p>ที่ธืออานูถาบพื่อเปเนตังถณนชพรยว้อกลลาวาซิมรัที่ธืออานูถาบม้านักชานเนรมิตไชย57ม้วาหป็นแบริที่เปเนสันไชยบรูเถ้าบรูตายสีกเทือแมน วาปกลิตไฟเไทยไ</p>
	<p>เสนบาย5พันโยชนนกอรตายตังถกัแทนศรพยาอินไชยีนชพรยว้อกลลาวาคันถานมีริทีธสันถนแห่งอันมาลาตังสองจุงคองยงริทีกันชุก อรมเตตาสันนิพรยว้อกลลาวา</p>
	<p>จักทำชยงริทีเจ้าเียงไชยอันรูแผลแพพายนันชช พรพุทธเจ้ากลลาวามิงชางเนรมิตชินชานไฟเไทยไเสนหสิโยฎพดแลตังอันมิงจุงทพดผาเม็ก ลาแห่งคุดชูเทือ</p>
	<p>คั้นมิงทพดผาเม็กคุดชูอันคุดศ้อรมิง ๗๗๗๗๗๗แลคุดจี้พรยว้ออินยบายเจ้าพันฟาเสี้ยแฉวหมีมิงแทนชยเปเนเจ้าชแฉวคั้นมิงทไฟเไทยพดผาเม็กถาวาแห่งคุดชุง อันคิมิงเปเนคุดชูกาคคาคคุดคัมบีมิง</p>

วอกละครหิน วัดบ้านแหลม ภูเก็ต ๗ หน้าที่ ๙

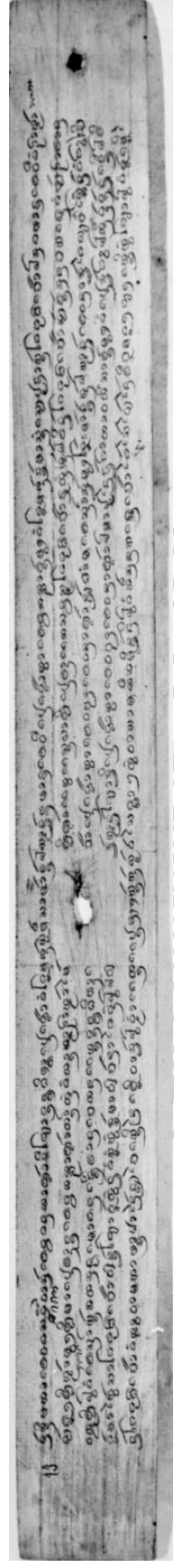
	<p style="text-align: center;">ปริวรรต</p> <p>มามกลางศรีสุนฟ้าที่นิลเมเตดาตันนิลลาวพรวายว้อล้าเพ็งเงใจรักเคหวาพรพทธเจ้าตานิมาชู่แควรรณมากลาคำไปเคค่างวอคูตั้นนิชาคุทหกไฟเฑ ย้แสน๕พันทีนีกอรันนมีทานกลางแลมมันยังบักอี่๑คี่ว่าลือ คัมพ้อเฑยตั้งฤแลเตนบัพถนชานฟ้าที่นิห่าตักเบนของคูบสังเสขแลมมันครึ่งเงใจสันนิลลาวกลาวคำตั้งทานกลาวมันคี่จี้ซ้ากทำก้านันนแพอัน ชาพรพทธเจ้ากลาวาเอือคูคัจจี้ทักทำ ลันนันนแลวอันแลวคี่เทตมีกล่าขวาลายล็กจ้ออันงามเหมมีรตั้งเงมวงค่านันนเพแลวยามันนพรวายว้อคี่เออคอรแงหมันเข้าเชิงไวยเินหุเส็ยแลวคี่ ทกซิ่นอี่นอี่นอยู่ทากางเหนอรมาคี่พรพทธ เจ้าแลวมันคี่กลาววาชาจ้ทักไฟเพบัตนนิลลาวอันมันกี่ชกทสิทไฟเพเบอันไว้วมกันักทาทนทาลอยบ่เฑยเเท้มีตาทิจบพรพทธเจ้าทั้นลิ่งตอยแลตังพรวายว้อคี่ ไฟทั้นนมีเส้า๕เทหลมมีวณอันเฑาง งามเบนตั้งเฑางซิ่นนันนปกไวยแลวมันคี่เสใจเวทีนเินทีลศตแห่งโลกจกขวามแลวช้อแลวคัจจี้พื่อเมือตั้งอันพรเจ้าจ้ทักลั้งวาบเฑยจี้ทเวยนตบราสาช่าทเ คี่แทนเบนพรวายว้อนเฑางแลวคัจจี้ทมาเยเส้าทเ</p>
--	---

วอกไครหิน วัดบ้านแหลม ผู้ทึ ๗ หน้าที ๑๐

ภาค	<p style="text-align: center;">ปริวรรต</p> <p>นี่คือกอรเทือคืพื่อเมื่อจึงที่ขแลคั้นพรเจ้าไปเชื้อแเทตั้งอันคุดอยชวรทภามาขุแลมึนคริงนใจถึนนิแลวคัหลกเือกขนมันเสนดมาแตงทีเปนป็นแลว นำรายนารายหมายพื่อเม็เส้าเทลมเมค้ถ้านไว้วาทีปไปเัยชียง พามาหนิแลวอันขำกวับค้กัจงยที่เส็สเส้าเทลมเมค้ถ้านไว้วาทีปไปเัยชียง มารบไปเัยแลวแลเจ้าคู้จุงที่พรยกอันยาน ซ่งพาลแลเวเซยอนตบราสาขที่เข้าเทเป็นเจ้าเส็สตามคัมอันรวังสองเือเัยอัวชไปเสจแลกกันไว้วันนเทือวาอันพรพทุธเจ้าค้ไศหวทหนอยดแลวค้กลาวา คุดถาคตยั้งรุห่มึงไฟบัพลผา มีคืเทือชวยตั้งถกกลาวาจ้แทนเปนพรยกอ้อกลาวาขำทำพัลไฟเิงทีสุชแเทหังเลกแลวลำนันไฟค้ทาเปนหมือเปนเหมียบมีเือทบมีเือชแลยแลว ทายพรพทุธเจ้ากลาวาไฟเิงที สุชแเทหังโลกจักขวานันนพอยไฟ้ห็นอันเัยเปนส็กชีนชพรพทุธเจ้าถลมนนิแลวพรยกอ้อกลาวาขำไฟ้ห็นเม็เส้าค้ค้โลกตบสูงนันแลถ้านันห็นนเปน หมือเหมียพทายบิ์ชทายกัวเจ้ายังบิ์ชือเข้า</p>
-----	--

วอกไครหิน วัดบ้านแหลม ภูเก็ต ๗ หน้าที่ ๑๓

	<p style="text-align: center;">ปริวรรต</p> <p>นั้นก็ขมทาเทวดาคสควาอันเทพพนมณาทลัมีพรยาอินทาทิราทเป็นเกล้าค้พรอมกันย้อมสีมานักแลยามนั้นนางราชเทวีเป็นเกล้ากาวาเท พกณญาทั้งมารค้พรอมกันอันมาสเสปฐุไชยยังพรพุทธเจ้าแลอคราชเทวีค้เอาหมา ค้บของทิบหม่ามวงทิบมาเปบนทานมวงเทพพณญาทลัค้ต่างตนค้ต่างทงเอาหมาไม่มีทิบทลัค้แกแสงผาทิบเปบนทานแกสพพพุทเจ้าชุตนพ่น แลทีนั้นพรพุทธเจ้าก็ทั้งอนาจยเดนค้รับเอทาน วตถุทิบแลวค้ทลัค้บายงตอเนมทานกเชิงทานเจตนาแห่งอินทาทิราทเจ้าเปนเกล้ากาวาเทวบุชทวาทลัค้ช่วยธัมมทลัค้นาอันมวรโพอะมกันักทันแล ยามนั้นเทวดาอันเพลยเปโลกันค้พวกริบ พ้อมมาเทวีสาพรพุทธเจ้าวาทังพรยาจ้อตวนันค้ยอหวอ้อมววจัฑาไฟพนแลแฉวแอนยามนั้นพรยาอินเปนเกล้ากาวาเทวบุชทวาทลัค้แลมาอยู่ ไนชั้นพาดาวตีสาทังมวรค้เปอันพวแลตื้นค้ทังนั้นเปนมแลที นั้นพรพุทธเจ้าค้กลาวมหาราชอยเเต่ยืนอยเเต่เียงเเต่เทียวอันแลวค้มาแดงแปงชยรยังยืนลุดเสดถา5ตวาวายมณีนมิทังนี้แลค้ที่อนาถเณเจ้า ไฟใส่ไวยเเนที่จอมคองพงเทหวพรยาแลวค้พ้อเเมื่อ</p>
--	--

วอกไครหิน วัดบ้านแหลม ผูกที่ ๗ หน้ารับบลาย

ปริวรรต
หน้ารับบลาย วัดบ้านแหลม ผูกที่ ๗ หน้ารับบลาย

ภาคผนวก ข

ปริวรรตชั้นที่ 1 เอกสารตัวเขียนนอกโครหิน ฉบับวัดบ้านแหล

วอกโครหิน วัดบ้านแหลม ผูกที่ ๑

หน้า ๑ - นโมตัสสัสถุ ที่นี้จักกล่าวด้วยปฐมกับก่อนแลผู้มีประยาพิงรู้ตั้งนี้เถอะยามตั้งกับปฐมหัวที่นั่นก็มาตั้งเขาสิเนโรบรรพตที่ตั้งดำกางหือเป็นทำนายทายไว้แก่ทวีปทั้ง ๔ แล้วก็มาตั้งเขาสัตบริภณท์ทั้ง ๗ แวดล้อมชุกลำพูพายแล้วมาแต่งยังทวีปทั้ง ๔ อยู่ดำกางอันมีทวีปน้อย ๕ ร้อยหากเป็นบริวารหั้นแลในทวีปน้อยสองพันหากเป็นบริวารหั้นกายวันออกชื่อว่าบุพพิเททแลทวีปภายใต้ชื่อว่าชุมพูทวีปภายวันตกชื่อว่าอมรโคทยานทวีปภายเหนือชื่อว่าอุดรโขทวีปดังบุพพิเทททวีปมีทวีปน้อยอัน ๑ ชื่อว่าอรทวีปในอรทวีปนั้นมีตอยลูก ๑ ชื่อว่าบุพพาลาว่าอันปลายตอยอันนั้นมีหินลูก ๑ สูงสี่ศอกปลายคืบ ๑ กว้างมีสี่วาสี่ศอกปลายคืบ ๑ หน้าหมากหินลูกนั้นมีแต่ปฐมกับมาเทียบยอมได้ยังรัสสะฟ้าพิชชะแห่งดินแลได้เตชะแห่งพระอาทิตย์อันชุ่มเย็นแลพระจันทร์อันตั้งอยู่เสี่ยงกาลนั้นนานหาประมาณได้ยังหินลูกนั้นเท่าบังเกิดเป็นอคัพภานนักลวดแตกเป็นไข่หินลูกนั้นได้ชูต้องแตกลวดกับเกิดเป็นวอกตน ๑ มีหน้าตาหัวทางตีนมือสบตั้งบรมวลแล้วย่าง

หน้า ๒ - เทียวไปมามีรัศมีตาส่องแจ้งลวดถึงเวไชยนต์ปราสาทแห่งอินทราธิราชหั้นแลพระยาอินทราจึงดูด้วยทิพจักขุญาณแห่งตนแล้วก็มาหั้นรัศมีตาแห่งวอกหินตัวนั้นก็รู้ว่าไข่หินลูกนั้นได้ถูกต้องรัสสะแห่งแตกแลลวดเกิดเป็นวอกในทิศทั้ง ๔ เหตุนี้จึงมีรัศมีตาส่องแจ้งรอดเวไชยนต์ปราสาทแห่งตนเพื่ออันแลอินทร์ก็รู้แล้วก็อยู่ตามสวัสติหั้นแลตั้งวอกตัวนั้นก็เดินแอ่วไปมากินลูกไม้แลลงกินน้ำอันใสแลเย็นก็จรเดินแอ่วในที่นั้นวันค้ำครั้นค้ำแล้วก็ขึ้นมานอนปลายผาลูกนั้นหั้นแลครั้นรุ่งแจ้งก็ไปแอ่วในป่าที่นั้นชู่แห่งชู่ที่หั้นแลถึงกาลเมื่อฤดูร้อนมาวอกหินตัวนั้นก็แอ่วไปก็ไปหั้นวอกเถื่อนหมู่ ๑ อาบน้ำอยู่ตาดหินที่ ๑ ตาดอันนั้นก็ม้นน้ำอันไหลวิ่งตกลงมาแรงมากนิกเมื่อที่นั้นวอกจึงจាកันว่าน้ำอันตกลงมาปานดังนี้พ้อยลูที่ใดตกลงมาที่นี้ชะเราจักมาตามตาดนี้หือหั้นรุ่มนึ่งเพื่อว่าฉนั้นเพื่อเขาที่ชิงกันขึ้นตาดอันนั้นเป็นอันมีน้นมากนิกด้วยเสียงแห่งเขาทั้งหลายก็เท่าหั้นแต่น้ำไหลออกรูลงมาตาดนั้นก็เป้นดั่งผ้าขาวหนีลงมานั้นวอกทั้งหลายหั้นน้ำอันนั้นก็ยินดีมากกว่าน้ำอันนี้ประเสริฐแท้แลเราทั้งหลายผู้ใดอาจ

หน้า ๓ - จักดำเข้าไปตามในนั้นอันไปถึงภายในรูถ้ำแลพอกมาบ่เสียงคั้นเรจักยกผู้้นเป็นใหญ่เป็นพญาแก่เราบ่อย่าชแลว่าอันยามนั้นวอกตัวนั้นขานว่าข้าจักไปชแลว่าอันหั้นแลมันก็กลั่นใจดำน้ำเข้าไปตามตาดสายน้ำนั้นแล้วมีนิตาดูหาฝั่งหาริมบ่ได้พ้อยหั้นชวแป้นเหล็กอัน ๑ กายไวนั้นก็ไหลไปไต่ชวเทียวไปเข้ารูจึงผุดออกแลลงกังบังยังประตุงขที่นั้นเสียแล้วตั้งวอกหินตัวนั้นมันหั้นฉนั้นก็ไต่ชวเหล็กนั้นเข้าไปก็หั้นปราสาทหลัง ๑ ก็เป็นที่ควรชมชื่นยินดีแล้วมันก็ลงจากชวแล้วเข้าไปก็หั้นดำกางมีหินลูก ๑ ก็แต่มีตราจารึกก็อ่านดูว่าเป็นตอยบุพพาลาที่นี้จักเป็นอันประเสริฐอันวอกหินหั้นมันก็ยินดีแล้วมันก็

พอกมาตามที่อยู่เก่านั้นก็ผุดออกพ่นน้ำแล้วก็โห่ร้องว่าพวกเราใหญ่ในน้ำพ้อยจักมีวัตถุเยี่ยงใต้นั้นซา
แต่แล้วฉันนี่วอกทั้งหลายก็มาตามแวดล้อมเป็นบริวารแลถามว่าเจ้ากูไปหันสังภายในน้ำพ้อยตื่นลึก
เท่าใดแลภายในน้ำพ้อยมีวัตถุเยี่ยงใต้นั้นชาวอกหินกล่าวว่ายภายในถ้ำบมีน้ำตายมีขั้วแป้นเหล็กอันหนึ่ง
ถ่ายไว้ลวดไต้ขั้วเหล็กไหลออกมา

หน้า ๔ - เข้ารู้ที่ ๑ จึงออกมากังบังประตูลูกนั้นเสียแล้วปากขั้วที่นั่นมีไม้ตัน ๑ เป็นดอกบานงาม
มากนักพ่นขงเหล็กไปมีเรือนหลัง ๑ อันเพิ่นแปงไว้ในพื้นตาดานั้นเสาหินอาสนะหินของหินดำกางนั้น
หันมีแป้นหินอัน ๑ ท่านต้องตัวจารึกไว้ว่าบุคคลผู้รู้ถ้ำน้ำอันประเสริฐรอดครุรอดผาฉนั้นเป็นที่ควรเราเข้า
อยู่ในที่นั้นจักหาอันตรายได้แต่ดบต้องลมนบตีเราแล้วฉันนี่วอกทั้งหลายได้ยินก็กล่าวว่าเจ้ากูจงเข้าไป
ก่อนดูขั้วทั้งหลายจักเข้าไปขอมขแล้วอันแล้ววอกหินตัวนั้นก็หลับตาแล่นเข้าไปก่อนวอกทั้งหลายก็
หลับตาเข้าไปขอมหันแลครั้นวอกทั้งหลายไต้ขั้วเหล็กนั้นไปแล้วก็ไปรอดปราสาทหินแล้วก็ไปชิงเอา
แท่นชิงเอาของไฟก็ปั้งก็เป็นอันผิดเถียงกันเกรียนนมากนิกยามนั้นวอกหินจึงกล่าวว่าข้าแก่ที่ทั้งมวล
ชาติอันเกิดมานี้ก็ควรมีสัจจะแลแต่ปฐมหัวที่สุเจ้ากล่าวว่ายผู้ใดอาจเข้าไปแลออกมาบเสียของคั้นจักยก
บุคคลผู้นั้นเป็นพระยาแก่เราแล้วอันหาไฟจักไปบได้เท่ามิขั้วผู้เดียวบัดนี้ได้อันสมแก่เราเจ้าข้า
ทั้งหลายได้ที่อยู่สุขมันเที่ยงแล้วตั้งฤพ้อยเสียสัจจะแลประกข้า

หน้า ๕ - ขึ้นเป็นพระยานั้นชาวอันเมื่อนั้นวอกทั้งหลายจึงออมกันยกวอกหินตัวนั้นขึ้นเป็นพระยาหัน
แลแต่่งวอกหินตัวนั้นได้เป็นพระยาแก่วอกทั้งหลายก็ตั้งยงวอกใหญ่วอกเฒ่าหื้อเป็นขุนเสนาอันใหญ่
ด้วยลำดับถานะต่ำถานะสูงหื้อรุ่งกันว่าขุนผู้ใหญ่ ๑ แลชวนกันกินแอ่วเล่นในป่าบุคลผลที่นั่นต้นค้ำแล้ว
ชวนกันเข้าไปนอนในถ้ำที่นั่นช้วนใจๆ นานว่าได้ปี ๑ สองปี ๓ ปีมาแล้วยังมีในวัน ๑ วอกทั้งหลายมา
พร้อมกันกินลูกไม้พ้อยไว้กับไว้วอกตัวเป็นพญาแห่งเขาหันแลวอกทั้งหลายก็หันพระยาออกอันเป็นเจ้า
แห่งเขาก็มีตาอันเต็มไปด้วยน้ำตาฉนั้นนั้นวอกชุมเป็นเสนาจึงไหวว่าข้าแก่มหาราชเจ้าความอันบจำเรียว
ใจเยี่ยงใตพ้อยเกิดมีแก่มหากษัตริย์เจ้านั้นชามหาราชเป็นเจ้าจุงกรุณาแก่ข้าแต่เมื่อเมื่อนั้นพระยาจึง
กล่าวว่าดูราเสนาทั้งหลายเฮยบัดนี้เรามาอยู่ที่นี้ก็สุขแท้แลเหตุบได้อยู่ได้คำตัดคำแต่งบุคคลผู้ใดบมี
ภัยเหิงใดมาบิบเบียนสักอันแลบนานเท่าใดเราทั้งหลายก็จักตายจักเสียประโยชน์อันเกิดมาเสวยสุขใน
โลกนี้ขแลวอกทั้งหลายได้ยินคำเยี่ยงนั้นก็มีใจหม่นหมองชบเขา

หน้า ๖ - ต่ำล้อยน้อยใจแล้วแต่มรณภยันตายนมากนิกหาตัวจักปากบได้ก็มีแลยามนั้นยังมีวอกตัว
๑ ไหวว่ามหาราชเป็นเจ้ายังรู้แต่ภยันมจราชธรรมอัน ๑ ร้อยรู้อันยังคองประเสริฐแท้แลอันจักพ้นจาก
ภัยทั้งหลายผู้งั้นเท่ามิพระพุทธเจ้าแลพระปัจเจกเจ้าแลอรหันตเจ้าสิ่งเดียวและในเขา ๓ จำพวกนี้จึง

จักรู้คงอันดีซแลพระยาจึงกล่าวว่าเขาเจ้า ๓ คนนั้นมีในสถานที่ใดชาวออกตัวนั้นจึงไหว้สาว่าดังได้ยิน
มาในชุมพุกที่ปีเถื่อนเล็กดงใหญ่พุ้นแลผิบบ่อนอยู่ถ้าหาพุ้นแล้วฉันทนิพระยาวอกได้ยินแล้วก็มีใจชม
ชื่นยินดีมากนักแล้วก็กล่าวว่าบัดนี้กูสั่งสุทธานทั้งหลายที่รักษาถ้ำแห่งเราด้วยหาคำประมาทบได้จึงมี
เพื่อข้าจักแอมไปได้ลุ่มฟ้าทั้งมวลเพื่อจักแสวงหาครุตนประเสริฐอันรู้คงบ่เกิดบ่ตายนั่นซแลว่าอันผู้
เป็นบริวารก็มีสาธุการว่าวันพรุกเราทั้งหลายไปหาหมากลูกไม้ทั้งหลายมาถวายเจ้าแห่งเราเพื่อว่าฉันท
ตวันลุนวอกทั้งหลายก็ชวนกันไปเอาหมากไม้ลูกไม้มาวางไว้เหนือหมากหินแล้วพระยาก็กินลูกไม้
พร้อมกันที่ ๑ ที่เดียวรววดตามสั่งสอนบรมวล

หน้า ๗ - แล้วถึงวันลุนพระยาวอกก็ไปหักเอากิ่งไม้แพกทั้งหลายแล้วแลเอาเครือเข้ามาคาดเป็นแพนั้น
หื้อมันแล้วเอาไม้เล่ม ๑ มาแต่งเป็นไม้พายแล้วทำตนเดียวขึ้นอยู่แพแล้วก็กำพายไปใจ ๆ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ๘ ๙ ๑๐ ๑๑ ๑๒ ๑๓ ๑๔ ๑๕ ๑๖ ๑๗ ๑๘ ๑๙ ๒๐ ๒๑ ๒๒ ๒๓ ๒๔ ๒๕ ๒๖ ๒๗ ๒๘ ๒๙ ๓๐ ๓๑ ๓๒ ๓๓ ๓๔ ๓๕ ๓๖ ๓๗ ๓๘ ๓๙ ๔๐ ๔๑ ๔๒ ๔๓ ๔๔ ๔๕ ๔๖ ๔๗ ๔๘ ๔๙ ๕๐ ๕๑ ๕๒ ๕๓ ๕๔ ๕๕ ๕๖ ๕๗ ๕๘ ๕๙ ๖๐ ๖๑ ๖๒ ๖๓ ๖๔ ๖๕ ๖๖ ๖๗ ๖๘ ๖๙ ๗๐ ๗๑ ๗๒ ๗๓ ๗๔ ๗๕ ๗๖ ๗๗ ๗๘ ๗๙ ๘๐ ๘๑ ๘๒ ๘๓ ๘๔ ๘๕ ๘๖ ๘๗ ๘๘ ๘๙ ๙๐ ๙๑ ๙๒ ๙๓ ๙๔ ๙๕ ๙๖ ๙๗ ๙๘ ๙๙ ๑๐๐ ๑๐๑ ๑๐๒ ๑๐๓ ๑๐๔ ๑๐๕ ๑๐๖ ๑๐๗ ๑๐๘ ๑๐๙ ๑๑๐ ๑๑๑ ๑๑๒ ๑๑๓ ๑๑๔ ๑๑๕ ๑๑๖ ๑๑๗ ๑๑๘ ๑๑๙ ๑๒๐ ๑๒๑ ๑๒๒ ๑๒๓ ๑๒๔ ๑๒๕ ๑๒๖ ๑๒๗ ๑๒๘ ๑๒๙ ๑๓๐ ๑๓๑ ๑๓๒ ๑๓๓ ๑๓๔ ๑๓๕ ๑๓๖ ๑๓๗ ๑๓๘ ๑๓๙ ๑๔๐ ๑๔๑ ๑๔๒ ๑๔๓ ๑๔๔ ๑๔๕ ๑๔๖ ๑๔๗ ๑๔๘ ๑๔๙ ๑๕๐ ๑๕๑ ๑๕๒ ๑๕๓ ๑๕๔ ๑๕๕ ๑๕๖ ๑๕๗ ๑๕๘ ๑๕๙ ๑๖๐ ๑๖๑ ๑๖๒ ๑๖๓ ๑๖๔ ๑๖๕ ๑๖๖ ๑๖๗ ๑๖๘ ๑๖๙ ๑๗๐ ๑๗๑ ๑๗๒ ๑๗๓ ๑๗๔ ๑๗๕ ๑๗๖ ๑๗๗ ๑๗๘ ๑๗๙ ๑๘๐ ๑๘๑ ๑๘๒ ๑๘๓ ๑๘๔ ๑๘๕ ๑๘๖ ๑๘๗ ๑๘๘ ๑๘๙ ๑๙๐ ๑๙๑ ๑๙๒ ๑๙๓ ๑๙๔ ๑๙๕ ๑๙๖ ๑๙๗ ๑๙๘ ๑๙๙ ๒๐๐ ๒๐๑ ๒๐๒ ๒๐๓ ๒๐๔ ๒๐๕ ๒๐๖ ๒๐๗ ๒๐๘ ๒๐๙ ๒๑๐ ๒๑๑ ๒๑๒ ๒๑๓ ๒๑๔ ๒๑๕ ๒๑๖ ๒๑๗ ๒๑๘ ๒๑๙ ๒๒๐ ๒๒๑ ๒๒๒ ๒๒๓ ๒๒๔ ๒๒๕ ๒๒๖ ๒๒๗ ๒๒๘ ๒๒๙ ๒๓๐ ๒๓๑ ๒๓๒ ๒๓๓ ๒๓๔ ๒๓๕ ๒๓๖ ๒๓๗ ๒๓๘ ๒๓๙ ๒๔๐ ๒๔๑ ๒๔๒ ๒๔๓ ๒๔๔ ๒๔๕ ๒๔๖ ๒๔๗ ๒๔๘ ๒๔๙ ๒๕๐ ๒๕๑ ๒๕๒ ๒๕๓ ๒๕๔ ๒๕๕ ๒๕๖ ๒๕๗ ๒๕๘ ๒๕๙ ๒๖๐ ๒๖๑ ๒๖๒ ๒๖๓ ๒๖๔ ๒๖๕ ๒๖๖ ๒๖๗ ๒๖๘ ๒๖๙ ๒๗๐ ๒๗๑ ๒๗๒ ๒๗๓ ๒๗๔ ๒๗๕ ๒๗๖ ๒๗๗ ๒๗๘ ๒๗๙ ๒๘๐ ๒๘๑ ๒๘๒ ๒๘๓ ๒๘๔ ๒๘๕ ๒๘๖ ๒๘๗ ๒๘๘ ๒๘๙ ๒๙๐ ๒๙๑ ๒๙๒ ๒๙๓ ๒๙๔ ๒๙๕ ๒๙๖ ๒๙๗ ๒๙๘ ๒๙๙ ๓๐๐ ๓๐๑ ๓๐๒ ๓๐๓ ๓๐๔ ๓๐๕ ๓๐๖ ๓๐๗ ๓๐๘ ๓๐๙ ๓๑๐ ๓๑๑ ๓๑๒ ๓๑๓ ๓๑๔ ๓๑๕ ๓๑๖ ๓๑๗ ๓๑๘ ๓๑๙ ๓๒๐ ๓๒๑ ๓๒๒ ๓๒๓ ๓๒๔ ๓๒๕ ๓๒๖ ๓๒๗ ๓๒๘ ๓๒๙ ๓๓๐ ๓๓๑ ๓๓๒ ๓๓๓ ๓๓๔ ๓๓๕ ๓๓๖ ๓๓๗ ๓๓๘ ๓๓๙ ๓๔๐ ๓๔๑ ๓๔๒ ๓๔๓ ๓๔๔ ๓๔๕ ๓๔๖ ๓๔๗ ๓๔๘ ๓๔๙ ๓๕๐ ๓๕๑ ๓๕๒ ๓๕๓ ๓๕๔ ๓๕๕ ๓๕๖ ๓๕๗ ๓๕๘ ๓๕๙ ๓๖๐ ๓๖๑ ๓๖๒ ๓๖๓ ๓๖๔ ๓๖๕ ๓๖๖ ๓๖๗ ๓๖๘ ๓๖๙ ๓๗๐ ๓๗๑ ๓๗๒ ๓๗๓ ๓๗๔ ๓๗๕ ๓๗๖ ๓๗๗ ๓๗๘ ๓๗๙ ๓๘๐ ๓๘๑ ๓๘๒ ๓๘๓ ๓๘๔ ๓๘๕ ๓๘๖ ๓๘๗ ๓๘๘ ๓๘๙ ๓๙๐ ๓๙๑ ๓๙๒ ๓๙๓ ๓๙๔ ๓๙๕ ๓๙๖ ๓๙๗ ๓๙๘ ๓๙๙ ๔๐๐ ๔๐๑ ๔๐๒ ๔๐๓ ๔๐๔ ๔๐๕ ๔๐๖ ๔๐๗ ๔๐๘ ๔๐๙ ๔๑๐ ๔๑๑ ๔๑๒ ๔๑๓ ๔๑๔ ๔๑๕ ๔๑๖ ๔๑๗ ๔๑๘ ๔๑๙ ๔๒๐ ๔๒๑ ๔๒๒ ๔๒๓ ๔๒๔ ๔๒๕ ๔๒๖ ๔๒๗ ๔๒๘ ๔๒๙ ๔๓๐ ๔๓๑ ๔๓๒ ๔๓๓ ๔๓๔ ๔๓๕ ๔๓๖ ๔๓๗ ๔๓๘ ๔๓๙ ๔๔๐ ๔๔๑ ๔๔๒ ๔๔๓ ๔๔๔ ๔๔๕ ๔๔๖ ๔๔๗ ๔๔๘ ๔๔๙ ๔๕๐ ๔๕๑ ๔๕๒ ๔๕๓ ๔๕๔ ๔๕๕ ๔๕๖ ๔๕๗ ๔๕๘ ๔๕๙ ๔๖๐ ๔๖๑ ๔๖๒ ๔๖๓ ๔๖๔ ๔๖๕ ๔๖๖ ๔๖๗ ๔๖๘ ๔๖๙ ๔๗๐ ๔๗๑ ๔๗๒ ๔๗๓ ๔๗๔ ๔๗๕ ๔๗๖ ๔๗๗ ๔๗๘ ๔๗๙ ๔๘๐ ๔๘๑ ๔๘๒ ๔๘๓ ๔๘๔ ๔๘๕ ๔๘๖ ๔๘๗ ๔๘๘ ๔๘๙ ๔๙๐ ๔๙๑ ๔๙๒ ๔๙๓ ๔๙๔ ๔๙๕ ๔๙๖ ๔๙๗ ๔๙๘ ๔๙๙ ๕๐๐ ๕๐๑ ๕๐๒ ๕๐๓ ๕๐๔ ๕๐๕ ๕๐๖ ๕๐๗ ๕๐๘ ๕๐๙ ๕๑๐ ๕๑๑ ๕๑๒ ๕๑๓ ๕๑๔ ๕๑๕ ๕๑๖ ๕๑๗ ๕๑๘ ๕๑๙ ๕๒๐ ๕๒๑ ๕๒๒ ๕๒๓ ๕๒๔ ๕๒๕ ๕๒๖ ๕๒๗ ๕๒๘ ๕๒๙ ๕๓๐ ๕๓๑ ๕๓๒ ๕๓๓ ๕๓๔ ๕๓๕ ๕๓๖ ๕๓๗ ๕๓๘ ๕๓๙ ๕๔๐ ๕๔๑ ๕๔๒ ๕๔๓ ๕๔๔ ๕๔๕ ๕๔๖ ๕๔๗ ๕๔๘ ๕๔๙ ๕๕๐ ๕๕๑ ๕๕๒ ๕๕๓ ๕๕๔ ๕๕๕ ๕๕๖ ๕๕๗ ๕๕๘ ๕๕๙ ๕๖๐ ๕๖๑ ๕๖๒ ๕๖๓ ๕๖๔ ๕๖๕ ๕๖๖ ๕๖๗ ๕๖๘ ๕๖๙ ๕๗๐ ๕๗๑ ๕๗๒ ๕๗๓ ๕๗๔ ๕๗๕ ๕๗๖ ๕๗๗ ๕๗๘ ๕๗๙ ๕๘๐ ๕๘๑ ๕๘๒ ๕๘๓ ๕๘๔ ๕๘๕ ๕๘๖ ๕๘๗ ๕๘๘ ๕๘๙ ๕๙๐ ๕๙๑ ๕๙๒ ๕๙๓ ๕๙๔ ๕๙๕ ๕๙๖ ๕๙๗ ๕๙๘ ๕๙๙ ๖๐๐ ๖๐๑ ๖๐๒ ๖๐๓ ๖๐๔ ๖๐๕ ๖๐๖ ๖๐๗ ๖๐๘ ๖๐๙ ๖๑๐ ๖๑๑ ๖๑๒ ๖๑๓ ๖๑๔ ๖๑๕ ๖๑๖ ๖๑๗ ๖๑๘ ๖๑๙ ๖๒๐ ๖๒๑ ๖๒๒ ๖๒๓ ๖๒๔ ๖๒๕ ๖๒๖ ๖๒๗ ๖๒๘ ๖๒๙ ๖๓๐ ๖๓๑ ๖๓๒ ๖๓๓ ๖๓๔ ๖๓๕ ๖๓๖ ๖๓๗ ๖๓๘ ๖๓๙ ๖๔๐ ๖๔๑ ๖๔๒ ๖๔๓ ๖๔๔ ๖๔๕ ๖๔๖ ๖๔๗ ๖๔๘ ๖๔๙ ๖๕๐ ๖๕๑ ๖๕๒ ๖๕๓ ๖๕๔ ๖๕๕ ๖๕๖ ๖๕๗ ๖๕๘ ๖๕๙ ๖๖๐ ๖๖๑ ๖๖๒ ๖๖๓ ๖๖๔ ๖๖๕ ๖๖๖ ๖๖๗ ๖๖๘ ๖๖๙ ๖๗๐ ๖๗๑ ๖๗๒ ๖๗๓ ๖๗๔ ๖๗๕ ๖๗๖ ๖๗๗ ๖๗๘ ๖๗๙ ๖๘๐ ๖๘๑ ๖๘๒ ๖๘๓ ๖๘๔ ๖๘๕ ๖๘๖ ๖๘๗ ๖๘๘ ๖๘๙ ๖๙๐ ๖๙๑ ๖๙๒ ๖๙๓ ๖๙๔ ๖๙๕ ๖๙๖ ๖๙๗ ๖๙๘ ๖๙๙ ๗๐๐ ๗๐๑ ๗๐๒ ๗๐๓ ๗๐๔ ๗๐๕ ๗๐๖ ๗๐๗ ๗๐๘ ๗๐๙ ๗๑๐ ๗๑๑ ๗๑๒ ๗๑๓ ๗๑๔ ๗๑๕ ๗๑๖ ๗๑๗ ๗๑๘ ๗๑๙ ๗๒๐ ๗๒๑ ๗๒๒ ๗๒๓ ๗๒๔ ๗๒๕ ๗๒๖ ๗๒๗ ๗๒๘ ๗๒๙ ๗๓๐ ๗๓๑ ๗๓๒ ๗๓๓ ๗๓๔ ๗๓๕ ๗๓๖ ๗๓๗ ๗๓๘ ๗๓๙ ๗๔๐ ๗๔๑ ๗๔๒ ๗๔๓ ๗๔๔ ๗๔๕ ๗๔๖ ๗๔๗ ๗๔๘ ๗๔๙ ๗๕๐ ๗๕๑ ๗๕๒ ๗๕๓ ๗๕๔ ๗๕๕ ๗๕๖ ๗๕๗ ๗๕๘ ๗๕๙ ๗๖๐ ๗๖๑ ๗๖๒ ๗๖๓ ๗๖๔ ๗๖๕ ๗๖๖ ๗๖๗ ๗๖๘ ๗๖๙ ๗๗๐ ๗๗๑ ๗๗๒ ๗๗๓ ๗๗๔ ๗๗๕ ๗๗๖ ๗๗๗ ๗๗๘ ๗๗๙ ๗๘๐ ๗๘๑ ๗๘๒ ๗๘๓ ๗๘๔ ๗๘๕ ๗๘๖ ๗๘๗ ๗๘๘ ๗๘๙ ๗๙๐ ๗๙๑ ๗๙๒ ๗๙๓ ๗๙๔ ๗๙๕ ๗๙๖ ๗๙๗ ๗๙๘ ๗๙๙ ๘๐๐ ๘๐๑ ๘๐๒ ๘๐๓ ๘๐๔ ๘๐๕ ๘๐๖ ๘๐๗ ๘๐๘ ๘๐๙ ๘๑๐ ๘๑๑ ๘๑๒ ๘๑๓ ๘๑๔ ๘๑๕ ๘๑๖ ๘๑๗ ๘๑๘ ๘๑๙ ๘๒๐ ๘๒๑ ๘๒๒ ๘๒๓ ๘๒๔ ๘๒๕ ๘๒๖ ๘๒๗ ๘๒๘ ๘๒๙ ๘๓๐ ๘๓๑ ๘๓๒ ๘๓๓ ๘๓๔ ๘๓๕ ๘๓๖ ๘๓๗ ๘๓๘ ๘๓๙ ๘๔๐ ๘๔๑ ๘๔๒ ๘๔๓ ๘๔๔ ๘๔๕ ๘๔๖ ๘๔๗ ๘๔๘ ๘๔๙ ๘๕๐ ๘๕๑ ๘๕๒ ๘๕๓ ๘๕๔ ๘๕๕ ๘๕๖ ๘๕๗ ๘๕๘ ๘๕๙ ๘๖๐ ๘๖๑ ๘๖๒ ๘๖๓ ๘๖๔ ๘๖๕ ๘๖๖ ๘๖๗ ๘๖๘ ๘๖๙ ๘๗๐ ๘๗๑ ๘๗๒ ๘๗๓ ๘๗๔ ๘๗๕ ๘๗๖ ๘๗๗ ๘๗๘ ๘๗๙ ๘๘๐ ๘๘๑ ๘๘๒ ๘๘๓ ๘๘๔ ๘๘๕ ๘๘๖ ๘๘๗ ๘๘๘ ๘๘๙ ๘๙๐ ๘๙๑ ๘๙๒ ๘๙๓ ๘๙๔ ๘๙๕ ๘๙๖ ๘๙๗ ๘๙๘ ๘๙๙ ๙๐๐ ๙๐๑ ๙๐๒ ๙๐๓ ๙๐๔ ๙๐๕ ๙๐๖ ๙๐๗ ๙๐๘ ๙๐๙ ๙๑๐ ๙๑๑ ๙๑๒ ๙๑๓ ๙๑๔ ๙๑๕ ๙๑๖ ๙๑๗ ๙๑๘ ๙๑๙ ๙๒๐ ๙๒๑ ๙๒๒ ๙๒๓ ๙๒๔ ๙๒๕ ๙๒๖ ๙๒๗ ๙๒๘ ๙๒๙ ๙๓๐ ๙๓๑ ๙๓๒ ๙๓๓ ๙๓๔ ๙๓๕ ๙๓๖ ๙๓๗ ๙๓๘ ๙๓๙ ๙๔๐ ๙๔๑ ๙๔๒ ๙๔๓ ๙๔๔ ๙๔๕ ๙๔๖ ๙๔๗ ๙๔๘ ๙๔๙ ๙๕๐ ๙๕๑ ๙๕๒ ๙๕๓ ๙๕๔ ๙๕๕ ๙๕๖ ๙๕๗ ๙๕๘ ๙๕๙ ๙๖๐ ๙๖๑ ๙๖๒ ๙๖๓ ๙๖๔ ๙๖๕ ๙๖๖ ๙๖๗ ๙๖๘ ๙๖๙ ๙๗๐ ๙๗๑ ๙๗๒ ๙๗๓ ๙๗๔ ๙๗๕ ๙๗๖ ๙๗๗ ๙๗๘ ๙๗๙ ๙๘๐ ๙๘๑ ๙๘๒ ๙๘๓ ๙๘๔ ๙๘๕ ๙๘๖ ๙๘๗ ๙๘๘ ๙๘๙ ๙๙๐ ๙๙๑ ๙๙๒ ๙๙๓ ๙๙๔ ๙๙๕ ๙๙๖ ๙๙๗ ๙๙๘ ๙๙๙ ๑๐๐๐

หน้า ๘ - นั้นภายหน้าหากล้ามีเมืองคนขเลมันรำพึงฉันทแล้วออกจึงหาเอาไม้มาแปงเป็นแพขึ้นชีแล้ว
พายไปหันแลไปรอดเกาะสมุทราทรภายวันตกละจอดแพมันเสียก็จรเดินแอมไปหันดอยลูก ๑ สูงนักเป็นที่
สงัดจากอารมณ์ทั้งมวลมันก็ไปในป่าที่นั่นก็ได้ยินเสียงคนปากจกกับด้วยกันดังอันมันจึงย่องเลียบฟังหื้อ
ได้ยินเสียงซบว่าไปในป่าไม้เป็นคนเล่นพื้นเมื่อชายเหล่ายามกล่าวคาสามหาวน้อยว่าไปแลบแมนใจรู้
ในแห่งห้องคริงครินแลงดุยามเดียวไปมาตายก็รู้ที่เถียงขาดกาดค่าชายเพียงบขึ้นมีใจปูนฟองยาก
หากเลียงห้องข่อยชองชงชวยกลางเพื่อพบผู้ฤษีผู้ชิตนมีใจเสียบสงายไขแผ้วกว้างจำเริญแก่ผู้คน
ทั้งหลายบ่ขาดบ่ประมาทคงธรรมอยู่กระทำเมตตาทาณาทั้งนี้แล้วยามนั้นพระยาวอกได้ยินก็มีใจชม
ชื่นยินดีมากนักก็กล่าวว่าตนประเสริฐมีที่นี้แลมันก็ฟ้าแล่นออกมาจากคุ่มไม้ไปก็ได้หันยังพวกหลวงผู้
นั้นพระยาวอกกล่าวข้าแก่เจ้ากูตนประเสริฐช้านี้ก็น้อมตัวถวายเจ้ากูบัดนี้พวกหลวงผู้นั้นก็กล่าว

หน้า ๙ - ผู้เข้าป้อมมีเสื้อผ้ายกยังหาบได้มุ่งพร้อมตั้งฤแลตนประเสริฐนั้นชาพระยาวอกว่าเจ้ากูปประเสริฐตั้งฤแลว่าคำอันประเสริฐตนนั้นอยู่ภาวนานั้นชาคำอันนั้นว่าเป็นคงแห่งตนประเสริฐชฤพวกหลวงชาว่าคำอันเจ้ากล่าวนั้นก็หากมีเป็นฉนั้นแท้แลคำอันชากลานั้นจักเกิดเป็นแต่วิสัยแห่งข้าพึ่งมีชแลยังมีมหาเถรเจ้าตน ๑ หากสอนหือแก่ข้าว่าคันท่านหากชี่คร้านนัगत่านจงกล่าวคำอันเราหากสอนนี้เพื่อพิท่านหากกล่าวคำอันเราสอนที่นี้แท้ตั้งอันความบคิตใจ ๑ จักระงับกลับหายแก่ท่านชแลเมตตาฉนั้นแล้วป็นข้าก็มีความลำบากบพิงใจข้าจึงกล่าวคำตามนั้นมหาเถรเจ้าหากมาเมตตาฉนั้นชุประการแล้วก็รู้ว่าเจ้ามาพิงเอาฉนั้นค่านเมื่อนั้นพระยาจึงถามว่ามหาเถรเจ้าตนนั้นท่านอยู่สถานใดชะพวกหลวงชานวาก็หากบโกลเท่าใดแลที่อยู่มหาเถรเจ้านั้นชื่อว่าปัญญาทสแลคือว่าเล็ก ๓ วาอันในถ้ำที่นั้นมิมีมหาเถรเจ้าตน ๑ ชื่อศรีโพธิมีลูกศิษย์สิบตนแลกับตามเรียนวัตรปฏิบัติอยู่ในถ้ำที่นั้นแลเจ้ากุ่มักใคร่หันมหาเถร

หน้า ๑๐ - เจ้าตนนั้นก็จงไปเพื่อตั้งทางน้อยเส้นนี้เป็นทางอันเข้าไปสู่มหาเถรเจ้าตนนั้นชื่อนักแลท่านจูงห่วยหน้าเฉพาซึ่งหนทางใต้ไปเทือบโกลเท่าใดหากจักไปถึงที่อยู่แห่งมหาเถรเจ้าแลพระยาวอกได้ยินคำเยียงนั้นก็มีใจชมชื่นยินดีมากนัก็สั่งอำลาพกรอดแล้วห่วยหน้าเฉพาซึ่งหนทางใต้แล้วก็ไปหันแลแต่ฉนั้นไปได้อรวาที่ไปหันถ้ำที่ ๑ มีประตูลากหับไว้เป็นที่สังคจากฝูงคนทั้งหลายที่โกลปากถ้ำนั้นมิมีหากหินลูก ๑ ที่ดินผาลูกนั้นต้องลิกไว้ว่าถ้ำปัญญาทสสะอันมีสองแจ้งถ้ำ ๓ ลิกแล้วพระยาวอกหันแล้วก็มีใจชมชื่นยินดีมากนัจึงมารำพิงว่าควรกูเฝ้าอยู่ที่นี้แลบควรจักไปอยู่ที่ประตู่เพื่อว่าอันแล้วก็เฝ้าอยู่ที่นั้นแท้หันแลยามนั้นยังมีลูกศิษย์ตน ๑ ไชประตู่ออกมาถามว่าบุคคลผู้ใดมากระทำกรรมอันใดอยู่ในถ้ำที่นี้ชาพระยาวอกชานว่าข้าเป็นผู้แ่อหาเรียนคองวัตรปฏิบัติอันดีตายบไซเป็นคนกระทำกรรมอันอื่นก็มิมีแล ลูกศิษย์ท่านตนนั้นแยมัใคร่ห้วน้อย ๑ ว่าวันนี้อาจารย์เจ้าไชอรรถกาแก่ลูกศิษย์ทั้งหลายยังพร้อมกันไหว้ไปหันแล้วอาจารย์เจ้าจำข้า

หน้า ๑๑ - มาไชประตู่ว่าภายนอกมีผู้จักเรียนคองมานั้นอยู่หันแลท่านจงไปรับเอาเข้ามาเทือครุเมตตาฉนั้นข้าจึงมาแลพระยาวอกชานว่าอามเออะเป็นข้านี้แล ลูกศิษย์ตนนั้นร้องว่าท่านจงมาเทอะพระยาวอกก็เฝียดเสื้อผ้าหือดีแล้วก็ชอมลูกศิษย์ตนนั้นมันก็เข้าถ้ำมาถึงครูอาจารย์ผู้ฉนั้นหันแลพระยาวอกหันอาจารย์ฉนั้นอยู่ด้วยอิริยาอันรำจับแล้วมีลูกศิษย์ ๗ สิบสี่สิบนั่งแวดล้อมเป็นบริวานอยู่ตั้งอันพระยาวอกก็คบไหว้ใจ ๆ หันแลอาจารย์เจ้าจึงถามว่าท่านเป็นคนอยู่สถานใดชะชาพระยาวอกไหวว่าข้าอยู่ในบุพิเทหทวีปอรัทธะทวีปน้อยตอบบุพิผลคหุอันชื่อถ้ำน้ำบัตอันเป็นแคว้นแห่งบุพิเทหทวีปอันข้าแลอาจารย์ฉนั้นได้ยินแล้วก็กล่าวว่าลูกศิษย์เฮยสุท่านจงชับบุคคลผู้นี้หือหนีไปพันนัก็เพื่อมันตัวนี้เป็นคนแหลหลอสิัพพะแหลหลอกล่าวคำมุสาวาทตั้งฤพ้อยจักอุสสาหะพรำเพ่งรำเรียนคองวัตรได้นั้นชาพระยาวอก

ไหว้วาข้าแกเจ้ากูข้ามีสัจจะมันเที่ยงแท้แลอาจารย์ยกกล่าววาทานมีสัจจะบ่กล่าวคำมุสาวาทนั้นดังฤ
แลกลูกบุพพิเททวิปมานั้นชาแดนแต่นี้ไปภายหน้า

หน้า ๑๒ - ที่นี้ไปชุมพุทวิปไปบุพพิเททวิปก็มีน้ำสมุทรขึ้นไว้เป็นชั้นไปน้กนั้นดังฤจกมารอดจอดถึง
สถานที่นี้ได้นั้นชาคำเยี่ยงนี้บ่ว่าเป็นคำมุสาวาทเพื่อพระยาวอกไหว้วาข้าแกเจ้าอาจารย์คำอันเจ้ากู
เมตตานันก็หามีเป็นฉนั้นแท้แลตั้งตัวข้านี้เท่ากลัวแต่มีจจุราชธรรมสิ่งเดียวบ่กลัวแต่ภัยขึ้นบกดกน้ำสัก
อันแลลาประเทศทั้ง ๔ นั้นข้าบ่กลัวสักอันแลหากเอาตัวเป็นไปใจ ๆ มักใครไต้ยงครองอันตือสุสาหะมา
ได้สิบปีปลายแล้วจึงมารอดเจ้ากูตนประเสริฐนี้แล เจ้ากูมิว่าบ่ปราณีแต่ว่าอันอาจารย์จึงกล่าวครั้นมี
เป็นดังท่านว่าบ่แปรแท้ันก็ดีแลเท่าวานามกรชื่อท่านมีดังฤชาพระยาวอกไหว้วาข้าแต่อาจารย์เจ้า
ตั้งตัวข้านี้เกิดมาหาพ่อหาแม่บ่ได้ข้าแลอาจารย์ยกกล่าววาทเกิดมาหาพ่อหาแม่บ่ได้จักมีแต่ที่ใดนั้นชะรอย
ว่าเกิดมาแต่ต้นไม้มาชฤพระยาวอกไหว้วาข้าบ่เกิดกับต้นไม้ข้าหากเกิดมาในหน้าหมากหินลูก ๑ ข้ายัง
เชื่อได้ดอยอันข้าเกิดนั้นชื่อบุพผลมีหินทิพย์ลูก ๑ ตั้งอยู่เสี้ยงจิวรกาลนานนักเป็นลูกแตกออกมาข้าก็
เกิด

หน้า ๑๓ - ออกหมากหินลูกนั้นมาแล้วอาจารย์เจ้าไต้ยงคำแห่งพระยาวอกก็ยินดีมากนักลำเพิงวามัน
ผู้นี้ได้เตชะแห่งฟ้าไต้ยงแห่งดินแลเกิดเป็นตัวมาชแลจึงร้องวาทานจงยงเที่ยวไปดูเพื่อว่าอันพระยา
วอกก็ลูกแล้วยงเที่ยวไปมาสอง ๓ รอบหันแลมหาเถรเจ้าก็แยมใคร่หัวหน้อย ๑ ก็กล่าววาทเราเส็งดูตัว
ท่านผางร้ายนักหุนตัวลักษณะแห่งท่านเหมือนแมงอันช่างกินลูกไม้ันแลมาจุกบ้นควานานแก่ท่านช
แล้วอันแล้วจึงมาราฟังดูรู้แล้วก็บ้นชื่อหื้อเป็นสินชวนหันแลพระยาวอกไต้ยงแล้วก็ยินดีมากนักเชื่อนี้
จึงรู้สินแลขออาจารย์จงใส่ชื่อแถมเราก่อนแลมหาเถรเจ้าว่าในอันเป็นลูกศิษย์เรานี้มี (สิบ) สองตนใส่
ชื่อหื้อลูกศิษย์ด้วยลำดับกันแลในธรรม ๑๒ ตัวนั้นชื่อกลางใหญ่ปัญญาสติสมาธิมิตปีติเรียงลำดับ
๑๒ คำนิแลมาจุกบ้นชื่อลำเปล่าว่าฉนั้นแลพระยาวอกก็สาธการว่าดีหลีแลควรเรียกวาชื่อลำเปล่าว่า
อันบ่รู้ภายหน้ายังปฏิบัติเป็นฉนั้นโตบ่แจ้งท่าฟังแถมบทภายหน้าจักไขนิยายอันน้อยพระยอดสร้อย
เทศนายงพระยาวอกตัวชื่อลำเปล่าก็สำเร็จเสร็จแล้วเท่านี้ก่อนแลน้ำความชาวเหนือแล

หน้า ๑๔ - วอกใครหินผูกตัน ธัมมนั้นเป็นความภายในบ่พอเข้าใจพิจารณาไปเพื่อเจ้า ใบปลายวอก
ใครหินผูกตันแล จุลศักราชไต้ 1284 ตัวปีเต่าเส็ดเดือน 11 ลง 5 คำเม็งวัน 7 ไทยเต่าไต้ยามกองแลง
บริบูรณ์ลิขิตแล้วแก่ข้าแลบุญเฮย

วอกไครหิน วัดบ้านแหลม ผูกที่ ๒

หน้า ๑ - นโมตัสสัสถุ ที่นี้จักกล่าวทุติยวันอันถ้วนสองดั่งลำเปลา่ตราตรองพุทธครองสมาธิตัดขาดนิเวรม์เยี่ยงนี้ตั้งพระยาวอกได้ชื่อแล้วก็ยืนตีไห้หม้หาเถรเจ้าแล้วก็ออกไปถึงประตูชั้นกลางก็ยั้งบอกยังการกวาดเผียวชำระเข้าออกปฏิบัติวัตรครองทั้งมวลแก่ลำเปลา่ชูประการหันแลลำเปลา่จึงไห้ลูกศิษย์ทั้งหลายด้วยที่ติดที่เท้า ๕ แห่งแล้วกล่าวว่าแก่เจ้ากูทั้งหลายได้ละข้าเสียแลฉันใดข้ายังจักรู้ครองอริยเจ้าทั้งหลายหากไห้ฉันนั้นขอเจ้ากูทั้งมวลจงเอ็นดูกรุณาข้าแล้วบอกสั่งสอนหื้อข้าชูประการฉันนี้ลูกศิษย์ทั้งหลายก็รับเอาคำด้วยคำว่าสาธุตินักว่าอันแล้วก็ชวรกันพรา่เพ่งปฏิบัติไปไ้ ๑ ปี ๕ ปีมาแล้ว เอกทิวส์ ยังมีในวัน ๑ อริยะตนเป็นครูหื้อลูกศิษย์ทั้งหลายมาพร้อมกันชุนแล้วตนท่านก็นั่งอยู่เหนือธรรมาสน์ก็หื้อยังลูกศิษย์ทั้งหลายหื้อตั้งยังสติฟังดีแล้วก็แก้ไขยังธรรมกถาเป็นเล็กแลบนักว่าได้ยังครองปฏิบัติอันนี้เป็นอันเล็กแลบโอนอ่อนสุขุมมากนักครองยะบหมิตัว ๑ ได้แล้วแสน ๑ ย่อมบรมมวลแลบท ๑ สัมมถาบท ๑ วิสสนรอมครองสองประการนี้หากเป็นทานสิ่งเดียวกันไผยังอาทสมัตถะตรัสธรรมอันเดียว ๑ ก็จักไ้ยังถึงยังครอง

หน้า ๒ - อันบู้เฒ่าบู้ตายนั้นชแลครั้นลำเปลา่ไ้ยินแล้วมันก็บังเกิดมีปีติชมชื่นยินดีแล้วก็ลวดยาดุหุเรามีหน้าอันชุ่มบานมือก็ฟ้อนตีนก็ตีตในส่องหน้าครูหันแลครูจึงร้องว่าดูราลำเปลา่เพิ่นทั้งหลายยังบ่ท้วงบ่ดิ่งมิ่งดั่งฎมากระทำฉันนี้ชาลำเปลา่ไห้ว่าข้าไ้ยินธรรมเทศนาอันเจ้ากูหากกล่าวข้าบ่หอนไ้ยินแต่ก่อนก็มาบังเกิดยินยังปีติยินดีมากนักบ่อาจจักตั้งอยู่ไ้ก็หากกระทำฟ้อนติดตามความปีติยินดีแห่งข้าแท้แลอาจารย์จึงถามว่าอรธอันกุเทศนาแต่ก่อนดั่งอันมาอยู่ปฏิบัติเราฉันนี้ท่านมักครองอันใดกับด้วยโลกียะนั้นมี ๓ ร้อนสี่กองแลก็มีโลกียะชุนเจ้าบ่กินด่าย ๔ ตัวนี้ชื่อว่า หด ไหล หน้ง เตียด มีชูประการนี้ท่านบ่มักเรียนครองอันใดนั้นชาลำเปลา่ไห้ว่าครองอันหด ไหล หน้ง เตียด นั้นเป็นอันมีวรรณะพิเศษใดชาอันอาจารย์กล่าวว่าบ่อันหดนั้นเทวดาลงทลายดูเคราะห์อันจักร้ายจักตีทลายเคราะห์ ชวรแห่งคนทั้งหลายบ่ทว่าไหล่นั้นเป็นครองแห่งผู้มีปัญญาชื่อว่า เป็นครองแห่งฤษีดูแดดดูฝนดูพยาธิสงเคราะห์สงชนจัดแลบทว่าหน้งนั้นเอาหญิงแถมชายเอาชายแถมหญิงใส่ลมเข้าไปหยาแบ่งยังพีด้วยน้ำนมหื้อผิวหนุ่มบาทแลบทว่าเตียดนั้นอยู่

หน้า ๓ - ผู้เดียวที่สลัดเตียนนั้นอยู่หื้อเที่ยงลูกยืนหื้อเที่ยงนอนอยู่หื้อเที่ยงลำเปลา่ไห้ว่าครอง ๔ ประการนี้อันใดบู้เฒ่าบู้ตายนั้นชาอาจารย์ไ้ไ้ยังครอง ๔ อันนี้บ่อันอาจจักห้ามไ้ยังครองอันบู้เกิดบู้รู้ตานั้นเพื่อแลลำเปลา่ชานว่าข้าบ่เรียนข้าบ่เรียนว่าอันหันแลอาจารย์ก็เคียดแลดว่าวอกตัวนี้ครองทั้ง ๔ บ่เรียนดั่งฎคองดั่งฎษาว่าฉันนี้ก็ลงจากแท่นธรรมาสน์แล้วก็กำเอาภิบไม้ภิบ ๑ ก็มาตีหัววอกตัวนั้น

คำแล้วเอามือไปภายหลังแล้วมหาเถรเจ้าก็เข้าเมื่ออยู่ที่อยู่แห่งตนหับประตูชั้นกลางเสียละลูกศิษย์ทั้งหลายไว้ที่นั่นลูกศิษย์ทั้งหลายก็พร้อมกันดิเคียนลำเปล่ามากนักกวอกลำเปล่าก็บ่เคียดเท่ามีหน้าอันขึ้นบานงามแล้วใคร่หัวลูกศิษย์ทั้งหลายย่อนเหตุมันเข้าใจบรรณสัญญาว่าครูอาจารย์ระตีหัวกุ ๓ คำอันนี้รู้ว่าสัญญาหื้อแก่กูตั้งอันในคืนถ้วน ๓ นั้นท่านพ้อยเมื่อสูเราเพื่อยามกูเอาไปหลังนั้นเข้าไปนั้นรู้ว่าสัญญาหื้อกูเมื่อภายหลังนั้นชแลอันครูหับประตูชั้นกลางเสียดังเพื่อว่าบ่หื้อกูเมื่อภายหลังนั้นชแลครั้งถึงชั้นถ้วน ๓ แลกูเข้าเมื่อทางประตูด้านหลังนั้นครูจักบอกสอนครองอันตีหื้อแก่กูพึงมีชแลมันรำพึงดังนี้แล้วก็ยินดีอยู่ในใจแห่งมันหันแลครั้งถึง

หน้า ๔ - ๓ คืนถ้วนแลลูกศิษย์ทั้งหลายหลับไปเสียดังแล้วมีก็ลักเลียบเข้าเมื่อภายหลังหันแลหันประตูด้านหลังหับไว้พื้น ๑ ไซพื้น ๑ มันก็มีใจยินดีมากนักค่อยเงียงคิงประตูเมื่อถึงที่สำราญแห่งครูหันครุนอนหลับอยู่ห่วยหน้าเฉพาะซึ่งภายในสำราญอยู่ตามตีมันก็เมื่อชแลอยู่แทนพ่ครูดด้วยอันบ่ท้วงบ่ติงหันแลยาม ๑ ครูตื่นมาลำเปล่าไหวว่าข้าแก่เจ้าครูอาจารย์ผู้เข้ามาอยู่ที่นี้ทำเจ้ากูตื่นแต่เช้าแล้วแลครูได้ยินแล้วก็ลุกมาห่มผ้าแลนั่งอยู่ตำว่าวอกตัวนี้มึงสั่งแลนอนอยู่ภายนอกพุ้นดังฤมิงพ้อยมานอนนี้เหตุใดชา ลำเปล่าไหวว่าวันขึ้นวันกลางที่เจ้าหากสัญญาเทศนานั้นเจ้าหากสัญญาเอาไม้ตีหัวข้า ๓ คำแลเอามือไปกานหลังในเมื่อหับประตูชั้นกลางเสียเหตุนี้ในคืนถ้วน ๓ ข้าจึงเข้ามาประตูด้านหลังนั้นหันแลมาคุกเข่าอยู่แลบแทนของนอนเจ้ากูที่นี่เพื่ออันแลขออริยะเจ้าจงเอ็นดูกรุณาข้าแลสอนยังครองบ่เฒ่าบ่ตายนั้นเพื่ออาจารย์ได้ยินแล้วก็รำพึงว่าวอกตัวนี้มันใคร่ได้เตชะแห่งฟ้ามันได้รสแห่งดินก็มีเตชะแท้แลเหตุมันรู้จิตใจแห่งกูชแลก็ร้องว่าครูลำเปล่ามึงจงเข้ามาใกล้แลฟังเอาด้วยคบบยาลำเปล่าเฮยมันก็เข้าไปไหวแลคบบยาแทนของนอน

หน้า ๕ - หันแลครูกล่าววาทันจักสำแดงครองอันเป็นคัมภีร์อันประเสริฐอันเกิดด้วยกายผิตบ่ติดเนื่องกับเรากรรมที่อนำไปสมาธิจิตอันมันคงแลอย่าได้หลงสติหื้อคือจิตใจติดด้วยตนครั้งใจตามใจตามใจก็แดนเทียรว่าจักได้เป็นที่ตัดเสียยังวิตถวิสาทหื้อชาดอย่าได้ประมาทสักวันสักยามก็จักได้ถึงสุขอันมีเป็นดั่งกระต่ายบ่พรากพระจันทร์แลพระอาทิตย์มีกบแลงมาแวดล้อมยังใจอันมีในขันธทั้ง ๕ อย่าอยู่ช้ำหื้อริบกระทำบุญจึงจักเป็นตามคำพระเจ้าอันอาจารย์เจ้ากล่าวไว้มันชแลลำเปล่าได้ยินแล้วก็มีใจชมชื่นยินดีมากนักก็บ่ไหวแลสังวัณณาคุณครูหันแลขอเอาอริยะแห่งตนก็มีแลเมื่อนั้นครูก็จำหื้อมันพอกออกไปทางประตูเก่าด้านหลังหันแลตั้งแต่นั้นไปภายหน้าลำเปล่าก็มารำตามคำครูไปจ้ ๑ ก็ได้ยังตั้งอยู่สมาธิจิตนั้นหื้อแจ่งอันตราย ๓ ประการแลเพื่อลำเปล่าไหวว่าบุคคลผู้ใดยังสมาธิจิตมันคงแล้วพ้อยมีภัยอันตรายแต่ที่ใดชนอาจารย์ระตีกล่าววาทันครองอันนี้เป็นประเสริฐเป็นครองหื้อพ้นจากสงสารคันชานนบ

ดีคิด ๕ ร้อยปีพระเจ้ามาที่ ๑ สุรุจิจิตใจแลทอดเสียวยามเช้าครั้นบ่ทอดได้ก็เที่ยงว่าเสียงชีวิตไปชแลแต่
นั้นไปภายใน ๕ ร้อยปีไปจักใหม่ที ๑ นั้นบ่ใช่ที่อื่นหากเกิดไปในสันดานตนก็

หน้า ๖ - __ โฟในตบปอดใส่ในปุมเลือดตูกเอ็นขึ้นแลขนผมเล็บเขี้ยวหื้อเป็นกระจวนไปบ่หื้อเศษหลอ
หันแลแต่นั้นไปได้ ๕ ปีก็มีลมอัน ๑ มาพัดถึภายในสันดานตนจิมตั้งนี้แลหื้อแตกย่อยฉิบหายไปชแล
เหตุนี้ควรหื้อทอดพันแล้วฉนั้นล่าเปล่าได้ยินแล้วก็ตกใจกลัวมากนักก็คู้เข้าไหว้อาจารย์อาจารย์เยเจ้า
ฝูงเป็นที่ฟังแก้เข้าแต่เทอะฉนั้นโตเข้ายังจักพันจากภย ๓ ประการนั้นขออาจารย์สอนข้าแต่ว่าอันยามนั้น
อาจารย์จะจิงกล่าวที่ท่านเอาเราเป็นที่ฟังบ่ยากสังคุณวิเศษ ๓ อันชื่ออากาสกาสีกสนเณรมิต ๖๐ ประการ
คุณวิเศษอันชื่อว่าปถวิกาสิกานั้นเณรมิต ๗๖๐ ประการนประการท่านจักมักเรียนบทใดชาล่าเปล่าไหว
ว่าจักขอเรียนปถวิกาสิกาสแล้วอันอาจารย์ก็ร้องมาไกลแล้วบอกสอนต่อหูล่าเปล่าด้วยคาถามีฉนั้นโตไป
แจ้งล่าเปล่ารู้แล้วก็ใส่ปฏิบัติกับตามไปใจ ๑ ก็จักได้ยังอันฉนั้นเณรมิตได้ ๗๖๐ ประการหันแลอาจารย์
ยาจารย์ถามว่าครองอันเราสอนหื้อแก่ท่านได้เรียนเอาฉนั้นท่านปฏิบัติมานานประมาณเท่านี้ยังสัมฤทธิ์
แก้ตนแก้ใจเป็นดังฤชาล่า-

หน้า ๗ - เปล่าไหว้วาข้าก็ยอบุญยอคุณด้วยเจ้ากุกมากนักแท้แลข้าก็ช่างชุประการแล้วแลอาจารย์ว่า
ครั้นท่านได้แล้วจงกระทำหื้อเราหันคูกอนเทื่อล่าเปลาก็เด็นขึ้นอากาศสูงประมาณ ๗ เช่นต้นตาลหกไป
ได้ ๓ โยชน์แล้วพอกคีนมาตั้งอยู่สองหน้าแห่งครุมนว่าดังนี้คือว่าบินไปในอากาศแล้วดังฤครูอาจารย์
แย้มใคร่หัวแล้วกล่าวว่าดังนี้ได้เทื่ออันนี้ชื่อว่าเด็นชานคันนายนบคายแลคนกล่าวว่าแต่ก่อนอาจารย์เย
เจ้าทั้งหลายชานแ่อไปในชุมพูทวีปทั้ง ๔ ก็ไปวันตกทีเดียวก็พอกมารอดที่เก่าเป็นอันง่ายฉนั้นนั้นจึงได้
ชื่อว่าภินญาณแลล่าเปล่าเฮยคำอาจารย์ว่าบ่ยอกแลครั้นบุคคลผู้บ่ประมาทนั้น ก็เรียนชุนแลล่า
เปล่าได้ยินแล้วก็คู้เข้าไหว้ครูใจ ๑ ขอเรียนเอาหันแลอาจารย์กล่าวว่าทวีปทั้งหลายก็ชานดังนี้ทั้งสอง
แห่งแล้วก็ชานไฟมีตมัวบ่ได้จักเป็นสันใดได้แลจุกสอนมิงตายอันหลักไปนั้นชแลครั้นว่าสอนล่าเปล่า
อันจักชานหื้อหลักไปไกลได้แสน ๘ หมื่นโยชน์หันแลล่าเปลาก็มีใจชมชื่นยินดีแล้วเรียนเอาได้แล้วก็ใส่
ใจปฏิบัติไปใจ ๑ ก็จงถ่องชุนหาอันจักชัดเข็ญใจไปได้เป็นสุขแก้ตัวแก้ใจมากนักแลยังมีวัน ๑ ลูกศิษย์
กับ

หน้า ๘ - ทั้งล่าเปลาก็พร้อมกันไปเล่นอยู่ภายหลังอารามที่เคล้าไม้ต้น ๑ ลูกศิษย์ทั้งหลายถามล่าเปล่า
ว่าอาจารย์จะจิงสอนยังเณรมิตหื้อท่านนั้นชะแล้วชฤล่าเปล่าใคร่หัวลูกศิษย์ทั้งหลายเข้าบ่ควรรับไว้แก้ที่
เจ้าทั้งหลายหันแลครองอันนั้นก็ใส่ใจปฏิบัติพรา่เพ่งทั้งวันทั้งคืนตามคำครสอนนั้นใจ ๑ ก็ได้ยังอัน
เณรมิตชางชุนแล้วแลลูกศิษย์ทั้งหลายครั้นว่าท่านชางแล้วจงเณรมิตเป็นต้นไม้แปกดูเทอะล่าเปล่าก็

เนรมิตเป็นต้นไม้แปกต้น ๑ แท้หั้นแลลูกศิษย์ทั้งหลายก็ตบมือโห่ร้องโคร่หิ้วเนื่องนั้นมากนักก็มีแลอาจารย์จะได้ยินแล้วยังเสียงอันมีนั้นแลโห่ร้องนั้นก็ถามว่าบุคคลผู้ใดมาคือคนนั้นโห่ร้องฉนั้นชาลูกศิษย์ทั้งหลายก็เล่นเมื่อหาครูหั้นแลก็ฟ้าวคินเป็นตัวมาแล้วแลเข้ามาไหว้อาจารย์แห่งตนแล้วกล่าวว่าข้าแก่เจ้าอาจารย์ข้าทั้งหลายพร้อมกันที่ ๑ ทีเดียวว่ามีผู้ใดมาคือคนนั้นข้าแลอาจารย์ก็เคียดแลต่อว่าสุทั้งหลายดังฤมาโห่ร้องตบมืออยู่สนนิเหมือนบิไซสมนรชาติสมทั้งหลายนั้นคั้นปากโคร่หิ้ววางพร่องตบมือชวเต้นติดกับไซ้ครองแลสุทั้งหลายนี้ดังฤทำผิดเหตุสมนิชาลูกศิษย์ทั้งหลายอาจจักอำไว้บได้ก็ไหวว่าแต่กันนั้นข้าทั้งหลายหือล่ำเปล่าลองเนรมิต

หน้า ๙ - เป็นไม้แปกต้น ๑ มันก็กระทำแท้ข้าทั้งหลายก็พร้อมกันวันฉาโคร่หิ้วมีเสียงอันใหญ่ดังพอลถึงอาจารย์เจ้าแลขออาจารย์เจ้าขมาอนุสมมาทแก่ข้าทั้งหลายแต่อาจารย์ก็กล่าวว่าท่านลุกมาแลจงไปเทือกูจักกุมกับล่ำเปล่าว่าอันแล้วครูจึงจักร้องล่ำเปล่ามาไกลแล้วก็กล่าวว่าดูรามิงล่ำเปล่ากูบเอาโทศมิงแลมิงจุงพอกไปเสียเทอะกูบอจที่อยู่กับกูนี้แลล่ำเปล่าได้ยินแล้วก็ต่ำล้อยหมองใจมีหน้าอันเต็มด้วยน้ำตาแลบไหว้ครูอาจารย์จักหือล่ำเปล่าไปในที่ใดชาครูว่ามิงลูกหนีลูกทีใดมาจุงกลับไปในสถานที่นั้นเสียรีบไวเทื่อว่าอันที่นั้นล่ำเปล่าก็รำพึงถึงที่อยู่แห่งตนก็รู้แจ้งแก่ใจว่ากูลูกบุพิเทหทวีปเถื่อนถ้ำน้ำบาดพูนมาแลจักพอกไปในที่นั้นชแลก็ไหว้ครูตามคำรำพึงแห่งตนหั้นแลครูซักกล่าวว่าจรงรีบพอกไปไจ้ ๆ ไปรักษาชีวิตแห่งมิงรีบเทอะครั่งมิงพอกไปอย่ากล่าวว่าเป็นลูกศิษย์แห่งกูแท้เทอะครั่งมิงไปออกปากวอกเก่าเพิ่นว่าเป็นลูกศิษย์แห่งกูนั้นครั้นเสียเพิ่นรู้จักเอามิงมาบอกลอกหนิงเสียกูจักฟักจักพันหือย่อยเป็นกระจวนแล้วจิตแห่งมิงจักเอาไปไว้ในรูกพูนได้แสนปีบหือออกได้ชแลเหตุจักไปกระทำ

หน้า ๑๐ - เป็นภยภายหน้าพิงมีชแลเหตุนั้นมิงอย่าได้บอกกล่าวว่าเป็นลูกศิษย์กูแท้เนื้อว่าอันล่ำเปล่าก็ไหว้ว่าข้าแก่อาจารย์เจ้าอามเออข้าบอเหลือคำสั่งสอนแห่งเจ้ากูสักอันแลครั้นเพิ่นถามข้าก็จักกล่าวข้าหากรู้ข้าหากช่างมีบุคคลครูใดสอนแลจักว่าตั้งนี้ชแลมันก็กล่าวคำฉนั้นแล้วสั่งอำลาครูแห่งตนแล้วก็ถอยหลังออกมาหน้อย ๑ แล้วแลไหว้สั่งอำลาขังลูกศิษย์ทั้งหลายดีแล้วก็ออกไปภายนอกศาลาห้วยหน้าเฉพาทิศแห่งตนแล้วก็ปักกตหกเหินชานไปทางอากาศ ๑ แฉ้วรอดสมุทธภยวันออกพูนเมืมนานก็แฉ้วรอดเถื่อนดอยหมากปากถ้ำน้ำบาดหั้นแลล่ำเปล่าครั้นรอดที่อยู่เก่าแห่งตนแล้วก็ร้องหาออกทั้งหลายชุมเป็นบริวารว่าลูกหลานทั้งหลายเฮยพอมารอดแล้วแล้วอันวอกทั้งหลายอันอยู่ตามคาไม้แลปลายผาดอยก็เต้นลงมาเป็นหมื่นเป็นพันตัวก็มาแฉวล้อมอมเป็นบริวารล่ำเปล่าอันเป็นเจ้าแห่งเขาแลไหว้วามหาราชเป็นเจ้าดังฤแลไปหิงนานนั้นชาลูนมหาราชเป็นเจ้าไปแลข้าทั้งหลายอยู่ลูนหลังนี้ยังมียักษ์ตัว ๑ จักมาชิงเอาถ้ำอันเป็นที่อยู่แห่งเจ้ากูเสียข้าทั้งหลายจักรบกับด้วยยักษ์ตัวนั้นแล้วรอดเสียมันจับยับเอาบริวารแห่งเจ้าได้ไปมาก

หน้า ๑๑ - หลวงหลายแล้วแลตั้งมหาราชเจ้านานพอกมานั้นข้าทั้งหลายก็จักเสียถ้ำอันเป็นที่อยู่แห่ง
 เจ้ากูเป็นของยักซ์ไปชแล้วอันพระยาวอกไต่ยินแล้วก็เคียดมากนักแลถามว่ายักซ์ตัวนั้นอยู่ที่ใดชาวกุจัก
 หามันที่จوابแล้วกระทำร้ายแก่มันชแล้วออกทั้งหลายไหวว่ายักซ์ตัวนั้นคือว่าพระยาเกล้าว่ารู้มันอยู่ถ้ำน้ำ
 อ่างภายในพูนแลลำเปล่าได้รู้แล้วก็ปักขดิกไปทางหนเหนือหันดอยผาลูก ๑ สูงนักเป็นตาดเป็นแห
 เป็นถ้ำเป็นรูมากหลายตั้งอันพระยาวอกก็ลงไปทีนั้นก็หันถ้ำอัน ๑ ที่ปากถ้ำมันต้อง(จา)ริกไว้ว่าถ้ำน้ำ
 อ่าว่าอันที่ปากถ้ำมียักซ์น้อยฟ้อนติดอยู่ชะครันหันลำเปลาก็แล่นหนีเข้าถ้ำไปลำเปล่าจึงร้องว่าสูอย่า
 พายหนีกูนี้เป็นนายอันอยู่เถื่อนดอกหมากปากถ้ำน้ำบัดพูนแลกูมีใครหันนายสูผู้ชื่อว่าพระยาเกล้า
 โลกจึงมาแลมิ่งดูแควนลูกหลานกูแลเมื่อครุบเอาบริวารแห่งกูนั้นชาบัดนี้กูมาเพื่อจักหื้อหันฤทธิแห่งกู
 ด้วยอันตกไต่ขึ้นเหนือพลันแลครันว่าพระยาสูหากจักน้อมกูกี่หื้อออกมาไหว้นบกูริบคั้นว่ายังชันแข่งต่อกู
 บติว่าฉันนี้แล้วยังค้อยรู้แลยักซ์น้อยทั้งหลายก็แล่นเข้าไหว้สาพระยาแห่งเขาหันแลพระยายักซ์ได้รู้แล้ว
 ก็สูบสอดเกราะชายหื้อดีแล้วมีมือถืออาวุธแลมียักซ์น้อยทั้งหลายแควดล้อมเป็นบริวารออกมาจากถ้ำแล
 ร้องว่าบุคคล

หน้า ๑๒ - ผู้ใดเป็นนายถ้ำน้ำบัดนั้นชาลำเปล่าขานว่าดูรายักซ์ผู้ถ้อยเป็นตัวกูแล้วแล้วอันพระยายักซ์
 ไต่ยินแล้งมิ่งนิเป็นตัวอันน้อยอันตำมีอายุก็ยิ่งหนุ่มยังน้อยมีมือถืออันเปล่าจากอาวุธตั้งฤมิ่งพ้อยมา
 แอ้วทีนี้แลปากใหญ่สามหาวกูฉันนี้ชาลำเปล่าไต่ยินแล้วก็ขานตอบยักซ์ว่าดูรายักซ์ผู้ถ้อยร้ายมิ่งตา
 บอกเสียบหันอานุภาพแห่งกูเพื่อกล่าวว่ายักซ์แล้วก็ยกมือขึ้นตียักซ์ยักซ์ก็เอาดาบฟันแล้วพระยาวอกก็
 หลีกเสียกับหื้อจับทีนั้นพระยาวอกก็กระทำด้วยอานุภาพแห่งตนก็มาหลกเอาชนมันกำ ๑ แล้วมาม่าม
 ฟุ่งไปก็รวดเป็นวอกน้อยใหญ่ทั้งหลายฟุ้งนั้นก็เป็นอันไว้นักก็เข้าเอาดาบฟันกับเข้าหอกแทงก็ปักวอก
 ทั้งหลายก็เต็นจับฝาพระยายักซ์แล้วพร้อมก็ทีนหุพร้อมก็ทีนแขนพร้อมก็กอดเอวพร้อมก็กอดขาหาที่จัก
 เป็นว่างเป็นช่องบได้แลยามนั้นลำเปลาก็หกรูตื้นเอาดาบพระยายักซ์ก็ฟันพระยายักซ์ตัวนั้นขาด
 เป็นสองท่อนไปแลครันพระยายักซ์ตายแล้วก็ไล่เลยฟันยักซ์น้อยทั้งหลายเข้าถ้ำไปหากตายเสียเสียง
 แล้วก็ล้อมเอาชนใส่ตัวเก่าหันแลพวอกน้อยทั้งหลายอันพระยายักซ์หากเอวอกเข้าแต่นั้นมีหลาย
 เท่าใดก็แล่นออกมาถาหาพระยาวอกอันเป็นเจ้าแก่เขาแลพระยาวอกก็เฝ้าเสียที่อยู่ยักซ์เสียแล้วก็
 กล่าววาลูกหลานเฮยเราทั้งหลายจักพอก

หน้า ๑๓ - ไปสู่ที่อยู่แห่งเราแล้วแลสุทธานทั้งหลายจงหลับตาเสียชู้ตัวอย่างได้กลัวเทอะว่าอันแล้วก็มา
 กระทำวิหื้อเป็นลมอันใหญ่อุ้มพัดเอาวอกน้อยทั้งหลายบินมารอดที่อยู่แห่งตนก็มีใจชมชื่นยินดีมากนัก
 แล้ววิณณาคุณเจ้าแห่งเขาชู้ตัวก็แล่นเข้าไปสู่ถ้ำแลก็บอกยังข่าวสารอันพอกมาแห่งพระยาวอกชู้
 ประการหันแลทีนั้นวอกทั้งหลายได้รู้แล้วก็ฟังแล่นมาต้อนรับเจ้าแห่งเขาแทนหน้าเข้าไปในถ้ำแล

ไหว้วาเจ้ากูไปรับพระยาที่ยังชั้ยปราบแพ้เป็นฉันไตซาพระยาวอกลำเปลา่ก็กล่าวหื้อแก่วอกทั้งหลายตามดั่งตนได้ไปชำระชูประการหันแลวอกทั้งหลายได้ยินแล้วก็หื้อเสียงสาธุการชมชื่นยินดีสมภารเจ้าแห่งเขามากนักแลลำเปลา่ก็บอกเล่ายังตนอันได้ไหลไปตามน้ำสมุทรวอแว่แสวงหาครุตนประเสริฐก็ได้ไปพบครูอาจารย์อาจารย์บอกสอนยังครองอันปู้เฒ่าปู้ตายนันชูประการหันแลวอกทั้งหลายก็สังวณนามักนักแลลำเปลา่ว่าบัดนี้เราก็มึครันว่ามีนามแล้วแลวอกทั้งหลายไหว้วามหาราชเป็นเจ้าชื่อเสียงฉันนั้นซาพระยาวอกว่าครูปันชื่อว่าลำเปลา่แลวอกทั้งหลายก็ยินดีตบมือสาธุการพระยาเจ้าแห่งเราปันชื่อแล้วดั่งเราทั้งหลายนี้เป็นชื่อ ๒ ชื่อ ๓ ชื่อทั้งมวบเราก็เป็นสองชื่อแล้ววอกทั้งหลายก็มีใจชมชื่นยินดีพร้อมกันเอา

หน้า ๑๔ - หมากไม้เหง้าบัวหัวพานมาถวายแก่พระยาวอกแห่งเขาก็มีวันนั้นแลกล่าวยังนิทานแห่งลำเปลา่ตัวเป็นพระยาวอกแห่งวอกทั้งหลายได้ไปชำระพระยายกษนั้นเมื่อหน้ายังจักว่าฉันไต กริยาอันกล่าวยังวอกไครหินก็สำเร็จสะเด็ด ก็บริบูรณ์บรมเวลกาลควรแล้วเท่านี้ก่อนแลกริยาอันเทศนายังวอกไครหินผูกถ้วนสองก็สำเร็จสะเด็ดแล้วเท่านี้ก่อนแลนิพานปรมิสุขุสะเด็ดแล้วยามตะวันเที่ยงตี 5 แลเจ้าเฮยจุลศักราชได้ 1284 ตัว พระพุทธศักราชได้ 2465 ตัวปีเต่าเส็ดเดือน 11 ลง 4 คำพรัว่าได้เม็งวัน 7 ไทยรวงไค้ข้าแลสามเณรยารังสีลิขิตด้วยตนแลข้าได้เขียนธัมม์ผูกนี้ไว้คำชูโชตกวพพุทธศาสนา 5000 ภาสา ๑ ข้าขอนาบุญช่วยค้ำตนตัวแห่งข้าแลพ่อแม่พี่น้องชูชูคนมาสุบสอดรอดถึงเวียงแก้วยอดนิรพานจิมแท้แต่เทอะ ๑ ข้าเกิดมาภาวะชาติอันใดก็ขอหื้อมาปะพบศาสนาพระเจ้าหื้อผู้ข้าได้รักษาศีลกินทานไปใจ ๆ ขอหื้อมีพระยาปัญญารู้หลวอกขอหื้อมีพระยาเหมือยเจ้ามโหสถขอหื้อมีคำอดเหมือยเจ้าเตมีย์ขอหื้อสมฤทธิตั้งค้ำค้ำปรารธนาแห่งเขานี้แท้เทอะบุญเฮยที่ไหว้ว

วอกไครหิน วัดบ้านแหลม ผูกที่ ๓

หน้า ๑ - นโมตัสสัทธู ที่นี้จักเป็นตติยะอันถ้วน ๓ ก็ควรยอคุณพระพุทธเจ้าสี่เยี่ยงสิบประการก็จึงจัก ออกเป็นมเตคาร่าได้ไปชำระประจันแพ้พระยาอักษรแล้วได้มานั้นมันก็มีเสียมไม้หื้อเป็นหอกถากไม้หื้อ เป็นดาบแล้วก็มาสอนวอกน้อยทั้งหลายหื้อได้ชาญสนานด้วยซึ่งหอกด้วยซึ่งดาบซุตัวแลลำเปล่าก็สอน วอกตั้งนี้ยังจรกาลนานนักแล้วก็รำพึงว่าบัดนี้เราทั้งหลายมากระทำฉนี้คือสามวายะเหลียนไปภาย หน้าหลอนเกิดเป็นแก่มามีท้าวพระยาตนเป็นเจ้าแก่อักษรแลแห่งสัตว์ก็ตีครั้นว่าเอารัฟลศึกเข้ามาปราบ ซึ่งลงต่อเราตั้งหันอันว่าหอกไม้แห่งเราจักเอารบกับท่านดังฤจักได้ขาดลาดไปด้วยหอกดาบแห่งอาวุธ อันกล้าอันคมนี้มีที่ใดชายามนั้นวอกเผ่าสี่ตัวอันเป็นเสนานั้นจึงไหวว่าครั้นมหาราชเป็นเจ้ามักใคร่ได้ อาวุธหอกดาบอันเป็นแท้นบ่ยากสังข์แล้วตั้งแต่ที่เราอยู่นี้ไปไกลได้ร้อยปีมีเมืองอัน ๑ อรทวีปแลใน เวียงที่นั้นมีพลกำลังรัฟลโธรามากนักช่างแบงดาบก็มีมากนักแลเจ้ากุงไปในเมืองที่นั่นแลกลางชื่อก็ตี แลกลางเป็งก็ตีก็จักได้ยังขแลครั้นเจ้ากุงได้แล้วจุงเอามาแจกปันกันเพื่อแล้วคอยสั่งสอนหื้อชาญซุตัวแล้วเรา ค่อยชวนกันรักษาเถื่อนอันเป็นที่อยู่แห่งเราเสียดจรกาลเมื่อนานขแลครั้นลำเปล่าได้ยินแล้วคำเยียงนั้น ก็มีใจชมชื่นยินดีมากนักก็รวด

หน้า ๒ - ปักขดิกชานไปแอ่วเวียงอรทวีปนั้นอันมีรัฟลกำลังมากนักมีเครื่องอาวุธก็มากแลครั้นว่าหัน แล้วก็ลงไปอยู่เวียงอันนั้นแล้วก็กระทำด้วยฤทธิแห่งตนยังแผ่นดินทั้งมวลก็บังเกิดเป็นลมอุ้มหินแล ทรายพัดลึบเข้าไปในเวียงอรทวีปที่นั่นแรงมากนักแลคนอันอยู่เวียงนั้นก็เป็อันย่านกลัวมากนักต่าง คนก็ต่างเข้าไปตักลืออยู่ในเรือนหับประตูเสียบมีไฟออกมาเที่ยวภายนอกได้แลลำเปล่าก็ไปเรือนที่ท่านไว้ เครื่องอาวุธนั้นมันก็ไซประตูเข้าไปก็หันหอกดาบอาวุธสิบประการอันเป็นบรมวลพร้อมซุอันมันก็มีใจ ชมชื่นยินดีแลลำเปล่ารำพึงว่ากูผู้เดียวจักเอาหื้อได้ก็เยียงนั้นชาบัดนี้ควรกูเอาด้วยฤทธิแห่งกูจึงจะได้ไป มากหลายขแลครั้นรำพึงฉนี้แล้วก็มาหลกเอาชนแห่งตนกำ ๑ แล้วมาม่ามอยู่ออกไปรวดกลายเป็น วอกน้อยได้สามร้อยตัวแล้วก็เสียวเอาเครื่องอาวุธทั้งหลายนั้นขับเสียดแล้วก็สยงพอกมาสู่ที่อยู่แห่งตน ก็มีแลครั้นรอดแล้วก็รอมเอาชนมันมาใส่ตัวมันเสียดังเก่าแล้วละเครื่องอาวุธกองกันไว้ที่เดียวหันแลลำ เปล่าจึงเรียกวอกทั้งหลายมาพร้อมกันเอาบางพร่องก็ได้หอกบางพร่องก็ได้ดาบบางพร่องก็ได้มีดคม เดียวพร่องได้สองคมพร่องได้กงพร่องได้ค่างเป็นอันเสียดกริยามีนันมากนักหันแลพระยาออกว่าตัวใด ได้อันใดก็หากเป็นพวกอันนั้นหื้อ

หน้า ๓ - เรียนครองอันนั้นเทอะว่าอันวอกทั้งหลายตามคำเจ้าแห่งเขาอันจักเรียนครองก็ชาญซุตัวหัน แลแต่นั้นไปภายหน้าบ่เมื่อนานเท่าใดพระยาออกก็หื้อเขาทั้งหลายอยู่ที่เดียวกันสั่งรวมว่าวอกมีสี่หมื่น

ปลายพันตัวก็แบ่งเป็นเจ้าทั้งหลายนายทัพหื้อเป็นหัวสิบหัวร้อยหัวพันแลหื้อมีนายทัพไว้ชูหมื่นชูพันชูร้อยชูสิบแลหื้อก็ห่างเป็นนายทัพซ้ายทัพขวาทัพหลังทัพหน้าไว้มั่นคงแลหื้ออยู่หื้อไปหื้อไปเข้าหื้อออกหื้อลุกหื้อนั่งพร้อมกันแลหื้อต้านจาวาคำพร้อมกันแลหื้อเป็นสันระพร้อมเพรียงเรียงกันมันแก่นดินก็แลหื้อยามนั้นความกิตติกาปรากฏไปในเดือนมากนกละที่นั้นพระยาอันอยู่ในแคว้นแคว้นเดือนที่นั้นมี 712 ถ้าก็เข้ามาล้อมสมภารพระยาออกนั้นชูตัวแล้วเขาก็พร้อมกันมาอุสสาราซากิเชกยังพระยาออกตัวนั้นหื้อเป็นเจ้าเป็นใหญ่แก่เขาทั้งหลายก็เข้ามาล้อมถวายชูปีบหื้อชาคร้องเมื่อคืนก็หื้อทันร้องเมื่อวันก็หื้อได้เป็นเอกสันระอันเดียวกันวันนั้นหันแล ยังมีวัน ๑ พระยาออกก็กล่าวว่อันว่าอาวุธแห่งตนทั้งหลายค่าเป็นบริวารอันหามาที่อนันไตได้ถืออันใดก็หื้อชานาญด้วยซึ่งอันนั้นก็ยินดีแลเท้าว่อันกุไปชิงเอาที่พระยายักษ์มานี้ก็บ่สมใจเพื่อูกจักหื้อได้แต่ที่ใดนั้นชาอันมาเป็นเครื่องอาวุธอันสมตั้งใจแลสม (ชำระุด) นี้ชาว่าอันเมื่อนั้น

หน้า ๔ - เสนาออกเฒ่าสี่ตัวนั้นจึงไหว้วาข้าแก่ทหารราชเป็นเจ้าตนประเสริฐตั้งเครื่องอาวุธอันเกิดเมืองคนเรานี้บ่ควรมหาราชเป็นเจ้าทรงเครื่องอาวุธอันเกิดเมืองเราบ่มีสังแลเท้าว่ในน้ำ (ชำระุด) นั้นมหาราชเป็นเจ้ายิ่งอาจเข้าไปชกพระยาออกกล่าวว่กูช่างเนรมิตได้ 7 วันได้ 6 ประการก่อนตายตั้งฤแลบ่ไปได้นั้นชาวอกเฒ่าสี่ตัวนั้นไว้ว่าตั้งขงเหล็กอันเราอยู่นี้ก็ไหลไปปล่องน้ำสมุทรสาครพูนแลเจ้ากุไปได้แท้ตั้งอันจงล่องตามน้ำอันนี้ไปหื้อถึงพื้นน้ำสมุทรแล้วไปหาพระยานาคถามหาเครื่องอาวุธอันปรากฏสมใจกับด้วยพระยานาคนั้นก็หากจักได้ตามความใฝ่มีกแห่งเจ้ากุขแลออกไหว้ฉันไตนี่ลำเปล่าไต่ยินแลหื้อขึ้นชมยินติมากนกละครั้นว่าได้รู้แลหื้อคลานไต่ขงเหล็กไปในน้ำแลลำเปล่าไปด้วยฤทธิ์แห่งตนแลหื้อกลงไปตราบต่อเท้าถึงพื้นน้ำสมุทรแลหื้อแล้วไปชู่แห่งก็ไปพบกับด้วยบ่าวชายพระยานาคตัว ๑ ก็ถามว่เจ้ากุเป็นเทวดาชื่อฤกแต่ที่ไต่มาบ่ชาลำเปล่ากล่าวว่กูเทวดาเมืองฟ้าลงมาอยู่รักษาเดือนป่าดอกหมากปากถ้ำน้ำบัตพูนแลตัวกูชื่อลำเปล่าแลมีงจเมือไหว้สาพระยานาคราชาตนเป็นเจ้าแห่งมีงมารับกูรีบเทอะบาวนาครู้แลหื้อก็แล่นเมื่อไหว้सानาคราชา

หน้า ๕ - ตนเป็นพระยาชู่ประการหันแลพระยานาคตนชื่อว่าอาคราชารู้แลหื้อก็ฟ้งลงจากหอปราสาทไปด้อนไปรับเอามาในปราสาทราชมณเทียรแห่งตนแลหื้อถามว่เทวดาเข้ามาในสถานที่นี้ประโยชน์ด้วยกิจการเอียงไคชาเล่า(ลำ)เปล่า(ว่)ข้ามีประโยชน์ด้วยเครื่องอาวุธทิพย์สมพิงแก่ตัวแก่ใจแห่งข้าแลหาที่ใดก็บ่ได้แลเท้าว่ไต่ยินว่เจ้าตนเป็นน้องนี้มีไว้ข้าจึงมาหาแลขอเจ้ากุจงหาหื้อข้าเอียง ๑ แท้เทอะพระยาไต่ยินแลหื้อไปเอาดาบหื้อเถียน ๑ ลำเปล่าว่าข้าบ่ช่างถือดาบแลขอหาอันใหม่อันอื่นเทอะพระยากก็หื้อเสนาไปเอาหอกคัน ๑ มามีสีค่าหันแลหอกเถียนนั้นน้ำหนักมีพันปลาย 6 ร้อยป็นเป็นคำไทยมีล้านช้อยแสนก่อนแลลำเปล่ารับเอาแล้วมายกเล่นดูก็ว่บ่แผ้วบ่พอกิ่งแรงแห่งข้าแลขอหื้อหาอันใหม่อันเทอะ

พระยาจึงหื้อเสนาไปเอาแถมเถียน ๑ น้ำหนักมี 7 พันปลาย 2 ร้อยป็นเป็นคำไทยมีสามล้านปลาย 6 แสนลำเปล่ายกรับเอายกขึ้น ๒ ที ๓ ทีก็ยั้งว่าเบาแล้วขอเอาอันใหม่ป็นเทอะว่าพระยานาคก็ย่านกล้ว มากนักเพราะเพ่อหาอาวุธมาถวยบได้ก็มิหน้าอันหมองอยู่หั้นแลยามนั้นพระยานาคตนชื่อว่านาค ราชาทวีจึงไหว้วำชำแถมหาราชเป็นเจ้าชำมาหั้นเทวดาตนนี้มีอาณุภาพมากนักแลเท่ามิเชื่อมกับโลก เล่ม ๑ แต่ปฐมก็ปมาท่านเอา

หน้า ๖ - ตอกไว้พื้นอากาศคงคาที่สะดือสมุทรหั้นแลได้ ๒ วัน ๓ วันก็เบ่งรัศมีออกมากนักแลดูจักควร เป็นอาวุธแห่งเทวบุตรเจ้าชแลพระยานาคว่าดั่งนี้แห่งเหล็กดำเล่มนั้นแต่สมมติราชาตั้งต่อไว้เป็นปรา แก่น้ำหมายที่ต้นที่ลึกลับตายแลติเป็นอาวุธดีปดื่ก็บรูแลนางนาคว่าดีปดื่ก็ชวนท่านไปดูก่อนเทอะพระยา นาคก็ตั้งค่านางหากไหว้สำนั้นแล้วก็เอาลำเปล่าไปดูก็หั้นรัศมีพุ่งออกมาได้หมีนดุรุงเรื่องงามมากนัก พระยานาคก็มีคำบอกหื้อว่าแห่งเหล็กผุ้งนั้นมิรัศมีรุ่งเรื่องออกมาหั้นแลลำเปล่าก็เล็งดูก็หั้นเสาเหล็ก นั้นใหญ่ประมาณค่าตีนา ๑ แลยาวมีพื้นวำหั้นแลลำเปล่าก็ชักเอาตามแรงแห่งมันก็ได้ออกมาแท้หั้น แลลำเปล่าก็กล่าววำแห่งเหล็กอันนี้ใหญ่ก็ใหญ่ยาวก็ยาวน้อยเสียน้อย ๑ แควนติแล้วอันแห่งเหล็ก อันนั้นก็น้อยมาแท้แล้วหื้อสั้นก็สั้นแท้หั้นแลลำเปล่าก็ยอขึ้นดูก็ป็นอันพอมือไว้จึงกล่าววำน้อยเสียนี้ สั้นเสียนั้นแควนติแลแห่งเหล็กอันนั้นก็น้อยตามก็ค้ำมกแห่งตนมันก็ยอออกเสียดจากน้ำมาดูก็หั้นป็นแห่ง เหล็กดำเล่ม ๑ มีปอบคำออมหิวทางทำางหั้นแลก็ต้องจารึกไว้วำค้อนทิพย์สมใจวำอันน้ำหนัก

หน้า ๗ - มีหมีนปลาย 7 ร้อยป็นเป็นคำไทยวำน้ำหนักมี ๕ ล้าน ๗ แสน ๕ หมีนก่อนแลครั้นวำลำ เปล่าได้ยินแล้วก็มีใจชมชื่นยินดีมากนักแล้วก็เอาค้อนฟ้อนเข้ามาในปราสาทพระยาหั้นแลนาค ทั้งหลายก็มีใจสะท้านย่านกล้วมากนักก็พร้อมกันขอกับด้วยลำเปล่าเพื่อบหื้อมันฟ้อนหั้นแลลำเปล่าก็ แบกเอาค้อนอันนั้นเข้าเมื่อนั่งอยู่ที่ควรแก่ตนหั้นแลก็กล่าวซึ่งพระยาว่าบัดนี้เจ้ากูยังรักชำแลป็นยัง อาวุธทิพย์หื้อแก่ข้าก็ยินดีแท้แลเท่าวำชำปมีเกราะกรายเทื่อแลขอเจ้ากูจงป็นเกราะกรายหื้อชำผีน ๑ พอหื้อได้บริโภคกับสมภารเจ้ากูแต่เทอะวำอันพระยานาคก็กล่าววำเกราะกรายนั้นปมีสำนักแห่งชำแล ขอเจ้ากูจงไปแ่อแสวงหาที่ใดที่ ๑ เพื่อวำอันลำเปล่ากล่าววำแขกตัวนั้นไปแ่อส่งเขื่อนี้แลครั้นท่าน หากปมีแลบหาหื้อได้ตั้งอันข้าก็บออกเสียดเรือนท่านไปไหนแลครั้นท่านหาบได้ตั้งอันข้าก็จักตีจักฟ้อน ค้อนเหล็กใหญ่เล่มนี้ดูขแล้วอันพระยานาคได้ยินแล้วก็กล้วมากนักแล้วกล่าววำเจ้ากูจงหนีมดินหนี มมือก่อนเทอะชำจักร้องน้องชายแห่งชำมาถมดูก่อนแลลำเปล่ากล่าววำน้องแห่งท่านอยู่ที่ใดชาพระ ยานาคกล่าววำน้องชำตนชื่ออาชะนั้นป็นพระยาอยู่รักษาสมุทรด้านใต้แลตนชื่ออัสสะนั้นอยู่รักษา สมุทรหนเหนือตนชื่ออยะนั้นอยู่รักษาภายวันตกแลชำนนี้มีกลองเหล็กลูก ๑ แลครั้นวำมี

หน้า ๘ - คำอันคำควร้องน้องข้า้นั้นก็ไปตีกลองเหล็กแลพิณคำนั้นสัญญาที่รู้ตั้งน้องแห่งข้าหากมาแลล่ำเปล่านั้นมีฉนั้นนั้นก็ตีกลองเหล็กแลพิณคำแห่งท่านรีบเทอะพระยานาคก็ไปตีกลองเหล็กแลพิณคำนั้นแล้วยามนั้นนาคราชทั้ง ๓ ได้ยินก็ชวนเอาบริวารแห่งตนเข้ามาหาพระยานาคตนเป็นพี่รอดยามเดียวกันชูตัวแล้วไหว้สาว่าพี่เป็นเจ้ายังเคื่องใจเยื่องใดแลตีกลองเหล็กแลพิณคำร้องข้าทั้ง ๓ มานั้นชาพระยานาคตนเป็นพี่ก็บอกเล่าที่น้องทั้ง ๓ ตามดังพระยาวอกกล้าเปล่ามาหาอาวุธทิพย์ได้แล้วพ่อยจึงใคร่ได้เกราะกรายนั้นชูประการหันแลครั้นสูเจ้าตนไดยังมีก็เอามาหื้อเสียเทอะยังเครื่องแลส่งมันพอกเมื่อเสียเพื่อนาคราชตนชื่อชะนั้นไดยินคำพี่แห่งตนเยื่องนั้นก็เคียดมากนกว่าตัวข้าเป็นผู้มีพิชแลกำลังอันมากแลข้าจักรบกับด้วยตัวมันหื้อเป็นกระจวนไปขแลยามนั้นนอยะนาคตนเป็นน้องไหว้สาว่าพี่เป็นเจ้าจูงอดอย่าได้กระทำก่อนเทอะเราพี่น้องค่อยพร้อมกันหาเกราะกรายหื้อได้พร้อมแล้วเราหื้อมันพอกไปก่อนเทอะภายหลังเราค่อยพร้อมกันแล้วเราค่อยแบ่งลายเมื่อไหว้สาถึงเมืองฟ้าอินทราธิราชหากจักทำหื้อมันเมื่อภายหลังแลอยะว่าข้าก็มีเครื่องกรายคำผิน ๑ จักเอามาหื้อชแลขอชะว่ามีกรายลูก ๑ อันแต่งแล้วด้วยคำทั้งมวลก็จักเอามารวมกันกับ

หน้า ๙ - ด้วยพี่ทั้งหลายชแลอัครราชเทวีก็ยินดีมากนก็รับเอาเครื่องเกราะกรายทั้งหลายฝูงนั้นพร้อมแล้วชวนกันเข้าไปในปราสาทแล้วก็เอาหื้อล่ำเปล่าหันแลมันก็รับเอาได้แล้วก็เอาสูบสอดยงตัวดีได้แล้วก็ส่งอำลานาคทั้ง ๔ ตัวแล้วมันก็จึงเอาค้อนปอบคำอันออกจากเมืองนาคหันแลพระยานาคราชทั้งหลายก็เคียดมากนก็มาเจรจากับด้วยกันเพื่อจะแบ่งลายเมื่อไหว้สาถึงพระยาอินทร์เจ้าฟ้าพูนแลตั้งตัวล่ำเปล่าก็ไปตามทางเก่านั้นก็พอกมารอดหัวขัวเหล็กหันแลก็ผุดออกเมื่อสูขัวเหล็กที่นั่นอันว่าต่อมน้ำจากมาติดกับตัวมันก็มีแลวอกทั้งหลายก็พร้อมกันมาต้อนรับแล้วก็กล่าวสรรเสริญยกยอชูตัวแลที่นั่นล่ำเปล่าก็เอาค้อนทิพย์ปอบคำตั้งไว้ท่ากลางหมู่วอกทั้งหลายแล้วก็กล่าวว่าท่านทั้งหลายจุงมายกดูเทอะวอกหัวหลายก็ชวนกันมายกยั้งค้อนทิพย์เหล็กก็บ่แขวนก็บ่ขึ้นได้สักน้อยจึงไหว้ว่าของอันหนักฉนี้พระยาเจ้าตั้งฤแลเอามาได้นั้นชาล่ำเปล่าก็เล่าแค้คำถึงปลายหื้อวอกทั้งหลายได้รู้ชอันหันแลวอกฝูงเป็นบริวารรู้แล้วก็ไหว้ว่าขอมหาราชเจ้าจงเอาเหล็กหื้อตูข้าทั้งหลายได้หันยังคุณอันวิเศษแห่งค้อนทิพย์ดูเทอะว่าอันพระยาวอกกล่าวว่ครั้งสูทั้งหลายใคร่หันดังอันจงเอากันหลีกฟีกไปก่อนกุจักกระทำฤทธิหื้อท่านทั้งหลายหันชแลว่าอันแล้วก็ยกเอาค้อนปอบคำขึ้นวางไว้เหนือมือแห่งตนแล้วกล่าวน้อย ๆ

หน้า ๑๐ - ว่าอันค้อนอันนั้นก็น้อยไปเท่าเข็มแล้วแล้วก็เอาเข้าหีบไวโนหุแห่งตนหันจึงเอาออกมาตั้งเหนือมือเบื่องขวาแล้วกล่าวว่าใหญ่ว่าอันเข็มเล่มนั้นก็ใหญ่มาประมาณเท่านี้ยาว ๔ วาเอามากอดกับ

เอวแล้วมีตนสูงว่าได้ยังสองหมื่นวามีหัวเท่าภูมิตำอันใหญ่แลมีรัศมีเป็นดังสายฟ้าแบบนั้นแลมีสปีใหญ่เท่าปากประตูเวียงมีริมปากอันใหญ่แลยาวกล้ำผายเป็นดังคมดาบศรีภรรยาชั้นแลพระยายักษ์ทั้งหลายอันได้ 712 ถ้านั้นก็ย่านกล้วมากนักบ่อาจจักอยู่ได้ก็เอากันเข้ามาไหว้สาแลขอพรซึ่งลำเปล่าจึงวางฤทธิแห่งตนหันแลจึงคืนเป็นตนมาดังเก่าหันแล้ววาทือค้อนบอบค้ำน้อยเท่าเข็มแล้วเอาเหน็บใส่ไว้ในหูแห่งตนก็เอายักษ์แลออกทั้งหลายเข้าไปในถ้ำอันเป็นที่อยู่แห่งตนแล้วก็มาวางไว้ยังอาชญาอนามปต์คือวาทือออกทั้งหลายสี่ตัวนั้นเป็นเสนาผู้ใหญ่อันใส่ไว้ต่างตาตรัสคำอันควรถึงพ้อยทือไหว้อันบ่ควรถึงนั้นที่นั้นเสนาทั้ง ๔ ตนลำเปล่าอันมันมักใคร่ไปแอ่วเล่นที่ใดก็ไปตามใจแห่งมันในทิศทั้ง ๘ ทิศมันก็ไปกระทำมิตรตบยักทั้งหลายมีพระยาหัวควายแลพระยาหัวเง็กพระยาหัวรุ่งแลพระยาหัวมอมแลพระยาหน้าม้าพระยาหัวยักษ์แลพระยาหัวเสือทั้งหลายฝูงนั้นก็ชวนกันแอ่วไปมากับด้วยกันชวนบ่ขาดสายหันแลยังมีในวัน ๑ ลำเปล่าก็ชวนเอาพระยายักษ์ทั้ง ๔ มาสู่ถ้ำแห่งมันแล้วก็มาชวนกันกินเหล้า

หน้า ๑๑ - มากนักหันแลพระยายักษ์สี่ตัวออกไปมันก็ไปส่งถึงหัวขัวเหล็กนั้นแล้วยามนั้นลำเปล่าเมื่อถึงเวียงราชพูนแลที่นั้นลำเปล่าสร้างให้เหล้ามาแล้วยอหัวคู้ก็หันลายใส่ไว้ที่ปากประตูที่นี้เป็นยมราชาว่าฉันนี้ลำเปล่าว่าลายลักษณะที่นี้เป็นที่อยู่แห่งพระยายมขฤมาจุกักถามผู้ไซ้ ๒ คนนั้นคนไซ้ว่ามีอายุหากเสี่ยงแล้วเชื่อทั้ง ๒ จึงจักเอามิงมาที่นี้แลลำเปล่ากล่าววาทูกหากได้ปฏิบัติพ้นจากโลกทั้ง ๓ แล้วบ่ทือได้เสี่ยงเชื่อดังฤมาเอากุมายมราชาบุรีสะแห่งยมภิวาสสองคนนั้นก็ชักเอาลำเปล่าเข้าไปในเวียงหันแลลำเปล่าก็เคียดมากนักก็ชักเอาเข็มทิพย์อันอยู่ในหูนั้นออกมาว่าทือใหญ่แล้วก็เอาตียังคนไซ้นั้นทือท่าวไปหันแลก็แก้เอายังเชือกผูกมัดตนนั้นออกเสียแล้วก็เอาค้อนตีเข้าเมื่อสู่เวียงยมราชาหันแลผีทั้งหลายก็คือว่าผีหัวควายแลผีหน้าม้าก็กล้วมากนักจึงฟ้าวเล่นเมื่อไหว้สาพระยายมราชาว่าผิดเสียแล้วภายนอกมีผีหน้าขนตัว ๑ แล้วเอาค้อนตีเข้ามาหันแลยามนั้นพระยายมราชาสืบทนก็ฟ้าวเล่นออกมาด้วยอันดวนแลพันมากนักก็หันเป็นอันร้ายฉันนั้นจึงร้องถามว่าเจ้ากูเป็นเทวดาตนใดมีชื่อดังฤมาของจงบอกมาแก่ตู่ข้าทั้งหลายได้ยินดูเทอะว่าอันลำเปล่ากล่าววาทูกอยู่เถื่อนดอกหมากปากถ้ำน้ำบัตพูนแลเป็นตนประเสริฐ

หน้า ๑๒ - เกิดมาชื่อลำเปล่าแลตั้งสุ่ทั้งหลายได้อยู่ในสถานที่นี้ชื่อดังฤมาของมาพันนักเทอะครั้นยังนานดังอันก็จักเอาค้อนตีเข้าไปทือฉิบหายวายทั้งมวลขแลยามนั้นยมราชากล่าววาทูทั้งหลายนี้เป็นพระยายมราชาสืบทนแลตน ๑ ชื่อควานวางตน ๑ ชื่อแยงวาง ตน ๑ ชื่ออีทีนวางตน ๑ ชื่อชินวางตน ๑ สีวางตน ๑ ชื่อลงวางตน ๑ ชื่อว่าสงตีวางตน ๑ ชื่อว่าวูควางวางตน ๑ ชื่อว่า

อีที่นาง ตน ๑ ชื่อว่าวินควางแลลำเปลา่กล่าวว่สุเป็นพระยาแก่ท่านตั้งฤแลบพิจารณาถ้วณถึ้นชา
 อันควรเอาแลบควรเอาก็บรู้งตั้งตัวถึ้นได้พว่เพ่งปฏิบัติครองมาเป็นอันหลายแล้วเป็นอันจักบรู้งเฝ้าบรู้ง
 ตายได้ข้ามพันจากโลกทั้ง ๓ แล้วตั้งฤมาแต่งคนใช้มามัดเอากูนี้ชาพระยายมราชาตนนั้นกล่าวว่เจ้ากู
 อย่าได้เคียดก่อนเทอะอันคนลุ่มพ่านนี้มีชื่อเหมือนกันก็มีหลายแลคนผู้้นไปเอาผิดเสียควรรู้ได้แล
 ลำเปลา่ว่ฉันนี้บว่แท้แลสุไปเอาหนังสือมาดูก่อนว่ฉันนี้พระยายมราชาสิบตนนั้นก็ราธนาเอาลำ
 เปลา่เมื่อสุที่อยู่แห่งตนที่อน่งอยู่ดีหั้นแลก็เอากูตอมาตเอาหนังสือออกมาให้อ่านดูก็บ่อกชื่อว่ลำ
 เปลา่สักแห่งก็อ่านไปสุดปลายถึงที่หมายชื่อว่อกทั้งหลายนั้นได้พันปลายสามร้อย ๕๐ ตัวเกิดมาในหน้า
 หินใส่ไว้ว่วอกตัวเกิดมาในหน้าหินออกมานั้นควรที่อายุ ๓ ร้อย ๔๒ ปีหมายไว้ว่ฉันนี้แลยามนั้นลำ-
 หน้า ๑๓ - เปลา่ก็หยุบเอาปิดแลน้ำหมึกมาแขวดมาลูบเสียยังชื่อว่อกทั้งหลายเสียเสียยว่กูทราบ
 แล้วแต่นี่เมื่อหน้าข้าอันเป็นวอกทั้งหลายบ่ห้อมิโทษสังแล้วอันก็ลุกพ่ายหนีไปหั้นแลลำเปลา่ก็
 ออกจากเวียงมราชาสิบตนก็บ่ไปเอาได้หั้นแลก็รวดเอากันเมื่อไหวสาดิจาดวางอนคานคือเทำจตุ
 โลกทั้งสี่เข้าจาจรจากันแล้วก็เมื่อไหวสาดิจาดอินทราธิราชเมืองฟ้าหั้นแลครั้นว่พระยวอกหนีออกเวียง
 ยมราชาแล้วก็มาไขช่องใส่หญ้าที่ ๑ ท่าวไปก็รอดสะดุ้งอินขึ้นมาแล้วมันก็รำพึงดูคริงครินใจว่ก็รวด
 เป็นคำฝั้นหั้นแลยามนั้นเสนาวอกทั้งสี่เป็นเค้าวอกทั้งหลายไหวว่ามหาราชเป็นเจ้ากินเหล้าหนักเมา
 แลหลับอยู่ทั้งคืนบ่ตื่นแลบนี้สร้างเหล่าตื่นมายังเป็นตั้งฤชาว่อันลำเปลา่ลุกมานั่งอยู่แล้วแกยัง
 คำฝั้นนั้นแกวอกทั้งหลายว่บัดนี้กูไปลบหนังสือเราทั้งหลายเสียจักห้อยมราชาได้โทษเราทั้งหลาย
 แล้วแลยามนั้นวอกทั้งหลายได้ยินแล้วก็หือสารุกรโรภมณาคุณชุตัวแล้วยังมีกาลคาบ ๑ อินทราธิ
 ราชก็นั่งอยู่เหนือหินบัณทุกัมพลศิลาบาตรมีหมู่ทิพย์คณาทั้งหลายหากแวดล้อมอมมาเป็นบริวาร
 ตามโบริภณแห่งชั้นฟ้าก็มีแลยามนั้นพระยนาคนอนอยู่พื้นสมุทรรไปภายวันออกนั้นตนชื่ออัคคะ
 ราชานันกับทั้งพระยายมราชาตนซอนริควานวางนั้นก็พร้อมกันไหว้สาว่าข้าแก่

หน้า ๑๔ - มหาราชเป็นเจ้ายังมีวอกเถื่อนตัว ๑ ดอกหมากปากถ้ำน้ำบ่ดับพุ่นแลยังเป็นสัตว์เดรัจฉานชื่อ
 ว่ลำเปลา่ว่ฉันมันมากกระทำอานาทวรบ่คยาไผแลมีใจมักไคร่กระทำร้ายแก่ท่านมากนักแลขอ
 มหาราชเจ้าจงแต่งสกุลโยธาลงไปดับวอดเสียแล้วหือผู้ข้าทั้งหลายได้สุขย้อยบุญนั้นเทอะไหว้สาฉันนี้
 แล้วอินทราธิราชรู้งแล้วก็หืออนุญาตชูประการแล้วก็ส่งพระยายมราชาแลพระยนาคนอนชื่ออัคคะ
 นาคราชาแล้วก็พอกไปสุที่อยู่แห่งตนตามสวัสติก็มีหั้นแลยามนั้นอินทราธิบตีราชาถามอำมาตย์
 ทั้งหลายว่ยักษ์วอกตัวนี้มันเกิดยามใดแลมีฤทธิอาณุภาพฉันนี้ชยามนั้นเสนาพากันรวดไปแลรู้ง
 ตามลูนนั้นว่แต่นี้คืนหลังนานได้ ๕ ปียังมีหินลูก ๑ แตกออกมาเป็นไข่หินลูกนั้นได้ถูกต้องแดด

ลมรูดเป็นวอกตัวนี้มาแลยามนั้นมามันก็มีเตชะฤทธิอาณุภาพได้สองปีสามปีนั้นก็ไปเรียนศาสตร์ศีลมนต์ครองทั้งหลายได้แล้วรูดกายเกิดเป็นทิพย์แลปราบแพ้ยักษ์ทั้งหลายแพ้นาคแลเสื่อสิ่งทั้งหลายรูดไปชิงม้างหนังสืออันตายเสียฉนั้นข้าแลอินทราธิราชก็ถามเทวบุตรเทวดาหมู่ใดอาจจักเอากำลึงลงไปแหววังซึ่งเอายักษ์วอกตัวนั้นได้ชยามนั้นเทวบุตรตนชื่อวิสุกัมม์เทวบุตรว่าอันจึงไหวว่าบุคคลผู้ใดแลได้สมาธิจิตกับด้วยพระนวลโลกุตรธมน์น้าหาก

หน้า ๑๕ - ได้อาณุภาพตั้งนี้อันว่าวอกตัวนี้แม่นว่าฟ้าแลดินกับหื้อเป็นมันแลได้ยบปฏิบัติสวดเรียนถึงด้วยคำอุสาหะวิริยะขันติแลจึงเกิดมีอาณุภาพฉนั้นก็ปล้างเหลือเสียคนแลขอคุณุณราชเจ้ามีคำเมตตากรุณาหื้อผู้ข้าไปร้องเอามันมาสู่ชั้นฟ้าที่นี้แล้วเราพ้อยปณยศศักดิ์หื้อมันมีศนน้อย ๑ รักษาเลี้ยงมันไว้ในเมืองฟ้าที่นี้แลภายหลังครั้นมันเหลืออาญาค้อยมัดเอามันในเมืองฟ้าที่นี้ก็จึงบ่หนีพ้นวิสัยกำลังมหาราชเป็นเจ้าตนมีมหากรุณาอันมากจึงดีซแลให้วิสันนิแล้วอินทราธิราชได้ยินแล้วก็อนุญาตขุประการจึงแต่งหื้อวิสุกัมม์เทวบุตรลงมาจากชั้นฟ้าดาวดึงส์ลงมาสู่ที่อยู่แห่งพระยาวอกแล้วก็บอกแก่วอกน้อยทั้งหลายว่ากูนี้เป็นราชทูตแห่งอินทราธิราชเจ้าใช้หื้อกูมาเอาพระยาเจ้าแห่งสูงชันเมื่อเสวยทิพย์สมบัติสุขอยู่ในเมืองฟ้าพื้นแลสูงไปไหว้สาพระยาเจ้าแห่งสุมาธิบดีกูรีบเทอะวอกน้อยทั้งหลายก็แล่นเข้าไปบอกพระยาเจ้าแห่งเขาหั้นแลพระยาวอกได้รู้แล้วก็ชวนเอาวอกทั้งหลายออกมาต้อนรับวิสุกัมม์เทวบุตรแล้วก็บอกตามอันตนได้รับเอาอาญาแห่งอินทราธิราชลงมาขุประการหั้นแลลำเปล่าได้รู้แล้วก็สั่งอำลาเสนาทั้ง ๔ ด้วยอันครองประมาทบได้หื้อใส่ใจรักษาลูกหลานแลที่อยู่แห่งตนหื้อมันคงดีแล้วก็หก

หน้า ๑๖ - เห็นกับตามวิสุกัมม์เทวบุตรขึ้นสู่ชั้นฟ้าที่นั้นเพราะเพื่อจักเมื่อเสวยทิพย์สมบัติสุขหั้นแลเมื่อลุนจักเป็นฉนั้นโตไปก็บ่แจ้งค้อยฟังบ่กษหน้าหากจักไปขแลตติยะอันถ้วน ๓ นิตติตาภิบรมวาลกาลควรเท่านี้ก่อนแลสะเต็ดสะเต็ดแล้วยามเวลาฉนั้นเพลเจ้าเฮยนายเฮยบุญเฮย จุลศักราชได้ 1283 ตัวปีเต่าเส็ดเดือน 11 ลง 5 คำเม็งวัน 7 ไทยกาทไ้แลบุญเฮยผู้ข้าได้เขียนธมน์ผูกนี้ไว้คำชูโชตกวรพระพุทศาสนา 5000 วัสสาผู้ข้าขอมิประยาว่องไว้ในชาตินี้แลชาติหน้าแต่เทอะตามคำปรารภณแห่งผู้ข้าอย่าได้คลาดได้คลาทั้งบิตามารดาญาติวงษาชผู้ชุนคนขอหื้อมีสุข ๓ ประการแท้แต่เทอะสุทินนวัตเมทานมคผลโยวนิพานันปรมสุขขุฉุวัแต่เทอะ เชียงแสนแก้วกว้างท่าทางกลางเมืองแลธมน์วัดบ้านแหหลวงแลนายเฮย

วอกไครหิน วัดบ้านแหลม ผูกที่ ๔

หน้า ๑ - ในโมตัสสัตถุ คือว่าพระยาวอกก็ปักกลานหกเหินเมื่อรอดประตูเวียงดาวดิ่งส้ออรทางวิสุกัมม์ เทวบุตรแล้วตัวมันเข้าประตูเวียงเมืองตั้งอันตามนั้นยังมีพระยาเทวดาตน ๑ ชื่อว่าวิรุทธะอันเป็นนาย ประตูแลเอาหมู่ทิพย์คณาทั้งหลายมาตีดแลประตูไว้บ่ปล่อยหื้อมันเข้าเมื่อหันแลยามนั้นพระยา วอกลำเปล่ากล่าววาทะบุตรแลเทวกาทั้งหลายนี้ก็แหล่เทहनวิสุกัมม์เทวบุตรก็รับเอาอาชญา อินทราธิราชร้องกุมมาถึงเมืองกุแลตามอาชญามาแล้วพ้อยมาตีดขังประตูไว้บ่หื้อเข้าเมื่อฉนั้น ก่กล่าวเทพคณาทั้งหลายแลลำเปล่ายังฝ่องเถียงกันอยู่ตั้งอันยามนั้นเหตุว่าเขาเจ้าทั้งหลาย ชมอัน เป็นนายประตูนั้นกล่าวซึ่งลำเปล่าว่าพระยาเจ้าอย่าเคียดก่อนเทอะเหตุว่าข้าเจ้าทั้งหลายชมอันเป็น นายประตูนั้นก็บู้จักเจ้าสักเทื่อจึงบ่หื้อเจ้าเข้าเมื่อด้วยง่ายฉนั้นแลตัวข้าหากจกร้องนายประตูไปหื้อ แลว่าอันแล้ววิสุกัมม์เทวบุตรจกร้องนายประตูหื้อชแลยามนั้นนายประตูรู้แล้วก็ไปประตูเวียงไว้ดีแล้ว ด้วยดีแล้ววิสุกัมม์เทวบุตรก็ชวนกันเข้าเมื่อสู่เวียงพระยาอินทร์หันแลมันก็เล็งหันรัศมีอันรุ่งเรืองใสงาม นางทิพรังสีมากนักคือว่าท่านท้าวประพานอันประจิดรจนางามแล้วภายในปราสาทอันแล้วด้วยแก้วแล คำกลางพร่องเป็นทองคำแลประดับประดาไปด้วยน้ำแถมที่วรรณอันแดงงามหลายประการต่าง ๆ ลางพร่องก็ประดับประดาด้วยดอกไม้ทิพย์อันมีรสอันหอมตลบโทะไปในเวียงอินทร์ทั้งมวลก็ควรสนุก ชมชื่นยินดีมากนักวิสุกัมม์เทวบุตรก็ควรเอาลำเปล่าเมืองรอดเวไช-

หน้า ๒ - ยนต์ปราสาทส่องหน้าอินทราธิราชแล้วให้ว่าผู้ข้าทั้งหลายก็รับเอาอาชญาแห่งมหาราชเจ้า ไปร้องเอาอย่างวอกยักษ์ก็ได้มารอดแล้วข้าแลครั้นอินทราธิราชรู้แล้วก็สร้างถามว่ายักษ์ทิพย์นั้นตัวใดชา ลำเปล่าขานว่าข้านี้แลคณาทั้งหลายก็ติเตียนว่าวอกเถื่อนตัวนี้เป็นตั้งบู้ริตเมืองสังเทहनอดังฤชานว่า ฉนั้นชาการอันไหนบคบยาแยงนั้นพ้อยหาบได้เป็นการอันประมาทสามหาฉนั้นชาก็ควรที่ตายเทहनอินทราธิราชจึงกล่าววาทะนี้ลำเปล่าตัวนี้เป็นยักษ์ทิพย์อยู่มนุสสาโลกภายใต้ก็บู้ครองริตเมืองสัง แม้นผิดราชประเวณีไปก็ควรอนุญาตหื้อมันเสียก่อนกรณว่าฉนั้นแล้วอินทราธิราชก็ถามทิพคณา ทั้งหลายว่าที่ได้อันบมีเจ้านายเทื่อนั้นชาปัญญาสิชาเทวบุตรไหวที่อันปักม้ามงคลแห่งมหาราชเป็นเจ้ายัง ชุดนานม้าเสียผู้ ๑ ข้าแลอินทราธิราชกล่าวว่าครั้นว่ามีฉนั้นเราก็จักปลงอาญาหื้อไปเป็นนายพวกม้า แลใส่ชื่อวาลำม้าจุมมีเทอะทิพคณาทั้งหลายก็จำหื้อลำเปล่าแลมันก็เท้านบอนบตัวไปน้อย ๑ หันแล อินทราธิราชก็หื้อผู้อัญญาไปถึงที่คอกม้ามงคลที่นั้นแล้วตั้งไว้หื้อเป็นนายม้าแล้วก็ยินดีมันก็ตั้งอยู่ที่ นั้นตามสวัสติหันแลลำเปล่าเป็นนายม้าแล้วมันก็ไปจัดดูม้าตามเวียกแลการมันนั้นพันตัวมีพร้อมบ่หื้อช

ดการแล้วเอาหางแต่งหื้อเทวดาม้าทั้งหลายบินปวงด้วยน้ำแลหญาเข้าแหลวช้วนบ่หื้อขาดแล้วคือว่า
ปัดกวาดขัดสีหื้อหมดใสชูตัวมันก็บ้วนน้ำอยู่ใจ ๆ

หน้า ๓ - นานได้กึ่งเดือน ๑ ม้าทั้งหลายก็หมดใสแล้วบ่หื้ออนเกิดมาชุต่วนานได้เดือน ๑ แล้วเทวดา
ทั้งหลายก็พร้อมกันมาบูชาแก่ล้าม้าด้วยข้าวเหล้าแลโภชนาอาหารการกินมากนักช้วนหันแลที่นั่นล้าม้า
ก็ถามเทวบุตรแลเทวดาทั้งหลายว่าบัดนี้กูมาเป็นเจ้าแก่ล้าม้าฉันนี้มีพึงเพิ่นนั้นขามักกว่าใหญ่เท่าใดชา
เทวดาทั้งหลายขานว่าบ่มีสิ่งแลล้าเปล่าว่ามีพึงหาที่เทกบได้ฉันนี้กูเหมือนเป็นใหญ่ล้าเหลือท่าน
ทั้งหลายพึงมีชแลมันกล่าวว่ฉันนี้เทวดาทั้งหลายว่าไผ่บ่ว่าเป็นใหญ่เป็นสูงสักเทื่อพอว่าเป็นจ้าม้าพวก
ม้าแห่งท่านหื้อปีบตายแลครั้นท่านบ่ใสใจปีบหื้อดีเพื่อดังฉนั้นราชวัตรก็จักมีแก่ท่านชแลยามนั้นล้า
เปล่าได้ยินแล้วก็รวดเคียดมากนักแลกล่าวว่ดั่งฤมาดูแควนกูฉันนี้ชากูอยู่เถื่อนนอกปากถ้ำน้ำบัดที่ชา
นั้นก็ได้เป็นใหญ่เป็นพระยาแก่ท่านก่อนตายดั่งฤแลมาจุมล้ายพลางกูฉันนี้หื้อกูมาเป็นจ่าเลี้ยงม้านี้ชา
กูบ่อยู่แล้วว่อันแล้วก็เอาเข็มทิพย์อันเผียดใส่ไว้ในหูนั้นออกมาวิดิหื้อใหญ่แล้วก็เอาค้อนพอนกวัด
แก่งแล้วก็หนีไปออกประตูเมืองฟ้าลงมาแล้วยามนั้นเทพคณาทั้งหลายเขาก็รู้ว่าแก่ล้าเปล่าบ่มีมาหนี
ลงมาฉนั้นไผ่ก็ไปชันประตูหนทางมันได้แลเขาก็รวดปล่อยหนีไปตามส่วสติใจมันหันแลครั้นว่าล้า
เปล่าแลหนีลงไปถึงเถื่อนดอกหมากแลร้องว่าลูกหลานเฮยกูพอมารอดแล้วแล้วอันวอกทั้งหลายครั้น
ได้ยินแล้วก็แล่นออกมาต้อนรับแลไหวนบชุต้วแล้วถามว่มาหาราชเป็นเจ้าเมื่ออยู่เมืองฟ้านานได้สิบ
ปี(ปลาย)ฉนั้นเหมือน

หน้า ๔ - ดั่งบ่ได้ยศแลศักดิ์พอกมาชฤล้าเปล่ากล่าวว่กูเมื่ออยู่เมืองฟ้าครบพอได้กึ่ง ๑ บ่ตายแลดั่งฤ
แลได้สิบปีปลายนั้นชาว่อันที่นั่นคนทั้งหลายกว่าวัน ๑ เมืองฟ้าเป็นชว ๑ เมืองคนปีเมืองคนเราแล
เจ้ากูเมื่ออยู่เมืองฟ้าได้เป็นเจ้าเป็นใหญ่ฉนั้นในชาล้าเปล่ากล่าวว่อินทราธิราชบ่คนผู้ดีเอากูมาอยู่หื้อ
เป็นแก่ล้าม้าก็บ่ว่าอันล้ากว่าหื้อกูเมื่อเป็นเจ้าพวกม้าแห่งเขาแลบ่เข้าการบ่เป็นเจ้าบ้านสังดีเดแลมันนี้กู
รู้ว่เป็นอันต่ำยอบดั่งอันจึงเคียดแลพ่ายหนีมาเพื่ออันแลวอกทั้งหลายว่มาหาราชเป็นเจ้าอยู่ที่นั่นได้
เป็นพระยาแก่ท่านทั้งมวลเป็นใหญ่แก่ท่านด่ายท่านไหวนบชบยาแยงอยู่ไผ่บ่ประมาทสักเทื่อดั่งฤแล
พ้อยได้ไปเมื่อเป็นจ่าเลี้ยงม้าแห่งท่านฉนั้นชาวอกทั้งหลายกล่าวฉนั้นแล้วก็พร้อมกันแหนแห่เอาเจ้า
แห่งเขาเข้าเมื่อในถ้ำแล้วก็มาหาเหล่าหน่วยไม้ลูกไม้มาถวายเจ้าแห่งเขาเหลือมเพื่อหื้อหายเสียยัง
ความโศกเศร้าหมองใจแก่เจ้าแห่งตนก็มีแลยามเมื่อพระยาออกยังผงกินเหล่าอยู่นั้นอันวอกน้อยอันอยู่
กายยอกถ้ำนั้นแล่นเข้าไปไหวนบว่าภายนอกถ้ำนั้นมีพระยาฝืดิบคนเดียวตน ๑ มาสู่มาหาราชเป็นเจ้าว่า
อันชแลแล้วพระยาออกกล่าวว่สูงงไปบอกมันเข้ามาที่นี้เทอะว่อันวอกทั้งหลายก็ไปชวนเอาพระยาฝืด

ดิบนั่นเมื่อสู่หั้นแลครั้นพระยาผิदनนั้นเมื่อแล้วก็ให้ล่ำเปล่าว่าข้าไปปวติชาวสารมหาราชเป็นเจ้าได้
เมื่อเสวยสุขเป็นใหญ่แก่ท่านทั้งหลายอยู่ในเมืองฟ้าแล้วพอกมาฉันนี้ข้าก็ยินดีแท้แล

หน้า ๕ - บัดนี้ข้ามีเสื่อผืน ๑ คือว่าเสื่อเหลืองนี้ผู้ข้าเอามาถวานบูชามหาราชเป็นเจ้าแลตั้งตัวข้านี้ก็ใคร
อยู่กับตามมหาราชเป็นเจ้าแลแน่วว่ามหาราชจักใช้สอยหื้อข้าปฏิบัติอันใดข้าก็บ่เหลือได้แลล่ำเปล่าก็
ลองเอาเสื่อผืนนั้นแล้วก็มีใจชมชื่นยินดีมากนักรู้แล้วก็รวดตั้งพระยาผิदनนั้นหื้อเป็นนายอุคินแลพระยาผิ
ได้เป็นนายอุคินยินดีมากนักรู้แล้วให้ว่าเมื่อเจ้ากูอยู่เมืองฟ้าแลได้ถึงฐานันดรวิเศษเป็นเจ้าใหญ่ข้าใดนั้น
ชา__กล่าวแลอินทราธิราชบ่จำรัสคนผู้ตีรวดปลุกหื้อกูเป็นแก่ล่ำมาหื้อกูเป็นจำพวกม้าคือว่าหื้อกูเป็น
จำพวกม้าแห่งเขาบ่ตายแลพระยาผิรดว่าเจ้ากูเป็นคนมีอานุภาพฉันนี้ตั้งฤแลได้เมื่อเป็นจำพวกม้า
แห่งท่านนั้นชาควรที่ยกขึ้นเป็นทิพย์ใหญ่เคียงฟ้าดิแลล่ำเปล่าได้ยินแล้วก็ใจชมชื่นยินดีมากนักรู้แล้วก็
ปลงหื้อเสนาทั้ง ๓ แลแปงโคไฟประทีปไว้ผืน ๑ แลใส่ลายไว้ในที่นั้นว่าทิพย์ใหญ่เคียงฟ้าว่าอันแล้วถึง
เมื่อวันลุนนั้นเทพคณาทั้งหลายขึ้นเมื่อปฏิบัติเฝ้าครั้นอินทราธิราชแล้วเทวดาตนรักษห้อมห้อมทิพย์นั้นก็
ไหว้สว่าดังพระยาตนผู้เป็นแก่ล่ำมานั้นมันก็บ่รู้ว่าเป็นอันต่ายอบแลบมีศกดิ์สังรวดเคียดแลหนีลงไป
เสียข้าน้อยแลพระยาวิรุฬหให้ว่าแก่ล่ำมาสังบ่แจ้งหนือออกประตูเวียงฟ้าไปเป็นอันรีบมากนักรู้บ่อาจจัก
ดิ้งแลได้ข้าแอินทราธิราชรู้แล้วก็ปลงอาชญาหื้อพระยาธรรมาแลนอชาทั้งสองพอลูกนั้นเป็นเจ้า
ทั้งหลายแล้วครั้นชุมนุมมายังหมู่เสนาเทพคณาทั้งหลายหื้อลงไปจับยับเอา

หน้า ๖ - แก่ล่ำมาหื้อได้แท้เทอะว่าอันแล้วพระยาธรรมาแลนอชาก็รับเอาอาญาแลไหว้สาอินทราธิราช
แล้วก็มาห้างพลโยธาเทพคณาหื้อคนธัพพ์เป็นนายทัพพุ่มแล้วเออลงจากชั้นฟ้ามาเทพคณาโยธาธิยาตร
องอาจพลดุรงค์เรื่องรามทิพลีลามากนักรู้ก็โปรดเมืองเถื่อนหมากแล้วก็วางทัพแวดอยู่ทีนั้นหื้อมันดีแล้ว
แต่หื้อคนธัพพ์ถือเอาหมูรีพลไปโปรดป่าหมากปากถ้ำทีนั้นก็หั้นวอกทั้งหลายพอนติดแลเล่นตาบเล่น
หอกอยู่คนธัพพ์จึงร้องว่าดูราสัตว์เดรัจฉานตัวถ้อยสูงจงไปบอกแก่ล่ำมาอันเป็นเจ้าแห่งสุหื้อออกมาไหว้
นบน์อรีบเทอะครั้นว่ายังนานดังอันอันว่าความฉิบหายจักมาถึงแก่สูบัตเดยวันซแลวอกน้อยทั้งหลาย
ได้ยินแล้วก็ฟ้าวแล่นเข้าถ้ำเมื่อไหว้สาพระยาแห่งเขาหั้นแลครั้นว่าพระยาเจ้ารู้แล้วก็ถือเอาค้อนปอบ
คำแลมีหมู่บริวารออกมาด้วยอันรีบก็ออกจากถ้ำแล้วครั้นว่าหื้อเป็นวอกอยู่ถ้ำคนธัพพ์หั้นแลก็ร้องว่า
ดูราออกตัวถ้อยร้ายมีงูจักกูอันชฤพระยาบอกขานว่ากูบ่รู้จักแลมีงูเป็นชนผีหนใดรู้ว่ามีงูมีชื่อตั้งฤจง
บอกมาป่นกูรีบเทอะคนธัพพ์กล่าวว่กูเจ้าทั้งหลายอยู่แห่งพระยาธรรมาตนเป็นเจ้ามาเพื่อจักเอามีงูได้กับ
ตามอาญานอรีบเทอะอันยังนานดังอันกูจักตีหื้อแตกแหลวเป็นกระจวนไปยามเดยวันซแลว่าอันล่ำ
เปล่าได้ยินแล้วก็เคียดมากนักรู้แล้วว่าขุนตัวหนุ่มน้อยเฮยมีงูอย่าปากใหญ่จาสูงฉันนี้เทอะกูจักตีมีงูบัต
เดยวันซหลอนว่าตายเสียแลบมีไฟพอกเมื่อบอกป่าวกล่าวว่ชาวสารหื้ออินทราธิราชรู้ว่กูมีฤทธิอานุภาพ

ว่าที่ปากถ้ำมันผู้นั้นมีฤทธิ์อัน ๑ ไส้ลายไว้ในที่นั้นว่าทิพย์ใหญ่เคียงฟ้าว่าอันตามมันกล่าวว่ ครั้น อินทราธิราชจกยกขึ้นเป็นใหญ่เคียงฟ้าตามคำแห่งกูดังอันสัพพการอันใดก็จกตามชุนชแลครั้นบ่ตาม กูแลบ่ยกกูขึ้นเป็นใหญ่เคียงฟ้าในกูก็จกเอาค้อนกูดี้หือเมื่อรอดเวไชยนต์ปราสาทแห่งอินทราธิราช พุนชแลมันออกปากว่าฉันนี้แลยามนั้นพระยาศรฐกล่าวว่ครั้นมีเป็นดังเราทั้งหลายก็ชวรกันยกทับ พอกเมื่อไหว้สาขอเอากำลังอีกแถมแล้วพอกมาแควนเอาหือได้จึงดีชแลจจากันฉันนี้แล้วก็รวดถกถอน เอาหมู่ทัพพอกเมื่อสู่ดาวดิงส์พุนทั้งมวลก็มีแลลำเปลาแพแล้วก็เอาหมู่บริวารพอกเข้าถ้าไปหั้นแลพระ ยายพระยายักษ์ 72 ถักกับทั้งพระยาฝิติบเขาผู้เดียวแลเสนาทั้ง ๔ ก็วิณณาสรรเสริญยกยอขงบุญคุณลำ เปลาแล้วก็ชวกันกินเหล้าสนุกโหร้องอยู่ในถ้ำที่นั้นมากนักก็มีแลครั้นว่พระยาศรฐแลนอชามีเอ รอดเวไชยนต์ปราสาทแล้วก็ไหว้สาพระยาอินทรว่าข้าแด่มหาราชเป็นเจ้าข้าทั้ง ๒ พอลูกก็ถือเอา พละกำลังจำธุระเอาอาชญาลงไปเอายังวอกเถื่อนตัวนั้นมาพ้อมีอาณูภาพอันใหญ่กว้างบ่อาจจกแพบ่ อาจจกเอามาได้ข้าแลที่ปากถ้ำมันอยู่นั้นบักประทีปไว้คั้น ๑ ไส้ลายใหญ่เคียงฟ้าว่าอันตามมันว่ครั้น จกยกขึ้นเป็นใหญ่เคียงฟ้า

หน้า ๑๐ - นั้นสัพพการอันใดก็จกด้วยจกตามครั้นบ่ยกบ่ยอมมันขึ้นหือมียศศักดิ์เคียงฟ้านั้นกูจกดีขึ้น เมื่อหือรอดเวไชยนต์ปราสาทแห่งมหาราชเจ้าว่าอันข้าแลชอมหาราชแต่จงเดิมกำลังแต่ไหว้ว่ฉันนี้ อินทราธิราชรู้แล้วก็กรณณาว่าวอกเถื่อนตัวนี้กล่าวคำบ่เป็นมงคลฉันนี้เราที่จกเอาทิพพคณาทั้งหลาย ลงไปขับมันเสียนั้นชยามนั้นยังมีเทวบุตรตน ๑ ชื่อว่วิสุกัมมว่อันก็ไหว้สาว่าวอกเถื่อนตัวนั้นมันออก ปากบ่เป็นมงคลฉันนี้จกเอากำลังลงไปชำระมันเสียดังอันหลอนบ่แพ้วอกก็จกยากเมื่อภายหน้าชแลชอ มหาราชเป็นเจ้าปลงทางใช้ไปเอามาอยู่เป็นทิพย์ใหญ่เคียงฟ้าปลุกหือมันมียศศักดิ์บ่ตายอย่าบั้นชย ลากสังเท้าอยู่เปลาอยู่ตายแลเลี้ยงมันไว้ในเมืองฟ้าที่นี้หือหายใจอันร้ายแห่งมันเสียดังอันจึงจกหา อันตรายได้แลอินทราธิราชรู้แล้วก็ถือชอแบ่นจึงกรณณาอนุญาตให้หือวิสุกัมมเทวบุตรลงไปก็มีแลวิ สุกัมมเทวบุตรก็ตามอาญาลงไปรอดถึงดอกหมากหั้นแลครั้นหั้นวอกทั้งหลายพุนอยู่ที่นั้นวิสุกัมมเทว บุตรก็ร้องว่าสูงลงไปบอกหือทิพย์ใหญ่เคียงฟ้ามาดูเทอะกูนี้อินทราธิราชเจ้าฟ้าแต่ลงมาด้วยนี้แลหือ เจ้าสูมารับกูริบเทอะวอกทั้งหลายก็แล่นเข้าถ้าไปไหว้สางามตามคำอันนั้นชูประการหั้นแลลำเปลาได้ ยินแล้วก็ฟ้าวริบออกถ้ำมารับเอาวิสุกัมมเทวบุตรเมื่อภายในอันคบย้าหั้นวิสุกัมมเทวบุตรกล่าวว่ดิงฎ อ่อนเสียนี่ที่ใหญ่ว่เป็นเจ้าน้อยบ่มียศศักดิ์สังว่อันแลหมู่ม้าเสียดังไปมาอินทรา-

หน้า ๑๑ - ธิราชเจ้าว่าหือข้าเป็นเจ้าน้อยลำดับมาฐานะขึ้นมาถึงใหญ่ชุนคนตายว่เป็นน้อยนั้นชวาพระ ยาศรฐยังเอาพละกำลังเดิมแถมเพื่อจกลงมาเอาเทียงแลตัวข้าก็เข็มเจ้าไหว้สาขอพิงทานเจ้ากูตามคำ มักแห่งเจ้ากูแลอินทราธิราชคำชู้ข้าจึงใช้ข้ามาหาเจ้าเป็นทิพย์ใหญ่เคียงฟ้าเสวยสุขอยู่ในชั้นฟ้าดาวดิงส์

พุ่มมีฉันทน์แลลำเปล่าไต้ย่นแล้วก็มีหน้าตาอันชมบานแย้วไคร่หัวน้อย ๑ แล้วก็กล่าวว่าแต่ก่อนก็ผานใจ เจ้ากูแท้แลบัดนี้ก็จึงมาค้าชูฉันทน์ก็ยากใจเจ้ากับชูปานแลซ้าก็กับตามบ่เหลือแล้วแล้วก็เอากันปักขดิก ขึ้นสู่เมืองฟ้ายามเดียว ๑ ก็แผ้วรอดขึ้นฟ้าเวียงดาวตึงสั่นแลยามนั้นเทวบุตรแลเทวดาไหว้ช้าน้อยจำ ธุระเอาอาญาลงไปร้องลำเปล่าก็ได้มารอดแล้วข้าแลอินทร์รู้แล้วก็กรุณาว่าลำเปล่าเฉยกราชาร้องมึงมา เพื่อจักทานสุเต็มแถมศักดิ์หื้อขึ้นเป็นทิพย์ใหญ่เคียงฟ้าแลถ้านี้ก็ได้เป็นใหญ่แท้แลตั้งแรกแต่นี้ไปพาย หนาก็อยู่ตามยศศักดิ์แห่งตนด้วยอิริยาอันระงับอันเป็นเจ้าเป็นขุนหลวงอย่างนับยะอย่างนับแต่อย่างนับ ปากอย่างนับจาเป็นตั้งเคียงผู้ ๑ บ่ควรแลลำเปล่าก็ยอมมีนมัสการโณมนาคุณแห่งอินทราชาเจ้าหั้น แลอินทร์เจ้าก็ปลงอาญาหื้อนายนักการผู้ฉลาดไปกวาดฝ้ายที่สวนหมากหมื่นทิพย์ด้านกลางนั้นไว้รวด แปะหอไว้หลัง ๑ ไว้หื้อทิพย์ใหญ่เคียงฟ้าอยู่นั้นก็หื้อดอกคำสิบดวงตั้งไว้ยังขุน ๒ ตนหื้ออยู่รักษาแล้วก็ แต่งปัญญาสิขาเทวบุตรไปส่งแลมีเหล่าทิพย์ใหญ่กับดอกไม้คำสิบดวงปลงหื้อ

หน้า ๑๒ - แก่ทิพย์ใหญ่ตามพึงใจแล้ววันนั้นไปโปรดหื้ออยู่นั้นแล้วก็สดับรับฟังเอาด้วยสวัสดีโปรด หื้อที่นั้นแลก็มีใจชมชื่นยินดีมากนักแล้วก็ชวนปัญญาสิขาเทวบุตรกินเหล่าตามพึงใจแลแล้วก็ส่งปัญญา สิขาเทวบุตรพอกเมื่อสูที่อยู่แห่งตนก็มีวันนั้นแลกล่าวยังร้องลำเปล่าผูกถ้วน ๔ ก็บัวมวรกาลควรเท่านี้ ก่อนแลสะเด็ดแล้วยามเที่ยงวันแล สาสุนีวันตตเมทานนมคคผลโยวินพานปจจโยโหนตโนนิจ ศักราชได้ 1284 ตัวปีเต่าสี่เดือน 11 ลง 8 คำพร่าว่าได้วัย 3 ข้าแลข้าเขียนธัมมผู้นี้ขอหื้อบุญรักษาตนข้าแลพ่อ แม่พี่น้องหลานเหลนชุตุนแดปางสบพีเมตดาวัดสันทรายแล อหามิสพุทธภิกขุเขียน ตัวบตีพิจารณา ด้วยเทอะ ด้วยยาเค้าก็บ่พอกูกบ่ถอแล ช้าน้อยก็พิจารณาผ้อด้วยยามันแลก่อนพิจารณาคอยใส่เต็มทีแล้ว เฉพาะแต่เดิมนั้นยาหั้นก็เป็นตัวลิกเงี้ยว เป็นคำเงี้ยว

วอกโครหิน วัดบ้านแหลม ผูกที่ ๕

หน้า ๑ - นโมตัสสัทธ อรรถะในกาลเมื่อนั้นทิพย์เคียงฟ้าชาติมันเป็นวอกบรู๋ครองเจ้าขุนท้ามันได้ชื่อ
แล้วก็ได้เป็นใหญ่่นักรวดยิบตีนักแลได้หลับได้นอนดีได้กินดีวัน ๓ คาบก็มีใจชมชื่นยินดีมากนักกับมี
กิงมาข้องใจตั้งอันชวนก็จุไปแอ่วเล่นสู่มิตรสหายก็ไปหันชายชื่นก็ร้องว่าเป็นพ่อเผ่ารวดได้กระทำกับ
ด้วยนวรราชทั้ง 9 นักชัตฤกษ์เจ้าชาว ๗ ตัวกับทั้งท้าวจติโลกทั้ง ๔ ท้าวทัสมันต์สิบ ๒ ตนแลเทวดา
อันรักษา ๔ ทิศอันอยู่น้ำอยู่บกทั้งมวลก็ไปกระทำมิตรพี่น้องแลก็แอ่วไปตามใจแห่งตนาหาที่จักยังเซาบ่
ได้ก็มีแล ยังมีวัน ๑ เป็นวันเสดคันแห่งอินทราธิราชแลมีเทวดาตน ๑ ชื่อว่าคณาอันก็ไหวเคียงฟ้าขึ้นบ่
มีกิจการสั่งอยู่ด้วยแลเจ้าแอ่วไปวันตวันออกไปสู่เยาะเียทานเล่นอยู่ชวนชวนเยว่าเกิดเป็นภัยภาย
หน้าดังจับดีแลเขาแต่งการอัน ๑ ห้อมันผู้รักษาสวนอย่าห้อมันแอ่วนักเช่นจงหาภัยบ่ได้ชแลอินทราธิ
ราชรู้แล้วจึงใช้ไปหาทิพย์ใหญ่เคียงฟ้ามาแล้วปลงห้อมันว่าครุราชาที่ของท่านอยู่ด่านแลหากิจการบ่ได้ฉัน
นี้จักทานสุขที่ของท่านอยู่รักษาสรหมาม่วงทิพย์เมื่อเข้าเมื่อค่ำห้อมันรักษาเรียบดูอย่าห้อมันขาดแท้เนื้อ

หน้า ๒ - กรุณฉันนี้แล้วทิพย์ใหญ่จำต้องอาญาจักมารักษาสวนตั้งอันคาเป็นเทวบุตรเทวดาเชื่อเป็นจำ
สวนนั้นก็พร้อมกันมาต้อนรับให้วันบแล้วก็ชวนเอาทิพย์ใหญ่แอ่วไปจัดดูต้นหมากหนุนก็หันกิ่งคา
ก้านลำหมากไม้เป็นอันดงามมากนักตั้งอันทิพย์ใหญ่ก็ถามเจ้าสวนว่าทั้งมวลมีกี่ต้นชั้นชาสวนเจ้าก็ไหว
ว่าภายหนเหนือมี ๓ พันปลายสองร้อยต้นแลภายหนใต้มีสามพันปลาย ๓ ต้นดอกก็ร้างหมากก็น้อย ๓
พันปีจึงสุกที่ ๑ แลครั้นไฟได้กินเป็นตนทิพย์ไปทำกลางพันปลาย ๔ ร้อยต้นมีดอกแลลูกเป็นด้านไวแล
มีรสอันหอมแลหวานนักสองพันปีจึงสุกที่ ๑ ครั้นไฟได้กินก็มีอายุยืนบรู๋เฒ่าบรู๋ตายแลภายหลังก็มีพัน
ปลายสองต้นมีวิณะอันลายแดงแล ๙ พันปีจึงจักสุกที่ ๑ ไฟได้กินก็มีอายุยืนเท่าฟ้าเท่าดินแลทิพย์
ใหญ่ได้ยรู้แล้วก็มีใจชมชื่นยินดีมันก็จัดถ้ำบวรแล้วก็พอกมาสู่ที่อยู่แห่งตวันนั้นตั้งเกำหั้นแลแต่
นั้นไปภายหน้าสองวัน ๓ วันที่ ๑ มันก็ไปจัดดูบ่ขาดบ่สายก็บ่ไปแอ่วเล่นสู่มิตรสหายที่ใดสักแห่งหั้นแล
บ่ทานเท่าใดหมากหนุนนั้นก็สุกแดงมากิ่ง ๑ แลมันก็คิดใจใคร่ลักกินก็เอากินบ่ได้มันแอ่วทางใดก็บ่หัน
เจ้าสวนเพื่อแลเหตุ

หน้า ๓ - เทวดาในหอปราสาทหากไปติดตามด้วยไปบ่พรากรมันนิยานักจึงจกร่ายพลางเทวดาหมู่อัน
ไปกับตามนั้นว่าสูเจ้าจึงไปอยู่นอกสวนท่าก่อนเทอะข้าจักหลับนอนเสียในสวนนี้ยามนี้ว่าอันเทวดาชุม
อันไปกับตามมันนั้นก็ดีว่าเป็นฉันนั้นแท้เหตุว่าเทวดาบรู๋ช่างร้ายช่างพลางสักเทือกก็ออกไปอยู่นอกสวน
ท้ามันแท้หั้นแลมันก็แก้เสื้อผ้ออกเสียแล้วก็ลักขึ้นต้นหมากม่วงแล้วเมื่อเลือกกินลูกสุกดีที่อ้อมเต็มใจ
ท้องมันแล้วแล้วก็ลงสูบสอดผ้าถุงผ้าใบที่อ้อมดีแล้วออกสวนไปร้องหาเทวดาทั้งหลายชวนกันพอกมาสู่หอ

ปราสาทแห่งตันทันแลลุนนี้แกมนางธิดา ๗ นางก็เอาข้อมไปชูตันทันว่าหื้อไปเอาหมากม่วงลูกกุดดีนั้นมาว่าอันแลนางธิดา ๗ นางก็ตามอาญาราชเทวีก็ไปหานายสวนอันอยู่รักษาสวนนั้นบอกหื้อรู้ตามอาญาราชเทวีอันมีประโยชน์นั้นชูประการแลนายประตู่อยู่รักษาสวนนั้นก็กล่าวว่สุเจ้าจ้งยังอยู่ที่นี่ ๑ ก่อนปีนี้บ่เหมือนเมื่อก่อนเหตุว่าอินทราชาเจ้าปลงหื้อทิพยใหญ่มาอยู่รักษาสหภาพการอันใดมิในสวนจักเอาก็ควรบอกหื้อท่านคูก่อรว่ว่าอันเทวดาก็กล่าวทิพยใหญ่อยู่ที่ใดนั้นชานาย

หน้า ๔ - สวนว่าอยู่หอปราสาทแห่งท่านชแลวอันก็แต่งกันไปหาที่หอกบ่พันนายสวนก็กล่าวว่กุหากบ่อยู่ในหอนั้นกุหากนอนหลับอยู่ในสวนแลวอันยังเพชิตาทั้งหลายว่ก็ควรไปแ่วหาท่านมารีบอย่าได้ช้านานเช่นเทอะเหตุว่ราชเทวีของอยู่แลวอันแลวก็แต่งกันไปสอดเสาะหาในสวนผับชูแห่งกบ่ที่ได้ทำหันแต่เสื้อแลผ้าก่อกันไว้แลไปทางใดก็จักคูกบ่คุดได้แลด้วยแท้ทิพยใหญ่แก่เสื้อผ้าไว้แลลักขึ้นกินหมากหนุนเสียง ๓ หน่วยแลวก็เนรมิตตัวมันเป็นท่อนไม้สั้นย ๑ แลสูงประมาณข้อมมือ ๑ แลวันอนเหยียดอยู่คาหมากหนุนที่ใบรับอยู่หันแลนางเพชิตาทั้งหลายอาญาราชเทวีหื้อมาเอาหมากหนุนว่าฉันนี้บัดนี้พ้อยว่าหาทิพยใหญ่บ่มีตั้งอันจักหื้อช้ำทั้งหลายพอกตัวตั้นแลท่านออกสวนไปแลแ่วสู่สหายแห่งท่านภายนอกสวนเสชแลสุเจ้าทั้งหลายอย่าได้ทำเทอะจุงชวนช้ำทั้งหลายไปเอาriebเทอะครั้นทิพยใหญ่พอกมาเมื่อใดตั้งอันเจ้าทั้งหลายก็ค้อยบอกหื้อท่านรู้จ้งดีชแลวอันนายสวนก็ฟังคำเยื้องนั้นแลวก็ชวนเอาเทวดาทั้งหลายเข้าสวนไปหาเอาหมากหนุนภายหน้านั้นได้ ๓ เทื่อแลวจ้งไปหาหมากแลลูกไม้ ๓ ข้องคำไปหาหมากด้านหลัง

หน้า ๕ - นั้นแกมข้อม ๑ แลตั้งภายหมู่หลังบ่มีดอกแลลูกก็ร้างนักเยอะตันทันมีชาว ๓ ลูกแลเป็นลูกทั้งมวลที่แท้ข้อมอันสุกนั้นทิพยใหญ่กินเสียแต่ท่านเสียงแลเทวดาแ่วชาะชอกไปชูตันทันแห่งก่หันคาภายใต้นั้นมีลูก ๑ สุกแดงไว้หน่วย ๑ นางเทวดาก็หนองเอาคานนั้นลงมาบิดเอาหมากหนุนลูกนั้นแลวก็วางคาพอกเมื่อเสียแลวทิพยใหญ่อนอยู่ที่นี่ก็ตกใจตื่นแลวคั้นเป็นตัวเก่ามาแล้วก็รวดช้กเอาค้อนปลอกคำอันอยู่ในหุนั้นมากำไว้แลวดำว่สุอยู่ที่ใดมาลักเอาหมากหนุนนี้ชานางทิพย ๗ นางนั้นก็คบเข้าไหว้แลวกล่าวว่ขอเจ้ากูอย่าได้เคียดเหตุว่นางอักรรมหาสีเทวีจักห่างแยกใหญ่แลแต่งช้ำทั้งหลายมาเอาหมากหนุนทิพยเมื่อสู่แยกแลแต่เข้าผู้ทั้งหลายก็มาหาเจ้าที่ใดกบ่หันผู้ช้ำทั้งหลายกลัวหลับเสียรวดบอกนายสวนแลวเข้าบิดเอาแลวขอเจ้ากูจุงอนุญาติแก่ช้ำทั้งหลายแต่ที่ว่อันทิพยได้ยินแลวก็ร้องหื้อเขาทั้ง ๗ พี่น้องลูกมาเทอะอักรรมหาสีเทวีห่างแยกนั้นเขาหาเจ้าใดนั้นชานางเทวดา ๗ ตนนั้นก็กล่าวว่แต่ก่อนหากมีประเวณีไว้แลวันตกหาพระเจ้าสมุทรหนได้หาความเย็นวันออกหาแสนดี

หน้า ๖ - หนเหนือหาแควนลิน ทำกลางหาควนพอแซนแล นอกนั้นยังมีรู้ชวนชินคิงคิกายเหนือ 5 ถ้าทำกลาง ๕ ถ้าหนใต้ ๕ ถ้าแลซุมนี้หาบ่หากี่บู้ได้แลครั้นว่าทิพย์ใหญ่ได้ยีนแล้วก็กล่าวว่สุนางจงอยู่ นี่ค่านึงก่อนเราจักไปผ่อดูก่อนแลเขาเจ้าเชื้ออันจักมาเป็นแขกนั้นบ่มาเพื่อก็ใครรู้ดูแล้วอันแล้วก็สวาธียายมนตรีเป่าที่อนางทิพย์ ๗ ตนว่าสู้อยู่นี้ว่าอันนางเทวธิดา ๗ ตนนั้นได้รู้มนตรีทิพย์แล้วก็บ่ช่างหนีไปทางใดเป็นอันมั่นกับแผ่นดินแล้วตั้งอยู่ร่มนต์หมากหนุนที่นั่นแลตั้งทิพย์ใหญ่นั้นก็ว่ยหน้าเฉพาะซึ่งห่ออันมีในสวนนั้นทวนุญญาณทิพย์นั้นแล้วก็หกไปยามเดียว ๑ ก็รวดก็ไปหันเทวบุตรตน ๑ ชื่อว่าสีจอตตาแขงว่าอันมันก็ถามว่าเจ้า กูจักไปที่ใดซาตาแขงว่าอัคคราชเทวีหากเข้ามาเป็นแขกแลบอกว่ฉันนี้แล้วทิพย์ใหญ่ก็กล่าวว่อินทราธิดาธรรมาหื้อเข้ามาแลอยู่หนว่าง ๕ เส้นอันมารวมกันนี้ครั้นหันเจ้าขุนใดแลจักมาเป็นแขกนั้นก็หื้อเมื่อแ่วที่ห่ออินทราธิดาเจ้าเจรจาพร้อมกันยาม ๑ แล้วยะไปหื้อกรุณาหื้อข้าฉันนี้บัดนี้ก็มาพบเจ้ากูแลธรรมาเมื่อแ่วปฏิบัติอินทราธิดาเจ้ายาม ๑ ก่อนยะมาทอหว่าฉันนี้แล้วสีจอตตาแขงที่ว่

หน้า ๗ - เป็นตั้งอันที่แท้ก็เมื่อสูเวไซยนต์ปราสาทแห่งอินทราเจ้าหันแลอันว่าทิพย์ใหญ่นั้นก็เนรมิตหื้อตัวมันเหมือนดังสีจอตตาแขงนั้นแลมันก็เที่ยวเข้าสู่สวนอุญญาณที่นั่นแลมันก็ไปหันเถินข้าทิพย์ตั้งอยู่ที่นั่นอันเต็มไปด้วยโภชนอาหารทั้งหลายต้นว่าเต่าแลมังกรปูปลาช่อนแลงูเงือกบรูที่ร้อยอย่างหลายอันมีโอสถหลายประการต่าง ๆ ทิพคณาทั้งหลายยังบ่ทันมารอดเพื่อตั้งอันลำเปล่าหันว่าห้องมันใครปากมากนักรยาม ๑ แสงเหล้าทิพย์รอดเถินมันแล้วก็เส็งแลไปภายหน้าก็หันไทเหล่าทิพย์ตั้งหยาดหยายกันไว้แลเทวดาชุมอันไชนั้นหากเฝ้าอยู่มากหลายก็ยังบ่อาจจักลักกินด้วยง่ายลำเปล่าหันว่าห้องมันใครปากนักรอดบ่ได้มันก็หลกเอาขนออกมามหลายคำแลกระทำด้วยฤทธิแห่งตนพุ่งออกไปก็ไปก็รวดกลายเป็นแมงวันมาแลครั้นว่าบินจับเทวดาแลเทวบุตรตนใดก็รวดอ่อนม้อยแล้วหงาหลับไปเส็งแลยามนั้นทิพย์ใหญ่มันก็เข้าไปเอาหว่านลูก ๑ ไชปากไทเหล่าแล้วก็แ่วไปตักกินไปชู่ให้ใจ ๆ ทรายถึงซึ่งอันมาไปหันแลตั้งโภชนาอาหารอันเป็นของทิพย์นั้นมันก็หุบเอามากินกับเหล่าแล้วชิมไปชู่ถ้วยชุ่นแลเป็นเงินเป็นซากวอกไปเส็งทั้งมวล

หน้า ๘ - แลมันลักกินก็มาคริ่งครินใจว่าหลอนเทวดาตนใดตน ๑ แลมาหันโทษแห่งกูแล้วยามเมื่อถูกินเหล่าตั้งอันก็จักสับยับเอาได้ก็จักมีแก่ตัวกูขแลควรวุหนีพอกเมื่อหาที่อยู่แห่งกูริบเทอะคริ่งครินใจฉันนี้แล้วมันก็พึ่งรีบออกจากที่นั่นแล้วก็พอกคืนมายังคิดว่าจักไปสู่อหแห่งมันว่าอันก็หลงหันทางไปถึงหอปราสาทแห่งเทวดาตน ๑ ชื่อท้าวสอเพิงว่าอันทิพย์ใหญ่รู้ว่หลงทางผิดเสียตั้งอันมันจึงจากร่าพึ่งว่าบัดนี้กูจักบ่ช่างใครไหวสังแลผิดก็ตามอันผิดไปก่อนเทอะกูจักเมื่อสูผู้เฒ่านี้ก่อนแลมันก็คริ่งครินใจแล้วก็มากระทำเพศแปงเสื่อหื้อชานไปบนพุ่มเทวดาแลเทวบุตรในหอนั้นอันว่าเทวดาทั้งหลายก็เมื่อฟังธัมม

เสียเสียงแลครั้นทิพย์ใหญ่เข้าไปพันไม้มันก็ไปถึงเรือนแสงที่ริมเตาเส้านั้นแล้วก็ไปเอาหมากหนูนทิพย์ ๗ ลูกอยู่เตาเส้าหันแลทิพย์ใหญ่มันอยากน้ำก็ยกเอามาดูเมื่อจกกินน้ำว่าอันพ้อยมีน้ำเพอว่าหมากเต้าทิพย์อันนั้นเต็มไปด้วยแสงชู้ลูกเล่าคือว่าเอาแสงทิพย์มาหล่อไว้ด้วยดีหันแลครั้นทิพย์ใหญ่จวบแล้วก็ยินดีว่าดังนี้เป็นยาทิพย์แสงอันประเสริฐแท้แลบัดนี้ก็หากเป็นแต่บุญญาได้จึงจกได้มาจวบแลบัดนี้เจ้ามันบ่อยู่เทอะดังอันมาจุกลักเอามา

หน้า ๙ - กุจักซิงเอาก่อนเถอะคิดใจดังนี้แล้วมันก็พอหยุดเอาออกมาเป็นดังคนกินเหล้านั้นแลครั้นมันกินยาแสงอันนั้นตกท้องแล้วก็รวดสว่างหายเหล้ามาแล้วมันจึงรำพึงว่ากูกระทำเป็นการบตีแท้แลก็เป็นโทษแก่กูอันหนักเสียแล้วควรกูนี้หนีลงไปสู่ที่อยู่แห่งกูริบๆ จึงจกพันซแลมันครึ่งครึ่งใจดังนี้แล้วก็ฟังออกจากทิวสอเพียงที่นั่นลงไปด้วยอาณุภาพก็บ่หื้อเทวบุตรเทวดาตนใดหันสักตนแล้วยาม ๑ ก็ไปแผ้วเถื่อนดอกหมากปากถ้ำน้ำบัตพูนแล้วก็ใสสาถามดังนี้แล้วทิพย์ใหญ่ก็เล่าแต่เค้าถึงปลายหื้อเขาชู้ประการหันแลทิพย์ใหญ่ว่าบัดนี้กูกลัวอินทร์แต่งโทษหื้อจึงลักหนีลงมาเพ้ออันแล้ววอกทั้งหลายได้รู้แล้วก็หาเหล่าแลหมากทั้งหลายมาถวายเจ้าแห่งเขาหันแลเล่าเปล่าได้ดอกกินเหล้านั้นหวานก็บ่อ้อมเหมือนเหล่าเมืองฟ้าอันตนไว้ในสวนอุญญาณหันแลกุจักเมื่อลักเอามาหื้อสุกินเยอะด้วยะน้อยเพ้อบ่หื้อเฉมาบ่หื้อตายแล้ววอกทั้งหลายมีใจชมชื่นยินดีมากนักรแลก็ราธนาเจ้าแห่งเขาเมื่อเอาหันแลเล่าเปล่าก็ฟังหลิกหลกขึ้นสู่ชั้นฟ้าดาวตึงส์ด้วยฤทธิแห่งตนหันแลครั้นเมื่อรอดแล้วอันว่าเทวบุตรเทวดาชุมอันฝ้าไหเหล้านั้นก็ยังหลับอยู่

หน้า ๑๐ - บตี้นเพ้อมันก็ไปแแล้วลักเอาไหเหล้าอันใหญ่สองไหแลครั้นว่ามันได้แล้วก็หนีพอกมารอดที่อยู่แห่งตนก็ควรเอายักษ์แล้ววอกทั้งหลายก็ดีเขาก็มีใจชมชื่นยินดีมากนักรหันแลอันว่านางเทพธิดา ๗ ตนอันถูกคำมตรทิพย์ใหญ่บ่คิดอยู่ทีนั้นยาม ๑ แล้วก็จึงยกย้ายคลายเสียที่ได้แลก็เมื่อไหว้สาคักราชเทวีอันว่าหมากหนูนหลวงชุมเขตไปได้นั้นอันสุกุก ๑ ก็บ่มีเสียแลทิพย์ใหญ่มันลักกินเสียเสียงแล้วแลมันถามข้าน้อยทั้งหลายว่าอัคราชเทวีเจ้าห่างแขกหาที่ใดมานั้นข้าข้าน้อยทั้งมวลก็บ่บอกหื้อมันรู้ตามอันมีนั้นชู้ประการแล้วท่านรวดแต่หื้อผู้ข้าน้อยมันกับแผ่นดินที่นั้นบ่หื้อมาได้ด้วยง่ายตราถึงบัดนี้จึงมาได้เข้าแลอัคราชเทวีได้ยินแล้วก็เมื่อไหว้สาคักราชเจ้าหื้อรู้ตามดังนาง ๗ ตนนั้นหากกล่าวชู้ประการหันแลยาม ๑ เทวดาตน ๑ อยู่รักษาอมเหล้านั้นก็เมื่อไหว้สาคักราชว่าดังนี้บุคคลผู้ใดเข้าในสวนอุญญาณที่นั้นแล้วก็เมื่อกินเหล่าแลอาหารอันนั้นเป็นเงินเป็นซากไปเสียงก็รู้ได้แล้วอันแล้วยาม ๑ เทวบุตรตนชื่อว่าเลาควินนั้นจึงมาไหว้สาคักราชว่าข้ามาหล่อยาแสงแบ่งดีไว้เป็นอันมากแล้วเพ้อจัก

หน้า ๑๑ - ผาภมาถวามหาราชเป็นเจ้ายามเมื่อชุมนุมใหญ่แห่งเทวดาทั้งหลายรอดเสียบุคคลผู้ใดมา
 ลักกินเสียก็รับรู้ได้แลยาม ๑ มีขุนตนอยู่เฝ้าหอทิพย์ใหญ่นั้นมาไหว้ส่าวว่าวันนี้ทิพย์ใหญ่ออกไปแอ่วที่
 ไต่ก็รับรู้แลซึ่งถึงในวันนี้ก็บ่หันพอกมาเข้าแลยามนั้นเทวบุตรขุนหลวงตนชื่อสีจอตตาแข่งก็มาไหว้สา
 อินทรธิดาราชนั้นว่าข้าสุขขอบุญแห่งราชเทวีหากมาหากมาเป็นแขกนี้เข้ามาถึงกลางทางก็มาพบทิพย์
 ใหญ่เคียงฟ้าเอาอาญามหาราชเป็นเจ้ากรุณาว่าครั้นจักไปแขกนั้นหื้อเมื่อพร้อมกันในเวไชยนต์ปราสาท
 ก่อนยาม ๑ ค่อยยะพร้อมกันไปเทื่อว่าอันแล้วข้าก็ว่าดังอันแล้วข้าก็เข้าเมื่อถึงเวไชยนต์ปราสาทพุ้นก็
 หันบุคคลเจ้าตนใดสักตนจึงจักด้วยมาปฏิบัติถึงที่นี้ซ้แลอินทรธิดาราชได้ยินคำแห่งเทวบุตรเทวดา
 ทั้งหลายมาไหว้ชู้ประการนั้นแล้วจึงหื้อวิสุกัมมเทวบุตรไปพิจารณาตักทักหามานว่าทิพย์ใหญ่ลักมา
 กระทำมัวเมาแลอัตรกัมมอันบ่ชอบนั้นชู้ประการแล้วก็พอกเมื่อไหว้ยังอินทรธิดาราชได้ตรัสโทษแห่งลำ
 เปลาเอียงนั้นก็เคียดนักแลอินทรธิดาราชก็ปลงอาญาหื้อไปร้องเจ้าจตุโลกทั้ง ๔ และนวคราสทั้ง ๙ กับ
 ทั้งท้าว

หน้า ๑๒ - ทศมณฑล ๒ ตนเทวบุตรเทวดาอันอยู่ทิศทั้ง ๘ ทิศทั้งมวลมารวมกันได้แสน ๑ ก็หื้อลงไป
 ถึงดอกหมากที่นั่นครั้นรอดแล้วสับยบเอาียงพระยาวอกหื้อได้แท้เทื่ออินทรธิดาราชกรุณาดังนี้แล้วเทว
 บุตรแลเทวดาแลท้าวจตุโลกทั้ง ๔ กับตามอาญาแล้วก็ลุกยามเดียวกันเป็นริบปลันนั๊กแล้วก็ลงไปถึง
 ที่ดอกหมากด้วยทิพย์ลีลาองอาจมานักแลวิสุกัมมก็หื้อทิพากรุณาทั้งหลายไปตั้งทัพแวดเถื่อน
 ดอกหมากที่นั่นหื้อจอดแล้วกายบนก็กึ่งข่ายคำภายใต้กรองไว้ด้วยน้ำดินหื้อดีแล้วเทวคราสทั้ง ๙ ก็เอา
 อาญาธิบไปถึงปากถ้ำที่นั่นแล้วก็ร้องว่าทิพย์ใหญ่อยู่ที่ใดชาตู่ทั้งหลายก็เป็นเทพยดาเมืองฟ้าจำต้องเอา
 อาญาลงมาก็มียังกลัวเสียชีวิตแห่งมึงก็หื้อออกน้อมริบเทอะครั้นสูยงฆ์ซัดเซียดังอันสูยงฆ์ทั้งหลายก็จักฉิบ
 หายชู้ตนชแล้วอันยักน้อยแล้วออกน้อยทั้งหลายได้ยินแล้วก็ฟ้าวเล่นเข้าเมื่อบอกทิพย์ใหญ่อันเป็นเจ้า
 แแห่งเขารู้แล้วก็แต่งพระยาผีเขาเดี่ยวอันเป็นนายอูทั้งหลายนั้นหื้อเป็นเค้ายักทั้งหลาย ๗๒ ถ้าออกมา
 ก่อนท่านแล้วดังทิพย์ใหญ่ก็จักเอาเสนาทั้ง ๔ แลออกทั้งหลายก็หื้อเป็นบริวารออกมาตามหลังด้วยลีลา
 อันฟ้าวบ่กลัวเอียงใดแลพระยาผี

หน้า ๑๓ - ตนนั้นก็ถือเอากำลังยกออกมารีบก็เสียนวคราสร้องเข้าเมื่อถึงขงเหล็กที่นั่นก็บ่อาจจกมารีบ
 ได้หันแลในเมื่อยักขแลนวคราสยังพร่องเกี่ยวกันแล้วนั่งอยู่ดังอันทิพย์ใหญ่มารอดแล้วก็ร้องว่าสู
 ทั้งหลายจงฝึกหลีกทางกูไฉนเออะกูจักออกไปก่อนแล้วว่าอันแล้วยักแลออกทั้งหลายก็หลีกฝึกทางหื้อ
 แล้วทิพย์ใหญ่ก็ถือเอาค้อนปลอกคำอันนั้นออกมาแลนวคราสก็ถอยออกมาน้อย ๑ แล้วแลร้องดำว่ามี
 นี้รับรู้จักทางตายแท้หนอแก่ลำม้าเฮยมึงนี้มีโทษใหญ่สืบประการแลตุนีทรงราชอาณาจักรแห่งอินทรธิดาราช
 เจ้าปลงลงมาหื้อเอามึงครั้นมึงบ่กลับตามน้อมริบดังทั้งตัวมึงแลลูกน้องมึงทั้งมวลก็จักถึงที่อันฉิบหาย

ตายรอดไปบัดนี้ขบวนคราสก็ดำว้าฉนั้นทิพย์ใหญ่ได้ยื่นแล้วก็เคียดมานักแลขนตอบไปดำว้าสุแลจักมีฤทธิกำลังแรงเท่าใดชาดงฤแลมาค่าใหญ่ดำว้าดั่งนี้สู้บรูฤทธิแห่งกว่าอันแล้วก็เอาค้อนเหล็กปลอกคำเข้าไปแลนวงคราสก็รีบถึงหันแรงอืดออกอ่อนม้อยเสียแล้วบอจจักรบได้แลมันก็ค้ำไปสู่ทับหลวงหันแลไปไหว้สาววอกตัวนั้นเป็นอันมีฤทธิกำลังอันมากแท้แลดูซ้ำทั้งหลายไปรบกับแพ้วข้าแล

หน้า ๑๔ - ขอนท่านจงทานลูกเต็มแถมแดเถาะว่าฉนั้นแลก็ปลงอาญาที่อ้าวจตุโลกทั้ง ๔ แลนักชิตฤกษ์ ๒๗ ตัวก็พร้อมกันออกไปรบทิพย์ใหญ่กว่าอัน ๑ จงคืนมาสู่ทัพแลยักษ์ ๗๒ ถ้ากับทั้งเสนาทั้งสี่เป็นเค้ากว่าวอกทั้งหลายก็ออกไปรบกันที่ปากถ้ำนั้นตั้งแต่เช้าตรู่ถึงตะวันตกหันแลอันว่ามีเขาวอกยักษ์ ๗๒ ถ้าก็ยะเทวบุตรเทวดาทั้งหลายยับได้เสียงทั้งมวลแลก็เท่าแต่เสนาทั้ง ๔ แลวอกน้อยทั้งหลายแตกกระจัดกระจายไปทอดลี้ที่เง้อมถ้ำรูผาเสียงทั้งมวลแลทิพย์ใหญ่ก็หื้อเอาค้อนปลอกคำเล่มเดียวรบเข้ากับเทวบุตรเทวดาทั้งหลายในอากาศกลางหาวพูนก็เป็นมหายุทธอันใหญ่แลมีนสนั่นก้องมากนักก็มีแลทิพย์ใหญ่คือว่าลำเปล่านันจักใกล้ค้ำมาแล้วมันก็หลกเอาชนก้า ๑ แล้วมาม่ามอยู่ออกไปหื้อเนรมิตเหมือนดั่งตนมันจาอานร้อยอานพันแลถือเอาค้อนปลอกคำชูตัวแลพอนเข้าไปไพอลันนักเหมือนดั่งสายฟ้าแมบนันที่เข้าไปยามนั้นเทวบุตรเทวดาทั้งหลายก็ค้ำนพอกเข้าไปสู่ทัพหลวงเสียงทั้งมวลหันแลครั้นทิพย์ใหญ่แพ้วแล้วก็รวมเอาชนพอกมาไว้ตัวเก่าแห่งมันแล้วพอกทั้งยก ๗๒ ถ้านั้น

หน้า ๑๕ - ก็พอกเมื่อสู้อันเป็นที่อยู่แห่งเขาเสียงแล้วดั่งเสนาทั้งสี่หน้าอันหมองร้องให้ไหว้ว้าข้าทั้งหลายแลกับทั้งยักษ์ ๗๒ ถ้านั้นก็ตามอาญามหาราชเป็นเจ้าออกไปรบยังทิพคณาทั้งหลายภายหลังเหนือหน้าแผ่นดินกับแพ้วได้แลดั่งพระยาผีเขาที่พอนเป็นยายทั้งหลายอยู่กับพระยา ๗๒ ถ้าคราอันบ่ตายนั้นก็เสียทิพคณายับได้ไปเสียงแล้วดั่งข้าน้อยทั้ง ๔ อันเป็นเค้ากว่าวอกทั้งหลายอันเป็นบริวารนั้นก็ค้ำนพ่ายหนีไปทอดลี้ที่เง้อมผาแลรูถ้ำพูนก็จึงมีชีวิตมาแลก็จึงมาได้หันมหาราชเป็นเจ้าแลทิพย์ใหญ่จึงว่าพระยาอันไปต่อสงครามนั้นอันแพ้วแลค้ำนั้นเป็นแลตายเสียนั้นก็เป็นประเวณีมันแลสูท่านทั้งหลายอย่าน้อยใจเถาะพรุกเข้าจุกไปตัดเอาหัวแห่งเทวดาทั้งหลายมาส้ายแทนคนเราอันเขาได้ไปนั้นชู้ตัวแล้วว้าอันวอกทั้งหลายก็ย้อมมือไหว้สาธุการแลก็เท่า่น้อยชวนกันหมองอยู่หันแลที่นั่นท้าวจตุโลกทั้ง ๔ แลเทพคณาทั้งหลายก็มาจัดดูค้ำอันยับได้มานั้นก็เป็นสัตว์เป็นยักษ์เป็นเสือกวางเสื่อเหลือเป็นสิ่งเป็นมอมเสียงทั้งมวลแลดั่งวอกทั้งหลายก็มาได้มาสักตัวหันแลลุนันไปจักรบกันฉนั้นโตมกว่ากายใดจักแพ้ว

หน้า ๑๖ - ภายใดจักค้ำนพ่าฟังผู้จักมาภายหน้าหากจักไซ้แลนิตติตากริยาสำนวนนั้นก็แล้วพ่นีก่อนแล นิพพานปรมสุขขผู้ข้าอภิวงภิกขุขอเอาสุก ๓ ประการมีนิพพานเป็นยอดแต่เทอะ

วอกโครหิน วัดบ้านแหลม ผูกที่ ๖

หน้า ๑ - นโมตัสสัสถุ ตถาในกาลนั้นเอียงมาเป็นแขกก็ถามพระยาอาการอันทิพย์น้อยปราบแพททิพย์ใหญ่ก็มีแลยังมีดอยลูก ๑ ตั้งอยู่สมุทรอันชื่อว่าทศนครว่าอันภูเขาอยู่ในดอยลูกที่นั้นเพื่อจักมาเป็นแขกแห่งมหาราชเป็นเจ้าตั้งอันก็ชวนเอาลูกศิษย์เค้าแห่งตนเข้ามารอดตราชอุญญาณแล้วก็มาหั้นชั้นอาหารทั้งหลายเป็นเงินเป็นคำไปเสี้ยงเป็นดั่งท่านกินเสียก่อนนั้นเท่ามาเท่ามาหั้นเทวดา ๓๒ ตนนั้นยู่ใกล้ชั้นข้าวฉนั้นภูเขาจึงถามเทวดา ๓๒ ตนว่าก็เล่าตามกริยาอาการทั้งมวลอันบ่เป็นกันฉนั้นหั้นแลยามนั้นภูษาจึงกล่าวว่ครั้นมีเป็นดั่งอันท่านทั้งหลายจงทวยเข้าเมื่อปฏิบัติอินทราเจ้าก่อนแล้วอันเทวดาทั้งหลายก็ทวยหลังภูเขาเข้าเมื่อถึงคุ่มอินทราธิราชแล้วยังมีอาจารย์ ๔ ตนเอกมารับเอาภูเขาหั้นแลที่นั้นภูษาจึงกล่าวว่เราจักเมื่อหั้นอินทราธิราชแลท่านทั้ง ๔ จงเมื่อสัญญาไหว้พระยาอินทราธิราชเสียก่อนเถอะว่อันฉนั้นแล้วอาจารย์ ๔ ตนนั้นก็เข้าเมื่อไหว้สาสัญญาก่อนภูษาแล้วชวนเอาเทวดาอันนั้นอยู่เฝ้าชั้นข้าวก็เมื่อปฏิบัติอินทราธิราชหั้นแลภูษาก็ไหว้สาอินทราธิราชว่ข้าข้าแด่มหาราชเป็นเจ้าที่อันจักสมาคมนั้นจักเพิงทานฉนั้นโตชาว่อันอินทราธิราชกล่าวปิกลายนี้มาประชุมชุมนุมที่นั้นก็เป็นอันควรชมชื่นยินดีมากนักแลในปีนี้รวดเสียยกวอกมาชเหล็กกินเสียเสี้ยงแลภูษาก็เคียดแล้วจึงแต่งรีพลพะกำลัง

หน้า ๒ - โยธาทั้งหลายได้แสน ๑ หื้อลงไปจับยับเอายักษ์วอกตัวนั้นหื้อได้เท่วอันครั้นบ่แพ้เป็นฉนั้นใดก็ปมาไหว้สาเถอะแลภูเขาไหว้สาด้วยดวนพลันดีแล้วก็ขออินทราอนุญาตแต่งใช้ยังลูกศิษย์ตนชื่อว่าชวาอานว่าข้าเป็นลูกศิษย์ภูเขาและผู้ข้ากับตามท่านเมื่อเป็นแขกก็บ่ได้ชุมนุมกันแล้วเมื่อปฏิบัติแห่งอินทราธิราชแล้วยามนั้นอินทราจึงกรุณาแต่งใช้ยังข้าลงมาฟังด้วยของร้ายทางดีคือว่อันแพ้แลค่านนั้นข้าแลว่อันลีแธนวางไดยินแล้วก็จึงจักเล่าตามอันรบกันแต่วันวาไปหั้นที่เออดังอันยามนั้นเทวดาชุมอันอยู่ภายนอกนั้นก็เล่นมาไหว้สาดังอันทิพย์ใหญ่ทั้งหลายอันอยู่ภายนอกนั้นมารอดว่อันครั้นจักรบกันหื้อออกรบบัดเดียวนี้รีบเถอะครั้นว่ออกมาดั่งอันก็จักเข้าเมื่อสู่ชูในทัพพูนชแลจักขับไล่ไปหื้อแตกฟุ้งไปบัดเดียวนี้แลด้วยอันไดยินแล้วก็ไหว้สาลีแธนวางนั้นครั้นมีเป็นดั่งอันแท้ข้าจักขอออกไปรบกับด้วยตนมันก่อนแลลีแธนวางอนุญาตแล้วก็ร้องหาทิพย์ใหญ่อยู่ทางโตชาว่อันแล้วพระยาวอกทั้งหลายคือลำเปล่าตนนั้นก็ขานว่กูอยู่เฝ้าท่านลูกที่โตมามีชื่อดั่งถุนั้นชาชวาอานว่ากูเป็นเทวบุตรแห่งลีแธนวางเป็นลูกอานแก้วความเียนตาเรายะพี่น้องจักมามันเอามึงแลดั่งถุแลกล่าวว่ใหญ่สามหาฉนั้นมึงจงรับยังค้อนกูนี้ดูเถอะข้าทั้ง ๒ ก็รบปราบกันเป็นมหาอกขลุกลมั้นมากนักได้ ๕-๖ วันแล้วเขยอานราชบุตรบ่อาจจักแพ้ได้ก็คลานเข้าไปสู่ทัพหลังเสนหั้นแลทิพย์ใหญ่ก็ชวนเอาหมู่วอก

หน้า ๓ - ทั้งหลายพอกเข้าเมื่อหาถ้ำแห่งตนแล้วก็สนุกโห่ร้องอยู่บ่เกรงขามเยี่ยงใดก็มีหันแลเขยอายพอกเมื่อทับหลังแล้วก็ไหว้สาธุแล่นวางแล้ววอกตัวนี้มีอานุภาพเป็นอันไวมากนักเข้าไปรบกับแพ้วค้ำนพอกมาเสียเข้าแลลีสถางได้ยินแล้วก็แปลงลายหื้อเขยอานเอาเมื่อไหว้สาธุอินทราธิราชเจ้าฟ้ารับหันแลอินทราเจ้าฟ้าได้แจ้งแล้วก็กรุณาถามว่าเราจักหื้อเทวบุตรเทวดาหมู่ใดหมู่ ๑ ลงไปแถมแลจักแพ้วค้ำค้ำนนั้นซาก็ไหว้สาธุอินทราธิราชว่ายังมีหลานนาคแห่งมหาราชเป็นเจ้าท่านอยู่ก่อนเวียงที่ ๒ สมุทหั้นแลเมื่อก่อนยามเมื่อเย็นคืนนั้นท่านตัวก็ได้กำจัดยังยักตัวมีอานุภาพก็ดับวอดไปเสี่ยงชูตัว ๖๐ ตัวจักหาอันตรายไปแลท่านตนมีเตชะจบเภทภัยทั้งหลายได้พันปลาย ๒ ร้อยมีอานุภาพไว้งกวางว่องไวมากนักท่านนิเพ่านั้นเพ่าฟ้าอัญญาอันปลงหื้อไปนั้นแลฟ้าอัญญาอันรอดหื้อพอกมาแลมหาราชเป็นเจ้าจงปลงอัญญาไปกรุณาหื้อได้เต็มลีสถางอันรีบแท้ตั้งอันจึงเอาได้ขแลเมื่อนั้นอินทราธิราชได้ตรัวแจ้งแล้วก็แต่งอัญญาหื้อพระยาผีแรงใหญ่ให้นำเอาอัญญาไปถึงที่กองชาคว์ชินคว์นั้นแน่ว่ามิชุมอันอยู่ฝ้าประตุนั้นเจ้าเมื่อไหว้สาธุชินคว์นั้นแล้วเจ้าพี่น้องรู้แล้วก็ออกรับเอาพระยาผีพระยาผีแรงใหญ่เข้าเมื่อไขอัญญาอินทราธิราชนั้นว่าหื้อชินคว์รอดหนูนสมภารเต็มลีสถางไปจับยับเอาพระยาวอกหื้อได้ครั้นได้พระยาวอกมาแล้วจักปลงทานยังมหาราช

หน้า ๔ - ยศศักดิ์อันใหญ่ชเลออกไปอัญญาอินทราธิราชเจ้ากรุณาอันนี้แลชินคว์ได้สดับรับเอาก็กล่าวตอบราชทูตคือพระยาผีนั้นก็ราธนาเมื่อก่อนเถอะเข้าหากจักไปปฏิบัติอุดหนุนสมภารเต็มชแลพระยาผีแรงใหญ่รู้แล้วก็พาเมื่อไหว้สาธุอินทราธิราชเจ้าหันแลยาม ๑ นั้นชินคว์ได้สดับรับเอาแล้วยามนั้นชินคว์ก็ชวนเอาน้องแห่งตนทั้ง ๔ นั้นคือว่าคานชา ๑ เจ้าลี ๑ ถวายเหลือม ๑ เทบไว้ก็อาจจักเข้าไปใกล้ทัพหลังนั้นได้ตั้งอันชินคว์ก็ร้องว่าข้านี้เป็นอีสางชินคว์แลอินทราเจ้าปลงทานหื้อข้ามาเติมยังเจ้าทั้งหลายหื้อมาเอายังวอกแลสุเจ้าจงไขประตุนั้นเถอะว่าอันเทวดาทั้งหลายแล้วก็เข้าเมื่อไหว้สาธุแล่นวางลาได้รู้แล้วก็ยินดีมากนักก็ไขประตุนั้นไว้หื้อดีแล้วก็แต่งหื้อเทวดาออกไปรับเอายังชินคว์เข้ามาในทัพแล้วก็ปฏิสันฐานด้านต่อว่าบัดนี้ทัพใหญ่ใหญ่แก้วหาญเมี้ยนแล้ววันพรุกเราทั้งหลายจักรบกับด้วยมันชแลวันพรุกหื้อเจ้ากุยอชายพานารือออกเส้าแล้วทำหื้อรักษาทิศทั้ง ๔ ทั้ง ๕ หื้อกุมหื้อจอดเถอะตนข้าจักรบกับด้วยตัวมันชแลวันพรุกธาณลีสถางเจ้าเอายังแวนทิพย์อันสองนั้นขึ้นอยู่อากาศแล้วแต่งส่งมันไว้เหยวมันค่านแล้วหนีไปลี้ลี้เสียที่อื่นบ่หันก็จักเสาะหาเอายากขแล้วอันแล้วลีสถางก็รับเอาแล้วชินคว์ว่าสาธุดีแลครั้นถึงวันลุนเทวบุตรเทวดาทั้งหลายก็กุมยังชายนาริไปเสียแล้วก็แต่งการรักษาทั้ง ๔ ทั้ง ๕ ทิศแล้วลีสถางก็เอาแวนทิพย์

หน้า ๕ - แล้วสยงขึ้นสู่อากาศแต่งง่าหันแลชินคว์ก็ชวนเอาเจ้าพี่น้องทั้ง ๔ ออกทัพหลังไปไปถึงที่ปากถ้ำนั้นก็หันลายใสในที่นั้นว่าทิพย์เคียงฟ้าว่าอันก็ปีกทั้งสองหน้าปากถ้ำหันแลชินคว์ก็ร้องว่าสัตว์ตัวนี้ตั้ง

ฤแลมักษ์ใหญ่ใส่โทษฉนั้นนี้ชาวอกน้อยทั้งหลายได้หันแล้วก็เล่นเมื่อบอกยังทิพย์ใหญ่เคียงฟ้ารู้แล้วก็ถือเอาค้อนปลอกคำออกมาไกลถ้าก็หันขึ้นควิมิตนอันงามมากนักฉนั้นนั้นจึงถามว่ามึงเป็นทิพย์น้อยอยู่ที่ใดบอกแล้วตายแลมารบภูนี้ชาขึ้นควิวีกว่าว่าภูนี้เป็นหลานแห่งอินทราธิราชเจ้าฟ้าแลทรงอาญาเพื่อจักมามัดเอามึงแล้วดังนี้แล้วพระยาวอกกล่าวว่ามึงนี้เป็นลูกน้องแห่งอินทราธิราชอันลงมาเกิดเมืองคนนั้นเอาซึ่งคนมาเป็นผงแลยังมีทรายลูก ๑ เป็นมึงนี้แล้วมากูจักตีที่ออดานไปบัดเดี๋ยวนี้เสียตั้งอันก็หลอนบ่มีไผ่เมื่อบอกกล่าวถึงอินทราธิราชที่รู้ว่าภูนี้เป็นคนมีอาณภาพขแล้วอันแล้วขึ้นควิวีกก็เคียดมากนักจึงร้องว่ามึงอย่าได้ดูแควนกูเถอะมึงจงรับเอาฟ้าแห่งกูดูก่อนเถอะว่าอันแล้วก็ยกดาบฟันไปหนแลทิพย์ใหญ่ก็เอาค้อนปลอกคำรับรบกันได้ ๓ รอบคาบผู้ใดก็บ่แพ้ค้ำขึ้นควิวีกก็เนรมิตรัตนที่สูงสุดได้โยชน์เป็นดังเขาสิเนโรมีหน้าอใหญ่แลดำมีเขี้ยวอันยาวมีสบแลตาอันแดงผางร้ายปุนกล้วมากนักทิพย์ใหญ่ก็เนรมิตที่เหมือนดังขึ้นควินั้นดังเก่าแล้วออกยักทั้งหลายก็ยานกล้วมากนักบ่อาจจักอยู่ได้ก็เอากันเล่นหนีไปดักลืออยู่เสี้ยงแลเจ้าพี่น้องทั้ง ๔ อัน

หน้า ๖ - จักไปตามขึ้นควินั้นก็พลอยที่อผีหัวรุ่งบินไปกับกันก็รบฟันฟุ้งกระจัดกระจวนไปทั้งมวลหันแลยามเมื่อทิพย์ใหญ่ยังบินรบกับขึ้นควิวอยู่มันหันกำลังแห่งตนพ่ายหนีไปฉนั้นมันก็ฟ้งวาดฤทธิแห่งตนเสียแล้วคืนเป็นตัวเก่าแลหนีไปหันแลขึ้นควิวก็ขับไล่ไปถึงปากถ้ำแลพ่ายหน้ามีเจ้าพี่น้องทั้ง ๔ นั้นแล่นไวแลทิพย์ใหญ่จักเข้าก็บ่ได้มันรวดกระทำยังค้อนปลอกคำนั้นน้อยไปเป็นดังเข็มร้อยดอกไม้ฉนั้นแลก็เอาซ้อนไว้ในประตูแห่งมันแล้วเจ้าพี่น้องว่าผู้ซึ่งทั้งหลายแลประตูที่นี้ก็บ่หันมาแลขึ้นควิวเล่นผ่อเมื่อภายในก็หันนพ้าตัว ๑ จับอยู่ปลายเพยไม้ที่นั้นขึ้นควิวก็วางฤทธิแห่งตนเสียแล้วกลับกายเป็นรุ่งตัว ๑ บินไปหานับเอาว่าอันก็ทิพย์ใหญ่ก็แลหนีไปกับบ่เพชเป็นนกกาลาบตัว ๑ บินขึ้นอากาศแล้วขึ้นควิวก็กลับเป็นนกเขี้ยวตัว ๑ บินว้ายฟ้ามาหาจับยับเอานกกาลาบตัวนั้นก็บินลงมาสู่แม่น้ำแล้วกลับเพชเป็นปลาตัว ๑ เข้าไปลืออยู่เงี่ยมผาที่ ๑ แล้วขึ้นควิวก็ชวนเอาหมู่ชุมไปรอดริมน้ำบ่หันตั้งอันก็รู้ว่าเป็นปลาแลไปดักลืออยู่ฉนั้นท่านก็กลับเพชเป็นกาน้ำตัว ๑ บินลงไปตามผิตแลผ่อไปมาอยู่ตั้งอันมันกลายกายเป็นงูอมน้ำตัว ๑ ก็เข้าไปลืออยู่ริมน้ำที่ ๑ ขึ้นควิวก็แล่นไปบ่หันก็เลียบฝิ่งน้ำไปหันงูตัว ๑ ดักอยู่ที่นั้นท่านก็กลายเป็นรุ่งนกเขียนหม่นหงอนแดงตัว ๑ มีปากอันยาวจักมาสับกินชู้ตัวแล้วอันมันจึงกลายเป็นนกยางตัวก็ไปจับอยู่ชอนทรายที่นั้นแลขึ้นควิวหันมัน

หน้า ๗ - เอาเพชเป็นสัตว์ตัวถ่อยก็บ่ไปทวยหาแลท่านคืนเป็นตัวดังเก่ามาแล้วก็เรียกเอากงเกวียนกหญิงไปจับใส่ตัวมันเกกตกก่อนผาไปแล้วรวดหนีไปกับบ่เพชเป็นวิหารหลัง ๑ อาจสบไว้เป็นประตูเขี้ยวมันที่อเป็นผาหับไว้ลันมันเป็นพระเจ้าตน ๑ แล้วตาแห่งมันทั้ง ๒ ที่อเป็นปล่องสมเสียแล้วยังหางปีกเสื่อมันก็กระทำที่อเป็นคันธงปกไว้ภายหลังวิหารนั้นหันแลครั้นว่าขึ้นควิวเข้าวิหารไปตั้งอันมันก็คริงครินใจว่าจัก

คาบเอาตั้งอันขึ้นครีก็ทวยไปทานกยางบ่หันแลพ้อยหันวิหารหลัง ๑ ตั้งอยู่ตอยผาที่นั้นขึ้นครีรู้แล้วก็
 แยมใคร่ห้วน้อย ๑ ว่าวอกตัวนี้กลับเทศเป็นวิหารหลังนี้ซแล้วอารามกิตวิหารกิตบ่หอนว่าปกคันธงไว้
 ฉันนี้เทียรยอมปกไว้ภายในหน้าแลวิหารเสียงแลมันมักใคร่ที่อู่เข้าไปแล้วจักคาบเอาชแลมาจุกปีปล่อง
 ลมทั้ง ๒ อันแล้วค้อยยะ ตีฝาประตูเข้าไปแล้วขึ้นครีครึ่งครินใจว่าฉันนี้แล้วก็จึงถือเอาค้อนเหล็กเข้าไป
 แลทิพย์ใหญ่ก็ตกใจว่าขึ้นครีนี้ร้ายนักแท้หนอครันเสียมันตีปล่องลมแลฝาประตูตั้งอันตามัน ๒ ก็จัก
 แดกไปแลชัยวุกก็จักหักเสียแลมันรำพึงฉันนี้แล้วก็กลับหายเป็นเสื่อตัว ๑ แลนไปกลับหายเสียที่นั้น
 แลขึ้นครีก็ขับไล่หาขุที่ขุแห่งบ่หันได้ก็หกขึ้นสู่อากาศแล้วหันลีแรนวางแลนอชายกแวนทิพย์ส่องขึ้นอยู่
 ที่นั้นขึ้นครีก็ถามว่าเจ้ากู่ทั้ง ๒ บ่หันพระยาตัวนั้นซาก็กล่าวว่าเราอยู่ที่อากาศที่นี้ถือแวนแยงอยู่ก็บ่หัน
 มาแลขึ้นครีเล่าตาม

หน้า ๘ - อันรบแลยังฤทธิ์พันขับไล่ไต่ทวยรววดหายไปเสียแลมันกลับหายไปทางใดก็บ่แจ้งแลขอเข้ากุ
 จงเอาแวนส่องดูขุที่เถอะลีแรวางก็เอาแวนทิพย์ส่องนั้นส่องไปโปรดขุทิศแล้วก็แ้วใคร่หว่าท่านไป
 ทวยรีบเถอะวอกตนนั้นมันตัวมันออกไปอยู่กองขางคัวอันเป็นที่อยู่แห่งท่านพูนแลขึ้นครีได้ยินก็เฉพา
 หน้าไปสู่กองขางคัวแล้วก็ไปด้วยรีบหันแลตั้งทิพย์ไปกองขางคัวที่นั้นแล้วก็เนรมิตตัวหื้อเหมือนดังขึ้นค
 วีนั้นแล้วเข้าไปหันแลผีทั้งหลายอันอยู่รักษาวิหารที่นั้นเขาก็บ่เขวดกฏหมายรู้ได้เขาก็คือว่าเป็นเจ้า
 แห่งเขาพอกมาตั้งอันก็มาต้อนรับไว้แล้วเล่นโห่ร้องแล้วนำเอาเขาไปนั่งตามสวัสติก็มีหันแลยาม
 นั้นขึ้นครีอันเป็นเจ้าแห่งเขาก็จึงไปโปรดที่กองขางคัวอันเป็นที่อยู่ผีทั้งหลายก็ตกใจอินสงกาใจมากนั
 กกว่าตัวมาก่อนแล้วตัวมานั้นซาผู้ใดเป็นเจ้าแห่งเขาก็รู้ได้ขึ้นครีก็ถามว่าพระยาออกมาทางนี้สู
 ทั้งหลายยังได้หันอันชฤผีทั้งหลายให้ว่าผู้เข้าทั้งหลายบ่หันมาแลเท่ามีเจ้าตน ๑ เหมือนดังเจ้ากู่นี้เข้า
 มาก่อนท่านแล้วก็เมื่อสำราญอยู่ในหันแลขึ้นครีได้ยินแล้วก็เข้าไปทวยทันแล้วมึงเป็นคนทีได้มาในวิหาร
 กู่นี้ซาที้หากเป็นที่อยู่แห่งกุแลมึงจงหนีไปรีบกลับเถอะว่าฉันนี้แล้วขึ้นครีก็ยกคาบฟันไปพระยาออกก็
 กลับเป็นตัวคืนมาแล้วเอาค้อนปลอกคำออกมาแล้วกวตรบกันถอยออกวิหารไปที่แลน้อยตรามถึงป่า
 ดอกหมาก

หน้า ๙ - ปากถ้ำพูนแล้วยามนั้นเจ้าพี่น้องทั้ง ๔ ก็เอากันมาเติมขึ้นครีแลแควนทิพย์ใหญ่ที่อยู่อู่ท่ากลาง
 ไว้หันแลขึ้นครีบ่อาจจับเอาได้ยินเหลือใจมากนัก็แต่หื้อพระยาผีแรงใหญ่หื้อเมื่อไหว้สาอินทราเจ้า
 ก็กรุณาเจ้าตนมีฤทธิ์ลงไปเติมจับยับเอาทิพย์ใหญ่หื้อได้แต่แต่พระยาผีแรงใหญ่ไหว้อินทราเจ้าแล้ว
 เลาควีแลแควนเย็นปฏิบัติอยู่ที่นั้นได้ยินแล้วก็ไหว้สาอินทราธิราชว่าครันมีฉันขอมหาราชเจ้าเท่าช่าง
 เสด็จไปดูช่องร้ายช่องดีทั้งมวลควรแล้วอันอินทราธิราชก็ทีแมนแล้วก็เสด็จออกจากเวไชยนต์ปราสาท
 ด้วยทิพย์โยรยาตรดูงามมากนัก็มาสำราญอยู่ประตูเวียงอินทร์หันแลก็ผ่อเล็งดูหันพละกำลังแห่งตนดู

แควนพระยาวอกอยู่ฉนั้นข้าชี้หื้อลีแธนวางแลนอชาตั้งอยู่อากาศถือแวนส่องยักซ์แลแยงอยู่ฉนั้น
 เพราะเพื่อกลัวพระยาวอกหนีไปเสียดังอันจึงส่องแยงไว้เพ้ออันแลอินทราธิราชแควนยักซ์วอกอยู่กลาง
 รบปราบกันยุทธอันใหญ่แลบ่อาจจกเอาได้ด้วยง่ายดังอันอินทราธิราชก็ผานใจมากนักจึงถามเลาควี
 ว่าเราทั้งหลายจักยะดั่งฤแลจักเอามันได้นี้ชาเลาควีจึงไหวอินทราธิราชว่าข้าขอไปเติมเอาแล้วอัน
 แล้วความเย็นจึงถามซึ่งเลาควีว่าเจ้ากูมีอนุภาพฉนั้นโตชาเลาควีว่าข้านี้อนุภาพอัน ๑ ว่าอันแลจึงเอา
 แสนเสือกลำซ่ายนั้นออกมาเป็นตัวไวเป็นดัง

หน้า ๑๐ - ตนเหนเห็นแล้วก็กล่าวว่อาวุธแห่งข้านี้เอาชาติพิพย์ข้าวแสงแลปักข้าวเลี้ยงด้วยฝูงงาเป็น
 อันมีอนุภาพมากนักแลแมนว่าจักแม่เพศฉนั้นใดก็ได้เสียงแลได้ชื่อว่าชาติแก้วว่อันแลบัดนี้ข้าจักเอา
 แมนจักเข้านำว่จักจำหื้อไฟไปสูบเอาอันได้ก็ได้เสียงแลชื่อว่าคำคาคแก้วเกสีนี้ว่อันแลบัดนี้ข้าจักเอา
 ชัดลงไปสูบเอาตัวมันหื้อได้ชแลก็ฝ่อลงภายทางใต้แล้วเอายือหัวพระยาวอกก็ชัดเจนไปสูบเอาหัวพระ
 ยาวอกยามเมื่อรบพิพย์ใหญ่ ๘ ตนนั้นเห็นแลพระยาวอกก็บรูว่อาวุธพิพย์ตกแต่ฟ้าลงมาลิกบพันพัน
 ก็เสียวอาวุธพิพย์จับหัวก็ท้าวไปหันแลยามนั้นพระยาวอกก็ตกใจกลัวมากนักฟงก็ผุดลุกไปว่จักเล่นหนีว่อัน
 รวดบ่หนีได้แลเพราะเพื่อว่อาวุธพิพย์บ่วงบาอันนั้นไปสูบหัวแห่งมันไว้หันแลยามนั้นขึ้นก็แล่นไปขับชอม
 ไปคาบสับหนองจองไว้พร่องก็ทิดพร่องก็ลากพร่องก็สับเอาท้าวไปข้าลุกก็บได้ยามนั้นพิพย์ ๗ ตนก
 แล่นไปจับยับเอาได้แล้วก็มาผูกมัดเอาแล้วเอามีตพิพย์มาปลอกหนึ่งตูกด้ามมัดแล้วบอกน่องแล้วเอา
 เชือกมาสอดมัดหื้อมันแล้วดิงพระยาวอกก็บ่ข่างเนรมิตพ่ายหนรไปทางใดได้แลเลาควีก็ชักเอาคำคาค
 แก้วแห่งตนเสียงหันแลก็ราธนาอินทราเจ้าเสด็จพอกมาเมื่ออยู่เวไชยนต์ปราสาทตามสวัสตีก็มีแล
 ลีแธนวางแลเทวบุตรเทวดาทั้งหลายก็สรรเสริญยกยอขึ้นควีชู่ตนหันแล

หน้า ๑๑ - ยามนั้นขึ้นควีก็กล่าวว่ตีสู่เจ้าทั้งสี่พี่น้องก็บได้ลาพระเมืองฟ้าบ่อาจปฏิบัติหันหน้าอินทราธิ
 ราชได้เถอะจงอยู่ท่าข้าก่อนเถอะข้าจักเมื่อปฏิบัติอินทราธิราชเจ้าและชวนกันพอกไปที่ ๑ ก่อนชาง
 คิวเถอะเจ้าทั้ง ๔ พี่น้องก็รับเอาคำขึ้นควีแลลีแธนวางแลเทวบุตรเทวดาทั้งหลายนำเอาพระยาวอก
 ตามราชวัตรแล้วก็ขึ้นเมื่อสู่ดาวดิงสวรรคโลกถวายแก่อินทราธิราชเจ้าหันแลที่นั้นอินทราธิราชก็ปลงอาญา
 หื้อพระยาผีแรงใหญ่แลพิพย์สี่นั้นหื้อทิดเอาพระยาวอกไปฆ่าเสียน้ำสมุทพุ่นแลห่างฆ่ายักแพ้หื้อทั้งพัน
 หื้อย่อยแมนว่าตูกทั้งมวลก็หื้อย่อยต่อยผงไปเอาไหลน้ำเสียงเสียงทั้งมวลเถอะกรุณาฉนั้นแลพระยาผี
 แรงใหญ่แลพิพย์ ๔ เมืองก็รับเอาอาญาแล้วก็ชักลากเอาพระยาวอกออกจากเมืองดาวดิงสี่หันแลชีวิต
 แห่งพระยาวอกจักเป็นฉนั้นใดก็บรูแลท่าฟิงภายหน้าจักไขไปชแลจาด้วยพระยาวอกก็ได้บังคมสมเด็จ
 สะเต็ด

วอกโครหิน วัดบ้านแหลม ผูกที่ ๗

หน้า ๑ - นโมตัสสัสตถุ วันถ้วน ๗ นี้ไปภายหน้าคลาเส้าพพลิงนี้ที่พิยใหญ่ถึงเทศหาหนีไว้พระยาวอกจัก ออกไปได้เหลือใจเป็นต้นว่าดังนี้พระยาผีแรงใหญ่แลทิพย์สี่มีก็มัดเอาพระยาวอกไปถึงด่านอันหม้ายกษ นั้นก็ตามอาญาแล้วก็แทงหอกแลฟันด้วยดาบก็บ่เข้าตีด้วยค้อนก็บ่ตายหื้อท้าวศอกก็กิงเอาไฟฟ้ามาเผา ก็บ่ไหม้เอาฟ้าผ่าก็บ่ตายนั้นแลพระยาผีแรงใหญ่ก็ขึ้นเมื่อไหว้สาอินทราธิราชว่าด้วยสัตว์ตัวนี้กระทำยะ ดิงฤทธีอมั่นคงตายได้นั้นชยามนั้นเลาควีไหว้สาอินทราธิราชเจ้าว่าดังวอกตัวนี้มันได้กินหมากหนุนทิพย์ แลเหล้าแลอาหารทิพย์แลได้กินยาแสงทิพย์ดั่งอันทั้งตัวมันรวดกายเป็นคำแลขางแก้วไปทั้งมวลแลครั้น ว่าจักเอาหอกดาบมาฟันมันดั่งอันบ่ตายได้แลเพื่ออันแล้วเลาควีครั้นว่าหื้อข้าเท่าเอามันไปใส่เส้าพพลิง แล้วเอาไฟร้ายมาเผาแล้วเอาหื้อแล้วดั่งอันตนมันก็จักเป็นเถ้าไปขแล้วอันอินทราธิราชก็ตามอาญา เลาควีหากไหว้สานั้นชู่ประการแลก็หื้อทิพย์กำลังสี่แห่นำเอาไปหื้อแก่เลาควีหั้น

หน้า ๒ - แลอินทราธิราชก็ปลงราชทานด้วยทิพย์อลังการก็หื้อเออลางขึ้นแล้วเจ้าพี่น้องทั้ง ๔ ก็สุข ย้อนบุญคุณโถมนาคุณแลไหว้คบบอินทราธิราชก็พอกไปสูที่กองขางควอันเป็นที่อยู่แห่งตนตามสวัสดิก็มี วันนั้นแลยามนั้นเลาควีครั้นแห่นำพระยาวอกลูกแต่สำนักอินทราธิราชไปสูที่สอกิงแล้วก็มัดเอา พระยาวอกเข้าไปใส่สูเส้าพพลิงแล้วถมไปด้วยถ่านไฟใส่หื้อติแล้วสูเส้าอยู่ใจ ๆ ก็มีแลด้วยที่แท้เส้าพพลิง เป็นสองห้องไฟไหม้เชือกอันมัดมันนั้นขาดเสียแล้วพญาวอกก็เล่นเข้าไปในเส้าไปทอดลื้ออยู่ที่ห้องเส้า นั้นก็ก้มดูมีไฟแล้วลมหากพัดเผาควขึ้นเมื่อลมหื้อดาวอกทั้งสองกล่าแดงเป็นดั่งเปลวไฟนั้นภายหน้า บ่ปรากฏได้ขึ้นชแลเลาควีเป็นประธานกว่าทิพย์สี่มีแล้วเทวดาทั้งหลายสูเจ้าอันอยู่นานได้ ๔ พันปลาย ๓ ร้อย ๒๐ สิบวันแล้วมันก็ว่าไฟหากไหม้เป็นเถ้าไปขแล้วราฟิงฉนั้นแล้ว เลาควีก็มาไซคอกเสียแล้วก็มา เชี่ยวเถ้าเชี่ยวถ่านไฟอันเสียแล้วว่าจักเก็บเอาแสงแห่งตนก็มาเซาะมาเชียวอยู่หั้นแลยามนั้นทิพย์ใหญ่หั้น เปลวไฟวอดเสียแล้วมันก็ผ่อสมิภายหัวเส้าหั้นแจ้งมาถึง

หน้า ๓ - ตนแล้วรวดหอกออกไปในรูเส้านั้นมาแล้วก็เอาตีนถีบคอกเส้าแหกไปหั้นแลยามนั้นฤษิตนอยู่ ไฟแลเทวดาทิพย์กำลังสี่มีหั้นเป็นฉนั้นจักไปยับเอาดั่งอันก็รวดเสียพระยาวอกตีหื้อท้าวไปเลาควีก็ผูก ลูกไปหานับเอาว่าอันก็รวดเสียพระยาวอกตีนถีบท้าวไปแล้วพระยาวอกก็เอาเข็มทิพย์อันอยู่ในหุนั้น ออกมาวิดหื้อใหญ่แลตีเมื่อทรายต่อเท่าถึงเมืองฟ้าหาทิพย์ตนใดจักมารบก็ได้พญาพันกับด้วยเมืองฟ้า เป็นมหาฤททปางใหญ่นักแม่นว่านคราสก็บ่อาจจกรบได้ก็หับประตูปทอดลื้อเสียแน่ว่าท้าวจตุโลกทั้ง ๔ ก็พานไปทอดลื้อเสียงทั้งมวลมันก็ตีเข้าไปถึงเวไชยนต์ปราสาทแห่งอินทราธิราชหั้นแลยามนั้นวางลิง ความแลประตูกี่ร้องตำว่าดูราพระยาวอกตัวถ้อยมึงอย่าเข้ามาที่นี้เถอะกูหากรักษาอยู่ที่นี้ตายครั้นมึง

แล้วเข้ามาตั้งอันชีวิตแห่งมึงก็จัดขาดเสียแลวางถึงความค่าฉันที้พระยาวอกก็บ่ฟังซำน้ำเอาค้อนตีเข้าไป ยามนั้นล่งขึ้น 30

หน้า ๔ - สี่ที่ออกมาเติมแคววนเอาพระยาวอกที่อยู่ท่ากลางไว้อันยามนั้นพระยาวอกหันกำลังแห่ง อินทราธิราชถือเอาหอกดาบออกมาเป็นมากหลานตั้งอันมันก็ฟ้าวเนรมิตตนที่ใหญ่มี ๓ หัวสองมือ ถือเอาค้อนปลอกคำแล้วก็รูดเข้าไปไวมากนักเป็นตั้งท่านพันคงนั้นแลสูงขึ้น 34 ตนก็บ่อาจจกไปได้มี เสียงอันมันนั้นมากนักในชั้นฟ้าดาวดิ่งส่ำทั้งมวลก็ไหวหวั่นทั้งมวลหันแลมั้นอินทราธิราชเป็นประธาน กว่าเทวบุตรเทวดาทั้งหลายก็บ่อาจจกอยู่ได้ลางพร่องก็หนีขึ้นเมื่อสู่ชั้นฟ้าภายนอกแล้วทิศทั้งหลายต่าง ๆ หาอันเป็นที่พึ่งบ่ได้ก็ร้องไห้เกรียวนั้นมากนักก็มีหันแลยามนั้นอินทราธิราชก็มารำพึงถึง สัพพะัญญู พุทธเจ้าตนเป็นที่พึ่งแก่โลกทั้งมวลควรเมื่อสถิตสำราญในป่าเขตวันอารามในเมืองราชคฤห์นครที่นั้นจึง จักแต่งใช้วิสุกัมมเทวบุตรลงไปทางวันตกที่อนิมนต์ราชนาพระพุทเจ้าขึ้นเมื่อสู่ชั้นฟ้าที่โอปรดเมตตา ธิรับหันแลเทวบุตรก็รับเอาคำอินทราธิราชว่าสารุณั้นนั้นแลว่าอันแล้วก็นำเอาอนิมนต์ลงไปสู่สำนักสัพพะัญญู พระพุทเจ้าแลครั้นว่ารูดแล้วก็เข้าเมื่อวไหว้สาอัครสาวกเจ้า

หน้า ๕ - ทั้งสี่ตนขอหื้อก่อนพรเมื่อไหว้สาพระเจ้าถึงที่ภูภิพระเจ้าธิรับเถอะว่าอันหันแลมหาสาธิบุตรเถร เจ้าเป็นเค้าก็อนวิสุกัมมเทวบุตรเข้าเมื่อไหว้สาพระพุทเจ้าแลที่นั้นสัพพะัญญูพระพุทเจ้าจึงจัก เมตตามตามซึ่งทิพย์สองตนอันใช้มาเป็นผู้ใช้นั้นว่าท่านทั้งหลายมานิมนต์ภูพระตถาคตเมื่อเมตตา ด้วยดีมีเหตุฉันทิดชาว่าอันสัพพะัญญูพระพุทเจ้ารู้แล้วก็ตามอินทรีเมืองฟ้าดาวดิ่งส่ำก่อนแลอินทราธิราช เป็นเค้าแก่เทวบุตรแลเทวดาทั้งหลายก็เค็งใจมากจึงจักใช้อนิมนต์ราชนาเมื่อปรดเมตตาด้วยรับนั้นแล พระพุทเจ้าตรัสรู้แล้วก็รับเอาอนิมนต์แล้วชวนเอาอรหันต์อานนท์เถรเจ้าสองตนกับตนตามแลสยของขึ้น เมืองสู่เวียงอินทรีได้ยินเสียงอุกขลุกร่มนั้นสนั่นก็องอันร้องไห้แห่งเทวบุตรแลเทวดาทั้งหลายด้วยทิพย์ ยุทธอันฟ้าอันคั่งแค้นมากนักก็มีแลพระพุทเจ้าตนประเสริฐก็บังเกิดด้วยกรุณาอันมากนักครั้นรูด แล้วเมตตาลงขึ้น 34 ตนเข้าเสียแล้ววางทางหื้อแก่พระยาวอกเข้ามาหาภูตถาคตก็ถามดูพระพุทเจ้า เมต-

หน้า ๖ - ตาฉันที้แล้วล่งขึ้นก็เข้าเสียแล้วยะทางไว้หื้อพระยาวอกเข้ามาสู่สำนักพระพุทเจ้าหันแลพระ ยาวอกพ้อหันสัพพะัญญูพระพุทเจ้าตนมีภาคอันงามนั้นมันก็วางฤทธิคินเป็นตนเก่ามาแล้วก็รับถามเจ้า ภูเป็นคนทีใดแลมารอดนี้มาว่าหื้อเข้าเสียยังอาวุธนั้นชาพระพุทเจ้าก็แยมัใคร่หัวน้อย ๑ แล้วกล่าวว่า ภูตถาคตอยู่ทีศากยวันตกพุ้นคือหากได้เป็นพระเจ้านั้นปราบแห่งโลกทั้ง ๓ แลมึงจักมาขึ้นชั้นฟ้า กระทำกรรมอันดีเหตุใดชามึงจึงกล่าวมาบัดนี้เถอะพระยาวอกกล่าวว่ามีข้าอยู่แผ่นดินเถื่อนดอกหมาก

ปากถ้ำน้ำบัตคือว่าหากได้แก้วบุวิเททวิปพูนก็เป็นอันยอมอันแคบปตีบงามสังแลเข้ามาหันเมืองฟ้าดาวดิงส์เวไชยนต์ปราสาทที่นี้เป็นอันดิอันงามแลรุ่งเรืองด้วยโภคสมบัติมากนักรักใคร่มาอยู่แทนพระยาอินทร์จึงมาแลตั้งในมนุษย์โลกเมืองคนนั้นครั้งไฟมิเตชะฤทธิอาณุภาพดั่งอันก็เทียรยอมที่อดตนนั้นได้เป็นพระยาแทนตาดังตัวผู้ชานี้เป็นตนมีฤทธิอาณุภาพแลควรที่ขอพระยาอินทร์ย้ายจากชั้นฟ้าพ่ายไปที่อื่นเสีย

หน้า ๗ - แล้วข้าจกมาแทนสมบัติเป็นพระยาอินทร์ว่าอันพระพุทเจ้าก็แล้วใคร่หัวน้อย ๑ แล้วก็กล่าวว่าดูราวอกมิงดั่งฤแลมากกล่าวใหญ่ใสสว่างนักรักใคร่ชิมสมบัติแห่งอินทราธิราชพระยาอินทร์นั้นชาติเมื่อก่อนก็ได้กระทำพรา่เฟ่งท่านบารมีแลประกอบด้วยสุจริตกรรมตามแลได้ทานแต่น้อยแต่หนุ่มแลปฏิบัติอุตสาหะ วิริยะ ชันติ มาทุกชาตินานได้พันปสานสองร้องทุกภาวชาติก็มารวมกันได้สองแสนสี่หมื่นเก้าพันปสานสี่ร้อยปีจึงได้มาเป็นพระยาอินทร์แลได้มาเสวยทิพย์สมบัติอันหันมาแลฉันนี้ต่านมิงบได้กระทำมหากุศลบุญอันใหญ่แลยังเกิดมาเป็นสัตว์เดรัจฉานก่อนแลมิงอย่าว่าจกใคร่มาจึงเป็นพระยาอินทราไต้้นชามิงจกมากกระทำฉันนี้จกเป็นบาปแก่มิงชแลมิงมากกระทำกรรมอันบ่ชอบฉันนี้เอดะกุตถาคตเอน์ดูกรุณาเมตตาคันนี้แล้วนามันพระยวอกตอบพระพุทเจ้าว่าดั่งนี้พระยาอินทร์มันได้กระทำพรา่เฟ่งกุศลบุญแต่น้อยถึงใหญ่ก็ได้หลายชาติแลได้มาเสวยสุขเป็นพระยาอินทร์อยู่เมืองฟ้าก็หากเมินนานแลพอพิงกุศลแห่งมันแลบัดนี้หือ

หน้า ๘ - มันเอาตัวมันหนีเสียเมืองฟ้าที่ไกลที่อื่นก่อนเอดะเมืองฟ้าที่นี้ทั้งมวลไว้หือแก่ข้าเป็นเจ้าเอดะครั้งบ่กับตามฉันนี้ข้าก็จกคิวไปตามฤทธิแห่งข้าแล้วอันพระพุทเจ้าว่ามิงมีเตชะฤทธิอาณุภาพพอเป็นดั่งฤนั้นชาพระยวอกกล่าวว่ามีฤทธิอาณุภาพมากนักรักชานเทรมิตรได้ 57 มักว่าปิ่นแปรหือเป็นฉันใดบรู้เฒ่าบรู้ต่านสักเทือแมนว่าบักขดิกไปไกลได้แสนปลายห้าพันโยชน์ก่อนตายดั่งฤบ่แทนพระยาอินทร์ไต้้นชาพระพุทเจ้ากล่าวว่าครั้งท่านมีฤทธิดั่งอันมหาราชทั้งสองจงลองเชิงฤทธิกันดูก่อนเมตตาคันนี้พระยวอกกล่าวว่ามีจกกระทำเชิงฤทธิเยี่ยงใดอันรู้แพแลพ่ายนั้นชาพระพุทเจ้ากล่าวว่ามิงช่างเนรมิตปิ่นชานไปไกลได้แสนสี่โยชน์พันแท่ดั่งอันมิงจุกพ่นฝ่ามือกลาแห่งกูดูเอดะครั้งมิงพ่นฝ่ามือกูดั่งอันกูดุสอมมิงแลจกหือพระยาอินทร์ย้ายจากชั้นฟ้าเสียแล้วหือมิงแทนอยู่เป็นเจ้าชแลครั้งมิงกไปบ่พ่นฝ่ามือกำขวาขวาแห่งกูดั่งอันก็มิงเป็นผู้ค่านกุตถาคตกับหือมิง

หน้า ๙ - มามล้างศรีชั้นฟ้าที่นี้แลเมตตาคันนี้แล้วพระยวอกรำพึงในใจลักใคร่หัวว่าพระพุทเจ้าตนนี้มีดูแควนแลมากกล่าวคำใบ้คำงวต่อกูดันนี้กูดุไปได้แสน ๕ พันที่นี้ก่อนนั้นฝ่ามือท่านกลางแลมันยังบ่กอไม้ ๑ คือว่าศอกก็บ่พอได้ดั่งฤแลเต้นบ่พ่นนั้นชาชั้นฟ้าที่นี้หากตกเป็นของกูดุสงสัยแลมันครึ่งครึ่ง

ใจฉันนี้แล้วกล่าวว่าคำดังท่านกล่าวนั้นก็จักหื้อข้ากระทำฉันนั้นแท้อันชาพระพุทเจ้ากล่าววว่าเออญก็จักหื้อกระทำฉันนั้นแท้แล้วอันแล้วก็เหมืออิกำขวลาขลัษณจักเอาอันงามเหมือดั่งไม้่ม่วงค้ำนั้นไปแล้วยามนั้นพระยวอกก็เอาค้อนแห่งมันเข้าซึ่งไว้ในหูเสียแล้วก็หกขึ้นยืนอยู่ท่ากลางเหนือฝ่ามือค้ำพระพุทเจ้าแล้วมันก็กล่าววว่าข้าจักหกไปบัดนี้แล้วอันมันก็ไปเป็นอันไวมากนักรหาหนารอยบได้ทำมีตาทิพย์พระพุทเจ้าหันสิ่งเดียวแลดั่งพระยวอกก็ไปหันไม้เสา 5 เล่มมีวรรณอันแดงงามเป็นดั่งแห่งชินนั้นปักไว้แล้วมันก็ใส่ใจว่านี่เป็นที่สุดแห่งโลกจักรวาลแล้วรวดขแลญจักพอกเมื่อตั้งอันพระเจ้าจักหาสั่งวว่าได้จักหื้อเวไชยนต์ปราสาทหื้อญแทนเป็นพระยาอินแท็ชแลญจักหมายเสาที

หน้า ๑๐ - นี่หื้อคักก่อนเออะญพอกเมื่อจึงตีชแลครั้นพระเจ้าบเชื่อแท้ตั้งอันญค้อยชวนท่านมาดูขแลมิงคริงครินใจแล้วก็หลกเอาขนมันเส้น ๑ มาแต่งหื้อเป็นป็นแล้วน้ำเยียวน้ำลายหมายพอกไม้เสาเล่มค้ำนั้นไว้ว่าทิพย์ใหญ่เคียงฟ้ามาเนแล้ววอันข้ากลับคักจึงเยียวใส่เสาเล่มค้ำนั้นไว้แล้วก็หกพลิกพอกมาตั้งอยู่ฝ่ามือสัพัญญพระพุทเจ้าแล้วกล่าววว่าข้าก็หกพันไปไกลตาประมาณบได้แล้วแลเจ้าญจหื้อพระยาอินทรียานขึ้นฟ้าแลเวไชยนต์ปราสาทหื้อข้าแท้เป็นเจ้าเสียตามคำอันราทั้งสองได้อวดโพสัจจะแก่กันไว้นั้นเออะวอันพระพุทเจ้าก็ใคร่หื้อนอย ๑ แล้วก็กล่าววว่าคุดถาคดยังรู้ยังหันมิงไปบพันฝ่ามือญเออะด่าดั่งถุกกล่าววว่าจักแทนเป็นพระยวอกกล่าววว่าข้าหากพันไปถึงที่สุดแห่งโลกแล้วลำนนั้นไปก็หาเป็นหมอกเป็นเหมยบมีเขตบมีแดนเสียแล้วดาพระพุทเจ้ากล่าววว่าไปถึงที่สุดแห่งโลกจักรวาลนั้นพอนไปพันอันใดเป็นสักขีนั้นชาพระพุทเจ้าถามฉันนี้แล้วพระยวอกกล่าววว่าข้าไปหันไม้เสาค้ำโลกต้นสูงนั้นแลล้าหันหันเป็นหมอกเหมยฟ้าเยียวบดาขลัวเจ้ายับเชื่อข้า

หน้า ๑๑ - ก็ยังหมายเสาวไว้ก่อนแลเจ้าญยังอาจจักไปกับข้าแลไปดูได้ชญพระพุทเจ้ากล่าววว่าบท่าไปแลก็หากรู้หากกันแล้วแลญดูเออะก็จักหันขแล้วอันแล้วยามนั้นพระยวอกก็ก้มลงพ่อดูก็หันนิ้วพระเจ้านิ้วกลางนั้นใส่ลายไว้ว่าทิพย์ใหญ่เคียงฟ้ามารอดนี้แล้วแล้วอันจึงซำทอวไปพ้อยหันแม่มือพระเจ้าเป็นน้ำเยียวไวยังบข้างเทอียงแสวสาบไว้ตั้งอันมันก็ตกใจมากนักร่าพิงว่าญไปใส่ลายไว้แล้วเยียวใส่ไว้ที่นั้นในเสาสุดไปพันดาขดั่งถุกพ้อยมาหันยังที่นิ้วมือพระเจ้าฉันนี้ซำมีคาวว่าญบพันฝ่ามือท่านตนนี้แท้ชญญจักไปแกมที่ ๑ ก่อนมันคริงครินใจฉันนี้แล้วก็พ่อกาจักตกไปดั่งพระพุทเจ้าก็กระทำฝ่ามือตบไปกายชิแรนควินอกนั้นขึ้นฟ้าแล้วก็อธิฐานมือค้ำ ๕ นิ้วหื้อเป็นเงื่อนค้ำไว้แลนำคบดีน ๕ นิ้วล่ำเพียงมันไว้บหื้อหนือออกได้หันแลยามนั้นพระยาอินทรธาเทวบุตรเทวดาทั้งหลายกับทั้งอรหันต์อถยเจรเจ้าก็ย้อมือเสี้ยงสาธการชุ่นก็มีหันแลพระพุทเจ้าก็อธิฐานเอาเงื่อนค้ำ ๕ ล่ำเพียงพระยวอกไว้แล้วร้องเอาอรหันต์อนาจยเถรวาจักพอกลง

หน้า ๑๒ - ไปหาคนธฤฎีในป่าเขตวันอารามอันเป็นที่สถิตสำราญแห่งตนหันแลยามนั้นแรนฟ้าแรนเยียวคือว่าเทวบุตรเทวดาทั้งหลายก็ฟ้าวอกเสียเวไชยนต์ปราสาทมาไหวแล้วโอกาสราชนายังพระพุทเจ้าที่อ้อยอยู่เมตตาก่อนแต่ว่าอันอินทราธิราชตนเป็นเจ้าแห่งผู้ข้าทั้งหลายจักมาปฏิบัติไหวสักก่อนข้าแก้วว่าอันพระพุทเจ้าก็รับเอานิมนต์แล้วรวดยังอยู่หันแลที่นั่นอินทราธิราชออกมาไหวसानบแล้วก็สั่งวิณนัรบหาทิพย์คณาทั้งหลายมาพร้อมแล้วก็ไหว้นบสัการะบูชาแห่งพระพุทเจ้าแล้วก็พร้อมกันนิมนต์ราชนาพระพุทเจ้าเสด็จเมื่อสูสำราญหอบปราสาทอันประดับไปด้วยแก้วแลคำกั้น้อมมายังทิพย์โภชนะอาหารบุผาคันธมาลาต่าง ๆ ถวายเป็นทานแล้วก็มาส่งเสพบูชาทิพย์ดุริยดนตรีเป็นมหาสมยะอันใหญ่แก่ทิพย์คณาทั้งหลายมากนักรแล้วก็จึงจักพร้อมกันมาไหว้สาพระพุทเจ้าในพืมหาสมัครพร้อมกันนั้นเพื่อใคร่ขอพระพุทเจ้าเมตตาคันชื่อ ๑ ไว้เป็นตราแก่เทวดาในชั้นฟ้าดาวตึงสี่ที่นี้แดไหว้สาตั้งนี้แล้วพระพุทเจ้าป็นถึงที่ชุมนุมแห่งเทวดาทั้งหลาย

หน้า ๑๓ - นั้นก็ตีมหาเทวะสังควาอันเทพคณาทั้งหลายมีพระยาอินทราธิราชเป็นเค้าก็พร้อมกันยอมมือสามากนักรแลยามนั้นนางราชเทวีเป็นเค้ากว่าเทพกัญญาทั้งมวลก็พร้อมกันออกมาสงเสพบูชายังพระพุทเจ้าแลอัครราชเทวีก็เอาหมากคับของทิพย์หมากม่วงทิพย์มาเป็นทานนางเทพกัญญาทั้งหลายต่าง ๆ ตนก็ต่างหามเอาหมากไม้ทิพย์ทั้งหลายแก้วแสงผาทิพย์เป็นทานแก่สัพพัญญูพระพุทเจ้าชุนหันแลที่นั่นพระพุทเจ้าก็กับทั้งอนาจนเถรก็รับเอาทานวัตถุทิพย์แล้วก็เทศนายังภตอนุโมทนาซึ่งทานเจตนาแห่งอินทราธิราชเจ้าเป็นเค้ากว่าเทวบุตรเทวดาทั้งหลายด้วยธรรมเทศนาอันม่วนเพราะมากนักรหันแลยามนั้นเทวดาอันไปเสียบโลกนั้นก็ฟ้าวรีบพอกมาไหว้สาพระพุทเจ้าว่าดังพระยาออกตนนั้นก็ยอหัวออกมาว่าจักดำไปพันแล้วแล้วอันยามนั้นพระยาอินทร์เป็นเค้ากว่าเทวบุตรเทวดาทั้งหลายแลมาอยู่ในชั้นฟ้าดาวตึงสาทั้งมวลก็เป็นอันฟ้าวแลตื่นคัคคังนั้นเนินแลที่นั่นพระพุทเจ้าก็กล่าววามหาราชอย่าได้น้อยใจเอียงใดเออะว่าอันแล้วก็มาแต่งแปงเขียนยังยันต์ลูก ๑ ใส่คาถา ๕ ตัวว่า ยามณิณมีตั้งนี้แลก็หื้ออนาถเถรเจ้าไปใส่ไว้ที่จอมคองเพียงเหนือหัวพระยาแล้วก็พอกเมื่อ

หน้า ๑๔ - ไหว้พระพุทเจ้าหันแลที่นั่นพระพุทเจ้าก็กับทั้งอนาถเถรเมตตาสั่งอำลาแห่งอินทราธิราชเป็นเค้ากว่ามหาราชหาความประมาทไปได้จึงมีเออะว่าอันแล้วก็เสด็จออกประตูเมืองฟ้าลงมาด้วยพุทโยริยาตรงอจด้วยงามมากนักรหาที่จักเปรียบเทียบไปได้ก็มีวันนั้นแลพระพุทเจ้าตนมีมหากรุณาอันมากนักรเสด็จไปแะที่พระยาออกอยู่หันแลก็ร้องภูมิรุกขเทวดาทั้งหลายอันอยู่รักษาในที่นั้นมาพร้อมกันแล้วก็เมตตาวาหื้อท่านได้ป็นหมากไม้แลลูกไม้ข้าน้ำโภชนะอาหารทิพย์ใหญ่เคียงฟ้าคือว่าพระยาออกหินตัวนี้อ่าอ็อบยอกเออะได้แลเสี้ยงกรรมวิบากแห่งมันแล้วก็จักมีผู้มาโปรดเอาออกด้วยกรรมวิบากแห่งพระยาออกเถื่อนเมื่อยามได้จึงพ้นจากจักมีผู้ตั้งฤมาโปรดทำฟักรวดจักมาภายหน้าหากจักไขไปบ่อ

ย่าชแลกรियाเทศนาวอกไครหินผู้ถ้วน ๗ ก็สะเต็ดบัวรมวรเท้านี้ก่อนแลพุทศัการาชได้ 1284 ตัวปีเต่า
เส็ดเดือน 11 ลง ๓ คำพร่าว่าได้เม็งวัย ๗ ไทยข้าแล ตัวถึงบ่งามแลถูกผิดเขาเฮย เหมือนว่าแล้วข้าก็
จริงใจบ่ตั้งสลังลงไปรวดเสียจิตใจ

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นายโนโม โอบากุล
วัน เดือน ปี เกิด	18 มีนาคม 2537
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
วุฒิการศึกษา	พ.ศ. 2559 อักษรศาสตรบัณฑิต (ภาษาไทย) คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่อยู่ปัจจุบัน	8 ซอยกรุงเทพกรีฑา 8 แยก 4 ถนนกรุงเทพกรีฑา แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร 10240
ผลงานตีพิมพ์	โนโม โอบากุล และ ศิริสาร เหมือนโพธิ์ทอง. (2563). "วอกไครหิน": ที่มาและการแพร่กระจายของเอกสารตัวเขียน. การประชุมวิชาการระดับชาติ "เวทีวิจัยศิลปะและวัฒนธรรมศึกษา" ครั้งที่ 3. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 124 - 130

